13
V.

CONTINUATIO

PROTOCOLLI

ANNORUM 1751---1754

23

Zebrał

Eligi Korwin Piotrowski

Prezes Sądu Głównego Wołyńskiego

w Motowidłówce.

Własność córki Stanisławy

z Piotrowskich Malinowskiej.

N. Inw. 6273

F. RHODE
INTROLIGATOR
WERRDYCZOWIE

1429.

Continuatio Pro-
tocolli Anno-
rum. 1731, 1732, 1733,
et 1734.

Zebrał
Eligi Korwin Piotrowski
Prezes Sądu Głównego Wołyńskiego
w Motowidłówce.
Własność córki Stanisławy
z Piotrowskich Malinowskiej.

ANNO

1751mo

Litera a Pre Nobili Magistratu Elbingensi ad Sacram Regiam Majestatem inhibitæ Liberæ Incisionis Lignorum in Sylva Panclau intra Limites Territorii Elbingensis sita Rescripto Regio inhibitæ die 23o Januarii 1751o Anno Elbinga Scriptæ.

Serenissime et

Supremum Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi voluntatem in Rescripto Inhibitorio Liberæ Incisionis Lignorum in Sylva Panclau intra Limites Territorii Elbingensis Serenissimæ Aulæ Berolinensi Hypothecatii orta, et usui fructui et Jurisdictioni communiter Magistratui et Civitati plane relicta, quod haud-ita pridem ab Illustrissimis Paulo Comite à Lubraniec Dybski Capitaneo Inowladislaviensi et Eleonora Comitissa de Zelibecken Conjugibus de data Varsavia 15 Mensis Junii Anno præterito exportatum, Nobis insinuatum est, expressam, humillima quidem, quæ fidelissimos decet Subditos, devotione suscepimus: Cum vero exinde quietæ hactenus Nostræ et ab immemoriali ævo pacifice Prædii Panclau cum Agro Prati, et Sylva sua Possessioni præjudicium quoddam Nobis exoriri videatur, Officii Nostri exigit debitum ad Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Justitiam non minus, quam Clementiam confugere, solitoq humillimæ informationis beneficio Præjudicium hoc Juribus, Privilegiis ac Decretis Regiis Possessionique Nostræ intentandum, omni qua par est diligentia avertere et præcavere. Constat enim jam tempore Crucigerorum Sylvam hanc una cum adjacentibus Villis ac Pagis ad Ordinem hunc pertinuisse, hinc Colonos earundem Villarum Censum, qui possessionem ad Dominium involvit, hic omnimodum Elbingæ, et postea usq ad occupationem a Serenissima Aula Berolinensi jugiter exolvisse. Ejecto vero hoc Crucigerorum Jugo Divus Casimirus Rex Poloniæ Anno millesimo Quadringentesimo, Quinquagesimo Septimo, ipsa die festi Sancti Bartholomæi Apostoli per Privilegium in remunerationem fidelissimorum contra Crucigeros præstitorum servitiorum Bona illa Terrestria, quibus Sylva Panclau in terminis suis pariter comprehenditur, et quæ fusius in memorato Privilegio legi possunt, Civitati huic Elbingensi assignavit, atq proprietario concessit. Accedit huic notum illud Decretum Comitiale, quod circa hujusmodi intuitu Bonorum horum Terrestrium Civitati huic motam motam Anno millesimo, Quadrigentesimo, Septuagesimo Secundo sub divo Sigismundo Augusto Polonorum Rege in ipsis Regni Comitiis ex Seriis Partium Controversiis fuit pronunciatum, quo Civitas hæc in quieta sua possessione proprietaria hujus Sylvæ, aliorumq adjacentium Bonorum ab omnibus Regni Ordinibus plenarie est confirmata atq stabilita; Hisce aliisq Juribus ac Privilegiis, quæ hic in medium proferre supervacaneum est, suo tempore et loco, ubi competierit deducentur, innixa Civitas Elbingensis Prædium hoc Panclau cum agro, Prati et Sylva, instar aliorum Bonorum omnium Civitati huic incorporatorum, tanquam suum proprietarium et hæreditarium Bonum sine ulla interruptione in hoc usq tempus possedit, et in quieta ejusdem Possessione et usu fructu per trecentos fere Annos pacifice semper permansit, donec paucis ab hinc Annis Illustrissimi Bonorum Kadynensium Possessores, quamvis ipsis haud incognitum fuerit, Prædii hujus Pertinentis et Accessorii ad Villam Lentz intra Fines Territorii et Bonorum Patrimonialium Civitatis Elbingensis ff.

consistentem, plenum Dominium et Jus proprietatis ad Civitatem Elbingensem spectare; Nihilominus id ipsum Dominium et ius proprietatis impugnando sibi argumentis licet omni fundamento destitutis tribuendo, variis modis quietam hanc Possessionem turbare ac infestare præsumpserint, quibus vero ex ingenio fictis impetitionibus uti, Civitas hæc Elbingen ex Legum Præscripto obviam eundo, de Jure contradicere, et contra Jus hac in re mihi que affectatum quam solennissime protestari studuit; Omnes interea ad hunc usq diem actus Possessorios in Prædio Panclau, eiusq sylva exercere, et Annuos agri Pratorumq huius Prædii Census, quos nunc Serenissima Aula Berolinensis percipit, levando Arbores lignaq hac in Sylva annuatim cædendo, ac in Commodum Civitatis dividendo, Sylvæ Custodem ponendo et Domum pro Habitaculo Ipsi servientem ibidem extruendo, Juribus Dominii atq proprietatis omnimode prospicere, nihilq reliqui fecit: ita etiam insitum Titulum suum, bonam fidem, et fundatissimam suam ac antiquissimam Prædii Sylvæ Panklavicnsis Possessionem in Sacra Regiæ Majestatis Vestræ Judiciis Assessorialibus, ubi Causa et Actio respectu Sylvæ huius ad Instantiam Illustrissimi Bonorum Kadyny, Schoberg, et Schaffenberg Hæredum instituta est suo tempore evidentissimis ac irrefutabilibus argumentis comprobare demonstrareq sedulo elaborabit. Cum vero Lite pendente de lege nihil innovandum, et quilibet bonæ fidei Possessor in quieta sua Possessione a nomine sine gravissima Legum Publicarum laesione turbandus, seo pro vero genuino ac legitimo tamdiu habendus sit Possessore, donec Contradicens in Petitorio demonstraverit Contrarium. Hinc Sacram Regiam Majestatem Vestram, ea qua par est subjectissima devotione imploramus, dignetur humillimæ huius Informationis Vestræ indulgentissimam habere rationem, ac Summo Regio, ut Illustrissimi Bonorum Kadynensium Possessores Processum suum respectu Sylvæ Panklavicnsis institutum in foro competenti ex Petitorio rite ac debite prosequantur, Mandato, Civitatem hanc circa legitimam Suam, ac Juribus, Privilegiis et Decretis innixam Prædii ac Sylvæ huius Possessionem, Clementissime conservare atq tueri. Omnis Nostra in eo desudabit Cura, humillima, quo immensum hoc Regiæ Clementiæ beneficium indebitis subjectissimorum Obsequiorum Charactere æternæ possimus conservare memoriæ, Qui pro longissimo Austriacissimoq Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Imperio indefessis precibus Supremum Numen fatigabimus. Datum Elbingæ die quo supra.

Litteræ ab eodem Magistratu Elbingensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in eadem materia, die eadem eiusdem 1751. anno Scriptæ.

Illustrissime q.

Dum post Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi Rescripti Inhibitorii de non excindenda Sylva Panklavicnsi ab Illustrissimis Domino Paulo Comite a Lubraniec Capitaneo Juniovladislaviensi et Domina Eleonora Comitissa de Sulicbon Coningibus, Decembris Varsaviæ decima quinta Mensis Junii Anno præterito exportati, insinuationem Nobis factam, ac licet originale concessa modo Copia iterum receptum fuerit, subjectissima devotione a Nobis susceptam, pro Clementissime Civitati huic antiquitus concesso Informationis beneficio, Munerис et obligationis Nostræ esse duximus Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum de Juribus Civitatis circa Sylvam hanc Nobis competentibus, humillimis hisce annexis, et in Copia submisse adjectis Literis Nostris informare, insimul ad solitam Illustrissimæ Excellentissimæ Vestræ, tanquam vigilantissimi Jurium atq Privilegiorum Custodis, Propensionem confugimus, eandemq genuinam Informationem Nostram Civitati accommo-

datam, quam Sacræ Regiæ Maiestati Domino Nostro Clementissimo insinuandam Illustrissimo ac Reverendissimo Pro Cancellario Regni in occluso transmittimus, in omnem Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ devotionem, ac eo quo par est submisso Venerationis cultu rogantes, dignetur Illustrissima Excellentia Vestra Authoritate qua potest maxima Patronum Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi pectus eo gratiosissime disponere, quo circa legitimam Nostram Possessionem atq; unum Prædii Sylvæ Panklaviensis tam pro necessitatem Civitatis, qm sustentatione Custodis Silvæ clementissime manuteneamur, atq; conservemur. Quod Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ, afflictissimæ huic Civitati de novo exhibitum beneficium eo magis Nos instabit, ut pro Incolumitate, ac omnigena quæ exoptari possit, prosperitate Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ad Supremum Numen fundamus preces, ac promptissimis Nostris contestemur obsequiis, quod vimus e. Elbingæ die ut supra hi alteris prioribus.

Rescriptum ad Magistratum Surasensem, ut Decretum inter famatum Chomicki et Nobiles Niwinskie Coniuges, tum famatum Jablonski in Judiciis Assessorialibus prolatum, ad executionem deducat. Die 29. Januarii 1751e ex Cancellaria Regni expedium. Augustus Tertius R.

Spectabilibus et famatis Pro Consuli, Consulibus, Totiq; Officio Consulari Oppidi Nostri Surasensis. Expositum Nobis est nomine & pro Parte famati Laurentii Chomicki Civis Surazensis, qualiter Ipse in Judiciis Nostris Assessorialibus sub actu Varsaviæ Sabbatho ante festum Sanctæ Priscæ Virginis et Martyris proximo die silicet decima Sexta Januarii Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quadragesimo quinto Decretum Contumaciale super Nobilibus Alexandro Niwinski, et Sophia primi voti olim famati Casimiri Jablonski Civis Surazensis, Coniugibus, tum famato Nicolao Jablonski, fratre eiusdem Casimiri Jablonski in Causa et actione respectu Bonorum mobilium et immobilium post famatam Annam Chomickam in dictum famatum Laurentium Chomicki Jure Successivo devolutorum obtinuerat, Cuius quidem Decreti executio Vobis præcommissa licet fuerat, Nihilominus Vos particulari quodam favore inclinati nobilium Niwinskich Coniugum et famati Jablonski, in elusionem Justitiæ et enervationem Substantiæ suprafati exponentis nulla facta executione Contentorum præmissi Decreti supra de actu exarati, Causam ad Nos, Judiciaq; Nostra Assessorialia rursus remisistis, ex qua quidem remissione, quoniam nec Inscriptionem Causæ hucusq; in Negestum fidem Niwinskie et Jablonski procurarunt, nec pro repositione prædicti Decreti Contumacialis Literas Citationis seu Mandati pro Judiciis Nostris Assessorialibus ediderunt, ideo Supplicatum Nobis est, ne præfatus famatus Chomicki iacturam Substantiæ suæ, et ulterius damnum per protrationem profatæ Causæ patiatur. Nostra autem Decreta Judiciorum assessorialium ut debitam sortiuntur executionem, Vobis id Negotium committendum esse duximus, prout quidem committimus præsentibus Literis Nostris, districtq; precipimus, quatenus Vos memoratum Decretum supra de actu specificatum indilate absq; omnibus effugiis, tum non attentis quibus vis mandatis pro repositione præsentis Rescripti Nostri editis, dive edendis, ad executionem deducatis, Contentaq; Illius intoto exequi et terminari curetis, idq; sub pœnis gravibus contra negligentem Magistratum irremissibiliter extendendis. In Cuius rei fidem Sigillum Regni est appressum. Datum in Cancellaria Regni die ut Supra.

Rescriptum Conservationis circa exercitium Mercaturæ, Nobilium Barentow Coniugum ad Triennium a Latis Matris computando, Eiusdem Serviens Varsaviæ die 4e februarii 1751e anno emanatum. Augustus Tertius R.

Significamus R. Quod cum Nobiles Bartholomæus Barent Secretarius Notes et Magdalena de Wellanty Coniuges cum successoribus olim Nobilis Adalberti Czempinski Consulis Civitatis Nostræ Pomaniensis prælatæ vario Nobis de Wentlanty Barentowa Victrici, initiu Substantiæ Ventlatoriæ Pupilaris in mercibus Aromatariis

et forreis constitutis amicabiliter compositum, ac virtute huius modi compositionis dictis Successoribus memorati olim Nobilis Adalberti Czempinski Summam Quatuor millium, quingentorum florenorum Polonicalium unice ob bonum Pacis exolvissent; et insuper Omnis pacificationis variorum Mercatorum Creditorum praetensiones ad Summam aliquot millium ascendentes ad merces fatis olim Nobilis Adalberti Czempinski derelictas habentium, sive assumpsissent, modum vero pacificandi eosdem Creditores alium non habeant, nisi ex praefatarum derelictarum Mercium divenditione, et respective Mercaturae Continuatione, cuius expeditionem in casum fatorum consortis dicti olim Nobilis Adalberti Czempinski derelictae Viduae, Nobilis vero Magdalenae Barentowa Matris senio confectae, et sine spere convalescentiae in lecto aegritudinis ad praesens decumbentis, tam a Nobili Magistratu, quam a Mercatoribus Posnaniensibus sibi inferendam metuant; Propterea humillime Supplicarunt Nobis, ut Ipsos in Protectionem Nostram Regiam assumeremus, exercitiumq et Continuationem Mercaturae, et respective divenditionem Mercium fatis expedicti olim Nobilis Adalberti Czempinski derelictarum in Aromatibus, Serico, sive alia quavis specie consistentium post vero ventura cuppradictae Viduae fata faciendam Ipsis permitteremus; Cui Supplicationi tanquam iustae benigne annuentes de speciali Gratia et suprema Potestate Nostra Regia Eisdem Nobilibus Bartholomeo Barent Secretario Nostro et Magdalenae de Wellanty Coniugibus liberum exercitium et continuationem huius modi Mercaturae ad integrum Triennium ab imminentibus Viduae Matris Eorum fatis computandum, caeteris nihilominus datis onibus et pensionibus pro eadem Mercatura exercenda consuetis, cui de Jure competierit, praestandis et ad dictum tempus praefixum solvendis permisimus, permittimusq praesentibus literis Nostris. Quod Omnibq quorum interest praesertim vero Nobili et Spectabili Magistratui et Confraternitati Mercatorum Posnaniensium ad Nostram deducendo, mandamus, ut saepe fatos Nobiles Bartholomeum Barent Serium Nostrum et Magdalenam Coniugs, circa praesens Concessionem et praemissionem, literasq Nostras praesens, conservent et manuteneant, ne ullo praetextu in hoc Mercaturae sive divenditionis mercium ut praemissum est exercitiis Ipsos interturbent, sub Poenis in Violatores Privilegiorum Nostrorum sanctis. Inquorum fidem praesentem Sigillum Regni est. Die ut Supra.

Rescriptum ad Generosos Vice Capitaneum Varsaviensem, et Officium Marschalcale Regni, tum Nobilem et Spectabilem Magistratum Varsaviensem pro Nobili Plendus Intuitu braxationis Cerevisiae Viduae die 8va Februarii 1751. expedítum. Augustus Tertius.

Generosis Theodoro Szydłowski Vice Capitaneo et Judici Castrensi Varsaviensi, tum officio Marschalcali Sri nec non Nobili et Spectabili Magistratui Antiquae et Novae Varsaviae fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam Generosi Nobiles et Spectabiles fidelibus Nobis Dilecti: Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros, Lateri Nostro assidentes in et pro Parte Nobilis Faustini Plendus in locum Generosi Notarii Camerae Salinariae Nostrae Solecensis ad Varsaviam substituti, actualis servitoris Nostri, qualiter Ipse pro necessitate et emolumento sui braxans Cerevisiam, et Proventum Ducillarem ab eadem braxatione Sui Cerevisiae ad Cameram Ducillarem Solidariam Terrae Varsaviensis importans, respectu subalternae Cuiusdam Pensionis ad Contubernium Braxatorum Antiquae et Novae Varsaviae pendendae praeindicialiter impetitur q Processu vexatur. Quare Nos habentes rationem Obsequiorum eius, tam olim Serenissimo Parenti Nostro, quam et Nobis indefesso Studio praestitorum, eundem Nobilem Plendus, uti actualem servitorem Nostrum, á quavis praedicti Contuberii Braxatorum praetensa solvenda pensione, ac omni ex parte impetitione, tum quoq, á quavis Jurisdictione S. mi Nostra Judiciorum Assessorialium; et Magnificorum Marschal-ff

corum Regni & Magni Ducatus Lithuaniæ super Ipso manente / liberum et exemptum de plenitudine Potestatis Nostræ esse volumus inimgentes fidelitatibus Vestris, ut Eundem Nobilem Rendus, actualem Servitorem Nostrum, a præfato Contubernio Braxatorum pretenso vexari, in braxatione Cerevisiæ, et divenditione eius impediri, atq; ad aliquam Solutionem Pensionis, a dicto Contubernio Braxatorum pretensæ, adigi, Nostro permittant. Expressam hanc Nostram Voluntatem fidelitates Vestræ ad impletur& pro Gratia Nostra, officiorumq; suorum debito&.

Inscriptum Parte Successorum Coultorianorum, ad Venerabiles et Circumspectos Commissarios, ut Decretum Assessoriale ad Executionem deducant. ex Cancellaria Regni Die 1ª Februarii 1751. expeditum. Augustus Tertius &.

Intercesserat antea Decretum in Judiciis Nostris Assessorialibus inter Nobilem Franciscam primi olim famati Petro Coulto Civis Mercatoris Varsaviensis, secundi Voti Nobilis Petri Joannis Strzemikowski Philosophiæ et Medicinæ Doctoris cum Assistentia eiusdem Mariti sui, uno & Liberorum Suorum Minorennium Nomine agentem ad una; atq; Nobiles et Spectabiles Pro Consulem Consules totumq; Magistratum et Communitatem Civitatis Antiquæ Varsaviæ, sub actu Varsaviæ Sabbatho pridie Dominicæ Quinquagesimæ Die videlicet decima Mensis februarii Anno Domini Millesimo Septingentesimo Vigesimo quinto respectu certæ Summæ pro Curatione Infirmorum et Medicamentis, Variis Personis tempore Pestis nimis et altercius Anni Varsaviæ grassantis de Mandato cujuscripti Magistratus Varsaviensis, applicatis, famato olim Petro Coulto debitæ; quo mediante Commissio et Calculatio inter præfatas Partes ad inventa et demandata fuerat, ad quam expediendam Commissarii certi deputati fuerabt. Quod quidem Decretum ob fata non nullorum Commissariorum Nostrorum in hucusq; omnum non est ortitum effectum. Qua propter supplicatum Nobis est Nomine et pro Parte Successorum Coultorianorum, quatenus in locum fatis decessorum fidelitates Vestras assignaremus et deputaremus, prout quidem præsentibus Literis Nostris assignamus et Deputamus, ac fidelitatibus Vestris præsens Negotium committimus, ut arisatis triduo ante Terminum Partibus, ad locum Libérie rimum Varsaviæ fidelitates Vestræ condescendant, ibidemq; Juris Dictione Sua Commissoriali, absentia non nullorum, modo duo adsint, non dilante, fundata, acclamatisq; ad Præsentiam sui Partibus, de Summis præfatis, per Successores Coultorianos prætensis, utrum illas Magistratus Eisdem Successoribus solvere teneatur, et quantum iam ad rationem earum Solvent, et utrum Civitati etiam olim famatus Coulto, Successoresq; eius aliquid debeant ex assignationibus, quietationibus, Regestris, aliisq; Literatoriis documentis, et ex Testibus fide dignis, si illis opus fuerit, Juramento Corporali depositiones suas comprobaturis inquirant, indagent, et calculent, Omniq; Partium prætentiones pro Jure & Justitia cognoscant, dijudicent, decidant, et moderent, vel si Partes complanare poterint, complanent, appellatione a sola definitiva Sententia Parti gravatam se sentienti, ad Nos Judiciaq; Nostra salva manente, actum Commissionis in apperto, Inquisitiones vero, si quæ eductæ fuerint, in occluso Rotulo Partibus extradant, Contentaq; Decreti Nostri supra de actis expressi in toto exequantur; Factura sunt promissa fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra et officiorum suorum debito. In quorum fidem præsentibus, Sigillum Regni est appressum. Datum ut supra.

Literæ a Magistratu Thorunensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium respectu Summæ prætensæ duorum Millium florenorum Prutheni calium per Religiosum P. Brugman Ordinis Sancti Bernardi Thorunio die 19. februarii 1751. anno Scriptæ.

Illustrissime &.

Siquidem Illustrissima Excellentia Vestra in his

toris die 12e Mensis et Anni currentis ad Nos exaratis gratiosissime requisivit, ut Candem-
ratione pretensionis Religiosi Patris Brugmann ordinis Sancti Bernardi, quam ad Sum-
mam ducorum millium florenorum Rutthenicalium format, penitius informaremus, hinc non
possumus, quin nulli Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ obsequentes paucissimis insinuemus:
Anno 1732. Franciscum Brugmann Indigenam quondam Nostrum, Supremum suum
diem obiisse, antea vero in Testamento quod Condiderat disposuisse, ut a Summa floreno-
rum Rutthenicalium Mille ducentorum ædibus Cuttkianis inscripta dimidia pars, bijs qui-
bus dum Corporibus huius loci, altera vero Francisco Antonio Brugmann Suo ex fratre Ne-
poti cederet, ita ut prædictus Religiosus Pater Brugmann, qui sine dubio prænomen illud
Francisci Antonii gerit non ducum millium, sed tantum Sexcentorum florenorum Ruthe-
nicalium prætensionem ad dictas ædes Cuttkianas habeat. Quod vero ex Summa ædibus il-
lis inscripta, nec in pia Corpora, nec in Religiosum Patrem Brugmann ullus hucusq redunda-
verit fructus, vera Causa et Summa illa, in qua etiam obiit, primitivi Debitoris famati nem-
pe Cuttkie Civis Pistoris huius loci Paupertas, tum ipsarum ædium totalis ruina, plus im-
pendijs quotannis, quam ex annua mercede habitationum redigi potest. Quibus ita Compara-
tis, nullum aliud medium vindicandæ inscriptæ Summæ super esse videtur, qm utilibæ
ædes Cuttkianæ plus hiatanti vendantur, pretiumq inde reductum, inter pia Corpora et præ-
dictum Religiosum Patrem, cum pari Jure aliq pro æquali Summa Creditores pro ratha divi-
datur. Quod Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ observantissimæ insinuantes, de reliquo post
enixissimam Jurium Privilegiorumq Nostrorum Commendationem, ardentissime preca-
mur, ut Summum Numen, Illustrissimam Excellentiam Vestram in Solatium Nostrum
quam diutissime supitet, omniq beatitudine efflorescere iubeat, de voto pectore et cultu manen-
tes, Thorunii die ut supra.

Litteræ ibidem a Magistratu Thorunensi ad Eundem Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in Negotio Generosi Morawski Plenipotentis Zeydleriviani die 20e Februarii 1751. Anno Thorunio scripte.

Illustrissime &.

Litteras Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ pro Generoso Morawski Zeydleriano Plenipoten-
te Instantiales die 7 Mensis et anni currentis gratiosissime ad Nos exaratas, pro fundo Be-
nevolentiæ Cultu, solitaq alacritate Nutibus Eiusdem obsequendi recepimus; Enim vero cum
Generosus nullum fundamentum petendi dederit, nec ut verum dicamus ipse sciat, quid petitum
venerit, contra quem actionem instituere velit, hinc Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Ipsa conii-
ciet, Nos ad Generalia eaq nuda asserta, idq in Causa per se incerta et Vetustate Octuaginta fere
Annorum, ut ex assertis eius conijcimus, obliterata, nec Consilium, nec opem ferre potuisse. Li-
cet enim idem Informationis Nostræ gratia certas quasdam Protestationes, specialem unam
a quodam Zeydler anno Millesimo Sexcentesimo Octuagesimo Sexto ad Acta Novæ Civita-
tis Varsaviæ porrectam produxerit, nil tamen certi inde colligi potuit, nisi quod eadem Prote-
stationes Crassissimam Calumniam contineant, ac si Antecessores Nostri in Magistratu, Zey-
dlerianam quandam hæreditatem odio Catholicorum Hæredum fisco Civitatis addixissent, pla-
ni contra omnem veri similitudinem, ipsamq Civitatis huius internam Constitutionem, secun-
dum quam nihil fisco addici potest, ubi Hæredes adfuerint, ad hæc, Causæ hæreditatem concer-
nentes, nequa quam ad Magistratum pertinent, cum Majorennium Successorum curam Judi-
cium Scabinale, in Cuius Jurisdictione hæreditas sita est, gerat, Minorennibus vero Hæredibus
officium Pupilare prospiciat. Quibus ita comparatis necessum est, ut memoratus Genero-
sus Morawski ante omnia Ipsorius hæreditatis, si quæ unquam fuit, Naturam, et ubinam
locorum hæreat, penitius exutiat, eaq compertæ, contra quem de Jure competat, actionem ff.

.initiuat, demumq; sibi persuadeat, se, ubi certius quid attulerit, atq; Causa in tractu ad Nos devoluta fuerit, omnem facilitatem in venturum. Quibus quod de cet Generationis Cultu expressis, de reliquo post subnexam observantium Eurium Privilegiorumq; Nostrorum Commendationem Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ inconcussam Valetudinem omniaq; prosperrima ardentissimè apprecamur devoto pectore manentes Thorunii die ut Supra:

Litera a Magnificis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis ad Sacram Regiam Majestatem in Negotio usurpaturum functionum per Generosos ab Heuchling et Torril Subjudicem Mitaviæ die 6e Februarii 1751o Scripta.

Serenissime Rex &.

Quamvis Sacra Regia Majestas Vestra mediante Summo Suo Rescripto et Mandato de dato Varsaviæ die decima octava Mensis Julii Anni proxime elapsi ad omnes et Singulos horum Ducatuum Districtus pro publicatione eiusdem transmisso, Unionis sive Confœderationis sub tempus Comitiorum Anteriorum in his Ducatibus Anno Millesimo Septingentesimo Quadragesimo Nono Nomine et Authoritate Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Celebratorum, attentæ ac ex post sub Marschalcatu Generosi Wilhelmi Alexandri ab Heuchling ab ad hærentibus Unionis Sociis ratificatæ ac authorisatæ Conamina, inconsvetisque Consiliariis Supremis et abnuentibus Districtuum Deputatis numero non exiguo suscepta et paracta, in qua his electionem Generosi Wilhelmi Alexandri Magni Torik Subjudicis Tuckumensis quasi in Plenipotentem Universi Generosi Ordinis Equestris, et præenominati Generosi Heuchling, in Delegatum horum Ducatuum, constituerit et abrogarit, quamvis etiam Sacra Regia Majestas Vestra Eundem ab Heuchling ad audientiam Clementissimam non tanquam Delegatum, sed uti privatum Duntaxat Nobilem horum Ducatuum Indigenam admiserit, attamen et Generosus ab Heuchling sub prætenso Nomine Delegati Ordinis Equestris Generosum subjudicem Torik ac si Plenipotentem Ordinis Equestris compellavit, ut Nobilitatem ad fraternam Conferentiam, pro audienda sua Relatione convocarit, et præfatus Subjudex Torik sub, ex puncto ac abrogato tenore præallegati Rescripti Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ, auspicio Plenipotentis, diem Vigesimam quintam huius Mensis Februarii, pro fraterna Conferentia et die procedendi hic Mitaviæ Ordini Equestri indixit; Inde autem Intentio Eorum elucet, Characteres istos et functiones quasi eorum vindicatas sine intermissione usurpandi vel in alias etiam sibi bene visas Personas Consiliorum et Ausuum Suorum Compartiçipes transferendi, et quavis sibi opportuna apparenti occasione ignaris et inconsultis Consiliariis Supremis contra formulam Regiminis Conventus agitare, dissensiones et turbas quascunq; fovere, sic autem de statu et salute horum Ducatuum pro suo beneplacito disponere valeant. Cum vero exinde quam plurima Patriæ huic mala propullulare, et in Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Domini Nostri Clementissimi ac Reipublicæ Suprem orum Jurium diminutionem et detrimentum vergere possint; Ideo Sacram Regiam Majestatem Vestram subjectissimis imploramus precibus, ut cuiusce modi molimina cum extremo periculo conjuncta reprimere et abolere, cum reliquis Legibus fundamentalibus formulam Regiminis in sua vigore conservare, iisdem contraria pro nullis ac irritis Declarare, et ne Similia in posterum eveniant, severissima sua Inhibitione et animadversione præcavere Clementissime dignetur. Hoc unicum præsentissimum est remedium, imminentes alias turbines et procellas evitandi, dum absq; hoc velut a Custodia Salutis et Legum exclusi, occurrendo in tempore motibus adversis impares sumus, sita autem Severissima Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi Inhibitione et præcautione præmuniti, quem admodum reliqua Omnia Administrationis Ducatuum Munia Nobis commissa sunt, ita ex Sola facultate indicendi comitia Ordinaria, vel Conventus extraordinarios et Conferentias per formulam

ff.

Regiminis et decisiones Commissoriales de Annis Millesimo Sexcentesimo quadragesimo Secundo, et Millesimo Septingentesimo Decimo Septimo pollentes, novarum rerum Studio et periculo inde ingruentia, Malum à primordio prævidere et antevertere potuimus, vel Sacram Regiam Majestatem de iis certiorem reddemus. Generosa autem Nobilitas, quod si ex eorum opinione gravaminibus Publicis medela sufficiens allata non fuerit, recursum ad Sacram Regiam Majestatem Vestram ex ipsis Comitiis immediate absq; omni alio Circuitu et Conventu, per quosdam Deputatorum Suorum ad Comitia, vel alium in iisdem electum Delegatum e medio Sui capiendi ex Clementissima Concessione in præfacto Rescripto Sacræ Regiæ Majestatis contenta, copiam habebit. Sic Sacra Regia Majestas bonum Ordinem in Suis Ducatibus restituet, Legibus Cardinalibus perpetuum Vigorem conservabit, et jam jam facto Rescripto Suo et Mandato Clementissimo roborabitur ad det. Esti Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Summæ Clementiæ et Justitiæ confisi in ora prom et poplite flexo, devotissimæ Generationis Cultum contestamur. Serenissime et Potentissime Rex Rex a Domine Clementissime Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Subjectissimi fidelissimi. Christophorus Friderieus a Sacken Landhoffmeisterus. Hermannus Christophorus Finck de finckenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab Horren Oberburgrabius Henricus Christianus ab Offenberg Land Marschalcus.

Literæ ab Iisdem ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in eadem Materia Die et Anno iisdem scriptæ.

Illustrissime &.

Summo Sacræ Regiæ Majestatis Rescripto et Mandato de actis Varsaviæ die 18. Mensis Julii Anni proxime finiti 1750 ad omnes et singulos horum Ducatuum Districtus pro Publicatione transmisso, et Candidis ac gratiosis præmonitionibus Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ut Auctoris Unionis sive Confœderationis sub tempus Comitiorum Anteriorum juxta Formulam Regiminis Anno 1749. sub Nomine et Authoritate Sacræ Regiæ Majestatis celebratorum attentatæ, ac ex post suo Marschalcatu Generosi Wilhelmi Alexandri ab Heucking ratificatæ et Authorisatæ, quippe Cujus conamina et Conatus Sacra Regia Majestas pro insubsistentibus irritis et Ilatum ac ordinem evertentibus declararet, ac quæcunq; in Comitiis Nobis suscepta et peracta essent, tolleret et abrogaret, ab ulterioribus Dissentionibus et assertis Unionibus atq; conventiculis et Concialibulis abstinerent, Generosi Eidem prænominatis ab Heucking et Wilhelmus Alexander Magnus Torck Subjudex Juxcumensis debitum obsequium præstare indesinenter recusant: si quidem non attenta imo spreta ista Regia Cassatione et abrogatione Omnium ab Unitis illis susceptorum et peractorum, hinc et electionis Generosi Subjudicis Torck quasi in Plenipotentem Universi Ordinis Equestris horum Ducatuum, et Generosi ab Heucking in Delegatum ad Thronum Regium, imo etiam præfracte contraveniendo Summæ Voluntati Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi, quæ ipsum ab Heucking nuperrime ad Audientiam Clementissimam non tanquam Delegatum Ordinis Equestris, ut ista qualitate coram Majestate compararet, et a Throno ejusdem redux abiret, sed uti privatum duntaxat Nobilem horum Ducatuum Indigenam, qui in rei veritate erat, admiserat, et Generosus ab Heucking retento pertinaciter Nomine Delegati Ordinis Equestris per Literas Suas de data 12. proxime præterlapsi Mensis Januarii Anni capti, huic Annexas Generosum Subjudicem Torck ac si Plenipotentem Ordinis Equestris, compellavit, ut Nobilitatem sine nomini temporis dispendio ad fraternam Conferentiam pro audienda Relatione sua Convocaret, alter Subjudex Torck autem indicio Literarum Suarum de data 14. ejusdem Mensis ibidem annexarum, diem 25. hujus Mensis Februarii pro fraterna Conferentia et die procedendi hic Mitaviæ Ordini Equestri sub expuncto ac abrogato vigore præallegati Rescripti Sacræ Regiæ Majestatis, auspicio Plenipotentis Ejusdem indixit. Exinde vero eorum finalis intentio manifesto elucet, Characteres vitos et arrogatas sibi eorum functiones constanter usurpandi vel etiam in alias etiam sibi bene visas Personas Consiliorum Suorum compartecipis transfuendi

et quavis sibi blandienti occasione Conventus publicos ignaris et in consultis Consiliariis Supremis contra formulam Regiminis agere, turbas et dissensiones formare, novis rebus occasionem suppeditare, incommodo de Statu et Salute horum Ducatuum pro Arbitrio suo disponere valeant. Id quod quanta huic Patriæ mala accersere, quæ etiam Supremorum Jurium Sacræ Regiæ Maiestatis et Reipublicæ diminutio et labefactatio cum multis aliis incommodis hac ratione enasci possit non verbis exagerare Nobis est opus, cum perspicacissimum Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Judicium hæc sponte sua assequatur; Quam obrem non dubitamus, quando Conscientia et Juramentorum nexus, ut loquamur exigunt, promissa Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ pro impetranda eiusdem efficacissima apud Sacram Regiam Maiestatem intercessione humillime repræsentamus, ut Sacra Regia Maiestas, quam adiacenti libello supplici subjectissime denuper implorarimus eiusmodi temeraria Dominia cum extremo discrimine coniuncta reprimere et abolere, cum reliquis Legibus fundamentalibus formulam Regiminis in suo vigore conservare, iisdemq; ut contraria omni effectu destituantur, et ne similia eveniant, severissima sua inhibitione et animadversione præcavere Clementissime dignetur. Isto remedio præsentissima pericula depulsum iri confidimus, et cum debito Venerationis Cultu nunquam non futuri sumus.
Illustrissimæ atq; Excellentissimæ Domine Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Humillimi Obedientissimi Servitores. Eidem qui supra in literis Regiis.

Literæ itidem ab
Isdem ad Sacram Regiam Maiestatem, quibus implorant, ut Sacram Regiam Maiestatem Cameralem Ducalem ab evolutione supplementi in Salarium Generosi Friderici Mirbach Capitanei Candavien: si per Rescriptum concessi Clementissi relevare dignetur Die et Anno ut supra. Mitavia scriptæ.

Seremissime &.

Summum Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Rescriptum et Mandatum pro Generoso Friderico a Mirbach Capitaneo Candavienci de data et actu Varsaviæ die 22. Augusti Anni proxime præteriti per intermediam Personam Nobis die 11. Januarii Anni incepti insinuatum profundissimo respectu excepimus, quo mediante Nobis iniungitur, ut quoniam præfatus Capitaneus, absumpta dimedietate Emolumentorum pro parte Salarii Capitaneatui assignatorum per hucem postliminem nec illa quadam Commodis Capitaneorum inservienti reliqua, Arce similiter Candavienci destructa, qua propter proprio ære domum pro Judiciis habendis, Actisq; Custodiendis conducere teneatur computando omnia emolumenta et reditus pro Salario assignato vix Summam Trecentorum Thalerorum Albertinorum percipiat, insuper autem eo sumptu Secretarium ad Scribendum Protocollum alunde accersere, Assessores Judiciorum eum sustentare, varia itinera suscipere, et Commissionibus defungi necesse habeat, id circo ultra superius dictos trecentos Thaleros alios Quingentos ad hunc Albertinos Ipsi præfato Capitaneo Candavienci tanquam augmentum Ordinarii sui Salarii ad Personam Ipsius restrictum a Camera Ducali annuatim et adæquate persolvi curaremus. Nunc debita fide et Attentione omnes ac singulos Proventus Cameræ Ducali relictos, dum duvante moderno Sequestro quam plurimarum Præfecturarum Ducalium fructus sextuplo maiores Cameræ reditibus aliorum devenirunt, examinavimus, quatenus Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Domini Nostri Clementissimi mandato humillimum Obsequium præstare, et augmentum Salarii pro Generoso Capitaneo Candavienci a Camera Ducali exuere possemus. Porro eundem in finem Calculus a Nobis initus est quanta Summa in evolutionem Salariorum Dignitariis et Officialibus debitorum quot Annis evogarda sit, quantos Sumptus extructio et reparatio Templorum et habitationum Parochialium et aliorum inferioris Ordinis Ministrorum &

11.

Ecclesiarum ædificiorumq̃ in ipsis Præfecturis Ducalibus et earum pertinentiis, nec non pensiones Inspectorum Forestalium ac Custodum Sylvarum, imo et Sustentatio Commissariorum pro dirimendis Controversiis Limitum inter Prædia Nobilium et Præfecturas Ducales non solum illas paucas quæ Nostræ Dispositioni remanserunt, sed et illas, quæ Segvestro innodatæ sunt, quibus Omnibus Camera Ducalis oneratur, insuper exædificatio Ecclesiæ Catholicæ Libaviensis et ædium pro Parocho ac Sumptus in Conservationem Jurium Ducalium et Processus coram Judiciis Relationum Sacræ Regiæ Majestatis pendentes erogandi regerirant, quod denique millia Thalerorum Generoso Camerario Sacræ Regiæ Majestatis et Possessori Præfecturæ Rutzau de Mirbach præter varios alios Domûs Ducalis Creditores tenore anteriorum Mandatorum Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Domini Nostri Clementissimi adhuc exsolvenda sint. Ex isto autem Calculo Nobis infrascriptis et Generoso Oberburgrabio et Consiliario Supremo ab Howen e Medio Nostri Assimi Generosi Capitanei Candaviensis, qui in toto hoc remonstrationis Negotio plenarie Nobis assentitur, patuit Cameram Ducalem ad innatas redditam et infallibiliter subsecuturum esse, ut cum imposito Segvestrum quotannis aliquot millia Thalerorum, quæ Proventus Cameræ Ducalis annuos exsuperant, enumerata sint, mihi Summi Numinis et Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Providentia et Cura hi Ducatus integritati suæ restituentur, omnesq̃ Præfecturarum Ducalium Proventus ad Cameram Ducalem redibunt, ex ea ratione, quia supprare censitæ expensæ Necessariæ Summam reditum modernorum Cameræ Ducalis ad aliquot millia et maius etiam quantum ob infrequentiam Commerciorum et diminutionem pretii frugum ex paucis Præfecturis penes Nos et Cameram Ducalem residuis transcedunt, neq̃ debita antiqua Salaria Dignitariorum et officialium enumerari, nec Justitiæ administratio continuari possint, imo integro Statui interitus immineat; ex quo ipso impossibilitas Generoso Capitaneo Candaviensi Auctuarium dictis Salariis suppeditandi apparet. Indicat quidem Ipse Generosus Capitaneus in memoriali Suo juxta Mandatum Sacræ Regiæ Majestatis per intermediam Personam Nobis porrecto a parte ex pari ratione prout ex Clementia Sacræ Regiæ Majestatis quam subjectissima Gratiarum actione in perpetuum recolemus: / Nos adauctis Nostris Salariis per biennium fruamur, ita et sibi augmentum sui Salarii à Camera Ducali stricte et præcise exhibendum esse, adversus, quod si id obtus foret, et huc pertineret, probatum dare possemus, quam insignis differentia inter munia, labores sollicitudines et expensas inevitabiles Consiliariorum Supremorum, ac occupationes et Sumptus Capitaneorum intercedat, et utriusq̃ comparatio maxime sit in adæquate, ex adverso quod cum Consiliarii legentes ante decisa Commissorialia de Anno 1718. solum modo per quatuor Septimanas annuatim bis in Judiciis Aulicis ex Formula Regiminis interesse, et iis finitis tantum per vices ad expediendas libellorum Supplicum Mitaviæ brevi temporis spatio commorari teneretur, jam vigore eorundem decisorum iis incumbat per Octo Septimanas quavis Cadentia Aulica Judicia celebrare, absente Principe, administrationi rei Ipsius æconomicæ providere, et Jura Ducalia sarta et tecta servare, ideoq̃ Ipsi obligati sunt fermè integris Annorum Spatiis Mitaviæ versari, sibiq̃ ad habitationem continuam ædes proprio ære comparare, Gibaria Nummis præsentibus coëmere, famulos et equos alere, propriam autem rem familiarem in Prædiis suis negligere. Quibus Considerationibus adducti, et beatæ memoriæ Illustrissimi et Celsissimi Domini Ducis, prout etiam modernus Illustrissimus Dux Ernestus Joannes, imo Celsissimi Commissarii Sacræ Regiæ Majestatis et Reipublicæ Ipsis de amplieri et sufficienti Salario prospicere intenderunt, et apprimis erunt, e contrario autem Capitanei per Annum semel, ad summum bis judicandi officio aliquot per dies defungantur, quia non nisi Causæ Criminales Contra Subditos paucarum Præfecturarum Ducalium in suis Capitaneatibus et extraditionis Cruethonum, ex iis ad Prædia Nobilium suos vindicantium, ad Ipsorum Jurisdictionem spectant, hinc̃ exiguum Assessorum Suorum Numerum pro Arbitrio definire possunt, et inde modicos admodum sumptus erogare necesse habent ff.

quando quidem in commissionibus limitum vel aliorum Negotiorum respectu, ab Ipsis expediendis condigna his sustentatio, Famulitio Ipsorum Victus, et equis pabulum præbetur, Eorum lubentes istis allegationibus supersedemus, dum sola ratio indigentiæ Cameræ Ducalis, et inopiæ omnium subsidiorum, unde supplementum Salarii pro Generoso Capitaneo Candavien si errandi posset, manus Nostras arctius ligat, quam ut Desideriis Eius subvenire queamus. Proinde Sacram Regiam Majestatem Vestram Dominum Nostrum Clementissimum subjectissimis precibus Nostris implorabimus, ut Cameram Ducalem ex Solutione supplementi in Salarium Ipsius Capitanei Candavien sis relevare Clementissime dignetur, vic anteriora Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Rescripta et Mandata in Suo vigore permanebunt, nec Justitiæ Ipsius administratio perpetua in extricabilibus Difficultatibus subjiciatur, ipsaq̃ satis iam afflictæ Ducatuum res a multis angustiis liberabuntur. Ipsa Necessitas legem omnem vincens hoc subjectissimum petitum Nobis extorquet, qui alias Religiosissimis Obsequiis et fidei immotæ immorituri sumus. Serenissime et Potentissime Rex Rex ac Domine Clementissime Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ subjectissimi fidelissimi. Christophorus Fridericus a Sacken Landhofmeister. H. C. Finck de Finckenstein Cancellarius. Henricus Christianus ab Offenberg Land Marschalcus.

Litteræ ab Iisdem ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in eadem Materia Die et Anno eodem Mitavia scriptæ.

Illustrissimæ. &

Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ ea annexo Libello supplici gratissime perspicere haud molestum erit, quam eniza voluntate Studuerimus Summo Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi Rescripto et Mandato de data Varsaviæ Die 22. Mensis Augusti Anni proxime elapsi 1850. die Undecima Mensis Januarii Anni Capti Nobis porrecto pro exolutione Concessi Generoso Friderico a Mirbach Capitaneo Candavien si supplementi Annui Quingentorum Thalerorum Albertinorum in Salarium istius Capitaneatus Ordinarium debitum subjectissimum præstare Obsequiam, quanta autem Necessitas erogationum partim secundum antecedanea Sacræ Regiæ Majestatis Rescripta et Mandata factarum et porro instantium, partim ad sustinendas Regiminis expensas, sumptusq̃ Processuum pro Jurium Ducalium defensione coram Judiciis Relationum Sacræ Regiæ Majestatis propriarum pendentium suppeditandos indispensabiliter subeundarum, et e contrario exilitas proventuum ad Cameram Ducalem pro Moderno rerum Statu redeuntium, dum durante Sequestro quam plurimarum Præfecturarum Ducalium reditus sextuplo maiores proventibus Cameræ Ducalis aliorsum extra Ducatus dimanant, quamvis aliam et hanc Supplementi in Salarium Generosi Capitanei Candavien sis, prestationem impossibilem reddat. Cum vero impossibilia nullo modo ad effectum deduci queant, hinc Illustrissimam Excellentiam Vestram, pro ista pietate Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum intercessione humillime obsecramus, ut Ipsa Cameram Ducalem ab exolutione præfati supplementi relevare Clementissime dignetur. Porro etiam Observantia Legum Patriæ Nos adigit, ut Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ humillime referamus, quatenus Representatio Sacræ Regiæ Majestatis Ministerii Excellentissimo Ministro Aulæ Imperialis Aulicæ contra Judæorum Infidelium a Generoso Camerario et Plenipotente eiusdem Aulæ attentatam hactenus Protectionem et Receptacalam in ædibus manufacturarum, imo extructionem Synagogæ pro Ipsorum Ceremoniis omni hactenus effectu destituta sit, dum complures Judæi non solum fere quotidie ab eo recipiuntur et protegantur, vel et in ista Synagoga, quæ sub tubarum et tympanorum sonitu initiata est, Judæi Sunm Cultum exercent. Casus cum non nisi periculosissimas consequentias parere possit, querimonias Nostras humillime reiteramus, obsecrando, ut isti Legum transgressioni ex Clementissima Voluntate et arbitrio Sacræ Regiæ Majestatis remedia sufficientia adhibeantur. Summa Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ a quam mitibus hanc Nobis gratissimam opem polliceatur

Ad vicissim perenni Venerationis Cultu devincti ad aramus[que] permanemus. Illustrissime atq; Excellentissime Domine Supreme Regni Cancellarie Domine Gratiosissime. Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ Humillimi Obedientissimi Servitores iidem qui supra in literis Regiis.

Litera à Præ Nobili Magistratu Gedanensi ad Sacram Regiam Majestatem in Negotio Textorum Linteorum et Sedentium Suburbanorum Die 12. Februarii 1757. Gedani Scripta.

Serenissime &.

Tria sunt, quorum Confirmationem ex Cancellaria Regni majore Nobis per Notarium Regium, die decima tertia Januarii Contubernium Textorum Linteonum et trilicium exhibuit: Conventio Anno 1653. cum textoribus Linteonibus ex Belgio advectis et extra Civitatem habitantibus, a Magistratu approbata, qua præter alia, quinquaginta tantum ex his textoribus linteum texere permittitur: Magistratus edictum eiusdem Anni ne Cives apud alios in Suburbiis textores, quam hos quinquaginta linteum conficiurent; deniq; Ordinatio per Seniores Contubernii Comperita, ac è divæ memoriæ Rege Joanne IIIto Anno 1678. confirmata. Accipimus horum scriptorum tum primam tum iteratam Confirmationem Regiam, qua decet reverentia et submissione, salva, qua usi sumus, perpetuo humillima informandi facultate, si quid in iis vel Nostris Civitatisq; Juribus vel civium Commodis adversaretur. Conventionem inter Textorum Contubernium et Textores extra Civitatem non Contubernales, qua horum textorum saltem quinquaginta liberas texendi linteum datur. Magistratum olim ideo ratam habuit, ut contubernio faveret, illiq; majorem victus parandi copiam faceret, si numerus non Contubernalium tam anguste circumscriberetur sperans fore, ut etiam ille Numerus sensim minuatur, aut plane tollatur, si textores Contubernales in Civitate eiusmodi linteum confecturi quale soli non Contubernales in Suburbiis conficerent. Quare in Conventione illa Magistratui servatur potestas, aucto Contubernalium Numero, robusq; ita constitutis, ut in Civitate tantum linteo elaborari queat, quantum Civibus sufficiat, Numerum non Contubernalium extra Civitatem minuendi, et in eorum locum qui vita functi, non alios sufficiendi Conventionem memoratam Magistratus edictum secutum est, in quo dum permittit Civibus, textoribus quinquaginta non Contubernalibus uti, simul declarat credere se numerum illum quinquagenarium Civibus sufficturum esse; sed docuit eventus Magistratum spemna excidisse, non enim Textorum linteonum Contubernium texendo linteo manus admovit, sed eo in hunc diem plane abstinet, ut Civibus Incolisq; Nostris instar primorum Prussorum, in clusiis, mappis, mantergiis, et alijs, quæ domesticus usus postulat, carendum esset, si non aliud quam Textorum Contubernalium linteum supperetur. Nec minus quotidiana cognoscitur experientia, non Contubernalium quinquagenarium Numerum minus exiguum esse, quam ut necessitatibus sufficiat, foretq; penuria ex locis peregrinis longe maiore sumptu supplenda, si non Nostris sub Urbis non plures quam quinquaginta non Contubernales texturam exercerent, qui cum in præsens Numerum illum admodum excendant, tamen ingens lintei copia Nundinarum imprimis tempore ex Prussia et Pomerania advecta, intra paucos admodum dies venditur. Quare neq; antiqua Conventio inter textores linteones, quam Contubernium non implevit, neq; Magistratus edictum, quod Conventioni illa militat, locum habere potest, nisi Civis et Incolas adigere velimus, aut linteo carius quam mos Cultus, necessitas postulant, uti, aut illud impendio maiore à locis exteris accire. Utrumq; esset eorum, inhumanum, imo iniquum, Civibus etiam damnosum, dum pecunia non modicavis ad exteros migraret, quæ nunc intra Suburbia expenditur, et si non tota, maxima tamen ex parte in unam Civitatem redit. Quod denique ad Ordinationem à Senioribus Contubernii scriptam, et a divæ memoriæ Rege Joanne III. Confirmatam attinet, per eam Magistratus Jus gravitèr violatum est: Solus enim Magistratus ordinandi Contubernia, habet potestatem, quam Divus Stephanus in Statu Portorii clementissime confirmavit, ut Magistratui more Majorum de Collegiorum Corporumq; Statutis ex Civitatis rationibus et Communi utilitate

statuendi ius potestatemq̃ integram relinquens, Privilegiis Contubernijs Opificum Caeteris q̃ Collegijs non á Magistratu datis, nullam iuris Auctoritatem tribui voluerit. Neq̃ sibi solis hanc suam Ordinationem scripserunt Textores linteones, sed etiam Coribus promiscue omnibus cum non nulla pariter alijs servari vel int, pœna in non obtemperaturos addita: et tamen quas alijs irrogare sustinuerunt leges, ipsi Negligunt, linteum enim in Mappas et mantilia de quo ut confecto á se et conficiendo in legibus suis verba faciunt, neq̃ confecerunt neq̃ conficiunt ac frustra in eorum pro Curia primariæ Civitatis tabernis ab emptoribus quæritur. Quare cum hæc Textorum linteonum Ordinatio, post Confirmationem Regis Joannis III. ex tenebris, ubi delituerat, in lucem prodiret, Magistratus statim humillime informavit et Divus ille Rex informationem Clementissime admisit et probavit. Post Textores linteones et trihicos, Mensarii Confirmationem Privilegii Divi Joannis III. pariter ex Cancellaria Regni maiore hoc Notarium Regium die Vigesima Januarii Nobis reddiderunt, ingvo Mensariis solis ingamenta ad fenestras fores quales cunq̃ hypocaustorum et Camerarum, sellas sedinatorias, Mensas, Scamna, sedilia fabricare permittitur, hæcq̃ et alia opera fabris lignarijs, pœna addita, interdicuntur, Scalæ autem lignæ in cenaculos immittendæ tum á Mensarijs tum á fabris lignarijs fieri permittuntur. Fuerunt de operibus inter Mensariorum et fabrorum lignariorum Contubernia Veteres Controversiæ, quas Magistratus Anno 1613. sua Sententia diremit, hancq̃ Anno 1641. inter utrumq̃ Contubernium excepit Conventio, a Magistratu roborata, et usu continuo servata, in quâ se nihil mutaturos Contubernia Anno 1655. invicem sponderunt, contra quam sponsionem sequenti Anno Mensarii fabris lignarijs in suis dictum Privilegium obtinebant. Informavit eodem Anno et ex Muneris sui ratione et ad preces fabrorum lignariorum Divum Regem Joannem III. Magistratus, ne suum ius ordinandi contubernia, a Rege Stephano per tractum tortorii confirmatum minueretur, et a fabris lignarijs ad solos Mensarios transferentur, aut cum his communicarentur, quæ antiqua Magistratus Sententia, et inter utrumq̃ Contubernium Conventio solis fabris lignarijs vindicant. Non caruit fructu informatio, manentibus quæ olim de Mensarijs et fabris lignarijs sanita, et fabris ex illorum præscripto opificium duum exercentibus. Cognito autem Mensarios Privilegij sibi a Regiam Confirmationem impetrasse iterum Nos adierunt lignarij fabri vehementer rogantes, ut suas humillimas preces ad Sacram Regiam Majestatem Vestram deferamus, ne Privilegij pene irriti confirmatio, opera sua archioribus circumscribat limitibus, quam lex, Conventio, et usus statuerunt. Quod dum facimus, Serenissime Rex Domine Clementissime, præstamus Civibus quod debemus et simul vetustissimo Vestro Juri prospicimus, per quod si Contuberniorum Ordinationes mutandæ et augendæ a Nobis ex Civitatis rationibus, citra aliorum Civium damnum, mutandæ sunt. Confidimus ergo Sacram Regiam Majestatem Vestram haud permissuram ut Textores linteones vel per Ordinationem suam, vel per veterem cum Textoribus suburbanis Conventionem, vel per obsoletum Magistratus edictum Cives subigant, ut linteum apud quinquagenta saltem textores suburbanos texendum curent aut Mensarii Fabros lignarios impediant, quominus opera elaborent quæ Jure suo elaborare consueverunt. Ita Deus Sacram Regiam Majestatem Vestram Dominum Nostrum Clementissimum superstitem incolumem et rebus secundis florentissimam quam diutissime ce imbeat. Dabantur Sedani die ut supra. Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ humillimi et fideles Subditi. Pro Consules et Consules Civitatis Sedanensis.

Litera ab eodem Magistratu Sedanensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in eodem Materia die ut anno eodem Sedano scripta.

Illustrissima &

Qui nuper Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ præsidium et tutelam ob confirmata Sartorum et fabrorum, tum Armentariorum, tum Serariorum Privilegia appellavimus, iterum ejusdem opem et auxilium implorare adversus Textores Linteones et Mensarios adigimur; id quidem ff

iam sit a Nobis summa fiducia, non quod unquam de benevolo et prompto Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ, quando de Juribus Nostris et Civitatis commodo agitur, animo dubitassemus, sed quia ex benignissima Illustrissimæ Excellentissimæ Vestræ ad Nostras contra Sartores et Fabros Literas die duodecima Januarii Nobis redditas responso apertissime colligere licet, quid de Textoribus et Mensariis, quorum causa non mediocris est, expectandum Nobis sit. Sunt alias in memorabili illo responso, de Magistratus auctoritate, de Juribus, Consuetudinibus, de Hominum, qui adversus Magistratus auctoritatem, Jura et Consuetudines, Cancellarias fatigant, temeritate, multa egregie gravitor sapientissima dicta, nec minus præsenti tempori accommodatissima, quo etiam Opifices, Nocivitatis studio, de nova contiguas Leges efferunt, et ingenium potius quam manus exercentes Magistratui egre parent, incitati ab aliis, quibus intuitio Consilium et opes est. Hæc quamvis silentio veneramus, nunquam tamen ex animo dimittemus, imo ad ovam posteritatem servabimus, quo futuris sæculis constet, fuisse Nostra ætate summum Regni Cancellarium, cui non satis fuit, se esse Legum Custodem, sed qui, inferiores Magistratus pariter Legum Custodes esse, voluit, et sunt exercuit gravissime monuit, et accendit. Interea dum Nostra auctoritas, quam tamen non pro Nobis, sed Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi Nomine exercemus, non uno modo lacessita laborat, incredibili erigimur solatio Nos Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ probari, ei in ipsa adversus malevolos tutelam esse perfugium: simul gratias agimus maximas et omni tempore habebimus, quod priorem humillimam adversus Sartores et Fabros ad Sacram Regiam Majestatem informationem non solum benignissime susceperit, sed vno etiam Patrocinio apud Sacram Regiam Majestatem adesse velit. Optaremus quidem, ne ejus modi informationibus opus esset, sed ut sunt varia Hominum ingenia, non possunt de esse, qui sive justa sive injusta fuerint, modo credantur utilia, petant, et Cancellariæ ne videantur justa negare, dum injusta negant, qualia cunq; petantur, concedunt, subvenit ergo informationis remedium, ad conservandum jus efficax, quo ut semper magno cum fructu usi sumus, ita et imprasens contra Sartores Linteones et Mensarios utimur. Perspicit Illustrissima Vestra Excellentia ex adjuncta literis hisce ad Sacram Regiam Majestatem informatione Sartores Linteones veterem cum non contubernalibus extra Civitatem Conventionem, quam ipsi Sartores nondum impleverunt. Magistratus edictum, quod Conventione illa nondum impleta nititur, et ovam quam ipsi sibi et aliis scripserint, indeq; juratam Ordinationem confirmari curasse, Mensarios vero, eorum, de quibus cum fabris lignariis aliter transegerant, dum, fabris lignariis inscriis Confirmationem Regiam petisse et impetrasse. Rogamus reverenter et demisse, velit Sacræ Regiæ Majestati Illustrissima Excellentia Vestra singula faventissimæ exponere, et justitiæ Causam ita agere, ne Nostra, ne religuorum Civium jura et utilitates per Sartorum Linteonum et Mensariorum commoda, minuantur. Erit hoc novum in Nos et universam Civitatem beneficium ac novum de juribus meritum, quorum cum tantus sim numerus, et parem gratiam referre negueamus, laudibus celebrabit posteritas.

Venimus ad singulas oppidorum Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ hereditariorum, quorum Illustrissima Excellentia Vestra ad finem literarum mentionem fecit, non minus illi Nostrum studium laudassent, quam Regiomontani Magistratus favorem laudarunt ei Nobis idem licuisset, quod Regiomontano Magistratui licuit. Contubernium enim, singulorum intercessit quo minus singulis Pedonis eam facilitatem præstaremus quam prompti præstitissemus, nisi Contubernium intercessisset, et quid quid pro illis a Nobis actum non sine indignatione Contubernii actum non sine indignatione est, frustra Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Commendatione et aliis rationibus allegatis Contubernio, etiam minaciter, ad suas Ordinationes provocante, cujus ratio ideo imprimis habenda, quod justus erat metus, ne Contubernia quasi in causa communi se ingerent. Quod religuum est, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ valitudinem integram et firmam cum rerum quarumvis successu felicissimo a Deo precati, Gratiæ

et præsidio Nos totamq̃ Civitatem, dissensionibus adhuc agitatam, quod decet animi cultu et observantia, quam diligentissime commendamus Dabantur Zdani Die ut supra. Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ut supra in Litteris Regis.

Litteræ ibidem ad eosdem Magistratu Gedanensi, ad Eundem Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus denuntiant quomodo Tertius Ordo Gedanensi Ordinationem Sacræ Regiæ Majestatis ad Executionem deduci recusat. Die 12. Februarii 1751. anno scriptæ.

Illustrissime &c.

Sperabamus dissensionum tandem aliquando fore finem, reditumq̃ Concordiam, publicata Vigesima Julii superioris Anni Varsaviæ Ordinatione Regia, quam cum reduces ab Aula Collegati Nostri die tertia Augusti exhibuissent, prima fuit Cura, ut executione cum reliquis Ordinibus constituta, servaretur ab omnibus, idq̃ ex Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi Mandato; Qui Burgrabium, Vice Consules Consules, Ordinos, tertium Ordinem, et Contubernia Ordinationem servare et exequi jubet. Versa in germanicum Ordinatione, justoq̃ exemplarium Numero descripto Vigesima octava Augusti eandem cum Ordinibus communicavimus, Sententiam eorum simul rogantes, quam tum Secundus Ordo differebat, tertius vero executionem commendabat, quod quamvis a Mente Nostra haud alienum esset, expectandum tamen erat, donec quam Secundus Ordo declararet, cui eum iterum de Ordinatione ad Ordines referremus, placuit, Nostrum de ea sensum exquirere, quem reticere minus volumus, cum ipsa Ordinatio Nobis injungat, quando aliquid proponimus nostrum Sensum cum necessariis circumstantiis reliquis Ordinibus aperire. Præstitimus libentissime quod postulatum est quoniam est maior Articulorum Numerus quam ut uno tempore de omnibus commode possit promi Sententia, ita divisimus eos, ut qui statim præsto possent, præcederent reliqui, de quibus cum Ordinibus Consilia conferenda accuratius sequerentur. Nondum absolveramus omnes cum Secundus Ordo postquam etiam suam Sententiam in Certum a Nobis propositum Numerum Articulorum Divisset, et Nos promisissemus de iisdem Articulis ex mente Ordinum delegatos constituere, quo tempore Tertius Ordo exigebat, ne de singulis Articulis, de quibus etiam Secundus Ordo jam suam Sententiam divisset, Decretum publicaretur, sed instabat, ut receptis a Nobis sine exceptione omnibus Ordinationibus articulis, omnium Ordinum Nomine Decretum fieret, factoq̃ Decreto tum demum de executione per suos Delegatos agere volebat, addita post modum et ex intervallo specialius explicata ratione quod Ordinatio non esset lex, nisi per Conclusum Ordinum corroboraretur. Novi generis hæc erat postulatio, et Contra omnium temporum exempla ad Unius Ordinis arbitrium de eo decernere, de quo ad Ordines non relatum; Erat Contra antiquam Consuetudinem, erat contra ipsam Ordinationem, qua non jubentur Ordines, recipere per Decretum Ordinationem, sed servare et exequi. Hoc etiam ut quam primum fieret, Ordines monuimus simul professi esse Nos paratos ad delegandum qui de executione cum Ordinibus agerent. Consentit Secundus Ordo, Tertius vero iterum urgebat Decretum de receptione, Decus se Sacram Regiam Majestatem per denunciatos aditurum minitans. In hac duorum Ordinum dissentione Nostri erat Officii, leges Regni, quæ nisi utroq̃ Ordine in unam rem Nobiscum Consentiente, Decretum fieri vetant simul pertinere in Ordinatione, quæ non mandat recipi, sed servari et in executionem deduci, quare rogabamus Ordines, ne executionem moraretur, respondit Secundus Ordo adigi se ad recipiendum Ordinationem et ad nominandum in executionem et ad Deputatos. Ignota Nobis erat illa vis aut ratio, ut ad huc ignota est quæ adigeret Secundum Ordinem mene

Ordinationem recipere, cum antea sponte declarasset ad exequendum de promptum esse, et potuisset exequi Ordinationem quam recipere. Nos contra credentes minime esse deflectendum a Religione Officii ac Voluntate Sacrae Regiae Majestatis non desiimus Ordinibus executionem commendare, precesq; Nostras repetere, ut tandem ad eam perficiendam Delegatos Nominarent, quos Secundus Ordo Nominare promisit, simul ac a Nobis et tertio Ordine denominati essent. Sed tertius Ordo ad extrema progrediens declarabat, non tantum ad Regem suos missurum Deputatos, sed etiam consiliis abruptis, aerarium clausurum, donec generali Decreto Ordinatio plane recipieretur, et sine ulla limitatione instar legis perpetuae impleretur, quo facto de per suos Delegatos de exequendi modo acturum esse. Ita tertius Ordo et contra antiquas Leges, et contra ipsam Ordinationem pro qua unice niti videbatur, agebat, quibus consulere de Negotiis Publicis, non autem Consilia abrumpere iubebat, et Ordinatio speciatim singulis mensibus Ordines in Commune consulere praecipit, etiam si Magistratus Consularis nihil haberet de quo ad Ordines referat. Claudere vero aerarium non unius Ordinis est, cum aerarii Cura, non ad unum sed ad tres Ordines pertineat, ne dicamus subventi, plane admodum afflictam Civitatis fidem, si aerario Clauso usurae Creditoribus negantur, et magnum damnum contrahi posse, quando necessarii et quotidiani sumptus non eroganter. Revocantes tamen ad animum, quae inde rerum futura confusio, quod Civitatis incommodum, et veritus ne si quod gravius malum obveniret, a Nobis potissimum qui ad Clavum sederemus ratio exigeretur gubernatores imitati, qui ut navem servent, fluctibus cedentes, gubernaculum relorquent, declaravimus, recipere Nos salvis Civitatis Juribus Ordinationem et de ea jam decretum fieri, simul ac Nostro Ordine tres nominavimus, qui cum reliquorum Ordinum Delegatis, de executione consilia conferrent. Sed negui hoc tertii Ordinis Animos flexit, quos offendit recipia Nobis. Ordinationem salvis Civitatis Juribus, quam Sacra Regia Majestas Juribus et Consuetudinibus Civitatis conformem dixit, quod non aliud est, quam Sacrae Regiae Majestatis esse mentem, ne Jura Civitatis ullo modo infringantur. Minime tulit Tertius Ordo Jurium Civitatis mentionem fieri, magis placuit solam Ordinationem ut Legem perpetuam recipi hanc Nobis scripsit formulam, et licet Secundus Ordo duos ad executionem nominaret Delegatos, tertius tamen Ordo memoratam illam suam formulam ita mutavit, ut Ordinatio simpliciter reciperetur et tanquam lex Pragmatica executioni mandaretur. Nonlicuit ergo apud tertium Ordinem Jura Civitatis vetera allegare, quae Majores sanguine et opibus pepercerunt, conservarunt, et ad Nos tranmiserunt, ad quae omni tempore coram Regibus Dominis Nostris Clementissimis provocare licuit, quae Sacra Regia Majestas ad exemplum Seremissimorum Decessorum Clementissime confirmavit, in quae Nos sancte juravimus. Frustra igitur trina Mensium spatio abrumpto Consilia de executione Ordinationis Regiae interrupit legatio a Deputatis tertii Ordinis, Scabino Nobili Wernickio in munera qui in Consulto Collegio suo, cui per Jus juramento junctus, inscio Magistratus Consularis Praeside, sine Cujus venia Consules et scabini longius iter ingredi nequeunt, die Septima praesentis Mensis Februarii Dresdam profectus est. Impedire igitur jam sunt de Ordinatione Regia Consultationes, tertio Ordine die decima hujus Mensis publice declarante, se Ordinationis executionem Sacrae Regiae Majestati per unum allegatum Nobilem Wernichium, ex praescripto Mandati Suorum Deputatorum plane promisisse. Haec Illustrissimae Excellentiae Vestrae exponere fidelissime, non tantum officii ratio impulit, sed ipsa etiam adegit necessitas. Orabit Dresdae Causam tertii Ordinis legatus ille Wernichius Scabinus, quale exemplum nullavis distractas, in Nos invehetur, famam Nostram lacerabit, Nos incusabit, imo et criminum arguet nullo Nobis Patrono et defensore Conscientia quidem sustentamur, et Causae confidimus, sed Conscientia Nostra non facile convincet alios, et Causa etiam justissima vincitur, si qui

tueatur, non adesit. Maiores Nostri rebus per diuersiones turbatis et dubiis, aut ipso Rege indignante. ad Regni Cancellarios confugiebant, quorum Consilium et operam ut prompta et facilis, ita Ciuitati semper salutaris fuit. Sic magnus Zamoyscius apud Stephanum Deprecatorem egit, sic Leszczynius Joanni Casimiro et Michaeli Magistratum excusavit, sic Intercessoris partes Wydzga et Wielopolscius apud Joannem tertium sucepserunt. In istorum Maiorum Vestigiis, quando ad Illustrissimam Excellentiam Vestram rebus admodum afflictis, et cum omni eius Consilium suppetit, Nos recipimus; super caetera, quae non sine magno animi dolore sentimus, et quae commemorare impraesens omittimus, haec Nos potissimum cura angit, et torquet, ne Ablegati illius, quas ex praeteritis praevidemus, Criminationes, Sacra Regia Maiestatis paternum in Nos animum vertant, aut plane ab alienent. Imploramus Illustrissimae Excellentiae Vestrae qua fas est reverentia et fiducia non minore Patrocinium, ut Nostram Causam, destitutam fere suscipere, et apud Sacram Regiam Maiestatem ita tueri velit, ne falsis incusationibus locus sit, et ne aliquid contra Nos antequam audiri, credat aut statuatur. Dignetur simul Illustrissima Excellentia Vestra Nobis eiam benignissime monstrare, qua ex his fluctibus emergamus, ne obruatur Patria, Cuius Naufragium quasi ex tristi aliqua specula prospicimus. Praedicavit olim de Gedano Pro Cancellarius Oszcovius Regnum Polonum Regnante Joanne Casimiro in ea servatum esse, ut nos Nostra Sobales, et omnes posteri uno ore, celebrabunt. Illustrissimae Excellentiae Vestrae Consilia et Studium Gedanum cum ruina impenderet servasse. Ita Deus Illustrissimam Excellentiam Vestram omnibus illis bonis cumulet, quae longissimam vitam reddere queant felicissimam Dabantur Gedani die ut supra.

Rescriptum Sacrae Regiae Maiestatis ad Ciuitatem Gedanensem ratione Executionis Ordinationum Regiarum inviolate faciendae tranquillitatis ab interna saeculo in ciuitate seruandae Die 20ª Mensis Februarii 1751ª Dresdae expeditum.

Augustus Tertius &c.

Nobilibus Spectabilibus ac famatis Burgrabio Pro Consulibus Consulibus, Scabinis, Centum Viris, totique Communitati Ciuitatis Nostrae Gedanensis fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles Spectabiles ac famati fideliter Nobis Dilecti. Fide certa et indubitata per Consiliarios Latere Nostro assidentes delatum Nobis est, quod aliquando eventurum non sperare dumtaxat, verum nec cogitare quidem poteramus, quomodo scilicet in hanc Ciuitatem Nostram Gedanensem Jurium Legumque Publicarum, nec non Ordinationum Regalium hactenus perquam observantem; erga Nos Antecessores Nostros, Nostramque Ipsius Regiam Personam, reverentiae, fidei, debitaeque Subiectionis constanter hucusque retinentem nub haec tempora, pernicioso huis Authoribus exemplo irrepserit grave Scandalum palmaris inobedientiae, et notoriae praevaricationis, adversus salutaria, et Iustitiae rationibus mixta sancita Nostra. Quantumvis enim Nos, emotam suo Cardine Iustitiam, Disciplinam, Regiminisque Civilis formam, totum denique Ciuitatis illius statum afflictissime convulsum et perturbatum paterne miserati, reducendae pristinae tranquillitatis, felicitatisque Studia et Consilia diligentor exquisiverimus, perscrutatique fuerimus: atque non nullos abusus, tanquam veram mutuae inter Ordines Charitatis Offendicula: omnino tollendos, et emendandos adinvenientes Ordinationem certam animo maturo et bene deliberato concepserimus, conceptam eum Consiliariis Nostris ad leges Patrias et Iura Ciuitatis Cardinalia, rursus iteramque ac cusserimus: excussam Delegatis a Magistratu Gedanensi Viris, Paterna plane Indulgentia prius ab hinc quam promulgaretur, communicaverimus: ita denique communicatam ac uno Omnium labio, ut iustissimam, collaudatam, in conventione Extraordinaria Varsaviensi Anno Domini 1750ª die 20ª Mensis Julii, praesentibus consiliumque approbantibus Regni Nostri Ordinibus publicari fecerimus, talemque Ordinationem tanquam Legem perpetuam et sacrosancte servandam Ciuitati Gedanensi, per suos supplices Delegatos demandaverimus, miserimusque nihilominus Magistratus Gedanensis, seu potius certae ex eodem Magistratu Personae oblatae obsequii et amoris ff

erga Patrem et Principem non erubuerunt, contra stimulum reverentiæ obedientiæ caecitrare: executionemq̃ præfatæ Ordinationis Nostræ maximæ necessariam et salutarem perperam ac sedit-ose impedierunt: atq̃ adeo pervicaci suo Consilio tot tantosq̃ exdores Nostros fructu boni operis: tertium Ordinem expectato post amaritudinis levamine Civitatem universam desiderata pace, quiete, et omnibus quæ inde profluunt, bonis, maxime fraudarunt, privarintq̃. Cuius rei tristem Nuntium cum Nobis ferret Nobilis ac Spectabilis Gotthilff Wernicki Scabinus Civitatis eiusdem Sedanensis, atq̃ Tertii Ordinis Nomine, per Consiliarios Nostros supplicari Nobis faceret, quatenus culpabiliter a primo Ordine neglectam Ordinationis Nostræ executionem pro potestate urgere, atq̃ perinde præfatum tertium Ordinem gravi dominationis, quam inique Magistratus usurpat, jugo absolvere et Clementer eximere, Nostraq̃ et Mandatorum Nostrorum Authoritate hac parte fortiter consulere dignaremur. Primo quidem placuit Nobis egregii a Viri, fides, et integritas, qui Zelo suo pristino laudabiliter inhærens, eodem quo nuper Studio et conatu Causam afflictorum Concivium apud Nos acturus, iterum se huc loci contulit, deinde etiam atque etiam facturum pervicax Magistratus, sive eorum ex Magistratu membrorum cum Amaritudine animæ Nostræ recogitantes cogebamur contra usum consuetudinemq̃ Clementiæ graviter irasci huic protervitæ incredibili, cuius quidem in continenti puniendæ et pro merito vindicandæ neq̃ Causa Nobis deest, neq̃ justa facultas. Verum enimvero innata benitatis Consilia promptiores Nos faciunt ad veniam quam ad panam; idcoq̃ ad hæc Vobis Burgrabio, Præ Consulibus, totiq̃ Magistratui Civitatis Nostræ Sedanensis, hactenus Ordinationis Nostræ dura cervice resistentibus spatium et tempus placabile, quo resipiscatis, et revertamini ad cor, Clementer indulgemus, mandamusq̃ Vobis et præcipimus sub extremo jam eruituræ mox indignationis Nostræ periculo: quatenus præhibatæ Ordinationis Nostræ sanctæ 1750. die 20 Julii Varsaviæ publicatæ recipiatis, et in omnibus suis punctis, Clausulis et Articulis ad Veram et realem executionem incunctanter integreq̃ deducatis; tali rectione erratum Vestrum Correcturi, et reconciliationis Nostræ beneficia impetraturi. Interea vero temporis, in eadem peramplæ populosæ Civitate negvit turbatum sit provide precaventes; Mandamus pariter Vobis Centum Civibus, Universæque Communitati Civium Nostrorum Sedanensium: quatenus Vos in officio et obsequio debito modeste contineatis, nihilq̃ tale, quamvis aliqua molestia et injuria patientiam Vestram exercente, aggredi præsumatis: quo tranquillior Civitatis status violari, pessumire, evertiq̃ per Vos juxta convincatur, idq̃ sub interminatione gravioris Nostræ iræ, et panis in Vos, tanquam in perturbatores pacis domesticæ extendendis, serio Vobis præcipimus, atq̃ vos bene sperare jubemus de Nostra Regali Providentia affuturam afflictis cum auxilio accepto tempore de inobedientibus subeuntis panas prævaricationis irremissibiliter sumpturam: Bonis vero et pro Justitia afflictis coronam patientiæ decreturam. Ejus autem robur et executionem ordinationis suæ meliis longe efficacibus pro potestate et authoritate directi Dominii asseruram. Factura sunt promissa omnia et singula Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra Regia et Officiorum Vestrorum Debito. Dabantur Dresdæ Die ut supra. Augustus Rex Locus Sigilli Minoris Regni Joannes Wosowski Canonicus Cathedralis Posnaniensis Sacræ Regiæ Majestatis Sigilli Regni Secretarius q̃.

Litteræ a Spectabili et spectabili Magistratu Sedanensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus rogant ut Informationem in Autographo adjunctam ratione obreptive exportatæ ex Cancellaria Regni Minore Confirmationis Articulorum Novorum per Alutarios et Segmentarios recenter ex cogitatorum Sacræ Regiæ Majestati insinuare dignet. Sedano Die 20. Februarii 1751. versipræc. Illustrissime &c.

Nova hisce temporibus, quibus turbarum plena sunt omnia, meditari, et alaturii et Segmentarii seu Passamentarii aliorum Contuberniorum vestigia secuti confir-

mationem Regiam Articulorum Nobis insinuari fecere, Alaturii die quinta, Segmentarii Die Mensis huius duodecima. Illi quidem non contenti iis quæ olim obtinuerant antiquis, Novas recenter a semet excogitatos Articulos supplectorios adiacerunt, eorumq confirmationem ex Cancellaria Regni minore obreptive exportarunt, hi autem Segmentarii Articulos noviter confirmatos exhibuerunt. Cuncta vero hæc cum ita sint comparata, ut iuberte quod gerimus Munere Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum humillima informatione adeundi impositam Nobis videamus necessitatem, non possumus, non Illustrissimam Excellentiam Vestram, quo decet cultu, rogare, dignetur eam quæ hisce in autographo adiuncta est informationem Sacræ Regiæ Majestati Domino Nostro Clementissimo haud gravatim insinuare, solidisque suis Commendationibus efficacissimum eirobur et pondus addere. Insignem hanc gratiam cuius obtinendæ, tum fortis ille et perspectus Zelus, quo Jurium tutelam ac patrocinium inter præcipua excelsi mi Fastigii Illustrissima Excellentia Vestra semper habuit, tum propensissimus eiusdem in nos civitatemq hanc affectus, indubitatam fiduciam facit, debita studiorum Officiorumq Nostrorum promptitudine demereri nunquam non annitemur. Deum de cætero precati, ut Illustrissimam Excellentiam Vestram inter summa omnigenæ properitatis incrementa, salvam diutissime præstet, ac sospitem benevolentiæ Jesius constantissimæ Nos et Civitatem hanc de meliori Nota commendamus. Dabantur ut supra.

Litera ab eodem Magistratu ad Eundem Illustrissimum, respectu Privilegiorum Contubernii Lanionum Sedano Die 18. Mensis Martii 1751. Scripta.

Illustrissima.

Voluntati Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi, ea semper, quæ fideles subditos decet, devotione assurgere consueti, insinuatas Nobis per Notarium die prima Martii Articulorum Ordinationum ac Privilegiorum Contubernii Lanionum primariæ huius Civitatis quatuor Confirmationes sub sigillo Regni Maiore die 20 Julii Anno præterito expeditas, accepimus, atq uti nulli unquam indultos Regia Clementia favores invidemus, ita tres ex insinuatis Confirmationibus, quæ nimirum Articulos Ordinationes ac Privilegia, nec non aream vulgo Kuttelhoff dictum, item octo agri mansos, ut et liberam quibuscunq aliis Carnis venditionem concernunt salvis Civitatis Juribus et Consuetudinibus assumpsimus; ratione illius autem Rescripti, quod a Divo Joanne Tertio præfati Laniones Anno 1570 obreptive obtinuerunt ad humillimæ Informationis beneficium confugiendi necessitatem nobis impositam videmus. Illustrissimam igitur Excellentiam Vestram non possumus non debita observantia rogare, ut eodem, quod præsidio et tutamini Nobis hactenus fuit Patrocinio suo coram Throno Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi, Causam Nostram agere, atq ea, quæ urgentæ Muneris, quod gerimus, ratione inadiuncta hisce informatione exponere erediximus, validissima sua Commendatione subfulcire dignetur. Id quod novum Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ et favoris erga Nos et propensionis in Civitatem hanc documentum interpretabimur, summo allaboraturi opere, ut studiis atq officiis Nostris promptissimis gratiam istam demereri possimus, inter Candida de cætero vota pro Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ stabili Valetudine, prosperimoq rerum Suarum Omnium Successu, constanti Nos Ipsius Benevolentiæ et civitatem hanc enixissime commendantes. Dabantur Sedani ut supra. Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ad Officia paratissimi.

Literæ a Magnificis ac Generosis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, gerbus obsecrant, ut penes Sacram Regiam Majestatem intercedat, ne Delegato Generoso de Heucking ab Equestri Ordine cum querimoniis nullo fundamento subnixis fides adhibeatur. Mitavia Die 18. Martii 1751. scriptæ.

Illustrissimæ &.

Quo magis Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi Cura, et plus quam Paterna sollicitudo internam pacem et concordiam in his Ducatibus reintegrandi ex Clementissimis Eiusdem ac deinceps mandatis et Rescriptis spatio aliquod abhinc Annorum huc transmissis et publicatis elucet, eo minus clementissimis et Salubertimis Regiis istis exhortationibus peroptatus eventus ex parte Generosorum ff

Unionis Auctorum et Eorum ad hanc tum emedio Generosæ Nobilitatis respondet. Quam vis enim Sacra Regia Majestas ad Ulterius significandam Clementissimam et propensissimam suam voluntatem continuam Omnibus malorum finem ponendi, lites inter Generosum Ordinem Equestrem et nos vel contra Nomen Ducalem amicabili compositione dirimendas esse Clementer duxerit, et hinc ex Throno Regio per Responsum ordinis Generoso Wilhelmo Alexandro de Heuching Varsaviæ die 23ª Mensis Septembris Anni proxime præteriti 1750ª datum demandarit, ut Generosus Ordo Equestris isti benevolæ Sacræ Regiæ Majestatis voluntati se conformet, Conventu Fraterno inter se agat, gravamina quibus se lasum sentit, comotet, Delegatum eligat, eumq̃ instructum cum plenaria et absoluta facultate absq̃ omni ad se reservatione illuc ubi Sacræ Regiæ Majestas cum Aula sua constituta fuerit, mittat, idq̃ in Anno Decedante proximo 1751º pro primis Junii, et idem ut nobis deinta Regia Voluntate conduceret, ad notitiam deduci voluerit, tamen præscitus Generosus de Heuching istud Responsum Sacræ Regiæ Majestatis in scripturam redactum ex Cancellaria Regni recipere detractavit, unde et ea significatio Clementissimæ Regiæ voluntatis ad Nos dirigenda hactenus subsecuta non est. Nihilominus ante dictus Generosus de Heuching Varsavia rediit arrogato sibi iterum Nomine Delegati Provinciæ, Generosum subindicem Tuccumensem Wilhelmum Alexandrum Magnum Forck tanquam Plenipotentiarium Generosi Ordinis Equestris ab unione præcitata creatum compellavit ut diem 25. supr. elapsi Mensis Februarii fraterno destinaret Conventui, qui etiam per Literas circulares eum diem pro Conventu, Nobis omnino inconsuetis et ignaris designavit, prout Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ anterioribus Nostris Literis significavimus. Hic dies Conventus cum incideret, membra Unionis, cum quibusdam ex Districtibus coadunatis ab uno et altero privato Plenipotentiam habentibus hic comparuere et prima fluentis hujus Martii Mensis, binos Generosos Consiliarios Terrestres Pilsinenses ad Nos miserunt, qui mediationem suam ad restaurandam Concordiam inter Unionis socios et nos offerent, quam etiam pacis studio lubentes admisimus et acceptavimus, gratesq̃ iis pro suscepta illa amicabili opera, agendo et rogando, ut propositiones et media ad finem istum tendentia, Nobis aperirent, quo facto illi mediatores præliminarem Nostram declarationem super quinq̃ punctis in scriptis Nobis exhibitis in qua Nobis ante reliqua condescendendum esset, inserunt. Quia vero ista puncta a Nobis perlecta, et per Notarium Regium Publicum juratum ex Originali a Mediatoribus Nobis porrecto descripta Supremo Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi Dominio et Authoritati maxime derogatoria esse, et absq̃ lesione juvata Nostræ fidelitatis et Obedientiæ Sacræ Regiæ Majestati debitæ iis Assensum Nostrum præberi non posse advenimus, istis Generosis Mediatoribus indicavimus benevolæ Ipsorum intentioni gratias debitas denuo exhiberemus, et existimassemus, media compositionis probaturum iri, quando quidem autem excommunicatis præliminaribus pateret, inibi de negotiis agi; quorum alia ad ordinaria Comitia pertinerent, alia jam definita essent, alia sub Sacræ Regiæ Majestatis summa decisione versarentur, alia et iam eiusdem summam authoritatem afficerent, nunc vero Comitia non celebrarentur, ideo nos ad illa, committere nos non possemus, sicuti transumpta istorum punctorum præliminarium, una cum annexis eorum versionibus in latinum idioma et Nostra responsione clarissime id evincunt. Nam quomodo Nos in animos Nostros, reclamantibus Conscientiis inducere valuissemus, ut omnia et singula Rescripta Sacræ Regiæ Majestatis, quæ possi Laudum Publicum Anno 1746º conditum hucusq̃ emanata sunt, Declarationem Regiam Responso Anni 1748ª appositam, ubi et ultimarium Rescriptum Cassatorium, quasi talia, quæ ipso Jure vitia, et hinc nulla essent, intueremur et censeremus, Sacræ Regiæ Majestati remonstrationem in instanti faceremus, et submisse rogaremus; ut quemadmodum recensita Rescripta junctim et separatim nullius valoris essent, eius modi expeditiones in posterum non concederentur, et demolitionem Aggerum, Molendinorum Bauscensis et Angerensis, inquorum altero jam aperturam a Sacra Regiæ Majestate Nobis in punctum religuissemus, ratione Ulterius autem Appellationes a Sententiis definitivis Commissariorum Sacræ Regiæ Majestatis propriarum interpositæ, omnia pendente lite attentando inhiberent sub pœna 20000 Thalerorum ex propriis sub paratissima Executione, quam primum glacies dissoluta fuerit, absq̃ minimâ mora effectui daremus, et in super omnia tam in Laudo Anni 1746ª contenta quam subsecuta Acta et acticata Generosi Ordinis Equestris, tanquam Actus Juri et Legibus conformes, quam vis ipse Unionis

Actus et omnia ab eo dependentia, Rescripto Sacræ Regiæ Majestatis cassata et annullata sint, agnosceremus, et omnes inde ab Anno 1744o Generoso Ordini Equestri causatas expenses, ex propriis refundaremus, quibus præmissis omnibus Nos Directorum in Citatione inhibitoria reos et sontes esse absq̃ omni defensione velut Jure victi confessi essemus, dantis discriminibus proh dolor exponimur.
Quoniam autem id propositum mediante præliminari declaratione Nos irretiendi non successit, membra Unionis illius Generosum sæpedictum de Heuching iterum tanquam Delegatum ad Sacram Regiam Majestatem constituerunt, Ipsique commiserunt, ut protinus iter susciperet, Nosq̃ prout fautores omnium dissensionum et litium quavis ægrissima Compositionis media, contra Clementissimam Sacræ Regiæ Majestatis voluntatem præfracte abnuentes, deferret, gravissimamq̃ Ejusdem indignationem excitaret adversus Nos, et quæ alia fortassis arcana Ipsius instructioni inserta sunt, demumq̃ Conventum suum ac ilia potestate illum indicendi pro arbitrio conservandi et limitandi, negotia Publica inter se solos tractandi, statum in statu formandi polleret, in diem 28am Junii hujus anni, sicut ad Aures Nostras perlatum est, conservaverunt. Ne vero obliqua ista via Nos haud quaquam meritos criminari liceat, Illustrissimam Vestram Excellentiam humillimis obsecramus precibus ut penes Sacram Regiam Majestatem instantissime Nomine Nostro intercedat, ne ejus modi querimoniis nullo fundamento subnixis fides adhibeatur, sed potius integra Nobis defensio, si qua opus fuerit, relinquatur; quod autem ad limitationem Conventus præsumptam attinet, Judicio summo Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi et limitissimæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ trutinæ expendendum humillime submittimus, quotandem ista affectatio Generosorum Unitorum cum suis Sociis Conventus Publicos agendi proroganti, et quæ Statum Universæ Provinciæ concernunt, inter se solos, ignaro et inconsulto Regiminne, præter Præscriptum Legum Carolinarum, et exclusis etiam reliquis Nobilitatis membris, quæ a partibus eorum nonstant, eruptura sit. Dum autem rebus, prout superius expressum est, stantibus, in dubio hæremus, an præsentia ejusdem Nostro Nomine et vice in loco quo Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus, primis diebus Mensis Junii, cum Aula sua constitutus fuerit, ad Compositionis Negotium, sub Authoritate summa Sacræ Regiæ Majestatis tractandum, necessaria futura sit, ab eadem humillime expetimus, et animi sui sententiam Nobis desuper impertiri dignetur, Cui obsequii paratissimi erimus, Omniaq̃ justa media ad eum finem obtinendum, modo Partis adversæ eadem fuerit inclinatio, haud invisi amplectemur. Quod autem Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ Cogitata Nostra ex promere auderemus, vix stabilem et duraturam pro præsenti rerum facie, Concordiam, et coalitionem Animorum, speramus, nisi summo Nomine Sacræ Regiæ Majestatis Comitia Ordinaria a Nobis indicta fuerint, atq̃ singuli Districtus, Generosos ad ve efectos Deputatos, Viros Patriæ salutis amantes pacis studiosos, et a Studio partium alienos sufficienter instructos mittere teneantur, a quibus gravamina revideantur et prævia matura deliberatione examinentur, an ad Normam Juris abolitioni sint obnoxia, quæq̃ talia ad inventa fuerint, Sacræ Regiæ Majestati protinus per Delegatum subjectissime præsententur, et vel compositione, vel decisione justissima Sacræ Regiæ Majestatis terminentur. Interim tamen Sacræ Regiæ Majestatis Clementissimo beneplacito et Consiliis, ac Nobis Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ acquiescendum Nobis esse subjectissime agnoscimus, cultuq̃ intimo Eandem devenerantes in æcum permanemus. Illustrissime et Excellentissime Domine Regni Cancellarie Supreme Domine Gratiosissime. Illustrissimæ Vestræ Excellentiæ Humillimi Obedientissimi Servitores. Christophorus Fridericus a Sacken Landhofmeister. H. C. Finck de Finckenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab Howen Oberburgrabius. Henricus Christianus ab Offenberg Land marschalcus.

Responsum Eisdem Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis, quam ad superius scriptas tam et ad præcedentes Literas, ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario die 9e Aprilis 1751e anno datum.

Magnifici &c.

Literis Magnificarum et Generosarum Dominationum Vestrarum Sexta Februarii et decima Octava currentis summopere tactus fui, quod ve Animum angit illud est, quia retardatum video publicæ tranquillitatis et Concordiæ reditum in Ducatibus prostra pertinacem non nullorum impetum, quo feruntur ad promovenda propria Consilia, post habitis Sacræ Regiæ Majestatis ad pacem ad hortationibus, Illius que serius mandatis et Rescriptis, ut ab hoc tramite recedant, antiquo et practicato modo justa formulam Regiminis, Legis, et Laudabilia Patriæ se gerant. Fuit quidem ea Sacræ Regiæ Majestatis Clementissimi Animi propensio ad componendas Regia sua Authoritate, semoto Judiciorum strepitu, omnes dissensiones inter Generosum Equestrem Ordinem et Dominum Ducalem atq̃ Magnificas et Generosas Dominationes Vestras, tum inter ipsam Generosam Nobilitatem, cujus Districtus in Contrariam iverunt sententiam. Verum pro

Literas Magnificarum et Generosarum video, quod in hisce circumstantiis factum sit per Generosum Jorck, cæteroqꝫ Eidem adhærentes, et quantum a laudata illa Compositionis via deflexerint. Horum omnium informationem ad aulam transmisi, Eidemqꝫ in eas superaddidi reflexiones, inter præsertim esse unquam, ut indicatur inuita præscriptum formula Regiminis Conventus extraordinarius, ubi singuli Districtus sine contentione Generosos suos Delegatos mittant Viros Patriæ salutis Amantes, et pacis studiosos. sufficienter instructos ad abolenda gravamina, vel ad illa per Delegatum decisioni Sacræ Regiæ Maiestatis præsentanda. Per Reverendissimum id circo Pro Cancellarium Collegam meum, Pacis aequæ et tranquillitatis horum Ducatuum Studiosissimum, Magnificæ ac Generosæ Dominos Vestræ certiores fient de Regia hic desuper voluntate et determinatione, Eundem enim rogavi ut stante brevitate temporis explorata serenissimi Domini mente super repræsentationes meas, illam directe Magnificis ac Generosis Dominationibus Vestris significet. Quo ad factum per Magnificas ac Generosas Dominationes Vestras repræsentationem super Rescriptum favore Generosi Friderici de Mirbach Capitanei Candavensis emanatum, rationes potissimæ sunt quod augmentum Salarii Eidem ex Gratia Serenissimi concessum grave sit Domui Ducali, et trahere possit in vegetam quod cæteri Capitanei de simili augmento curarent provideri, sed alia omnino atqꝫ distinctissima ratio militat favore Generosi de Mirbach, augmentum enim Salarii sui, non illuc tendit, tantum ut hoc fruatur, sed ut facilius per hoc occasione vacantiarum promoveatur, quem admodum expressum est cessare statim debere prædicti augmenti exclusio, ac Generosus Capitaneus de Maiori Capitaneatu provideretur, idqꝫ propter recognitam Ipsius capacitatem, aliaqꝫ Merita, quæ Eundem dignum Gratia Regia reddiderunt. Studium deinde maximum quod tam Ipse, quam Generosus Eius Frater, ferventer demonstrarunt in defensionem Authoritatis Regiæ, Jurium Patriæ et Domus Ducalis benemeritum est de gratia Regia ex Assistentia Nostra, quibus stantibus grave videri non potest, neqꝫ periculosum Magnificis ac Generosis Dominationibus Vestris augmentum prædictum, et spero Dominos Vestras ad mentem Rescripti demandaturas esse, ut ex Cassa Ducali Eidem erodiatur, studiis et officiis suis pro Domo Ducali, hanc modicam erarii diminutionem compensabit. Ego autem quovis tempore contestari curabo Magnificis et Generosas Dominos Vestras gratissimam mihi rem ideirco fecisse. De cætero in antigua perseverans Animi mei constantia probono Publico et existimationes erga Magnificas et Generosas Dominationes Vestras, Eidem omnia fausta et prospera a D.O.M. animitus apprecor.

Litera ab Eodem Illustrissimo Supremo Regni Cancellario ad Prænobilem et Spectabilem Magistratum Gedanensem, in Negotio ut facta a Rege ordinatio, demandatum Executioni Varsavia Die 31o Mensis Martii 1751o anno scripta.

Prænobiles &c.

Intestinis laborantem discidiis Civitatem Gedanensem iam evasisse ab imminentis ruinæ periculo credebam, et ab ultimaria Ordinatione Regia, hic Varsaciæ pro bono Civitatis facta licuit mihi mente læta omnia lausta et pacata polliceri. Ast primo rumor a longe, tanquam factura procella indicium offendit aures meas, adventus dein Nobilis Werniek ad Aulam Regiam certiorem me fecit ex orbe literum tempestatis, et tandem Literæ Prænobilium et Spectabilium Dominationum Vestrarum de 12 Februarii ad me exaratæ de adem, simulatqꝫ de proximo quasi Civitatis naufragio me admonent, obtrusi Ordinationem Regiam hucusqꝫ quasi in limine contentionum hæsisse, et propter oppositam clausulam salvis Civitatis Juribus ad executionem per ordines mentium spatium inutiliter. Quantum Communi bono! quantum Commercio! per hoc tempus litari potuit! Quidque afflicto rerum statui ad succurrendum concedi debuisset, illud ad nutriendam animositatem, prius nunc vero jam adultam lovendam prætextatum est. Vellem ergo este Antecessores meos, quos Literæ Dominationum Vestrarum denotant, et quorum Virtutes præsens detestatur ætas, in omnibus imitari, sed et si magna animi dotes Antecessorum meorum mihi concessæ a Deo fuissent, quorum me inferiorem judico, difficile tamen semper foret malignanti jam febri remedia adhibere. Quod enim hodie vigoris indigebit maximi potuisset facile ab initio morbi curari, sitque ægrotus spem reconvalescentiæ in medico, quem nunc adoptat, promisset.

Clausula haec opposita salvis Civitatis iuribus sub umbra Legum securitatem gerens videtur. Patriae commodis prospicere, ex quo omnis libertas Civium, decus, Privilegia, Fortunae, in Sanctissimo Legum Sacrario deposita sint; sed haec exceptio praesidium Legum invocans, ipsasmet Leges Patrias infringet, si ad omnes Casus lato Termino applicabili iusta velle suum quisque ventiens, vel Privatis indulgens cupiditatibus, ad affectationem sui Legum explicationem sibi reservaret. Serenissimus Rex Dominus Noster Clementissimus pro Commodo Civitatis et Commerciorum augmente statuit ordinationem hic Varsaviae; Nos Cancellarii magnanimam mentem Regis exequentes, communicavimus cum Deputatis a Magistratu Viris omni exceptione maioribus laboves Nostros, rationem semper habendo Legum, & libertatum. Ad sopiendas lites et iurgia, adq; ad amovenda a civitate ulteriora incommoda, breviori visa et Principi via per novam Ordinationem, quam per litigiorum paraginem. Nunc iterum in Executione Ordinationis Regiae, si haec Clausula salvis iuribus Civitatis opponetur, Communitas ab aliquod Annis Regi suo querelas exponens frustratam se crederet, atq; ferente Zelo res suas perditas iudicans, tranquillitatem publicam, bonumq; ordinem retardaret. Hoc quod de Communitate nunc sentio de Magistratu, Divina Providentia semper viros in Magistratibus collocat ut aliis praesint, et sciant praesens Civitas Sedanensis faecunda Mater praesentatorum Virorum egregios semper rerum gerendarum habuit moderatores, et licet ii plerosq; modesti anteire faciat, non ita tamen obumbrat, ut necesse mihi non sit fateri praesentem aetatem haud dissimilem aliis esse. Cum Viris ergo prudentibus vemago, et facile ad exactas in Literis Dominationum Vestrarum condescenderem rationes, si Judiciis Personam gerens non dicerem semper, et ab adverso expectare me debere rationes. Dominationes Vestrae a me expetunt, ut ipsis demonstrem viam qua possit patriam ex fluctibus emergi. Ego autem ante omnia expetoa Dominationibus Vestris ut clarius mihi confiteantur. Laudo Praenobilium et spectabilium Dominationum Vestrarum subiectissimum erga Regem Animum, qualem decet fideles subditos, sed ita velint vogo moderare omnia, ut Serenissimus Rex Dominus non inveniat recalcitrantis contra voluntatem suam mentis vestigia. Facta est Ordinatio demandetur executioni et quidem promptae; quod si adhuc aliqua de esse formalitas, a tam optimo Principe Patriae simul Patre expectanda semper medela. Quod superest omnia prospera Isidem apprecans animitus permaneo &c

Libera a Pra-

Nobili Magistratu Sedanensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in Negotio Ordinationis. Sedano die 19e Aprilis 1751e Anno Scriptae.

Illustrissime &c.

Illustrissimae Excellentiae Vestrae responsum ad Nostras die Praesentis Mensis Sexta, Nobis redditum est. Veneramur submissa gratiarum actione singularem Comitatem et humanitatem, quo illud exuberat, ac honorificentissimum de Nobis Judicium, quo Maioribus Nostris aequamur, quos aemulari Nobis satis est, ut cum aliis Virtutibus; factisq; egregiis longe inferiores simus, fide, Vigilantia, labore, Jurium servandorum studio illis pares evadamus, ac ab iis parta tuemur, et ad Successores Nostros integra et illibata transmittamus. Eorundem Maiorum exemplum Nos docuit, rebus Civitatis per intestinam discordiam turbatis et afflictis, ad Excellentissimos Dominos Regni Cancellarios, tanquam ad certum et firmum praesidium confugere, ne tertius Ordo, quo cum Nobis Controversia, per suum Dresdam ad Aulam Regiam missum Mandatarium Nobilem Wernick Scabinum, absentes libere meusando innocentiam Nostram aliis Patronis Defensoribusq; destitutam criminationibus obrueret, et importune urgendo efficeret, ut non auditi rei perageremur damnaremurq;. Sed praevaluerunt hobis Wernick, quas ignoramus, rationes, ut reditis quamvis die 12. februarii Reverendissimo Domino Regni Pro Cancellario literis Nostris, die Eiusdem Mensis vigesima Regium Rescriptum se gueretur, quo non communicatis Nobiscum quorum accusati, et Causa a Nobis non dicta, nocentes declaramur, cuiusq; exemplum praesentibus adiungimus. Exulcerat dolorem Nostrum, quod sub augustissimo Regis Nomine Non nulla memorantur, quae reus, ac memorantur se habere, Illustrissimae Excellentiae Vestrae cognitum perspectumq; est. Non fuit ante publicationem eum Nostris Delegatis communicata ordinatio, sed anteguam sirent, compositam esse die 17. Julii Excellentissimus Dominus Supremus Regni Mareschalcus, cum Sacra Regia Maiestate die 20e ad esse iussit, haec enim dies erat constituta ut Delegati audiendam Ordinationem Regiam; a se nondum visam, adierunt Illustrissimam Excellentiam Vestram observaturi, ne Publicatio ante communicationem festinaretur. Verum precibus his irritis voluit Illustrissima Excellentissima Vestra, ut ordinatio post publicationem a Delegatis Nostro Nomine recuperetur; quod cum a se haud

fieri posse, iterum iterumq asseverarent, ad ignorantiam eorum, quæ Ordinatio contineret, et ad fidem quam Nobis deberent provocantes, annuit Illustrissima Excellentia Vestra formulæ a Delegatis propositæ et his verbis concæptæ: Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi Ordinationes, quarum lectionem audivimus ad Magistratum consularem deferemus, eiq declarabimus esse Sacræ Regiæ Majestatis veram et firmam voluntatem, ut eædem serventur, et in executionem deducantur; Quæ formulæ sermone proposita, deinde literis descripta Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ, ac Excellentissimo Domino Supremo Regni Mareschalco exhibita, probata, et publice coram Sacra Regia Majestate, Ordinationis lectione peracta, voce Nostri Syndici repetita fuit. Quare etiam communicatam Ordinationem a Delegatis Nostris uno Omnium labio, uti justissimam, eo Laudandi Cœpia non erat, cum ante promulgationem ordinatio eum Jobis non communicaretur. Silentio transimus Ordinationem in Conventione extraordinaria Varsaviensi die 20 Julii Anno 1750e præsentibus copiisq approbantibus Regni Ordinibus publicatam esse, quæ Conventio Generalis demum die 4e Augusti tertia post Ordinationis publicationem hebdomade incipiebat, et antequam Ordines Senatorius et equestris iungi poterant, Mareschalco non electo, rumpebatur. Jam in nos omnis culpæ Ordinationis ad executionem nondum deductæ conijcitur, in Nos, qui tertio Ordini executionem ad Nauseam fere commendavimus, qui, ut etiam exemplo præiremus, Vigesima tertia Decembris ad executionem ex Nostro Ordine Deputatos nominavimus qui iam decima Sexta Octobris ad executionem 21e Articulorum promptos Nos obtulimus, si reliqui Ordines consentirent; qui 2. Obris alios viginti tres in executionem adjecimus, horumq Numerum auximus, ut pauci, si cum superioribus conferantur, supersint, de quorum executione cum Ordinibus deliberandum, ne res propositere agat, ne præcipiti citq executio, antequam plane constet, eundem esse de omnibus Ordinationis Articulis, Omnium Ordinum Sensum, eandem de executione et executionis modo mentem. Contra Tertius Ordo, qui ipse antea Ordinationis executionem voluerat, Mense Novembri, nescimus quo Authore a impulsore, Concordiæ certi inimicissimo a Nobis exigere cæpit, ut Ordinationem in Omnibus punctis et ad literam reciperemus, ac de eo Decretum Omnium Ordinum Nomine promulgaremus, timul intercessit, quo minus Ordinationis capita seu Articuli, de quibus in executionem ad Ordines retuleramus, executioni mandarentur, postea a cœpit, minis etiam additis, ut Generali Decreto, seu Conclusо, sine prævia speciali singulorum Articulorum discussione promulgaretur, Ordinationem plene receptam, tanquam perpetuam Legem executioni mandatum iri, quo facto suis Delegatis se imperaturum promisit, qua ratione executio ad Regiam Mentem peragi queat. Nos qui in Civitatis leges, non in Unius Ordinis verba iuravimus, ut ad formulas, quas cunq dictaret, adstringeremur ab ipsa Ordinatione, qua, non recipi illam per expressum Ordinum Decretum, sed servari, et executioni mandari præcipitur, haud Nobis deflectendum esse rati, Tertium Ordinem ad ipsam illam executionem revocare frustra laboravimus, et cum non alia ad Consensionem via super esse videretur, Ordinationem salvis Civitatis Juribus per Decretum recepimq, quam Clausulam Tertius Ordo non Admittens, Ordinationem simpliciter recipi, eiusq tanquam Legis Pragmaticæ executionem postulavit. Non opposuimus istam Clausulam Ordinationi, ut veluti ipsi adversa executionem impediret, sed iunximus tanquam Comitem, quæ una incederet, in quo ipsius Ordinationis Authoritatem secuti in cuius ingressu Declarationes et Ordinationes Dresdenses ex quibus Varsaviensis Ordinatio orta in fundamento rerum indicatarum, concordatorum ac aliorum Civitatis privilegiorum iuriumq datæ dicuntur et in fine Ordinationis eam, in ribus Privilegiis, et antiquis consuetudinibus Civitatis non contrariam, potius illis conformem et consentaneam legimq. Neq Cives habent, quod sibi suisq ve rebus ex hac clausula metuant, quibus non debent iura Civitatis ita suspecta esse, ut sola eorum Appellatio timorem incutiat, potius præmonentur Cives per Ordinationem iura manuta integra, quibus uti salvis, Cives eorumq res salve esse et florere nequeunt. Accedit quod eandem Clausulam etiam ideo adhibuimus, ut mature iis occurreretur, qui ea ex Ordinatione, quæ sibi utilia viderentur, executuri, alia in aliud tempus resecturi, aut Auctoritatis Nostræ, Civitatisq Jurium diminutionem interpretaturi essent. Nobis, postquam Ordinatio semel simpliciter et instar Legis Pragmaticæ recepta ad perpetuum silentium redacta et parendi necessitate imposita, cuius rei manifesta indicia jam habemus. Fatemur, octo mensium spatium

inter Contentiones sine Ordinationis executione transiisse, nulla tamen Nostra culpa, qui rogando, monendo, obtestando pro executione laboravimus, quiq ad executionem plerumq Capitum, seu Articulorum, sine mora promptos Nos obtulimus, et quo pauci illi, qui supererant, trutinarentur, ad placidum liberumq Collegium sæpius invitavimus, sed Tertius Ordo vetitit, et aliud atq aliud postulando, omnia infecta maliuo, quam sentim, caute, provide consulto agendo totum opus perficere. De quo ad recessu Ordinum ut vocantur, tanquam testes omni exceptione Maiores, imo ad tertii Ordinis Conscientiam fidenter provocamus. Sed ipsum Rescriptum Regium non nullos Nostri Ordinis culpa executionis nondum peractæ absolvit, et eam in certas Personas conferet, obsequii et amoris erga Patrem et Principem oblitas quæ contra stimulum reverentis obedientiæ calcitraverint, executionemq Ordinationis perperam et seditiose impediverint, atq pertinaci suo Consilio fructus Regios fructu boni operis, Tertium Ordinem Civitatem Universam desiderata pace, quiete, et Omnibus, quæ inde profluunt, bonis maxime fraudaverint, privarintq. At sanctecetiam Deo Teste invocato Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ confirmare possumus, nihil inter Nos contra Obsequium et reverentiam, ad quam Regi Domino Nostro Clementissimo obtrectari fieri, nihil perperam et seditiose; sed omnia recte, honeste et decenter. Nulla hic, quæ semper inter malos est, factio, imo nec factionis quidem vestigium. Omnes ad Legum, æquitatis et publicæ salutis Normam censent, a quibus non Omnium una Sententia, ut sæpe fieri solet, quando multi libere consultant, plurimorum Sententia vincit. Consilia pertinacia ignoramus, in id intenti, quod Deo, Regi Reipublicæ Polonæ, Provinciæ Prussiæ, Civitati, Civibus debemus, parati adversus detractores, qui Nos etiam incusant, Judicialem cognitionem, eamq severam subire. Tanta in Conscientia Nostra, tanta in pietate, et Justitia Sacræ Regiæ Majestatis fiducia est. Potuissemus hæc et alia Sacræ Regiæ Majestati Domino Nostro Clementissimo adversus rescriptum humillime exponere, et informationis Jure uti, sed maluimus tantisper acerbitati inimicorum cedere, qm defensione licet justa, minus tamen opportuna, Clementissimo Principi molesti esse. Detulimus Rescriptum, quale Nobis exhibitum ad reliquos Ordines, et dum detulimus, non omisimus Tertium Ordinem rogare, ut tandem ad executionem accederet, Rescripto Regio etiam pro Nobis usi, quod Ordinationem non simpliciter, non ad literam, non ut legem perpetuam aut Pragmaticam recipi ubet, quod tamen Tertius Ordo postulavit aliquoties et postulat ad huc, ac in eo a Rescripto Regio dissentit. Iteravimus preces pro executione, neq imposterum in hoc Negotio cessabimus, donec perficiemus, si modo per Adversantes renitentesq perfici potuerit. Cæteris munia Nostra obibimus gnavi et indefessi, Cives omnes amore, ut consuevimus, complectemur, et nullum Officiorum genus in Nobis desiderari patiemur, spe certa, etiam eos, quorum animus in Nos est obstinatior, ubi viderint, Nos in Reipublicæ studio pertare, et in injurias sive patienter, Nobis aliquando conciliatum iri. Quod ut eo facilius citiusq fiat, malum enim Civitatis visceribus inhærens, moram longiorem non patiatur Illustrissimam Excellentiam Vestram demisse oramus, et obsecramus, velit pro sua in Urbem hanc benignitate, morbo, quo conflictamur, pertinaci quidem, nondum tamen insuperabili, præsentem salutaremq afferre medicinam, Sacræ Regiæ Majestatis Clementissimum Animum Patrocinio suo Nobis parare, et Tertium Ordinem, si forte occasio tulerit, et querelæ eius Nomine deferrentur, monere, ut posita falsa, qui nimis ingulgere videtur, suspitione, potito odio et acerbitate, placabiliorem se Nobis præbeat, et bona fide, in unius Patriæ commodum, nobiscum Consilia de Ordinationis executione conferat, et perficiat. Nos qui in Illustrissima Excellentia Vestra veteros illos Cancellarios, quorum Consiliis et Authoritate Urbs hæc steit et floruit, colimus et observamus, novum hoc in totam Civitatem benignitatis documentum in clementis Nostris posteritati commendabimus, ut eam parem gratiam reddere haud valeamus, illa mortalis beneficii memoriam servet, et nunquam intercidere, et oblivione deleri sinat. Interea in præcipuis Votis habemus, Deus Illustrissimam Excellentiam Vestram, quam diutissime superstitem esse, et rebus omnibus, quæ Vitam reddunt beatissimam florere jubeat. Valeantur ut supra.

Litera Intercessionales ad Illustri Gubernio

Ducatus Livonica ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium pro Petro Moller Cive et Mercatore Regensi, in Urce Rigensi die 16e Aprilis 1751.

Illustris Generosissime atq; Excellentissime &c.

Ad Illustre hocce Sacræ Cæsareæ Majestatis totius Russiæ à Generale Gubernium Eiusdemq; in hoc Ducatu Livonio Supremum Regimen Constitutum, Civis et Mercator hujus Urbis Rigensis Petrus Moller supplicibus precibus detulit ad fratrem suum ex Compriviguis, Joannem Christophorum Boïer et Civem Gedanensem de Summa 700 Thelerorum albertinorum, per obligationes hypothecarias contracta, coram Magistratu Gedanensi tanquam in foro Domicilii in Judicium vocaverit. Causa hæc a Fratre eius modo commemorato, postquam eam per aliquot Annos protelaverat, porro executionem de reconventione quærens à Magistratu Gedanensi repulsam tulerat ad Illustrissimum Judicium Assessoriale quod Varsaviæ est, per Appellationem sit devoluta, qua propter imitio nominatus Moller supplicibus precibus rogavit, velimus apud Vestram Excellentiam pro illo tanquam Sacræ Cæsareæ Majestatis subdito, et hujus Urbis Regensis Cive intercedere, quo citius promptissima Justitiæ administratione perfruatur: Cum itaq; justis hisce precibus omnino annuendum esse arbitraremur, has Literas Intercessionales ad Vestram Excellentiam hisce obnixe et amice rogamus, obsecramus, ut supplicanti Petro Moller propensum animum præbere, Causamq; ejus inquantum jure et æquitate nitatur, ea qua pollet Authoritate, in Judicio Assessoriali Regio, subrema, propediem terminare dignetur, qm benevolentiam in pariali casu officioso quo cunq; vehementi diligenter et amice studebimus promereri, hisce Vestram Excellentiam Divinæ Protectioni commendantes. Datum ut supra. Sacræ Cæsareæ Majestatis Generalis Campi Mareschalcus, Ducatus Livoniæ Gubernator Generalis. S. R. I. Comes nec non Ordinum S. Andreæ Aquilæ Albæ et St. Alexandri Nievski Eques ut et Regiminis Ducatus Livoniæ Supremi Consiliarius. Joannes Christophorus L. B. de Lapenhausen. Bernardus Theodorus Hausdorff S. S. Secretarius.

Responsum ad præcedentes Eiusdem Illustri Ducatus Livoniæ Gubernio ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario, konskiis die 14e Junii 1751o datum.

Illustrissime et Excellentissime &c.

Pervenerunt ad me Regalitoriales Excellentiæ Vestræ sub data diei 16e Aprilis cum relatione supplicum quas Petrus Moller Civis et Mercator Rigensis, ad Illustre Ducatus Livoniæ Gubernium, et supremum Regimen detulit, quatenus Ope Commendatitiarum literarum promptiorem à Me Causæ suæ expeditionem, contra Civem Gedanensem Boïer in Judiciis Sacræ Regiæ Majestatis Assessorialibus obtineret; Quod in summa sint apud me existimatione et Consideratione Illustris Regiminis Instantiæ, ac omni qua cunq; occasione contestabor, hanc libentissime arripio, quam Excellentia Vestra mihi præbet, et quantum fieri poterit dicti Civis Moller Causæ Compositionem accelerabo, ut pro definitivam Sententiam terminetur, inquantum eiusdem Causæ merita postulabunt, summopere cupiens Excellentiam Vestram persuasam esse de omni me Studio et Officiis erga Eandem, cui Omnia fausta et prospera a Deo Optimo Maximo constanter apprecor. Datum ut supra.

Litera ab Eodem Illustrissimo Supremo Regni Cancellario ad Magnificos et Generosos Supremos Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarios, quatenus Generosus Ulricus Wilhelmus a Hempel Officio protho Secretariatus Judicii aulici Ducatuum adjungi possit Konskiis die et Anno eodem scripta.

Magnifici et Generosi &c.

Ea Hominum, qui a Natura Singulares habuerunt Animi, ingenii dotes, spes et solatium est, ut iis operam et tempus impenderint, in iisdem colendis et augendis Scientiarum verumq; Romanarum notitia pro Reipublicæ Utilitate, tandem laborum suorum virtutisq; præmium consequantur; Talem se præstat Generosus Ulricus Wilhelmus a Hempel, qui mentem suam variis Studiis Loquelis et Jurium peritia ditavit, ita ut sortis ff.

paritatem virtus suppleverit, felicitate, quod modico contentus sit. quarit enim utgua Nobilis Indigena adjungi possit officio proto Secretariatus Judicii Aulici Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ. quo Generosus Zentarowius fungitur, ita, ut vivente hoc emerito Viro senio Confecto, Generosus de Stempel munus hoc absq; pensione ad impleat; et in officium et pensionem eiusdem post illius obitum succedat, ea Magnificarum Dominationum Vestrarum benevola Concessione, de qua Easdem summopere rogo et obsecro, non dubitans non effecturas, cum ex promotione præclarorum et honestorum Virorum rem utilem Patriæ gerant, laudem consequantur, atq; Nobilitatis amorem sibi conciliant. Mihi insuper, rem gratissimam facient, Cui is nunquam immemor futurus sum, Cuiq me ad modum obstrictum omnibus meis quando eunq conteslabor.

Libera a Magistratu Thorunensi ac Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus exponunt quantas illegitimas extorsiones a Generoso Sokolowski Commissario Thesauri, per impositum Theloneum aquaticum exolvere tenentur. Thoruhio die 9e Maii 1751e Scripta.

Illustrissime &c.

Quo certior animos Nostros subierat spes, ad tot favorabiles atq tum Legibus Regnitum notoriæ harum Terrarum Immunitati superstructas remonstrationes Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ, aliorumq Principum in Republica Virorum illegalem illam exactionem, quæ a Navibus Civium Nostrorum Jordanino per exigi capta est, in herba oppressum eoq ipso a Juribus harum Terrarum communibus, summum præjudicium, ab hac vero Civitate enorme damnum, ultimamq ruinam feliciter aversum iri eo magis obstupuimus his omnibus Horrendi pensis contra expressum Legum Publicarum tum Privilegiorum Nostrorum, cum quibus ad Regnum accessimus tenorem, apertamq jam Jaderum cum exteris initorum, quam etiam ultimorum Pactorum Conventorum, commercia Prussiæ præsertim intuitu Cameræ Jordanensis usque quaq libera et immuni declarantium Convulsionem, illegitimas illas extorsiones Magnifici Sokolowski Commissarii Thesauri jussu, paulisper citatas, vel potius creditas, summia jam violentia continuari, ita ut in flumine libero, et non minus ad Prussiam, quam Poloniam spectanti, nec prius dimittantur, quam privata authoritate, inauditoq exemplo impositum Theloneum aquaticum plene exoluerint. Cum itaq res ad extremam jam pernicijem Nostram deducta sit, jugulumq Nostrum aperte jam videamus, hinc denuo ad Illustrissimam Excellentiam Vestram, ceu Jurium Privilegiorumq Nostrorum Custodem, profundo Venerationis Cultu convertimur flagrantissime vogantes, dignetur Eadem hanc nulla specie Juris, sed privata Authoritate oppressam ultimaq ruine prodimam Civitatem sublimi sua, ope Consilioq juvare, atq tam apud Serenissimum Regem Dominum Nostrum Clementissimum, quamubi cunqvæ id afflictis Nostris rebus prodesse poterit, efficacissime cooperari, ultim munitatibus Nostris suum pretium Publicis Regni Legibus antiquus vigor, Jaderibus cum exteris necessaria Observantia, deniq Verbo Regio solenni firmato Juramento infaminatus suus honos, constet, et a quovis habeatur, consequenter abolitis illis præjudicijssimis attentatis, libertate Majorum sanguine parta, tranquille uti queamus. Ingvo Illustrissimam Excellentiam Vestram demerendis Hominibus, genitam, Nostrisq amantissimam, miseris justissimisq Nostris precibus, non defuturam, sic ubi certissime confidimus, ita tantum tamq eximium intemerate in Nos benevolentiæ documentum gratissimo pectore recolemus, nullog non obsequiorum Nostrorum genere demereri adnitemur. Qui devoto post iterato subnexam Observantissimam Jurium Privilegiorumq Nostrorum commendationem Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ in oblatium Nostrum incuncussam valetudinem, omniaq faustissima ardentissime apprecamur, devoto pectore profundoq Cultu manentes. Dabantur ut Supra.

Copia Literarum a Praenobili Magistratu Gedanensis ad Sacram Regiam Majestatem in Negotio ablegationis ad Thronum Deputatorum e medio sui. Die 9e Mensis Julii 1751e anno Scriptarum.

Serenissime &c.

Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Domini Nostri Clementissimi Mandato quod in Rescripto die 23. Mensis Junii Dresdæ ad Nos emanato 30æ eiusdem Mensis Nobis proposito continetur promptissima æque atq; subiectissima obedientia, prout devotissimos, ac obsequii, quod Regi optimo Patriæq; Patri indulgentissimo debent, memores subditos decet, morem gerentes, ablegamus è medio Nostri, quo Sacra Regia Regia Maiestas Vestra ad Thronum suum deputari voluit, Nobiles Joannem Wahl, Præ Consulem Christianum Gabrielem de Schroeder, et Ludovicum Godofredum Jansen, Consules Collegas Nostros Dilectissimos, ea quæ Rescripto Regio mandantur, Nostro Nomine peracturos. Proinde Sacræ Regiæ Maiestati Vestræ Domino Nostro Clementissimo, qua par est pietate, supplicamus, dignetur Deputatis hisce devotionis Nostræ subiectissimæ interpretibus, in omnibus, quæ pro documento Innocentiæ Nostræ, integerq; erga Sacram Regiam Maiestatem Vestram Dominum Nostrum Clementissimum fidei, exponent, plenariam habere fidem, ac de Clero et Deputatos, et Nos, ac Universam Civitatem Gratiæ Suæ Regiæ, Clementiæq; Paternæ, qua Nihil Nobis prius est, Nihil antiquius habere, commendatissimos, qui quod super ut. D. I. O. M. indefessis precamur suspiriis, ut Sacræ Regiæ Maiestati Vestræ Regias æque atq; Paternas pro Salutes Publica, et pro tranquillitate Civitatis huius Curas successu coronet felicissimo, ac Sacræ Regiæ Maiestati Vestræ, Domino Nostro Clementissimo vitam contingere iubeat, qvam humana sors patitur longissimam, exoptatissimis Divinarum Benedictionum, augustissimisq; Regiarum Fortunarum incrementis, cumulatissimam, hoc est talem, qualem Votis Nostris a Summo Numine expetere tam parum unquam cessabimus quam parum unquam ea devotissima fide, qua Sacræ Regiæ Maiestati Vestræ Domino Nostro Clementissimo obstringimur, aut deficiemus, aut unquam defuturi sumus. Dabantur Dedani. Die ut supra.

Litera ad Sacram Regiam Maiestatem a Nobili Boemin respectu Spectabilis Vierhuff. Notarii, Gedano die 23ª Julii 1751ª scripta.

Serenissime &c.

Deluctat Nobilis huius Civitatis Magistratus ad me Jacobum, Vierhuff Regium Notarium, quod Copiam Decreti inter Pistores strictioris et solutioris panis Fastbecker et Losbecker a Divo Rege Joanne IIIº die quinta Junii Anno 1683. lati et die 25ª Augusti eiusdem Anni Magistratui exhibiti, pro Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Confirmatione 8ª. Nona Maii 1750ª. ab Ipso vidimatam corrupserit aliis vocabulis, quæ in Originali leguntur, omissis aliis, quæ non leguntur inseritis, rogans, ut in hominis facinus inquirerem, et nocenti pœnam, quam meruit irrogarem. Causam coram me dicere iussus, exhibuit protocollum suum, in quo Decretum Originale, describebatur, quod cum non discreparet a Copia Anno 1683. Magistratui oblata, et tamen inficiari non posset, Copiam a Sacra Regia Maiestate Vestra die 9. Septembris Anno 1750ª confirmatam discrepare, ignorantiam suam causatus quasi nesciret, quavatione diversitas illa accidisset. In hoc tamen negligentiam diffiteri non sustinuit, quod confirmatum Decretum cum suo Protocollo non contulerit, verum prout illud ex Cancellaria Regni maiore sibi redditum, bona fide, ita ipse suam vocat negligentiam, descripserit ac Magistratui exhibuerit. Sed ut hæc negligentia culpa non vacat, et inde animadversione digna est, sic potuit homo ille, cuius jam in aliis fides vacillavit, Originale Decretum in Protocollo suo recte describere, et Copiam ni non erullis emulatam, pro Cancellaria Regni vidimare, ut sive falsarius, sive Negligens fuerit pœnali Crimine absolvi nequeat. Quia vero Decretum Divi Regis Joannis IIIª 1678. sanxit, ut si Notarius contra Juramentum suum quidquam egerit, per Burgrabium puniatur, Officioq; privetur, præmissa tamen ad Sacram Regiam Maiestatem Informatione, et in novissima Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ die 20ª Julii Anni superioris 1750ª Varsaviæ publicata Ordinatione Notarios, et iambi Criminis rei fuerint, a Burgrabio missi prævia ad Sacram Regiam Maiestatem informatione, puniri prohibetur. Proinde Sacram Regiam Maiestatem Vestram de Notarii Jacobi Vierhuff facinore, et quam Lex dicret, pœna humillime informare muneris minimum ratio, ut quam primum de Clementissima Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ voluntate constituirit, Notarius Jacobus Vierhuff, panam quam sua Culpa contraxit persolvat. Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Domini Mei Clementissimi humillimus et fidelissimus subditus M.a Boemhuff

Informatio ratione Spectabilis Notarii Vierhuff.

Spectabilis Notarius Vierhuff non negat, quod ad requisitionem Contuberrnii Pistorum solutionis hanis die 9e Maii 1750e Decretum Divi Regis Joannis IIIti de Anno 1683. pro parte dicti Contuberrnii latum actis suis Notarialibus ingrossaverit, et in Copia vidimata in de extradiderit. Quod id omnino fideliter et pro Munere suo sine ulla falsificatione fecerit, probabit dicta Copia vidimata quæ Cancellariæ majori pro optinenda confirmatione Regia, oblata fuit, et sine dubio in Cancellaria Regni Majore observabitur, cuius productio absolute necessaria est, si præfatus Notarius falsificationis non accusari solum, sed et convinci debet. Ulterius Spectabilis Notarius Vierhuff fatetur, quod ad itoratam dicti Contuberrnii requisitionem, confirmationem Regiam Varsaviæ expeditam et obtentam iterum per Copiam vidimatam extradiderit, dieq 21e Junii a. c. Præ nobili Magistratui insinuaverit: In qua Confirmatione Regia, licet quam addita sint, quæ in prima Copia vidimata non reperiebantur, nonpoterat sane Spectabilis Notarius Vierhuff aliam Copiam extradere, quam Originale ipsum Confirmationis Regiæ sonabat. Unde autem ista variatio orta sit, id equidem Spectabilis Vierhuff plane ignorat, certus, neq in sua prima Copia aliud quid continui, quam quod in Decreto ipso scriptum est, neq etiam in Secunda Copia, aliud invenire, quam quid in Confirmatione extat, ut adeo Illi nulla Culpa imputari queat; Id quod etiam per Productionem Originalis Protocolli sui, in quo scripta Copia cum Originali concordat, coram Sæpe Nobili Domino Burgrabio Regio factam luculenter demonstravit. Ipse autem Senior Contuberrnii Pistorum Joannes Georgius Tierlinus coram duobus Secretariis Penski et Weickhmann, nec non Cancellariste Krugio libere fassus est, additamenta ista Varsaviæ ad Supplicationem Nobilis Albrechtiisse inserta. Quo jure igitur falsificationis alicuius incusari, ne dicam convinci, possit, plane non apparet. Præsumptiones enim non sufficiunt, maxime tales præsumptiones, quæ inter levissimas et remotas merito referuntur, Probatione hic opus est, et quidem, quia de delicto quæstio est tali, quæ luce meridiana clarior esse debet. Hæc autem aliter fieri non potest, quam ipsius transumpti productione, aut alia æque possente demonstratione. Supplicatorgo Spectabilis Notarius Vierhuff, contra quem Magistratus occasione protestationum, in favorem Tertii Ordinis pro Munere Notariatus susceptarum, odio aliquo præventus videtur, ut ab hac falsa imputatione plenarie absolvatur.

Litera a Magistratu Sedanensi ad Sacram Regiam Majestatem in Negotio Contuberrnii Pannorum Sedani die 30e Mensis Julii 1751e scripta.

Serenissime &c.

Contuberrnium Panni Præparatorum habet id cum aliis Contuberrniis commune, ut malit quod sibi commodum, quam quod justum legitimumq sectari. Cæcum hoc cuius cunq sive liciti, sive illiciti lucri studium, jam olim induxit, ut usurpata Magistratus potestate, Ordinationem a Magistratu acceptam, a qua solo cum Vetustioris Juris, tum tractus Portorii authoritate, Contuberrnia Officium, cæteraq Collegia sua statuta ex Civitatis rationibus, et communi utilitate accipere debent, Novis Articulis, non ex Civitatis rationibus et communi Utilitate, augerent, et hoc modo auctam Divo Joanni IIIo Anno 1677e in Confirmationem offerre non verentur: quæ die quarta Septembris dicti Anni impetrata, non omisit Magistratus statim ac ipsi esset exhibita, Divum Regem humillime informare, novis panni Præparatorum Articulis, quibus præter alia facultatem suos a se præparatos pannos, tam exteris quam Civitatis Incolis vendendi sibi vendicant, et panno colore tinctos et præparatas ex silesia, Anglia et quocunq loco alio advehendos, ducentorum aureorum pœna arcent, libertatem commerciorum, in Civitatis insigne damnum, minui, et intra angustiores terminos, quam Civitatis rationes ferunt, coerceri, simul subjectissime orare, ne novi Articuli, Juri, Consuetudini, et Mercaturæ adversantes, Legis Authoritatem nanciscerentur, sed ut tanquam iniqui et noxii, non usu obliterarentur. Annuit humillimis Magistratus precibus Divus Rex, et Contuberrnium pannis Præparatorum sua Commoda extra antiquam Ordinationem proferre haud sustinuit. Nihilominus quasi omnes Articulis, veteres et novi, quorum confirmationem a Divo Rege Joanne IIIo obreptitie impetraverat usu vigerent. ff

supplicavit Sacræ Regiæ Maiestati Vestræ dictum Contubernium, ut confirmaretur iterum, Confirmationemq̃ ex Cancellaria Regni Maiore reportatam die 12. Julii præsentis 1751e per Regium Notarium Nobis exhiberi curavit. Recipimus illam, ea quæ augustissimo Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Nomini debetur reverentia, et nunc easdem, quibus usi decessores Nostri, rationes, pro Officii religione, Maiestatem repetimus, hac plane fiducia Sacram Regiam Maiestatem Vestram, ad Exemplum divi Joannis IIIi subjectissimas non minus, quam justissimas preces Nostras clementissime admissuram esse, ne quid novi panni Præparatares sibi arrogent, audeantq; verum ut intra Orbitam veteris a Magistratu concessæ Ordinationis, Opificium suum, sine aliorum Civium, præsertim Mercatorum, damno, et injuria exerceant. Quod religiosum est, Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Clementiæ, post ardentissima, pro Ejus Salute et incolumitate, vota, Nos universamq̃ Civitatem subjectissime commendamus. Dabantur ut supra.

Copia literarum ad Præ Nobilem Magistratum Sedanensem, ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario, quibus suadet, quatenus velint Negotium Executionis Ordinationis quam citius perficere die 6e Augusti 1751e Dresdæ scriptarum.

Præ Nobiles &c.

Circa adventum ad Aulam Regiam Præ Nobilis Domini Wahl Præ Consulis, tum Præ Nobilium Schroeder et Tantzer Consulum credebam certe Publicæ felicitati salutem dicere posse, ex qua Personarum consumata prudentia non vanam tranquillitatis Civitatis Sedanensis spem erigebat, est nunc post tot discursus et ratiocinia eum tantum effluxerit temporis sine Conclusione, neq̃ Præ Nobilem Dominum Wahl Præ Consulem, et præ Nobiles Schroder Jassen Consules, munitos esse tali a Præ Nobilibus Dominationibq Vestris Instructione, qua orbatus verum eventus finem assequi possit. Prompta in his arduis remedia, non adesse existimari, ardet tamen dissensionibus Civitas; succurendum ergo illi, quis vero mente succursum revolvet; Si Patres Conscripti eruptura semper gravius cum tempore flammam, non desabunt, vel ad hue dent veniam dictis: si obstacula succursui ponent. Non est mihi dubitandum de rectitudine Consientiarum Dominationum Vestrarum, fugere tantummodo mihi liceat, Dominos Vestras Orbi misisse viam ad reducendam tranquillitatem in Civitate, qua itus in præceps; Nonne tantum temporis inaniter effluxit, quo Dominationes Vestræ, querelas Tertii Ordinis Domi placere potuissent. Tandem Serenissimus Rex fatigatus supplicibus libellis Tertii Ordinis, Ordinatione Varsaviæ Confecta compescuit commotos Populi Sedanensis Animos, et revocando Magistratui in Memoriam Sigismundi, Joannis, aliorq̃ Regum Prædecessorum Suorum Sancita, executionem demandavit, et ex occurrentia temporis sua adjecit mandata. Adverant ex Magistratu Deputati, et ne Tertius Ordo Protectione Regia fluctus, pluva sibi deberi existimaret, extant documenta nonsine scitu a Præ Nobili Magistratu Deputatorum Mandata in Ordinatione Regia expressa, emanasse. Post tanta felicitatis redivivæ in Civitate Sedanensi Auguria, quis crederet unius Anni spatium effluxisse in solis dilationibus, quibus Tertius Ordo lassus, fructum se a Magistratu credens; Regi Dominoq̃ suo res suas deperditas exposuit ad tot redavdationes non effluxit ad hue Princeps, sed Clementiam præponens aliis rationibus, voluit a Deputatis a Magistratu illustrari, quæ rationes executionem Ordinationis retavdarent; Advenientes hue Iterdam Præ Nobiles Dominos Wahl Præ Consulem; Schroder et Jassen Consules, Nos Cancellarii Nuntios Tranquillitatis Publicæ salutavimus; Petita Illorum omnia cum summa patientia connotavimus, qua de Causa Sancita Regis nondum ad executionem deducta sunt, rationes in scripto porrectas perlegimus; Cum vero meta non alia fuit Nostra, nisi ut ordinatio Regis vasa via facta ad executionem deducatur, postulavimus ut Domini a Magistratu Deputati Nos certos faciant, de prompta executione Sanctorum Regis, sed quoniam non esse ulla Instructione munitos a Collegio suo, responderunt, utali quid illorum promittere possint; Illusos Nos itaq̃ esse facile credidimus.

Elegiæ quod punctum Secundum subtitulo modus et ratio eligendi Mercatores: Conveverebantur Domini Deputati, quod per præsentationem quatuor Personarum ex Mercatoribus ad vacantem in Scabinatu locum libertas Electionis Magistratui semel concessa restringitur, ad solvendum hoc Argumentum oppositum a Nobis est Serenissimum Regem processisse in Hoc punctu, non ad tollendam libertatem Electionis quæ per hoc non tollitur, sed ad securitatem maiorem Mercatorum, ex quolibet Divi Joannis IIIti. Decretum Omnino Tertiam partem tam in Magistratu quam Scabinatu per Personas ex Mercatoribus ad implendam voluit. Nihilominus a tempore tam longo non observatum: et ista negligentia Magistratus in executione Decreti Joannis IIIti occasionem Serenissimo Regi dedit, ut ad Scabinatum quatuor Tertius Ordo præsentet, ex quibus unus eligatur, per Magistratum. Prout igitur Divus Joannes IIIus pro Commodo Civitatis solis Commerciis florentis Tertiam partem ex Mercatoribus tam Magistratui, quam Scabinatui imposuit, Serenissimus quoq; Augustus, feliciter Nobis regnans ob eandem rationem hanc Clausulam circa modum Electionis tempore Vacantiæ in Scabinatu apposuit. Sint ergo persuasæ Dominationes Vestræ in hoc puncto ratione præsentandorum quatuor ex Mercatoribus ad Scabinatum, non audere Nos Cancellarios Serenissimo Regi petita Dominationum Vestrarum deferre; Immotus Princeps non sua quærens Commoda, sed Civitatis vult obediri. Nunc Domines Vestræ velint quam citius Negotium executionis Ordinationis respicere, Personæ a Magistratu delectæ hic nunc commorantes sunt dignissima quibus facile res suas committere possunt, ut quo citius adoptatum per ducantur finem. Non est Mens Principis, ut Authoritas Magistratum vacillet, non vult commoto Populo laxare habenas, sed solum Legum observantiam unionis frena injicere intendit. Ad moderationem ergo præparate animos Vestros, non ad excitanda Difficultates, ne illis Civitas obruta, et quibus Consulibus stare potuit nec his Consulibus pereat.

Litera a Præ Nobili Magistratu Gedanensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus in causa Tertium Ordinem esse in causa non exequendo Ordinationis Gedano die 15to Mensis Augusti, 1751mo anno scripta.

Illustrissime etc.

Si alias unquam tunc certe firmam spem concipiebamus dissensiones Contentionesq; de Regiæ Ordinationis executione componendum infelicissime, cum Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus Nobiles Præ Consulem Joannem Wahl et Consules Christianum Gabrielem de Schroeder ac Ludovicum Gottfridum Janssen Collegas Nostros prædilectos; Dresdam evocaret, et rationes cur Magistratus Ordinationem Regiam ad Executionem non dum deduxerit, humillime exponerent, quo Sacra Regia Majestas auditis rationibus Paternam curam et medicam manum intestino ex discordia malo admoveret. Augebatur spes, cum Collegæ Nostri, post suum Dresdam adventum renuntiarent, se ab Excellentissimis Dominis Regni Cancellariis exceptos humanissime, audiri non minore benignitate quam patientia, quæ pro Juribus, consuetudinibus et civitatis publico bono disserirent, notari accurate, alia mollius explicari, alia temperari, plura Collegiis non dum finitis, promitti. Hæc cum coram Nobis ex literis recitarentur animos continere non potuimus, quin in laudes et gratias effunderemur, imminentes Collegis Nostris, ut hanc Nostram pietatem Excellentissimis Dominis Cancellariis, verbis observantissime declararent. Jes literis Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ die 12. Augusti pro extra ordinariam labellarium Nobis redditis spe Nostra deiecimus et qui modo magna fovebamur, jam pro Conservando Jure quod in præcipuis, super esse nullam, non sine stupore accipimus. Vitio Nobis vertitur, quod Collegæ Nostri a Nobis Instructione muniti non sint, qua arduum Negotium optatum finem assequi possit, incusamus, dissentionum flammam, qua ardet Civitas, a Nobis non sedari, iis, qui succurrere velint, obstacula poni, viam ad reducendam tranquillitatem arreptam esse, qua in præceps cauta, ac magnum temporis spatium in aliter efficiendo, quo Tertii Ordinis querelas domi placere omiserimus. addit Illustrissima Excellentia Vestra Sacram Regiam Majestatem supplicibus libellis Tertii Ordinis fatigatam, ff

Ordinatione Varsaviæ confecta, commotos Populi Sedanensis Animos compescuisse, et revocando Magistratui in memoriam Sigismundi Joannis Tertii aliorumq; Regum sancita executionem demandasse, et ex Occurrentia temporis sua adiecisse mandata, eademq; in ordinatione Regia expressa, non sine scitu præsentium tum Varsaviæ Deputatorum Nostrorum emanasse, postea Anni spatium in solis dilationibus effluxisse, quibus Tertium Ordinem laesum, frustratum se a Nobis creditum, Regi res suas deperditas exposuisse, et Sacram Regiam Maiestatem ab ipsis Magistratus Deputatis audire voluisse rationes, quæ Executionem Ordinationis retardassent, easdem in Scripto exhibitas, Excellentissimos Dominos Cancellarios perlegisse, et a Collegis Nostris postulasse, ut se certos faciant de prompta sanctorum Regiorum executione, hos vero respondisse, se a suo Collegio nulla Instructione munitos esse, ut nomine illius aliquod promittere possint, indeq; Excellentissimos Dominos Cancellarios facile credidisse, se elusos esse. De puncto autem Secundo sub titulo modus et ratio eligendi Mercatores Conquestos Collegas Nostros, quod per præsentationem quatuor Personarum ex Mercatoribus in scabinatum libertas Electionis Magistratui concessa restringatur. Sed Excellentissimos Dominos Cancellarios opposuisse, Serenissimum Regem processisse in hoc puncto non ad tollendam libertatem Electionis, sed ad Securitatem maiorem Mercatorum, et negligentiam Magistratus in Executione Decreti Joannis III^i de recipienda tertia parte in Magistratum et Scabinatum occasionem Serenissimo Regi dedisse, et ad Scabinatum quatuor, Tertius Ordo præsentet, equibus per Magistratum unus eligatur, hinc Sacram Regiam Maiestatem, Decreto Divi Joannis III hanc Clausulam circa modum Electionis apposuisse, ut ne quidem Excellentissimi Domini Cancellarii Sacra Regia Maiestati Nostra petita deferre audeant; Deniq; monet Illustrissima Excellentia Vestra ut quam citissime executionis negotium perficiamus, alq; res Nostras Collegis Nostris Dresdæ committamus, quo eo citius ad optatum finem perducantur, simul ut Animos Nostros ad moderationem, non ad cudendas difficultates præparemus, ne illis obruta Civitas corruat, et illis Consulibq, quibus stare potuit, pereat.

Innocentibus causam dicere facile est, sed dolorem reprimere, id quidem difficillimum. Evocati sunt collegæ Nostri Dresdam, ut rationes Ordinationis ad Executionem non dum deductæ exponerent. Rationes illæ non minus his Nostris Collegis, quam Nobis cognitæ et respectæ erant, qui simul commentarios eorum quæ toto tempore de executione Ordinationis cum Ordinibus tractata sunt, secum Dresdam recipiebant, ut suis dictis fidem si non haberetur conciliarent. Peculiari Mandato opus non erat, cum Commentarii illi instar mandati sint, neque aliud mandatum cum illis continetur, dari potuisset. Admissis Collegarum Nostrorum rationibus, quæ etiam Nostræ sunt, prona adardui Negotii finem erat via, quibus si locus non daretur, si in litem descendendum, sive Juribus disceptandum, frustra erant vocati Collegæ Nostri, neq; Saxonica Urbs locus, ubi de Sedanensium Juribus, Consuetudinibus, et Civitatis bono conferendum. Ardet proh dolor! Civitas dissensionibus, et ita ardet, ut metus sit, ne tota in cinerem redigatur, Nos, qui incendio faces non subjecimus, neq; in restinguendo, postquam flamma erupit, desides fuimus, tantum abest, ut illis qui subvenire voluerint obstiterimus. Ad reddendam tranquillitatem domesticam ingressi, viam, et persecuti sumus, quam leges munivunt, duram quidem et sæpe invisam, quatenus nunquam injuriæ ceps, sed ad veram salutem ituri, et præterquam probus Magistratus omnem aliam ignorare debet. In placandis Tertii Ordinis querelis, quam primum in publicum prodierant, desudavimus, sæpe integros dies in Noctem usque absumentes, missi pariter a Sacra Regia Maiestate Celsissimus Princeps Episcopus Varmiensis, et Generosus Dominus de Leibnitz Aulicus Cubiculariusq; Sacro, suppetias laturi, ut omnia ad Legum orbitam reducerentur, qui post novem circiter Mensium operam Dresdam profecti sunt. Inde jam expectabatur medela præsens, sed pro Medela allatum Rescriptum pons et scaturgio novarium acerrimarumq; Contentionum, quo imminuto Magistratus, Scabinisq; vetustissimo et plurimorum Seculorum Jure, facultas præsentandi ex Mercatoribus Tertio Ordini conferatur. Sacræ Declarationes Regiæ, pariter Dresdæ a solis Celsissimo Principe Varmiensi Episcopo, et Excellentissimo Domino Pro Cancellario ad Regium latus præsentibus compositæ, quibus memoratum Rescriptum firmatur

et alia contra Jura et Consvetudines constituuntur. Declarationes excepit Varsaviensis Ordinatio, qua si sola Sigismundi, Joannis III^i et aliorum Regum sancita in executionem repetita fuissent: o Nos felices! dein Sacra Regia Maiestas nova adiecit Mandata, quæ si ex temporis et Urbis rationibus simul cum iuribus et Consvetudinibus consensissent, plausu et gratulatione optimi Principis prosecuti fuissemus providentia. Cum vero in fine Ordinationis ea Iuribus et antiqvis Consvetudinibus Civitatis conformia dicatur, et tamen in ipsa Ordinatione occurrant, qvæ Iuribus illis et Consvetudinibus repugnant, non aliud Nobis colligere licebat, qvam ea praeter mentem Sacræ Regiæ Maiestatis excidisse. Ignorabant hæc, qvitum Varsaviæ præsentes erant Deputati Nostri, qvia Ordinatio ante publicationem haud communicata, ut scire potuissent, qvæ contineret, et post Publicationem se eam ad Nos delaturos esse, coram Sacra Regia Maiestate protesti sunt. Post Deputatorum Nostrorum Varsavia reditum, Regiam Ordinationem Ordinibus exhibuimus, de cuius executione qvod nihil constitutum, non Nostra, sed tertii Ordinis culpa est, qvi executionem nec qvidem aggredi voluit, et si morando et aliud ex alio causando lassatus, habet qvod sibi imputet, Nos revera ab ipso lassati maxime. Quod si credidit decipisse a Nobis, falsam de Nobis suspitionem non justam rationem audivit; Haud sub dole, sed aperte cum ipso egimus, et libere de singulis Ordinationis capitibus sententia Nostra exposita ad amica inter pauciores Colloqvia invitavimus. Illa contra, morae cuius ipsae Author, impatiens, maluit Sacræ Regiæ Maiestati res suas per Nos deperditas esse exponere: qvod ab ipso factum perpetiam. Si enim existimat suas res, sine Ordinationis executione deperditas esse, cur non ad executionem accessit, qvæ toties a Nobis oblata fuit, inchoando a levioribus et progrediendo ad difficiliora: Sed prolatas Executionis Causas, Nostrumq; in ea Candorem Excellentissimi Dominii Cancellarii Collegæ Nostri scripto exposuerunt, qvi cum postularetur, ut Nomine Nostro promptam Sanctorum Regiorum executionem promitterent, se a Nobis Instructione munitos esse negarunt. At Collegæ Nostri, dum demonstrarunt per Nos non stetisse, quo minus Ordinatio ad executionem deduceretur, simul docuerunt promptos Nos in executionem semper fuisse. Idem durat animus, exegvemus Ordinationem summa alacritate, ingvantum per Leges Civitatis, Constitutionem, Commerciorum libertatem et publicum Commodum, qvod simul Regis et universi Regni Poloni commodum commodum est, licuerit. Caeterum acerbum Nobis fuit Excellentissimos Dominos Cancellarios facille credidisse se cum Collegæ Nostri mandato essent destituti, elusos esse. Sumus Nos et Collegæ Nostri homines ingenui, ad Veterum temporum mores facti, quibus fallere alios Crimen et scelus habebatur, essetq; Clementia, et magnis sumptibus, nec minore molestia iter Dresdam suscepisse, ut Excellentissimi Domini Cancellarii coram decipierentur. Contra merito qvesti Collegæ Nostri per collatam Tertio Ordini Candidatorum in Scabinatum ex Mercatoribus praesentationem, liberam Electionem vestingi, ad qvod respondere Excellentissimis Dominis Cancellariis placuit, Sacram Regiam Maiestatem in eo non processisse ad libertatem Electionis tollendam; sed ad maiorem Mercatorum securitatem, et Magistratus, in executione Decreti Joannis Tertii de recipienda in Magistratum et Scabinatum tertia Mercatorum parte negligentiam, occasionem dedisse, et ad Scabinatum Tertius Ordo praesentet, exeqvibus unus eligat hancq; Clausulam circa modum Electionis Sacram Regiam Maiestatem Decreto Divi Joannis III^i apposuisse, verum minuitur eligendi Jus, ubi certus Candidatorum Numerus sistitur, ex qvibus eligendus unus, qvod integrum Gedanensis Magistratus sub cruce geris exercuit, et cum eo in ditionem Regis Poloniæ concessit, nititur illud Legibus et qvatuor Saeculorum usu, tum Serenissimorum Regum confirmationibus, et Divi Joannis III^i Decreto, in Judicio Relationum ex Scriis Partium Controversiis Lato, roboratum est. Possunt Mercatores securi esse, ex se tertiam partem Consulatus et Scabinatus omni tempore expletum iri, qvod fore pro Nobis et Successoribus Nostris sancte promisimus, et si Nostra Successorumq; fides in dubium vocatur, sanciatur poena, si contra fiat declaretur imposterum irrita Electio, si in locum Mercatoris, alius qvam Mercator eligatur. Manerat necesse di metum plane incertum, vetustissimus jus Rescripto in Saxonia, Nobis inscijs minuere et apponere Clausulam Electionis modo, qvæ Electionis libertatem circumscribit. Quae ergo Nobis superest in Juribus Nostris, eorumq; Regijs Confirmationibus fiducia, si nobis inscijs Rescripto, declarationibus et nova Ordinatione mutari qveant. Ne tamen Supremus infelicitati et miseriis Nostris cumulus accessit, qvod Religiosissimus Princeps et mitissimus Dominus

in collata Ordini praesentatione, adeo immotus, ut obsistri sibi velit, et Excellentissimi Domini Cancellarii voces Nostras deserere non audeant. Quando igitur in terris jam precibus Nostris locus Negotus, una in coelum superest via, qua bonis praeclusitus nunquam, a Deo supplicamus ardentissime ut Augusti IIIi Regis e Patris erga Omnes, inbeitos suos indulgentissimi mentem in Nos flectat, ut cum Caeteris, tum electionis in Scabinatum Jure in integro, ad exemplum Divorum Decessorum Regum Poloniae, Nos fruit Clementissime patiatur, quo perius jurandum in Leges et fidem quam Majoribus Nostris debemus, in posteritatis detrimentum salva Consentia cedere Nobis non licet. Sumus ad Executionem Ordinationis paratissimi, in quantum Jura permittunt, non autem possumus executionis Negotium Collegis Nostris Dresdae agentibus committere, quia executio non Dresdae sed Sedaniam Caeteris Ordinibus perficienda est, inquadum pertamus sententia non Dissultatos audimus, sed ad praescriptum officii, quod Deo Regi, Regno, Civitati Civibus, Posteris debemus, agimus, et si id pro facultate Nostra implevimus, urbs non corrusit, qua Juribus fundata, Juribus immotis stabit, florebitq; Quod si tamen vis praevaleret, quam non adhibitam iri confidimus, interJurium Nostrorum fritus ruinas pro Sacra Regia Majestatis et Augustissimae Domus salute et felicitate, vota facere nullo tempore cessabimus. Potest perire Sedanum Nobis Consulibus, Nobis tamen Auctoribus perire non potest, et si fatum esset perire Sedanum, non Nobis sed Regi et Regno peribit. Unum est Sedanum, quo everso non aliud erit superstes, et novum surget nunquam. In publico hoc maerore, quo gravior esse nequit, eramus et obstetamur. Illustrissimam Excellentiam Vestram, pertotius Regni salutem, dignetur afflictis et jacentibus auxiliatricem Manum porrigere, ut Historia futuris Saeculis commemoret fuisse Suoremum Regni Cancellarium Matachovium, Cuius Consilio et ope Sedanum steterit, et Poloniae servatum, cum occasus et ultimum fatum imminere et impedire videretur.

Rescriptum ad Civitatis Sedanensis Ordines de instituendo sorsivo aerario pro redimendis Nautis ex Captivitate Barbarica Dresdae die 28e Augusti 1737 Anno expeditum

Nobilibus et Spectabilibus Burgrabio Praetonsulibus Consulibus, Scabinis et centum Viris Civitatis Nostrae Sedanensis, fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Perspectum habemus inter Commercia, quibus praestantissima quaeq; emporia celebritatem et opulentiam suam consecuta sunt, illa potissimum reperiri, quae cum remotioribus Nationibus arevecentur, eq multa aliare maiora incrementa sumere posse, qm si favente loci opportunitate navigationis promorendae ratio inearur, ad consequendum vero finem hunc longe salutarem, ante omnia Navigantes, quibus aliogvin tot discrimina per naturam itineris maritimi sunt adeunda, saltem gravissimo perpetuae servitutis periculo, quod a Piratis imminet, providentia publica liberentur, adeoq; plurimi ad segvendum hoc vitae genus arcitentur, et alacriores reddantur. Cum itaq; relatum Nobis fuerit, qualiter Navi Sedanensi, quae Augustus IIIus insigniebatur, Anno 1741e ab Algerienssibus capta, omnis Familia Nautica triste jungum Servitutis apud Barbaros subierit, plurimaq; pars eius sine spe redemptionis, quippe quae a Domino Navis tanqm privato, haud quamqm expectanda, vel exigenda, miserandae sorti suae ingemiscat; Nos circo pro Paterna erga Civitatem Nostram propensione cupientes res, et commercia eius, tali medio hactenus intermisso, indies augeri, habitaq; Consideratione exultatem ex navigatione, et Negotiationibus in Portubus Hispaniae, et maris Mediterranei provenientem, neglecta Captivorum redemptione, multum suffaminari posse Fidelitatis Vestras vegvirendas esse duximus, uti gvidem praesentibus vegvirimus, quatenus curam promovendorum Commerciorum in Civitate Nostra Sedanensi ad Utilitatem publicam collimantem, gnaviter et serio agatis, quo in tuitu comprobantes studium facilitandae et amplificandae Navigationis, quo Spectabilis Joannes Philippus Schultz, Navibus sexaginta quinque inde ab Anno 1725o suo sumptu apud Vos extructis, celebratur, tristi nati in Congregatione omnium Ordinum repraesentationibus Anno praeteriti exhibitis, habito eius annuatis, non attenta Nauticae Plebis praesentia, solummodo respicientis oppositione modum adinveniatis, quo gratuitis largitionibus singulorum, aerariq; sorsivo pro redimendis Captivis ad exemplum aliarum Civitatum Maritimarum instituto Nautae praefati, soluto lytro, ex Barbarorum Servitute redimantur. Quod negotium tanqvam Nobis gratum nec minus publico Commodo ff

Civitatis Sedanensis, quam officiis et humanitatis et Christianorum respondens, Authoritate vero Nostra, ubi res poposcerit, gratiose protegendum, pro vestro bene de Nobis merendi studio et officiorum debito, a Nobis ritenno ad effectum deducetum iri non debitamus. In quorum fidem praesentes literas Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni Communiri iussimus. Dabantur ut Supra.

Rescriptum ad eundem Magistratum Sedanensium quo intimantur Judicia Assessorialia Sedani celebranda Dresdae die 29ª Augusti 1751.

Augustus Rex &c.

Nobilibus et Spectabilibus hrae Consuli Consulibus, totiq̃ Magistratui Civitatis Nostrae Sedanensis, fidelibus Nobis dilectis. Non sine Cordolio Nostro relatam accepimus, dissentiones infernas in Civitate Nostra Sedanensi ab aliquo tempore exortas, non tantum ad huc continuari, sed et per retardatam Ordinationis Nostrae, Varsaviae anno praeterito promulgatae, Executionem et per metas deinde inter Contubernia, eorumq̃ Confraternitates ad invicem varias pretensiones, ac alias Controversias ita auctas esse, ut multa inconvenientia cum notabili ipsius Civitatis discrimine, attentata fuerint, et ulterius sint metuenda. Cui malo cum pro Paterna Nostra, qua Civitatem Sedanensem amplectimur et fovemus, cura; sollicite prospiciendum esse duximus; Proinde Judicia Nostra Assessorialia in dicta Civitate Nostra Sedanensi quantocius aperiri demandavimus, quo tam omnibus agendis, et conquerendi Causam habituris promptam Justitiam administrent, quam etiam circa alias Causas ibidem Judicialiter proponendas, Ordinationem supramemoratam ad optatum finem deduci faciant. Quod ipsum prout fidelitatibus Vestris praesentibus intimamq̃, iubentes, ut hanc Nostram Dispositionem cum reliquis Civitatis Ordinibus indilate communicatis, Interea vero sic Vos met geratis, ut depositis aliis omnibus respectibus, Securitati ac quieti Publicae cum Consilio Ordinum diligentissime provideatis. Ita omnibus et Singulis cuius cunq̃ status et conditionis fuerint, quorumq̃ aliquomodo interesse possit, mediante hoc Nostro Rescripto, serio mandamus, ut sub poenis Severissimis Criminalibus etiam ex Praescripto Legum Regni in Convulsores Mandatorum Nostrorum, aut Securitatis Publicae Violatores sanctis ac irremissibili rigore extendendis a Violentiis et turbis omnino abstineant, paccati et sedati sua curent, Magistratui obediant, Ordinumque Civitatis Conclusis acquiescant, Satisfactionem de Caetero in omnibus, quas habuerint, querelis, prout de Jure a Judiciis Nostris Assessorialibus quiete expectaturi. Factura sunt praemissa fidelitates Vestrae et modo Consueto, publicaturae, pro Gratia Nostra, Officiorum quei Suorum Debito. In quorum fidem, praesentes &c. Dabantur Dresdae Die ut supra, Annoq̃ eodem.

Litera a Prae Nobili Magistratu Sedanensi ad Sacram Regiam Majestatem, qeibus exponunt rationes, contra Eorum Judicium Assessorialium Sedani Celebrandorum. Sedano die 4ª Mensis Octobris 1751ª Anno Scripta.

Serenissime &c.

Redditum Nobis est Sacrae Regiae Majestatis Vestrae Rescriptum Dresdae 29ª Augusti praesentis Anni Datum, ex quo perspeximus Sacram Regiam Majestatem Vestram, obinternas in hac Civitate dissensiones non tantum continuatas, sed etiam per retardatam Regiae Ordinationis Varsaviae praeterito Anno promulgatae executionem, et per motas inter Contubernia, Eorumq̃ Confraternitates ad invicem varias pretensiones ac alias Controversias auctas, Judicia Assessorialia in hac Civitate quantocius aperiri demandasse, quo tam omnibus agendi et conquerendi Causam habituris promptam justitiam administrent, quam etiam circa alias Causas judicialiter proponendas, supra memoratam Ordinationem ad optatum finem deduci faciant; proinde Sacram Regiam Majestatem Vestram itlbere, ut hanc suam Dispositionem cum reliquis Civitatis Ordinibus indilate communicemus, et Nos met interea sic geramus, ut securitati et quieti Publicae cum Consilio Ordinum diligentissime provideamus, simul Omnibus et Singulis

Cuius cunq; Status et Conditionis fuerint, serio mandare, ut sub pœnis Severissimis Criminalibus etiam ex Præscripto Legum Regni in Conculsores Mandatorum Regiorum aut securitatis Publicæ Violatores sanctis, ac irremissibili rigore extendendis, ab omnibus violentiis et turbis omnino abstineant, pacati et sedati sua curent, Magistratui Obediant, Ordinumq; Civitatis Conclusis acquiescant, satisfactionem de cætero in suis, quas habuerint, querelis, prouti de Iure, a Judiciis Assessorialibus quiete expectaturi; denig; a Sacra Regia Majestate Vestra horum Omnium publicationem consueto modo Nobis præcipi. Venerati, qua fas est, pietate Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Providentissimam et vere Paternam in Componendis, quæ Civitatem hanc misere vilaverunt, dissidiis, dimicandisq; inter Contubernia libibus, curam Rescriptum, statim ac per Tertii Credimus semet et iterarum dilatas Consultationes, simul, cum Ordinibus communicavimus, ex quorum Sententia, qua pariter Nostra fuit, Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Mandatum adversus vim et turbas quas cunq; edicto Typis expresso publicari decretum est, nullig; dubitamus, pacata fore omnia metuq; pœnæ severioris, etiam Contumacissimos, si qui inter Cives Incolasq; fuerint, ad obsequium et modestiam redituros esse. Ut autem intestina tranquillitati satis consultum securi credimus, ita alia sollicitudo Animum Nostrum agitat, quando cogitamus Judicia Assessorialia in hac Civitate exercenda esse. Nam vedicamus, id plane novum, et superiorum temporum exemplo destitutum, cum Sedam, sine in Universa Prussia Rege absente, Aulica Judicia habita fuerint nunquam, erit ob sumptus Civitati maxime onerosum, ærario ita exhausto, ut Ordinariis quotidianisq; impensis, multominus unuris, quibus præmitur, vix sufficiat; Accedit quod hoc, quod inter nos et Tertium Ordinem fuerunt dissensiones, tempore, vectra debita in multa centena florenorum millia creverint, ut prospicere non detur, quando et quo tempore cum ontigeris nova Nomina excolvi possint. Parati sumus Causam dicere, ut mariati semper fuimus, sed minore Civitatis impendio, extra Civitatem, eo quo Aulica Judicia haberi solent, loco et quo habita sunt, eo quo tempore ad Judicia Aulica ex Prussia Provocari cœpit. Nec minus hoc advertit mentes, Ordinationem Regiam per Judicium Assessoriale ad finem deducendam esse, quod aliter fieri negavit, nisi lato pro Ordinatione Decreto. Jam vero in Ordinatione nulla sunt, quæ Nostris et Civitatis Juribus non consentiunt, quæ si Decreto confirmarentur esset Juribus Decreto Judicialiter cedendum, cum tamen Jura per Sanctitatem, quæ ipsis natura sua inest, quamq; Divorum Regum et Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Confirmatio ac singulare Amnestiæ Diploma tuentur, Judicorum Cognitioni eximantur. Eodem tempore est Provinciæ Nostræ, quæ suis ad Comitia Nuntiis Anno 1669 injunxit, providerent ne Jura et Privilegia Terrarum et Civitatum per Decreta tollantur. Quod vitamen a Judicio Assessoriali Decretum ferretur, provocandum Nobis esset, ad Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Judicium Relationum, id quod per Leges et usum licet, et a divo Rege Joanne IIIto peculiari Diplomate firmatum est. Quod ad alias Causas, quæ in Rescripto Judiciis Assessorialibus servantur, attinet, sive illæ fuerint integrorum Contuberniorum, Sodalitatumq; sive singulorum Contuberniorum, sive privatorum, quorum cunq; Conjudicimus Sacræ Regiæ Majestati Vestræ celebratissimæ per Orbem equitati. Jus potestatemq; de Contuberniorum Collegiorum statutis ex Civitatis rationibus et communi Utilitate decernendi Auctoritate. Tractatus Portorii Nobis manserunt integram, nec minus Instantiarum Privilegium, quo demum a Nostra Sententia ad Assessoriale Judicium appellatur, et ab ipso Appellationis primordio provocatum est, illibatumq; foro. Hæc cum collatis Consiliis inter Nos tractamus, exhibetur die 30 Septembris citatio, ut abeuntis positione in quatuor septimanis Nos Judiciis Assessorialibus sedani, aut ubi Sacra Regia Majestas Vestra cum Curia Sua Constituta fuerit, sistamus, quo intenti reddimur, utrum sedani an alibi Judicium habendum sit, sed majoris momenti est, citari Nos unica peremptoria citatione, cum tamen Leges et usus continuus duas citationes diverso tempore, justo inter Utramq; spatio exigant, quo accusati, quæ defensioni deserviant, commode peragere possint, id quod apud eos, qui in foro versantur, perquam gratissimum est. Hoc autem tristissimum citationem Nobis minitari panas, damnorum et expensarum refusionem, quia Ordinationem ad executionem non deduximus; Sed Non soli potuimq Ordinationem exegui, Omnium Ordinum hoc erat negotium, et si in non nullis ad Jura et receptas antiquitus Consuetudines provocavimus, non factum id temeritate aut contumacia, sed officii religione, Conscientia et fame, quam nemo bonus neglegit, studio, ne quasi degeneres a posteris socordiæ et molitiæ arguevemur, ea quæ a Majoribus per Manus tradita neglexisse mus. Ff

Hac obrevissimis per submissitimam Informationem ad Sacram Regiam Maiestatem Vestram Dominum Nostrum Clementissimum, deferre instituimus, praeter hanc enim et preces, obtestationesq̃ nihil Nobis superest, quae, si fuerint irrita, sortem Nostram feremus faciti, ut pios subditos decet, quibus fidem et obsequium in Principem prima et praecipua ducunt. Deo forsan, Deus respecturus tandem Nostram Urbisq̃ Calamitatem Pectori Vestro Animum flectet, ut Nobiscum sine Judicio, sine Decreto, de Ordinatione Regia transigat, amicissime, quo funditus sublatis multuis Suspitionibus, Magistratus et Cives de Regimine hujusce conspirent, et non aliud Magistratus, aliud Civium dicatur bonum, sed unum bonum Omnium erit, quod publicum vocetur. Quae si contigerit felicitas, illam Omnem ad Sacram Regiam Maiestatem Vestram referemus. Cui tum demum Supremum accedet Cumulus Deus Sacram Regiam Maiestatem Vestram quam diutissime superstitem, et in hoc suo fastigio, rebus omnibus florentissimam esse iusserit.-

Litera ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario ad Magistratum Sedanum in Negotio praecedentium ad Sacram Regiam Maiestatem Literarum die 20e Octobris 1751e Anno in Skawnice datum ut Supra. &c.

Pra Nobiles &c.

Cum admiratione non parva Serenissimus Rex Dominus Noster Clementissimus Literas Dominationum Vestrarum recepit de Data 4e Mensis et Anni praesentium, quibus rationes exponitis contra Judiciorum Assessoriatium Curiam Sedani celebrandum, Non placet Ordinatio pro bono Civitatis Regimine Instituta, impugnatur, Compositio per denegatam Delegatis suis adhoc Plenipotentiam, Judicium, gravaminorum ante Sententiam excitus, et subterfugia exhuditur, quis ergo finis rerum. Desperat de agroto Medicus, cum omnia quae aegroti cantur remedia, vel videntur amara, vel ab agroto non suscipiantur; Ego tamen de Salute Civitatis desperare nolo, quia licet si praesentia Superiorris Judicis metum incutit reverentialem, non tamen Dignis Viris timorem, Causare potest. Quo autem ad citationes a Tertio Ordine datas, respondebit ille an male an bene illas expertaverit; Ego felicem me Crederem, si de compositis Sedani rebus Suntinum citissime habere possim quod a Deo S.O.M. Cordicitus optans maneo.

Epistola a Tertio Ordine Incolarum Civitatis Sedanensis ad Illustrissimum Dominum Supremum Regni Cancellarium die 16e Xbris 1751e Sedano Germanico idiomate Scripta.

Hoch Hochgebohrner Herr,
Gnädigster Herr Herr Graf
Reichs Canzler.

Euer Excellence wollen es gnädig vermerken wann wir unsere gehorsahme Ehrfurcht Schuldigkeit in schuldigster Ehrfurcht vorzutragen und anzeigen,
Da selbig wir Euer Excell. aus Sehr Dringend anzugehen sahen um diejenige Mittel welche Ihro Königl. Majest. unser allergnädigster Herr zu Wiederherstellung der Ruhe und Einigkeit zwischen dem Magistrat und der Bürgerschaft für selbsame angesehen hat uns zu bewirken und anzubauen. Da sahe Sind doch der Magistrat durch seine Briefe, so derselbe so wohl an dem Königl. Hoff als an Euer Excell. mit unserem Gewissen zugeschicket diese so höchst weisliche Mittel in seinem Fortgang zu verhindern wann derselbe beschäftiget ist wir kennen Euer Excell mit unserem Gewissen versichern daß der Magistrat nichts weniger im Sinn habe als eine gütliche Beilegung der Bisherigen Mißhelligkeiten dem dorch einzige Mittel Wiederum gelangt werden möchte derselbe die dritte Ordnung in Wiederung gebrauchte ohne diejenige Mittel vorzuschlagen welche

darbei zum Grunde gelegt werden sollen, ist nicht ein=
zusehen, wie solche zu stillen. Die Annehmung der
Vorgeschlagenen höchsten Anordnung und derselben wirkliche
Vollziehung ist das Hauptwerk, welches zum Grunde ge=
legt werden muß, soll ein gutes Einvernehmen und ein si=
cherer Friede unter den Ordnungen bewürket werden
soll. Da nun der Magistrat sich von nichts abmessen,
und zu Stelle gütliche Wege einzuschlagen wünscht,
nur Verwirrungen unter der Bürgerschaft anzustellen, so
verfallen wir immer dieser und werden nur fernerer Hoff=
nung leben, wenn die in Arrest gebrachten zurückgebliebenen Herren
des Magistrats die Freiheit zurück zu reisen erhalten sol=
len. Euer Excell flehen wir demnach in tiefster Demuth
sey dieselben geruhigst den Intriguen des Ma=
gistrats nicht zu hören wünschen zu unserer Rettung da=
wo Noth zu beschleunigen und uns Hülfe zu geben
Euer Excell mit dergnügen Ehrfurcht zu ansehnen,
mit welcher wir zeit lebens verharren.

Hochgebohrne Herr.
Gnädiger Herr Euer Excell
Unterthänig gehorsamster Diener die Depu=
tirte der dritten Ordnung.

Friedrich Gottlieb Remmerson
Martin Laurentz Hentzel
Samuel Hander
Johann Gottfried Schwartz
Michael Langewald
Johann George Luther
Eremann Hasse
Jacob Bergen

Litera ad Sacram Regiam Maiestatem a Generoso Wilhelmo Alexandro ab Heyckina Generosi Ordinis Equestris Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Delegato in Negotio cum Supremis eorundem Ducatuum Consiliariis die 24to Augusti 1754to anno Dresdæ.

Serenissime &c.

Jus Naturæ et gentium nonsecus ac Jura privatorum non solum Compensationem damnorum frivole causatorum, sed et securitatem sufficientem, quo ad futura tempora partibus læsæ tribuunt adjudicantq. Securitas hæc autem in panis consistit, quas leges illis qui legibus vim inferunt, minantur, in panis inquam, quæ Voluntatem hominum dirigere, et a quacunque legis transgressione cohiberi valent. Compensationem hanc et Securitatem Ordo Equestris unico pro scopo habebat, ff

dum ille intelligerandum omnis gravaminum Suorum verbis nunquam satis exprimendum.
Anno superiori inter lachrymas et gemitus ad pedes Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ depone-
bat, Sacræ Regiæ Majestati in pectore motus magnanimitatis ac misericordiæ paternæ, volum-
modo sentienti, non displicuit etiam pro hac vice effectibus ineffabilis moderationis et Clementiæ
locum dare, Ordinique Conventionem suadere, quam et Ordo Equestris Obedientiæ sola profundissima
erga Sacram Regiam Majestatem Vestram permotus, sine ulla dubitatione, nulla habita ratione
compensationis ac securitatis, quæ tamen circa explanationem iniuriarum a Consiliariis Supre-
mis perpensarum Judicialiter sadam omnino denegari non potuisset, acceptavit Generosus Ordo
Equestris pro inunda amicabi compositione, non attentis impensis propterea erogandis aliisq
difficultatibus obstantibus ad Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Aulam absq ulla mora me ab-
legabat, spe fretus, fore ut post tot sollicitudines, suppressiones, videntias perpessas, ac impensas
maximas causatas, tandem aliquando mediante Conventione hac qm ordine desiderata & necessa-
ria importum quietis Securitatisq ei venire liceat. Ast Generosis Consiliariis Supremis tola tem-
poris diuturnitate supprimere Nos animus videtur, pro alendis et continuandis litigiis pecunia
Ducali utuntur, quamvis Crimina Status Ipsis imputata solas illorum Personas tangunt, et dum
Generosi Consiliarii Pecuniam Ducalem dilapidant. Ipsi, de facto et modo plane despotico Ordini
Equestri facultatem de pecuniis suis propriis disponendi eripiunt. dum Ordinis Equestris Officiali-
bus mandata nunquam audita dederunt. Ut Ordini Equestri propriam suam pro usu Publico col-
lectam pecuniam detineant. Cum itaq Ordo Equestris rebus sic stantibus cum Consiliariis Supremis
prolixam & sumptuosam litem alere et Jus suum prosequi non potest, quæ nam actio Nos me-
tipsos et posteritatem Nostram in summam defuderet egestatem, Feudum vero Ducale funditus
everteret, Jura vero, libertates et immunitates Nobilitatis cum Juribus et Prærogativis Domi-
nus Ducalis indissolubili vinculo junctæ sunt, ita ut alterutro debilitato aut suppresso, alterum
persistere Amplius non possit, quæ dere Generosus Ordo Equestris perpensis modo allegatis ratio
nibus nonsens ac intuitu ordii Supremis erga Ordinem Equestrem in diem editi, pro suo in Patri-
am amore, attentione & vigilantia, pro Conservatione Feudi Ducalis, ut et Competentibus sibi fa-
cultatibus Delegato suo in fine subscripto Instructionem sequentem, expressam sub prima Julii tran-
smisit. Compositione vero amicabili inter Consiliarios Supremos et Generosum Ordinem Equestrem
præter omnem spem et expectationem non confecta, Ordo Equestris a via Juris Ordinaria non re-
cedit et salvo tamen respectu erga Sacram Regiam Majestatem obedientissimo declarat, quatenus
lite pendente, durante et usq ad finem Processus duraturo Generosorum Consiliariorum Supremo-
rum in Ordinem Equestrem adio Manifesto Ordini Equestri impossibile esset, pati, ut ad Jpsos, ceu
ob atrocissima Crimina accusatis judicarentur Justitiaq ab Jpsis administraretur, quam ob rem pro-
nominatis et ab Ordine Equestri præsentatis Regentibus ad interim a Sacra Regia Majestate justis-
ima Confirmatio procuranda est, nimirum pro duobus Capitaneis maioribus, Selburgensi et Fucu-
mensi, Duobus Capitaneis minoribus Durbensi et Frauenburgensi, et duobus ex Nobilitate, nempe Gene-
roso Capitaneo militari de Recke, Possessore hereditario in Remten et Generoso de Schlippenbach,
Possessore hereditario in Muisszehm. Cui Confirmationi Sacra Regia Majestas ob summam qua
pollet Justitiam suam ceu Dominus Noster Supremus et Clementissimus eo minus Contrarietur, dum alias contra naturam rei sua Actoris Judex evaderet. Ex hac modo allegata ab Ordine Eq-
uestri mihi data Instructione Sacram Regiam Majestatem Vestram supplex adire tenetur, est
supradictos ab Ordine Equestri præsentatos Regentes ad interim Generosos Benedictum Henricum
ab Heyking Capitaneum maiorem Selburgensem, de Pfeilitzer dictum Francke Capitaneum maio-
rem Fucumensem, de Korff Capitaneum minorem Durbensem, de Sass, Capitaneum minorem Fra-
uenburgensem, de Recke Capitaneum militarem et hereditarium in Remten de Schlippenbach
hereditarium in Muisszehm, Clementissime constituat, designet, atq confirmet, qui Regentes au-
thoritate sub Sacra Regia Majestatis summa, ad finem Processus usq prævio Juramento præsti-
to, omnia Gubernationis et Regiminis munia curare, Justitiam administrare, et omni ex parte
ad normam formulæ Regiminis sese gerere & conformare tenebuntur. Tempora præterita Nobis
iam huius modi exempla subministrant, dum Rex Poloniæ olim gloriosissime regnans Joannes
Casimirus de Dato Varsaviæ die 4te Februarii 1659. ad humillimas Nobilitatis preces similem ff

Confirmationem concessit, id quod annexum sub Lit. A: uberius exponit. Non itaq; Ordo Equestris dubitat, quin precibus suis his Clementissime suburibere tur, siquidem instituti Processus Continuatio, qua nullo modo declinari potest, tale procedere necessario postulat. Necessitas vero est Lex temporis, magnum humana imbecillitatis patrocinium, qua quid quid coegit, defendit. Omnia et Universa Nationum hinc inde moratarum Jura, Consuetudines Omnium Populorum, et temporum exceptionem suspendi Judicijs permittunt, et qualem Justitiam.

Justissime Rex.

Ordo Equestris durante hac lite ab his expectare posset, qui ob tot iniustissimas perpetratas Actiones accusati sunt, qui singulum fere diem nova iniuriarum specie insignem, et memoratum Dignum, reddunt, imo qui Odium suum adeo usq; ad Conscientias Nostras et Religionis cultum pretendunt, id, quod in auditus certe agendi modus erga Generosam Nobilitatem Districtus Dubrensis detatur. Summam Sacrae Regiae Maiestatis Gratiam ac benevolentiam Ordo Equestris eo certiori confidentia sibi pollicetur, quo magis ille quovis tempore, in id incubuit, ut Summam Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae Authoritatem, Conservationem Legum fundamentalium Juriu Ducalium, pariter ac Nobilitatis, semper Cura Cordiq habuerit, de quo etiam praesens humillima subiectione facta praesentatio Regiminis ad interim satis abunde testatur. Econtra vero Generosi Consiliarii Supremi Celsissimo Duce in fata durissima incidente, absq; previa interrogatione, insciu et non mandante Sacra Regia Maiestate Vestra, sine Consensu Ordinis Equestris modo dictum Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae rite investitum Ducem Regimine et ipso Ducatu suo propria Authoritate privaverunt, Juramento Illi praestito, et fidelitati Eidem debitae se subduxerunt, ipsoq facto Celsissimum Ducem imperio et Magistratui suo negissime deposuerunt. Et quoniam Manifeste apparet, Generosos Consiliarios Supremos proponisse sibi, Generoso Ordini Equestri quaecunq obiicere impedimenta, et ut media defensionis Ordinaria per viam Juris penitus Nobis praescinderentur, Illi modo plane illicito ex mingvam audito Generosos Officiales Ordinis Equestris, sub die quarta Julii inter dixerunt, ne Ordini Equestri pecuniam ab ipso laudatam, exolvant, hinc Ordo Equestris supplex petit, Velit Sacra Regia Maiestas Vestra mandatum executoriale ad Generosos sub Judices expediri mandare, quo illis iniungatur, ut ad Legis Praescriptum Pecuniam ab ordine Equestri laudatam exigant, ne praesenti Negotio aliquod impedimentum, publico vero nullum inde accrescat damnum aut detrimentum. Pro Nobilibus vero Advocatis Aulicis Generosa Nobilitati omne Patrocinium denegantibus Sacra Regia Maiestas Vestra per Compulsoriale serio mandabit, ut iuxta tenorem decisionum Commissorialium, de Anno 1717 8. 10 Causam Generosi Ordinis Equestris Contra Generosos Consiliarios suscipiant, Patrociniumq Suum praestent; Ad pedes Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae procumbens omni mea perfectissimaq Fidelitate, devotione a obedientia emorior. Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae humillimus et obsequiosissimus. Wilhelmus Alexander ab Heyking Generosi Ordinis Equestris Ducatuum Curlandiae et Semigallia Deligatus.

Pro Memoria ab Eodem Generoso Delegata.

Generosus Ordo Equestris Ducatuum Curlandiae et Semigallia, qui nunc ob litem contra Consiliarios Supremos prosequendam, eo redactum se sentit, Sacrae Regiae Maiestati certos Regentes ad interim durante hac lite pro confirmatione praesentare, eo minus Votorum Suorum compos fieri dubitat, quam perturbationi, Cui Universa Provincia ob Justitium merito introductum, manifesta est obnoxia, obviam iretasq; vadeant. Si Gubernationis munia Nomine et Authoritate Serenissimi curanda, hac lite pendente penes Consiliarios Supremos permaneret, hoc casu Generosus Ordo Equestris litem hanc aeternam, de ipsum vero ad meras redactum, sub lamentabili et vana Auxilii et Justitiae implorationem perspiceret, dum enim Dominis Consiliariis Supremis ex Ordinatione Processus et Nobilitatis Immunitatibus beneficium Contumaciae competat, Generoso Ordini Equestri multa itinera supervacanea, pariter ac impensae inutiles essent faciendae, antequam illi hanc maximi momenti litem ad finem perducere contigeret. Quoniam autem rebus sic stantibus Generosi Ordinis Equestris impensae cum mutuo Partium erga se invicem odio, necessario in dies crescerent, certe mil summa exacerbatione certius, non minus funeste quam horride, cum desperatione et violentiis inde provenientibus finitura, timenda esset. In praesenti enim rerum statu, Generosus Ordo Equestris dominorum Consiliariorum Supremorum administrationi imposterum se submittere nullo prorsus modo potest. Generosusq Ordo Equestris hoc ipso quam solennissime declarat, quod dum ille ne minimum quidem, nec contra ipsum Ducem neq contra Domum eius Ducalem moveret gravamen, ille etiam quatenus concedere, possit, ut residuum de reditibus Ducalibus, ad litem contra Nobilitatem instituta impenderentur. - Summa itaq Sacrae Regiae Maiestatis Authoritas, Generosiq Ordinis Equestris //

singularis Dignitas, Dominorum Consiliariorum Supremorum suspensionem reddit, necessariam. Et quomodo quaeso fieri posset, ut hi, ob gravissima facinora commissa accusati, apud Nos Gloriosissimo Nomine Augusti III.ti totam provinciam regant, Jus dicant, cum tamen Varsaviae ceu Rei atrocissimorum imputatorum incusati, respondere teneantur.

Domini Consiliarii Supremi majores Prarogativas, Ceu Ipse Celsissimus Dux nullatenus sibi arrogare possunt, et inter omnes Constat, Dominos Consiliarios Supremos, statim post obtentum illud manifestum a Russorum Imperatrix, contra Ducem infelicem emanatum, sub duris admodum hisce Verbis: Duci Obedientiam denegasse; possibile non esse, ut talis Principis Nomine Regiminis munia ulterius gerant, quam gravi, memoratus Celsissimus Dux neq a Sacra Regia Majestate neq a Serenissima Republica Polonica accusatus, aut condemnatus erat, cumq Sacra Regia Majestas per Rescriptum de dato Hubertsburgi die 28.a Octobris 1741.e Justitium a Consiliariis Supremis introductum sublatum esse voluit, imperando illis ut Nomine Augustissimo Suo Regimen gererent ex presse declarando. Illi mandamus, quinterus Judicia Ordinaria Ducatuum Curlandiae a Semigalliae conformiter formulam Regiminis, ac si sub absentia Illustrissimi Ducis, Cujus Authoritatem et Nomen in Actis Publicis subscribere convenit, quvisq de Causa eius Famae tanqi aliqua nota Inficta cognoscatur &a. Hinc Generosus Ordo Equestris eo minus Dubitat, qui in hoc Casu idem Jus in Consiliarios Supremos statuendum, Generosus Ordo Equestris Jurisdictioni Dominorum Consiliariorum Supremorum eximendus sit, donec illi de criminibus Status atrocissimis a Generoso Ordine Equestri Ipsis imputatis debito modo sese purgaverint. Ad pedes itaq Justissimi pariter ac optimi Regis sui provolutus Ordo Equestris, Servitiis Sacrae Regiae Majestatis aeterna ac deligiasa fidelitate et devotione, vitam omnem ac Sanguinem suum devovet, certissimam fiducia fultus, justissimam Confirmationem Regiminis ad interim a Generoso Ordine Equestri petiti, consecuturum se esse, dum ille ex justis his rationibus Consiliariis Supremis et Publicam et privatam obedientiam usq ad finem litis denegare coatus est. &a Datum Dresdae die 31.a Augusti Anno 1751.e

Litera ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in simili materia Scripta.

Monseigneur.

Par la declaration ci jointe que j'ai l'honneur de presenter à Votre Excellence par ordre expres de la Noblesse de Duchés de Courlande et de Semigalle Elle s'apercevra que la ditte Noblesse n'est point du tout intentionnée de s'ecarter de la resolution, que je viens de proposer très humblement au Roi notre très gracieux Souverain dans un Placet presenté le 24. du Courant à savoir que la ditte Noblesse ne se puisse soumettre ni avec les Conseillers Supremes d'apresent à Des Dietes ni ailleurs Jurisdiction non plus, jusqu'à la gracieuse decision de Sa Majesté. - Penetrés des sentimens de la plus vive douleur nous ne nous sommes saisi de ce dernier remède pour sauver l'honneur, la liberté, et les loix qu'après que nous nous sommes aperçu evidemment que Messieurs les Conseillers Supremes forment des vices tout à fait pernicieux pour nous ruiner du fond en comble aux dépens du Serenissime Duc, contre l'intention expresse de Sa Majesté, et ce n'est que ce point terrible qui nous a forcés à penser à Notre salut et surete et à leurs extorquer sous les glorieuses auspices de Sa Majesté et la gracieuse protection de Mrs les Chanceliers de la Republique de Polongne cet espée qui leur fut bien confié pour l'administration de la Justice et pour notre surete, mais dont on ne se sert, que pour notre entiere ruine et destruction. Nos Ancêtres ont remis aux Serenissimes Ducs de la Courlande et de Semigalle les revenüs Ducals à un meilleur usage, que pour les faire servir seulement d'appui aux vües dangereuses des Mrs les Conseillers Supremes. Et comment est il a cet heure possible de douter encore un moment de la mauvaise foi et intention des susdits Mrs les Conseillers d'après qu'ils ont trouvé le moiien de s'opposer au dessein plein de grace de Notre très gracieux Roi et Seigneur et de refuser un accord qui leur fut presenté de bon gré de la Noblesse de Courlande, et quoi qu'ils tachent s'excuser sous ce pretexte d'importance comme si l'arrest du Roi touchant l'accord qui se doit faire ici leur avoit été retenü; toutefois je ne sais que trop, que Sa Majesté a fait savoir sa volonté plusieurs fois a Mrs les Conseillers Supremes, Jusqu'ici nous avons été le jeu de la Confusion la plus raffinée et d'une ambiguité tout à fait inconcevable mais à cet heure nous sommes las de nous faire amuser davantage à des bagatelles et incidens, c'est pourquoi nous sommes resolus de mettre au jour et dans une surete determinée et constante les justes plaintes de la Noblesse devant les Tribunaux des relations par l'entremise de l'Arrêt très juste de Sa Majesté. C'est le Ministére respectable confié si dignement à Votre Excellence qui nous donne un droit incontestable de Lui de la consolation et du secours dans cette protection dont Votre Excellence nous a honoré ff.

depuis l'an 1744. avec autant de zele, que de la sagesse et justice: Nous sommes encore penetrés a ce sujet des sentimens de reconnoissance la plus vive, et nous osons supplier tres instamment Votre Excellence de vouloir bien nous favoriser de son assistance generese dans cette situation critique de Notre Patrie, et de faire voir clairement a Sa Majesté la misere et la Patrie affligée et la necessité indispensable de la confirmation de la Regence ad interim. Ce n'est que le moien qui soit capable de retablir pendant le proces la paix et la tranquillité de la Patrie comme au contraire le Justitium, causé a cet heure des Conseillers Supremes, pourroit aisement faire tort a la surété publique etant constant que par la cessation du cours de la justice la porte est ouverte a la licence. La Noblesse de Courlande qui attribueroit la continuation de la paix, de la tranquillité et surété publique aux soins infatigables á la vigilance et protection de Votre Excellence seroit au contraire inconsolable si Elle nous laissoit sans secours et delivrances. Ce qui est pour moi j'aurai toujours la consolation et la satisfaction de n'avoir rien tû de ce qui rend necessaire la cessation du Justitium. Il me suffit d'avoir indiqué avec toute la fidelité, tout le zele et tout le devoir possible servant ma conscience l'horrible gouffre du degat, en bordé du quel nous nous trouverons.
Cependant il ne me reste rien que de recommander á la Protection de Votre Excellence l'accomplissement de mes voeux de meme que la Noblesse de Courlande et moi. Du reste je prie Dieu de maintenir toujours Votre Excellence en bonne santé et prosperité sous quels voeux qui sont si fideles que sinceres j'ai l'honneur d'etre Monseigneur. De Votre Excellence le tres humble et tres obeissant Serviteur Baron de Keyserling.

Oblata Instrukcyi do Jego Krolewskiey Mości Delegowanym Postom od Ziemi Dobrzynskiey Dnia 14e Miesiąca Września 1751e roku dana, z Grodu Bobrownickiego post Festum Sti Michaelis Archangeli tego 52 roku wyżta. — Actum in Castro Bobrovnicensi Sabbatho post Festum Sancti Michaelis Archangeli proxime anno Domini 1751.

Officium praesens Castrense Capitaneale Bobrovnicense Terrae Dobrinensis ad Oblationem Generosi Thomae Pinski, Nomine Partis Cuius interest, Instruktionem Magnificis Nuntiis ad Sacram Regiam Majestatem ex Terra Dobrinensi deputatis, Manuq Magnifici Mareschalci subscriptae, Sentibiscq sigillo communitae Reproducentis ad acticanq et acta hisce ingrossanda suscepit in tenore sequenti: Instrukcya do Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Wielmożnym Jchmościom Panom Seruatorom na Oyczyznie Oyczystemu Pisarzowi Grodzkiemu Bobrownickiemu y Jozefowi Karskiemu Łowczycowi Nozanskiemu Postom od Ziemi Naszeyna dzisieyszym Seymiku boni Ordinis zgodnie obranym w Lipnie we Wtorek wdzien Podwyższenia Swistego Krzyża to iest dnia 14e Września, Roku Pańskiego 1751e dana. Powinszuia tak Jego Krolewskiey Mości iako y Najiasnieyszey Krolowey dobrego od Pana Boga zdrowia, y szczesliwego do Państw swoich od Boga powracaiących przybycia. Podzistkuia Najiasnieyszey Krolowey Jey Mości, ze zdrowie Pana Naszego Małzenskim, a tak obfitobłogosławionym y zgodnym pożyciu y pielegnuie Staraniem. Winoszi oraz Cała Ziemia Nasza do Boga oczy, y serca, aby to tak miłe y swobodne bez naymnieyszey przykrości wiekuiste bog przedłużył wieki. Panowanie; Nie zamilcza, y tonależytey wdzięczności oddac trybut, ze za przyzornym Staraniem za mędremi y doskonałemi zabiegami, przy ocalonych związkach z Naymilszemi Monarchami, w słodkim y miłym pod nayrzadszą Straza y rządem Pana Naszego zostaie Krolestwo Polskie pokoiu. Acz Poczty y odgłos Publiczny donosi, iż Najiasnieysi Krolewiczowie Jch Mość maią przybyć do Polski, bliższe iednak tu bytności Najiasnieyszey Familii, Nam miłey, y Ulubionej, nasłuchiwać, osobliwie powinszowanie tak szczesliwego przybycia, iako y zdrowia dalszego Jch Mość Panowie Posłowie Audyencyą sobie uprosiwszy, z wszelkim quo par est Majestatibus uczynić będą powinni Uszanowaniem, prosząc aby ta Najiasnieysza Familia, iako z Jagiellonskiego pochodzącą domu a Nam w nieodmiennej zostaiącą Pamięci, Rezydencyą swoią wraz z Najiasnieyszym Panstwem kontynuować raczyli. Skarży się Ziemia Nasza, ze wustawicznych od Nanu Dudozinego zgoła iczay przez erokacye ultra Praescripta Legum odbieraiemy, oszpy, o Wydeckafy, o niepomiarkowane ustawiczne legata, w cłach y oppłatach; Skarży się że Dobra Szlacheckie Dobra dziedziczne, seruitio bellico y innym usługom Publicznym podległe codziennie zgoła, to przez nowe fundacye, to przez pia legata, to przez inne rożne wymyślne inuencye onerantur, nieznosnemi długami, tak dalece, ze podobno nie masz Woi takiey w Polszcze dzisiieszney, ktoraby duchownemi nie była obciążona Summami; Tak dalece, ze od racionowanie Dobra wszystkie Waszey Krolewskiey Mości Dystrybucie Jego podległe, oraz Duchowne cuius cunq

generis sint. Długi na Dobrach Dziedzicznych zalegle, Stan Rycerski ktory się nazywa fundamentem, y kamieniem węgielnym drugich Stanow, jednego się na jednej części mieszczy musi. Stanąwszy ten Szlachecki Stan Rycerski tak się rozradza w Państwach Waszey Krolewskiey Mości, że Miejsca sobie, nęg minimum domicilium do Ustronienia Głowy znaleść nie może. Jeżeliby rozsądzone rozstrząsnienie głęboko eventu aliter, bo się Ziemia Nasza zdy ex promissis iakie niconvenies nieznikneło, cum periculo Orthodoxae fidei. Są per Jura Regni obwarowane temu wszystkiemu zabiegi, lecz co potym, kiedy na extenuacyą Dobr Szlacheckich rożnych Stan Duchowny używa środkow, y niedozwolonych sposobow, ad extremationem szczupłych a zgoła 4ch zagonow Naszych. A dlatego Ziemia Nasza upraszа Waszey Krolewskiey Mości, abyś na przyszłym Seymie te okoliczności y to co ad Curiam Romanam, y to co do Praw Cywilnych należy, mocne miłościwie raczył przełożyć środki, y temperamenta. Spodziewa się Ziemia Nasza, że ad haec promissa Jasnie Oświecony Jasnie Wielmożny, y Wielmożny Stan Duchowny, Świecki, ktory iako pięknie świeci w Senacie y innych Subselliach, między Stanem Naszym zaszczepiony, y onymże nadziei potrzebny do zabrzezenia tey extenuacyi Dobr Szlacheckich y innym wyżey przerzeczonym inconvenienciom temperament Legibus Regni obwarowany, utrzymywać będzie. Acz krzesła Ziemi Naszey lubo minores Ordinis rozchodzące się aż po Małopolskich Woiewodztwach, a Ziemia nasza Poglowne za Dekretami Radomskiemi, lubo cum valva repetitione, ktorych by trzeba w Lublinie w Ruskich Woiewodztwach szukać, wypłacać musi. Wisi Supplikuie do Maiestatu Waszey Krolewskiey Mości, abyś wakuiącą Kasztellania Sypinską po Smierci Jmci Pana Nadziejowskiego za Urzędem Possessya swoią maiącego, ktorego Oczy Nasze nieznały, ten Wakans Jmci Panu Biegano-wskiemu y krwią bliską w Ziemi Naszey zaszczyconemu, y Possessye w tey Ziemi znaczne maiącemu, y na Sejmikach ustawicznie merytuiącemu; Podczaszstwo zaś Kowalskie post Ascensum Jgomości Pana Biegano-wskiego na Kasztellania Sypinską, Jmci Panu Seweryno-wi Oniatowskiemu Pisarzowi Grodzkiemu Bobrownickiemu w Ziemi Naszey dobrze zasłużonemu y znacznie z kolligowanemu miłościwie konferować raczył. ktora to Instrukcya Jmości Panu Marszałkowi podpisać y Grodu Bobrownickiego podać zlecilismy. Seweryn Oniatowski Pisarz Grodzki Bobrowniecki, Marszałek koła Rycerskiego, Sejmiku Kommissarskiego Ziemi Dobrzyńskiey manu propria. Originale Ipsius cirka acta Officii praesentis relictum ex actis Castrensibus Capitaneatibus Bobrovnicensibus descriptum. Lectum cum actis per Piniński Trzciński mp Locus Sigilli.

Instrukcya do Nayiaśnieyszego Krola Jmości Augusta Trzeciego Pana Naszego Miłościwego

Jaśnie Wielmożnemu Jmci Mości Xiędzu Dzierzkowskiemu kanonikowi Lwowskiemu, Jaśnie Wielmożnemu Jmci Mości Panu Floryanowi na Lubnej Lubińskiemu Pisarzowi Ziemskiemu Woiewodztwa Sieradzkiego Deputatom Trybunału koronnego Piotrkowskiego, Uproszonym y Delegowanym Posłom w Piotrkowie die 12a Mensis Octobris anno Domini 1757 dana.

1o Iako przykładne Rządy Publiczne prowidują bezpieczeństwo, Zwyczaie w Swoiey zachowuią Sytuacyi, Sprawiedliwości nieustanną czynią exhibicyą; Tę Nayiaśnieyszego Augusta IIIci Krola y Pana Naszego Miłościwego Stałkiego Panowania w Pokoiu pokazuią się skutki; Tak Jchmć Delegaci Trybunału koronnego Administratorem Justitiae Zaczynaiącego, nietylko Latitiam Publi, ale y wszechgulności do Utroż Collegio nay powinnieyszą Jego Krolewskiey Mości oddaią rekognicyą, cum desiderya nayobfitszego Jego Krolewskiey Mości Panowania y szczęśliwey Nayiaśnieyszey Familii pomyślności.

2o Do wykonania tak potrzebnego Swiętey Sprawiedliwości dzieła nietylko Oycowskiego Jego Krolewskiey Mości błogosławieństwa, ale oraz gratiosam Principis Dexteram, Jchmć Delegaci od Nayiaśnieyszego Monarchy exposcent. Et in hunc finem utrumq; Collegium, signanter Jaśnie Wielmożnego Xiędza Prezydenta, Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana Marszałka Izby Naszey, tudzież Jaśnie Wielmożnych Posłow swoich y Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana Jozefa Jaklińskiego Xięstwa Orzeczeńskiego y Zatorskiego Podczaszego, y Deputata, Dobroci Jego Krolewskiey Mości in distributiva gratia imitabunt.

3o Iż powinna Rekognicya in Simum Łaskawego Pana Naszego Miłościwego na Znak należącey Wierności mieć chce złożona, do Consensu tobius Aktu z podpisami Jaśnie Wielmożnych Prezydenta y Marszałka stwierdzamy. Xiądz Andrzey Łaicus Adrian Z. Kuiawski y Pomezański Prezydent

Trybunału Koronnego. Adam Małachowski L.O.P. Jego Krolewskiey Mości Marszałek Trybunału Koronnego.

Responsum na tez Instrukcya w zwyz mianowanym Delegowanym Posłom z kancellaryi Wielkiey koronney dnia 1. Miesiąca Października Roku Pańskiego 1751. Dany.

Posłowny Serce mam zawsze dla Oyczyzny, teraz zaś miłym dla każdego zwrotkiem Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy zapatrzenie się na uspakajanie Ludu swego zgromadzenie, a iżeli zupełną ukontentowania zaprzyięciem tu swoim z tego odbiera Satysfakcya, tym bardziey iżeście, że Sprawiedliwość świata zawsze ogłasza się Najiaśnieyszemu Panu, iż pod szczęśliwym rządem Jego w Trybunale koronnym kwitnąca rozpościera moc y władzę swoię. Albowiem Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy utrzymuiący osobą swoią, bezpieczeństwo kraiu całego, zgoda tego usilnym staraniem, aby y wiernieyszemu każdego własność ocalona była. Wczymże Zacny Trybunał Koronny, prace y fatygi swoie niezaluie, w chodzi szczerszey Intencyi Pańskich, wiernieyże Jego Krolewską Mość Pan Nasz Miłościwy, tylko się cieszyć stałk miłego trzymania rządów swoich. Zatym że Wielebnego Prezydenta dokonałość, Urodzonego Marszałka niestatygowana cnotość, Zasiadających Sędziów czysty y rozsądny Umysł, sedacie przy zwrotych Sprawiedliwości posiłkom, upewnia Najiaśnieyszy Pan, że rozpoczętych się Kauzach, Uczyniona tu Dobru Pospolitemu ofiarę, w Łaskawey zawsze pokorać będzie pamięci. Dan ut Supra.

Rescriptum Sacræ Regiæ Majestatis, quo datur facultas Magnifico Joanni Małachowski, Supremo Regni Cancellario Judicia Assessorialia Sedani, sive in alia Civitate, Ipsi bene visa, absente Regia Majestate judicandi Dresdæ 29. Mensis Octobris 1751. Anno expeditum.

Augustus Rex.

Significamus præsentibus Literis Nostris, Quorum interest, Universis et singulis. Quia Nos cupientes ut sub absentia Nostra in hoc Regno sibientibus Justitia administretur, Judiciaq; Nostra Assessorialia quo cursu agitentur, dignum esse censuimus Magnifico Joanni Małachowski, Supremo Regni Cancellario, facultatem et potestatem dare in absentia Nostra Regia Judicia Nostra Assessorialia Sedani, sive in alia Civitate Nostra Ipsi bene visa peragendi, Omnesq; Causas in Regestro dictorum Judiciorum inscriptas et inscribendas, judicandi; prout de facto damus et Concedimus præsentibus Literis Nostris, quas manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri jussimus. Dabantur Dresdæ die ut Supra videlicet 29. Mensis Octobris Anno Domini 1751. Regni Vero Nostri Anno VIII. Augustus Rex. Locus Sigilli majoris Regni. Adalbertus Rakowski Sacræ Regiæ Majestatis, Sigilli majoris Regni Secretarius manu propria.

ANNUS 1752dus.

Litera ab Excellentissimis Dominis Supremis Consiliariis totius Russiæ Gubernii Generalis et Regiminis Ducatus Livoniæ, ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in Negotio Spectabilis Petri Moller Civis et Mercatoris Regensis in Arce Rigensi die 22do Mensis Januarii 1752do anno Scripta.

Illustris Generosissime atq; Excellentissime Domine Comes.

Sacræ Regiæ Majestatis in Polonia Supremi Regni Cancellarie Ordinis aquilæ albæ Eques. – Ad Illustre hocce Sacra Cesareæ Majestatis totius Russiæ et Generale Gubernium eiusdemq; in hoc Ducatu Livoniæ Supremum Regimen constitutum Civis et Mercator huius Urbis Regensis Petrus Moller iteratis suppliebus precibus deduxit, quod cum Fratrem suum ex compatriotis Joannem Christophorum Boïi est Civem Revalensem de summa 2700 Thalerorum Albertinorum, per Obligationes hypothecarias contracta eorum Magistratus Revalensi, tam quam in foro Domicilii in Judicium vocaverit. Causa hæc a fratre eius modo commemorato, postquam eam per aliquot Annos jam protelaverat, porro Cautionem de reconventione quærens, a Magistratu Revalensi repulsam tulerat, ad Illustrissimum et Supremum Judicium Assessoriale per Appellationem fit devoluta, qua propter initio nominatus Moller suppliebus precibus rogavit, velimus apud Vestram Excellentiam pro illo tanquam Sacræ Cesareæ Majestatis, Subdito et huius Urbis Regensis Cive, intercedere, quo citius promptissima Justitiæ administratione perfruatur; Cum itaq; suis hisce precibus omnino annuendum esse arbitrarisimus, iteratas has literas intercessionales ad Vestram Excellentiam exavare, et transmittere decrevimus, quippe qui Vestram Excellentiam hisce obnixe et amice rogamus, obsecramus, ut supplicanti Petro Moller propensum Animum præbere, Causamq; eius ingvantum Jure et æquitate nitatur, ea qua pollet Authoritate in Judicio Assessoriali Regio, Supremo, propediem terminare dignetur: Quam benevolentiam in pari alioq; Officioso Casu quocunq; vicissitudinem to diligenter et amice promereri studebimus hisce Vestram Excellentiam Divinæ Protectioni commendantes. Datum ut Supra. Sacræ Cesareæ Majestatis totius Russiæ Gubernii Generalis et Regiminis Ducatus Livoniæ Supremi Consiliarii. Joannes Christophorus LB à Capenhausen D Bernhard Theodorus Haussdorff Generalis Gubern. et Regni Secretarius.

Responsum ad eadem ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario die 18vo Februarii Mensis 1752do Anno Domini Revalo datum.

Excellentissimi Domini &c.

Sed absoluta hic Revalæ Negotia, ad tranquillum huius Civitatis Statum videndum esse regulantia dum differre Judiciorum Cursum ad aliud tempus Varsaviam visum sit mihi jam extrajudicialiter commoranti redditæ sunt mihi Literæ ab Excellentissimis Dominationibus Vestris de data die 22do Januarii Anni huius exaratæ, quibus Causam Mercatoris Regensis cum Mercatore Revalensi Boïi est judicialiter proponendam, recommendant, certe Officii mei id duxissem, ut ad huc hic Causam hanc quantocius expedivissem, si translata Juris dicto in alium locum et tempus non eripuisset mihi occasionem parendi desideriis illorum. Nihilominus quam primum Judicia reassumi mandabo, negotii recommendati prompto animo memor ero, ac omnia fausta a deo Te optimo voveo circa Officiorum meorum omnimodam Excellentiis Vestris promptitudinem &.

CLARIFICATIONES

Aliquorum Articulorum Ordinationis Sacræ Regiæ Majestatis de anno 1750o die 20o Julii Varsaviæ emanata die 4to Mensis Februarii 1752do anno Revalæ Consignata.

Ad S 4tum.

Ut vero Circumstantiæ et modus Consultationum bono Ordine procedant, quatenus Ordines die et hora a Nobili Præside sive Magistratu determinatis, tempestive se congregent, et ad Prætorium ff

condescendant, nec unus Ordo, aut singuli in Ordinibus existentes sine alio Ordine discendant, nisi soluta per Nobilem Magistratum Sessione, præmisso immediatæ Articulo adiiciendum esse censemus et adiicimus. Ad S. 5tum,

Cumitaq̃ præsens moderatio accisarum mediante Ordinum Concluso, in hocce Articulo indigitato subsecuta est, ita imposterum licitum sit Ordinibus, Novas Collectas pro necessitate publica indicere, easq̃ ad tempus duntaxat per Ordines præfinitum Continuare, nec unus Ordo, sine reliquorum Ordinum Consensu dictas Collectas abrogendi potestatem sibi præsumat: Pecunia vero ex talibus Collectis provenias, non in alios Usus, sed ad quos destinata fuerat, expendant, promisso Articulo superaddimus & ordinamus.

Ad S. 6tum.

Cum itaq̃ in præmisso Ordinationis Articulo, tres fundi pro restauratione fossarum sint destinati, et hi. si et quatenus dictæ restaurationi non sufficerint: licitum sit Ordinibus, Summam eidem reparationi impendendam in fidem publicam mutuo accipere et contrahere, acceptamq̃ et contractam ex iisdem met fundis una cum Provisionibus successive refundere et exolvere, superaddendum esse Censemus et Superadditum. Opus autem supradictum restaurationis fossarum, quatenus intra biennium a data præsentis Decreti, perficiatur, demandamus.

Ad S. 7mum.

Ne autem de Confirmatione Nostra oriatur Controversia, taliter præmissum Articulum dilucidandum esse censemus, quod scilicet Plebiscitum de materia immutabili et pro lege perpetua haberi debita Confirmatione Nostra indigere. Quæ vero negotia sint eum tempore mutabilia, indigendo, minuendo vel abrogando, facultatem Ordinibus, ad mentem Privilegii Serenissimi Casimiri, Anni Millesimi, Quadrigentesimi, quinti, scisendi Plebiscita, salvam manere declaramus. Utq̃ eius modi revisio præmisso Articulo fieri demandata, intra unius anni spatium ab actu præsentis Decreti, absolvatur. Statuimus.

Ad S. 8vum.

Ne vero pretextu per hunc Articulum ademptæ esse dispositio et Voluntas Testatorum, præmissum Articulum taliter clarificandum esse statuimus: Ut nimirum dum Testatores a perturam seu resigillationem Testamenti certis Personis commiserint, quod vulgo in tegro Testamenti inscribitur, talia Testamenta non aperiantur, nisi ad requisitionem Eorum, quibus Commissum fuit. Quodsi autem illi, quibus resigillatio commissa est, eandem retardaverint, hoc Casu post elapsum ad summum unius Anni spatium, a Judicio moneatur, postquam quidem monitionem, Judicium Scabinale in Sex Septimanis Terminum resigillationis haeredibus præfigat, Sanctionamus. Admissa quoque intervention Venerabilis Capituli Vladislaviensis, sive et aliarum Ecclesiarum Romano Catholicarum Nomine, ad eundem Articulum facta, justum esse Censemus, ut quæ de bis Corporibus et legatis, tum Testamentis, præmissus Articulus inse comprehendit, ea quoq̃ Ecclesiis Romano Catholicis inserviant, statuimus. Executio vero præmissi Articuli, quatenus intra Spatium unius Anni a Decreto presenti computando, sub rigore in eodem Articulo expresso, perficiatur, demandamus.

Ad S. 9num

Cum coercitio mediorum, et refugia in hoc Articulo disposita, moram non patiantur, ea propter dicti Articuli executionem, a data præsentis Decreti in Spatio duorum Mensium peragi, præcipimus.

Ad S 13tium

Obviando quoq̃ et in hoc puncto sinistræ interpretationi, taliter disponimus: ut quid quid ex productis Privilegiis, aliisq̃ Literis hac in Articulo indigitatis, Nobilis et spectabilis Magistratus Juri Communi aut Civitatis, adversum deprehenderit, Nobis mediante sua informatione pro obtinendis promptis remediis, humillimi exponat, injungimus.

Ad S 15tum

Ut vero bonus Ordo in ædificio emporetico eo magis promoveat ea propter quanto citius Ordinationem dicti ædificii vulgo Packhaus Ordnung dictam, Ordines Conficiant et promulgent, superaddimus.

Ad S 17mum

Siquidem in Articulo prædicto continentur etiam Villa Schidlitz, respectu cuius Decidatæ Monialis Sanctæ Brigitæ Conventus Dantzensis intervenient; ideo dictis Monialibus etiam agendi in præmissis reservamus. et interim prædictum Ordinationis Articulum non ultra bona civitatis regulari debere statuimus.

Ad S 22dum aut 21mum

Quoniam determinatio præmissi Articuli super Sequestratorio Ordinibus est præcommissa, ideo dicti Ordines inter se conficiant, et quæ Utilitati Civium et Commerciorum Conveniunt, Constituant, demandamus.

Ad S 24tum aut 23tium

Ne tamen Præsides habeant, quod conquerantur, de amissa salarii sui parte, præter summam mille florenorum adhuc ex Commeatu Judæorum tempore Nundinarum eisdem summam mille quingentorum florenorum adaugendam et ex accisa numerandam esse Censemus, quoniã illis de salariis provisum non fuerit, religuum vero ex premissis Commeatibus ærario Publico, prout in dicto Articulo continetur, cedere debere, Statuimus. Obviando autem damnis eventualibus occasione hujus distributionis emanandis, ne aliquid cum præjudicio aliorum Civium attentetur, præcavemus. Quantum vero Judæi pro literis Commeatus in Camera accisarum solvere teneantur, Ordines quanto citius determinent, et ne ultra Constitutum quantum plus extorqueatur, strictè prohibemus.

Ad S 31mum aut 30mum

Ne vero Bancirupteres putent per literas Moratorias Nostras a solutione debitorum se immunes et liberatos esse, Ideo obviando siniestræ præfati Articuli interpretationi, superaddimus, ne Creditores defraudentur, et Bona Debitoris dissipentur, ea debere observari quæ in Ordinatione Civitatensi contra Bancirupteres Anni 1731 facta et publicata erant, sancimus et declaramus.

Ad S 32mum aut 31mum

Prout sub Articulo Septimo, Titulo de Plebiscitis, ita et præsenti Articulo, ut Ordinatio Civitatensis, quatenus perpetuitatem in se Comprehenderit, et pro lege immutabili conferri debuerit, in hoc duntaxat Casu Confirmatione Nostra roborando ita declaramus.

Ad S 36tum aut 35tum

Ne vero per præmissum Articulum intelligatur siniestre de expensis Ordinariis consentiente Jurisdictione solvendis, ea propter explanamus, ut exolutio promptæ expensarum Ordinariarum, prout sunt Salaria officialium, Stipendia Præsidii, mercedes pro Operariis, sumptus Ordinarii reparationum, Provisiones a Summis Capitalibus, et alia similes, quæ iam ab Ordinibus sunt constitutæ, vel exposit constituendæ, a nullo Cameræ Assessore sub ullo unquam prætextu impediri et recusari debeat, sed statio tempore absque, qui Cassam tenet, peragatur. Quia vero Concordatis Anni 1670. cautum est, quod Nobilis de Spectabilis Magistratus, etiam irregressis Ordinibus, Summam de expensis decem Millium Florenorum pro expensis extra ordinariis et moram non terentibus ex Camera levare possit: Ideo circa præmissi Concordati punctum conservatur pro tollendis vero reliquis difficultatibus Ordinamus: ut Judicio Cameræ certos dies tam pro recipiendis proventibus, quam etiam exolvendis expensis constituat, constitutosq; dies ad omnium notitiam deduci faciat: Quantum spectat abrogationem Cassarum particularium, ita clarificamus, scilicet non abrogandas esse propterea functiones particularium, ita clarificamus, scilicet quo potius commissa sibi negotia in posterum continuent, illud tantum præcavetur, ne peculiares amplius reditus tales functiones recipiant, se vel ex Cassa Cameræ, vel subsidiali, necessarias, suis functionibus, pecunias, registrant, et de receptis Summis Anno effluxo Ordinibus rationes reddant; De cætero omnia et singula in Decreto Serenissimi Joannis Tertii et Concordatis ratione Administrationis Cameræ Sanata, ut exacte observent, statuimus.

Ad S 37 aut 36tum.

Cum vero de Calculis coram Commissariis Regiis reddendis Statuta Sigismundi primi et Decretum Serenissimi Joannis IIIti sufficienter disponant; Ideo ad mentem eorundem Statutorum ac Decreti, quatenus, suo tempore Calculi reddantur Statuimus.

Ad S 39. aut 38vum

Ut autem immediatus Articulus interpretationi non subsit, taliter clarificatur: quatenus Coloni in Judicialibus, ad Administratores, et ab his ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Consularem, in Negotiis vero Censuum et aliarum pensionum ad functiones, et a functionibus ad tres Ordines recurrant. Quod autem ad libros fundorum, et dum fundis aliquid inscribendum, aut in inscriptionibus aliquid mutandum, tunc Coloni administratores suos adeant, dicti vero Administratores, quæ Juris et Justitiæ erunt, decernant, ipsam autem inscriptionem coram functione peragi faciant. Quantum respicit Capitationem Colonorum quoniam hoc Articulo tacta Capitationis Ordinibus præcommissa fuit, ea propter, quatenus iidem Ordines, ne Populus gravetur, considerent, et pro æquo ac justo Negotium determinent, injungimus.

Ad S 43 aut 42tum.

Cum vero Administratores nondum sibi salarium provisum habent; ideo ut Mercedes ex locatione Venationis provenientes iisdem Administratoribus tam diu cedant, donec Articulo 62to Titulo de Salariis satisfactum fuerit, declaramus.

Ad S 46to aut 45tum

Cæterum ne imposterum Nobiles Burgrabii in ullo casu nisi pro Consilio ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Gedanensis in Negotiis officio suo Burgrabiali competentibus recurrere audeant.

I casibus autem obvenientibus dubiis ad Nos et Successaneos Reges Poloniæ Jese referant, et informationes petant, in hærendo Decreto Serenissimi Joannis IIIti 1678. lata Statuimus.

Ad § 49 aut 48vum.

Obviando et in hoc Articulo cuivis dubietati, Nota antiqua verba omnibus Ordinibus inserenda esse, declaramus, simulq; præcavemus, ne in hoc Casu Secundus et tertius Ordo maiorem Authoritatem, quam Juris de Jure competit, vindicet, ad iaveniamus.

Ad § 52 aut 51mum.

Cum et super hoc Articulo dubietas dubietates formari possent, ideo easdem tollendo explanamus, ut Cognitio Judicialis super Causis fisci, Officio Nobilis et Spectabilis Præsidis tota manere debeat. Cum autem per Sententiam decisum fuerit, cuius modi Bona fisco cessisse, extunc occupatio et Dispositio Bonorum ad functionem Camera pertineat.

Ad § 54e aut 53tium

Ne vero præscriptus Articulus ad omnem Casum trahatur, taliter ipsum intelligendum esse; Quod scilicet insurgenti et indispensabili Casu licitum sit, Ordinibus Numerum Militum augere, et Rationem Quoti Muneri Nobis reddere et exponere, declaramus.

Ad § 64e aut 62dum

Cum vero Salaria fixa ea propter iuni Constituenda, ut accidentia aliter disponantur: Ideo ut negotium hoc quantocitius perficiatur, demandamus. Quodq; vero factum non fuerit, Officia quævis et Judicia circa ea, præter accidentia tamen à Nominatione Judicum grabiorum et Judo Langgartensi ex eadem, minuenda esse Censemus.

Ad § 67. aut 65tum

Et quia in hucusq; practicatum fuit, quod stante paritate Votorum in Scabinatu, Consentientibus licet reliquis Ordinibus, nihil decidi poterat, ob non pluralitatem Votorum Scabinalium, ea propter obviando futuris inconvenientiis, punctum præmissum taliter illustramus; quod scilicet cum Primus Ordo et Omnes Quarteria superaliqua propositione consenserint, protunc cum Scabinorum tertia pars in Negotiis minoris momenti, in gravioribus vero dimidia pars cum dictis Ordinibus convenerint; Nobilis Magistratus Conclusum facere possit, et valeat.

Ad § 68. aut 66tum

Ne prædictus quoq; Articulus in Sensum non Cogitatum trahatur, ea propter taliter intelligendum esse ne Merces Civani extrahendæ, sive vivendendæ per alium portum qm per Gedanensem incantur, idque pro avertendo damno Portorii et ipsorum Civitatis commerciorum, exceptis Casibus bellj, aliisq; indispensabilibus necessitatibus, Statuimus.

Ad 69e aut 67mum

Quoniam in præcedenti Articulo de arcis etiam Ecclesiasticis dictum est, idem quod etiam Provisores ecclesiarum atq; Administratores Bonorum Ecclesiasticorum ad reddendas coram Deputatis trium Ordinum rationes teneantur, Statuimus.

Ad § 73 aut 71mum.

Obviando quoq; ut Articulus præcedens alicui explicationi non subsit, sensum eiusdem taliter accipiendum. Quod nempe gravamina Contuberniorum, cum Consilio et auxilio Ordinum aboleantur, illa, quæ genus Commerciorum aliquo modo afficiunt, reliqua vero scilicet Jura Contubernii particularia, à solo Nobili Magistratu dependeant, explanamus; Attenta vero expositione Nobilis et Spectabilis Magistratus, ratione Juramenti, per Seniores Contubernales vulgo Aelterleute præstandi, determinavimus, ut hi qui iam Munus Senioratus obierunt, et Juramentum super Senioratu præstiterunt, si accideret illos iterum a Nobili Magistratu in Seniores Constitui, præstua evitando Juramenta, super eodem Senioratu iurare amplius non teneantur. Nota tamen Juramenti olim præstiti, Eisdem Senioribus perlegatur, et dicti Seniores ad servanda Juramento admoneantur, Statuimus. Qui vero nondum Munus Senioratus à Magistratu collatum gesserunt, quatenus Juramentum, ad Præscriptum Ordinationis expleant advenimus.

Ad § 74 aut 72dum.

Supradictus Articulus de Notariis Regiis disponens, cum dicat in Virtute Decreti Serenissimi olim Joannis IIIti 1678 Anno lati; quod Nobiles Burgrabii prævia informatione à Nobis obtinenda, Notarios contra Juramentum Officii sui agentes puniant. Ne itaq; large id sumatur, quatenus ea causis fundi et Contractuum Jurisdictioni ordinariæ, interioribus quoq; actionibus Judicio Burgrabiali sine informatione Nobis faciendæ fidem Notarii subsint, declaramus.

Ad § 75e aut 73tium

Et quia Braxatores suum Contubernium vulgo Brauerzunft, eiusq; Statuta renovirus Articulos //

Contubernales per Serenissimos Reges approbatos habuerunt, et habent, ideo ut ea Nobilis et Spectabilis Magistratus ad Executionem Seduci curet, iniungimus. Quod si vero alia habuerint iusta desideria, signanter ratione erigendi alicuius fundi, pro sublevandis Viduis et Orphanis Braxatorum, ex privatis suis Collectis, ut Nobilis Magistratus iis Annuat, jam autem Lamisiis et Capitalmentariis Articulos seu Statuta, provideat, integra manente eiusdem Nobilis et Spectabilis Magistratus in concedendis et formandis dictis Statutis ad mentem Privilegiorum hac in re disponentium potestate, demandamus, idq; in spatio Sex Mensium a data presentis Decreti computando.

Ad P. II. Act. 15e tum.

Cum vero post promulgatam Varsaviæ Ordinationem de Segregationem Nobilis et Spectabilis Magistratus, Honoratus Tertius Ordo ad promovendam Causam & litem presentem necessitatus fuit idem iustum esse censemus, non tantum eas expensas, quas ad actum respectæ Ordinationis idem Honoratus Tertius Ordo erogaverat, sed etiam quas in hucusq; tempus tulit, ex erario communi refundendas, & deprimendas esse; jam vero Nobilis et Spectabilis Magistratus, quia per contra expressam renitentiam suam, occasionem Liti præbuit, præfato beneficio refusionis post actum Ordinationis: impensis duntaxat in Deputatos a Nobis vocatos, et sub presens Judiciorum tempus erogatis exceptis, ipsum non gaudere Statuimus; Et quatenus impensæ Omnes Honorati Tertii Ordinis, Eidem Honorato Tertio Ordini, in triduo a data presentis Decreti computando, ex æratio Civitatis Zulaga dicta, de promantuo, et eidem Tertio Ordini refundatur, sub rigore in memorata Ordinatione expresso, et in Casu Contravencionis irremissibiliter extendendo, Statuimus. Si vero æratium Civitatis et Cassa Zalaga dicta, præfatis Honorati Tertii Ordinis impensis non sufficerit, tunc ratione illarum, aque ac expensarum Nobilis Magistratus ad actum Ordinationis de die 20 Julii 1750 tum pro Deputatis atq; sub tempus presentium Judiciorum, factarum, quatenus Ordines in una Septimana mediante suo Concluso modalem modum supra præmissis adinveniant, et in fidem Publicam summam dictis impensis correspondentem contrahant, Statuimus &. Actum Sedani Tertia dicta post Festum Purificationis B. V. Mariæ, proxima die Solis et Quarta Mensis Februarii Anno Domini 1752. Regni Vero Nostri 19e Anno. Locum Sigilli. Joannes Malachowski Supremus Regni Cancellarius manu propria Relatio Illustrissimi et Excellentissimi Domini Joannis Comitis in Konskie et Białaczew a Malachowice Malachowski, Supremi Regni Cancellarii, Opoczensis, Chotoczensis & Capitanei.

Copia Literarum ad Sacram Regiam Majestatem a Magistratu Sedanensi, quibus implorant ut Præ Consuli Wahl et Consuli Schroeder jam in octavum Mensem absentibus, redeundi Dresda in Patriam facultas Clementissime concedatur. Sedano die 1e Mensis Februarii Anno Domini 1752.

Serenissime et &c:

Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ, Providentiam et curam vere Paternam, quæ Urbis huius per Civiles dissensiones admodum concussæ Salutem sustinuit firmabitq; ea qua fidelissimos Subditos decet pietate veneramur, Deum precantes, ut hunc Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ erga Civitatem Animum pacatum esse vehementq; illa Culpa aliqua Nos indigna reddi sinat unquam. Non aliud adversus mala, quibus modo conflictabamur, efficacius Sacræ Regiæ Majestati Vestræ visum est remedium, quam si habito apud nos assessoriali Judicio Ordinationis Regiæ Executio, ex qua intestina pendebat Tranquillitas, per Decretum Omnibus Ordinibus præciperetur. Successit Sapientissimum Consilium, labq; a Judicio Assessoriali Decreto, exagitatæ diversorum Mentes, paulatim concidere cœperunt, et qui modo in Partes distracti in commune consulere. Sedes erunt Domini Cancellarii, qui Patriam Voluntatem, Nostrum Studium, Nostram alacritatem coram viderunt, et quam facites ac promptifacerimus, ad submovenda ea, quæ Concordiam morari et Ordinationis ex Decreti Prescripto executionem retardari potuissent: quæ ut peragatur, iam Omnium Ordinum una est Cura, unus Labor, ut ex iis, quæ Omnium Consensu iam constituta, et reliqua complectum iri, fidenter colligere liceat. Si arguimur retardasse antea Ordinationis executionem, si retardatio ista Culpa dicenda, non vobi retardavimus, neq animi culpa, sed ex Opinione Officii non improba, a Crimine vero abstinimus quam longissime. Si tamen arguendi sumus, argui possumus, quod forsan nimis anxii, nimis cauti, nimis providi ideoq; excusandi, quod Antiquitus instituta mutari, et nova induci debebant. Nunc quoniam capit Ordinationis executio, et per Nos ne utiquam stabit, quominus ultima imponatur manus, Sacram Regiam Majestatem Vestram, qua est etiam in eos, qui deliquerunt, indulgentia Nobis, si precavimus, veniam negaturam haud esse plane confidimus, nec facile illustrius reddita gratiæ documentum fuerit, quam si Præ Consuli Wahl et Consuli Schroeder, iam in Octavum Mensem absentibus redeundi Dresda in Patriam facultas Clementissime concedatur. Ægre his Nostris Collegis ad hue Carumus, et unquam, alias certe hoc tempore, ubi multa in Regimine ff.

ahiter Ordinanda, Consilium Eorum et operam desideramus. Nos omnes pro Iis supplices uno ore Clementiam Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae orantibus, alias promptam et obviam imploramus. Demississimis Nostris precibus locus dabitur, et datumiri nilli dubitamus, sanda est in Clementia Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae fiducia! reliquis in Nos beneficiis, quorum ingens est numerus, maximus accedet cumulus, et cum gratiam referre nequeamus, Deus referet, qui Sacram Regiam Maiestatem Vestram incolumem florentemq servabit quam diutissime, et Augusta Domus felicitatem habebit esse perpetuam, quae semper maximam Europae partem diffundet, cum Augusti IIIe sanguis, maximae Europae parti imperaturus sit.

Litera ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium a Nobili Wernick, Sedano die 26to Mensis Februarii 1752o anno Domini scripta.

Illustrissime et &c.

Prout Illustrissimam Excellentiam Vestram nuper, quod Deus faxit, feliciter huc abeuntem Omnes boni vobis ardentissimis prosecuti sunt, maximum Civitatis huius Benefactorem aeterno pietatis cultu memoriae suae, in pium servaturi, ita veneranda Illustrissima Excellentia Vestra Imago etiam mihi, tabulo tantarum Virtutum Spectatori et admiratori indesinenter ante oculos versatur, animoq gratissimo adeo inhaeret, ut nulla unquam temporis Vicissitudine deleri queat. Et satis omnino Causa mihi quoq esse puto, ob quam mente revolvens mea, quanta bona Civitati huic ab Illustrissima Excellentia Vestra procurata fuerint, Justitiam eiusdem immotam, summam humanitatem, animi demq fortitudinem et Constantiam effusissimis laudibus publice praedicare Jure, meritoq teneor. Tali nempe Judice opus erat illi, quorum Causam satis ita volentibus agere coactus fueram: Causam quae perdita fuisse, imo incommoda maiora adduxisset, nisi Illustrissima Excellentia Vestra manum Nobis porrexisset, gratiosissimam, agnoscunt Omnes mecum unore incomparabile beneficium Sacrae Regiae Maiestatis Domini Nostri Clementissimi, per Illustrissimam Excellentiam Vestram Nobis exhibitum: Gratias agunt Patrocinio suo quas possunt maximas devotissimas, humillime supplicantes, ne Illustrissima Excellentia Vestra desere velit, quos tam feliciter servavit, quin potius suo apud suo beneficio Ulteriori, sua Providentia et Paterna Cura perpetuitatem conciliare dignetur; di forte, quantum potui de bono Publico no male meritus sum inco, quod afflictis tenuem Opellam meam commendaverim, certa tane sustentor spe, Illustrissimam Excellentiam Vestram, validissima sua Protectione, me Fortunamq meam benignissime esse suffulturam; Quod ipsum ab Indulgentia Illustrissima Excellentia Vestra supplex Mihi promitto, saneiste simul spondeo, nihil antiquius, nihil prius mihi futurum, quam ut omni modo perennatura illam testor devotionem, qua immorio. Illustrissima Excellentia Vestra obsequentissimus Servus Sothista Wernick.

Responsum ad Praecedentes ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario konscii die 6to Mensis Martii 1852o anno Domini datum.

Nobilis et Spectabilis.

Gratissimo quo par est animo accepi Literas Nobilis et Spectabilis Dominationis Vestrae immediate post adventum meum huc, quae me de perpessis in itinere incommodis abunde restaurant, cum viderim non ingratis venisse, sed honestissimis Civibus, qui memora retitulae, per me tranquillitatis in Civitate et inter Ordines Concordiae, illum mihi reddunt laborum meorum fructum, quem Unicum desideravi, ut grati erga Regem, erga Patriam, et erga me inposterum submissione et devotione adversus erga Sacram Regiam Maiestatem continuant, perfectam in Civitate tranquillitatem colant, et Me Sincera gratitudine et amore prosequantur; Illud mihi iucundius adhuc accidit, quod Testimonia haec Amoris Publici mihi exhibeantur, per Nobilem Dominationes Vestram, quae de totius Communitatis benevolentia et fiducia dignam reddidit, atq existimatione omnium. Quod plenis Votis Inclyta Communitas confidat in sollicitudinibus meis, ad sustinendum onus, quod tanta Cura consumare Conatus sum, gratus Eidem Meo Nomine referat, atq insimul certiorem faciat, me ad dies, quos Deus Optimus Maximus concedet, omnem daturum Operam, ut civitas in perpetua tranquillitate maneat, rerumque Suarum incremento fruatur. Quod superest, nobis Nobilem Dominationem Vestram unquam dubitande meis favore Illius Personae, atque aeportunarum Officiis, ad quae humanco, debantur ut supra.

Copia Rescripti, quo Magistratus Sedanensis a poenis ratione Controventionis

Ordinationi Sacræ Regiæ Maiestatis clementer absolvit augustus Rex &

Significamus &. Quia exorta in Civitate Nostra Sedanensi inter Magistratum Consularem, et Reliquum Ordinem, Contentione, variis querelis ad Nos delatis fatigati, cum pro meliori bono Civitatis Ordinationem die 20ª Julii 1750ª Anno Varsaviæ confecerimus, eamq; publicare et exegvi demandaverimus; Decretum autem Judiciorum Assessorialium Sedani celebratorum die quarta Februarii Anni præsentis prolatum, Magistratum ex retardatione executionis præfatæ Ordinationis Nostræ, contravenisse ad invenit, et pœnas incubuisse declaravit, ac pro qualitate earum decernenda; Causam ad Judicia Nostra Relationis propriarum remisit. Præfatus autem Magistratus Consularis per Certos Consiliarios Nostros Nobis supplicavit, ut Ipsos ab onere Causæ absolveremus, de in in vim veri debitiq; Obsequii sui per Deputatos suos submissime se ordinationem in Omnibus punctis executurum et observaturum appromisit, et condonationem pœnarum expetiit. Nos propenso semper ad Clementiam Animo, habitoq; veræ pœnitentiæ Magistratus Consularis Civitatis Sedanensis respectu, præfatum Magistratum à Causa et actione per Decretum Judiciorum Nostrorum Assessorialium die quarta Februarii Anni præsentis ad Judicia Nostra Relationum propriarum remissa liberamus, ac ex plenitudine Potestatis Nostræ Regiæ a pœnis quibus vis ratione Contravention is sæpe nominatæ Ordinationi Nostræ absolvimus, illumq; in Gratiam Nostram recipimus; Mandamus nihilominus, ut Magistratus Consularis in debito Officii sui obsequio se gerat, Ordinationem et Decretum Judiciorum Nostrorum Assessorialium in Omnibus punctis observet, et ab aliis observari curet, sub nullitate absolutionis a pœnis præsenti Diplomate Nostro remissis. Quo vero ad sponte et libere ex propriis facultatibus per Magistratum oblationem, decernimus, ut Consules Georgius Simon à Bemeln, Ludovicus Gottfried Lausen, et à Contributione circa eandem oblationem sint exempti, neque ab illis, neque a Publico erario Ullo unquam tempore, ullog; pretextu sub pœna duplicis Solutionis, aliquid sibi refundi faciat, aut exigat. In quorum fidem præsens &.

Literæ ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium a Præ Nobili Magistratu Sedanensi, quibus demisse obsecrant, ut Intercessione sua, ac Valentibus Demonstrationibus Sacræ Regiæ Majestatis plenam Gratiam eis conciliare dignaretur, ut obtenta dimissione Collegarum Suorum, ac Culpæ benignissima venia, ab omni in futurum liberentur metu. Sedano die 3ª Mensis Martii 1752ª Anno Domini scriptæ.

Illustrissime &.

Quando post exantlatos præstituendæ tranquillitate et Concordiæ in Urbe hac labores, Illustrissimam Excellentiam Vestram destinatum suum feliciter confecisse iter, exoptatisq; dulcissimæ Gentis suæ complexibus, iam nunc redditam fuisse, firmiter Confidimus, prima, quæ Nobis hesc Offert, occasione, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ letum hunc ad suos reditum demisse gratulari, maximasq; simul, quas possumus, pro innumeris suis per totum Commorationis suæ apud Nos tempus, in Nos et hanc Civitatem collatis beneficiis, agere gratias, pro singulari erga Illustrissimam Excellentiam Vestram veneratione Nostra haud intermittimus. Facit præterea summa, qua de Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ benignitate in Nos, Nobis semper fuit, nuperaq; Sua apud Nos præsentia maxime adaucta, fiducia, ut novas quibus gravi Nostro facto nunc denuo obstricti sumus, difficultates, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ingenue deferamus, Eiusdemq; humanissime Nobis promissum Patrocinium salutaremq; inis opem observantissime imploremus. Supplicatum fuerat Sacræ Regiæ Majestati Domino Nostro Clementissimo die 11ª Mensis præteriti Literis Nostris submississimis pro Collegarum Nostrorum deinde ad huc commorantium, benignissima dimissione, additis humillimis precibus pro impetranda ab Indulgentissimo Principe, omnis Cuius Conscii Nobis esse poteramus Culpæ Nostræ venia. Porrecta fuerant eadem una cum Apographo Literæ Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Regni pro Cancellario Dignam feliciter reduci, quem, ut Nostra desideria apud Sacram Regiam Majestatem validissima sua intercessione suffulcire dignaretur, aque ac Illustrissimum et Excellentissimum Dominum Primarium in Saxonia Ministrum seperatis enixissime eodem die obtestati fuimus Literis. Sperabamus hancce Nostram submissionem testimonio Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Pro Cancellarii de promptissimo in executione decreti Regii Obsequio Nostro junctam dudum exoptatam ad Aulam Regiam Ablegatorum Nostrorum dimissionem facile obtenturam, precluso; fore ad huc Nobis inestimabilis Gratiæ Regiæ aditus simul aperturam. Quo majores vero fuerant spes Nostræ, eo acerbiori

cum animi dolore tam ex responsoriis Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Regni Pro Cancellarii die 22ª eiusdem Mensis ad Nos gratiosissime datis, quam ex relatione modo dictorum Collegarum Nostrorum intelleximus communicato cum Illustrissimo atq; Excellentissimo Domino Primario Saxoniæ Ministro istarum ad Sacram Regiam Majestatem Literarum apographo, displicuisse in isdem Domino Nostro Clementissimo nonnulla, quæ in exemplo hic adjuncto pro pleniore Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ informatione lineolis distinguere curavimus, et ideo displicuisse, quod excusationem Nostri, non vero simplicem culpæ confessionem deprecationemque continerent, remittiq; Nobis hanc ob causam illas Literas non resignatas, nec datum iis Collegis Nostris in Patriam redeundi facultatem, nisi literis modestioribus majoremque submissionem tantibus pro ea Sacra Regia Majestati Domino Nostro Clementissimo per Nos supplicaretur. Obtemperavimq; huic Mandato Regio eadem promptitudine quam Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ in exequendo novissimo Decreto Judicii Assessorialis a Nobis satis comprobatum fuisse confidimus, exaratisq; aliis quarum apographum hic subnectimus ex intentione Sacræ Regiæ Majestatis ad eandem literis Supplicibus hodierna die per Tabellarium extra ordinarium Dresdam missis Clementissimam nunc Augustissimi Principis summo cum desiderio expectamus declarationem. Accedet tamen novis his ad Sacram Regiam Majestatem precibus Nostris obsequiosissimis magnum pro nul dubio pondus, ubi Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ, ut eandem obsecramus demisse, placuerit Gratiosissima sua Nobis hoc in Negotio adesse intercessione, cuiq; plurimum valentibus remonstrationibus Indulgentissimi Nostri Regis ac Domini summam ac plenam Nobis conciliare Gratiam, ita ut obtenta Collegarum Nostrorum Clementissima dimissione, omniq; cuius Arguimur, culpæ benignissima venia, ab omni, qui Nos adhuc profuturo tempore angit, metu prorsus liberemur. Quod novum singularis, qua Illustrissima Excellentia Vestra in maximis Nostris angustiis Nos sustinere adhuc est dignata, benevolentiæ et Protectionis documentum dicuti perpetua gratissimaq; conservabimus memoria, ita cum Omnibus Civibus ardentissima pro incolumitate ac salute Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ vota Nostra semper conjungemus. Cujus prudenti benignitati de cætero Nos et hanc Civitatem obsequantissime commendamus. &

Responsum ad eandem ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario. konskiis die 20ª Mensis Martii anno Domini 1752 datum.

Præ Nobiles et &.

Literæ præ Nobilium Dominationum Vestrarum die 3ª Mensis Martii ad me exaratæ, summo mihi sunt solatio ex quo labor meus restituendæ tranquillitatis Civitati Sedanensi impensus grato corde receptus est: Hic semper Scopus est meus, ut Civitas hæc pulsa omni animositate Vires suas resuscitet et floresciat, Commercia ampliet, ad invidiam cæterorum. Ad Literas ad Regem Dominumq; Nostrum directas, descendo; Reges Vicariam Dei præferentes in Terris potestatem, sunt semper Divinitatis Imagines, ideo subditi dum petunt gratiam, verba supplicantium discere debent, qua propter et Dominationes Vestræ, Clementiam postulantes, accommodent humiles sensus suos, ut ita veniant Principem sine gravi supercilio, in Contraventionis pœna mitem; Quantum ex me, ego jam dedi testimonium veræ erga Principem Dominationum Vestrarum devotionis, et ad exequenda omnia in Decreto demandata, alacritatis; et semper propenso animo non adero. &

Litera a Magnificis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ consiliariis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus rogant, ut penes Sacram Regiam Majestatem intercedat, ne querimoniis a Generoso de Heucking facto satis subdole investitis fides tribuatur scripta Mitavia die 20ª Martii anno Domini 1752.

Illustrissime et &.

Non ita pridem annexæ hic copiæ supplicationum a Generoso Vilhelmo Alexandro de Heucking ceu pretenso Delegato Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Sacræ Regiæ Majestatis diebus 24ª Augusti, & 6ª Decembris anni proximè præteriti 1751ª porrectarum, aliorumq; scriptorum ab eodem profectorum ad manus Nostras pervenerunt. Non satis certe mirari potuimus, qua fronte Scriptis isdem tot facta et supposita inserta sint, quæ omni veritatis fundamento plane destituantur, et quo modo ipsi impune licuerit scripto eiusmodi valde lesiva et Authoritati Sacræ Regiæ Majestatis derogatoria publice edere, imprimis cum in Responso a Sacra Regia Majestate Generoso de Heucking die 23ª Septembris 1750. ortenus dato eiusmodi Scripta, quæ famam et honorem alicuius lacessere possent, sub

panis gravissimis in Judiciis Sacræ Regiæ Majestatis extendendis inhibita et interdicta sint, utinam miranda hæc Sacræ Regiæ Majestatis Clementia ac lenitas illum omnem Unionis Auctores, ab erronea quam ingressi sunt via, deduceret! Ast verendum fore Nobis videtur, ne indies malum hoc ingravescat, cum majori semper Ausu illos in via contra Leges fundamentales ingressa immorari videamus, interim Protectioni et plusquam Paternæ sollicitudini Clementissimi Regis Nostri, nec non Gratiæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ, quæ Causam Nostram justissimam sartam tectam hucusq conservarunt, plenarie confidimus, ausus hos illegales Generosorum Unitorum justo tempore, ne nimis altas agant radices, cohibitos iri. Si veritate niteretur, Generosos Unitos Obedientiam publicam et privatam Regiminis horum Ducatuum renunciasse, sive Justitium in hisce Ducatibus introductum esse, certe Generosi Uniti summo Crimine non carerent, qua enim ratione Authoritate a causa Regia Majestate Domino Nostro longe Clementissimo et in ipsis legibus Cardinalibus horum Ducatuum Nobis concreditæ absq summa Sacræ Regiæ Majestatis læsione contravenire possent? Jam vero cum assertum hoc omni destituatur fundamento, vix dubio caret Generosum de Kleucking ea saltem intentione eius modi quid allegasse, ut apparet ingvam Partem denunciatio hæc ambigua acciperetur, averlat modo summum Numen ut ne Generosi Uniti Clementia Clementissimi Regis abutentes culpam Culpa indies cumulent. Quid enim ingratius Nobis ipsis accidere posset, quam eos majori quotidie culpa gravatos et deductos videre, quorum Saluti ex intimo Cordis affectu lubentissime prospiceremus, et qui eiusdem Nobis Cum, sunt generis. Non verentur Sacram Regiam Majestatem sollicitare, ut eo justitium. eosi ab ipsis introductum, durante Nobiscum Processu Legentes inter Unitos ei constituantur. o bone Deus, in quæ Nos reservasti tempora olim de veritate dicti istius, si accusare sufficeret, quis innocens foret? Nemo unquam dubitavit. Olim Majores Nostri iuxta Pacta antiquissima et formulam Regiminis, Sanctissimas illas Patriæ Leges, indignam iniustum, et detestabile judicarunt aliquem absq legitima Judicis Cognitione damnari, hinq in formula Regiminis exprimi curavarunt, ne quisquam Consiliariorum sive Capitaneorum absq Judicis Cognitione loco moveatur, jam solam ex Parte Generosorum Unionis Auctorum emanatam citationem ad eripienda Nobis Munera Nostra, sive ad Nos a Regimine submovendos vel suspendendos sufficere, allegare non erubescant. Sed forsan Crimina Status atrocissima, quorum insimulamur, jam sunt manifesta, et satis probatasimo quid ni? Equidem Illustrissimam Excellentiam Vestram prolixa Citationis Nobis insinuatæ discussio, ne non morabimur, dignetur tamen permittere ut summatim Contenta eius tangamus. Necessario enim Citatio Nobis insinuata, Cuius Copiam hic subjungimus, Crimina ista Status atrocissima continere debet. Objiciuntur vero 1° in ista Citatione facta quædam quæ ab Anno 1741° usq ad annum 1748. contigisse præterlabentur, exempli causa acsi provincia Authoritate 1741° Justitium introduxissemus, 1744° ratione Conferentiæ tunc habitæ illegalite egissemus et Conventionibus Grodnensi de Anno 1744° nec non Mitaviensibus de annis 1746° et 1748° contravenissemus, nec non Generosum de Halin ad delationem Deputatorum quorundam ea propter, quod in Conventu publico verbis injuriosis Regimen lacessierit, citari fecissemus, quam ipsam tamen pacis amore jam dudum remisimus. Facillimo Negotio deducere possemus in mania esse hæc imputata, at in quem finem hæc deduceremus, cum id prorsus omni dubitatione careat, omnem transactionem sive Conventionem esse servandam. Cum igitur pacis Studio Actum Compositionis Anno 1746° fecissemus et Anno ad huc 1748° per Laudum Publicum eandem, actum confirmassemus, adeoque omnes hæc differentiæ sopitæ sint, statim omnino videre, est incumbere Accusatoribus Nostris, ut ante omnia primo loco demonstrent, quæ sint ista Crimina Status atrocissima, quibus actum Compositionis de Anno 1746° et Conventioni sive laudo Publico de Anno 1748° contravenimus, et quorum Causa Generosi Unionis Auctores Anno 1749° dissionem fecerunt, ac contra Regimen et Undecim Districtus Universos multosq alios dissentientes Unionem sive Confederationem fecerunt. Et enim quia a Nobis Generosis Unitis Citatio hæc profluxit, hi omnino ante omnia causa huius rationem Sacræ Regiæ Majestati reddere et demonstrare tenentur, ob quænam Crimina Status atrocissima Anno 1749° a Nobis et reliqua Parte Generosi Ordinis Equestris se separaverint. Nam neq facta per Transactiones ad annumq 1748° sopita, neq facta, quæ dissionem hanc subsecuta sunt actum Dissionis legitimare valent, imo licet Universus Generosus Ordo Equestris contra Nos ageret, attamen cum in ipsa Citatione Confiteatur ad annumusq 1748° omnes dissentiones transactionibus fuisse sopitas, id quod et veritati omnino respondet, primario et antequam ad facta antecedanea respondere teneremur, demonstrare

obligati forent, quibus Criminibus post Annum 1748e Conventionibus Antecedaneis contravenissemus. Recurrendum igitur ad 13. Gravamina Nobis 1749e in ultimo Conventu Provinciali a Generoso Ordine Equestri formata, et responsiones Nostras ad ea datas, dilucidationesq; insecutas, et cum tria saltem gravamina pro abolitis Generosus Ordo Equestris agnoverit, reliqua decem gravamina Crimina haec Status atrocissima omnino continere debent; Inspectis igitur decem his gravaminibus, exorientur quaestiones decem nempe.

1o An id Crimen Status atrocissimum erit, quod Nos contra Respectum et obedientiam Sacrae Regiae Maiestati debitam. Rescripta Regia ab Anno 1746e emanata, una cum declarationi Civitatibus data, pro nullis declarare non potuimus, neq; Contra Conscientiam Nostram agnoscere voluimus, Rescripta ita a Sacra Regia Maiestate data, et iteratis vicibus approbata Legibus adversari, vel nullum Rescriptorum Usum sustinendum esse, sive sint Legibus adversari od nullum Conformia, sive iisdem contraria, cum tamen ad Gravamina Generosi Ordinis Equestris de Anno 1711o praesenti ediametro contraria, Consiliariis Regentibus omnino demandatum sit. Rescripta Regia Juribus conformia effectui dare.

2o. Num Crimen Status atrocissimum in eo positum sit, quod iusta Clarissima verba declarationis Civitatibus a Sacra Regia Maiestate data eius modi aperturam fluvii Memel facere promiserimus, uti et deinde facta est, qua usus Molendini Bauscensis non tollitur.

3o An Crimen Status atrocissimum dici mereatur, quod Civitatem Mitaviensem et

4o Quod Civitatem Goldingensem in eum Juris compatronatus, quem a longissimis temporibus habuerant, Causa non cognita arcere noluimus, imprimis cum decisiones Commissionis Regiae de Anno 1717o Nobilitatem et Civitates circa Jura sua Patronatus et Compatronatus omnino conservari velint.

5o. Num pro Crimine Status atrocissimo habendum? quod iuxta Praescriptum decisionum Commissorialium de Anno 1717o, quarum Sanctissimam Observationem Sacra Regia Maiestas in Responso 1746e Generoso Ordini Equestri dato Nobis demandavit, Citationem Duellantium Fiscali mandavimus.

6o An Crimen Status atrocissimum involvat? quod Literas Illustrissimi Domini Landgrafii d. Hessen Homburg ad Ordines horum Ducatuum datas, et putativam novam electionem Ducis involventes resignavimus et et Generoso Ordini Equestri non statim, sed in primo Conventu postea habito communicavimus, quamvis ipsa Contenta non statim edocuerunt, quod nihil animo hoc rerum Statu ab ordinibus horum Ducatum desuper suscipi potuit.

7o Sit ne Crimen Status atrocissimum, quod cum Generosus Ordo Equestris dilationem trium Annorum ad formandum Calculum, quantum eidem ex Bonis allodialibus a Domo Ducali possessis intuitu Laudorum deberetur, sibi sumpserit, et demum Anno 1749e Calculum hunc produxerit, Consiliarii Supremi, Regentes multis aliis praeterea Negotiis obruti pro revisione istius Calculi dilationem sibi reservaverint, si quidem desuper Scripta Archivi revidere necesse fuit, prout et postea inventa sunt, et luce meridiana clarius in Continenti demonstrare possunt majorem Domui Ducali a Generosa Nobilitate deberi Summam, quam ipsa praetendendam habet.

8o. Nonne Crimen Status atrocissimum inde resultet? quod Nos ad Praescriptum Decisionum Commissorialium, et prout ab anno 1717o usu invaluit Causis Concursuum terminum extraordinarium, non intra Spatium Octo Septimanarum, Judiciis Ordinariis praefixum, sed statim post illud assignavimus.

9o. Quale exinde redundet Crimen Status atrocissimum, quod in fundamento Laudi Publici de Anno 1692o Auricae, quotiis Nobiles servitio Eorum non ntuntur, ad Solvendum ratione aggeris Durbensis solitum florenum a Nobis, uti ab Antecessoribus Nostris factum est, a diguntur, quodq; ratione praetensi novi Pontonii Mitaviensis ad querelas Aurigarum Borussicarum nihil statuere valuimus, antequam Nobis indictus, quando, et quo loco idem brevibus ad hinc annis institutum sit, quippe quod plane ignoramus.

10o. Denique quaestio erit, an Crimen Status atrocissimum, ea a Nobis commissum sit, quod in Causa inter duos privatos quae ipsa Transactione est sopita, secundum Conscientiam Nostram, non vero uti Generoso Ordini Equestri aequum videtur, judicaverimus. Atqui haec sunt Criminalia Status atrocissima, qua propria sessionem fecerunt, et quorum Causa, si moribundos Nos multa alia peccata gravabunt, tutissima Conscientia coram Summo summi Numinis Tribunali comparere poterimus. Haec sunt Crimina ista Atrocissima, quae aequi pedalibus verbis, terribilia, execrabilia, horribilia, similibusque ad excitandos aliorum animos denominantur, quamvis in his Omnibus nihil, Iniustitiae vel iniquitatis unquam reperietur.

Hæc sunt Crimina ista Status atrocissima, qua propter desperandum Generosum Ordinem Equestrem. Generosus de Heucking simulat funestum exitum Patriæ inde omina tus, et quæ sunt reliqua artificiosa eius ex cogitata Verba. Addit quidem Criminibus hisce putativis aliastionem et unionem subsecuta, nempe quod molimina Generosorum Unitorum seu Criminosa Sacræ Regiæ Majestati et Reipublicæ repræsentare studuerimus quod Generosum Subjudicem Terrestrem de Torek pro Plenipotentiario Generosi Ordinis Equestris agnoscere noluerimus, quod ve ad Supplicationem Deputatorum, Undecim Districtuum asservationem Pecuniæ ad ærarium Publicum pertinentis ob mortem Generosi olim de Lochr, qui ærario isto publico præfuerat, usq ad Constitutionem alterius Præfecti ærarii in Conventu publico eligendi, demandaverimus. Sed quisnæ primo intuitu perspiciet, quæ vana et inania hæc sint Crimina Status; Et quod Sacra Regia Majestas et ministri eiusdem Status Illustrissimi Justitiæ et Officiis Sortis ac Obedientiæ et fidei Sacræ Regiæ Majestati et Reipublicæ debitæ omnino convenire adinveniunt; Id dem summo Nobis vertitur Vitio, et statim Crimen Status atrocissimum effingitur, si modo Cœtus Generosorum Unitorum illegales nominamus. Eò prout omni culpa vacare solatium est ingens, ita ea quoq consolationes sustentamus, quod hucusq Generoso de Heucking ex voto non successerit quicquam ejusmodi effingere verbis, et Clementissimum Regis Nostri Justissimi Animum a Nobis abalienare, vel Gratiosissima Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ reliquorumq Ministrorum Status Protectione Nos privare. Et certe nisi Magistratuum authoritas significanter defenderetur, summa omnino nimis miscerentur, hoc inprimis sæculo, quo turbas concitare non pauci animant, si dicendum quod res est, ratio omnium Criminum Nobis insimulatorum inde deprompta, quod Consiliarii Supremi sumus, qui juribus Domus Ducalis, Civitatum, totiusq Provinciæ eadem dexteritate præesse obligamur, ac juribus Generosi Ordinis Equestris. Hinc qui hodie Patria duce amantissimus Civis audit, eras Consiliarius Supremus factus Hostis Patriæ evadit, et quoties inter duos litigantes jus dicit, inter quos non nisi unius voti sui compos fit, abalterno Nomine iniusti, iniqui, et quæ sunt reliqua designatur. Fatemur quidem morem hunc neq olim plane incognitum fuisse, sed temeritas et audacia non nullorum nimis hoc tempore est adaucta, et tandem mos iste inoleverasset, nisi Sapientissimo Sacræ Regiæ Majestatis et Reipublicæ Consilio tempestive coërcitus. Generosus de Heucking in Scriptis suis latinis vendibat acti Compositionem amicabilem, Generosi Uniti Studiosissime Nobis obtulissent, et neq expensarum Juris putativæ Causatarum restitutionem vel alia præjudiciosa desiderassent, Nos vero hostilem animum pro Nobis tulissemus, neq quemquam Nostrum ad Aulam Sacræ Regiæ Majestatis Dresdam pro jucunda amicabili compositione delegassemus. Sed hæc quoq assuta sunt falsissima, nihilq Nobis desuper imputari potest. Etenim a Sacra Regia Majestate nullum, et quemquam Nostrum Dresdam misserimus, accepimus Mandatum, præterea Mense jam Maii anni proxime præteriti 1751mo Nobis ex Conferentia Generosorum Unitorum proprio ausu indicta per Generosas intermedias Personas ab illis exoratas ejusmodi puncta præliminaria sunt proposita, inquæ Nobis ante reliqua condescendendum esset, dum alias Compositioni amicabili plane locus non foret. Atqui hæc ipsa Puncta hic Annexa Supremo Sacræ Regiæ Majestatis Dominio et Authoritati maxime derogatoria, et absq læsione Juvatæ Nostræ fidelitatis et obedientiæ Sacræ Regiæ Majestati debitæ, iis assensum Nostrum præberi non posse adnocuimus, et præterea omnino repulsionem omnium expensarum ab anno 1744to Causatarum ex propriis bonis Nostris affectarunt, adeoq præliminaliter id efficere conati sunt, ut Nos objectorum in Citatione mitigatoria reos et vonfessos absq omni defensione velut Jure victi constitemus. Rebus ita comparatis, et cum mentem Ipsorum Authorum et fautorum Unionis seu Principalium ab omni justa et æqua Compositione alienam videremus, quid de eorum Delegato Generoso de Heucking Nobis intensissimo operare, et nonne prævidere debuimus, omnem navatam operam, et quod magis est omnes sumptus erogandos supervacuos fore prædixerant enim jam Nobis, quod nulla ratione amicabilis compositio locum habere debeat nisi puncta hæc præliminaria moraliter impossibilia primo loco acceptaverimus. Excogitavit, quod Generosus de Heucking ad Nos eo magis denigrandos, omnibusq defensionis mediis privendos asserere, ac si jam Generosi Uniti, omnia gravamina contra Domum Ducalem mitterent, et solum contra Personas Nostras agerent, quasi eos Crimina ista Status projecta et efficta scilicet Mandata, Responsa, Rescripta, et Declarationes Sacræ Regiæ Majestatis, molendinum Soauscense, Jus Compatronatus Civitatum Altavicensis et ff

Soldingensis accusatio duellantium, literæ Illustrissimi Landgrabii de Hessen Homburg, de Nova electione Ducis loquentes, Calculus cum Domo Ducali ineundus, Judicia Consulsus, pontoriuum Durbense, et quæ sunt reliqua Personas Nostras solum tangerent. Nos quidem supremorum Consiliariorum Regentium officiis modo fungimur hæc vero Officia hereditario jure ad Nos non pertinere, adeoq; progenitos Nostros non omnes Consiliarios Supremos evasuros Jusium vero ac Privilegiorum Generosi Ordinis Equestris participes futuros probe scimus; quæ igitur clementia Nos caperet, ut Privilegia ac Jura Generosi Ordinis Equestris infringamus, et in perniciem posterorum laboremus. Tantum ab est, ut vatione Personarum propriarum quicquam agamus, dum e contra manifesto constat, id quod debita sacræ Regiæ Majestati fide, ac obedientia pro juribus Domus Ducalis, et Salute Publica totius Nobilitatis ac Civitatum intermittere iusta iam deducta non potuimus Nobis vitio vertt. Ut meliori fuco irrigitatem quæsiti Regiminis interimistici Generosus de Heuching occultet, non dubitavit allegare, ac si iam in simili Casu Anno 1669e Regimen interimisticum a Sacra Regia Majestate constitutum fuerit. Sed quam incomparabilem similitudinem imago temporum Nostrorum videt, in Casu isto allegato? Anno 1659o Illustrissimus Dux Jacobus, et cum illo Consiliarii Supremi a vecis in Captivitatem abducti erant, hinc Serenissimus Rex Joannes Casimirus Regimen quidem interimisticum ordinaverat, statim vero post restitutionem Consiliariorum Supremorum, hi vocandum formulam Regiminis absente Duce, omnia Gubernationis et administrationis munia reassumpserunt. Quomodo igitur exemplum hoc ad Casum præsentem, ubi Consiliarii Supremi iusta formulam Regiminis, et Sacræ Regiæ Majestatis vera Mandata, Summo Sacræ Regiæ Majestatis Nomine Ducatuum horum Regimen præsentes sustinent, Applicari poterit? Satis quoque in consulte Generosus de Heuching allegat, avi iam temporibus Magistratorum Livoniæ annis nempe 1474e et 1486e Status Provinciales Magistratum livoniæ ab Officio removissent. Videtur enim sibi persuasum habere omnes latere, quod Ordo Teutonicus Ensiferorum per livoniam subordinatus fuerit, Supremo Ordinis Teutonici Magistro in Prussia, qui Teste Historia capitis Magistros Ordini Ensiferorum per Livoniam dedisse fertur, quodq; historici referant Magistrum Woldhusen summa iniuria et perfidia Suorum captum, et ab Officio motum esse. Sed hoc facto summa mala et pœnas livoniam subiisse. Historici quoq; referunt, quod antiquis temporibus multi Imperatores, Reges et Duces a Subditis occisi fuerint, cum hæc vero in Segvidam allegenda. circa Annum 1486e Summus Pontifex Sixtus IV Magistrum Livoniæ Borchium, qui cum priori Volthusio de Magistratu adipiscendo contenderat, cum suis Consortibus, qui Archi Episcopatum Rigensem bello intestino devastaverant, et expilaverant, imo Archi Episcopum et Summum Antistitem Livoniæ ad eoq; Primum Principem cuius Authoritatem non tantum Livoniæ, sed etiam Prussiæ Episcopi, Culmensis, Varmiensis, Pomesaniæ et Sambiensis agnoverunt, in Carcerem conjecerant, ubi eundem non sine veneni a Magistro præbiti suspitione, mortuum esse Historici referunt, banno proscripsit, et hac de causa Magistratu abrogatus est. Quam niti de igitur ad Casum præsentem Relatio hæc Historica applicari poterit, quæ tam a veteribus Scriptore rerum Livonicarum Russovio, quam a recentiori Schurtzfleischio in Historia Ensiferorum eum in modum describitur, ut merito Cuivis erubescendum sit, indignas eius modi Relationes in medium proferre. Non minus omni plane fundamento destituitur allegatio ista, ac si temporibus quoq; Ducum suspensiones, renunciationes obedientiæ Principibus debitæ, et Regimina interimistica moris fuerint. Non multa Annum eiusmodi apparent vestigia, a quamvis Anno 1684o quod tanquam primarium allegatus exemplum, pars quædam Generosi Ordinis Equestris Juramentum fidelitatis novo Duci Friderico Casimiro præstare noluerit, antequam gravamina Publica aboleventur, Convention tamen statim facta est, quod omnino Juramentum fidelitatis tempore præfinito præstari debeat, quamvis quædam gravamina ad decisionem Sacræ Regiæ Majestatis forent remittenda. Abhorruit itaq; omnis ætas, eius modi modum procedendi, quem introducere, toto corde, toto pectore, omnibusq; animi et corporis viribus Generosus de Heuching annititur, et quid mirum. Quod fidem tanto studio, tam callidis verbis, præterendo inanitas audietatem Patriæ, dolorem summum, imolachry mantes oculos, Regimen interimisticum a Sacra Regia Majestate veve clementibus, verbis iterum iterumq; imprætrare studeat, cum Pater Ipsius Generosus Capitaneus maior de Heuching, qui nec Bona quædam immobilia intuitu Ducatibus possidet, primus sit Qui regimen interimisticum concedi rogat. Quod si Generosus de Heuching celeberrimi Authoris Schurtzfleischii Historiam Ensiferorum Ordinis Teutonici Livonorum, et speciatim Historiam Allegatorum ab ipso Magistrorum Volthusii et Borchii relegisset, forsan exempla

Ultionis Divinæ, quæ perfidiam illorum castigavit, qui Magistrum Ordinis insultaverant, et inani ope dominandi elati fuerant, capere sibi potiisset; sed parum hæc omnia facit, imo videtur præterea affectare, ac ii ipse Generosus Ordo Equestris ex Conventu Provinciali Causam Nobis institutam judicare et appellationem a Judiciis, Sacræ Regiæ Majestatis Nomine celebratis, ad Conventum Provincialem introducere velit. Allegavit enim verba ex Pactis Subjectionis, quod Ordini Equestri liceat a Principe suo ad Conventum Provincialem provocare, omisit vero subnectitie verba Terrarum Livoniæ. Ubi vero modo inventus Conventus Provincialis Terrarum Livoniæ hei in cruta Privilegia Nobilitatis, formulam Regiminis aliasque Leges Cardinales appellatio ad Judicia Sacræ Regiæ Majestatis Relationum propriarum fieri debet idq; per ducentos iam prope Annos Juris et praxeos fuit, iam nescimus, num et potestatem abrogandi Appellationem Generoso Ordini Equestri vindicare Generosus de Heucking annititur. Satis quidem captiosem contra Nos Generosus de Heucking Doctorum exoticorum doctrinas de Magistratibus pro Hostibus Patriæ se gerentibus, et Crimina Status atrocissima committentibus allegavit, caveat vero ne in ipsum meliori Jure quadrent pœnæ iis debitæ, qui contra Authoritatem Sacræ Regiæ Majestatis et Reipublicæ agunt, ocirbunt, et exclamationibus callidis alios concitare studeant, qui Jura suspendendi, amovendi Principem et Magistratum Obedientiam Ipsis renunciandi, potestatem legislatoriam, et quæ sint similia indignatione potius quam refutatione sibi digna arrogant, quid quid Appellationem ad Sacram Regiam Majestatem proprio ausu abrogare conantur, immemores, quod ultima provocatio a Majestate divelli nequeat, nisi ipsa Majestas distrahatur; Tandem certe misterium Nobis videtur, quo affectatio hæc Generosi de Heucking et Generosorum Unitorum sit erasura. Deum vero Ter optimum Maximum exanimo precamur, ut ne Universus Generosus Ordo Equestris pœnas cujusvis eius modi illicitorum luat. Illustrissimam Excellentiam Vestram vehementer rogamus, ut apud Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum Clementissimum gratiosissime præcavere dignetur, ne cultra Autorum tam immoderatorum Universo Ordini Equestri atribuatur. Undecim enim Districtus, et ex reliquis quindecim permulti, adeo quc plurimi Conamina hæc adversantur, et non pauci falsis et assiduis Generosorum Unitorum persuasionibus, in errores rapiuntur, ex voto Nostro lubentissime Consilia Nostra ad Curiam Patriæ revocabimus et Utilitati totius Generosi Ordinis Equestris consulamus, illam dolorem; tenebimus ac bonæ mentis Conscientia Nos consolabimur. Sapientissimo vero et Clementissimo Sacræ Regiæ Majestatis, et Illustrissimorum Status Ministrorum Judicio ponderare Relinquimus, quomodo periciosis ulterioribus molimnibus occurrendum obviamq; eundem sit, ne alteatq; lati mala hæc serpant. Quamvis enim Exercitum, uti tempore subitis Ordinis Teutonici Ensiferorum factum, contra Nos et Rempublicam Generosi Uniti non constabunt, præjudicia tamen quod ipsis lubet liceat, et præconcepta spes impunitatis lites vixaq; augere possit. Nostra quidem Sententia, quam tamen Sapientissimæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ trutinæ libenter submittimus, non are alienum Nobis fore videtur, si Generosi Uniti, et imprimis Generosi de Heucking seu pretensus plenipotentiarius, et de Jeck seu Director Conferentiarum præterito Anno habitarum, Literis Sacræ Regiæ Majestatis serio, et prout Causæ Circumstantiæ exposcunt, graviter admonerentur, nelongius, ope imunitatis a recto recedant, et ab omnibus ulterioribus Scriptis, et verbis laxiris abstrahendo Decisionem Sacræ Regiæ Majestatis in Judiciis Relationum propriarum expediendam tranquille expectent, adeoq; Responsa Sacra Regia Majestate Generoso de Heucking die 30 Julii 1750e dato pro obedientia Regia Majestati debita, se omnino Conformet eum pro Mense Junii vel Julii Conventus Ordinarius Provinciales Generoso Ordini Equestri a Nobis juxta formulam Regiminis indicandus temestive iterum erit, non inutile forsan fore arbitramur, si Universus Generosus Ordo Equestris iisdem Literis Regis commoneretur, ut singuli Districtus, Vivos Patriæ salutis amantes, et a Studio Partium alienos seu Delegatos suos electos et sufficienter instructos ad Conventum mittant, qui ipsi gravamina Anno 1749e edita, et forsan edenda perdeant, et previa matura deliberatione examinent, an ad normam Jurium, abolitioni sint obnoxia, utq; quæ talia ad inventa fuerint, Sacræ Regiæ Majestati protinus per Delegatum subjectissime præsententur, quo vel compositione, vel decisione justissima Sacræ Regiæ Majestatis terminari queant. Præterea vero, quia non nullæ ad aures Nostras pervenerunt relationes, ac si unus alterve Generosorum Unitorum animos reliquorum eo concitare studeat, ut revera Obedientiam Regimini renunciarent, deq; violentiis insimul exercendis //

varii quam vis vagi circumferentur rumores, hinc licet nulla probabili coniectura prospicere possimus, qua ratione Generosi Unitii possint adeo Criminosum facere, et consilia violenta effectui dare audere vel sibi persuadere possent, impune Sacram Regiam Maiestatem vel indifferenter Nos eius modi ausus esse toleraturos, adeoq; vix fidem relatis tribuimus, interim cum tamen Omnium quasi Sermone iactetur, Generosos Unitos proposita sua efficere et Consiliariis Regentibus obedientiam solenniter renunciare, velle, et quæ sunt similia vel peiora, cumq; experientia teste absurdissima quoq; non raro tententur, silentio hæc plane præterire non potuimus. Nostra ex parte quidem non ignoramus, Munia Nostra a Sacra Regia Maiestate et ipsis legibus Cardinalibus horum Ducatuum Nobis Concredita non niti ex gravissimis Causis Cognitione Judiciali facta, Nobis nec in totum nec ad tempus eripi posse, adeoq; si sola renunciatio obedientiæ fieret, flocci hanc habebimus, et ea non obstante iuxta debitum Officiorum Nostrorum procedemus, imoli violentius illos procedere velle, animadverteremus, quantum in Nobis erit deerit, ut a proposito tam maligno animos Generosorum Unitorum avertamus, et ne tamen inopinantes Nos, opprimant, solliciti erimus; si quidem vero sanctissimæ Sacræ Regiæ Maiestatis et Regii Nominis Authoritas eius modi criminosa ausibus ultra omnem modum videretur, id Nostri Officii esse iudicavimus, ut Illustrissimam Excellentiam Vestram implorremus, humillime, dignetur Eadem penes Sacram Regiam Maiestatem Dominum Nostrum longe Clementissimum id quoq; gratiosissime impetrare, ut mandato Regio iustissima Regia voluntas Nobis significetur, utrum si eius modi renunciationem unus vel plures e medio Generosorum Unitorum Nobis declarare vel peiora forsan audierint, irrecenti quicquam propositis Nostris supra expressis addere, velanimadversionem Sacræ Regiæ Maiestati solum relinquere debeamus.

Immortales Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ debemus Gratias, quod hactenus in adversis his rebus innocentiam Nostram tegere et tueri gratiosissime dignata est. Summis vero et submississimis precibus Illustrissimam Excellentiam Vestram obtestamur, ut nec in futurum si forsan Generosus de Heeching, qui ut loquitur denuo Dresdam iter faciet, ulterioribus iniustissimis suis molimentibus et scripsit Privilegia Nobilitatis, Pacta subiectionis, et formulam Regiminis laedere præsumeret, præpollenti sua Protectione Nobis a Legibus Horum Ducatuum Cardinalibus detit, multo magis vero penes Sacram Regiam Maiestatem Dominum Nostrum Clementissimum instantissime Nostro Nomine intercedat, ne quidquam nullo fundamento subnixis, a Generoso vero de Heeching fuco satis subdole inexcitis fides tribuatur, sed potius integra Nobis defensio, si qua opus fuerit relinquatur; Deniq; Demina veneratione exhibita ad Cineres usq; Nos esse profitemur.

Illustrissimæ atq; Excellentissimæ Domine Regni Cancellarie Supreme d. humillimi obedientissimi Servitores. Christophorus Fridericus a Lacken Landhofmeister. H. C. Finck de Finckenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab Howen Oberburggrabius Henricus Christianus ab Offenberg Land Marschalcus.

Litera a Magnificis Supremis Consiliariis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ ad Sacram Regiam Maiestatem scripta Mitaviæ die 29o Martii 1759o Anno Domini.

Dc

Allerdurchlauchtigster Grossmächtigster König Allergnädigster Herr und König.

Dass Eure Königliche Majestät mir Endesunterschriebene unterthänigst anbefehlen, und fürschriftlig werden müssen, dazu nöthiget mich die unterthänigste Pflichtmässigkeit. Wir haben nun in diesen Tagen unsaem nun Eine Relation, so der Assessor von Henching im vorigen Jahre wieder uns gegeben zu Händen gekommen, wo Ew Kayl. Majestät Landtag der Ritterschaft und Grossen Herzogthum Liefland zu nöthiger Beyrathung angesetzt worden und dazu alle Ordnungen, so wohl die Ungesessenen und den Burgrund so wieder Ordnungen die der von Henching in seinen bey Eur Kayl. Majestät einigereichten Supplicationen angeführet allerdings dazu alle nöthige Anstalten zu unterlegen, als wird uns besonders wegen das ganze für unsergnädigsten Herrschaft Eur. Kayl. Majestät nöthigster Schutz und Gnade für uns zu implorieren ab ist nun unser aller wohl abgefasset, dass der von Henching nun zu dem Ende von Dresden uns eine kurze Zeit für gekommen um dann Gemüthern seiner Anbringen zu insinuiren, dass sie nun

den Gehorsam aufkündigen müssen: Dann daß er und die übrigen Confœderirten der Union, die doch Kür. Kayl. Majestät durch ihren erlassenen Befehl cassiret und wiederum haben in ihren Dienst pflichten die ihnen aufgelegten Dienste wieder negotiren und die Gemüther durch vielerlei Vorstellungen, und verschiedene Contestirungen zu encouragiren suchen, solches wird uns von ihnen niemahl verübelt, und kann also gar nicht gehalten, daß sie uns solche hohe schuldige obligen, wir haben dargegen und wegen dieser bei diesem Desseins aufgebrachten Drohungen dieß dabei uns mit wirklichen Feindseligkeiten gegen uns verhalten werden sollen, zu, die darzu nöthigen pargements Lieb und Leben Gutes dreyen so viel precautiones als uns möglich, gebrauchen, und haben unsere gemeine Mannschaft vigilant zu sein aufgefordert, und die ihnen dieß mehr der Hiesigen Bürgerschaft und die Compagnie der Canonierer wollen sich auf Ihr Ansuchen selbst mit ihren Stücken zu halten und dahin einen Corporal commandiren, damit wenn ein Feind approchiret würde als ob ein Einfall in die Stadt geschehen sollte so müsse ein jeder auf seine Hut sein und wenn ein solches Geschrey, wie wir doch nicht hoffen werden, und wir alsdann genöthiget werden sollten die Bürgerschaft oder Commun aufzubieten zu ziehen, so sollen ein jeder sich der Pflicht, und der Treue, die sie uns als ihrem allergnädigsten Könige und Herrn Kür. Kayl. Majestät sind und von Gott zum Herrn und Vater gesetzet. Wir sind gantzmüthig getröstet in dem allerhöchsten Nahmen Kür. Königliche Majestät der Regierung dieser Herzogthümer zu stehen. Wir verlassen uns darauf Gott Lobe auf die nöthigste Assistentz-Hülfe wenn Kür. Kayl. Majestät diesen unverdient-wordlichen Thronen zu seinen gnädigen wenden. Kür.

Königl. Majestät haben bis anhero alle äußere bei diesem Trou-
bles genommene Mittel Ruhe und Einigkeit wiederherzustellen gnädigst und
väterlich gemeinet gibt uns Ihro majestätische Langmuth Ursach wie an
allen diesen Umständen, als die uns interessirte Cassauer wie einigen
Ungarischen und von andern deren Interesse sich fürnehmlich mit ein-
mischet notorischen werden, nicht die geringste Schuld haben und nirgend
mit Fleiß sich in diesen Verfall gegeben einiger Verbrechen schuldig
sein, wie wir in dem Schreiben an Kön. Königl. Majestät Churfürst
und des Heyl. Römischen Reichs Erz-Cämmerer auch alle insinuationes des
von Hencking mit mehrern dies nöthige verändert und allen Fleiß
derowegen solches für Völlig zu untersagen gebeten. Wann Kön.
Majestät nun allergnädigst zu vernehmen geruhen, wie wenig der von
Hencking und seine Adherenten sich denen gethanen Vorschlägen
diesfalls von dem ergangenen Tenore selbst schon die Maßnehmung zu gemei-
nen machen zu geben. Die sollten in Ruhe abwarten, bis die Kön. Majestät
glückliche Ankunft im Reich die Sache würden entschieden werden und sich bis dahin
allen ungezimenden Schritten und Reden der schmähsamen Verfassung enthalten
so würden allerhöchstdieselben wohl die seinen und ihren übrigen Unter-
nehmungen von Recht und Billigkeit wegen bestehen sein wird. Zu seinen übrigen
wegen Ihrer Königl. Majestät über reichten Supplicationen die mit mehrerm
gezeigen, aber dies nicht erfolgen obwohl Ihnen Worten ungefüllet sind sonder

Litera ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium abiisdem Magnificis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis, quibus iterum exponunt petita sua in Negotio cum Generoso Ordine Equestri ac Generoso ab Heucking Mitaviæ die 29ª Mensis Martii 1752ª anno Domini scripta.

Illustrissime &c.

Expeditis vix aliquot ab hinc diebus Literis Nostris ad Illustrissimam Excellentiam Vestram humillime datis novi Nobis adferebantur rumores Generosos unitos omnino secum constituisse, quod obedientiam quam primum solenniter Consiliariis Regentibus renuntiare velint imo violentias iniustissimas non nullis in animo esse. Quam vis igitur mente concipere non possumus Generosos Unitos tam temerario ausu omnem Sacræ Regiæ Majestatis, omnium què Legum Divinarum ac humanarum Authoritatem pedibus quasi esse calcaturos, interim dum in dubio animus hæret, et siquidem supplicationes a Generoso de Heucking præterito de Anno Sacræ Regiæ Majestati porrectas libello intensissimo scriptas imo ferè nimis acerbis sub Omnium Nomine latentibus implexas reperimus, idq̃ certo certius retinuimus, Generosum de Heucking omnem operam post reditum suum ad concitandos contra Nos Generosorum Unitorum animos navasse, scimus quantum in viribus Nostris est et ut Nostræ nec non Publicæ Securitati prospiceremus, Militibus Nostris quamvis exigui Numeri, ut vigilantes semper per præceptum sint mandavimus, cumq̃ juxta politiam Civitatis Mitaviensis, Civibus et centuriæ Mercatorum Juvenum jam incumbat, ut armis in Legibus suis municipalibus præscriptis sint instructi, illos quoq̃ monendos duximus, ut cum rumor circumferatur, incursionem hic fieri debere armis debitis paratos se teneant, et si forsan, quod tamen sperare nollemus, necessitate exigente Campanas vel tympana pulsare faceremus, fidelitatis Nobis cum Consiliariis Supremis Sacræ Regiæ Majestatis Nomine, Regentibus debitæ memores sint, interim nec mentionem scimus a sua Generoso Equestri Ordine, vel saltim a Generosis Unitis ejusmodi quid metuendum sit. Generosus de Heucking denuo festinanter Dresdam profectus est, et sine dubio anxietatem Patriæ, quam tamen Ipse excitare studuit, luco consveto Sacræ Regiæ Majestati exponet, imo forsan magnifici se jactabit, ac si ad mitigandos Generosi Equestris Ordinis animos operam omnem contulisset, quam vis in Omnium ore sit et veritati omnino respondeat, illum omni studio ad Concitandos contra Nos animos laborasse, et nescimus quam inanem item audaciam illorum nutricentem illis obtulisse. Imminentibus tantis proh dolor malis, submississimas ad Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum longe Clementissimum dedimus literas, et Protectionem Sacræ Regiæ Majestatis imploravimus, proquè Copia hic annexa, ad quam et literas Nostras priores nec acta agamus in Omnibus Nos referimus, pluribus edocebit. Siquidem vero omni tempore Gratiæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ac summopere confidimus, jam quoq̃ ad eandem confugimus et iterum iterumq̃ rogamus. Dignetur apud Sacram Regiam Majestatem Dominum Nostrum longe Clementissimum, Justitiam ac Necessitatem Petitorum Nostrorum gratiosissime tueri, eoq̃ præpollentem Suam quam conferre, ut gravi Sacratissimi Regis Nostri brachio ejusmodi ad coercendam audaciam festinanter adhibeantur media, quibus tuendæ Authoritati Sacræ Regiæ Majestatis in Officiis Nobis concreditis et summo Regio Nomine tuncq̃ a Nobis exercitis et defensioni Nostræ, nec non Securitati Publicæ satis et significanter consultum esse Illustrissima Excellentia Vestra Ipsamet prudentissime adinveniet; Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Summa Gratia agritudo animorum Nostrorum sæpius est levata, et in præsenti quoq̃ dolore hac imprimis fiducia quam maxime consolamur, iterato itaq̃ vicibus eandem flagitamus, ut ne auxilia ad pericula hæc repellenda et temeritatem reprimendum necessaria multum differantur, quibus cæterum summo venerationis cultu prosequimur. Eidem qui supra, subscripti.

List napominalny do Mieszczan y Wsi Starostwa Wolbromskiego aby buntow nieczynili, dany z kancellarii koronney dnia 29ª Marca 1752ª Roku.

August Trzeci &c.

Oznaymuiemy Niniejszym dittem Naszym Wszem wobec y Kazdemu z Osobna komu o tym wiedzieć nalezy, a osobliwie Starszym Burmistrzom, Radcom y Calemu Pospolstwu Miasteczka Naszego Wolbroma, tudzież Pracownikom y Ucznikom Przyszłym y Caley Gromadzie, tak Wsi Lobzow, iako y innych do Starostwa Wolbromskiego należących; Iż skargi

przed Nami Urodzony Stanisław Kostka z Dembian Dembinski Znaku Pancernego Wielmożnego Woiewody Kaliskiego Pułkownik, Starosta Nasz Wolbromski, jakoubliże Wy Obywatele Miasteczka Wolbroma, nad Prawa y Przywileia sobie służące postępuiąc, kandydatow na Urząd Burmistrzotki między sobą obrawszy, o konfirmacyą onych u Urodzonego Starosty nie starali się, y owszem mimo wiadomości Jego między Sobą obranym Sądu y Dyspozycyey wszelkie Miasteczka oddawali, do Sessyi Mieyskich na Ratusz według zwyczaiu do układania Podatkow, y z Onych się zachowania Pospolstwa nie wzywali, y ubogszych Mieszczan, rożnemi a mnicy potrzebnemi Daninami do zniszczenia y ruiny przywodzili, w Sprawy do Urzędu Woytowskiego należące wdzierali się, y Mieszczanom do Woyta y Urzędu Jego w Sprawach udawać się zabraniali, y żadney Jurysdykcyi Woytowi od Urodzonego Starosty postanowionemu nie przyznawali, Danimy Miarek do Arendy Młynow Starościńskich y innych przynależytości podług Lustracyi oddawać niechcieli, w Młynach do Arendy Starostwa należących niemieli, Szkody tak w Sadach iako y zbożach Starościńskich czynili, y wypasali, Płoty około tychże dla zabronienia Szkody grodzone wyłamowali, obalali y palili, Gubernatora tegoż Starostwa Wolbromskiego bronią cego takowych Szkod Woły nieprzytoynemi zelżyli. Gromada zaś Wsi Łobzow, iakoby Woytow y Przyległych od Urodzonego Starosty postanowionych niestuchała, y Ich Dyspozycyom się sprzeciwiała, Panszczyzny podług Czasu przyzwoitego, iako według Lustracyi być powinna nieodbywała, y innych powinności Dworowi podług Inwentarza nie pełniła, Ludzi Dworskich do dozoru od Urodzonego Starosty naznaczonych bić usiłowała, y niektorych bita, w Sadach, z Zbożach y Zasiewkach Dworskich Szkody y uszczerbek Prowentow czyniła, Czynsz y innych Danin oddawać niechciała, Sprzeciwiała, tumulty, bunty y inne wiolencye czyniła. Przeto My zabiegaiąc takowym buntom, Nieposłuszeństwu y Zuchwałościom, surowo tym Naszym Listem Upominalnym przykazuiemy, iak Obywatelom Miasteczka Naszego Wolbroma, aby wszelkie posłuszeństwa z Prawa Przywileiow Miasteczku służących pochodzące, Urodzonemu Staroście czynili, konfirmacyi Burmistrzow nowo obranych Urodzonemu Staroście przynależącey, sobie nieprzywłaszczali, w Jurysdykcyą Woytowską się nie wdzierali, podług Lustracyi Danin y oddawali, iako y Poddanym Wsi Łobzow, aby robocizny, czynsze, y Danimy podług zwyczaiu, tudzież Lustracyi w Części przywrotym płacili y oddawali buntow zadnych przeciw Urodzonemu Staroście y Jego Administratorom czynić pod ciężkim karaniem y winami na buntownikow w Prawie opisanemi, tudzież nie ważnością, tak Burmistrzow iako y przyległych Woytow inaczey obranych nie ważyli się. Na co dla lepszey wiary Pieczęć Koronna iest przyciśniona Dan ut supra.

Copia Deliberatorium na Seym Ordynaryiny Sześć Niedzielny w Grodnie pro die 2da Octobris 1752 gorzyspadaiący, z mniejszey Kancellaryi w Dreznie expedyowanych.

August Trzeci &

Wielmożny Uprzeymie Nam miły. Nadchodzi znowu Ordynaryiney Seymu Prawem czas naznaczony, dla Naszey krolewskiey Osoby czas myśli troskliwych y starania, czas kosztow y nakładow nie małych podroznych y domowych niewczasow bez sennych, a day Boże nie czasemnych, pracy y utrudnienia pilny, dla wolnego zas od Wiekow Narodu, a w tych nieszczęśliwych Czasach, ciężka wewnętrznego nieporządku niewola ziemionego, poradzić sobie iednak prze wolne y zgodne głosy mogącego prawdziwie tempus accentabile. Dla czego My przykładem dobrym przodkuiąc, lubo Nas nie pomału terrent exempla priora, tak wielu nie pożytecznie zeszłych Seymow, nie zrażonym iednak żadna trudnością, Umysłem bierzemy na siebie arduas cogitationes do prowadzenia za Pomocą Boską tey Obrady Publiczney do iaknaychlubniey szych skutkow; żądamy iednak po Uprzeymości Waszey, ktorego doskonałą przezornością, roztropną y życzliwą radę, z dawnych czasow sobie wiadomą mamy, azebyś Nam ią w niczym otworzyć zdanie swoie, quid facto opus sit? do dźwignienia Oyczyzny tak z Nieporządku ten wszystkim ukorzenionego iakoteż z umniejszoney znacznie w Oczach Sąsiedzkich Narodow opinii o kraiu Naszym z przyczyny niedostatecznych iego sił, ktoremi wiec i dynie Imie, Sława, Całość krolestw Ich Dobrego z tym przy obrowaniu tak Naszych Uprzeymości Waszey od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan w Dreznie &c.

Konty nuacya na tenże Seym Expedycyi z większey Kancellarii wydany.

List do Senatorow Duchownych y Swieckich

August Trzeci &c.

Nayprzeyaciel skniejszy w Bogu Uprzeymie Nam Miły. Przybliża się czas Nam Szczęśliwego

spolitey, ktory konsekrować każdy powinien dobru pospolitemu. Czas Prawem Obradom Seymowym naznaczonym, y ten pociąga nas do obmyślenia zbawiennych środków, któremiby Oyczyzna wspolna, zwigniona rada mogła iuż we wszczęliwszey niż dotąd widzieć sytuacyi; dla czego naznaczyliśmy Seym walny w Grodnie Prowincyi Litewskiey, miejsce Prawem ubezpieczone, y czas zwyczayny, abyśmy iednostaynym Serc wszystkich umysłem stanowili Prawa, y w mykodysanym od nas Pokoiu niczego nie mieli tak trwałym sercem, zebyśmy teraźniejszą szczęśliwością ubezpieczeni, mieli być tey opinii, że bez dalszey Rady pomocy mogą się obejść Państwa Rzeczypospolitey. Otworzyliśmy w Uniwersałach y Instrukcyach myśl nasza do samego tylko Dobra Pospolitego zmiagaiącą się, ale iako Uprzeymości Waszey wielki trwożyć iest Nam znaiomy, tak nieograniczonemi sentymentami swemi pojmuiąc niecierpliwość wyrażonych do uszczęśliwienia kraiu od Nas propozycyi: która przy otwartym zawiadczenia Łask swoich, dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia &.

Konkluzya Listu tegoż do Urzędników koronnych y Ziemskich.

Nie wątpiemy o doskonałych sentymentach Wierności Waszey, że y tam starania swego przydasz y pociągniesz Przyiaciół swoich do utrzymania w Obradach Publicznych przedsięwzięć od Nas dla Uszczęśliwienia Oyczyzny środków. a teraz dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan dnia 1 Miesiąca Roku Pańskiego 1752go Panowania Naszego 19go Roku.

Uniwersał do Woiewodztw Ziemy Powiatow.

Wiem w Bogu y każdemu z Osobna komu dym wiadomie należy, mianowicie N. N. Urodzonym Senatorom Dygnitarzom, Urzędnikom Ziemskim, Rodzikom y Całemu Rycerstwu W. M. Uprzeymie y Wiernie Nam miłym, przy ofiarowaniu Łaski Naszey Królewskiey do wiadomości podaiemy. Urodzeni Uprzeymie y Wiernie Nam mili. Kiedy Nam ustawiczny Seymow upadek Kraiowego Serca Naszego smutną zawsze zostawuie pamiątkę, zapinaiąc się do nowey około Dobra Pospolitego pracy, mądaby była około iako do takowego dzieła, które trudow y fatygą tak wielkich skutku pożądanym nieszczęśliwie tyle razy przykładem ucierpiało czyni nadzieie, gdyby wielka w miłości Stanow Rzeczypospolitey uprzeymość nieprzestała, myśli nasze do rozweselaiącego nieubespieczała Nas, że ieszcze dogorywaiącey Oyczyznie fatalnie, nie nastąpił termin, y ratunku szukać czas się nie umknął, y tego w zacnych sentymentach Senatu y Stanu Rycerskiego znaleźć będziemy mogli. Nie dziwiłbyśmy stawiaiąc całemu Światu na widok Obrazu sytuacyi Państw Królestwa tego, y Wszystkich Prowincyi, bo samo wspomnienie głęboka rany w Sercu Naszym odnawia, iednak trzeba przyznać, że wszystko Oyczyzna, bez własnego Żołnierza bezbronna, bez ćwiczenia Rzemiesła Flandrow w ostatnim zostaiąca ubostwie, w Miastach, Miasteczkach bez Rzemieślnicy, we Wsiach bez oracza znayduiąca się rzsz, godna kompassyi nad sobą. Prezentuie się Stanom Rzeczy Pospolitey na każdym Seymie, y aby do własnych synow swoich zatonie otwiera usta, natychmiast prawie oko nieporuszone zamyka się zaczyna, y w głębokim zanurza się nieszczęściu. Wiadomość będą potomnym Wiekom wydane z Kancellaryi Naszey na przeszłe Seymy Instrukcye, iżeli w nich prywatne Nasze ani Wyiaśnioney Familii Interesa Obrady Publiczne trudniły, y tylko zbawienne do Uszczęśliwienia Kraiu były od Strony Naszego Propozycye, z tym wszystkim upadła niepomyślnych chorób zawziętością iak w gorączce zostaiącemu choremu nie przypada wszystkim do smaku, co było nayskuteczniejszego y nayprzyiemniejszego Oyczyźnie. Starza teraz w zadumieniu umysł, pociągaiąc pióra daley szukaiąc nowego wynalazku, aby przypadaiący Seym w Grodnie według Alternaty Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu Ruszczy niebył innym w upadku podobny, aby generalna wszystkich zgoda zmocniona, choć nie wewszystkim wiatkiey kolwiek przynaymniey częstey obmyślała Rada Stanow Rzeczy pospolitey, nie ginącey Oyczyźnie posiłek: Ale iakoż ta Praca od wszystkich Stanow Rzeczy pospolitey potrzebuie pomocy, tak niezrażeni niepomyślnym przesłych Obrad skutkiem, Seym walny Sessio nadzwyczayny w Grodnie, kadencyą Wielkiego Xięstwa Litewskiego y Prawem ubezpieczony na dzień 2go Miesiąca Października w roku teraźniejszym 1752. do szczęścia przynależący, Seymik zaś Przed Seymowy na Mieyscu zwyczaynym N. N. na dzień N. a Generałowi dzień N. Miesiąca N. tegoż roku tymże Uprzeymościom y Wiernościom Waszym naznaczamy. To iednak do poparcia Publicznego szczęścia przedsięwzięcia, przez ogłoszenie Uniwersałow, nie będzie pożądanym, uszczęśliwione koncern, ieżeli Uprzeymości y Wierności Wasze uważny w konsyderacyą, od wtoki niecierpiące potrzeby, zekondować Intencye //

Nasze niepospieszaiąc, aby iuż na tym Seymie wrocona iednego Stanu do drugiego konfidencya, wykorzeniona albo przynaymniey nie łącząca Interessu Publicznego z Prywatnym, partykularna iednego do drugiego nienawiść, przy wewnętrzney spokoyności stanowiła te Prawa, ktorych te ważnieysza wyciąga okoliczność. Życzyliśmy zmocnienia Woyska Hiarmeyszym Żołnierzem dla tego zdało się nam zeimy do generalney Wszystkich zgody. Nasze tylko Rączyli zdanie, ale nie tak aby zgod prywatne ukontentować zamyślił, lecz kiedy ta Materya znaydowała w uchwaleniu Podatkow trudność, niepopierdliśmy tego punktu uporczywie, y teraz za cel obrad Nayważnieyszych dawać Uprzeymościom y Wiernościom Waszym nieb dziemy. Ekonomia Publiczna dźwigaiąca Państwa wszystkie, nie mogła podlegać przeciwney Dobru pospolitemu interpretacyi. Poparcie w zdach niektorych inkontrineyi, powinno było zagrzać wszystkich do utrzymania tak zbawiennego punktu, całość Fortuny każdego ubezpieczaiącego, tym wszystkim że tak swiątobliwe. Propozycye nieutrzymały iedności ogniwa y wszystkie Nasze y dobrze życzące prace, w otchłanią takos zamurzy nawałność. Wiże kiedy teraz nowa otwiera się pora, ktora Oyczyznie podźwignąć będzie mogła, trzeba aby Uprzeymości y Wiarności Wasze Godnym ſ: ktorych z między siebie wybierać będziecie:/ Posłom to zalecili, aby nieprzyciencząiąc Czasu porządek Seymowania, zachowuiąc wspaniałą do dobrego certuiąc emulacyą na co generalną zaydzie zgoda, kończyli Seym przy miłości Oyczyzny, ex tam gdzieby lub trudność, lub upor znalazł mieysce fatalne, że by to na przyszły Seym odesłane, ztąd ich wiekom zmyczaiem, w Recessa pomkł, y tak choćby część iedna potrzeb Rzeczy pospolitey Roku teraźnieyszego ukontentowała życzliwe Oyczyznie chęci, druga część y trzecia zostawałaby w dobrey skutku na przyszłym Seymie nadziei. Życząc tedy tych upragnionych od Nas momentow Oyczyznie Wszystkim otwieramy serce, y Uniwersał ten, aby każdego mogł doyść wiadomości po Grodach, Parafiach y Mieyscach zwyczaynych publikować zlecamy Dan 8.

Credentiales Posłom od Jego krolewskiey Mości na Seymiki Poselskie.

August Trzeci &.

Wiem ia Obce y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, mianowicie Nayprzewielebnieyszemu, Wielebnemu w Bogu, Wielmoznym, Urodzonym Senatorom, Dygnitarzom, Urzędnikom Ziemskim Grodzkim y Całemu Rycerstwu Woiewodztw Poznańskiego y kaliskiego Uprzeymie y Wiernie Nam miłym przy obiawowaniu Łaski Naszey krolewskiey do wiadomości podaiemy. Nayprzewielebnieyszemu Wielebnym Wielmoznym y Urodzonym Uprzeymie y Wiernie Nam miłym. Myśląc nie przestannie o Dobru Oyczyzny, kiedy Oyconika zlecą miłość rozkazaliśmy Kancellaryom Naszym otworzyć się Uprzeymościom y Wiernościom Waszym, w czym ratunek Rzeczy pospolitey wyciąga wspolney wszystkich Stanow rady; Zażywamy przytym Urodzonego N.N. Vostrop ności, aby charakterem Posła od Nas zaszczyconey wyraził, iak pamięć nieboszczyk tyle Seymow Nas zalem dotąd przenika, y oraz iak usilnie pragniemy aby stracta tyle czasow zbawiennych, zgodnym wszystkich umysłem moglaby bydź reparowana, y pożądane do uszczęśliwienia Kraiu przynieść skutki, w czym nieoszczędzimy abyście Uprzeymości Wasze y Wierności niemieli zapewnego łączyć z siebie starania, y życzliwe swoie a iednością zmocnione kierować serca do tego celu, ktory ubezpieczona Oyczyzna z wdzięcznością w kontynuacyi zostawi na potomne wieki Imie. Abowiem Uprzeymościom y Wiernościom Waszym dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia Dan 8.

List do Posłow

August 8.

Urodzony Wiernie Nam miły. Przyprowadzaiąc do skutku wykierowanie ku Dobru Pospolitemu Intencye Nasze, umyśliliśmy zaraz z woyskiem Wiernosci Twoiey do ratunku Oyczyzny o ktory przy ktorey zlecone w Instrukcyi Naszey punkta, na Seymiku Przed Seymowym Poselskim rozsądkiem swoim popisać będziesz, y w sercach Obywatelow na to mieysce Obrady zgromadzonych wzbudzisz do iedności umysły; Ta zas Publiczna Miługa zaszczycona Wiernosci Twoiey praca pociągnie Nas do łaskawey wspodarzącey się okazyi Pamięci, ktoremu dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan 8.

Instrukcya od Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego na Seymik Przed Seymowy dnia N. mie-

ziąca Sierpnia Roku Pańskiego 1752go przed Seymem Ordynaryinym Środzienskim przypadaiący Urodzony N. N. od Jego Krolewskiey Mosci na tenze Seymik Posłowi z kancellaryi Wielkiey koronney tegoż Roku dana:

Nastąpiwszy termin, który Publiczney obdany raz Pracy potrzebny przeszkadza do usługi Rzeczypospolitey wskrzesienie wszelkim ochotę gdyby zerwanych tylu Seymow coraz to nowa zamięszka bez perspektywy rad czyniących Obywatelow nieostawiała Nas w Matery dojścia Seymow nadziei, zaprzegać się tedy do nowey tam Pracy komu chce przyidzie gdzie skutkow trudow y pota tyle całe niewidzi. Wspaniała iednak myśl Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego ta iedynie ieszcze nie każe opuszczać Rąk, ale w zaczętych Sentymentach Senatu y Stanu Rycerskiego zakładaiąc spokoie, podaie sposoby, któreby ogniwem iednosci spojone dały rachunek Potrzebom Publicznym. A nay przod zmocnienie sił Rzeczy Pospolitey tylo razy za cel obradom Publicznym podane powinnoby y naturalnieyszym Seymie skrzec tę Konstytucyą, że Państwa bez obrony Żołnierza żadnego kraiu wiecznie mogą bespieczeństwa, gdyby ta tak sprawiedliwa Propozycya pożądana od mysliwych, nie była do zerwania Seymow okazyą, bo lubo każdy znayduie smak w kontrowersyi Żołnierzu, ale razem y w wynalazku płacy punktualney, wielka gorzkość. Zacnym Jego Krolewska Mość. Pan Nasz Miłościwy tę Materyą z wielką ostrożnością podaie do konsyderacyi, aby zamiast zbawiennego Oyczyznie przyniesienia skutku niebezpieczna inne Potrzeby Publiczne. Ekonomia całey Rzeczypospolitey wcale niezostawiaiąca y śladow po sobie dawnego porządku, przyprowadziła Oyczyznę do tego ubostwa, że kray ten który przed tym we wszystko obfituiący mogł się dostrzem swoim innym równać Państwom teraz przy słodkim pokoiu, nieobraca wszystkich momentow na swoy pożytek. Do tego tedy punktu trzeba nayprzod obroćić oko na Miasta, aby bespieczeństwo handlow y osob od wielkich insultow kupieckie y Rzemieślnicze sprowadziło rzesze zobcych kraiow, które by opuszczone od Mieszkancow napełniali miejsca. Wielmożni Podskarbiowie Obroga Narodow, wątpić niepotrzeba, że podadzą sposoby, któremiby zaczęty kupiec wolności od zdzierstwa Paty kularnych, a folgą w Cle Generalnym, brał ochotę do handlow; tak żeby nie przeszkodą wybierania Cła, ale przez mnostwo zabierających się ludzi do kupiectwa Skarby Obroga Narodow coraz większą miały importancyą. Otworzenie Sto Otkuskich przez wprowadzenie do nich ludzi biegłych w potrzebney do tego nauce, przez obmyślenie na to kosztu, wyciąga od Stanow Rzeczypospolitey rządnego a przedkiego obmyślenia. Mennica przy porownaniu monety z Ogniczkami Potencyami, aby otworzona była, zgodzi Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy za rzecz bardzo pożyteczną. Sprawiedliwość Sądu, żeby od siły Inkonwenienciy, które się zagęściły po wszystkich Stadach, wolna była zasiana grzeszącym, a pomoc Uciemiężonym była potrzeba, aby Stany Rzeczypospolitey wszelkiego dobrego przyłożyli starania. Na ostatku zapatrzywszy się, iak się dawne utrzymywały Seymy, wyciągnąwszy dawne Konstytucyi przykłady, że która Materya nie znalazła uniwersalney zgody; lubo iaka kolwiek trudność wyciągnęła czas Seymowania, między Recessami na przyszły Seym lokowana była, a na co generalna zasiła zgoda, na tym się Publiczne Konczyły Obrady, takie przecięż przyłożona Rzecz pospolita do konkluzyi Seymow, dochodzi wolnym krokiem, iednak cokolwiek Publicznym dogadzała Potrzebom. Misc Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy życzy tego aby Wrodzeni Posłowie zgoła swoie zdanie zinnemi zgodzili nie wszystkim przynaymniey na co zwłaszcza nie zagodzie Opozycya na tym Seymie do szczęśliwego przyprowadzili końca. Na wdzięk Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego rozkazanie.

Litera ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium a Pro Nobili Magistratu Sedanensi, quibus demisse orant, velit Consilio et ope affulcris et prostratis subvenire intuitu Decreti Remissionis ab Judicia Relationum, Sedano die 7mo Mensis Martii anno Domini 1752do scripta.

Illustrissime &.

Conspicimus Curis etiam post Regii Judicii assessorialis Decretum, quod omnibus Nostris finem allaturum esse frustra speravimus, Criminis enim, cuius non obtem perando Ordinationi Regiæ accusabamur, cognitionem ad Judicium Sacræ Regiæ Maiestatis Relationum per Debitum illud remissa, utrum innocentes absolvendi, an rei puniendi, in medio relinqvebatur. Quare statim ac publicatum Decretum turbati admodum, inerti et anxii, quid in Nos suo tempore Relationum Judicium statuerit. Exemit Nobis metum et bene de Sacra Regia Maiestatis Clementia operare iussit Illustrissima Excellentia Vestra; negq; defuerunt alii qui demissum animum agere Conarentur, et Nos facile persuaderi passi, persvasimusq; ipsi optimum Principem, illis qui deligerunt

graviter, indulgentem, Nobis non fore inexorabilem Confugimus ad submississimas preces. Ultimum miserorum perfugium, ut Sacra Regia Maiestas et Nobis ignoscere, et Deputatos Nostros Dresda dimittere dignaretur. Cum vero preces non satis supplices, nec illis, qui nocentes habiti, convenire viderentur, et peccasse Nos maxime et venia indignos fatsi sumus, ut eo facilius peccatorum veniam impetraremus, recusa novorum Magistratuum electio, ad Sacrae Regiae Maiestatis voluntatem, antea Nobis declaratam plane peracta, ut confideremus poenitentia et obsequio Paternum Sacrae Regiae Maiestatis animum placatum iri; Quod tamen contra evenit nec enim Deputati Nostri Dresda docent, esse a quodam suggestum, non sibi redditum ad Nos, neq; Nobis admissorum veniam sperandam esse, nisi quinquaginta Ducatorum Millibus ex Nostro Patrimonio oblatis. Attoniti primum hac Sumtio, deinde colligebamus mentem, quod Auctor Suggestae, Conditionis in Certus, et forsan vanus ipsa etiam Conditio cum praestari non posset, fidem excederet, ut taceamus alias rationes, quas spes plerumq; credula ostentabat; Subsegerunt altera, tertiae quartae litera, ex quibus planius constat, Excellentissimos Dominos Regni Pro Cancellarium et Curiae Regni Marschalcum Deputatis Nostris exposuisse, aut subeundum esse Judicium Relationum Franckfadii mense Junio exercendum, aut Quinquaginta Ducatorum millia exprivatis Nostris facultatibus repraesentanda esse, terthium non dari. Quando Conscientiam Nostram consulimus, non quidem Judicium formidamus, unde autem in ista et Judicium sumptus conquirendi, id non liquet, nedicamus, esse semper rem ancipitem jure contendere, et Nobis ut videmus jam damnatis, non aliud, quam adversum Decretum exhestandum esse; Quod autem ad Quinquaginta illa Ducatorum millia, ingens haec Summa, Pecuniam quae in Aeris loculisq; Nostris servatur longe superat, vendenda essent Domus fundi, suppellex, renuntiandi nummi fenori dati, et ne tum quidem singuli suam portionem conferrent. Si tamen Nos nuletam promeriti sumus, quid peccarunt Uxores et liberi, ut Nobiscum ad egestatem redigantur; In brevi constituti et quo Nos vertamus ignari, a desperatione parum absumus. Interim Deputatis Nostris injunximus, Quinquaginta Thalerorum offerre a Nobis de exsorto, non simul et uno tempore sed per partes justis spatiis intercedentibus, numeranda, si abolitis, quaecunq; offendissent, et redeundi Deputatis Nostris facultas concessa, et Nobis pristina Sacrae Regiae Maiestatis Clementia reddita esset: Quamvis vix videamus, quomodo haec summa comportari potuerit, nisi domibus et suppellectile oppignoratis, aut in fidem quae tamen angusta est usuris pecunia mutua accepta, et familia novis debitis onerata. Plura scribere dolor intercedit eaque sorte primus angustias Nostas, ad quas majores redacti, nunquam satis demonstrant jam Illustrissimam Excellentiam Vestram demisse oramus et obsecramus, velit Consilio et Ope afflictis et prostratis subvenire, et sua pro Nobis deprecatione Sacrae Regiae Maiestatis Paternum animum reliquis subditis indulgentissimum, etiam in Nos desertos ab omnibus et destitutos, flectere, ut tandem aliquando ex miseriis, quibus obruti, emergamus. Anvero Nobis expediat, pro Nobis deprecari Illustrissima Excellentia Vestra pro consumata sua Prudentia dispiciet. Restum enim est, sollicite cavere omnia, quae in Aula displicere, et indignationem, dum lenire conamur, augere queant. Quod reliquum est, porro pro salute et felicitate Illustrissimae Excellentiae Vestrae vota, Ipsius Patrocinio et Benevolentia Nos et hanc Civitatem demisse etiamq; atq; etiam commendemus. Debantur &.

Responsum ad Praecedentes ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario Konskiis die 15ª Mensis Aprilis Anno Domini 1752do datum.

Præ Nobiles &.

Maxime mihi curae fuit, ut res Dantiscana a fluctibus motuum internorum libera stem in portu salutis, et stetit. Decretum Remissionis ad Judicia Relationum idem fuit, ac Remissio ad Clementiam et Justitiam Regiam; Non sum ad latus Principis, ut Oratorem agam, nihilominus, et de longe preces meas fundo, quibus et Dominationes Vestrae, dum suas illis adjungunt, facile emolliendum cor Domini non dubito. Extra judicialiter aperire sensum meum Judicialem mihi non convenit, facultates quales nunc sunt Dominationum Vestrarum indagare mihi non licet; vedi si summa petita ad egestatem Ultimam redigeret liberos et uxores Dominationum Vestrarum, certe majores earum nas his futuras non praevideo, quibus dum se novitas electi subtrahent, demortuorum Haeredes in Magistratu, ut ex peccato adee, illis subjacebunt. Laudo vero veram devotionem Dominationum Vestrarum erga Regem Dominumq; suum, ita decet fideles subditos, quae ratis media precibus intermixta: Ego quo ad Personam mei non deero agere, ut finis miseriarum sit ejus principium omnium felicitatum. Interim manco propenso semper animo.

Rescriptum exemptionis a functione Advocati Aulici et Confirmationis Muneris Consiliarii Curlan=

dia et Archivariä favore Nobilis Ziegenhorn ex Cancellaria Regni. Die 8a Aprilis anno Domini 1752o expeditum.

Augustus &.

Significamus &. Præcipue Generoso Ordini Equestri Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ. Relatum Nobis esse pro certo Consiliarios Literi Nostro Assidentes, quem Anno dum post Obitum Nobilis Joannis Henrici Hartmann Consiliarii Ducalis Curlandiæ, et Archivarii minus hoc Nobili Advocato Aulico Christophoro Georgio Ziegenhorn sub Nomine Nostro Regio collatum fuit, Nobis quo propter supplicari, ut illum circa munus Consiliarii Ducalis et Archivarii, atq circa salaria et emolumenta huic functioni annexa conservando et confirmando, Eundem eximere dignaremur a Rescripto Nostro die 29a Augusti 1751o emanato, cuius vigore Nobiles Advocati Aulici et singulariter idem Ziegenhorn ea a Patrocinio Causarum Generosæ Nobilitatis contra Domum Ducalem et Consiliarios Supremos dirimendæ non poterant, dictum autem munus cum ulteriori Patrocinio Publico incompetens esse. Nos eiusdem Nobilis Ziegenhorn, meritorum in Curlandia consideratione habita, illius instæ Promotioni favore volentes, præsentibus Literis Nostris Eundem speciali Protectione et Clementia Nostra Regia dignum indicamus, et á præfato Rescripto Nostro die 29a Augusti anni præteriti Clementer dispensamus, et plenarie eximimus, Illumq in Munere Consiliarii Curlandiæ et Archivarii conservantes, salaria et emolumenta huic officio annexa eidem persolvi demandamus. De cætero præfatum Rescriptum Nostrum die XXIX. Augusti, quo ad reliquos Advocatos Aulicos, et singulariter Nobilem Avenarium iuxta desideria Generosæ Nobilitatis pro illius Causarum Patrocinio in integro conservamus et confirmamus, utq omnes quorum interesse poterit, Mandato Nostro Regio obtemperare non intermittant, demandamus pro Gratia Nostra Regia. In quorum fidem præsentes Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni et Magni Ducatus Lithuania communiri iussimus. Datum in Cancellaria Regni die ut supra nempe VIIIa Mensis Aprilis anno Domini 1752o Regni Vero Nostri XIIo. Anno.

Literæ ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium a Præ Nobili Magistratu Thorunensi respectu prosecutæ Causæ Famati Christiani Ruttig cum Nobili Borkowski Præ Consule Thorunio die 23a Maii 1752o anno scriptæ.

Illustrissime &.

Præviasmas Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ curas importunis Nostris querelis interpellare negua quam auderemus, nisi id tum ipsa necessitas urgeret, tum omnes Civitatis huius Ordines, de integritate Jurium Nostrorum solliciti instanter flagitarent. Innotuit nimus iam alibunde Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ, quid inter Nobilem Dominum Borkowski Præ Consulem et præteriti anni Præsidem Collegam Nostrum dilectum, atq famatum Christianum Andream Ruttig civem Mercatorem huius loci et ad Præ Consulare Officium ratione accusi commissi adulterii delatum acciderit. In quem Casum licet quo ad particulares circumstantias eo minus intremus, quo luculentius ipse Nobilis Dominus Borkowski sædissimæ imputationis singula momenta in speciali quadam Suprotestatione discussit, ita non possumus desistere, et Nobis et bonis Civibus omnibus, quot quot eorundem et Partis Juris et boni Ordinis sunt amantes, inexpectatum plane accidisse, quod idem famatus Ruttig in Citationibus ex post tum præfato Nobili Domino Præsidi tum Nobis iteratis vicibus ad Judicia Regia Assessorialia positis, ipsam adulterii Causam, jam ante gratiosissimum Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ in hac Civitate adventum, ad Nos remissam ibidemq actu hærentem mediante adiecta Citationibus Regia inhibitione avocare, eoq ipso ordinaria, imq criminalibus Magistratui unice competenti Jurisdictioni, de subtrahendo, ulteriorem Inquisitionem, sine qua tamen veritas haberi negvit consequenter, nec absolvi, nec punniri quisquam potuit, sistere præsumpserit, scivis tam in citationibus, qm in salvo Conductu sub sigillo Regni minoribus diebus Nobis insinuato inter quam plurimas injurias, quas modo in prædictum Nobilem Dominum Borkowski, modo in Nos ipsos, religuosq Civitatis Civines larga manu spargit, ad nescitur, quam provocans transactionem, ac si coram Illustrissima Excellentia Vestra Civitam cum tamen Nobili Juris sit supra delicta, nullam dari transactionem, vel si etiam daretur, certe in præsenti Casu negua quam fuisse possibilem. Causa non amplius apud Præ Consulare Officium, sed apud totum Magistratum ex Remissa pendente. Quibus illegalibus passibus, cum non solum possendetur Authoritas legitimi Magistratus, qui tamen pro officio suo, Juratoq fide, non magis indicta animadvertere, quam innocentium suorum Civium, atq adeo etiam ff

Famati Sultig, ico numero venit tum bona tum reputationem honorem vevere protegere tenetur; verum etiam privilegiatus Instantiarum Ordo, Jurisdictiog in eius modi et aliis delictis extra ullam appellationem Nobis competens, in audito modo convellatur, hinc abviando gravioris indies Citationum abusui, de quo in gravaminibus Nostris, haud ita pridem ingeniosis cum summo Nostro dolore conquesti sumus, ad Illustrissimam Excellentiam Vestram, Custodem Jurium Privilegiorumg Nostrorum profundo venerationis cultu convertimur. Nomine Omnium Ordinum huius Civitatis instantissime flagitantes, dignetur eadem sive per Cassationem, sive per gratissimam suam Declarationem benigne efficaciterg praecavere, ne per eius modi privati Civis hervesum agendi modum Justitiae cursus impediatur, simulg arcta Civitatis Jurisdictioni irreparabile inferatur praeiudicium. Quod quidem Praeiudicium benigna Illustrissimae Excellentiae Vestrae ope, ut avertatur, eo flagrantius supplicamus, quo magis verendum est eius modi ausibus praesertim si late processerint, omnem tandem legitimam Magistratus potestatem sublatum, immorigeroig homines ad exequiendum cuiusvis legum nimium quantum provocaturiri, prouti quidem tristem huius effectum in novissimo exemplo Famati Petrinski Civis Aurifabri huius loci animadvertere licuit, qui ob simile adulterii crimen Officio Praefecturali delatus, post Causam ad Nos iam remissam, Curiam ad Nos Inquisitionis, cui tamen sponte se obtulerat, posita ad Judicia Regia Assessorialia citatione, inse quog impingere ausus est. In quo ubi nihil desideramus, quod non Justitiae, aequitati, Juri denig scripto, bonog Ordini Conforme sit, imo si dicendum, quod res est, nil prorsus, quod non ipse Famatus Sultig eig similes, si mentem habent conscian recti, provocificanda innocentia sua, progq confundenda calumnia omnium instantissime urgere deberent, ita certissime confidimus Illustrissimam Excellentiam Vestram Juris tenacissimam, adeo Justis Nostris precibus benigne locum daturam, hacg Privilegiorum Nostrorum manutentione animos Nostros eadem iam vibi obstrictos, magis tamen magis que pro perpetua gratitudine vibi devinctura. Quibus profundo venerationis cultu expressis post subnexam observantissimam Jurium et Immunitatum Nostrarum Commendationem prodigissima Illustrissimae Excellentiae Vestrae in columitate, omnigenag prosperitate ardentissime precari nunquam intermittimus, dedititissimo petore manentes &.

Responsum Supremi Regni Cancellarii die 5ta Mensis Januarii 1752go anno Domini Visoviae datum.

Pro Nobiles &.

Reddidit Nobilis Siller Secretarius Civitatis literas, quas Pro Nobiles et Spectabiles Dominationes Vestrae ad me exaraunt. Perlectis eidi quod conquuantur, per Mandata eidem ei sti prosecutionem in causis Criminalibus, quae exempla petunt averti, tanquam Privilegiis Civitatis contraria. Declaravi futurum me Varsaviae in illenio proximo, ibidemg judicialia Causas, de quibus, quaetio, remissarum ad Pro Nobiles et Spectabiles Dominationes Vestras, atg penis legitimis vetenturum caeteros, ne in criminalibus impostetum temere Mandata inhibitoria vel prosecutorialia interponere praesumant, neve cursus Justitiae et Inquisitionum interum patiu. In reliquo me refero ad ea, quae oretenus Pro Nobilibus et Spectabilibus Dominationibus Vestris relata facies. Idem Nobilis Siller ad Conferentiam hodiernam vocatus, in qua mecu caeterorumg Ministrorum et Senatorum hic praesentium de aliis Civitatis Causis sensus audivit; et omnia de in fausta et prospera animitus apprecor &.

Instrukcya do Izby Trybunału Karkowego Radomskiego Delegowanym Jch Mość Panom Posłom do Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego z Prowincyi Wielko Polskiey Jmci Panu Karczewskiemu Staroście Budziszewskiemu z Woiewodztwa Mazowieckiego, z Małey Polski Jmci Panu Azewuskiemu Komonackiemu, z Ziemi Lwowskiey Kommissarzom podana w Radomiu Dnia 26go Miesiąca Maia Roku Pańskiego 1752go

Kiedy Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy zaszczone dwodletnią tęsknicą Oka Polskiego oko pożądane Uniwersalnym upragnieniem cieszy przytomnością, Nostrigg succedit penatibus felix y zanim razem Populi solatium, lux Patriae Gloria, fama venit Nawa przed Maiestatem Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego

Miłościwego Trybunał Skarbowy Radomski Vicaria Regni Jego Królewskiey Mości
Potentas, przez Jch Mościom Panow Delegowanych. Poważ głębokiey ante faciem Domi-
ni Adoracyi, y miłego powitania powinne składaiąc Obowiązki. Zanosi przed Maiestat
Jego Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego illibatæ fidei wiernego Poddaństwa pi-
gnus et tesseram in Sacrificium. Oddaie pulis manibus incensum nienygasłey y nigdy nie
poruszoney in Cordibus Civium przy dostoieństwie Jego Królewskiey Mości zarliwości pokor-
ne oraz zanoszą dziki za Oyczyźnie de salute imienia Jego Królewskiey Mości starania
się Nam w Młodkim, którego Libamus sulcedinum utrzymuią pokoiu, y zaszczytnym y
Jego Panowaniem Justitia et pax osculata sunt. Aktore niegdyś Senat Rzymski Swoiemu
Augustowi wdzięczność wystawił monumenta, to Trybunał Skarbowy Radomski Nobis regnan
ti felicissimo Augusto, vivat prospere Augustus, si non æternus saltim diuturnus sic Pa
tres Populusq; vovet, sic curia tota, Regnanti honor, Regnanti Gloria, Regnanti Imperi-
um sine fine perenne. Albo Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy w taskaw-
nym Panowaniu swoim powierzona sobie distributiva Justitiæ dispensę, na równey trzy-
ma szali, przeciw Jch Mość Panowie Posłowie supplikować będą Jego Królewskiey Mości
Panu Naszemu Miłościwemu aby przy rozdaniu teraźnieyszych Wakansow na zaszczy-
czonych w tey Oyczyźnie Rada, Dzielnością, Męstwem, y Zasługami taskawe oko, y dobro-
czynne raczył mieć względy, debetur Meritis gratia digna dari.
Jaśnie Oświeconego Xięcia Jmci Mości Biskupa krakowskiego powtarty raz na Trybuna-
le Jego Skarbowego Radomskiego Prezydenta vere bonum Pastorem od lat dawnych Virum
secundum Cor Domini wierna Rada y nieposłakowanym przywiązaniem Jego Królewskiey
Mości Pana Naszego Miłościwego obowiązanego, którego z Przykładow y Świętey Swiadectwo-
ści Judicii Sublimedecus, hic maxima legum Zazyboru Cnot wszelkich, ex zelo pro fide, z Sen-
tymentow pro lege et Rege zadna Chwały proporcya nieogarnie, łasce Jego Królewskiey Mości
Jch Mość Panowie Posłowie rekommendować będą, aby Familia Jego zasługami wiey Rzeczy-
pospolitey ab aviis abavisq; zaszczycona w niezygasłey raczył mieć Protekcyi.
Jaśnie Wielmożnego Jmci Mości Pana kasztelana Czerskiego po kilkakroć Trybunałow y teraźniey-
szego Izby Naszey Marszałka ipsa commendat virtus, Wiek cały na usługa Jego Królestkiey
Mości y Rzeczy pospolitey spędzony, sprawiedliwego od Jego Królestkiey Mości zgoła względu,
aby ten z Zasług swoich primo Miles post signa ferens, kiedy non clava Ducalis pierwszy w
Woyskach Koronnych Pułkownik, y wtey Oyczyźnie inserviendo consumptus, przynaymniey
na klocy sobie sądzić et albit, w mysłym y gniazdowym był osadzony krześle, do Jego Króles-
kiey Mości Pana Naszego Miłościwego Jch Mość Panowie Posłowie za niosą prozby.
Jaśnie Wielmożnego Jmci Mości Pana Jordana Starosty Siemieńskiego in Conclavi Izby Kom-
missarskiey Trybunału Radomskiego z Woiewodztwa krakowskiego zasiadaiącego, którego ia-
ko własne y Imienia Jego w Rzeczy pospolitey clarescunt merita, tak do łaski Jego Królestkiey
Mości Pana Naszego Miłościwego Jch Mość Panowie Posłowie upraszać będą, ażeby kasztelania
Bzieska, ieżeli post ascensum zawrakuie, gratiose mogł sobie mieć konferowana.
Wakuiąca ad præsens kasztelania Brzeska kuiawska Jednemu wtey Izbie Naszey koledze Jmci
Panu Dąmbskiemu Staroście Inowrocławskiemu, z Woiewodztwa kuiawskiego Kommissarzowi,
et in Patria bene merito vivo, aby Jego Królestka Mość konferować raczył, Jdmość Panowie Po-
słowie supplikować będą, po rodzonym Synu swoim aby mogł bydź pariter meriti honoris hæres.
Zasługi takie Jmci Mości Pana Mirosławskiego Starosty Wieckiego z Woiewodztwa Inowrocław-
skiego Kommissarza, po kilkakroć in Officina Legum et in subsellis Trybunałow Koronnych
Rzeczy pospolitey służącego merentur w łasce Jego Królewskiey Mości Pana Nasze-
go Miłościwego Konsyderacyą, o którą Jdmość Panowie Posłowie zaniosą prozby.
Zasługi in Republica Jmci Mości Pana Drohoiewskiego Sędziego Ziemskiego Przemyskiego rekom-
mendować będą Jdmość Panowie Posłowie Jego Królewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwe-
mu y oraz upraszać, ażeby zalecił Woiewodztwu Ruskiemu wynaleźć sposób tuendæ securita-
tis Podanarum Judiciarum, ponieważ recenter, Sądy Ziemskie Przemyskie przez Swawolą Jm-
ci Pana Starosty Mościckiego z kilkiu dziesiąt ludźmi cum armis rozwiane, przez co nietylko
læsa Authoritas Judiciaria, Prawami Oyczystemi ubezpieczona, ale Publiczna krzywda
oczekuiącym Sprawiedliwości dziecie się.
Pracuiącego wspol z Nami circa bonum Publicum Jmci Mości Pana Niedzia Kochanowskiego kom-
missarza z Prześwietnego Woiewodztwa Wołynskiego na Trybunał Skarbowy Radomski, circa

Jasnie Wielmoźni Jch Mość Panowie Posłowie Łaskawym Nayjaśnieyszego Maiestatu rekommendowáć będą, ażeby w Desideriis swoich był uszczęśliwiony.

Jasnie Wielmożnych Kommissarzow Woyskowych utrzymuią authoramenta Jmći Pana Koronskiego Podskarbiego Nadwornego Koronnego, Jmć Mości Pana Chojeckiego Woyskiego y Będzieskiego Pogranicznego Bracławskiego kosztem y zdrowiem swoim na Pograniczu Rzeczypospolitey służącego, Jmć Mości Pana Sudzinskiego Starosty Chęcinskiego Jch Mość Panowie Posłowie Rekommendować Jego krolewskiey Mości będą, aby ieżeli nieprzednie Dystrybuty Łaski Jego krolewskiey Mości, przynamniey w Zolnierskich Mieszkach do rowe Bractwom Jego krolewskiey Mości y panom merentium partyzanom, o których dotąd będzie mowić Nunc Themistas illum Mavors et tenent horridus ensem. Pro conservandis legibus omnis erit.

Jego Mći Pana Granowskiego, Starosty Radomskiego wszechgulności y Nayosobliwszey Łasce oprawiedliwiey Jego krolewskiey Mości rekommendować Jchmość Panowie Posłowie obligantur, który pro decore Ciuitatis Authoritatis pro Publico Rzeczy pospolitey commodo, drugim na przykład, własnym znacznym kosztem zamek Radomski ex fundamentis erexit, lapidesq; de pariete suprema eiamantes porządkiem czystego swego pro bono Publico w Sentymentach charakteru swoiego y wspaniale przyozdobił, meretur sprawiedliwie od całey Rzeczy pospolitey wdzięczność y nadgrodę wydanych kosztow, które Jego krolewska Mość ex Publico Rzeczy pospolitey erario da Pan Bog circa Convocationem Status naznaczyć może, co iako naywięcey ore Publico Łaski Jego krolewskiey Mości Jchmość Panowie Posłowie dogrzeć się będą.

Cætera Activitati Jch Mościow Panow Posłow in desideriis Izby Naszey do Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Rekommendantur. Która to Instrukcya totius Stuba approbatione Jchmość Panom Posłom swym wyrazonym podpisuiemy. Datt ut supra w Radomiu. Antoni Biskupi krakowski Prezydent T. C. K. mpp.

Kazimierz Sudzinski Kasztellan Czerski. Marszałek Trybunału Radomskiego P. W. Jego krolewskiey Mości. mpp.

Responsum ad Instrukcya Kancellarii Wielkiey koronney Dany.

Zacny trybunał Radomski nie mogł się piękniey w Obacz Dobrych Postow swoich przed oblicznem Panskim stawić, iako kiedy Sprawiedliwość Swięta rozsądnym biegiem przodkuiąca, pierwey mu bitą do Tronu utorowała drogę. Albowiem Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy rozweselo tego Umysł swoy Panski, że Sprawiedliwość Wzacnym Trybunale Radomskim nieustanny rząd utrzymuiąca, utwierdza kraiu całość. Do czego się ieżt powodem Prze Wielebnego Prezydenta do Prac Publicznych ochota, y wpisney edukacyi roztropność; Wielmoznego Marszałka wybroborana Doskonałość, Zaradzaiących Sędziow rozsądna przezornosć, Naiaśnieyszy Pan konsekrowane te Dobre Pospolitemu Usługi własnemi łokcie Serca q.?

Litera ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium a Præ Nobili Magistratu Zedanensi, quibus rogant dignetur Collegis eorundem ex Mandato Sacræ Regiæ Majestatis Franstadiam proficiscentibus pro facienda Publica Deprecatione ob contraventionem non acceptæ Ordinationis Regiæ, facilem accessum, seu audientiam apud Sacram Regiam Majestatem procurare. Zedano die 29a Mensis Maii 1752o Anno Domini Scripta.

Illustrissime etc.

Cum ex Clementissimo Mandato Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi pro Stabilium profiscantur Nobilis Fridericus Keyger Præ Consul, et Daniel Eilhard Jantzen Consul huius Civitatis, Collegæ Nostri perdilecti, pro facienda Publica Deprecatione ob Contraventionem non acceptæ Ordinationis Regiæ Varsaviæ Anno 1750o Mense Julio Clementissime datæ, cuius Contraventionis Causa pæna in Decreto, nuper Zedani a Judiciis Assessorialibus Regiis lato, reservata, quam post præcedam Deprecationem confidimus fore, ut a Sacra Regia Majestate Domino Nostro Clementissimo Magistratui huius Civitatis benignissime remittatur, ille vero pristina Gratia Regia, quam inter maxima bona sua ponit, gloriali possit, non potuimus ab observantia Nostra Illustrissimam erga Excellentiam Vestram impetrare, quin prædictos Collegas Nostros perdilectos Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ enixissime commendaremus, eandem pro observantiæ

rogantes, ut et facilem accessum seu audientiam apud Sacram Regiam Maiestatem Dominus Noster Clementissimus illis procurare, et alia quæ a Gratiosissimo Protectore expectari possunt, Studia et Officia benevole præstare dignetur, eo imprimis spectantia ut præfati perdilecti Collegæ Nostri ab optimo Principe et Clementissimo Patre Patriæ Clementissime excipiantur, et totus Magistratus huius Civitatis Clementiæ et Benignitatis Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri Clementissimi plene restituatur, tæque fatis vero dilectissimi Collegæ Nostri muniti Regio absolutionis Diplomate mox ad penates suos redeant. Hoc novo singularis Benevolentiæ documento Illustrissima Excellentia Vestra Nobis nihil gratius facere poterit, qui id et debito grati animi cultu, et omni Officiorum promptitudine demereri non omittemus. Ita Nos et hanc Civitatem Constanti Gratiæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ observantissime commendamus, firmam Valetudinem, et quoslibet prosperimos Successus a Deo Optimo Maximo piis candidisq; vobis apprecantes. Datum ut Supra.

Litera ad Eundem Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium ab eodem Magistratu Gedanensi, quibus agunt gratias pro omnibus Studiis et Officiis ad Sacram Regiam Maiestatem Deputatis eiusdem Magistratus præfatis Gedano die 23e Mensis Junii anno Domini 1752o scripta.

Illustrissime a.

Retulerunt Nobis proxime tam Deputati, qui ex gremio Magistratus Dresdæ in Aula Regia commorabantur, quam qui Tschovæ Sacræ Regiæ Maiestati Domino Nostro Clementissimo, obsequia sua humillima, suo et totius Magistratus Nomine pro recuperanda Optimi Clementissimiq; Principis Gratia nuper demississime contestabantur Studia et Officia amplissima, quæ Illustrissima Excellentia Vestra, ut et Paternæ a Sacra Regia Maiestate Domino Nostro Clementissimo acciperentur, et recuperata Gratia Regia mox demum redirent, interponere gratiosissime dignata est, quæ ex relatione Illorum tanta fuere, quanta a veteri et propensissimo Fautore expectari poterant. Multum certe Solatii in afflictionibus Nostris ex Novis hisce gratiosissimæ Propensionis Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ documentis cepimus, nec vulgari exinde affecti sumus lætitia, ita ut inter præcipuas Officii Nostri partes reputaremus, Illatum post reditum Deputatorum Collegarum Nostrorum perdilectorum Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ, observantissimas exolvere gratias pro omnibus Studiis et Officiis efficacissimis ab Illustrissima Excellentia Vestra prædictis Deputatis Magistratus huius Civitatis Collegis Nostris dilectissimis, cumulate prolatis. Quæ uti debito observantiæ cultu, devinctissimisq; pectoribus devenerari non omittemus, ita dabimus sedulo operam, ut occasione oblata omnibus, quæ in potestate Nostra erunt, paratissimis Officiis demereri possimus. Quibus plena venerationis Cultu exercendis post Candida vota firmæ et in concussa Valetudinis, omniumq; optandarum prosperitatum Nos et hanc Civitatem Constanti Gratiæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ pro Observantia commendamus. Dat. ut Supra.

Responsum ad Eosdem ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario.

Litteræ Dominationum Vestrarum de 23e Junii ad me exaratæ multum mihi solatii adferunt, ex quo semper magni duxi a Vobis amari. Relatio Dominorum Deputatorum tam Dresdæ commorantium, quam Frauenstadii redeuntium, quam officiorum meorum exhibuerunt erga Præ Nobilem Magistratum devotionem, et iam calamitosa tempora pridem cessassent, si commoditas succurrendi rebus afflictis adesset mihi promptiores occasiones. Interim lector legisdem sed efficaci medicina ad pristinum reduxisse me omnia statum. Nunc prospera quæq; vovens a Deo O. M. manco propenso animo.

Pro Memoria ad Rezydenta Rossyiskiego Jasnie Wielmoznemu Jego Mości Panu kanclerzowi Wielkiemu koronnemu w Warszawie 18e dnia Miesiąca Julii anno Domini 1752o podane.

Rekwizycye y Prozby ktore ustnie y napismie czynił Jasnie Wielmoznemu Jego Mości Panu kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu nizey podpisany Nayiasnieyszey Imperatorowey wszystkiey Rossyi, w Polszcze rezydujący Posełstwa Sekretarz, temu Jasnie Wielmoznemu Jego Mości Panu kanclerzowi ad præsens do Białego Stoku wyiezdzaiącemu te Jasne iterum et iterum przypomina, y iako nayuszlniey uprasza.

1e. . O Extradycyą Ludzi zbiegłych Rossyiskich, aby bez wszelkiey exceppyi wydawani byli, y przelano było onych z mieysc, w których bezsnaydują, iako własny ich swoich Poddanych nazad odbierać.

2e. Aby Cerkwie Graeco Ruskie w Krolestwie na Unią odebrane immediatis Possessoribus bez dalszey odwłoki były przywrocone; w czym nietylko Jasnie Wielmozny Jmość Xiądz Biskup Wileński, ale też y Jasnie Wielmozny Jmość Xiądz Metropolita Uniacki mocniey conveniendus. Ale Wielmozny Jmość Pan Fassek Sędzia Rzeczycki y recenter w Homlu Cerkiew gwałtownie na Unią odebrał, oprawuie to u Dworu Rossyiskiego tym wiksza attencya że to w Starostwie Ministra, więc lubo nie powątpiewa się, iż Jasnie Oświecony Xiąże Podkanclerzy Litewski omnem movebit lapidem w przywroceniu oney, to iednak aby onego w tym przodzey Restytucyi y tey, y krzyżewskich Cerkwi, rownie sekundować raczył Jasnie Wielmozny Jmość Pan Kanclerz Wielki Koronny, usilnie uprasza tenże Poselstwa Sekretarz, znak to rzecz Traktatowa, która tak Koronę, iako y Wielkie Xięstwo Litewskie rownie interessuie.

3e. Ponieważ Kupcy Rossyiscy handle do Polski maiący, na Cłach y komorach w Koronie często vexantur, po Traktatach nie Praetextu Myt y od Szlachty y od Żydow niezmornie aggravantur, y onym insuper nulla securitas, dla czego wielu iuż zdyszcze Kupcow Rossyiskich handle swoie do Polski ze wszystkim popuścić przymuszenia. Więc uprasza się aby raczył Jasnie Wielmozny Jmość Pan Podskarbi Wielki Koronny uczynić dyspozycyą takową, aby od Kupcow Rossyiskich na Cłach y komorach nad Tłuszczę y dawne Ustawy niepretendowano więcey, oraz gdy za płacą co do Skarbu należy, aby od tegoż Skarbu Koronnego mieli potym należyta y dostateczna Protekcya, przeciwko Wszystkim tym, ktoryby onych pod nieiakiemi Praetextami aggravować mogli się, wszakże y to Interess na którego utrzymywaniu obiema Państwom wiele należy, y partykularnie Jaremu Skarbowi Koronnemu. W Warszawie die ut Supra. S.

Jan Ryszewski

Respons na ten Promemoria od Jasnie Wielmozn ego Jmość Pana kanclerza Wielkiego Koronnego w Warszawie die 4e Miesiąca Augusta Roku Pańskiego 1752e Zamy.

1m. Co do zbiegłych Ludzi Rossyiskich ieszcze w Wchowie mowił o tym Jmość Pan kanclerz Wielki koronny z Drugiemi Ministrami Status, po mieydzie Go Krolewskiey Mości, iakimby sposobem Dwor Petersburski mogł bydź in hoc desiderio satisfactus, y wielkie nato zaszłe okoliczności w rownym Narodzie cisżkiey exekucyi podpadaiące, a potym z Rapportow ostatnich do Xięcia Jmość Hetmana Wielkiego Xięstwa Litewskiego, patet, że tam Komenda Rossyiska do dobry rzeczy godzien ludzi.

2m. Respektem odebranych Cerkwi na Unią rzecz prawdziwa, że Jmość Xiąże Xięz sita sobie pozwala, racyi wypadłego Przywileiu, ktory iednak nic opiewa wobec żadnego czynienia gwałtu, więc Xiąże Jmość Podkanclerzy Litewski nim ten Interess za przyiazdem Krola Jmość Pana Naszego Miłościwego uspokoi, wziął na siebie rozmowienie się w Warszawie z Jmością Panem Brzostowskim. Co do zabrany recenter Cerkwi w Starostwie Xięcia Jmość Podkanclerzego Litewskiego mowił, tymże Ministrem Jmość Pan kanclerz Wielki koronny, y Xiąże Jmość Podkanclerzy Litewski, mimo woli swoiey k odebranie Cerkwi u siebie krzywdzącego, obiecał napisać do swego Xięcia, aby nazad wrocona Cerkiew była indilate.

3m. Co do trzeciego punktu mowił także Jmość Pan kanclerz Wielki koronny z Jmość Panem Podskarbim Wielkim koronnym, y odebrał Respons, że zaraz pisał do swoich subalternow, aby na ktych zaniesionych od Kupcow Rossyiskich skargach informowali, y zalecił aby na potym z wszelką ostrożnością administrowali cła Rzeczy pospolitey, żeby podobnych nieby miało gdzie mowy.

Że Cześno Jmość Pan kanclerz Wielki koronny niemiał czasu w Interessie Cerkwi zabranych mowić z Krolem Jego Mością przy tak krotkiey bytności Jego w Sekowie, ale rezerwował sobie do Warszawy, upewniaiąc, że wszystkie Interessa tak ułatwiać będzie, aby nic nie zostało, coby między dwiema Potencyami Sąsiedzkiemi tak dobrze sobie sprzyiaiącemi być miało okazyą iakiey kolwiek przykrości, dla Obydwu Stron, aby w Jeneralności Przyiazni Stateczna y potrzebna, y wszelki kularności niezrada alteracyi. Dan w Warszawie die ut Supra.

Litera Comminatoria ad Spectabilem Magistratum et Ordines Oppidi Licharg, ut a Violentiis Mercatoribus illatis abstineant, ex Cancellaria Regni die 3a Mensis Julii ff

Anno Domini 1752o expedita.

Augustus Rex &.

Spectabilibus et famatis Pro Consuli Consulibus, tum Civibus, totiq; Communitati oppidi Nostri Liebargensis fideliter Nobis Dilectis. Spectabiles et famati. Exponitum Nobis est per Certos Consiliarios Nostros, quo modo Vos, et singulariter famati Tulodziecki Pro Consul, et, Broguszerski Notarius contra Dispositionem Legum Publicarum de libero passu et transitu per Terras Regni Nostri favore Mercatorum sanctarum, procedendo, Proventusq; Theloneorum tam Nostrorum quam Reipublicae damnificando, praesumitis Mercatores Judaeos, penes, sive per Oppidum praefatum Liebarg eum merCantiis suis transeuntes infestare, ab iisdemq; summas Pecuniarias exforquere, ac insuper dictos Mercatores, et etiam Homines Thesauro inservientes concutere, aliasq; injurias et violentias in eos Publicis inferre; Cum vero praefatae exorbitantiae notabiles partae trahunt sequelas, ea propter Vos serio praemonendos esse duximus, et praemonemus, simulq; interdicimus, iidq; sub paenis rigorosissimis, ne praemissos excessus diutius patrare praesumatis, imo ab ulterioribus violentiis et similibus excessibus abstineatis, quod Vobis injungitur sub rigore supra vius expresso. In quorum fidem Sigillum Regni commuire est appretium. Datum &.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Civitatis antiquae Varsaviae pro seperatione Sutorum Nationis Germanicae, a Contubernio Sutorum Nationis Polonae Novorumq; Articulorum formatione et erectione novi Contubernii Varsaviae die 11e Augusti 1752o emanatum.

Augustus Tertius &.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli, Consulibus, Totiq; Magistratui Civitatis Nostrae antiquae Varsaviae, fideliter nobis Dilectis, Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Relatum Nobis est Nomine et pro Parte sutorum Civitatis Nostrae antiquae Varsaviae nationis Germanicae, calceamenta more germanico et in exteris usitata elaborantium, qualiter in Contubernio Sutorum eiusdem Civitatis inter Magistros Nationis germanae more germanico, et Magistros Polonos more polonico Calceamenta elaborantes, eorumq; artis Socios, saepius discordiae et differentiae, exoriri, exindeq; in commoda, lites et inter turbatio tranquillitatis, ac bani Ordinis evenire soleant, supplicatumq; nobis est, ut dictos Magistros calceamenta more germanico perficientes, cum eorum Sociis a Contubernio Magistrorum Nationis Polonae, calceamenta ad veritatem Polonum elaborantium, seperare, Articulosq; Novos formare, et Ipsis Contubernium erigere, facultatem et potestatem Fidelitatibus Vestris daremus et concederemus. Cui supplicationi Nos tanquam justae benigne annuentes, cupiendoq; ut prius libitus et contentionibus continuis inter ipsos exortis imponantur, facultatem ad praemissa peragenda et exequenda Fidelitatibus Vestris damus, mandantes fidem quatenus ad exhibitionem praesentis Rescripti Nostri Articulos pro Contubernio Magistrorum Nationis germanae, Calceamenta more germanico in exteris et hic in Regno usitata, elaborantium, ad servandum bonum Ordinem perficiant. Ipsos a Contubernio Magistrorum Nationis Polonae, Calceamenta pro Polonis perficientium se parent, et novum Contubernium separatum a Contubernio Magistrorum calceamenta pro Polonis elaborantium erigant, et bonum Ordinem inter Ipsos pro Jure et Justitia ad normam Civitatum majorum, etiam in exteris usitatam constituant, salva approbatione Nostra. Factura praemissa fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra et Officiorum suorum debito. In quorum fidem praesentes literas extradi, eaq; Sigillo Regni Communiri jussimus. Datum ut supra &.

Litera Patentes Generoso Joanni de Tayler Equiti et Medicinae Doctori iter per multa Regna ac Ditiones faciendi ex Cancellaria Regni die 15e Mensis Augusti 1752e Anno data.

Augustus Rex &.

Significamus &. Relatum Nobis esse per certos Consiliarios Nostros latori Nostro assidentes Nomine et pro Parte Generosi Joannis de Tayler Equitis ac Medicinae Doctoris, qualiter Ipse per aliquot Regna multasq; Ditiones et Provincias iter suum faciendi, egregiis qualitatibus ac singulari in curandis eorum Morbis et affectionibus eruditione sua pollens, hanc ubiq; locorum sit assecutus gloriam ut Eidem Literis Patentibus pro specimine experimentorum eius gloriose collatis munus ac Titulus Ophtal miss

atri tribuatur; Supplicatumq Nobis est Nomine et pro Parte dicti Equitis de Saylez, ad præsens in Urbe Nostra Residentiali Varsaviensi commorantis, ibidemq arte perfecta Curam Oculorum profitentis, ut Eundem Munere ac Titulo Ophtalmiatri condecoratum omnibus et singulis commendatum faciamus, prout ex eo; quod Animum Nostrum nulla magis exerceat sollicitudo, quam ut nobiles ac non fucato Studio merita quærentes Viros, condigna virtutibus præmia referre videamus: Specialo per Literas hasce Nostras commendamus. Titulumq et munus Ophtalmiatri Nostri in Regno Dominisq Nostris cum omnibus Immunitatibus et Prærogativis gratiose impertimur, ac eodem uti, frui, vegq ubivis locorum nominari concedimus. Quod Omnibus quorum interest, præsertim vero Magnificis Regni et Magni Ducatus Lithuaniæ Marschalcis, Cancellariis, aliisq Dignitariis Nostris notum esse volentes, Literas præsentes Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum ut supra q.

Litera Innotescentiales Ad Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ, tum quoq Districtum Piltinensem, ut pro Juridica Mente Octobri subtempus Comitiorum Regni Generalium Grodnæ celebrandum reassumenda cum Juribus et Actionibus suis per se seu Plenipotentes suos comparerent, Die 30° Augusti eodem Anno 1752° in Cancellaria Regni expedita.

Augustus Rex q.

Significamus q Præsertim vero Generosis Supremis Consiliariis Regentibus, Capitaneis Majoribus et minoribus, Judicibus Terrestribus, Officialibus, et toti Ordini Equestri, atq Spectabilibus Magistratibus Civitatum et Omnibus Incolis, Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, nec non Generosis Præsidi, Consiliariis totiq Nobilitati Districtus Pilitinensis notum esse volumus. Quia nos singularem curam et sollicitudinem Nostram Regiam habendo, Legesq Regni Publicas de iudiciandis Causis ad Tribunal Nostrum Regium quovis modo devolutis in Mensibus Martio et Octobri Juridicæ Curlandiæ exequendo, Justitiamq sitientibus administrare volentes, constituendum esse censuimus, ut eandem Juridicam Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, tumquoq Districtus Pilitinensis, prævijs præsentibus Innotescentialibus Literis Nostris Mense Octobri anno nunc currenti Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Secundo sub tempus Comitiorum Regni et Magni Ducatus Lithuaniæ Grodnæ celebrandorum Generalium, indiceremus, prout quidem indicimus et præfigimus, Universisq ac singulis eorundem Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Districtusq Pilitinensis innotescimus et intimamus: Pro quo quidem Termino futuri Mensis Octobris, ut omnes quicunq Judiciale experimentum in Judicijs Relationum Nostrarum Propriarum habituri sunt, cum Juribus et actionibus suis coram Nobis paratis per se vel plenipotentes suos compareant; Ut vero præsentes Innotescentiæ Nostræ eo citius Omnibus et singulis innotescant, mandamus et committimus Generosis Supremis Consiliariis, Regentibus, tum Magistratibus quibus vis, quatenus præsentes Literas in acta sua inscribi, atq solito more publicari, ad notitiamq totius Generosi Equestris Ordinis, Civitatum et Omnium Incolarum deducant, ac deduci faciant. Pro Gratia Nostra Regia et Officiorum suorum debito. In quorum fidem Manu Nostra subscriptas Sigillis Regni et M. D. Litt. communiri iussimus. Dat. in Cancellaria Regni ut supra.

Litera a Magnificis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarijs ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus denuntiant tranquillitatem interse ac Nobilitatem plenarie est restitutam Mitavia die 7° Mensis Xbris anno Domini 1752° scripta.

Illustrissime et q.

Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Gratiosissimam Propensionem quam erga hosce Ducatus favore, eandemq multoties per luculentissima Specimina præsertim vero in restituenda Concordia inter Nos et Partem Nobilitatis comprobare benignissime dignata est, devinctissima cum Gratiarum actione agnoscimus. Et simili præcipua Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ cooperatione secundum Paternam Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi voluntatem pax et tranquillitas interna plenarie finito felicissime Conventu Nostro Publico, restituta et reddita est, quod singulare erga Nos benignissimi animi documentum devotissimis recolimus mentibus ita pariq humillime observamus, ut Illustrissima Excellentia Vestra missa ad hæc Comitia Regni Gratia e medio Nostri Magnifico ac Generoso Domino Finck de Finckenstein Cancellario et Consiliario Supremo, in petitis eius Causas et Interesse Domus Ducalis concernentibus, validissima ff

Protectione et ope sua. gratiosissime adesse velit. Constans et perpetua Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ pro Salute totius Reipublicæ pariter ac annexarum Provinciarum sollicitudo, nullum hac in re apud Nos dubitationi relinquit locum. Hinc Eiusdem benevolentissimo Cordis affectui Nos commendantes sub indissolubili perpetui cultus et obsequii nexu persevaramus. Illustrissime atq; Excellentissime Domine Supreme Regni Cancellarie Domine Gratiosissime Illustrissime Excellentiæ Vestræ humillimi et obedientissimi Servitores. Christophorus Fridericus a Sacken Landhofmeisterus. Otto Christophorus ab Horen Oberburgrabius.

Instructio. Quam Delegatus Noster ad Comitia Regni Grodnæ celebranda constitutus Magnificus ac Generosus Joannes Ernestus de Schoeppingk exactissime sequetur.

1o Tempestive ante Comitia Grodnam se conferet, dataque occasione cum Nostro Nomine ad gratulandum Sacræ Regiæ Maiestati de felici in Regnum adventu clementissime admissus fuerit, Sacræ Regiæ Maiestati plantas eiusdem supplex amplectendo, pro Paternis summaq; veneratione dignis ad Concordiam adhortationibus Ipsius, debitissimas aget Gratias, et ea qua par est subiectione patefaciet ad mentem præmencionatarum Sacræ Regiæ Maiestatis ad hortationum amorem et concordiam hisce in Ducatibus plenarie, et ita denuo restitutam esse nec erhoc Publico Pacificationis Laudo hanc Instructionem ut nanimiter conceptam dare potuerimus.

2o Cum Sacra Regia Maiestas moderamina vationi restituendi Regiminis Ducalis in pristinum statum anno 1748o a Nobis observata per summum Responsum tum temporis datum, benigniter acceperit, ac deinceps mediantibus literis Illustrissimi et Excellentissimi Domini Supremi Regni Cancellarii Comitis Malachowski ad Nos datis desideriis ardentissimaq; pro restauranda formula Regiminis votis Nostris clementissime annuere, imprimis vero, per Non interruptam Sacræ Regiæ Maiestatis in Imperatoria Russorum aula subsistentium Ministrorum operam infelicis Domus Ducalis curam gerere clementissime dignata sit. Dominus Noster Delegatus Regi et Supremo Domino Nostro Clementissimo nec et Serenissimæ Reipublicæ pro studio ad liberandum et restituendum Illustrissimum Ducem Ernestum Johannem, eiusq; Domum Ducalem clementissime adhibito Nomine Nostro subiectissimas, et eximio animi affectu depromptas aget gratias, ac optimæ Sapientissimaq; Sacræ Regiæ Maiestatis Curæ, arduum hoc negotium, maximiq; momenti desiderium horum Ducatuum abegregiosissime, omniq; fiducia commendabit, adeo ut Patriæ Nostræ Orbatæ efficacissimos exinde affectus, fundamentalibus suis aliisq; Constitutionibus conformes quam primum expediri contingant, et quoniam.

3o Tenor S phi 14o Laudi Publici de Anno 1748o ratione Emethorum ex Curlandia in Lithuaniam fugitivorum, Comitiis Regni Generalibus, tum temporis minus prospere succedentibus, et interruptis ad effectum deduci non potuit, Domino Delegato Nostro cura rem eo deducendi committitur, ut per Constitutionem horum Comitiorum decernantur, quatenus Curoni eodem Jure in Lithuania, quod magni Ducatus Lithuaniæ Incolæ hic in Curlandia semper obtinuerunt, in Causis repetendorum et avocandorum Emethorum ex Jure hæreditario et primi aevi non minus quam et Dominii in fugitivos Emethones suos sibi competente fruantur, et si forte.

4o Secundum Declarationem a Generoso de Plettenberg Possessore hæreditario Bonorum Lindenium factam et Diario in Jurta per literas eiusdem ad Illustrissimum et Excellentissimum Dominum Thesaurarium Regni Comitem de Fleming missas obtineri non possit, ut manus illa Militum in Territorio Prædii Kalkuhnen collocata revocetur, et vectigal per illum hucusq; exactum tollatur, Dominus Delegatus Noster ulteriores faciet Instantias, eoq; Expeditioni Anno 1748 insæcutæ conformiter, penitus abolendum curabit.

5o Casum Dominum Capitaneum Militarem Haudringk concernentem, et ex promemoria hic allegato, et Responsione die 7e Augusti ab Imperatoriæ Russiæ Ministro et Cameræ familiari de Butlar hic subsistente data et per Deputatos Nostros cum in finem ad illum missos acceptata, et Diario inserta pluribus patentem, Delegatus Noster debite deferet, et Serenissimæ Regiæ Intercessione in Aula Russorum Imperatoria facienda, implorata, imprimis procedere

hoc Illustrissimi Principis Radzimill M. D. Litt Zarisfi[ci]eri seriæ contemplationi legibus horum Ducatuum ac Privilegiis nec non connexioni mutuoq[ue] Obligationis Vinculo inter Serenissimam Rempublicam et Ducatus hosce felicissime intercedenti congruæ Aulæ Regiæ, ac Comitiorum Regni Generalium omni meliori modo subveniet.

6[to]. Ratione aggeris angerentis Dominus Delegatus Noster ad §. 12. huius Laudi Publici se conformabit, et imperta danda hac materia, quo Jura horum Ducatuum sarta tectaq[ue] maneant investigabit.

7[o]. Approbationem Sacræ Regiæ Majestatis ratione Sublationis Actionis contra Ducta instituta in conventu hocce Publico unanimiter decretæ tenore §. 9[ni] Delegatus Noster summa industria procurabit, quem admodum etiam.

8vo. Paragraphum 8[vum] huius Laudi Publici ratione remonstrandorum contra Rescripta legum sumptuarias tangentia, sibi cura habebit.

9[o]. Actiones fiscales contra Generosum Capitaneum Militarem et Cubicularium de Pleffenburg intentatas, et coram Judiciis Sacræ Regiæ Majestatis adhuc pendentes, Dominus Delegatus Noster apud Sacram Regiam Majestatem tollendas curabit omniaq[ue] ea, quæ e re visa fuerint ad id obtinendum, proponet.

10[o]. Et cum in non mediocrem horum Ducatuum consternationem acciderit, ut Commissionensium inter Præfecturas Ducales Frentzhoff et Tockenhof bonaq[ue] Zagarensia Generosorum de Kosainsko regundorum causa constituta, cum aliquo Culpa Magnificorum ac Generosorum Dominorum Supremorum Consiliariorum tres Pro Parte Domus Ducalis Constituti Commissarii pro Parte Generosorum de Kosainsko Constituti separatim in ducendis finibus Principalibus Lithuaniam inter et Curlandiam procedere, et ne quidem ullam extraordinariæ appellationis interpositæ rationem habere auti fuerint, imo factam anno 1587[o] et ita imo et plus quam dimidio ab hinc Seculo Compositionem inter Domum Ducalem, et illius temporis Possessorem Zagarensem impegerint, cum tamen tot Ducales Nobiliumq[ue] Milites ab antiquissimis temporibus per complanationes in Ordinem redacti fuerint, et ita Seculum amplius pomansserint, præterea in communem Omnium Stuporem contigerit, ut licet appellationi a Sententia definitiva a Parte Commissionis Kosainianæ unilateraliter lata interpositæ Idem Commissarii detulerint Generosi tamen Conjuges de Kosainsko sub Prætextu Rescripti die 26to Martii 1749[o] insinuati, unilateraliter stante appellatione, et absq[ue] Sigillis exportati, eodem die una cum Commissariis suis irruptionem in Præfecturam Tockenhoff fecerint, maximosq[ue] ac crudelissimos excessus commiserint, et quamvis Sacra Regia Majestas Dominum Ducalem per Commissionem in integram restitui fecerit, et Generosi Conjuges de Kosainsko per Decretum Commissoriale die 13to Junii 1749[o] ad solvendam summam 9242 Thalerorum Albertinorum condemnati fuerint, illi tamen huic Decreto a quo non appellarunt, et cuius observantia a Sacra Regia Majestate ipsis injuncta est, plane non et ne in minimo quidem puncto obtemperaverint, sed potius durante ipso Actu Commissoriali et ingenere ita se gesserint, ac si Curlandia ipsis ad rapinam, prædationem, omnemq[ue] vim Publicam exercendam libere patere deberet, Dominus Delegatus Noster omnibus viribus allaborans, eò coopcrabitur.

1[o]. Ut Ducatibus hisce asseuratio detur, ac Statuatur, ne unquam Commissarii ab una tantum Parte constituti in Causa finium Principalium Lithuaniam inter et Curlandiam regundorum procedant.

2[o]. Ut nullo unquam tempore ullæ multominus Veteres Complanationes lapsu plus quam centum annorum confirmatæ, infringantur, et ut.

3[o]. Sacra Regia Majestas precibus perquam humillimus implorctur, quo in hoc tam extraordinario et ab antiquissimis Curlandiæ temporibus inaudito Casu efficacissima dignetur adhibere remedia, ut Generosi Conjuges de Kosainsko ad solvendam summam 9242. Thalerorum Albertinorum pro præsio multorum ab ipsis violenter ablatorum mobilium damnisq[ue] et expensis causatis adigantur, et præterea pœnam in Legibus constitutam, hocq[ue] facto dignam luant.

Ad[vo]. Diligenti curæ Domini Delegati Nostri pro Officii eiusdem debito adhibendæ ingenere omnia ac singula horum Ducatuum Domusq[ue] Ducalis, Jura, Privilegia et Immunitates, imprimis vero omnes Constitutiones ad Salutem horum Ducatuum tendentes, Juraq[ue] Indigenatus, et Prærogativa eiusdem tenore huius Laudi Publici ac præsentis Instructionis omni meliori modo commendantur. Quod reliquum prosperos et maxime salutares Negotiorum in usum horum Ducatuum suscipiendorum Successus Domino Delegato obtingant, exoptatur. Datum Mitaviæ Die Vigesima Tertia Augusti Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Secundo.

(L. S.) Christophorus Fridericus de Sacken Landhoffmeister et Consilii Supremus.
(L. S.) Hermannus Christophorus Finck de Finckenstein Cancellarius et Consilii Supremus.
(L. S.) Otto Christophorus ab Howen Oberburggrabius et Consiliarius Supremus.

(L.S.) Henricus Christophorus ab Offenberg Land Marschallus et Consiliarius Supremus.
(L.S.) Dietericus Ernestus de Heytingk P. L. Deputatorum Marschalcus Deputatus Kaviensis et Neogullensis.
(L.S.) Carolus Fridericus de Mirbach Deputatus Oesaviensis et in Plenipotentia Volmori
Ferdinandi de Brahen fels Deputati Nerftensis et Stederadensis.
(L.S.) Reinholdus Christophorus de Brachenfels Deputatus Zabelensis.
(L.S.) Evaldus Carolus Finckx Deputatus Talssensis.
(L.S.) Christophorus Dietericus Georgius de Medem Deputatus Grentzhoffensis.
(L.S.) Georgius Dietericus de Arepdskirck Deputatus Grentzhoffensis.
(L.S.) Wilhelmus Magnus de Finck Deputatus Grobinensis et Ramsdensis.
(L.S.) Fridericus Wilhelmus de Schoeppingk Deputatus Bauscensis et Baldohnensis et in Ple
nipotentia Caroli Ernesti de Boenne Tukkumensis Deputati.
(L.S.) Henricus Ernestus de Buttler Deputatus Gravenburgensis.
(L.S.) Carolus-Gustavus de Toetkorahm Deputatus Dunaburgensis.
(L.S.) Alexander Fridericus de Medem Deputatus Hasenpotensis, et Mitaviensis.
(L.S.) Ferdinandus Leiltzer dictus Franck Deputatus Mitaviensis.
(L.S.) Fridericus Wilhelmus de Heytingk Deputatus Durbensis et in Plenipotentia Friderici a Heck
Deputati Candaviensis, et Caroli Ludovici de Hempel Deputati Neoburgensis.
(L.S.) Christophorus Buchholtz Deputatus Goldingensis Ellschwangensis et in Plenipotentia Fri
derici a Heck Capitanei Militaris et Deputati Neoburgensis.
(L.S.) Dietericus Wilhelmus de Holtey Deputatus Doblenensis et in Plenipotentia Generosi
Hermani Friderici Frotthenis Capitanei Minoris Doblenensis et Deputati Suerinensis.

Copia Listu Do Jmości Xiędza Hrebnickiego Metropolity Ruskiego Græco Unitorum 10e 7bris Mense 1752 Roku Panskiego z Warszawy pisanego.

Nie żaden Interess Partykularny ale Publiczny, ciągnie mnie do Listu teraźnieyszego,
przy którym Mam Honor uniżoną moią W. Waszmość Panu Dobrodzieiowi wyrazić rezerwacyą.
Interess mowię Publiczny wiary zachodzących od tak dawnego czasu skarg Dis Unitow na roz-
ne, które im się dzieią widzimy. Niemogą gwa Ministri zelum indiscretum chwalić, a dopie-
ro violentum, kiedy nayprzod y Bog sacrificium dziad mieu voluntarium a potym y kon-
stytucye Nasze okrom Traktatow zasadzki / ktorych tu wcześnie pozwalam: / zabraniaią wszel-
kich czynić Dis Unitom violencyi. Wasz Mość Pana Dobrodzieia mieiąc znaiomość Nay-
iaśnieyszemu Panu, et Summa, ad gubernium Prudentia, motivum dany Jego krolew-
skiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu do konferowania Mu Metropolii godności; Nie-
zawiodł się Majestat, ani Kościoł Boży, expectatio Publica wnijść zwykł z osoby W. Wasz Mość
Pana Dobrodzieia satysfakcyą: a tym Tatwo zwarzyć, iezeli proceder Jo Mość Xiędza Hieza iest
naganny albo nie? Nierzadzi Ja w dysputy ozasadz Przywileie, czyli ad malam Informatio-
nem Kancellaryi albo nie? ale dato et hoc zeby y Przywiley dany miał fundamentum, trzeba
było wprzod pozwać, nie ad fortem przydodzie executionem. In iure Canonico ante omnia
spolium purgari debet, in Jure Regni ante omnia non intrando in Cognitionem expulsus re-
inducatur, in Jure Communi nec proprium Mantellum wziąć licet; a tym przeciwko
Jo Mość Xiędzu Hieozowi omnia Jura clamant, a ktby gwa Ministri utrzymuią bonam cum
Vicinis harmoniam, musiemy inwigilare, aby actus violenti zwaty nagan. Niepodwalił Jo
Mość Xiędz Biskup Wileński procederu Jo Mość Xiędza Hieza, ale że restitutio Cerkwi Dis
Unitom należy do Jurysdykcyi W. Wasz Mość Pana Dobrodzieia, śmiem Upraszać, abyś roz-
kazał zabrane gwałtem Cerkwie Dis Unitom poprzywracać. Zwa Partykularny niemam In-
teressu do tego, gwa Minister musi mowić, bo mnie do tego prowadzą Konstytucye, y Traktat
zadowniący pokoy, ile kiedy od Jo Moscion Panow Ministrow Dworu Rossyiskiego, niemo-
żliwe codzienne, ale co godzinne zachodzą te skargi y remonstracye; także, uprzeymam W.
Wasz Mość Pana Dobrodzieia że to Negotium zwłaszcza to zwłaszcza iest Nam insymulowane, y
My ex re Boni Publici niemożemy nad nim zasypiać. A tym bardziej rozsądek W. Wasz Mość
Pana Dobrodzieia, że nie iest inny sposob do uspokoienia tak wielkich zalow Dworu Rossy-
skiego, tylko Restytucya Cerkwi Dis Unitom zabranych violenter przez Jo Mości Xiędza

Thiza, czyli ex insinuatione iego. Co wyrazniey z woli Jego Krolewskiey Mosci Pana Naszego Miłościwego zostawam znalezytym Respektem.- Pierwiey quo ad Listy Jego Mości Podkanclerzey Litewski odebrał Responsu na list w tym Interessie pisany, rozumiem że teraznieyszy adress moy będzie uczciwy. Datum ut Supra &.

Oratio Delegatorum Pro Nobilis Magistratus Sedanensis, ad Sacram Regiam Maiestatem habita.

Serenissime &c.

Dum Sacra Regiæ Maiestatis Vestræ faciem a Magistratu Sedanensi missi Supplices subimus, et simul causam, quæ Nos accivit cogitamus, ita Animus Noster turbatus, ut etiam si essemus eloquentissimi, verba facere difficile foret.

Absit ut commemorando Patriæ, quæ nondum satis coaluerunt, vetricemus vulnera, sunt illa non soli Poloniæ, sed toti Europæ satis nota, ut in hac Orbis Parte vix angulus tam abditus reperiatur, quo non rumor penetraverit, et si qui ex adstantibus ignorarent, quantam Sacræ Regiæ Maiestatis Indulgentissimi Principis, indignationem sibi Magistratus contraxerit, ex oculis, vultu, gestu Nostro abunde intelligerent, grave esse, ut est gravissimum quod Nos affligat et torqueat. Qui res coram Judice agunt, solent ea, quorum accusantur, aut inficiari, aut velare, ut si non plane innocentes, manus tamen nocentes videantur. Sed Nos qui ad Publicum Parentem confugimus, fatemur, ut fidelissimos Subditos decet, culpam in genua. Peccavimus Serenissime Rex, temere fecimus, pœnitet, ad Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Clementiam confugimus, delicti veniam petimus, ignosci Nobis oramus, et per salutem Regni Poloni, et per salutem augustissimæ Domus obsecramus. Non in Nostris his precibus spem aliqm, sed omnem in Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Divina indole, qua ad beneficentiam, et ad subditorum incolumitatem nata est, fiduciam collocamus, fore ut Magistratus Sedanensis, Indicio Relationum, ad quod per Assessoriale Decretum remissus est, existimatus, ut id quod admisit, æterna Oblivione abolearur, ubi in pristinam Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Gratiam recipiatur. Hoc si Nobis Sacræ Regiæ Maiestatis Patriæ Nomine declaratum fuerit, qui modo tristissimi decessimus, summa lætitia recreati et refecti abibimus, et Magistratus Sedanensis, ubi fama Negotii felicitur confecti, reditum Nobrum præcurret, post mœrorem et luctum effusus in gaudia exultabit, et Augusto Mo iam placato, iam propitio non opes tantum, sed sanguinem et vitam ultro devovebit. Quod superest, Sacram Regiam Maiestatem Vestram, ut ad beneficentissimæ Dextræ osculum admittamur, submississimis precibus oramus et supplicamus.

Responsum ad eandem Orationem Delegatis Sedanensis a Throno datum.

Adestis Nobiles Viri coram Rege Dominoq Vestro felices, quia Clementissimo agitis Oratores Nomine Civitatis Sedanensis coram Principe, qui dum non vult tristi veritate Maiestatem suam cingi, dat Deprecationi locum; Et quo fortius redit in Vos Obsequii amor, eo propius ad Thronum Clementiæ accedatis, datur Vobis venia, quia dixistis parere. Properate nunc fidelitatis Vestræ ad Osculum Manus jam Non tonantis, sed Regis simul et Patriæ Patris &.

Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Generosos N. N. pro admittenda indictione administratorum ac Judæorum œconomiæ Sacræ Regiæ Maiestatis totiusq Synagogæ Samboriensis.

Augustus Rex &.

Generosis Ignatio Nikanda Trepka Vices Gerenti Castrensi Chenainensi, et Leoni Libszewski, Regenti Castrensi Opocznensi fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fidelitas Nobis Dilecti. Intercessit Decretum Judiciorum Nostrorum Assessorialium Varsaviæ Feria Sexta post festum Sancti Valentini proxima die videlicet decima Sexta post festum Mensis februarii Anno præsenti 1753o inter Generosum Instigatorem Regni, cuiusq Delatores Oppidanos, Suburbanos, Villanos, Judæos totamq communitatem ac Synagogam Judæorum Drohobycensium, nec non Infidelem Jacobum Szmuylowicz Incolam Drohobycensem ab una, tum Magnificam Dorotheam de Siekarowice Tarłowa, Palatinam Lublinensem, Generosos Josephum Potkanski Capitaneum Zvidinensem, Nazarowicz, alioq Infidelem Zelman Wulfowicz alioq Citatos parte ab altera; Quo mediante admissa Intervention Spectabilium Proconsulis

Comulum, totiusq Oppidi ac Communitatum Capitaneatus Dolinensis, iniuncta est Fidelitatibus Vestris captato tempore, ac praeviis Innotescentiarum Suarum Literis duabus Septimanis ante Terminum ponendis ad Oppida Drohobycensis, et Dolinensis Condescensio, ibidemq fundata Jurisdictione super contentis Citationum et Protestationum ex Testibus fide dignis etiam de Communitatibus assumendis inquisitio, allegatorum damnorum et extortionum investigatio, verificatio, et calculatio, Causaq ad Judicia Nostra Assessorialia cum conservatione Termini remissio, alias Decreto praeinserto fusius inse obloquentia, et ennarante Cum deniq supplicatum Nobis est Nomine et pro Parte Administratorum oeconomiae Nostrae ac Infidelium Judaeorum eiusdem totiusq Synagogae Samborensis, ut Indictionem quoq illorum contra Infideles Zelman Wulfowicz Parentem, et Lyba Zelmanowiczowe filium ratione variorum damnorum, Injuriarum ac Pretensionum admittendam Vobis facultatem daremus et concederemus, Nos Supplicationi eadem uti inita benigne annuentes facultatem eandem Indictionem admittendi Fidelitatibus Vestris damnus et concedimus, injungendo, quatenus admissa eadem Interventione de damnis, injuriis, violentiis ac extorsionibus per eosdem Infideles Zelman Wulfowicz et Lyba Zelmanowicz causatis et illatis inquirant, Inquisitiones ex Testibus fide dignis, depositiones suas Juramento Corporali comprobaturis expediant, de damnis et extorsionibus investigent, easdemq verificent et calculent, ac in Scriptum redigant, actum suum in occluso Rotulo extradant, et Causa ad Judicia Nostra Assessorialia cum Conservatione Termini remittant pro Gratia Nostra. In quorum fidem praesentes &c.

Litera Supplices ad Sacram Regiam Maiestatem a Generoso Ulrico Wilhelmo a Stempell, quatenus per Rescriptum suum injungere dignetur Camerae Ducali, exsolvi ei Summam 1028 florenorum alberti 10e ac 3/4 Gross Post Fata Parentis restantem.

Serenissime &c.

Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae Thronum augustissimum misericordiae Asylum cui supplex advolare erubescerem, cum neq ideo in Pari passu Maiestas Vestra aliorum tam prudenter humillime delatis precibus clementissime adnuere dedignata sit.

Haeres atq Filius existo Patris Nicolai Wilhelmi a Stempell olim Capitanei Srobinensis, Cui Camera Ducalis Curlandiae testante Calculatione de dato Mitaviae Anno 1751e die 26e Mensis Junii Summam mille viginti octo florenorum Albertinorum decem atq 3/4 Grossorum tanquam residuum stipulatae ac bene quoq meritae Pensionis debet. Jam cum post Fata Patris mihi tanquam Filio atq Haeredi Successionis Lege Jus istam Summam condicendi, atq vindicandi manifesto competat, Camera Ducalis Curlandiae vero absq speciali Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae Rescripto hanc Summam mihi exolvere recusat, Supplex ad Maiestatis Vestrae pedes me provolvens, quam humillime obsecro. Velit Sacra Regia Maiestas Vestra quam clementissime altissimo suo auxilio me dignari, atq Camera Ducali Curlandiae per Rescriptum injungi perpetuo, quatenus absq mora debitamistam Summam mille viginti octo florenorum Albertinorum decem ac 3/4 grossorum in paratis ex Proventibus, mihi tanquam omnibus subsidiis destituto, ideoq plus quam ullus alius egenti exolvat. Deus Ter optimus Maximus Cumulet Sacram Regiam Maiestatem Vestram una Cum Augustissimam sua Domu altissima, quaque felicitate ad varios usque annos, et ego Maximam Maiestatis Vestrae Clementiam deprecaturus summa cum devotione, ad cineres usq permaneo.

Respons na Instrukcyą Wrodzonym Posłom od Woyska koronnego do Jego krolewskiey Mości na Seym Walny Ordynaryiny Wrodzinski Delegowanym z Kancellaryi Wielkiey koronney dany.

Uzbroiony Wiernością ludu swego Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy, ciągnie Panowania chwałę z Miłości Poddanych swoich, ktoryd zadaniaige osoba Pańska od burzliwych chwili, w Pokoiu zszepi krainę Szczęściu. Żołnierz iednak nie nie traci szacunku swego, rowny czyli do Namiotu, czy do Tronu Pańskiego ma przystęp, y zasłużonych kawalerow estymacyą wdzięcznym umysłe Monarchy bierze lokacyą. Zapatruie się Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy na wybor woiennego przed sobą ludu wesołym okiem, y gdy skłania głowę swoią, Woysko podnosi się Wiernością ku swemu Monarsze znayduie Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy na podnosu swoim Żołnierza Serce, podnosi ie zwykłą umysłu swego wspaniałością.

Patrzy na Wodzow Jednoś, patrzy oraz y na Publiczne zmyślania swego ukontentowanie.
Przy tym Najjaśniejszy Pan rękę swoią do hoynośći, skarbowemu dla Woyska hoymać nie będzie, y czyli w Mieszaniach Zołnierskich, czyli innych wyciągać do Szafunku Dobro dzieystwy niepzepomni, ktora y teraz do Skarbu Koronnego dla zmocnienia Stanu swiata Pokoiu. Na własne Jego Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego rozkazanie.

Reservatum Sacra Regia Maiestatis quo Generosus Alexander Roccatini in agentem Negotiorum Regni Poloniæ in Curia Romana Curatorem constituit simulac Pensio Ducentorum aureorum Hungaricalium pro gerendo suo Officio Eidem quotannis ex Thesauro Regni solvenda assignatur. Varsaviæ die 27ma Novembris 1752do expeditum.

Augustus Tertius Rex.

Significamus d. Regiæ solicitudini Nostræ id fore arbitramur, ut Negotiis Regni Nostri Poloniæ Nobis deinceps præcommissis Mente propensa et animo benevolo prospiciamus, propterea insistendo Resultato Senatus Consilii post Comitialis Varsaviensis die decima Nona Mensis Novembris Anno Millesimo Septingentesimo Quadragesimo Octavo celebrati, quo conclusum est, ut exigente Necessitate apud Sedem sanctam Apostolicam Residens pro Interesse Regni Poloniæ Negotia tractet; aut cum ex rationibus Nobis bene visis mens ac decisio supra dicti Senatus Consilii, in expediendo ad Curiam Romanam pro attendentia Negotiorum Regni, dicto Residente adusque nondum effectuata sit; eandem itaq. Nos Boni Publici studio permoti, aliquo modo ad præsens perficere volentes, Generosum Alexandrum Roccatini ab Illustrissimo et Reverendissimo Cardinali Albani Regni Nostri Protectore huic Varsaviam Delegatum, Nobisq. non solum Generosis Nobilitate, verum condignis animi et ingenii Dotibus, ac in rebus agendis peritia apprime commendatum /: donec actu alis a Nobis Residens expediatur :/ ad interim pro Agente Regni Nostri Negotiorumq. Curatore constituendum, et ad Curiam Romanam deputandum esse duximus, prout de facto præsentibus Literis Nostris, constituimus, deputamus, ac Characterе Agentis Regni Nostri eundem Generosum Roccatini legitime intignitum declaramus, dantes et concedentes Eidem facultatem, ut Causas et Negotia Interesse Regni Nostri concernentia attendat, tractet, eaq. efficaciter ac tueatur; Ut autem Idem Generosus Roccatini Agens Regni Nostri pro gerendo suo Officio singularem a Nobis experiatur Gratiam, Regnique Nostri Munificentiam, Ducentos aureos Hungaricales de Thesauro Regni ex Summa decem Millium Florenorum pro Actuali Residente supradicto Resultato destinata, Eidem quotannis /: donec non expediatur a Nobis Residens Actualis :/ per Magnificum Supremum Regni Thesaurarium realiter exolvendos esse volumus. Quod omnibus quorum interest notum testatumq. facimus, singulariter autem Magnifico Supremo Regni Thesaurario, quatenus habita præmissorum Notitia supra expressum pro Agente Regni Nostri concernens, sine dilationibus quotannis exolvi, et in rationibus Calculi ac expensarum adnumerari, faciat. In Quorum fidem præsentes Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsaviæ die ut supra.

Propozycie od Jmci Jego Królewskiey Mości na Seymie Ordynaryinym w Grodnie 1752o agituiacym się podane.

Każe mi Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy otwierać usta moie, abym na teraźnieyszey obradzie Publicznev wyraził myśl Panską Stanom Rzeczy pospolitey, obawiam się zdy nieudolności moiey nie przypisano, iż przy podobnym na każdym Seymie Królewskim głos moy nie miał tey mocy, aby wszyscy równym biegiem zaprzągszy się do pracy ratowali iuż konaiącą Oyczyznę bez rady. Smutna przeszłych Seymow Pamiątka, każe mi milczeć, iuż tedy nie mowie, ale otwieram Serce Panskie Stanom Rzeczy pospolitey. Panowanie Jego Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego długim pokoiem szczęśliwe pokazuie skutkiem, że Najiaśniejszy Pan zawsze chciał mieć Oyczyznę od upadow woiennych daleką. Bo lubo cała Europa prawie się zdała pod ciężarem Oręża, Sama Polska w Swobodzie swoiey zostaiąca, mogła zadane sobie przez domowe rozterki leczyć rany.

Dochodził Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy mocą Państw swoich Dziedzicznych Najiaśnieyszego Domu swego Prefensyi, żadney nigdy od Rzeczy pospolitey nie zgdał pomocy, ani szukał osobliwych wynalazków, aby iakim kolwiek sposobem implikować Polskę, a przez to do prawnie własnym Państw swoich Interessom. Sprawiło to rządkie wielonarodzkich Sentymentow ułożenie, nie czynie z otwartego Polski kraiu siedliska Woyny, dla dogodzenia sobie, widziały to Najiaśnieyszy Pan, że Polska przyszczupłości sił swoich, potrzebuie wewnętrznego u siebie porządku, nie cudzych klotni opieki. Jezeli wtedy wtenczas Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy nie więcey nieczynił Polszcze, tylko aby porostawszy z swoim kraiu do podobnego innym Państwom przychodziła kosztu, dopiero z tąż samo czyny, aby Oyczyzna cieszącą się pokoiem, w dobrey z postronnemi zyiąc harmonii, cudze Interessa do rownego z sobą nie łączyła porządku. Ogłosił się był cały kraiu Państwa Rzeczypospolitey z usilną zgdza zmocnienia się przez licznieyszego żołnierza, przyłączył swoie żądanie do tego. Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy, ale kiedy tak zbawienne Przedsięwzięcie chciał tylko widzieć Woysko, ale nie płacą temu Woysku pokazało; Sam nawet Kommissyi Projekt do wynalazku regularney Płacy, w uchwały tylko Seymy wprawił, obawia się Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy, aby ta Materya podobną niezgodliwością wyciągnęczy czas Rady innym Potrzebom Publicznym fatalnie niezastępowała.

Zagrzebione w Sądach niektore Inkonwenienceye, potrzebuią Stanow Rzeczypospolitey niemałey circumspekcyi; kommissya do Jor Olkuskich y innych szukania Minerałow dla zbogacenia kraiu odwłoki cierpieć nie może, oraz aby Stany Rzeczypospolitey omoncie w kraiu bieg swoy maiącey z porownaniem z kraiami Sąsiedzkiemi Projekt ułożyli, Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy z wielkich zaleca konsyderacyi, w Trybunale Radomskim zasiadaiącym z Senatu Sędziow dwoch zmnieyszona liczba, zaczym potrzeba mogąca nowego od Prawa posiłku. Doznany Mielmożnych Podskarbich Obrządu Narodow rozsądek, obiasnie potrafi, iakim sposobem Skarby Obrządu Narodow wiekszą przynieść mogą krajowi Importancyą.

Pokazuie się z experyencyi że czas Seymowania w dwoyrzadzey Jesieni zdrowiu szkodzi, y w podroż dalekich ciężkie przynosi niemygody, zatym zgda Najiaśnieyszy Pan, aby Stany Rzeczypospolitey inszy czas mygodnieyszy postanowiły. Reassumpcya konferencyi z Ministrami Cudzoziemskiemi, lubo inż dawniemi konstytucyami iest obwarowana, ale że coraz większe Rzeczypospolitey Potrzeby ią mięggaią, Miey y teraz Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy przypominać ią niemieszkanie.

Ustanowienie Sądow Pogranicznych y kadencyi zgodzenia y porządku, nie odwłoczney dla przyszłey Sprawiedliwości potrzebuie na tym Seymie Decyzyi. Konserwacyi Miast y pomnożenia Rzemieślnikow, aby Stany Rzeczypospolitey myślily y ex officia po wszystkich Miastach, żeby zniesione były. Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy swoiey nienawiązuie mygody, zalecaią. Te wszystkie Propozycye Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy takie Stanom Rzeczypospolitey do deliberacyi podaie, iakie widzi Najiaśnieyszy Pan do Exekucyi potrzebne, ieżnak ieżeli zupełna Stanow Rzeczypospolitey nie będzie konfidencya, wszystkie Pana ku Dobru Pospolitemu fatygi, trudnym zakończą się nad upadkiem oyczyzny lamentem. Otwiera Serce Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy Stanom Rzeczypospolitey, zgda aby każdy swoie Najiaśnieyszemu Panu otworzył. Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy nie iest to ten Monarcha, który z marszczoną powieką przyszłym na czoło na Ludowey patrzy, pełne łaskawości oko ten tylko na tego wymierzy, który srodze grozi mocy na zabicie Oyczyzny zazyie, ale iest ten uznoi w sobie Jego Krolewska Moc Pan Nasz Miłościwy, że każdy zmiarkuie swoie mylnie wzięte zdanie, bez szkodzenia Seymu, dawnych a kochaiących się Oyczyzny Polakow przykładem w Recess do naszych mięggych potrzebnieyszym Seymow to puści Materye, na które generalna nie nastąpi zgoda.

Instrukcya Przewielebnemu Xiędzu Hieronimowi Wielogłowskiemu kanonikowi Katedralnemu krakowskiemu, Urodzonemu Jozefowi Warzenskiemu Pisarzowi Ziemskiemu Poznańskiemu od Trybunału Koronnego Piotrkowskiego do Jego

Krolewskiey Mości Delegowanym Posłom. Dnia 20. Miesiąca Octobra 1752. Roku Pańskiego podana.

1. Postanowiona z Praw koronnych Jego krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey Iurysdykcya, pod Imieniem y Srodkiem Panowaniem Nayiaśnieyszego Pana reassumowana, sprawiedliwie sama się sądzi, do wyrażenia naypowinniyszey Maiestatowi Rekognicyi, ktora Jch Mość Panowie Delegowani Posłowie z Naygłębszą czcią submittuią.
2. Widoczną Serca Pańskiego dla Rzeczy pospolitey dobroć exponowaią będą, y tak za Oycowskie około Dobra Pospolitego starania, iako y w podróży odległey, z dworia szczerdy, fatygi, trudy, y prace, referent należytą w dziękczynieniu y podziękowaniu.
3. Z Nadeyścia Synu tak pożądanego dziecia, żal Trybunału koronnego z Publicznym porownawszy nieszczęściem, donosi Nayiaśnieyszemu Panu, iż iako Pospolite bezpieczeństwo na wykonaniu Sprawiedliwości wspiera się, tak powagą Jego krolewskiey Mości piastuiąc nie inne zaczęstey Iurysdykcyi skutki, tylko Naywyższey Władzy Swiątnic Boskich, y Praw Wolności, y całości publicznej utrzymanie, dlatego attencyą w dalszym czasie aż do skończenia upewnia.
4. Cuż Jch Mość Delegowani od Trybunału szczere y z dobremi Sentymentami zgadzaiące się Denuncią bunt vota, y oraz dla pożądanych szczęśliwości Jego krolewskiey Mości z Nayiaśnieyszą Krolową y Jch Familii zdrowia y Panowania wiekiem przedłużonym w Sukcessie iak naypomyślniyszym in hymo Corde vovebunt.
5. Swiętey sprawiedliwości / w Poradzie Jego krolewskiey Mości zostaiącey / Cooperatores Vltrisque Collegii Sędziow szczególnie iednak Jch Mości Xiędza Prezydenta, iako y Jch Mości Pana Marszałka, in hoc stallo powtorzone insinuabunt Zasługi, aby Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłosierny ex distributiva Gratia dobrotliwie przymiarę raczył.

Leo Morawski Enunciatus Pos. C. J. K. Pra. K. (L. S.) Josephus Dunin Karwicki K. C. K. Tribunalis R. Marschalcus.

Responsum na Rezon Instrukcyą z Kancellaryi koronney w Warszawie die 9. Mensis Novembris anno domini 1752. dany.

Nieumie się Stanowi Panu swemu Zacny Trybunał Piotrkowski z Winna, Maiestatowi przez Godnych Posłow swoich opisany Rekognicya; Nie umie się Stanowi y Swiętey Sprawiedliwości, kiedy pilnością w Sądach, a w nich doskonałym rozsądkiem pokazuie, że ta iest tylko zasiadaiących Sędziow Zabawa, ktora y praca. Przyimuie Miłe Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłosierny to Zacnego Trybunału Piotrkowskiego opisanie, składaią napełnym dobroci swoiey Sercu a zrzazaiąc Wielmożnego Prezydenta rekommendowaną sobie na tylo punktach doskonałość, Urodzonego Marszałka nieustatygowaną w pracach cnotę, a Wszystkich Sędziow ułożoną dopełnienia Obowiązkow swoich applikacyą, Upewnienia ze wypodaiących się Okazyach nie zaniedba piastowana tak pilnie Nayiaśnieyszą, swoią władzą, dobrotliwą wspierać łaską.

Traduction de la Lettre d'Asslan Giray Han de Crimee ecrite a Sa Maieste le Roy de Pologne et Electeur de Saxe.

Nous par la Grace de Dieu le Tres Puissant, souvera inde toute la Crimée, des Provinces de Kuban, Bodziak, Karman, et Han de toute la Czerkesize, Nugay, Perecope, Jankassie des plaines habitees et des plusieurs Autres Pais et Nations, après avoir rendis les plus Sinceres, et amicables Salutations a Votre Maiestate Auguste Troiszeme Image de Grandeur et de Magnificence parmi les Princes Chretiens S. Roy de Pologne, du Grand Duché de Lithvanie, Russie, Prusse, Masovie, Inndzko, Kijovie, Wołynie, Podolie, Podlachie, Inflant, Smolensko, Czernichove, Prince Souverain de Saxe et Electeur de S. Empire Romain — Nous nous informons de l'etat de sa Santé en luy souhaittant toute sorte de prosperité, accompagnée d'une longue durée de son Regne comme il est tres evident, que l'Ancienne, amitié et labonne Harmonie du Voisinage, a été toujours cultivée entre les Princes Souverains nos Predecesseurs Votre Maieste, et Toute la Republique de Pologne Nos amis, et qu'on se faisoit un devoir d'entretenir et honorer mutuellement Stipulés dans le Traité de Paix, et se donnant des soins particuliers de part et d'autre, pour les maintenir dans leur Vigeur par des Offices reciproques;

et que cette double maxime, etant le moyen le plus salutaire, de rendre et autant plus solide cette pure Amitié. Nous ecrivons cette fois la presente pleine de sincerité uniquement pour renouveller, et corroborer cett bonne intelligence, et pour Nous informer de l'état de la Santé de Votre Majesté, laquelle Nous expedions exprés exprés pour cet effet par notre Envoyé Szach Mina Agi; ainsi dpres que Votre Majesté l'aura reçue avec l'aide de Dieu Nous esperons d'apprendre de Votre Majesté Notre amis, que les Condition de cette pure amitié contractée depuis long tems entre Nous, seront pareillement respectées et honorées de sa part. D'ailleurs Dieu veuille conserver d'autant avant Votre Majesté dans une parfaite et longue sante.

Responsum ad easdem Varsaviæ Die 9ª Mensis Novembris anno Domini 1752ª datum.

Przy Poselstwie Urodzonego Szach Mirza Aga odbieraiąc od Was Brata y Przyiaciela Naszego nowe niezawodney Przyiazni oświadczenie, niemożemy zamilczeć ukontentowania Naszego, że raz przez Traktaty ugruntowane między Nami y Rzeczą Pospolitą Polską, Wami Bratem y Przyiacielem Naszym dobra konfidencyą, coraz bardziey się umacniaią. Przypisuiemy to przyiemności serca Was Brata y Przyiaciela Naszego, że od Nayrwiąz. przy chylności swoiey upewniaiąc o zupełney od Nas y Rzeczy Pospolitey Polskiey wziaiemności.

Cieszymy się z szczerego Was Brata y Przyiaciela Naszego progressow, a iako Nam miłe iest z Nim bez żadney przykrości z Państwami Naszemi Sąsiedztwo, tak zupełnego będziemy przykładać starania ze by od Nas y Rzeczy Pospolitey Polskiey brata Dobra Harmonia wiecznie była. Teraz Wam Bratu y Przyiacielowi Naszemu z prawdziwego affektu przydługoletnim życiu y przy szczęśliwości Zdrowia wszelkich życzemy Pomyślności.

Rescriptum ad Reverendum in Christo Patrem Samuelem Ozga Episcopum kijoviensem in Negotio collati Decanatus Cathedralis Camenecensem Venerabili Stephano Humiecki Canonico Archi Cathedralis Leopoliensis ac Judici Deputato Camenecensi ac Tribunali Regni. Varsaviæ die 25to 8bris anno Domini 1752do expeditum.

Augustus R.

Reverendo in Christo Patri Samueli Ozga Episcopo kijoviensi, seu cuiuiam alteri ad infra scripta potestatem delegatam habenti sincere Nobis Dilecto Fratiam Nostram Regiam. Reverende in Christo Pater sincere Nobis Dilecte. Intelleximus ex Relatione certorum Consiliariorum Nostrorum, qualiter obveniente morte Venerabilis olim Antonii Jedenin Decani Cathedralis Camenecensis in mense Octobri Anni præteriti subsecuta, Reverendus in Christo Pater Episcopus Camenecensis Vigore Concordatorum inter Serenissimum olim divæ memoriæ Sigismundum Primum Regem Prædecessorum Nostrum et Rempublicam, atq; Sacram Sedem Apostolicam de Alternativa mensium in conferendis Dignitatibus Personalibus, administrationibus, Officiis, Canonicalibus et Præbendis, nec non aliis beneficiis Ecclesiasticis servanda eundem Decanatum Ecclesiæ Cathedralis Camenecensis, uti in Mense Sedi eius reservato Ordinariæ Venerabili Stephano Humiecki contulerit, qui possessione huius Dignitatis fungens in Judicem Deputatum supremi Tribunalis Regni per Capitulum electus fuit, ac munere suo ex vi istius Prælaturæ inter cæteros Judices actu fungitur, qua stante per Reverendum Episcopum eiusdem Decanatus ipsi collatione ac functione Judicis Deputati, Reverendus Adamus Woyna Oranski Episcopus Bellinensis pessundatis legibus tam Concordatorum eorundem, quam Regni istius Statutariis de eodem Decanatu, subet obreptitie per Sacram Sedem Apostolicam sibi provideri curavit Executiq; Literarum dictæ Provisionis sinceritati Vestræ sit commissa, cum autem in huius modi Provisione præfati Decanatus per subet obreptionem reportata, Jura et Leges Nostræ ac Reipublicæ notorie remaneant Convulsa, Quapropter Nos non omittimus partes Nostras ad Sanctitatem suam interponere, ut pro sua Justitia Provisionem huius modi uti Legum convulsivam revocare et cassare dignetur, sinceritatem autem Vestram requirimus, ut ab executione dictæ Provisionis de eodem Decanatu ad favorem præfati Reverendi Adami Woyna Oranski, impetratæ, tantis per tum pro sua in Nos observantia, tum pro Munere Senatorio, quo Leges Regni sartas tectas sancte sinceritas Vestra sponondit, abstineat, donec Nos Sanctitatem suam de Nostro et Reipublicæ in hac Provisione Præiudicio, et Legum Publicarum contemptu informaverimus. Non dibutamus enim, quin Sanctitas sua

. aliquam Lesionem tum Legibus Regni, tum Praedecessorum Suorum Literis Apostolicis opeia-
liter pro hoc Regno emanatis, et diuturna Observantia firmatis pro Pace inter Status et Ordi-
nes Regni servanda, fieri patatur; qua mire etiam Sinceritatis Vestrae informationes ad San-
ctitatem suam ex Munere Senatorio Vandas, praestolamur, quam benevolure cupimus. Da-
tum ut Supra a.

Ustanowienie Wsi do Starostwa Ostrol-
ckiego należących na czynsze Pieniężne do Prowentow Staro-
ścinskich Należące, Przywileiem Iego krolewskiey Mości Gro-
madom wtychże Wsiach będącym approbowane dnia 25go Mie
siąca Listopada Roku Pańskiego 1752go w Warszawie.

August Trzeci Król &.

Oznaymuiemy tym Listem Przywileiem Naszym Wszem wobec y kazdemu z osobna, ko-
mu o tym wiedzieć należy; Iż lubo zaszedł Dekret kommissarski z Dekretu Sądow Nasz ych
assessorskich, między Wielmożnym Janem Małachowskim Kanclerzem Wielkim Koron-
nym, iako Starosta Ostrolęckim z iedney, a Pracowitemi Gromadami Wsiow do tegoż Staro-
stwa należących z drugiey strony w roku 1747go feruowany. ktorym to Dekretem opisano
iest, iak wiele Czynszow, Sepow, Danin y dni robocznych każda Wieś Dworowi Staroscinskie-
mu dawać, płacić y odbywać powinna, ze iednak w poszlednieyszym czasie przerzeczone Gro-
mady uwalniaiąc się od Danin, Sepow, y dni robocznych czyli Szarwarkow, upraszali Wiel-
możnego Kanclerza Wielkiego koronnego, aby wszystkie ich powinności na czynsz pienię-
zny zamienił. Wsze zadany był Ekonom do pomiarkowania y postanowienia pomienionych
czynszow, ktory z iechawszy do Starostwa przerzeczonego, z każdą Wsią z osobna pomiarkowaw-
szy wszystkie Prowenienciye Dekretem kommissarskim wyżey wyrażonym determinowane
na Summę Pieniężną wyprowadził, i iak wiele ktora ma Wieś wypłacać z Gromadami ugo-
dził się. Dla tego Wielmożny Kanclerz Wielki koronny na uiemą prozbę pomienionych Gro-
mad każdey Wsi z osobna dał na piśmie dokument Listu swoiey podpisany y Pieczęcią
przyciśniony wyrażeniem iak wiele ktora wieś czynszu Pieniężnego w zamianę robocizn Se-
por y Danin wypłacać corocznie powinna. ktore to konwencye albo postanowienia na Pi-
śmie wyrażone zawieraią w sobie, aby wypłacały Gromady corocznie determinowaną kwo-
tę Summy Talarami, to iest iedną Połowę na dzień Swiętego Jana Chrzciciela, drugą zaś na
dzień Swiętego Marcina Biskupa. Iako to Wioska Zarki Złotych Polskich 45gr. groszy 18.
Wieś pomian Złotych Polskich 190gr. Wioska Swiądrowy most Złotych Polskich 80gr. Wieś
Kiercek Złotych Polskich 162gr. Wieś Kopaczyska Złotych Polskich 570gr. Wieś Jagłowice
Złotych Polskich 342gr Wieś Bandysie Złotych Polskich 470gr Groszy 15. Wieś Długie
Złotych Polskich 412gr, groszy 28. Wieś Olszyny Złotych Polskich 475gr. Wieś Surowe Złotych
Polskich 1900gr. Wieś Garna Złotych Polskich 380gr. Wioska Wola Garnocińska Złotych Pol-
skich 36gr. Wieś Białuszny Lasek Złotych Polskich 190gr. Wieś Zduńce Złotych Polskich 456gr.
Wieś Młynarzice Złotych Polskich 1330gr. Wieś Swidworek Złotych Polskich 152gr. Wieś
Brzozowy Kąt Złotych Polskich 253. Groszy 10. Wieś Cyk Złotych Polskich 221gr. groszy 20.
Wieś Dąbrowy Złotych Polskich 2964. Wieś Wolkowe Łyki Złotych Polskich 2248gr. groszy 10gr
Wieś Niedźwiedź Złotych Polskich 456gr. Wieś Cyck Złotych Polskich 559gr. groszy 13gr. y szelag.
Wieś Wykrot Złotych Polskich 1361gr. groszy 20gr. Wieś Drążek Złotych Polskich 202gr. groszy 20.
Wieś Jazarko Złotych Polskich 532gr. Wieś Wyrzutny 1140gr. Wieś Zalesie 684gr. Wieś Wach.
1117. groszy 6gr. Wieś Czarna Łąka Złotych Polskich 202gr. Groszy 20gr. Wieś Mykoszowo 162gr.
groszy 4. Wieś Rososza 101gr. Groszy 10gr. Wieś Krubie 283gr. Groszy 22gr. Wieś Klimki 260gr. Wieś
Zolanka 580gr. Groszy 20gr. Wieś Rosnyce 239gr. Groszy 20gr. Wieś Zalesie 485gr. Wieś Kadzidło 1649.
groszy 6gr. Wieś Piasczana 443gr. Groszy 9. Wieś Wiązki 316gr. Groszy 20gr. Wieś Krzypice 266gr.
Wieś Tatary 379. Gro: 12gr. Wieś Długi Kąt 313. Groszy 15gr. Wieś Zabikowizna 253gr. Groszy 10gr.
Wieś Brzozowska 691gr. Groszy 18gr. Wieś Dworzeczy 114gr. Wieś Szafarczyska 158gr. Groszy 10gr. Wieś
Dąbrowska 441gr. Grosszy 20gr. Wieś Sekrra. 665gr. Wieś Kurpiewskie 525gr. Wieś Leg 883 Groszy 15gr.
Wieś Nowe Dylewo 1076gr. Grosszy 20gr. Wieś Szafarnia 633gr. Grosszy 10gr. Supplikowano Nam
tedy Imieniem wyżey wyżnionych Gromad Wsi Starostwa ostrolęckiego, abyśmy Powagą
Naszą Krolewską przerzeczone postanowienia stwierdzili, y to zawarcie zatwierdzili na Wasz

tyste razy wspomnionego Dekretu Kommissarskiego, uznali. Więc My Ktoniwszy ich Suplikarie do Supplikiti tych to Gromad, wyżey wyspisane Postanowienia Poraga Nasza Krolewska approbuiemy y stwierdzamy y aby często wspomnione Gromady do innych Powinności oprocz czynszow wytknigtych wyżey, pociągane na potym niebyły mieć chcemy, oraz pozwalamy, azeby każdy Mieszkaniec Wsi ktorey kolwiek Wsi podług uczynionego pomiaru, grunt ornie wydzielony trzy maigcy, miał wolność tenże swoy grunt potki żyć będzie sam trzymać, Sukcessorom swoim w Possessyą oddać, lub tenże sam grunt swoy, komu się spodoba sprzedać, iednak zawiadomiwszy Starozinskiey Zwierzchności. Co wszystko aby tym większy walor y wagę w Dalsze czasy mieć mogło, ten list Przywiley Nasz Pieczęcią Koronną stwierdzić rozkazaliśmy. w Warszawie ut supra.

Privilegium pro erigendo Collegio Medico Varsaviensem die 5to Mensis Decembris anno Domini 1752do Varsaviæ expeditum.

Augustus Tertius Rex.

Significamus &. Alia Medica Varsavienses submisse a Nobis petierunt, ut Collegium Medicorum Regia Authoritate Nostra erigeretur, prout apud exteras Nationes instituta sunt eius modi Collegia, ac probarunt multos homines medicarum Scientiarum plane expertes in pernitiem hominum medicinam exercere, libenter Eorum preces audire, iisq; facultatem concedere, voluimus, ut Collegium Medicum erigant, quem in finem sequentia Regia Authoritate Nostra confirmamus, primo Collegium Medicum constat ex omnibus medicinæ Doctoribus promotis, Varsaviæ degentibus, tres hirurgi habeant sessionem et votum in rebus ad hirurgiam spectantibus, et tres Pharmacopolæ in rebus Pharmaceuticis. Secundo Collegii Socii singulis mensibus determinato die Conveniant, et alter post alterum legat dissertationem de selecto quodam et utili medicinæ augmento, vel de cura et casu quodam extra ordinem; Specimina in Volumen collecta, quotannis imprimantur, ut publicum Usum inde hauriat, postea deliberent, qua ratione quam optime sanitati Hominum inservire possit, et imprimis allaborent, quæ attineant ad sanitatem Polonicæ Publicam, omniaq; ea observent faciantq;, quæ Collegio sanitatis observanda faciendaq; incumbant. Tertio Nullus Medicus Varsaviam veniens, et ibi domicilium collocans, medicinam exerceat, nisi prius a Collegio fuerit examinatus, omnesq; Chirurgi medicinam internam exercentes coram Collegio Scientiarum Medicarum experientiam probent, sin minus, citentur coram Collegio, et ter citati si non comparcant, et Contumaces fiant, Collegium contumaces auxilio Supremi Regni Marschalci Nostri, vel Capitanei Varsaviensis, vel Civitatis Præsidio capiat, atq; in prima Instantia iudicet, Causa autem eorum in Secunda Instantia coram Judicio Supremi Regni Marschalci Nostri, vel coram Judicio assessoriali Regni, Cancellarii Supremi disiudicetur. Quarto Collegium Medicum vigilet pro exacta Medicamentorum in Pharmacopoliis præparatione et distributione, et cum intinem bis quotannis omnia Pharmacopolia visitet, quæ minus recte præparata, vel inveterata inveniet, auferat. Quinto Collegium habeat singulis annis alium Præsidem, et unus quisq; secundum ordinem præsideat, Socius autem recens in Collegium receptus non præsideat, nisi elapsis quatuor annis, quum Ordo tangat Præsidis Officium sit convocare Socios cæteros deliberata proponere, et curare ut specimina Collegii imprimantur, ab omnibus et singulis Collegii Sociis disiudicata, Consiliaq; ab agrotis petita expediantur per ætate minimum Collegii Socium Ordo autem eorum sit secundum ætatem, qua Doctores creati fuerunt; Regii autem Nostri Medici præcedant cæteros; si autem aliunde Medicinæ Doctor adveniat, licet ætate maior, ultimum locum occupet. Sexto omnis in Collegium receptus Socius solvat ad fiscum Collegii pro accessione quatuor aureos Nummos, et ab omni pecunia quæ Collegio pro Consiliis numerata duo Aurei servantur ad fiscum quem Præses administret, et cum Calculo tradat. Ut ficò hoc alatur Servus Collegii, qui ex arbitrio Præsidis pendeat, libri novissimi Comparentur, aliaq; expensa ferantur. Septimo nulla Protectio quam Proceres circum foraneis dare possint valida sit, quod Praxim medicam attinet, ingvam enim esset ignorantiam in Hominum pernitiem fovere, Qui autem Medicarum Scientiarum expertus reperitur, eum Collegium Medicum Testimonio muniat, et liberum ei sit in toto Regno ff

medicinam exercere. Ut omnia exacte observentes Magnificis Supremo Marschalco et Cancellariis Regni Nostri pro committimus ut hoc Medicorum Collegium Varsaviensium omni modo tueantur, eigq pro Bono Publico auxilio sint, quem in finem has præsentes Manu Nostra s.

Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis, quo declaratur Constitutio 1688ª non autem 1558ª in Literis Moratorialibus interpretanda.

Augustus Rex s.

Significamus s. Relatum Nobis esse qualiter Constitutio 1588 Generoso Ordini Equestri contra Literas Moratoriales serviens in simili Instrumento Literarum Moratorialium in Infidelis Zelmani Herszkowicz Rabini Ostrogiensis die Septima Mensis Octobris Anno 1750 expedito falso scribentis seu errore Calami aliter sit specificata, nempe anni 1558. Cum autem anno sic expresso luculenter constet nulla fuisse Comitia Regni. Proinde et Constitutionem Anni eiusdem nullo modo reperiri, tollendo itaq ambiguitatem præmissam præsenti Rescripto Nostro declaramus Cancellariam Regni Nostri, non aliam habere mentem, nisi ut Constitutio Anni 1588ª Italis Nobilitari serviens pro More et usu exprimatur. Quod omnibus, quorum interest dignanter autem Officiis Castrensibus, aliisq Jurisdictionibus Causam ex re dictarum Literarum Moratorialium decidendis notum esse volentes, mandamus, ut mentem Legis Constitutione Anni 1588ª Contra Literas Moratoriales præscriptam pro Justitia et æquitate exequantur, et ut ab aliis exequatur pro Munere Officiorum suorum curent. In quorum fidem præsentem Manu Nostra sub scriptas Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsaviæ ut Supra.

Instrukcya Wielmoznym Jch Mość Panom Kazimierzowi Chorzeckiemu Sędziemu Pogranicznemu Bracławskiemu, Pisarzowi Grodzkiemu Kijowskiemu y Emerytowi Ostrowskiemu Skarbnikowi Nowogrodzkiemu Posłom z Woiewodztwa Bracławskiego do Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego obranym na Seymiku Poselskim 12go Septembr. dosztym w Winnicy dnia 22ª Sierpnia 1752ª Roku dana.

1º Cały Swiat widzi, ze tub auspiciis szczęśliwego Panowania Nayiaśnieyszego Krola Jego Mości Augusta Trzeciego Oyczyzna Nasza ab extra tuta, ab intra quieta zostawa, ktora szczęśliwie Nasza z szczegulnego pieczołowania Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego podlodzaca dla Nas bydz wyznaiemy. Gdy Wielmożni Jch Mość Panowie Posłowie za Oycowskie Około Nas Staranie Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego powinne od Nas z głęboka adoracya oddadza dzięki.

2º Ponieważ Woiewodztwo Bracławskie w oddalonym od portu zostaie Granic położeniu, zboiey nie maiąc do żadnego Portowego Miasta deflutacyi, ktoryby Commercia prowadzic, y przez nie bogacic się mogło, dla tego wielkie niewygody ponosic w wyprowadzeniu zboz swoich do bardzo odległego Miejsca Nieli Bugu musi, na ktorey to rzece Bugu wyraznym Prawu tak wielu Konstytucyami portu nowo nabudowanemu y rigorose obwarowanemi w Mieście Nawarzyszach nabudowano Młynow, dla ktorych liber transitus nie iest. Bo rzeka Bugiem płynąca do Gdańska statki dla trudnego w Mieście Nawarzyszach przez wybudowane na rzece Młyny przeiscia po niedzielku kilka z wielka expensa y opoznieniem czasu barkę swoie częstokrotnie muszą, w czym Wielmożni Jch Mość Panowie Posłowie Nasi Pokornie upraszać będą Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego in veritate dawnych Praw y Zwyczaiow List napominalny do Jasnie Oświeconego Xięcia Jego Mości Radziwiłła Chorążego Wielkiego Xięstwa Litewskiego, napisać rozkazał zeby on pomienione obstacula na rzece Bugu w Nawarzyszach przeciwko Prawom będące demolowad.

3º Gdy Urodzonym Jch Mość Panom Dyakowskim, Malachowskim, Jakszewskim społ Braci Naszym uczyniona od Jasnie Wielmożnego Jego Mość Pana Ossolinskiego Chorążego Nadwornego Koronnego krzywda przez bezprawne do Dobr Starostwa Chmielnickiego odebranie Wsi Jarzyborce,

Przywileiami Nayiaśnieyszych Krolow Polskich Panow Naszych Miłościwych sáczo
przed Statutem Nayiaśnieyszego Krola Jego Mości Alexandra o nie rozdawaniu dob nasto
pionym dure hæreditario danej Jurysporice nazwanej oprawiedliwa meretur kompassya
tedy Wielmożni Jch Mość Panowie Posłowie Nasi exponendo hanc in iuriam Szlachty Bra
ci Naszych, supplikowáć będą Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego aby Nay
iaśnieyszy Pan Nasz listem Swoim napomnieć tegoż Jasnie Wielmożnego Jego Mości Pa
na Ossolinskiego Chorążego Nadwornego koronnego raczył, zeby pomnieniona Wieś Ju
sysporice Jch Mościom Szlachcie Braci Naszym przywrocić raczył.

4to. Interess Urodzonego Jego Mości Pana Jana Miniszkiego Stolnika Bielskiego względem
poczynionej Summy na Garnizon Woysk Saskich Jego krolewskiey Mości, ciż Wielmożni
Jchmość Panowie Posłowie Respektem Jego krolewskiey Mości Panskiemu insinuowáć będą.

5to. Wiadome Polskiemu Swiatu iest Jasnie oświeconego Xięcia Jego Mości Czetwertynskiego
Podkomorego Woiewodztwa Naszego Bracławskiego, y Wielmożnego Jego Mości Pana Bekie
skiego Stolnika Bracławskiego kapitana Regimentu Pieszego Budawy Polnay koron=
ney, ciż Wielmożni Jch Mość Panowie Posłowie Nasi, Łasce Panskiey Jego krolewskiey
Mości rekommendowáć będą, aby pierwszy Chorągiew Pancerna otrzymáć, azaś drugi
na Obersterleytnanstwo awansowáć z Respektu Panskiego mogli.

Stanisław na Zawadce Worcell Woyski Kiiowskiy, Podstarości y Sędzia Grodzki Ży
daczewski, Koła Syeyerskiego Woiewodztwa Bracławskiego na Seymiku Przed Sey
mowym Marszałek. Manu propria. Stanisław Skandyrowski Stolnik Zakrzeyew
ski Koła Woiewodztwa Bracławskiego Assessor. Franciszek Gorbinski Komornik Grani
czny y Woiewodztwa Bracławskiego Assessor. Ludwik Wirski Skarbnik y Regent Ziem
ski Woiewodztwa Bracławskiego Assessor M.p.

Relacya na ten In
stnikaya Urodzonym Posłom od Woiewodztwa Bracław
skiego do Jego krolewskiey Mości Delegowanym, z kancellaryi Wiel
kiey koronney. Dnia 4to Miesiąca Grudnia Roku Panskie
go 1752go Danay.

Doznaiąc Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy, że zacne
Woiewodztwo Bracławskie, ustawiczna wdzięczną y Myśli Prezencyja Pana nadgradza Sy
bie szczerze, które maią, podczas z Rezydencyi w Warszawie krolewskiey kraiu, kiedy po
wszystkich na Seymy Walny Posłach, powtarza znowu to Woiewodztwo przez Urodzonego
Posła nie ustannie ku Maiestatowi Swoiemu rekognicyą. Wzaiemnie Jego krolewska
Mość Pan Nasz Miłościwy nigdy tak nieoddala się Osoba swoia, zeby przytomna całey Pol
ski nie trzymał opieki, dla tego y zasługi zacnego Woiewodztwa Bracławskiego zawsze w swoi
ey miłey będzie pamięci, a tym czasem zlecił Wielmożnym Ministrom Status z mieć się z Posłem
Rossyiskim o sposobach zabieżenia strzeżi wypadaiącego od Sieczy Hultayskiey, y dla ocale
nia otwartego od tamtey Strony Rozboynikom kraiu.

List od Jasnie Wielmo
żnych Senatorow y Ministrow Status, do Jasnie Wielmożnego
Jego Mość Pana Podskarbiego Wielkiego koronnego z Warszawy
dnia 5to Miesiąca Grudnia Roku Panskiego 1752go pisany.

Pomieniaz Dekret Trybunału Radomskiego w Roku przeszłym Sprawę między Sędzia
mi Pogranicznemi agitowaną per remissionem oddáć na Seym, lub w Czasu niedoyścia
na Senatus Consilium, co ustrumq; roku teraźniejszego rozeszło się, tym czasem Summa 20000
Złotych Polskich na Sędziow Pogranicznych naznaczona przez tenże Dekret Trybunału Ra
domskiego ad Decisionem Causæ in Sequestro zostaie w Skarbie, ad Instantiam Jego Mość
Pana Chorążego Woyskiego y Sędziego Pogranicznego Bracławskiego, który My niżey pod
pisani ad latus Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Senatorowie y Mini
stri Status za doniesieniem Jego krolewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu uważaiąc,
że gdyby Salaria naznaczone Sędziom Pogranicznym miały zostawáć in Sequestro, tym sa
mym dady Pogranicznie wakowáć by musiały, przez co tranquillitas całego kraiu do tąd u

trzymania, ca się zarankowac by musiała, zaczym umyśliliśmy upraszać Jego Mości Pana Podskarbiego Wielkiego Koronnego, aby zważywszy hanc indispensabilem necessitatem poty poki Causa non decidetur do tych 20000. złoty Skarb koronny inhaerendo Constitutioni et Resultato Senatus Consilii dotąd Sędziom Pogranicznym wypłacał, ktore 4000 złotych czerwonych złotych coroznie dodawał dla Jch Mość Panow Pogranicznych Sędziow Woiewodztwa Bracławskiego ad complementum 8000, ale ad Manus et gwitationem Jego Mości Pana Choieckiego Woyskiego y pierwszego Sędziego Pogranicznego tegoż Woiewodztwa, tym dokładem, aby Jego Mość Pan Choiecki Sędzia Pograniczny przy odebraniu tych 4000 złotych Polskich z Skarbu Koronnego recess od Sekwestru 20,000 złotych Polskich Summy na Sędziow Pogranicznych naznaczoney uczynił, zeby wszyscy Sędziowie ad decisionem Causæ inuita antiquum suum odbierali securè Pensyę; ze zaś zapatrzyliśmy się na prace Jego Mości Pana Choieckiego Sędziego Pogranicznego y nie małe wpodrożach kosztа, a przytym ztąd emolumentum Rzeczy pospolitey pochodzące, ze znaleziony teraz Informacyi, mozemy przy konferencyi z Ministrem Rossyiskim zabieżeć dalszym Haydamakow Praworom y rabunkom: Upraszamy Jego Mość Pana Podskarbiego Wielkiego Koronnego, aby temuż Jego Mość Panu Choieckiemu wydać kazał z Skarbu Koronnego Summę 10,000 złotych Polskich a to za podiste koszta y fatygi, upewniaiąc tegoż Jego Mość Pana Podskarbiego Wielkiego koronnego, ze u Rzeczy pospolitey evincemus, ze Mu te dwie Summy wyżey wyrażone przyzisto w Rachunkach będą, albo przez nayprzod Senatus Consilium, ubezpieczone, na co się podpisuiemy.

List Jego Krolewskiey Mości do Wielmoznego Podskarbiego Wielkiego koronnego w Negotio Rezydenta ad Curiam Romanam.

August Trzeci &.

Wielmozny Uprzeymie Nam Miły. Ponieważ dotąd naznaczonego Rezydenta per anteriora Senatus Consilium expedyować Nam nie przyszło, a teraz urgens Negotium w Curia Romana necessitas wyciąga, aby kto inwigilował Prawom Oyczystym, Umyśliliśmy tamtejsze zaraz ad inwigilandum Potrzebom Krolestwa Naszego Urodzonego Kokolanicgo poty poki namiestnik Jego ad obeundum Munus Rezydenta nieznaznaczony kogo innego. A zatym zelabor ciue mercede będzie może, Zadamy po Uprzeymości Waszey, abyś z Pensyi tey, ktora naznaczona iest dla Rezydenta, do Rzymu, tamtejszy poki aktualnego nieobmyślemy Rezydenta, wypłacał Czerwonych Złotych 4000 coroznie. Będzie Nam zatym Miła Uczynność ta Uprzeymości Waszey, y wdzięczni iey będąc, wszego od Pana Boga życzemy szczęścia.

Reskrypt Jego Krolestkiey Mości, względem Ustanowienia Kadencyi Sądow Pogranicznych Woiewodztwa Bracławskiego, y administrowania Sprawiedliwości, z kancellaryi Wielkiey Koronney dnia 8. Miesiąca Grudnia Roku Pańskiego 1752. expedyowany.

August Trzeci &.

Urodzonemu Kazimierzowi Choieckiemu pierwszey Podstarościemu y Sędziemu Grodzkiemu dziwskiemu, potym Podstarościemu y Sędziemu Grodzkiemu kamienieckiemu, teraz Woyskiemu Bracławskiemu y Pisarzowi Grodzkiemu Generału Woiewodztwa kijowskiego Instrumentem Naszym dnia 29. Listopada roku 1746. wydanym, w Grodzie zaś Winnickim w roku 1747. dnia 18. Julii oblatowanym, na miejsce zmiedzy zeszłego Urodzonego Augustyna Jaroszynskiego, na teneras Mieczn.ka Bracławskiego potym Stolnika Winnickiego Konstytucyą Anno 1736. na Sądy Pograniczne Woiewodztwa Bracławskiego naznaczonego Kommissarza deputowanemu, Kazimierzowi Swidzinskiemu na teneras Podstolemu Podolaweńskiemu, ateraz Stolnikowi Zrinogrodzkiemu, Piotrowi Antoniemu Sudymontowiczowi Czeczotowi Cześnikowi Bracławskiemu Starościc Kaytynskiemu, Antoniemu Wonskiemu Podstolemu Latyczowskiemu post libera resignationem Urodzonego Antoniego Wąsowskiego Reskryptem Naszym w Warszawie Dnia 22. Sierpnia w Roku 1750. wydanym naznaczonemu, Kommissarzom y Sędziom Pogranicznym Woiewodztwa Bracławskiego Wiernie Nam Miłym. Urodzeni Wiernie Nam mili. Na fundamencie Senatus Consilii Anno 1732. die 13. octobris w Warszawie expedyowanego, a potym Konstytucyą Roku 1736. na Seymie Pacificationis approbowanego, Wzgląd[illegible]

Wasze wraz z kommissarzami Rossyiskiemi we Mieście Targowicy w roku 1750e pomienionych Sądow Pogranicznych Ordynacya, ktora My iako dostatecznie opisana approbujemy, tym iednak dokładem, iż ponieważ kadencye w przerzeczonej Ordynacyi mianowane, wcale zatrudnionym były determinowane, wiec czas sposobniejszy zważaiąc, te dalsze na czas inszy przekładamy. to iest: pierwsza kadencya dnia 10e Maja; drugo dnia 16e Września podług Łacinskiego kalendarza naznaczamy, zlecaiąc Wiernościom Waszym, azebyście na nieprzyiemność niektorych z Wiarności Waszych nie wważaiąc, byle tylko ieden na miejsce determinowane ziechał Sądy Pogranicznie odprawowali: albo odprawowali, znosząc się z kommissarzami Rossyiskiemi ad Mentem et obligowaniam pomienionej Ordynacyi, Causas Privatorum in genere omnes et singulas podług wszelkiey sprawiedliwości y Traktatu, alias Solmsow Radzie walney 1710e anni inserowanego s: m materias iednak Statum tangentes nie wdaiąc się w rzeczy opisania pomienionego Solmsow sądzili, y decydowali, ludzi Rossyiskich zbiegłych y omyślnych w granicach Państw Naszych znayduiących się wydać rozkazali, y wzaiemnie o takowychże ludzi z Państw Naszych uciekłych dopominali się, y dla ludzi Polskich ukrzywdzonych u kommissarzow Rossyiskich sprawiedliwości y satysfakcyi domagali; ktoby zas z Obywatelow Woiewodztwa Bracławskiego za Prawem stawić się niechciał, satysfakcyi Dekretem Sądow Pogranicznych nakazaney Zagranicznym ludziom Rossyiskim uczynić rekuzował, lub się kondemnować dopuścił, tedy in re Judicata za pierwsza kondemnata, a za dwiema in Contumaciam otrzymanemi Dobra Jurevicki, Urodzony Burgrabia, lub Regent Sądow Pogranicznych albo Jnstygator od Sądu ad expediendos actus przysięgły postanowiony po odprawionej wprzod exekucyi ad mentem Legis etiam ad libita copia Militari, wiela exigentiam Interesu et proportionem na kazaney ukrzywdzonym stronie Rossyiskich ludziom satysfakcyi, odbierać y trzymać ma; z ktorych Prowentow uspakaiać pretensye ludzi Zagranicznych Rossyiskich powinien, po ktorey uczynionej satysfakcyi Dobra bez żadnego ukrzywdzenia Poddaństwa oddać Jure Victo powinien, ageby iż Stante tentatoria Possessione nad uszczerbne Prowenta Dobra aggravował, tedy zapozwany do Sądow Pogranicznych imediate odpowiedzieć, et damna illata kompensować te nebitur sub rigore imbidem expresso praecisa omni dilatione, extendendo; Akta Sądow Pogranicznych more solito w Grodzie konserwowane y we Mieście Winnicy lokowane zostawać maią. Pozwy sub nomine Nostro Regio, a zaś pod Pieczęcią Ziemska Woiewodztwa Bracławskiego, Extrakty registrantibus wydawane bydź maią w Interessach wszelkich Pogranicznych Urodzeni Kommissarze Woiewodztwa Bracławskiego cum Ministris Reipublicae Status et bella znosić się maią, ktorym to Urodzonym Sędziom Pogranicznym na wszelkie domienienia bez Ministeria niedwłoczna rezolucya dawać za obligowani. datt ut supra.

Reskrypt taki do Woiewodztwa kijowskiego dnia y roku tegoż z tey że kancellaryi wypraniony.

August Trzeci &.

Urodzonym Łukaszowi Bohdanowiczowi Podstolemu y Sędziemu Grodzkiemu kijowskiemu, Warnenczowi Potockiemu, kommissarzom y Sędziom Pogranicznym Woiewodztwa kijowskiego Wiernie Nam Miłym. Urodzeni Nam mili. Na fundamencie Senatus Consilii Anni 1732e die 13e Octobris w Warszawie expedyowanego, a potym Konstytucyą 1736e na Seymie Pacificationis approbowanego, ponieważ iż za tym nadzieią, aby sprawiedliwość w Państwach Naszych kwitnąca coraz wiekszym zostawała porządku. Zatym ieżeli dotąd nie przyszło Wiernościom Waszym uczynić Ordynacyi względem Sądow Pogranicznych Woiewodztwa kijowskiego z Państwem Rossyiskim, zlecamy, aby nie odwłocznie zieżdżaiąc się na wyznaczone Sądom naznaczone miejsce, zniecili się z kommissarzami Rossyiskiemi, y ad normam Ordynacyi Sądow Pogranicznych Woiewodztwa Bracławskiego, woiewodztwa kijowskiego, ułożyli, a naybardziey dwie kadencye Sądow wrok każdy ustanowili, y dzień y miesiąc zieżdżania się między sobą nazawsze umowili, tak aby na dwa terminy corocznie zieżdżali się unius absentia non obstante, byle ieden z Wiarności Waszych znaydował się, y sądził znosząc się z kommissarzami Rossyiskiemi ad mentem et obligowaniam pomienionej Ordynacyi, Causas Privatorum in genere omnes et singulas podług wszelkiey Sprawiedliwości, y Traktatu alias Solmsow w Radzie walney 1710e Anni inserowanego s: m Materias iednak Statum tangentes nie wdaiąc się: / według opisania pomienionego Solmsow sądzili y decydowali, ludzi Rossyiskich zbiegłych y omyślnych w granicach Państw Naszych znayduiących się wydać rozkazali; y wzaiemnie o takowych że ludzi z Państw Naszych uciekłych dopominali się, y dla ludzi Polskich ukrzywdzonych u kommissarzow Rossyiskich Sprawiedliwości y Satysfakcyi domagali. ktoby zaś z Obywatelow Woiewodztwa kijowskiego za Prawem stawić się niechciał, Satysfakcyi Dekretem Sądow Pogranicznych Nakazaney Zagranicznym Ludziom Rossyiskim uczynić rekuzował, lub się ff.

lub iż kondemnowaí do possit, tedy in re iudicata za pierwsza kondemnatą, a za drugą in Contumaciam otrzymanemi Dobra Jure Ziemi Urodzony Burgrabia, lub Regent Sądow Pogranicznych, albo Instygator od Sądu ad expediendos Actus przysięgły postanowiony po odprawionej wprzod exekucyi ad mentem Legis etiam adhibita Copia Mobilium instar egzekucyi Interessu et proportionem nakazanej Ukrzywdzonym z krajow Rossyiskich ludziom datyfakcyi odbiwać y trzymać ma, z ktorych Prowentow wypakaiąc Pretensye ludzi Pogranicznych Rossyiskich pomimien, po ktorej uczynionej datyfakcyi Dobra bez żadnego ukrzywdzenia Poddaństwa oddać Jure Ziemi pomimien, ządyby Stanki Terminu Possessione nadzwyczayne Prowenta Dobra aggravowali, tedy zapozwany do Sądow Pogranicznych indilate odpowiedzieć et damna illata kompensowaí tenebitur, lub rigore imbidem expresso, praecisa omni dilatione extendendo. Akta Sądow Pogranicznych w Zytomirzu maią bydź lokowane, Pozwy ma Nomine Nostro Regio, zaraz pod Pieczęcią Ziemską Woiewodztwa Kiiowskiego, Extrakty Requirentibus my dawane bydź maią. w Interesach wszelkich Pogranicznych Urodzeni Kommissarze Woiewodztwa Kiiowskiego cum Ministris Rei publicae Status et Boni znosić się maią, ktorym to Urodzonym Sędziom Pogranicznym na wszelkie doniesienia, też Ministerya niewdrożona Rezolucya dawać za obligowani. Dan w Warszawie Dnia y Miesiąca iako myrzy, to iest ostatniego Grudnia Roku Pańskiego 1752.

Reskrypt do Urodzonego Ludwika Kalinowskiego Starosty Winnickiego, azeby pro Munere Officii Dekreta Sędziow Pogranicznych przyprowadzał do Exekucyi. Warszawa z Kancellaryi Wielkiey Koronney Dnia 8. Miesiąca Grudnia 1752. roku expedyowany.

August Trzeci &

Urodzonemu Ludwikowi Kalinowskiemu Staroście Naszemu Winnickiemu łaskę Naszą krolewską. Urodzony Uprzeymie Nam Miły. Ponieważ Sądy Pograniczne Konstitucyi 1736. approbowane potrzebuią nie odwłoczney Dekretow exekucyi, zaczym żądamy po Uprzeymości Waszey, azeby zwłoczney na Siebie Prawem obligacyi, zaleceń Urzędowi swemu niewdrożona Dekretow Pogranicznych Sądow Woiewodztwa Bracławskiego exekucya pod rygorem w Prawie opisanym. Jakie kiedy Sąd Pograniczny Dekretem swoim Strons ad executionem do Urzędu Uprzeymości Waszey odeśle, aby za każdą Strony Requizycyą Urodzony Urzędnik Grodzki zaciąg, y Dekret do skutku przyprowadził. Uczyni to Uprzeymość Wasza dla łaski Naszey krolewskiey y zobowiązku swego. Datum ut supra.

Reskrypt podobny do Urodzonych Starostow Pogranicznych, azeby pro Munere Officiorum suorum Dekreta Sędziow Pogranicznych do Exekucyi przywodzić starali się dnia y roku iak wyżey dany.

August Trzeci &

Urodzeni Uprzeymie Nam mili. Prawem publicznym postanowione Sądy pograniczne dla poskromienia występkow, y uczynienia sprawiedliwości Ukrzywdzonym, a Uprzeymości Waszey tymże Prawem do wykonania stanowionych Dekretow y Exekucyi iestesmy obowiązani. Maiąc zaś od Panow Rad Naszych uwiadomienia, iż zaszłych Sentencyi wspomnionym Sędzie Pogranicznym nie dziwie się exekucya, y dla tego bez wykonania kary, coraz większe rodzą się exorbitancye, z tey tedy Przyczyny Uprzeymości Waszey dla Wiarności Waszey Jak obowiązek przypomnieć, zalecaiąc pilno, azebyście Dobro Pospolite maiąc w względzie, y włożoney Prawem na siebie obligacyi, nie odwłaczaiąc często wspomnionych exekucya wykonywali, y kary na Excessantow postanowione do skutku przyprowadzali, żądamy. Uczynienie to Wiarności Waszey dla łaski Naszey krolewskiey y powinności Urzędow swoich. Dan w Warszawie Dnia y Miesiąca iak wyżey.

Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis ad Executorem Literarum Apostolicarum de non exequendis iisdem Varsaviae die 10. Mensis Septembris anno Domini 1752. emanatum.

Augustus Tertius &

Reverendo in Christo Patri Josepho Kierski Episcopo Bolinensi, Suffragano et praeposito Cathedrali Posnaniensi, seu Cuipiam alteri ad infra scripta potestatem delegatam habenti, fideliter Nobis dilecto Gratiam Nostram Regiam Reverende fidelitas Nobis Dilecte. Intelleximus ex Relatione Cortorum Consiliariorum Nostrorum qualiter obveniente morte Venerabilis Alexandri Miaskowski Primicerii Posnaniensis in Mense Aprili anni praesentis subsecuta, Reverendus in Christo Pater Episcopus ff

Posnaniensis, vigore Concordatorum inter Serenissimum olim divæ memoriæ Sigismundum Primum Regem Prædecessorem Nostrum et Rempublicam, atq; Sacra Sedem Apostolicam de alternativa Mensium inconferendis Dignitatibus Personatibus administrationibus officiis Canonicalibus et Præbendis, nec non aliis Beneficiis Ecclesiasticis servanda eundem Primiceriatum Cathedralem Posnaniensem ultimo mense sedis eius Ordinaria vacante Venerabili Petro Kotkowski contulerit, qui previus pacificam eiusdem Dignitatis Possessionem adeptus sit quo stante Ipsius Jure et Possessione, Venerabilis Antonius Sudkowski, pessundatis legibus tum Concordatorum eorundem, quam Regni totius Statutariis de eodem Primiceratus sub et obreptitie per Sacra Sedem Apostolicam sibi providere curavit, executiog; literarum dicte Provisionis fidelitati Tue est Commissa. Cum autem in huius modi Provisione, præfati Primiceratus per et sub obreptitiem reportata, Jura et Leges Nostra ac Reipublicæ Notaria remaneant convulsæ, qua propter non omisimus partes Nostras ad Sanctitatem suam interponere, ut pro sua Justitia provisionem huius modi, sicti Legum convulsivam revocare, et cassare dignetur, Fidelitatem autem Tuam regirimus quatenus ab executione dictæ Provisionis de eodem Primiceratu ad favorem præfati Venerabilis Antonii Sudkowski impetratæ tantis per pro Tuo in Nos Studio, atq; legum Regni observantia abstineas, donec Nos Sanctitatem suam de Nostro et Reipublicæ in hac Provisione præiudicio, et legum Publicarum contemptu informaverimus. Non dubitamus enim quin Sanctitas sua aliquam lesionem tum legibus et consuetudinibus Regni, tum Prædecessorum suorum literis Apostolicis specialiter pro hoc Regno emanatis sit admisura, qua in rede Præiudiciis inde secuturis, etiam fidelitatis Tuæ informationes suæ Sanctitati deindas præstolamur. Quem bene valere cupimus. In cuius rei fidem præsentes Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum ut supra.

Kopia Reskryptu do Urodzonego Plateza Pisarza Wielkiego Xięstwa Litewskiego, y Starosty Dyneburskiego, azeby z Ludźi z Obcego ych czynił Sprawiedliwość, dnia 10e Miesiąca Grudnia Roku Pańskiego 1752go w Warszawie expedyowanego.

Augustus Rex.

Urodzonemu Plateroni Pisarzowi Wielkiego Xięstwa Litewskiego Starosce Dyneburskiemu, Wprzeymie Sam Miłemu. Urodzony Wprzeymie Sam Miły. z Przyczyny bliskiego Sąsiedztwa z Państwem Rossyiskim, często o Ludzi zbiegłych zachodzą skargi, które to Sprawy ponieważ podług Prawa należą do Urzędu Wprzeymości Waszey, wiec pilnie zgadamy azeby Wprzeymość Wasza, Ludzi z biegłych Rossyiskich, lub iakąkolwiek krzywdę podczyniony, reklamuiącym niezwłocznie wydawać rozkazał, et Iniuritatis w Urzędzie swoim sprawiedliwość czynił. Uczyni to Wprzeymość Wasza dla Łaski Naszey Królewskiey, y z Powinności Urzędu swego.

Kopia Listu do Jasnie Wielmożnego Jego Mość Pana kanclerza Wielkiego Koronnego do tegoż Jego Mości Pana Plateza Pisarza Wielkiego Xięstwa Litewskiego. Intuitu pisanego.

Ponieważ Ministra Dworu Rossyiskiego ex interoveniebus occurentiis uchodzenia Ludzi, zaniosł gwerimoniam do Jego Królewskiey Mości Wiszo virum est Nayjaśnieyszemu Panu tu inkludowany do Wasz Mość Pana zlecić expedyować Reskrypt, którego tenorem iako niezgtpis, że przezornym Zdaniem, y dotkonałością Sortu mentow raczysz Wasz Mość Pan zayść ni Conservationem dobrey Sąsiedzkiey Harmonii; Tak pro Munere meo præmissa insinuando, Mam Honor profiteri, że circa appreciationem ni ewrodio nowego Roku wszelkich uszkodzeń, singulari voto zostaie nazawsze &.

Decrakio Insubsistentia Annorum Generoso Clementi olim Magnifici Thomæ Ordinati Zamoyski Palatini Lublinensis Filio, die 9na Xbris Varsaviæ 1752go expedito.

Augustus Tertius &.

Emanatas fuisse literas Manu Nostra sub die 9e Mensis Septembris 1750 anno Continentes inse additionem annorum Generoso Clementi Zamoyski, Palatini Lublinensis Filio, quatenus ipse vigore, prælibatæ additionis ni Casu Fatorum memorati Patris sui quam primum ad annum ætatis sue 16. pervenerit regimen et Dispositionem Bonorum præfatæ ordinationis, ac si 30: compleret

annum, adeat, eandem Ordinationem in Possessionem suam apprahendat, ac per eandem ipsum tenere, valeat, permiseramus; Cum vero per Consiliarios Nostros sit Nobis ad præsens remonstratum, Præscriptum et Regulas Ordinationis Zamoyscianæ tot Constitutionibus Regni corroboratas, in omnibusq́ punctis asseuratas, minime infringi posse, aut quocunq́ Praetextu etiam temporanee immutari valere, ea propter ad Representationem Consiliariorum Nostrorum inclinati, Rescriptum Nostrum additionis Annorum Generoso Clementi Zamoyski supra de actu expressum revocando, illud pro in subsistenti declaramus præsentibus Literis Nostris, quas Manu propria Subscriptas, Sigillo Regni Communiri iussimus. Datum Varsaviæ die et Mense ac Anno quibus ut Supra.

Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Generosos Capitaneos Jurisdictionales in habitu Bonorum ad Abbatias pertinentium, die eadem eiusdem ibidemq́ ac anno eodem expeditum

Augustus Tertius &c.

Generosis Capitaneis, sub Cuius ac quorum Jurisdictionibus Bona Commendatariarum Abbatiarum Sinecensis, Lubinensis, Plocensis, Wschocensis, Claræ Tumbæ, Culeioviensis Zagroeriensis, Andrzeioviensis, Paradisiensis, Cervenensis, Tremesnensis, et Præposituræ Miechoviensis consistunt, tanquam brachio Nostro Regali, fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fidelitati Nobis Dilecti. Quemadmodum studendo paci et tranquillitati inter Status Regni istius inveteratam Controversiam et quæstionem cum Sacra Sede Apostolicam ex Parte Reipublicæ ratione Juris Patronatus Regii promotam, Serenissimis Joanni IIIo. Augusto IIo Parenti Nostro desideratissimo, Regibus Prædecessoribus Nostris, ac Nobis Ipsis per Pacta Conventa inposita et iniuncta, Deo propitio mediante solenni Tractatu cum omnium satisfactione componi et concordari studuimus, et renuntiando pretensionibus, Juriq́ Patronatus Regio ad plures abbatias, Præposituras, Dignitates et Beneficia in Regno constituta, in tredecem solum modo abbatiis ac gavisimus, et Constitutionem Regni de Nuntiis Pontificiis, eorumq́ potestate, et Jurisdictione ex Causa Controversiæ huius modi in Comitiis Generalibus Anno Domini Millesimo Septingentesimo Vigesimo sexto sancitam ad Terminos Convenientes reduximus, et moderati sumus, ita speramus finem rebus altercationibus et controversiis impositum fuisse, ut nullo unquam tempore resuscitarent, earum præter expectationem Nostram continuas recipimus querelas, in Bonis Abbatiarum prætatarum, quæ in commendam ad Nostram Nominationem concessa fuerunt, Monachi quodam odio et malevolentia ducti, frequentes invasiones fundorum, Pratorum, Propinationum usurpationes et novas quasdam supra Bonis Commendatariorum prætensiones, de quibus nequaquam in Tractu actum fuerat, formare, et usurpare, atq́ adeo Commendatariis molestias, ingravitudines, lites inferre præsumunt, ut Proventus Commendatariorum, quos in auxilium Necessitatum suarum, et compensationem in Rem publicam meritorum assignatos habuerunt, in lites expendere, et molestias atq́ damna loco præmii reportare cognantur. Quare Nos istis Inconvenientiis Monachorum occurrere, et auxilium Commendatariis in præmissis ferre, Illisq́ subvenire, atq́ Tractatum concessione Commendarum, ne reddatur manis, ac plane inutilis, manutenere cupientes Fidelitatibus Vestris, Eorumq́ loca tenentibus mandamus, ut prævia monitione et requisitione Monachorum de dimittendis restituendisq́ Bonis ac fundis, aliisq́, quibus vis reditibus a mensa Commendatariorum, quocunq́ Titulo, prætextu, et colore avulsis, tum de non molestandis, vexandis, et inter turbandis litibus prætextuosis Commendatariis per Ministerialem, et duos Nobiles facienda, datoq́ Eis Termino ad restituenda ablata, recedendum a litibus et vexationibus, et cessandum a Molestiis, arbitrio Fidelitatum Vestrarum præfigendo. Quod si requisiti in Constituto Termino parere, et Bona ac Proventus restituere, eta molestiis, vexationibus, litibus et perturbationibus cessare, et eis officiose renuntiare nolucrint, extunc Bona et Proventus ad Mensam Commendatariorum spectantia, et per Anteriores Commendatarios possessa, Sinceritatibus Vestris, seu alteri Sinceritatum Vestrarum sub Cuius Territorio, Districtu, et Jurisdictione Bona huius modi Consistunt, per se, aut locum tenentem, seu Substitutum suum, aut Burgrabium Juratum sequestrandi

et in usum Commendatariorum salvo Calculo et quietatione conferendi, potestatem damus et impertimur. Quodsi autem Sequestro et executioni praesentium de rebellibus opponere praesumpserint, eatunc oppositionem eorum mota Nobilitate, seu adhibitis Copiis Militaribus; quas ordinandi Magnifici Duces Exercituum Regni in Mandatis habent; Manu forti tollant, et praemissa omnia tam in toto, quam in parte exequantur et exegui curent, pro Gratia Nostra, ac Officiorum Suorum debito, et sub poenis contra negligentes Officiales in Legibus Regni sanctis. In cuius rei fidem praesentes Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum ut supra nempe Varsaviae die Decima Mensis Decembris Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Secundo.

Annus 1753tius

Litera ad Sacram Regiam Maiestatem a Magnificis ac Generosis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigallia Consiliariis intuitu commorationis Judæorum in ædibus Generosi Camerarii de Buthlar et Ministri Aulæ Imperialis Russicæ. Mitavia die 20e Mensis Januarii anno Domini 1753e scripta.

Serenissime &

Ex Parte Civium et imprimis Mercatorum Mitaviensium quotidianis fere obruimur querelis et tamentationibus, quatenus commorationem Judæorum in ædibus Generosi Camerarii de Buthlar, et Ministri Aulæ Imperialis Russiæ afflicta Mercatorum Mitaviensium facies magis in dies magisq; non affligeretur, dum iidem illudendo legibus iam publice ibidem mercaturam exercerent, dumq; Generosus de Buthlar alios hac ratione ad recipiendos Judæos alliceret, adeo ut tandem hoc ductu Civitas haec totalem interitum et ruinam non immerito extimesceret, imo tristibus iam oculis cerneret. Certo certius est, quod iuxta leges Cardinales horum Ducatuum Judæis nulla concedi possint commercia, quare variis Laudis Publicis et novissime Laudis annorum 1746e et 1748e præcautum est, ne quisquam sub pœna centum Thalerorum pro quovis Judæo Solvendorum, Judæo commorationem in Bonis vel ædibus suis Concedere præsumat. Ut igitur iustissimis eius modi Civium querelis occurreremus, non intermisimus apud Generosum Camerarium de Buthlar summo Studio urgere, atq; instare, ut Judæos ex ædibus Suis uceret, neq; Legibus et Laudis Publicis conformaret; Sed in hunc usq; diem efficere hoc non potuimus, et postea quam Generosus de Buthlar subsentivit Nos omnibus viribus eo allaborare, ut ex Parte Aulæ Imperialis Russiæ ad ejiciendos Judæos servandasq; leges Patriæ Nostræ obligaretur, Consilium ulciscendi cepit, et ex Odio in iusto apud Aulam Imperialem Russiæ repræsentationibus Suis efficit, quod Prædium Sarrosen a Celsissimo Duce Ernesto Joanne, ceu pars Salarii pro Consiliario suo destinatum, et quod in possessione defuncti Consiliarii Ducalis Hartman fuerat, nunc in eundem finem ex Nostra Parte collocandum erat, sub titulo Sequestrationis dispositioni Nostræ subductum est. Ex Literis Generosi Camerarii de Buthlar ad viduam defuncti Consiliarii Hartman datis, quibus Ipsi Sequestrationem Prædii huius significavit, videre datim est, quatenus Aulæ Imperali Russicæ sine dubio ab Ipso repræsentatum fuit Prædium hoc jam anno 1740e ex Parte Aulæ Imperialis Russicæ sequestratum, et defuncto Consiliario Hartman ex singulari saltim gratia concessum esse. Sed repræsentatio haec omni veritatis fundamento destituitur. Defunctus enim Consiliarius Hartman, ut ante Sequestrationem in possessione Prædii huius fuit, ita et abinde ulla mutatione in eadem permansit, et neq; Contractum denuper ex parte Aulæ Russicæ accepit, nec alia quadam ratione de Prædio hoc Pactus est, neq; Revelsales de restituendo hoc Prædio post obitum suum dedit, sed multo magis quoties de Prædio hoc Ipsi querendum quid fuit, Ordinationem Camera Ducalis, nequaquam vero Imperialis Russicæ secutus est, nec segui potuit, dum Camera Imperialis Russica nunquam Eiusdem quicquam intimare præsumpsit. Prout igitur nunquam probari potest Prædium hoc jam anno 1740e sequestratum esse, ita eum Sequestratio 1740e facta //

per duodecem Annos absq mutatione Reteneri. Limentissimo Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Judicio humillime submittimus, num sine periculo hæc ulterior Sequestri ex Parte Aulæ Imperialis Russicæ extensio intueri possit? Eqvidem qvantum in Nos fuit, ut ne Aures Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ onerarem, qverelas has tam ratione Judæorum, qm ratione Prædii Jarrosen averterere conati sumus. Cum vero Nobis vix sperare liceat, Nos qvicqvam in hisce Negotiis esse effecturos. Supplices præmissa Omnia Sacræ Regiæ Maiestati Vestræ exponimus, utq Sacra Regia Maiestas Vestra Clementissime dignetur Interpositione sua Regia apud Serenissimam Russiæ Imperatricem efficere, ut prædium Jarrosen Nobis quam primum restituatur, et Generosus Camerarius de Buthlar ad ejiciendos plane Judæos ex ædibus mis adigatur, hocq ipso legibus Publicis et qverelis afflictæ Civitatis Mitaviensis satisfiat, subjectissime petimus. Quod reliqvum est, Nos totos et salutem horum Ducatuum Clementiæ et Paternæ Curæ Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ committimus, et DEUM Immortalem, ut ad seros usq Annos Sacram Regiam Maiestatem Vestram salvam tueatur, indefessis precibus precamur, ac illibata fide et submissione maxima permanemus Serenissime ac Potentissime Rex. Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Subjectissimi ac fidelissimi. f. Christophorus Fridericus a Fircken Landhoffmeister. H. G. Finck de Finckenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab Howen Oberburgravius. Henricus Christianus ab Offenberg Land Marschalcus.

Litera ab Iisdem ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in eadem Materia die et anno eodem Mitavia Scriptæ.

Illustrissime ac.

Cum per Gratiam Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ aditum ad Serenissimum Regem Dominum Nostrum longe Clementissimum tuto et facile habeamus, hisce literas Supplices ad Sacram Regiam Maiestatem datas Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ humillime exhibemus. Ex ipso Literarum Supplicum argumento satis apparebit, quid ratione Judæorum et Prædii Jarrosen noviter sequestrati hic acciderit, quare repetitione eorum quæ in Literis supplicibus continentur, Illustrissimam Excellentiam Vestram non morabimur, saltim ea qua par est submissione instantissime petimus, ut et Illustrissima Excellentia Vestra apud Sacram Regiam Maiestatem intercedere, idq efficere gratissime dignetur, ut Interpositione Sacræ Regiæ Maiestatis apud Serenissimam Russiæ Imperatricem Generosus Camerarius de Buthlar, ad ejiciendos omnino Judæos, et ad restitutionem Prædii Jarrosen adigatur: Gratiæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ tot documentis Nobis probatæ, in hoc quoq Negotio confidimus, et salutem hujus Negotii committimus: Deo vero adhuc certiorem Illustrissimam Excellentiam Vestram facimus, quod jam non nullis vicibus, horum Negotiorum Causa, Sacræ Regiæ Maiestatis Consiliarium Intimum et Ministrum Petroburgi existentem Generosum Dominum de Funck debite vegri dixerimus, et quantum fieri possit, et prout Consiliarius Intimus de Funck in intentioni Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Nostri longe Clementissimi convenire indicavit, Officia sua Petroburgi interponat, et bonis modis restitutionem Prædii Jarrosen, et ut Generosus de Buthlar ad ejectionem Judæorum obligetur, efficere studeat; Ast ultra dimidium Annum frustra remedium querelis Nostris allatum iri speravimus, et videtur Nobis, Generosum de Funck omnino quoq arbitrari, quod majori pondere agere debebit, si ex Parte Sacræ Regiæ Maiestatis ipsi demandaretur, ut in hisce Negotiis pro Interesse hoc Nostro et Publico, imo ad Ipsam Sacram Regiam Maiestatem seu Dominum Supremum spectante, agat et operam suam interponat. Quod superest Nos ad extremum vitæ habitum hanc quoq Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ benignitatem gratissimo pectore devenerabimur esse spondemus, et submississima cum observantia permanemus. Illustrissime atq Excellentissime ac. Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Humillimi ac Obedientissimi Servitores Eidem qui supra.

Responsum ad easdem ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario die 29e Mensis Januarii 1753e anno Domini Varsaviæ datum.

Magnifici et ac.

Gratulatæ sunt mihi Magnificæ et Generosæ Dominationes Vestræ novi Anni initium, quod et Eisdem quam sinceriſsime gratulor. Vellem una cum Anni tempestate mutari quoq; rerum status in Curlandia, sed illas in peius verti video ex literis Magnificarum et Generosarum Dominationum Vestrarum, in quibus Civitatum exitium, totiusq; Provinciæ iacturam describunt. Huius duplex Culpa est, prima quam fatentur, Generosum Camerarium de Buthlar afficit, qui ingerendo officio suo minorem adhibet moderationem, quam in Mandatis se ab Aula sua in vinctam habere, præsumere fas est. Altera Magnificarum et Generosarum Dominarum Vestrarum est, quarum maximam quidem arbitror esse Officiorum suorum sollicitudinem, omnia tamen sibi a Generoso Buthlar ferenda esse existimant contra vigentem Deo dante inter Russiam et Poloniæ Regnum amicitiam. Iniuriosum est Sacræ Cæsareæ Maiestati cogitare, quod velit, quod iusserit vim inferri Provinciæ quæ Dominio subiacet Reipublicæ, ibiq; Ministrum constituere, qui absq; communicatione cum Supremo Regimine mandatorum, quæ ab Aula sua accipit, Iudæos ad libitum favore, cum Ipsis Mercaturam Publicam exercere, Eiusdem Synagogam erigere, atq; ita Privilegia Nobilitatis, Iura et Leges totius Provinciæ invertere, atq; Civitates devastare, sibi licitum adscribat. Miror admodum qua propter Magnificas ac Generosas Dominas Vestras silentio hactenus præteriisse, quæ mihi in præsens narrant, et per Supplices exponunt Sacræ Regiæ Maiestati de damnis per Iudæos a Generoso Buthlar illatis, deq; per Ipsum vi occupato Prædio Sarrosen. Referunt quidem se ante sex menses ad Magnificum Junck ablegatum Sacræ Regiæ Maiestatis Petroburgi horum Negotiorum scripsisse, nullum autem ad huc obtinuisse responsum; Naturale est nihil efficere posse Ministrum in his, quæ Dominum et Principem suum tangent, opportunius a Magnificis et Generosis Dominationibus Vestris relatio facta fuisset Aulæ ante discessum Serenissimi, et hic præsente Russicæ ablegato, attamen quod hodie maiorem facit difficultatem omnes repræsentandi, effugere nolo, et meum arbitror quando cunq; agere, ut opera Serenissimi Provinciæ Reipublicæ in libertate maneant, et usu Legum suarum et Prærogativarum omnia quippe incerta sunt, cum a Iure discessum est; Interea Magnificis et Generosis Dominibus Vestris, omnia quæq; fausta et prospera, a D. C. M. cordicitus apraecor.

Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Magistratum Skarszewiensem, pro comportando Protocollo et Actis eiusdem Magistratem ad Iudicia assessorialia Varsaviæ die 24ª Januarii 1753ª anno Domini.

Augustus Tertius &.

Spectabilibus et Honoratis Pro Consuli Consulibus Advocato et scabinis Civitatis Nostræ Skarszewiensis fidelibus Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. Spectabiles et Honorati fideles Nobis Dilecti. Cum in Causa inter Successores Borkowianos ab una, atq; Successores Kossowianos parte ab altera in Iudiciis Nostris pendente Copiæ vidimatæ seu extractus ex protocollo sive Actis Civitatis Nostræ Skarszewiensis Donationis per Reverendum olim Wulff Nominatum Episcopum Culmensem in Personam Magnificæ de Wulffy Kossowey Palatinæ Culmensis, eiusq; Filiorum in Anno 1808ª facta et recognitæ, coram Iudicio Nostro Assessoriali per Partes productæ in se discrepent, ea propter Decretum Comportationis Actorum in hoc Casu necessariæ, sub actu hodierno in iisdem Iudiciis Nostris intercesserat. Cui insistendo Fidelitates Vestras requirimus, iisq; mandamus, quatenus vigore Literis præsentis indilate videlicet in triduo ab insinuatione earum Librum hunc Protocolli, scilicet Actorum, in quo memorata Donatio per Reverendum Wulff Nominatum Episcopum Culmensem in Anno 1808ª facta, et per eundem subscripta continet eodemq; libro unum ex Scabinis velitam Juratum Notarium Varsaviam transferendo deputent, ac abrigi Actum ad Iudicia Nostra Assessorialia comportari faciant, in integrum. Facturæ sunt præmissa Fidelitates Vestras Pro Gratia Nostra, officiiq; sui Debito, ac sub pœna quingentarum Marcarum Hungaricalium in Casum præsentibus Literis Contraventionis per fidelitates Vestras incumbenda. In quorum fidem præsentes Manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum ut Supra.

Reskrypt do Urzędu Radzieckiego. Itom

Błońskiego na administracyą Substancyi po zmarłey Maryannie Mrowickiey Mieszczce Błońskiey pozostałey dnia 27ᵐᵉ Miesiąca Januarii 1753ᵉ Anno Warszawie.

August Trzeci &.

Jacnie Rawetnym Burmistrzowi y Całemu Urzędowi Miasteczka Naszego Błonia Wiernie Nam Miłym Łaski Nasze Krolewska Jacnie Rawetni Nam mili. Przełożono Nam iest iakoby na fundamencie iakowegoś Testamentu przez niedawno z Małża Maryannę Mrowicka Wdowę Mieszczkę Błońską uczynionego Wielebni Łukasz Jaxiarski Proboszcz y Franciszek Perkowski Wikary Błoński Zakonu Swiętego Augustyna Kanonicy Regularni całą Prawie Substancyą po wspomnioney Maryannie Mrowickiey tak w ruchomościach iako y Dobrach nieruchomych pozostałą ogarnąć y do siebie zabrać mieli, y dotych czas ona podług Woli y zdania swego dysponuia, tak, iżby przy cayemy Inwentarza takowey pozostałey fortuny dla Sukcessorow spisać nie można: Ponieważ zaś podług Prawa dozor y administracya Dobr po zmarłych pozostałych, oraz należyte opisanie onychże Inwentarza do Urzędu Waszego przynależy. Wiec my z Władzy Naszey Naymyślszey Krolewskiey rozkazuiemy y pilno Wam zlecamy, azebyście zaraz niezwłocznie od aktu odebrania tego listu Naszego wyrzeczone Dobra ruchome y nieruchome, wszelkie Sprzęty y rzeczy, Zboża y bydła, oraz y pieniądze, ieżeli iakie w gotowiznie znaydować się mogą, po śmierci namienionej Małżonki Maryanny Mrowickiey Mieszczce Błońskiey pozostałe, nieuważaiąc na zadanie z Strony Wielebnych Proboszcza y Wikaryusza Błońskich opponuiące, y przeszkody, ani na żadne Mandaty wydane ad reponendum, wydysponuią y administratora wrotz odebrali, odebrawszy, Inwentarz należyty onych opisali, y one tak długo w administracyi trzymali, dokąd finalna względem ważności lub nieważności mniemanego Testamentu, tam gdzie, y przed kim, podług Prawa będzie należało, nienastąpi rozprawa. Uczynicie to dla Łaski Naszey krolewskiey, y Urzędu swego Powinności, Na co dla lepszey wiary Pieczęć koronna przycisnąć rozkazaliśmy. Datum ut Supra.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Cracoviensem pro Parte Generosi Grzeciak Capitaneatus Rabstinentijs Commissarii eum declaratione Lrar. Moratoriarum per Nobilem et Spectabilem Frantz exportatarum Varsaviæ anno Domini 1753ᵒ expeditum.

Augustus Tertius &.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus Totiq̃ Magistratui Civitatis Nostræ Cracoviensis fideliter Nobis Dilecti Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Et si Generosus Andreas Grzeciak Capitaneatus Rabstinensis Commissarius pro quodam Cremato Nobili et Spectabili Andreæ Frantz Civitati Mercatori Cracoviensi per eum Conercdito summam mille florenorum Polonicalium vigore submissionis cuiæ manualis Chyrographariæ sibi debitam, ab eodem Nobili Frantz eiusdem summæ Debitore per Sententiam in Officio Consulari Fidelitatum Vestrarum die 28ᵉ Augusti Anno immediate elapso ex Controversiis Partium earundem definitive prolatam evicerit, citatiq̃ per Eundem Nobilem et Spectabilem Frantz via prosequendæ appellationis a prædicta Sententia interpositæ, nontamen per fidelitates Vestras admissæ, ad Judicia Nostra Assessorialia edita, jam Cassata sit; Nihilominus Idem Debitor Nobilis et Spectabilis Frantz in grave dicti Generosi Creditoris sui Prajudicium, elusionem Justitiæ, atq̃ in retardationem Processus executorii literis Nostris Moratoriis subinde generaliter adversus quosvis suos Creditores obtentis sese tueri, et defendere, taliterq̃ a prænomorata Sententia solutionis prætactæ summæ ab ulteriorigq̃ rigore Processus fidelitatum Vestrarum se extricare conatur. Cum vero literæ Nostræ Moratoriæ Civibus adversus Creditores nimirum Personas Equestris Ordinis idq̃ virtute Constitutionis Regni 1588ᵉ sub nullitate earum dari prohibeantur, multo minus secus datæ easdem Personas Equestres efficere valeant; Quo circa memoratas literas Moratorias per Nobilem et spectabilem Frantz illimitate adversus omnes Creditores suos s: non apposita exceptione Personarum Equestris Ordinis: ///

impetratas ad terminos praeallegatae Constitutionis Regni reducendas, et declarandas esse duximus prout quidem in eo, quod praedicta literae Moratoriae memoratum Nobilem et Spectabilem Frantz a solutione praetacti debiti Generoso Szeciak Personae Equestris Ordinis facienda, ac ab ulteriori executione fidelitatum Vestrarum subtrahere, ac protegere minime possint, aut valeant, declaramus, Fidelitatibus quoque Vestris, serio mandamus, quatenus non attentis praedictis literis Moratoriis ulteriorem executionem Decreti sui ad Instantiam saepedicti Creditoris Generosi Szeciak in et contra praefatum Debitorem Nobilem et Spectabilem Frantz iuxta praescriptos Juris gradus administrent; secus non facturae fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra officiique sui debito. In cuius rei fidem praesentibus, Sigillum Regni est sub impressum. Datum Varsaviae ut supra.

Copia Literarum ad Sacram Regiam Maiestatem a Venerabili Capitulo Camenecensi in Negotio Decanatus Cathedralis Camenecensium per Reverendum Oranski Episcopum Bellinensem sub et obreptitie apud Sacram Sedem Apostolicam obtenti, Camenci die 11e Februarii 1753e anno Scriptarum.

Serenissime Rex.

Non ignoramus quanta pietate et Clementia Catholicam Religionem ac Subditos sibi devinctissimos, eorumq̃ servanda inviolabiliter Jura Serenissima Maiestas Vestra prosequi soleat, prout et in Negotio Decanatus Cathedralis Camenecensis Podoliae morte Per Illustris olim Jedymin vacantis per Gratiosum manutenendorum Jurium Rescriptum ad Illustrissimum Episcopum Kijoviae a Sacra Sede Delegatum pro exequenda Provisione eiusdem Decanatus ad dinistram Reverendissimi Oranski Episcopi Bellinensi et Suffraganei dicti Camenecensis informationem Contra Concordata inter Sacram Sedem, et Serenissimum divae memoriae Sigismundum Primum Regem Poloniae impetrata experti sumus. Profundissimas itaq̃ gratias Serenissimae Maiestati Vestrae exolventes, ulteriorem Protectionem ad prependendam eius modi Provisionem praeassertis Concordatis contrariam, tum ad praeiudicium supradicti Antistitis contra Patrias Leges ipsum Sedi Apostolicae suggerendum precibus humillimus imploramus. Adaras igitur placabiles Hostias pro diuturnitate Serenissimae Maiestatis Vestrae in columitate Offerentes, manemus. Serenissimae Majestatis Vestrae Humillimi Exoratores et Subditi fidei. Capitulum Camenecense Podoliae.

Literae ab eodem Venerabili Capitulo Camenecensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in eadem materia die 11e Mensis Februarii 1753e anno Domini scriptae.

Illustrissime q.

Non latet Nos quanta in Religionem Catholicam pietate, quantaq̃ in rebus gerendis dexteritate polleat, ut his compertis, Illustrissimae Dominationi Vestrae Vigilantissimo Legum Custodi vim et iniuriam, quae non solum Capitulo Nostro, verum etiam Concordatis inter Sanctam Sedem, et Serenissimum Sigismundum Primum Poloniae Regem a Reverendissimo Oranski Episcopo Bellinensi Suffraganeo dicto Camenecensi per Provisionem Apostolicam, pro Decanatu Cathedrali Camenecensi Collationis Illustrissimorum Dominorum loci Ordinariorum morte Per Illustris olim Jedymin mense Octobri Sedi ordinariae vigore praemissorum Concordatorum affecto Anno Domini 1751e secuta, vacanti, ad malam et dinistram informationem favore sui impetratam, sit illata evolvamus. Pergvam tum et obreptitie obtentam cum Publica Regni Jura ac Nostra remaneant convulsa, necessarium existimavimus. Illustrissimae Dominationis Vestrae ulteriorem continuandam Protectionem imploraro quam profundissimis precibus apud Sacram Regiam Maiestatem in Negotio eius modi Decanatus inter pellandam invocamus. Non desunt et aliae rationes, quae eundem Stallum dictum occupari posse vetant, quas cum ob respectum Illustrissimae Dominis Vestrae non sit huius loci extendere, maluimus plenius per Reverendissimum Humiecki Decanum Nostrum

informare. Cuius Negotium speciali dexteritati, et Nostrae Gratiae inniti mando demississimo Cultu manemus. fidem qui supra.

Informatio Synoptica in Negotio Decanatus Cathedralis Camenecensis Podolicae, per Reverendissimum Woyna Oranski sub et obreptitie a Sede Apostolica obtenti.

Postquam Reverendissimus Adamus Woyna Oranski Episcopus Bessinensi in Partibus, Suffraganeus dictus Cancellarius Camenecensis Podoliae in Polonia variis mediis ab Illustrissimo Excellentissimo et Reverendissimo Domino loci Ordinario de Decanatu Cathedrali Camenecensi morte Per Illustris Jedymin Anno Domini 1751e Mense Octobri Sedi Ordinariae vigore Concordatorum inter Sacram Sedem Apostolicam et Serenissimum Sigismundum Primum Regem Poloniae de alternativa Mensium in conferendis Dignitatibus Personalibus, administrationibus, Officiis Canonicalibus et Praebendis nec non aliis beneficiis Ecclesiasticis servanda introductorum affecto, subsecuta, vacanti, providere, ac ad eundem instituí supplicavit, Idem Illustrissimus Dominus loci Ordinarius Collator eiusdem Decanatus ex rationibus animum suum permoventibus ad eundem Decanatum praemisso modo vacantem Per Illustrissimum Reverendissimum Stephanum Humiecki ad praesens Judicem ad Tribunal Regni Deputatum, Virum morum probitate, praclara Generis Nobilitate, Literarum scientia, conspicuum, Ecclesiae et Communi Bono utilem selegit, ac plus quam ab anno intra legitima tempora, ad eundem instituit, qui in Pacifica Possessione Stalli dum extiterat, Reverendissimus Woyna Oranski Sibi de eodem Decanatu apud Sacram Sedem, ac si ex eo quod Dignitates in Cathedralibus post Pontificalem maiores Sedi Apostolicae iuxta Regulam quartam Cancellariae J: quas Piasecki in sua Praxi Epli parte 2a Capite 5o Articulo primo de collatione Beneficiorum refert: sint reservata, providere instituit, prout ad eiusmodi malam et ne Beneficiorum refut: sinistram informationem praetensa Provisione favore sui impetrata, et ad Illustrissimum et Reverendissimum Episcopum Kijoviae pro executione delegata et directa, dum idem Reverendissimus Oranski studio ut ea quae de Jure et consuetudine sunt praemittenda vitet, potestatem in personam Per Illustris Adami Plotnicki Custodis Cathedralis Camenecensis Podoliae ac sui germani Sororini de Jure recusabilis ab Illustrissimo Episcopo Kijoviae subdelegandam affectavit et ad vota obtinuit. Itaq; sub die vigesima Mensis Januarii Anno Currenti 1753e praetermissis Innotescentialibus contra quosvis Interessantes, multo magis Notorios Oppositores, Literis, tempore eiusmodi celebrandis, Installationibus insolito per dictum Reverendissimum Plotnicki absentibus Canonicis et Clero clandestine exhibit installatibus, quem installationis actum Plenipotentis Illustris Magnifici Instigatoris Regni, circa Rescriptum Sacrae Regiae Maiestatis tantisper suspendendam executionem donec a Sacra Aede resolutum fuerit, ad convulsionem legum et Concordatorum per eius modi impetrationem Provisionis attentatam edisserens, ac dicto Reverendissimo Plotnicki tunc praesentatum, pacificam eiusdem Possessionem protestati oppugnarunt, qui Reverendissimus Oranski non attentis dictis Protestationibus et nullitate astitae Installationis publicae Dominos Plenipotentes verbis ignominiosis affecit, ac dein Villam Bezno ditionis speciali Jure ab eodem Decanatu exemptam, quinimo nec spectantem pro Distributionibus Capituli dispositam violenter occupaverunt, ac varias in iurias intulerunt, et adusq; inferendas non desistunt. Eius modi Provisio contra Concordata Regni Poloniae obtenta, ut praesenti in casu subsistat, minime evincitur, nam haec cum in favorem Ordinarium semper veniant latissime interpretanda iuxta Piasecki loco citato, Articulo secundo, quae Beneficia conferre possit, Episcopus Numero 10o adeo sunt a Regulis Cancellariae et aliis Legibus communibus exempta, ut praescriptionis, non usus Legis non receptae Oppositionem non admittand, quinimo cum semper aquibusvis derogationibus, etiam Cancellariae Regulae et Revocationibus ex eo quod sopiant vim Contractus sunt exceptuata; regulariter iisdem Papa uti ob favorem Publicum ff.

ad conservandam tranquillitatem in Provinciis inductis non solet derogare, prout solide loco citato laudandus Piasecki Numero Undecimo edisserit, ac id ipsum clare ex verbis Concordatorum Poloniæ sub Clemente VII° incipiendum cum singulari Anno 1525° Calendis Xbris editis quod q̃ et Leonis Prædecessoris eius modi, de præsentes literæ, sub quibus cunq̃ Revocationibus generalibus et Specialibus ac Cancellariæ Apostolicæ Regulis minime comprehensæ fuerint, nec sint neq̃ comprehensæ fuerint, nec sint neq̃ comprehensa fuisse ac esse censeri. Et hæc quo ad eius modi provisionem paucis referendo, quantum Interesse præsens respicit etiam Personam Reverendissimi Oranski Palatinatui et Clero exoti, brevibus venit explanandum: Hic quamvis qua Cancellarius Camenecensis sit confrater omnium Personarum Capitullum, tamen a pluribus Annis sub ambitu Characteris Episcopalis absolutum et despoticum Dominium sibitam in Ecclesia quam in Capitulo usurpavit, Proventus omnes Ecclesiæ et Capituli sub quesitis coloribus ad se traxit, præsens in Capitulo pluralitatem non per Vota, sed tumultuose semper habere studuit. Vicarium Capitularem Sede Vacante, post obitum Illustrissimi olim Wessel Episcopi despotice egit, omnia derelicta post eundem intestatum non requisito Capitulo sibi usurpavit, ac post plures alios intestatos Clericos et Canonicos sese ad eorum derelicta intromisit, Imaginariam fundationem Suffraganeatus Camenecensis Podoliæ stante sede Illustrissimi olim Hosii et inscribendam officiose eo fine summam viginti millium florenorum Polonicalium promisit, contra quam actus reclamatorios fecit ad Bona, super quibus eius modi inscripta summa extitit, dum Capitulum e medio sui Commissarios deputaverat, eosdem virgis cedendos capitulariter sese temere jactavit, subiecta prorsus Ecclesiæ inutilia ad minores et sacros maiores Ordines promovenda studio iactandi Characteris Episcopalis curavit, concordata inter Capitulum, et se protunc Administratorem Sede vacante post obitum Illustrissimi olim Wessel electum facta, ex Archivo Capituli in scrinio Secretario dam surripuit, Bona Horo cubience et Racunce antiquitus ad Præpositurum Hospitalis S. Lazari pro invalidis Militibus fundati spectantia sub tempus pratense Possessionis Suæ, qui in Curiam sive alio Titulo permisit alienanda, Causam Successoribus Satisfactionis respectu Summæ pro refectionibus Capituli Officiose inscriptæ in Judiciis Tribunalitiis Regni in institutam, dum Judicem ad Tribunal Regni Deputatum e Capitulo Luceoriensi egit, omnis modis impedivit dissuadendam, aliaq̃ plurime attentavit. Quare Idem Reverendissimus Oranski eadem Dignitate Decanatus præmissis obstantibus fungatur, Judicio Curiæ vis dijudicandum relinquitur.

Litera a Magnificis a Generosis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliariis, ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium, quibus vogant, dignetur abordare ut Rescripto alio, Rescripta favore Generosi de Vischer ad Eos et Generosum de Mirbach ad mala informationem extradita cassentur, expectatioq̃ decisionis in Judiciis Relationum Sacræ Regiæ Majestatis propriarum Eidem Generoso Vischer impungatur, Mitaviæ die 17° Mensis Februarii 1753° Anno Domini Scripta.

Illustrissime &

Illustrissima Excellentia Vestra insigne et maxime conspicuum constantiæ et pupetuæ suæ ad Justitiam accuratissime administrandam propensionis documentum dedit, dum ad implorationem Generosi Capitanei Locum tenentis Vischer hæreditarii in Kargadden Rescriptum Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi in causa contra Generosum Joannem Dietericum de Mirbach

ratione Prædii Weggen ab hoc possessi ad sola illius petita, extradi non posse censuit, sed prius uberiorem rei Notitiam suppeditandam esse duxit; Quam vis igitur Generosus de Vischer jam iam Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis de dato nona Decembris 1752e sub Sigillis Pro Cancellariatus Regni et Supremi Cancellariatus Magni Ducatus Lithuaniæ ad importunas sine dubio precos suas exportaverit, Nobisq; tradiderit, attamen tam voluntati Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ humillime obsequendo, quam ipsa rei necessitate, et Iurium ac Privilegiorum horum Ducatuum Incolumitate hoc poscente, integrum prout in Cancellaria vel Camera Ducali id negotium gestum est, et quid postea acciderit, sincere et fideliter referimus; Nimirum Generosus Capitaneus locumtenens Vischer Anno 1749e supplicaverat, ut Generoso a Mirbach mediante Mandato, ex Cancellaria edito transumptorum Contractus hypothecarii et Inventarii, quibus olim a Prædecessoribus Vischerianis Prædium illud Weggen avo Generosi de Mirbach in hypothecam traditum esset, quia eiusmodi documenta inter Proprietarium et Hypothecarium Prædii communia essent, miungeretur, Nosque ex iam fato præsupposito eius modi mandatum ad Iuris Præscriptum expedivimus, verum postea quam Generosus de Mirbach ad id mandatum remonstrando, intulerat, se Prædium illud longo iam Annorum spatio, non hypotheca, sed Dominii et proprietatis Iure tenere, quando quidem illud a Successore in Iura Vischeriana Titulo Dominii ad se translatum sit, hincq; anteriora solius hypothecæ attributa expiraverint, prædictaq; Documenta communia esse desierint, adeoq; concursum super Bonis Sparcensibus excitatum, quia ante illum motum Prædium Weggen Iure Dominii acquisiverit, se et prædium Weggen plane non tetigisse, Negq; Decretum Sacræ Regiæ Maiestatis inter alias Partes latum, sibi ut tertio noncitato, non audito, non defenso, præiudicare posse; requisivimus a Generoso de Vischer secundum Iura horum Ducatuum, ut remonstratione alia inlata Generosi de Mirbach elideret, ille vero in Scriptis ad Cancellariam porrectis nil aliud regessit, quam quod Generosus de Mirbach Instrumentum Iudiciale super Contractu empti, venditi Prædii Weggen, non produxerit, imo sibi id deesse, Nihilominus venditionem in Iudicio probare se posse asseruerit, ipsi autem Locumtenenti Capitaneo Vischer de tali venditione non constet, quare illam nec affirmare nec negare queat. Ex ejus modi igitur controversiis quæstio enata erat, quam in Cancellaria decidere iuri consonum non erat, sed quæ ordinariam Iudicis Cognitionem in Foro competenti exigebat. Per Lauda etenim Publica sub authoritate Illustrissimorum Commissariorum Sacræ Regiæ Maiestatis et Reipublicæ ad hos Ducatus designatorum præcautum est, ne Controversiæ inter Generosi Equestris Ordinis Personas Judicialem discussionem efflagitantes in Cancellaria definirentur, sed ad ventilationem coram Iudicio Ordinario remitterentur, ac ab eo Sententia ex actis et probatis pronuntiaretur; Unde alia resolutio ex Cancellaria dari non potuit, nisi ista, quod quoniam rationes ab utraq; parte ad duæ Iudiciali cognitione indigerent, in Camera nihil decidi posset, et hæc propter totum Negotium ad forum competens remitteretur. Contra istam ex Cancellaria extraditam resolutionem Generosus Capitanei Locumtenens Vischer appellationem ad Sacram Regiam Maiestatem eiusdemq; Relationum propriarum Iudicia interposuit, Cui cum deferri continuæ observantiæ Decisionibus Commissorialibus de Anno 1717e firmatæ repugnaret ipse extraordinariæ coram Notario Publico Regio appellavit, acta in latinum idioma verti, et terminum Collationi actorum præfigi, ac Parti adversæ ad notitiam deduci curavit, quæ etiam in termino Collationis ad fuit, et ei attendit, ex indeq; si satis appellatio admissibilis et prosequibilis foret, Causa ad Iudicia Relationum Sacræ Regiæ Maiestatis propriarum devoluta esset. Ex quo vero Judicia Relationum non statim celebrabantur tentavit Anno 1751e Generosus de Vischer Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis exportare, quo Generoso de Mirbach miungeretur, ut iusta petita Generosi de Vischer transumpta Contractus Hypothecarii et Inventarii Weggensis ederet, ac Prædio Weggen statim cederet; Reverenss

dissimus atq; Illustrissimus Dominus Pro Cancellarius Regni ad Nos antea gratiose
rescripsit, ut Eidem de Statu Causæ huius informationem sufficientem suppeditaremus, et
quamvis sine longa mora voluntati eius obtemperando, notitiam totius rei Eidem dedimus,
continua tamen et sine cessatione apud Aulam pro Generoso de Vischer facta sollicitudo
effecit, quod Illustrissimus Pro Cancellarius necessitate adductus fuerit, ad eius modi Re-
scriptum expediendum, quamvis discreto Calamo, prout Ipsa Reverendissima ac Illustri-
ssima Excellentia sua responsoriis suis Nobis significare dignata est, addendo quod procul
dubio talem dicti Rescripti expeditionem impedivisset, si informationem Nostram an-
te aliquot dies habere potuisset, interim requisivit. Nos Reverendissimus ac Illustriss-
imus Dominus Pro Cancellarius, ut Partes Controversas quo quomodo, si fieri poterit ci-
tra strepitum et expensas Juris amicabiliter componere studeamus. Antequam igitur
ulteriorem in Contrarium remonstrationem Reverendissimo et Illustrissimo Do-
mino Pro Cancellario exhiberemus, pro Obtinenda amicabili compositione partes li-
tigandes ut Mitaviam veniant, invitavimus, hocq; impetrato in Causa Principali
compositionem facere tentavimus, sed irrito plane effectu dum intentiones Partium li-
tigantium tantum a se invicem distabant; Hinc Generosum de Mirbach
hortari cepimus, ut iuxta desideria Generosi Capitanei Locumtenentis Vischer transum-
ptum Contractus hypothecarii et Inventarii Weggensis ipsi salvo de cætero Jure suo extra
deret, tandemq; Generosus de Mirbach adhortationibus et persuasionibus Nostris locum
dedit, Nobisq; Originalia Instrumenta Contractus et Inventarii Weggensis exhibuit,
consentiendo, ut Nos salvo tamen Jure suo Transumpta horum Instrumentorum
Generoso Vischer extraderemus; Hoc facto et post quam vevera transumpta hæc
Generoso de Vischer communicavimus, sperare omni fas erat, hac ratione voluntati
Generosi de Vischer satisfactum esse, at vero ille vel studio Jura Generosi de Mirbach
ipso facto evertendi, vel ex singulari pertinacia non nisi ab ipso Generoso de Mirbach
Transumpta hæc accipere voluit, et transumpta ista Nobis reddidit, addendo Instru-
menta hæc Ipsi communicata non esse illa legitima Instrumenta, quæ desideraret,
sed noviorem se desiderare Contractum. Cum vero Generosus de Mirbach affirma ret, se
Juramento confirmare posse, quod noviorem Contractum non habeat, nec unquam habu-
erit, quale tamen Juramentum neutiquam in Camera, vel in Judicio præstandum foret,
dum exemplum sine exemplo, et res inaudita fuisset, Nobilem in Camera Ducali ad
præstationem eiusmodi Juramenti adigi, hæc omnia Generoso Capitanei Locum tenen-
ti exposuimus, quo facto ille rebus infectis abiit, posteavero denuo literis suis hos re-
quisivit, ut Generoso de Mirbach editionem documentorum a se desideratorum minu
generemus, quare ut pro viribus ipsi satisfaceremus, misimus ipsi alterave ce in forma pro-
bante transumpta Contractus et Inventarii Weggensis; Appropinquantibus vero Judiciis
Relationum Sacræ Regiæ Majestatis propriarum et hæc Nobis reddidit Transumpta,
atq; Generosum de Mirbach denovo appellationi interpositæ et Rescripto ad imperfec-
tam informationem impetrato inhærendo, ad Judicia Relationum propriarum citari
curavit. Quis igitur animo concipere potuisset, Generosum de Vischer non attenta ap-
pellatione interposita, et citatione novitus edita, adeoq; contra Regulam Viam quam
elegisti ambula, quid quod contra leges Cardinales et fundamentalem horum Ducatuum
in Causa coram Throno Sacræ Regiæ Majestatis pendente, et per citationem novitus in-
ducta novo Rescripto exportando operam sinistre navaturum fore? Sed experientia hoc
quoq; in passu edocuit arbitrari Generosum de Vischer sibi omnia reclamantibus quam-
vis Patriis Juribus licere. – Ex iis ideo præmissis Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ,
perspicacissimo et Justissimo Judicio trutinandum relinquimus, qua fronte Generosus
Capitanei Locumtenens Vischer hæc omnia in Cancellariis Sacræ Regiæ Majestatis
silentio præterierit, et quomodo avia, quam vemel per appellationem et citationem //

elegit, recedere, et per Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis, illicito per leges fundamentales horum Ducatuum tramite causam a Judiciis retrahere et partem sibi adversam legitima sua defensione privare potuerit. Nonne enim Juri consentaneum est, ut Generoso de Mirbach copia probandi venditionem Prædii Weggen ante motum concursum à tunc eius Dominio sibi factam in Judicio competenti fiat, dum varii intervenire casus potuerunt, cur ista venditio statim in scripturam redacta non fuerit, quæ tamen de Jure solo consensu perficitur, ita ut Scriptura tantum facilioris probationis gratia, et qua ratione petitis suis speciem executionis Decreti Regii in Concursu Parenti lati præferre valet, cum de Prædio Weggen in Concursu Parenti nulla quæstio fuit, cumq̃ ille quidem faciendo amicabilem compositionem cum Generoso de Brinck Decreto hac ratione lato reditionem Prædii Weggen inseri curavit, sed quod probe non tandum Generoso de Mirbach absente, noncitato, non audito, non defenso, et quis præterea nesit Decreta quidem inter Partes litigantes ius facere, tertio autem non præiudicare, neq̃ quemcunq̃ Processum ab executione esse inchoandum, id quod Generosus de Vischer obtinere studet prætendens, ut Generosus de Mirbach prius Bonis his litigiosis cedat, tumq̃ in foro competenti agat. Equidem non dubitamus Generosum forsan de Vischer querelis suis iniustissimis colorem inducturum, ac si ob diversitatem Religionis ex Nostra parte aggravaretur, sed falsissime hæc prætexit. Ab omni enim odio ob diversitatem Religionis in Curlandia tam longe distamus, ut potius in omnium Nostrum ore sit, Dissensus in Religione non tollat amicitiam, non diffluat iustitiam. Imo ipsi Ministri utriusq̃ Ecclesiæ mutua benevolentia se invicem prosequantur. Si forsassis Generosus de Vischer dilationem celebrationis Judiciorum Relationum Propriarum impatienter tulit non tamen ideo Jura Patriæ infringere Conari debuit, nec enim ille solus est, qui celebrationem Judiciorum Regiorum expectat tenentur. Illustrissima Excellentia Vestra non ægre feret, quod prolixiori demonstratione Illam moratis simus. - Circa novissimum enim cum Generoso Equestri Ordine Compositionis actum, sanctissime promisimus, quatenus quoties Rescripta contra Leges horum Ducatuum forsan extraderentur, desuper remonstrationes sufficientes facere velimus, aliqua diametro et directo contra formulam Regiminis Statuta & Diploma appellatorium pugnat, in Causis per Appellationem vel Citationem ad Judicia Relationum propriarum devolutis quicquam per Rescripta decidere, et Generosus Ordo Equestris disputat de omnibus Juribus suis sic in Puncto hocce adeo præiudicioso iacturam faceret, quæ omnia tamen Generosus de Vischer reticendo vera rei momenta, promovere non erubuit. - Omnibus igitur modis et instantissime Illustrissimam Excellentiam Vestram implora-mus, dignetur pro Amore suæ Justitiæ, qui est summus et pro salvandis ac manutenendis Cardinalibus ac fundamentalibus horum Ducatuum iuribus, eo gratiosissime allaborare, ut Rescripto alio Rescripta favore Generosi de Vischer ad Nos et Generosum de Mirbach extradita, seu ad ministram Cancellariamm Regni et M. D. Lith. informationem, et ad importunas preces exportata cassentes, et Generoso de Vischer decisionem in Judiciis Relationum Sacræ Regiæ Maiestatis pro priasum in iungatur. Incomparabilem hanc Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Gratiam Nobiscum Generosus Ordo Equestris, omnesq̃ horum Ducatuum Incolæ venerabundi prædicabunt, Nos vero imprimis cum demisso Venerationis cultu perseveramus.

Illustrissimæ &. Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Humillimi obedientissimi Servitores. L. S. Christophorus Fridericus a Lacken Landhoffmeister rum - H.C. Friedr. de Sivers Cancellarius Otto Christophorus ab Howen Oberburggrabius H.C. ab Offenburg Land Marschalcus.

Libera ab Fisco ad Sacram Regiam Maiestatem quibus quæritantur quomodo in usum Militiæ Russicæ illorumq̃ Præfectorum, Sylvæ Ducales ingenti Numero deinduntur, Mitaviæ die 21ª Februarii 1753ª Anno Domini Scriptæ.

Serenissimæ et Potentissimæ Rex &.

Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ ex Officiorum Nostrorum debito iteratis iam vicibus aliquot ab hinc annis et a tempore degressionis, ut aiunt, ex parte Aulæ Imperialis Russicæ susceptæ, Casus horum Ducatuum odiendos exposuimus, et tale tempus commodum aliquando eventurum speramus, quo Sacra Regia Maiestas saluti horum Ducatuum pro Gratia sua Regia, quæ certe est maxima ex omni parte prospicere Clementissime dignabitur. Interea hæc dum speramus, subiectissimis quoq; mentibus Ducatus hi opem et auxilium, quæ ipsis Paterna Maiestatis Vestræ sollicitudo sæpius tulit, venerantur et Deum Immortalem Pro Domini sui longe Clementissimi salute indefessis precibus implorant. Quid quid adversi igitur Ducatibus hisce acciderit, supplices Sacræ Regiæ Maiestati ea exponere Nos devinctos videmus, qua propter denuo ad Maiestatem Vestram humillime referimus, quatenus inter alia incommoda hi Ducatus tractu temporis ex Sylvarum Ducalium devastatione irreparabile extimescant damnum. In usum enim Militiæ Russicæ illorumq; Præfectorum arbores Sylvarum Ducalium ingenti numero deputantur, a deo ut exitialia omnino damna exinde imminean, dum iam Sylvarum Præfecti et Custodes de Sylvarum et imprimis a Mitavia præsumarum excisione tristia referunt omina, indicantes quatenus per breve tempus ex inopia lignorum prope Mitaviam pro necessitate Domus Ducalis eiusq; Officialium nihil super erit, et copia lignationis plane deficiet. Nec silentio præterire possumus, quatenus hic Mitaviæ Dispositionem quam Generosus Camerarius de Buthlar Minister Aulæ Imperialis Russicæ extendat, dum non nulla ædificia ut pote ædes Cultui Divino Ecclesiæ Græcæ servientes, valetudinarium, aliasq; Domus pro beneplacito extruere fecit, quo ipso apparet hæc varia præjudiciosa ominari, et quam vis hæc omnia Sacram Regiam Maiestatem Vestram non lateant, nostrarum tamen iudicamus partium Clementiæ nec non Paternæ Curæ ac Providentiæ Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ hosce Ducatus et illorum Nostramq; salutem iteratis subnissimis precibus commendare. Iterum atq; iterum Sacram Regiam Maiestatem Vestram subiectissime imploramus, ut incolumitati harum Provinciarum devotissimam erga Sacram Regiam Maiestatem Vestram fidem et subiectionem servantium prospicere, illarumq; auxilium recordari Clementissime dignetur, quibus expositis ad Cineres usq; cum profundissima submissione perseveramus. Serenissime ac Potentissime Rex Rex ac Domine longe Clementissime Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Subiectissimi ac fidelissimi fidem qui supra in diteris Cancellarii.

Litera Fidem ab Eisdem ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium ratione Protectionis Infidelibus Judæis a Generoso Camerario Buthlar data, sedisq; Mitaviæ in ædibus suis concessa, ac Prædii Sarrosen non restitutionis die 24ta Mensis Februarii 1753ti Anno Domini Scripta.

Illustrissime &.

Gratissimum Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ affectum, quo se omnes representandi deliderio Nostra apud Sacram Regiam Maiestatem effugere nolle idq; potius agere velle, benignissime pollicetur, ut opera Serenissimi Provinciæ hæc in libertate, et usu Legum suarum et Prærogativarum maneat, summa mentis submissione colimus, et ad cineres usq; colemus. Quo magis igitur salutis communis, Nostrumq; quam maxime interest, incomparabilem Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ gratiam, quæ ex variis Nos iam duxit angustiis, sancte servare, eo minus super sedere debuimus, ut suspitionis notam, inquam forte apud Illustrissimam Excellentiam Vestram ratione Protectionis Infidelibus Judæis a generoso Camerario de Buthlar data incidimus, a Nobis omnimodo dimovcamus et dedinemus; Confidentes omnino Illustrissimam Excellentiam Vestram pro Gratia sua Nobis toties præstita excusationes Nostras libenter esse susceptuam. Ante biennium jam Sacræ Regiæ Maiestati et Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ submississime et enodate exposuimus Generosum Camerarium de Buthlar contra Leges Publicas et in exitium Civitatum imprimis Mitaviensis ff

Judæis sedem in ædibus suis concessisse, imo amplum ædificium in fundo Ducali extrui curasse, et Synagogæ Judæorum destinasse, hinc subiectissime Sacram Regiam Maiestatem imploravimus, ut modis sibi benevisis Clementissime prævideat, ne Generoso Camerario de Butthlar attentatum hoc contra Leges succedat, et sic Legum integritati efficacissime commutatum. Nec defuit precibus Nostris Sacræ Regiæ Maiestatis Clementia, omnia Nostra præconia exsuperans, et Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ Gratia Nobis et Patriæ Nostræ certe inæstimabilis. Dignata etenim est literis suis Gratiosissimis certiores Nos reddere, quod acceptis literis Nostris cum Notificatione pernitiosæ protectionis, qua Generosus de Butthlar Infidelis Judæos Mitaviæ tuetur, mentem Regiam desuper explorare non intermiserit, et Secundum Sacræ Regiæ Maiestatis intentionem Promemoria iuxta Copiam Nobis transmissam, una cum aliis Ministris Regni et Magni Ducatus Lithuaniæ Excellentissimo Domino Comiti de Keyserling Sacræ Imperialis Maiestatis Russorum Ministro Plenipotentiario insinuaverit. Quamvis igitur non statim querelarum Nostrarum reparatio insecuta sit, putavimus tamen moram æquo animo ferendam esse, quia expeditiones Aulicæ variis sæpius impedimentis retardantur, nec toties querelis Nostris Sacræ Regiæ Maiestati Domino Nostro Longe Clementissimo, et Illustrissimis atq; Excellentissimis Status Ministris molesti esse voluimus, interim quantum in viribus Nostris positum fuit, in hoc ut in aliis momentis Civitatibus prospicere non intermisimus, id quod variis ut speramus documentis, Illustrissimæ, quoq; Excellentiæ Vestræ satis probatum erit imprimis querelas, quas aliis quoq; in passibus pro bono Civitatum detulimus, gratiose recordari dignabitur. Hac rerum connexione stante speravimus Magnifico Domino de Innek Allegato Sacræ Regiæ Maiestatis non incognitam forsan futuram esse; Et quia idem non attentata Generosi de Butthlar immediate Aulæ Imperiali Russicæ deservæ valet, non ab re foro iudicavimus, circa huius Negotii Causa ad eundem scriberemus, illumq; requireremus, ut quantum fieri posset, et prout id intentioni Sacræ Regiæ Maiestatis indicabit convenire, officia sua Petroburgi interponat et efficere studeat, ut Generosus de Butthlar ad ejiciendos Judæos, et ad restitutionem Prædii Sarrosen, cuius ablatio interim quoq; acciderat, adigatur; affulsit quoque Spes quædam medelæ hac via impetrandæ, non tamen ex votis successit, quare ubi diutius morari hanc medelam vidimus, denuo et iterum ad Ipsum Dominum Nostrum, longe Clementissimum, et Illustrissimos Ministros Status confugimus, etiam igitur atq; etiam, et quam demississime petimus, dignetur Illustrissima Excellentia Vestra excusationibus Nostris locum gratiose dare, neq; in posterum Gratia et auxilio suo Nobis deesse, sine iis enim adjumentis vivere nec possumus, nec volumus; Est enim et nunc alterius querelæ apud Sacram Regiam Maiestatem iteratio necessaria, quam in literis supplicibus hic annexis subiectissime exposuimus, et pari ratione hoc quoq; Negotium Gratiæ et Summæ benevolentiæ Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ commendamus, qui indefesso Venerationis Cultu perseveramus. Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ qui Supra.

Reskrypt do Wielmożney Bielinskiey Woiewodziny Chełminskiey, Starościny Sztumskiey intuitu Chrostow do naprawienia Tamżgodnych, aby ich w Starostwie Sztumskim Zuławianom niebroniła, y pracy żadney na Nich nie wyciągała. z kancellaryi Wielkiey Koronney Dnia 17e Miesiąca Marca Roku Pańskiego 1753e expedyowany.

August Trzeci etc.

Wielmożney Teki z Pepłowskich Bielinskiey Woiewodziny Chełminskiey, Starościny Sztumskiey Uprzeymie Nam miley Łaski Nasze Krolewskie. Wielmożna Uprzeymie Nam miła. Doniesiono Nam iest przez Panow Rad Naszych Imieniem y z Strony Uczciwych Jey graffow Starszych Przyiaciołych y całego Pospolstwa obojey Zuławy Ekonomii ff

Naszey Malborskiey. Iż oni lubo od Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych Kazimierza wroku 1472o Zygmunta Augusta w roku 1563o Zygmunta IIIo w Roku 1597o y innych potym idących Przodkow Naszych Krolow Polskich, maią sobie nadane wolności wolnego Chrostow rąbania w Dobrach y Starostwach Naszych w Woiewodztwach y Ziemiach Pruskich leżących, do reparacyi Tamow y przerwow potrzebnych, y tymże Żydawianom bez wszelkiey zapłaty pozwolonych ktorych podług Praw pomienionych Imże służących wolno zawsze z Starostwa Naszego Sztumskiego zażywali, iednak temi czasy rąbanie Chrostow na przerwy y Tamy potrzebnych przez Administratora, czyli Ekonoma pomienionego Starostwa Naszego Sztumskiego iest Im zabronione; Dla czego zdało iż Nam Uprzeymości Waszey niniejszym remonstrować listem, y oraz rekrirować, azebyś Dozorce swego w Starostwie Sztumskim rostaiącego, upomniei nieomieszkała, aby żadna Miara wolnego Chrostow: ktore w pruskim czasie od rastać zwykły: rąbania tymże Żydawianom bez żadney zapłaty, nieważył się, y Cama Uprzeymości Waszą azebyś niezabraniała, y cokolwiek Żydawiani Nasi przed tym w tey mierze trudności doznawali, aby odtąd żadney oppozycyi od Uprzeymości Waszey y Jey Dozorcow niemieli, lecz aby ci Żydawianie podług Praw od Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych Im raskarie nadanych Chrost do tamowania przerwow y reparacyi Tamow potrzebny wolno bez żadney Zapłaty albo oppozycyi rąbali, żądamy, y aby im wolne rąbanie bronione niebyło przestrzegamy, spodziewaiąc się iż to Uczynisz Uprzeymości Waszą dla Łaski Naszey Krolewskiey y z Powinności swoiey. Dan w Kancellarii &.

Reskrypt in simili materia do Urodzonego Jakuba Xięcia Lubomirskiego Starosty Inowrockiego aby tymże Żydawianom w Starostwie swoim Inowrockim rąbania Chrostow do reparacyi Tam y y Przerwow potrzebnych niezabraniał y Płacy żadney na nich nie wyciągał, z kancelaryi Wielkiey koronney dil et Anno eiusdem expedyowany.

August Trzeci &.

Urodzonemu Jakubowi Alexandrowi Xięciu Lubomirskiemu Generałowi Kawalleryi Woysk Naszych y Starosćie Naszemu Inowrockiemu Wiernie Nam Miłemu Łaskę Nasza Krolewską. Urodzony Wiernie Nam Miły. Doniesiono Nam iest Przez Panow Rad Naszych Imieniem y z strony Uczciwych Tygrafow Starszych Przysiężnych, y całego Pospolstwa obojey Żydawy Ekonomii Naszey Malborskiey. Iż oni lubo od Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych Kazimierza w roku 1472o Zygmunta Augusta 1563o Zygmunta IIIo 1597o y innych potym idących Przodkow Naszych Krolow Polskich maią sobie nadane wolności wolnego Chrostow rąbania w Dobrach y Starostwach Naszych w Woiewodztwach y Ziemiach Pruskich leżących do reparacyi Tamow y Przerwow potrzebnych, y tymże Żydawianom bez wszelkiey Zapłaty pozwolonych, ktorych podług Praw pomienionych Imże służących wolno zawsze z Starostwa Naszego Inowrockiego zażywali, iednak temi czasy rąbanie Chrostow na Przerwy y Tamy potrzebnych przez administratora czyli Ekonoma pomienionego Starostwa Naszego Inowrockiego iest im zabronione; Dla czego zdało iż Nam Wielmości Twoiey niniejszym remonstrować listem, y oraz rekrirować, azebyś Dozorca swego w Starostwie Inowrockim rostaiącego upomniei nieomieszkał, aby żadna Miara wolnego Chrostow: ktore w pruskim czasie od rastać zwykły: rąbania tymże Żydawianom bez żadney zapłaty zabraniać nieważył się y Cam Wielmość Twoia, azebyś nie zabraniał, y cokolwiek Żydawianie Nasi przed tym w tey mierze trudności Twoich y Jego Dozorcow doznawali, od tąd, aby żadney oppozycyi z

niemieli, lecz aby iż Jutawianie podług Praw od Najiaśnieyszych Antecessorow Naszych Taskabrie Imdanamyd, chcieli do tamowania y reparacyi Tamon potrzebny wolno bez żadney zapiaty albo oppozycyi rabali, żadamy, yaby im wolne rabanie bronione niebyło przestrzegamy. Spodziewamy się iż to uczynisz Wiernosci Twoia dla łaski Naszey Krolewskiey y Powinnosci swoiey. Dan w Kancellaryi Wielkiey koronney ut Supra &.

Litera ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario ad Pra Nobilem et Spectabilem Magistratum Sedanensem respectu impositi valoris super Aureis Nummis die 21ª Martii anno Domini 1753º Varsavia scripta.

Pra Nobiles et &.

Et si iam ab aliquo tempore rumor in Regno sit sparsus Aureos nummos in Civitate Sedanensi in valore excedere quotidie, illorumq; cursum extraordinarium esse, sperabam tamen Prae Nobiles et Spectabiles Dominationes Vestras id diu non concessuras. Quoniam autem nulla apparet mutatio, et gravem pastura sint exinde iacturam mercimonia varii generis, quae ex Polonia deferri hac tempestate consvevunt, muneris mei esse censui Prae Nobiles et Spectabiles Dominationes Vestras hac in parte hortari, ut eius modi in conveniens quantocius obviameant. Vivimus Omnes unius Regni et Patriae membra, sub una lege, quae aureis nummis valorem ad maximum octo decem florenorum Polonicalium imposuit; Auctio valoris Sedani data maximum Nobilitati Polonae illuc mercimonia sua advehenti inferat praeiudicium nec potest nisi illius animum et iracundiam excitare. Licet enim aureus Nummus nimis auctus videatur usq; ad valorem octodecem florenorum, legis tamen authoritate ordinatur. Ultra vero quis potest valorem illi praebere sine Consensu Ordinum Regni? Dominationes Vestrae obtrudent mihi rationes Cambii, ex quo moneta vicina non ex aequo correspondet valori iusto aureorum, sed non agitur hic de Cambio solum modo de pecunia solvenda pro mercibus ex Polonia devehendis. Quod si moneta vicina non iusti valoris mundavit Civitatem Sedanensem, Auctores huius operis per quod id subsecutum est, denuncient, interea frena ponant audaciae pernitiosorum hominum, quippe quod propter privatum non nullorum lucrum, non dabimus tantum inferri toti Poloniae detrimentum, et nisi ad Legitimum valorem Aureus Nummus redigatur, periculo eorum id erit, qui manum huic iniustae auctioni dedisse invententur, et monetam extraneam non iusti valoris intulisse. Quod ut serio publice unicuique significare faciant, rogo et permaneo Varsaviae die ut Supra.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Lublinensem, ut causa inter Nobilem Stanislaum Jelinski actorem, et Artum Nicolaum Jelinski Scabinum Lublinensem citatum summario Processu dis iudicetur. Varsaviae ex Cancellaria Regni die 10º Mensis aprilis anno Domini 1753º expeditum.

Augustus Tertius &.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus, Totiq; Magistratui Civitatis Nostrae Lublinensis Fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles ac Spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nomine et pro Parte Nobilis Stanislai Jelinski, qualiter Honoratus Nicolaus Jelinski Scabinus Civitatis Lublinensis Frater illius Germanus citatus ad instantiam eiusdem Nobilis Stanislai ad Officium Vestrum Consulare Lublinense ratione Solutionis restantis certae pecuniariae summae Eidem ad manualem obligationem concreditae ff

variis Juris diffugiis et inutilibus dilationibus allaborat, per eius modi protractionem causæ Fratrem suum Hospitem ad inutilex expensas et damna non modica induit. Supplicatumq Nobis est, quatenus obviando ulterioribus indebitis procrastinationibus. Fidelitatibus Vestris, ut Causa præsens summarissimo Processu decidat, injungere et demandare dignaremur. Nos eius modi supplicationi uti justæ benigne annuentes. Fidelitatibus Vestris serio mandamus, et districte præcipimus, quatenus prædictam Causam remotis omnibus procrastinationibus et dilationibus, non obstantibus etiam diebus feriatis Jure hospitum de die in diem, nec attentis Nostris prosecutionibus p: si quas in protractionem Causæ Pars citata ex Cancellaria Regni exportaverit: / aut aliquibus Rescriptis Nostris, summarissimo Processu Fidelitates Vestræ dis judicent, a sola non nisi definitiva Sententa ad Nos Judicium q Nostrum Appellatione Parti gravatam de sentienti salva manente.
Secus fidelitates Vestræ non facturæ pro Gratia Nostra, Officiorumq Suorum debito. In quorum fidem præsentem s Datum Varsaviæ in Cancellaria Regni Die et Anno quibus Supra.

Litera Subdelegationis Spectabilis Michaelis Fierlowski Consulis Succensis ad Regimen Pro Consulare eiusdem Civitatis. Varsaviæ in Cancellaria Regni Varsaviæ die 10e Mensis Aprilis Anno Domini 1753e expedita.

Augustus Tertius &.

Spectabilibus et Honoratis Pro Consuli, Consulibus, Totiq Magistratui Civitatis Nostræ Succensis fidelitet Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Spectabiles et Honoranti fidelitet Nobis Dilecti. Intelleximus ex Relatione certorum Consiliariorum Nostrorum Lateri Nostro assidentium, et ex supplici libello Nomine et pro Parte Communitatis dictæ Civitatis Nobis porrecto, quomodo inter Fidelitatis Vestras lites et Contentiones exortæ sint, scilicet Communitas contra Fidelitates Vestras ratione Publici ærarii damnificationis, calculi deperceptis et expensis non præstitionis, de Regimine non adæquate gesto, aliisq injuriis et prætensionibus. Fidelitates vero Vestræ contra Communitatem de inobedientia ac aliis inconvenientiis querelas habentes eorum intuitu Causas sibi et actiones ad Nos Judiciq Nostra Assessorialia mutuo et ab invicem intentaverint, interea hac ex occasione electionem annuam Pro Consulis statotempore fieri debitam irritaverint, quo facto eadem Civitas sine Regimine ac legitimo Præsidente existit. Supplicatumq Nobis est ut eidem Civitati Nostræ Succensi subvenire mus intali turbidine existenti et de Persona ex Magistratu Fidelitatum Vestrarum deligenda ad regimen Civitatis idonea, donec præmissa Causæ inter ipsos definiantur prospicere dignaremur. Cui Supplicationi uti justæ Nos benigne annuentes, ne tantis per dicta Civitas debito Regimine destituatur, exindeq aliquod damnum et præjudicium patiatur commendatam Nobis habentes adgerendum hocce officium Spectabilis Michaelis Fierlowski Consulis Succensis capacitatem, faciendum esse duximus. Ut Ipsi Regimen Pro Consulare eiusdem Civitatis ad decisionem Litis inter fidelitates Vestras, totamq Communitatem, damus et conferemus, uti quidem de plenitudinem Potestatis Nostræ Regiæ damus et conferimus præsentis Literis Nostris, Mandantes fidelitatibus Vestris, totiq Communitati Civitatis Nostræ Succensi, quatenus eundem Spectabilem Michaelem Fierlowski Consulem hactenus, pro vero et legitimo Directore Civitatis per Nos Constituto agnoscant, Eiq in omnibus licitis respondeant et ab aliis responderi curent. Spectabilis vero Fierlowski per Nos ad hocce Regimen Constitutus uti Subdelegatus Pro Consul illud dextre, pacate, ac in omni gerat prudentia. Facturæ sunt præmissa Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra ac sub pœnis contra Conculsores Mandatorum Nostrorum in Legibus Regni sanctis. In cuius rei fidem præsentibus Sigillum Regni est appressum. Datt ut Supra.

Reseriptum ad Nobilem ex Spectabilem Magistratum Civitatis antiquæ Varsaviæ, favore Nobilium Patronorum prima Instantia Varsaviæ die 10e aprilis 1753e emanatum.

Augustus &.

Nobilibus et Spectabilibus pro Consuli, Consulibus Totiq̃ Magistratui Civitatis Nostræ antiquæ Varsaviæ fidelibus Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et spectabiles fidelibus Nobis dilecti. Expositum Nobis fuisse per certos Consiliarios et Juris peritos Nostros pro Parte Nobilium Causarum Civilium primæ Instantiæ Civitatis Nostræ Antiquæ Varsaviæ Procuratorum; quomodo Fidelitates Vestræ per Conclusa Vestra Anteriora intuitu non assumendi ad promovendas causas In Judiciis Vestris ultra numerum Duodecim Advocatorum, et respective Ultimarie die undecima Mensis Martii Anno Domini 1650mo per tres Ordines sub secutum statutis, et ordinatis, Nihilominus fidelitates Vestræ iisdem Conclusis suis inficias eundo Personas varias ad promovendas causas provelle sui ultra Numerum prædicta Conclusa constitutum sineq̃ Juramento ac vendusa recommendatione Patronorum actualium suscipere audetis; Quare Nos prædicta Conclusa Vestra respectu numeri Patronorum ast pro commoditate litigantium sufficientis facta, tanquam unanimi tenore per tres Ordines Statuta, rationem instam in suo robore manendi habentia, advertentes Fidelitates Vestras requirimus, ut eadem in toto observetis, et ultra Numerum Duodecim Advocatorum nunc actuali statu gaudentium, nempe Generosi et Nobilium Joannis Rembowski, Joannis Bykowski, Joannis Valerii, Antonii Rogalski, Michaelis Chromiewski, Josephi Nagrodzki, Syndici Antonii Kuzminski, Josephi Wuesinski, Casimiri Czeczerica, Josephi Chsecki, Josephi Bogusz Instigatoris et Bechorricz ad promovendas Causas nonnisi post recessum, aut obitum ex suprascriptis alicuius Personæ, iidq̃ ad recommendationem totius Palestræ, et non aliter, quæ ipsis habilis et idonea videbitur, suscipere non audeatis, supernumerarios vero nunc privatim susceptos a promotione Causarum removeatis, præsens literis Nostris præcipimus, Mandantes Fidelitatibus Vestris ut præsentes Rescripti Nostri literas in toto observetis, pro Gratia Nostra, et sub pœnis contra convulsores Rescriptorum Nostrorum sancitis. In quorum fidem &c. Datum ut Supra.

List do Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego, od Jego Mości Xiędza Sossowskiego Dziekana y Prezydenta kapituły Lwowskiey z elucydacyą Jey Interessu z Miastem Jego krolewskiey Mości Lwowem ze Lwowa dnia 25go Miesiąca kwietnia Roku Panskiego 1753go pisany.

Jasnie Wielmozny &.

Jako zawsze Sędzow Jasnie Wielmoznego Wasze Mości Pana Dobrodzieia zbawienne Judicata każdemu rzeczegulności uczynione, iedyna staia się konsolacyą, tak teraznieysza Sententia decisiva w uieczystieniu Miasta tuteyszego Magistratu z Pospolitrem. Pospolstwa z Magistratem, natymtu mieyscu ogłoszona znam iż Nostro Capitulo sprawiła sensibilitatem, że Nam z tąd dosyć niepomyślne z wielkim niebezpieczeństwem nietylko dla Miasta, ale y Swiątnic Jego Panskich formować przychodzi prognostyki. Owo Polityka na pamięć ma iże Sentyment: Causam Religionis ita esse coniunctam cum ratione Status ut illa turbata vel mutata, illam necesse sit turbari vel mutari. Jednakowoż sparso rumori nieda się mieysca, abyś raczył Jasnie Wielmozny Wasz Mość Pan Dobrodziey z Łaskawości swey, lubo li ulokowałes Nationem Authenicam in Stallis Magistratus, iednak obostrożna Stanowieniu wyraźie w Dekrecie swym Kautelą, ktoraby iunctim cum latino Magistratu solitæ Devotioni in Archi Cathedrali Ecclesiæ uti Matrici Omnium Ecclesiarum adpisset, y huncce latinum Magistratum do swey Cerkwi avellere nieważyła się, tudzież aby in nomine Authena nieznay dowrali się Popones, alevei Authenticæ Personæ Capaces et Possessionatæ, gdyż się wiele znayduie skrytych Poprawczow, similiter aby Capitulum Nostrum bydo conservatum circa compactata a tot vetustate consumptis annis cum Personis et Magistratu latinis, Natio zaś Authena aby się przynaymniey nieważała ita, bo Cała quo alicuius na Miasto całe infortunii, ciężkoby się przyszło ukryć Kościołowi Bożemu skarbem y argentery

przyzdobionemu; Co trzymamy, iż z Beneuolencyi Jego Panskiey petitio totius Nostri Capituli suum sortietur effectum Zostaie Jasnie Wielmoznego Waszmość Pana Dobrodzieia Naymiszemi Kugami Xiędz Marcin Jan Lossowski Dziekan y Prezydent kapituły.

Respons na ten List od Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego z konskich Dnia 6e Miesia ca Maia 1753e dany.

List W. Waszmość Panow de 25e Aprilis znalezionym odebrawszy Respektem mam Honor Im podziękować za elucydacya Interessu kapituły z Miastem Jego krolewskiey Mości Zwrotem. kiedy osoby Xiążęce musiały mieysce sie w Magistracie, cokolwiek tylko znaleźć mogłem sposobow, te wszystkie kazałem inserować do Dekretu, aby compactata Wasz Mość Panow z Miastem Zwrotem były nienaruszone et bonum Regimen takiey kolwiek niecierpiało inkonweniencyi, y ztąd ninieyszego Waszmość Panow listu wzięłka, wziąwszy informacya, niezaniedbam inserere do Dekretu omnes praecurtoditiones, ateraz zostawam distincta veneratione et cultu.

Kopia Listu Jasnie Oświeconego Xięcia Jego Mości Prymasa do Jasnie Wielmoznego Jego Mość Pana kanclerza Wielkiego koronnego z Łowicza dnia 8e Miesiąca Maia Roku Panskiego 1753e. pisanego.

Monseigneur &

Miałem Honor wtym czasie odebrać pisanie Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego y wnim adorować Cycowskie prawdziwie dla Honor tey Oyczyzny staraniа et solicitudines, kiedy ad utrumque Latum Listy swoie krolewskie odynosi wszystkich Nas in funiculis Charitatis prowadzic raczy od zachodzących rozmic y differencyi, ad animorum compagem. Idąc przeto za porodem tak wielkim, czyniąc kroki officiorum meorum, stosuiąc się we wszystkim do wzgl: tobliwych Intencyi Panskich, acte wyżrzkmione differencye nayrzeczy podobno rozmagaią się, et consistunt wtych okolicznościach, to iest o erekcye respektem myderkaffow, y o erekcye in causis fundi et granitierum. Na to stan nasz Duchowny, y konsystorze Nasze ztą szczerą klaryfikacyą się deklaracyą, ze ta iest a nie insza Intencya Nasza w sprawach o dziesięciny, o Wyderkaffy, et in causis fundi granitialibus, tylko szczegulnie i dysponowiły, niedaiąc na krok iedeń od nich odstąpić; Rozumiałbym zatym, iż to rzetelne z strony Naszey oświadczenie miałoby skutecznie zastanowić y uprzątnąć dalsze rozmice. Zabiera stan Duchowny dobra nadziei z listu Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego do mnie ordynowanego o Wszelkiey skromności stanu świeckiego ad bonam cointelligencyiam et harmoniam, która się naydoskonaley y nayskuteczniey przy Wysokim kredycie y Poradzie Waszmość Pana, a oraz mocney circa Supremum et dignissimum Ministerium Jego Kooperacyi stać się może, usilnie oto y gorąca Upraszam tąż drogą ochotnie do tak zbawiennego dzieła manum meam, a przytym upewniaiąc o podobnych Jchmość Xięży Biskupow Intencyach, cokolwiek ad cultum Legis Positivae należy. Jako zaś ta okoliczność daie mi okazyą odezwania się Waszmość Pana z powinną Weneracyą, tak upragnionym Sercem oczekiwać będę dalszego z nim zniesienia się. Interea polecaiąc mnie Gratiis et amicitiis Waszmość Pana iestem z należytym Uszanowaniem Wielmoznego Waszmość Pana Sługa szczerze życzliwym y Uniżonym Sługą Xiędz A. Ignacy Komorowski Arcybiskup Prymas mpp

Respons na ten List od Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego z konskich die 12e Maii 1753e dany.

Zawszem był tey nadziei że dyfferencye zaszłe między Stanem Duchownym y świeckim wpadną zakończą się pro Gloria DEI konfidencya. a tym bardziey kiedy

Wasza Xięzęca Mość zamrzegasz się do tey pracy, ktora przy powadze Prymacyalney, przy wielkich Przymiotach Jego, nie może tylko do poządanego wszystko prowadzic końca; Wyjezdzam do Warszawy dla Sądow Assessorskich, będąc u Jmć Pana Marszałka Wielkiego koronnego bez ktorego dalszych krokow czynic nie mogę, ale y tam trudności nieznayde, bo Jego Sentymenta z pobożnością zlączone gdy do explikacyi przyjdą żadnego kościołom nieuczynią uszczerbku. We wszystkich tedy okolicznościach ale y w tych oczekiwać będę dalszych Waszey Xięzęcey Mości rozkazow, od ktorych chcę dependere, zostaie z głębokim Respektem.

Rescriptum Sacræ Maiestatis Regiæ quo Magistratibus Civitatum Mitaviensem et Libaviensem attribuit Titulus Nobiles et Spectabiles germanice vero Adelund Achtbacht Dresdæ die 18te Maii 1753e expeditum.

Augustus Tertius &

Significamus præsentibus Literis Nostris quorum interest Universis et Singulis. Cum Ordo in Civitatibus regnivat Magistratum, qui demandatam Supremam potestatem gerit et repræsentat, a Civibus aliisq Plebeis Personis distingui, atq expositum Nobis sit per Magnificos Consiliarios Latere Nostro assidentes atq Ministros utriusq Gentis quemadmodum in Civitatibus Mitaviensi et Libaviensi talis adhuc vigeat pristina et antigua consvetudo, ut Magistratus Personæ publicæ et in Judiciis præsertim eodem titulo exeipiantur, ac Cives et Plebeiæ Personæ. Supplicatum qua propter Nobis sit, ut Magistratus prædictarum Civitatum a Cæteris Personis Plebeib et Civibus Jurisdictioni dictorum Magistratuum subjectis distingvere Titulo Ipsis convenienti Clementer dignaremur. Nos perpensis æquitati et Ordini congruis petitis per præsentes titulum Nobilis et Spectabilis germanice Adel und Achtbaht Magistratui Mitaviensi et Libaviensi Conferimus atq vigore Supremi Dominii Nostri in hac Provincia demandamus Universis et Singulis, quatenus imposterum Titulum Nobilium ac Spectabilium Personæ Magistratus Mitaviensis et Libaviensis habeant, eoq allogvantur ubiq pro Gratia Nostra Regia Inquorum fidem &.

Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Generosos Supremos Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarios, Favore Generosi Ulrici Vilhelmi a Stempel Dresdæ die eadem eiusdem Annoq eodem expeditum.

Augustus Tertius &

Generosis Supremis Consiliariis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fidelitas Nobis Dilecti. Relatum nobis est per Certos Consiliarios Nostros Nomine et pro Parte Generosi Ulrici Vilhelmi a Stempel, olim Generosi Nicolai Vilhelmi a Stempel Capitanei Grobinensis Filii, qualiter Ipse ex re et Interesse in functione Capitaneali Grobinensi obsequiorum Patris sui Summa mille viginti octo Thalerorum albertinorum grossorum decem et 3/4 ex proventibus Cameræ Ducalis sibi exolvi prætendat, eoq intuitu Calculationem Authenticam, sigillo Cameræ Ducalis munitam in Cancellaria Regni Nostri produci fecerit; Attentis itaq præcibus eiusdem Justitiæ et æquitati minime contrariis Fidelitatibus Vestris committendum esse duximus, committimusq præsentibus, quatenus supradictam Summam 1028 Thalerorum albertinorum gr 10. ex Calculatione Authentica provenientem, ac ad exolvendum debitam, fidelitates Vestræ quantocius fieri potest, ex Proventibus Cameræ Ducalis exolvi curent, ac realiter supradicto Generoso Ulrico Vilhelmo a Stempel enumerent pro Gratia Nostra et officiorum suorum debito. Inquorum fidem &.

Rescriptum Sacræ Regiæ Maiestatis ad Eosdem Generosos Supremos Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarios intuitu relevendæ Summæ in Prædio Neuhoff die ff

eadem eiusdem ibidemq 1753. Anno Domini datum

Augustus Tertius m.

Generosis Consiliariis Supremis et Regentibus Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam Generosi fideliter Nobis Dilecti. Exponitum Nobis est percertos Consiliarios Nostros Quomodo Illustrissimus olim Fridericus Casimirus Dux Curlandiæ in anno 1689. Prædia Sessilen et Neuhoff in Summa Originali 233333⅓ Albertinorum Generoso Henrico Christiano de Brinken Capitaneo Maiori Tuchmensi invadiaverat Cuius filio Generoso Vilhelmo Ernesto Brinken erga alium fratrem Bona Neuhoff cessere. Ipsiusq filia Benigna Carolina unica Successoris primi Generosi Henrici de Brinck, Secundi exposit vobi Generosi Friderici de Mirbach Capitanei minoris Candaviensis Consors, memoratum Prædium Neuhoff prætacta Hypothecæ obnoxium possedit, Cum autem Successores suprafatæ Generosæ Benignæ Carolinæ ex summa in expedito Prædio Neuhoff hærente portionem suam habere debeant, Generosus vero Fridericus de Mirbach Capitaneus minor Candaviensis iisdem Successoribus summam Ipsos concernentem reluere intendit, facultatemq ad præmissa peragenda a Nobis sibi dari supplicat; Nos itaq meritorum eius rationem habentes, facultatem reluendi summam suprascriptos Successores concernentem, atq Prædium Neuhoff Jure Hypothecæ prædictum Generosum de Mirbach illiusq Successores possidendi, damus et concedimus præsentibus literis inniungendo fidelitatibus Vestris, quatenus donec per Dominum Ducalem ac pedictum Prædium ab Hypothecali berretur previa relutione præmissæ summæ, utiamdiorationum et reparationum in Jure Hypothecæ supradictum Generosum de Mirbach Illiusq Successores circa Prædium Neuhoff conservari et manuteneri curent, pro Gratia Nostra et Officiorum suorum debito. In Quorum fidem præsentem m.

Rescriptum Sacræ Regiæ Majestatis intuitu promovendi Commercii in Ducatibus Curlandiæ et Semigalliæ favore Nobilis Danielis kolb die eadem eiusdem Ibidemq expeditum.

Augustus Tertius m.

Significamus m præcipue vero Generosis Supremis Consiliariis Regentibus Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fideliter Nobis Dilecti. Cum quotidiana experientia comptum sit Regna et Dominia Universa vel maxime ex Cursu Commerciorum bene ordinato divitiarum capere incrementa, exindeq maius robur ad conservandum Statum habere, commercia vero non aliter augeri posse, nisi cura modusq introducendorum Personisq artis, et in ea re versatis committantur. Inclinati itaque expositionibus Consiliariorum Nostrorum respectu abusuum super commerciis in Civitate Libaviensi ortorum Nobis factis, Commerciaq ad Orbitam consuetam reducere, ac utilitati Publicæ consulere volentes, Nobilem Danielem Kolb Theloneorum Libaviensium Inspectorem Nobis optime comprobatum, in Inspectorem quoq Commerciorum quæ tam per Incolas, quam per extraneos tractantur, et educentur, Authoritate Nostra constituendum esse duximus, prout de facto constituimus, eidemq facultatem damus, ut quid quid judicaverit utile, pro sua prudentia ac peritia ordinet quodquid vero damnosum ordinisq prædictorum præjudicium attenderit, circumscribat et ad debitum cursum reducat Modificultatibus vero quatenus orundis primo ad Spectabilem Magistratum Libaviensem, demum ad Generosos Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, Regentes, actandem ad Nos Idem Nobilis Daniel Kolb recursum faciat inniungimus, eundem vero Nobilem Danielem Kolb in libere functionis suæ præsentis Theloneorum Libaviensium Inspectoris exercitio, atq Commercii quod hucusq

tanquam Civis et Mercator Libaviensis gessit. conservamus; Quòd Omnibus, quorum interest, præsertim vero supradictis Generosis Consiliariis Supremis tum Spectabili Magistratui Libaviensi ad notitiam deducendo mandamus, ut præsentes literas ab omnibus observari curent. In Quorum fidem &.

Rescriptum Sacræ Regiæ Majestatis ad Nobiles et Spectabiles tum Famatos ex Burgrabiali Præ Consulari aut Consulari Magistratu sive Scabinatu vel Communitate Civitatis Thorunensis Augustanæ Confessionis Socios, quo inhibetur ne audeant cæptum Fanum sine Consensu Regio neq̃ sublata anteriori Inhibitione ulterius continuare ac perficere, neq̃ in prædicta Fabrica aliquo modo progredi faciant Datæ die 28ª Mensis Aprilis 1753ª anno Domini ex minori Cancellaria Regni expeditum.

Augustus Rex &.

Nobilibus et Spectabilibus tum Famatis sive ii ex Burgrabiali, Præ Consulari, aut Consulari Magistratu, sive ex Scabinatu, aut Communitate Civitatis Nostræ Thorunensis fuerint, Confessionis augustanæ Sociis fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles, Spectabiles, ac Famati fideliter Nobis Dilecti. Intellexi-mus et certa relatione Consiliariorum Nostrorum Lateri Nostro assidentium; quod Vos cæptum olim novum pro Usu Vestro Fanum non accepto a Nobis Consensu, neq̃ sublata anteriore Inhibitione Nostro rursus in præsentiarum maiori vi urgentis continuatis et perficitis; Ideo Vobis supranominatis Burgrabio, Præ Consulibus Consulibus, Totiq̃ Magistratui, nec non Scabinis et Universæ Communitati Civitatis Nostræ Thorunensis serio et districte præcipimus, ne nominatum opus ulterius continuare et perficere, ac in prædicta Fabrica quomodo progredi audeatis, sive continuari et progredi faciatis, aut permittatis, imovero Totius Italim atq̃ hasce Nostras Inhibitorias Literas acceperitis, totaliter a præfacto Labore Vos abstinere, illudq̃ incontinenti dimittere, volumus, idq̃ sub animadversione gravissimæ indignationis Nostræ, nisi Contumaces permanere præsumpseritis; In super Vobis Fasis mandamus: quatenus Personam aliqm emedio Magistratus Vestri Consularis, ad Aulam Nostram mittatis expediatisq̃ ad exponendas humiliter Causas rationesq̃ præsentis ausus Vestri. Quas Inhibitionis Nostræ Literas ad omnium notitiam deduci volentes, præcipimus, signanter Nobili et Spectabili dictæ Civitatis Nostræ Thorunensis Magistratui, quatenus eas rite quam primum publicari, et executioni debitæ demandari faciat, ac procuret, pro Gratia Nostra et Officiorum Suorum debito. Dabantur, ut ut Supra.

Copia Literarum ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario ad Magnificos et Generosos Supremos Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarios in Negotio cum Generoso Camerario de Butthlar. Varsaviæ die 20ª Maii 1753ª Scriptarum

Quem ad modum Magnificis et Generosis Dominationibus Vestris scripseram ultimis Januarii ita verendum non erat, quin Sacra Imperialis Majestas eo semper fuerit Animo, qualem patefecit ultimis Martii per Rescriptum ad Generosum de Butthlar, quo serio iste admonetur super gravamina mitia Magnificis et Generosis Dominationibus Vestris contra eundem exhibita, et per me Aulæ Imperiali Austricæ repræsentata. Jam mihi mandata hæc Sacræ Imperialis Majestatis gratiosissime notificata fuerunt, imimul certior factus sum Generosum Camerarium de Butthlar in Mandatis his ei præsse habere, ut Judæos ulterius non foveat, utq̃ Prædium Jasrosen si constiterit non esse inter sequestrata, immediate Supremo Regimini restituat; Quam obrem opus erit ut Magnifica et Generosa Dominos Vestræ ratione suas superdictum Prædium

præfato Generoso de Buttlar in continenter imminuent pro memoria, cuius deinde copiam ad me transmittant; Exemplo hoc in posterum Magnifica et Generosæ Dominæ Vestræ omnem deponent timorem offendendi suam Imperialem Majestatem in gerendis Regiminis Officiis. Tanta enim Principis numquam poterat esse, ut vellet contra Leges et Privilegia Curlandiæ aliquid fieri. Ipsius Justi, atq minus Civitatem devastari ob ulteriorus lucrum. Imputari id circo non debent aulæ Russicæ detrimenta, quæ Magnificæ et Generosæ Dominos Vestræ passi sunt in Regimine suo, imo silentio et timori earundem, vel quod aliam iniverint viam representandi quam quæ conveniens erat. Nil retardabit Magnificas et Generosas Dominationes Vestras, in præsens, ut illum ordinem, qui necessarius erit, in Civitatibus pro restauratione Commerciorum instituant, ad hoc ut Personæ Magistratus Civitatum Mitaviensis et Libaviensis, in maiori honore sint, atq a cæteris Civibus distinctæ, Privilegium a Sacra Regia Majestate impetravi, quo titulo Nobilis et Spectabilis eisdem clementer conceditur. Respectu exportati per Generosum de Treyden Rescripti, nobis Magnificas et Generosas Dominos Vestras dubitare de Regia clementia in conservatione Jurium et Privilegiorum earundem, et in suscipienda informatione hoc de supra facta, quam ad me transmiserunt. Illud refert, ut exhilarato Magnificarum ac Generosarum Dominationum Vestrarum Animo, constantem vocem lætitiam et felicitatem ex Datum ut supra.

Copia Literarum Illustrissimi et Reverendissimi Nuntii apostolici de die 26te Mensis Maii 1733. ad Illustrissimum Episcopum Leopoliensem Dresda directarum.

Cum Serenissimus Dominus Noster Monasteria illa ex Ordine D: Basilii M: quæ ut pote octo Monachis honeste alendis minime idonea per Decretalem suam, quæ incipit inter plures supprimi mandaverat, non suppressa sed aliis Monasteriis unita fuisse intellexisset, manifestam hanc Legis Constitutionem improbans atq reiiciens denuo districte præcepit, ut nulla interposita mora vel prætextu re ipsa supprimantur. Quam sanctitatis suæ voluntatem, cum Reverendissimo Proto Archimandrita significaverim, significandam pariter existimavi Illustrissimæ Reverendissimæ Dominationi Vestræ, ut si quæ eius modi Monasteria in Diœcesi sua sint, an re ipsa supprimantur, diligenter invigilet. Postqm vero a P.P. Basilianis relicta fuerint, pro sua Pastorali Zelo prospiciat, ne quæ inde Divini cultus imminutio, aut animarum curæ ubi fuerint detrimentum redundet, sed ubiq per idoneos Presbiteros Seculares supplendum curet. Si præter expectationem acciderit, ut aliquid ex iisdem Monasteriis ultra congruum temporis spatium in eodem Statu subsistere a Superioribus Regularibus permittatur, tunc Illustrissimæ ac Reverendissimæ Dominationis Vestræ partes erunt opportune me monere, quo Pontificiæ Voluntatis executionem convenientibus Juris remediis urgere possum. Hæc ab explorata Ipsius vigilantia facile mihi polliceor, cui fretus finem scribendi facio, et fortunata quæcunq exanimo ad precatus sincero cultu maneo &c. – Illustrissimæ ac Reverendissimæ Dominis Vestræ &.

P.S. Quo Sanctitas sua Consilii huius executionem validius urgeat, exemplo sibi præeundum, et a Confraternitate ista Stauropigiana, quæ Apostolicæ Sedi immediate subiecta est incipiendum, existimavit, quam ob rem præcipit dimitti subito P.P. illos Basilianos, qui eidem deserviunt, et eorum loco totidem subrogari Presbyteros Seculares, qui Collegii Pontificii alumni fuerint, nullumq aliud munus vel beneficium obtineant, quæ dum ad Confratres ipsos scribo Paratissimus Servus A. Archi Episcopus Nicænus.

Copia Literarum eiusdem Illustrissimi ad Confraternitatem Stauropigianam Leopoliensem die et anno iisdem Dresda scriptarum.

Nobiles et Honorati Domini.

Cum Serenissimus Dominus Noster Monasteria illa ex Ordine D. Basilii M: quæ ut pote octo Monachis honeste alendis minime idonea, per Decretalem suam, quæ incipit inter plures ff.

supprimi, iam eludem mandaverat, nonnu ppressa, sed aliis Monasteriis imita fuisse inte llexisset, manifestam hanc Legis ab se latæ conclusionem improbans atq; reiiciens, de nuo districte præcepit, ut nulla interposita mora vel prætextu dimissis tribus vel qua tu or illis P.P. Basilianis qui Ecclesiæ Vestræ Servitio addictos retinetis, totidem eorum loco Presbiteros Sæculares assumatis, qui Pontificiis istius Collegii alumni fuerint, illiusq; at terius Ecclesiæ Curam gerant. Negq vero timere vel minimum debitis, ne ullum inde Præ iudicium proveniat exemptioni illi Ordinarii Iurisdictione, qua Confraternitas Vestra gaudeat, siquidem ut alias nonni. Presbyteros Sæculares qui Vestræ in servient Ecclesiæ, nnicæ quo ad eorum Personas subiicientur Ordinario, cui tamen nulla inde authoritas acquiretur, vel in Ecclesiam vel in Confraternitatem Vestram, quarum utraq; aque ac hucusq; sub Basilianis exempta et apostolicæ Sedi immediate subiecta est. Porro illud pro certo ha beatis, velim quod si id minime indubitatum esset, negq ullo Pacto Confraternitatem Vestram in dulta olim exemptionis Prærogativa spoliaret. Plura in hanc rem si opus fuerit, vobis meo Nomine diceret R.P. Hyeronimus Moro, cuiform mitto, ut vobis meam hanc Epi stolam reddat, et Pontificiæ voluntatis executionem ma vobiscum curet. Interea vobis fau stet fortunata quæcunqua a Deo optimo Maximo exanimo ad precor. Dominatio num Vestrarum Officiosissimus ad omnia a. Archi Episcopus Nicænus Nuncius apostolicus.

Litera ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario ad Præ Nobilem et Spectabilem Magistratum Gedanensem, qua re cursum impediverint monetæ novæ Lipsiensis, et aureum Num mum auxerint ad valorem trium Thalerorum, et quo non explicant ra tiones. Varsavia die 31e Mensis Maii 1753e anno Domini Scripta.

Præ Nobiles &.

Iuxta Literas Præ Nobilium et Spectabilium Dominationum Vestrarum die 23e currentis scriptas et annexam Copiam supplicis Informationis Earundem Serenissimo datæ su per Literas Reverendissimi et Excellentissimi Præ Cancellarii, ubi inhebantur informa ræ quare cursum impediverint monetæ novæ Lipsiensis, satis video monetam hanc decre scere valore suo intrinseco adversus Monetam Marchicam iam diu in Prussia receptam, quindecem grossorum et Septem et dimidii grossorum. Præ Nobiles vero et Spectabiles Dominationes Vestræ non explicant, quare aureum Nummum auxerint ad valorem Tri um Thalerorum, quem valorem unice Aureus habere dicitur, contra novam monetam argenteam Marchicam Tynfonum et Sextariorum illud neq; explicant, quare hanc novam monetam Marchicam Tam Tynfonum et Sextariorum, quam quindecem et Septem di midii grossorum alia simili ulteri longe deteriorem apud se receperint. Super hac Pun cta Informationem plenariam mihi expeto a Præ Nobilibus Dominationibus Vestris, præ cipue edoceant erga quam Monetam Aureus Nummus Valorem lucretur. His constan ter permanco &.

Litera a Præ Nobili Magistratu Gedanensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium quibus explicant ra tiones in Negotio Monetæ de aureorum Nummorum. Gedani die 8e Junii Mensis anno Domini 1753e expeditum.

Illustrissime &.

Quamvis ea, quæ nuper ad deprecandum Novæ Pecuniæ dispiensis communem in hac Civitate unum Sacræ Regiæ Maiestati Domino Nostro Clementissimo in Epistola Nostra Informatoria Omnium Ordinum Nomine submississime fuse exposita, Illustrissimæ Ex cellentiæ Vestræ abunde satisfeciss ex eiusdem Literis, die ultima mensis prætriti ad Nos gra tiosissime datis, non sine aliqua voluptate prospicere Nobis licuerit, ex iis tamen simul intel exi mus Illustrissimam Excellentiam Vestram in humillima ista informatione Nostra id ad huc desiderare

ut in ea explicitum a Nobis fuisset, quæ pretium nummorum aureorum ad Trium Thalerorum valorem augendi, et novam monetam Marchicam antiqua Polonica longe inferiorem in hanc Civitatem recipiendi Nobis fuerint Causæ, ideoq̃ Illustrissimam Excellentiam Vestram sinceram utriusq̃ rei explicationem una cum significatione istius generis Pecuniæ, ad quod intensius illud Nummorum, quos Ducatos vocant, aureorum sese referat pretium, a Nobis humanissime requivere. Ne igitur novam hanc testificandi Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ debiti Venerationis Nostræ cultus amitteremus occasionem Nostrarum esse ducimus partium ut memorati tripliceis argumenti, veras ac in ipsa rei conditione fundatas rationes Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ hisce observantissime indicaremus. Dicuti vero quod tam notabiliter auctum Ducatorum hic et alibi pretium attinet, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ omni asseveratione affirmare possumus, nec nos reliquos huius Civitatis Ordines, sive dispositione quadam Nostra, sive expressa permissione aliove Nostro facto ad istius valoris augmentum quidquam contulisse, ita quoq̃ omnes, quibus et Cambii et Commerciorum rationes sunt perspectæ, testimonio nobis esse poterunt, utrasq̃ nullatenus permittere, ut Lege Publica determinatum illi nummi aurei apud Nos habeant pretium. Docet potius tam antiquiorum quam recentiorum temporum experientia, neq̃ per Statuum ac Ordinum Iurarum Prussiæ sancita impediri unquam potuisse quo minus Ducatorum valor abaugescens continuo argenti pretium, ideoq̃ sensim imminutum Nummorum Argenteorum valorem interdum passe mirabilem in modum accreverit. Ita enim rei numerariæ in Polonia Prussiaq̃ annales oculatam dabunt fidem, has præcipue ob causas nummos istos aureos, qui anno 1550 quinque ginta unum valuerunt grossum intra unius seculi spatium iam sex florenorum Prutheniconum, et tandem anno 1717o octodecem florenorum Polonicalium obtinuisse valorem. Quibus quidem Nummis Aureis cum ad solvendas ex Polonia huc devectas, vibiq̃ venditas varias merces Mercatores Nostri magna in copia quotannis indigeant, eosdemque non minori, quam nunc hic valent pretio in Hollandia alibive emere, vel permutare possint, uti Illustrissima Excellentia Vestra Literis Nostris die 30e Martii huius anni lucidentis demonstratum fuisse meminimus, multo minus inexpectatum videri poterit, nulla Nostrum vel omnium Ordinum præcia Dispositione valorem Ducatorum ex aliquo tempore quibusdam grossis apud Nos fuisse auctum, quamvis tamen Nobis minime constet, eundem jam tres integros æquales Thaleros, cum ad hoc usq̃ tempus octo floreni et viginti quatuor grossi Prutheniconales maximum hic Ducati novi Belgici effecerint pretium, cæterum negare neutiquam possumus ad huius valoris augmentum multum hodie facere reclusas in Vicina Nostra officinas monetales, quæ cum ad fabricandam prorsus immensam Pecuniæ Argenteæ Summam ingenti opus habuerint argenti Copia, non solum in magna Europæ Parte pretium argenti notabiliter auxerunt, verum etiam in undata quasi novis quindecem Grossum et septem ac dimidii grossi nummis hac civitati rationes Cambii a tribus annis maiorem in modum mutaverunt. Quod autem ad ipsam memoratæ monetæ Marchicæ in hanc Civitatem invectionem pertinet, Illustrissima Excellentia Vestra persuasissima esse potest, Nostra auctoritate notum illud peregrinæ genus apud Nos vulgatum minime fuisse, ipsam vero potius Necessitatem Mercatores Nostros invisse, ut cum bona moneta Polonica plane evanuisset, et quæ ei successerat, aliquantum deterior paulatim desciscet rationem, illam Marchicam ad hanc leviorem, sed unice fere superstitem, in Commercio suo acceperint, satis contendi de aut acceptandum huic longe adhuc inferiores novos octodecim sex et trium grossorum nummos, Regiomonti præcipue cusos, nullumq̃ ad hunc usque diem apud Nos unum habentes, simili non adigi necessitate. Quemadmodum vero ex nunc adductis facili negotio colligi poterit, quo levioris Notæ fuerit Pecunia Argentea, qua quis Ducatos permutare voluerit eo maiori, hosce Nummos Aureos ejusdem lucro, ita Illustrissima Excellentia Vestra quo ad tertium Literarum Suarum argumentum probe observantiæ significasse sufficiet in hac Civitate maximum Ducatorum hoc tempore esse pretium, quando ad Marchicam apud Nos vulgarem quindecim grossorum vel septem ac dimidii grossi denarium monetam. Quod religiosum est inæstimabili Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ff

Benevolentiæ ac propensioni Nos et hanc Civitatem post Candida vota prosperima valetudinis, omniumqve Bonorum affluentia, observantissime commendamus. Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ ad officia paratissima Pro Consules et Consules Civitatis Jedanensis.

Tabella exhibens rationem valoris intrinseci, quam habent Nummi argentei, tum noviter Lipsiæ cusi, tum alii, qui nunc in communi hic Jedani sunt usu, tam inter se, quam ad monetam bonam Polonicam.

	Librum nummulariam Polonicam efficiunt	Continent argenti puri pondus		Constantes ex una libra nummularia pro summa.			Centum Florenorum valent respectu ausg. summæ in numis octodec: Grosch: Polonicis-		Jactura in iis quo ad summa Centum florenorum est.	
	Nummi	Semuncia	Denarios	Flor:	Gross:	Denar.	Floren:	Grosch	Florer.	Grosch.
Nummi octodecim Grosch. dispensi libra S. Signati -	- 34. 3/4 -	8.	3.	40.	22.	6.	73.	19.	26.	11.
Nummi trium grossorum Lipsiensis libra S. Signati - -	124.	4.	8.	44.	2.	12.	72	17 1/2	27.	12 1/2
Nummi quidam grossorum Marchici, quorum Sex efficiunt Thalerorum ab anno Domi: 1750 cusi.	. . 37.	7.	15.	37.	8.	13.	80.	15.	19.	15.
Nummi Septem et dimidii grossorum Marchici, quorum duodecim efficiunt Thalerum ab anno 1750 cusi.	56. 1/2	5.	15.	37.	14.	-	79.	11.	20.	19.

respectu eiusdem summæ in Nummistrium grossorum Polonicis-

Rescriptum Super ad dictionis Secretariorum Judicii Sacræ Regiæ Majestatis assessorialis ex cancellaria Regni die 4to Mensis Junii Anno Domini 1753 expeditum

Augustus Tertius S.

Generosis Antonio Brzozowski assumpto Decretorum Curiæ Regni Notario. Ignatio ff

Ludovico Nowicki Praefecto Metrices Regni, Jacobo Albrecht Secretariis Nostris fideli-
bus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fideliter Nobis Dilecti. Interces
serant bina Decreta in Ducüs Nostris Assessorialibus, et quidem primum inter No-
bilem Bartholomeum Freyber Civem Cracoviensem originaliter citatum ab una,
atq; Egregios Tribut Botutan, uti Plenipotentes Honorati Wispin Mercatoris Lipsien-
sis originaliter Actores ab altera, nec non Honoratum Joannem Freyber Scabinum anti
quae Varsaviae adcitatum Parte ex Tertia, aliosq; ad Causam in Trantes et intervenientes
sub actu Varsaviae Feria Secunda ante Festum Sancti Laurentii proxima die videlicet Sep-
tima Mensis Augusti Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo Secundo,
idq; ratione Summae Octingentorum Quinquaginta quinq; Thalerorum Rhenensium
pro Mercibus per Honoratum Wispin Nobili Bartholomeo Freyber Concreditis Debita-
tam, Alterum vero Decretum sub actu eius Varsaviae ante Festum Sancti Laurentii Mar-
tyris proxima die videlicet Octava Mensis Augusti 1752ᵉ anno inter Generosum Mel-
chiorem Szymanowski Senatorem Sᵗᵉ Varsaviensem Capitaneum Mlonoviensem Pro-
secutionum Actorea ab una, atq; Nobilem et Spectabilem Advocatum Scabinos totumq;
Judicium Advocatiale et Scabinale antiquae Varsaviae Gravaminosos Judices, tum Ho-
noratum Joannem Freyber Scabinum, nec non Nobilem Joannem Warski Syndicum, tum
Generosum Josephum de Tili Theloneorum Thesauri Regni Notarium, nec non Honoratos a-
conomos et Administratores Bonorum eiusdem Honorati Joannis Freyber Partes Judicio
adhaerentes prosecutum citt parte ab altera, alios quoq; intervenientes in Causa Concursus
Creditorum perdictum Honoratum Joannem Freyber institutum prolatum. Quibus binis
Decretis Causas supra specificatas cum Partibus et intervenientibus ad certos Secretarios Ju-
diciorum Nostrorum Assessorialium propinali Disiudicatione remisseramus; Sed quoni-
am eadem bina Decreta ob legalitatem eorundem Secretariorum nondum ad executionem
deducta, ideo propter accelerationem earundem Causarum id negotium Fidelitatibus Ve-
stris committendum esse duximus, prout quidem per praesentes committimus, mandan-
tes Fidelitatibus Vestris, quatenus iunctim cum Secretariis iisdem Decretis assignatis iux
ta Praescriptum praefatorum Decretorum Nostrorum inter dictas Partes et Intervenientes la
torum Causas finaliter decidant pro Gratia Nostra, Officiorumq; Suorum Debito. Inquorum
fidem praesentem &.

Litera ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium a Magnificis Supremis Ducatuum Curlandiae et Se-
migalliae Consiliariis in tuitu Generosi Camerarii de Buthlar. Mi
tavia die 9ᵉ Mensis Junii Anno Domini 1753ᵉ scripta.

Illustrissime &.

Exhilarato omnino animo per diferas Illustrissimae Excellentiae Vestrae de mandatis
Sacrae Regiae Imperialis Maiestatis ad Generosum Camerarium de Buthlar notifi
am accepimus, nempe ut Judaeos ulterius no foveat, atq; Praedium Jarrosen si constiterit
non esse inter Segvestrata, immediate Nobis restituat. Gratias, quantas animus concipit, ma-
ximas Illustrissimae Excellentiae Vestrae referimus, quod Patriae Nostrae Salutem, Curae cordiq;
gratissime habere dignatur, illamq; et in futurum Protectioni suae humillime commen-
damus, docent Nos omnino haec quoq; Sacrae Imperialis mandata Sanctae Principis nun-
quam fuisse, ut vellet contra Leges et Privilegia Curlandiae quicquam fieri Ipsius iussu, atq;
minus Civitates devastari ob alterius lucrum, et confirmat hoc ipsum Spem Nostram iam
pridem conceptam fore aliquando, ut et Gratia Principis adeo magnanimae, Regiae Domi-
no Nostro Clementissimo Amicissimae primarii Voti Nostri compotes fiamus, id est, ut Duca-
tibus hisce suus restituatur Dux. Dirigat tandem Deus Ter optimus Maximus, omnia in op-
tatum vitum finem, vicq; aerumnas harum Provinciarum levet. De caetero Illustrissimae Excellen
tiae Vestrae rationes Nostas Generoso Camerario de Buthlar intuitu Praedii Jarrosen per Me-
moriale intimandas, communicare, et de ulteriori Negotii huius eventu certiorem facere non ff.

intermittemus, nisi ea vero quae iam sunt expedita, brevi forsan ab hinc tempore Causa ista ratione Praedii Barroser a sua Imperiali Maiestate definietur; Respectu exportati per Generosum Camerarium de Treyden Rescripti, erigit animos Nostros minimum in modum bona spes, quam Nos tenere Illustrissima Excellentia Vestra iubet, ex Parte Reverendissimi ac Illustrissimi Pro Cancellarii Contraria Sacrae Regiae Maiestatis voluntas Nobis quidem significata est, sed pro Causae gravitate, et quia impossibile est, fidem Publicam frangere, et his quaesitum alicui auferre, iteratas submississimas ad Illustrissimum Pro Cancellarium transmittimus, immulgo Illustrissimam Excellentiam Vestram enixissimis precibus imploramus, ut hocin Negotio, quod ratione Legularum maximi certe est praeiudicii, gratiosissima ope sua Nobis subveniat, nihilq; intermittat, quod ad avertendam hanc Iurium Publicorum lasionem facere poterit, rationes ulteriores, quas in Literis ad Illustrissimum Pro Cancellarium datis expressimus, Copia hic annexa continet, et immortalem Illustrissimae Excellentiae Vestrae habebimus gratias, si suo quoq; auxilio, suaq; Auctoritate Preces Nostras apud Sacram Regiam Maiestatem Dominum Nostrum longe Clementissimum suffulcire dedignari nolit. Quod supra est, ad cineres usq; Nos humillima cum observantia futuros spondemus. Illustrissimae atq; Excellentissimae Illustrissimae Excellentiae Vestrae humillimi obedientissimi Servitores. Christophorus Fridericus a Racken Landhoffmeisterus. H. C. Frick de Finckenstein Cancellarius. Otto Christophorus ab Horren Oberburgrabius. H.C. ab Offenberg Land Marschalcus.

Copia literarum ab iisdem ad Reverendissimum et Excellentissimum Pro Cancellarium Regni in Negotio Camerae Ducalis ex ratione Generosi Camerarii de Treyden Mitaviae die 9e Mensis Iunii Anno Domini 1753e scriptarum.

Reverendissime &

Non mediocri afficimur dolore, quod in negotio conferendarum Generoso Camerario de Treyden Praediorum Autz et Tavenhoff voluntas Nostra ad Sacrae Regiae Maiestatis Domini Nostri longe Clementissimi, imo Patris Indulgentissimi Mandata exequenda promptissima et obsequentissima impedimentis eius generis retineatur, quae removere nullo modo scimus. Exercemus omnino Sacrae Regiae Maiestatis Nomine Regimen horum Ducatuum, quamvis hoc Nobis non ab aliis solum, sed quod mirandum ab ipso Generoso Camerario de Treyden in Literis eius novissimis haud obscure vitio vertatur. Clementissime vero et iteratis viabus Serenissimus Rex aperuisit, neutiquam hoc ipso Statum horum Ducatuum immutari, et multo magis Iura omnia harum Terrarum salva integraq; conservari debere, et hac ratione suspicaces animorum motus sedati et Levati fuere. Quod si Reverendissima et Illustrissima Excellentia Vestra gratiosissime expendere dignabitur, mutationem omni Ducatibus Regiminis accidere, statim ad administratio rei oeconomicae nobis interciditur, non difficile perspectu erit quem minum in modum tranquillus hactenus horum Ducatuum Status perturbabitur, et quid exinde ex Parte Generosi Ordinis Equestris Nobis sperandum vel metuendum sit, quippe qui solo rumore Rescripti ex parte Generosi Camerarii de Treyden emanati satis iam inquietatus. Non aegre quoq; Reverendissima atq; Illustrissima Excellentia Vestra pro Statia sua quae certe est maxima favet, si specificam et eminentem inter Rescripta hactenus expedita Proventusq; Ducales tangentia, et novissimum favore Generosi Camerarii de Treyden extraditum differentiam aliqualenus humillime exponamus. Dignata est Sacra Regia Maiestas Nobis pro varia Rescripta exolutionem nonnullarum Pretensionum et debitorum Ducalium demandare, quibus et de seria Sacrae Regiae Maiestatis voluntate admoniti, quantum fieri potuit, subtectissime obtemperavimus. Est vero actus exolvendorum debitorum eius generis, quem durante Negocitio nunquam sine speciali mandato Domini Supremi exercuimus, adeoq; ista Rescripta, Iura a Nobis exercita non impregerunt. Praeterea dignata est Sacra Regia Maiestas Salaria Consiliariorum Supremorum augere, et actus hicce a Nobis met Ipsis itidem nunquam est exercitus, adeoq; hoc hic exercitium Iurium Nostrorum turbavit, quare eo magis Submississima mente Gratiam hanc Regiam venerati sumus, quia et Generosus Ordo Equestris paulo ante id ipsum a Sacra Regia Maiestate efflagitaverat. Equidem ff.

collatio Prædii Rutzau in Generosum Camerarium de Mirbach facta proprius ipsa Bona Ducalia tangit, Nos vero executionem Rescriptorum Regiorum denuper emanatorum iteratis vicibus subjectissime deprecati sumus, neq; Ipsi Bona hæc tradidimus, tandem vero ubi Sacræ Regiæ Majestati placuit alia via Bona hæc Ipsi Nobis inscijs tradi fecere, patienter tulimus, quæ mutari nostræ Potestatis nonerat; interim neq; hoc Negotium ad ea pertinebat, quæ unquam ex nostra parte exercuimus, et præterea Serenissimus Rex precibus Nostris subjectissimis sine dubio motus, post hac nullum aliud Prædium Ducale, a libera administratione Nostra excluxit. Jam vero Locatio Prædiorum Ducalium per longam annorum Seriem in fundamento Formulæ Regiminis et decisionum Commissorialium de Anno 1717. per solos Consiliarios Supremos facta et expedita est, nec unicum allegari poterit exemplum, quod per Rescripta Regia quoquomodo administratio et dispositio Nostra fuerit circumscripta, adeoq; nihil ejusmodi Nobis hactenus contigit. Et quam vis percepimus Generosum Camerarium de Freyden adseverasse, ac pro sola recommendatione Illustrissimi et Excellentissimi Domini Supremi Regni Cancellarii similis locationis Contractu Bonum Candaviense a Nobis Generosus de Mirbach obtinuerit, sanctissime tamen Reverendissimæ ac Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ confirmamus, hæc omnia veritati repugnare, neq; enim Prædium Candaviense ad Nostram pertinet dispositionem, neq; Generosus de Mirbach illud possidet, nec quicquam Prædium quoddam a Nobis ex commendatione Illustrissimi Domini Supremi Cancellarii obtinuit vel possidet. Equidem Illustrissimus Supremus Dominus Cancellarius ante Annos aliquot Nos literis suis requisivisset ut prædium Favesden Generoso de Rahden ulteriori locationis Contractu concederemus, sed consulentibus Nobis et futura respicientibus magna se offerebant dubia, quare et apud Illustrissimum Supremum Dominum Cancellarium deprecati hoc sumus, neq; pro benevolentia sua egre tulit, quod Generosus de Rahden neutiquam bonum hoc vel aliud obtinuerit, Collatio paucorum Prædiorum Ducalium Nostræ dispositioni relictorum, numerumq; Publicorum unicum certe est, gubernaculum, quod ad Ducatus hosce rite regendos Nobis superest; Non possumus igitur non Conservationem Jurium horum Publicorum cure cordiq; habere et subjectissima cum devotione sperare Patrem benignissimum animos Nostros demissos et oppressos Clementia et bonitate sua Regia rursus allevaturum esse, cum Ipsius Sacra Regia Majestatis pro Paterno suo erga Populos sibi subditos amore, maxime intersit Ducatus hosce rite et tranquille gubernari. Reverendissimam atq; Illustrissimam Excellentiam Vestram indesinenter submississime, et omnibus modis imploramus, dignetur, ut sæpius gratiosissime dignata est, hac quoq; vice Salutem Nostram horumq; Ducatuum gratia sua tutari, omniaq; præjudicia avertere, et apud Sacram Regiam Majestatem subjectissimis precibus Nostro Nomine deprecari. Nobit Reverendissima atq; Illustrissima Excellentia Vestra mirari, quod tam studiose et fervente in hoc Negotio, auxilium Ejus quærimus. Et enim omnino interitu Negotiorum res maximi momenti, nam ut reliqua quæ jam in prioribus literis exposuimus taceamus, facili Negotio prævidemus, quod ubi Generoso Camerario de Freyden Bonum Publicum pro privato - seu vel potius Generosi de Medem commodo profundenti Intentio sua successerit, ad similes importunas aliorum preces alii alia Bona impetrabunt, et formatis vel acquisitis deinde his vel illis prætensionibus, omnes reditus sibi retinebunt, et in fine omnibus Bonis Ducalibus exuti, jus et Justitiam derelinquere, neq; sumptibus hoc imprimis tempore summe necessariis aliquomodo subsistere poterimus, imo non longe infelix ejus modi exitus distabit, quia pro pauco Nobis supersunt Bona, et Erarium Ducale plane est exhaustum, adeoq; commodum non nullorum privatorum interitus Ducatuum eo forsan tempore degustur, quod id Intentioni Paternæ Principis optimi, et utilitati Regiæ minime conveniebat. Quantum vero nos arbitramur in casu præsenti ad intentionem Generosi Camerarii de Freyden excludendam hac vice sufficiet, si Reverendissima atq; Illustrissima Excellentia Vestra dignari velit Sacræ Regiæ Majestati sub sanctissima fidei juris juranda, quo obstringimur confirmare, quod Generosus Capitaneus de Sass jam ante Rescriptum Regium favore Generosi Camerarii de Freyden Nobis traditum, Prorogationem Contractus acceperit, quodq; inco nec minimum quicquam illegitime a Nobis sit factum cum innumeris

Decere possumus exemplis, Prorogationes Contractuum plus quinq; sex, vel septem mensibus ante festum Joannis extradi, imo ipsa necessitas postulat, ut tempestive Possessores Bonorum Jucalium de Prorogatione Contractuum certiores reddantur, quo alias ad mobilia sua avehenda tempore hyemali uti, sibiq; ratione alterius forsan habitationis prospicere valeant. Ubi igitum Reverendissimæ atq; Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ de veritate concessa iam antea Prorogationis, certo nunc constabit, dubitare Nobis non licet, Eundem gratiosissime ponderaturam esse, anulla ratione fidem Publicam frangere et violare valeamus, et an Generosus de Sass, ista a Jure sua quæsito, quod Princeps Nemini auferri recedat, per Rescripta vel Mandata quædam obligari possit. Denuo itaq; auxilium et opem Reverendissimæ atq; Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ demissis precibus implorabimus, nec precari cessabimus, utq; dum cæmmis Nostris Patriæq; Nostræ gratiose subveniet. Gratissimam tantibeneficiis memoriam nullum tempus delebit, sed ad cineres usq; demisso hoc cordis affectu permanebimus. Reverendissimæ Illustrissime et Excellentissime Vestræ. Reverendissime Illustrissime Excellentiæ Vestræ q.

P. S. Ratione Judæorum demandatus iam serio est ex Parte Aulæ Imperialis Russicæ ad illorum ejectionem Generosus Camerarius de Buttlar, et Ratione Prædii Zarrosen felicem exitum brevi abhinc tempore speramus; Quam primum de hoc vel illo eventu certiorem habebimus notitiam, illam Reverendissimæ atq; Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ debite communicare, et ad reliquas Generosi Camerarii de Buttlar illationes, quas Magnificus Ablegatus Russiæ pro certis jam habet veritatibus, inferenda humillima cum observantia inferemus; Eam totum Animum Nostrum occupavit ista ægritudo, qua nos Generosus Camerarius de Irujen favore Generosi de Medem affecit, quamvis nova affulgeat Nobis spes recuperandi quam primum Prædium Zarrosen, quod satisfaciendo alia via Consilio dudi, et locationis jure concedere parati sumus.

Literæ a Præ Nobili Magistratu Elbingensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium sinistro Ministrorum Ecclesiæ eorundem Elbingæ die 23 Mensis Junii anno Domini 1753. datæ.

Illustrissime e.s.

Probatam iam pridem tot insignibus beneficiis, propensissimamq; Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ in Civitatis huius commoda gratiam, non laculentioni perspectimus documento expositam, quam benignissimis Eiusdem nuper ad nos datis Literis, quas circa punctum Ordinationis Ministrorum Ecclesiæ Nostrorum gratiosissimo Nobiscum communicare dignata est affectu, veneramur singularem hanc Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ pro Civitatis bono Publico sollicitudinem devinctissima mentis submissione, ac ut latatum reddamus, quam impensissimo studio salubrissimo tanti Mecenatis Consilio nostra Nos stimulante observantia exasse assurgere accingamur, ne momentum quidem præmittere summus, quo cum Celsissimo Varmiæ Antistite ad Principatum suum reduce, super hoc negotio, quod de innocentia Intentionis Nostræ securi, licitum ac Jn Juribus Privilegiisq; Civitatis fundatum censuimus, plurimus conferre, et ulteriorem optimi Terrarum Prussiæ Præsidis gratiam in Nos derivare, tam indefatigabili allaboremus zelo, quam Patrocinantem ac Protectricem Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ benignitatem profundissimis promptissimisque Officiis ac obsequiis Nostris demereri summo ac indesinenti annitimur studio, qui fausta quævis sæpius repetitis precibus apprecati, salutem commodaq; Civitatis huius fidelissime commendamus Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ.

Literæ Eidem ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario in eadem Materia Scriptæ.

Celsissimus Princeps Episcopus Varmiensis minime contentus resolutione in literis ad me Dominationum Vestrarum exaratis, fecit recursum ad Sacram Regiam Majestatem, quatenus mandato Principis adacti, non audeant ff

suos Consistoriales ereare in Civitate Elbingensi, ne videatur pati aliquid contrarium Jurisdictioni Suæ Episcopali; Ego interpositione mea ad hoc suspendi appositionem manus Regiæ ad hocce mandatum, utá Dominationibus Vestris in exercitio libertatis Religionis amoveam amara; in hac occasione non aliud animadverto, quam ut Dominationes Vestræ non ex pectato Regio mandato abstineant subalia ratione, quia parendo Regi faciunt quæ volunt, non parendo incurrent indignationem, quod utrumq; evitandum, ne questio hæc et in aliis in Prussia Civitatibus sub aliis Episcopis exoriatur, et amarior fiat. Jedani non est quæstio, possunt Jedano advehere suos Ministros Consistoriales, si et ibi oritur quæstio, dato apud Dominationes Vestras exemplo difficilior conductio fiet ex locis remotioribus. Princeps Episcopus Varmiensis non est Persona quæ rem versas, probata eius virtus et prudentia, hanc Dominationes Vestræ colant, et de medio apud se conferant, ne sibi ipsi alas circum cidant. Interea manco præpenso animo es.

Kopia Responsu Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego Wielmoznemu Jegomości Panu Choiechiemu Woyskiemu Bracławskiemu, Ze Dziemu Pogranicznemu pisanego die 2o Miesiąca Julii Roku Pańskiego 1753o z konstich.

Pisze mi Wasz Mość Pan w swoim Liście de data z Targowicy 6o Junii ześ niemiał żadnego Responsu odemnie na list swoy pierwszy, a ia dopiero teraz odbieram od Wasz Mość Pana. Ponieważ zas znayduie ześ w moich dobrach, muszę ta wszystka relacya Wasz Mość Pana przekopiowawszy Rezydentowi Rossyiskiemu odesłać do Warszawy, abym o niepunktualności przyiazdu na Sądy Pogranicznie Sędziow Rossyiskich Dworu swoy uwiadomił. Przy expedycyi Wasz Mość Pana z Warszawy, oddałem do ręk Jego Mość Pana Posła Rossyiskiego kopie Instrumentow z kancellaryi moiey wydanych, aby podobne Kancellaryi Rossyiskiey Sędziom Jak bydy dane, y abym inotescał o determinacyi czasu Sądow Pogranicznych. Na konferencyi z Jasnie Wielmoznym Hetmanem mowiłem, takze, aby Partya Ukraińska Jeneralna Kommendę nie w Bogusławiu miała, ale zebyia było bliżey ku Granicom Tatarskim, przez ktorych pustkraie ciż Haydamacy stosuią relacyi samego Wasz Mość Pana: I przebiraią się, przez co snadniey sza odprawa by mogła bydz. Jadę w przyszłym tygodniu do Warszawy, tam zaraz rozmowie się ad coram z Rezydentem Rossyiskim, a do Drezna kopie Relacyi Wasz Mość Pana Posłowi Rossyiskiemu przeszlę; Co zas ad totum Negotium zyczę Wasz Mościom Panom abyście wszystkie te Interessa rozdzieli na kilka Punktow, bo razem wszystko traktuiąc, to niepodobieństwo razem wszystko skończyć, y confusionem sprawi, regestrator tey Jmci od Rossyi, aby Sędziowie Rossyiscy zieżdżali na termin na znaczony. 2o Żeby zieżdżali plene instructi od Dworu swego 3o Umowić się z obopolnie de securitate Granic, aby Rossya pilnuiąc swoich, nie przepuszczała Kultaiow, wzaiemnie y my tak lokowali swego Woyska posterunki, żeby ciągnącym się przez Tatarskie Szlaki Kultaiom niepozwolić rabunku. 4o Upomnieć się o ostawienie Delinquentow y okoro na nich ad metum exterorum. 5o O Satisfakcyą upomnieć się Ukrzywdzonym, et de modo satisfactionis umowić się; Zyczę tedy Wasz Mość Panom abyście his gradibus tę kommissyą wyzaczeli y konczyli, a na ktorym punkcie zostanie trudność, chcieli nas uwiadomić ad dandam medelam. Jakbędę w Warszawie rozmowie się z Jmci Panem Marszałkiem Wielkim koronnym y drugiemi, y Dworowi Naszemu oznaymię o wszystkim. Jezelibyś Wasz Mość Pan widział racyą przeniesienia kommendy z Bogusławia niżey, to nie trafie o tym wszystkim donieścić Wasz Mość Pan Jasnie Wielmoznemu Jego Mość Panu Hetmanowi Wielkiemu koronnemu. Co zas Respektem aquisitionis Fundorum Rzeczy pospolitey, o ktorey Wasz Mość Pan wspomina sz, to iuż iest materia Status, ktora przy Konferencyi tylko naznaczoney przez Nas ventilari może. De cætero zostawam cum propensum animum plena æstimatione 8.

Reskrypsum ad Jenerosum Petrum Baronem de Riancour Consiliarium Sacræ Regiæ Ma:

Maiestatis & Nobilem ac Spectabilem Josephum Benedictum Loupia Seniorem Consulem et Advocatum Civitatis antiquæ Varsaviæ, ut deponant Testimonia sua super realitate certi Contractus Antenuptialis in Cancellarii Regni 24e Mensis Julii Anno Domini 1753e Varsaviæ scripta.

Augustus Tertius &

Generoso Petro Baroni de Biancour Consiliario Nostro, tum Nobili et spectabili Josepho Benedicto Loupia Seniori Consuli et Advocato Civitatis Nostræ antiquæ Varsaviæ fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam; Generose et Nobilis ac spectabilis fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros, quomodo Nobilis Maria de Schmidt Nobilis Christiani Friderici de Schlotter Custodis Thesauri Nostri Conors legitima, intendat realitatem Contractus antenuptialis, inter ipsam et præditum maritum, sub die 23e Mensis Decembris Anno Domini 1724e formati et Conclusi, per Testimonia Jurata fidelitatum Vestrarum, deducere et probare; Qua propter Fidelitatibus Vestris, quatenus ad Acta Metrices Regni prævia obdestinatione per Ministerialem Terrarum Regni Generalem, conducendant, ibidemq; inita Interrogatoria porrigenda mediante Juramento Corporali super dicenda veritate præstando Testimonia sua in Præsentia Generosi Metrices Regni Præfecti, deponant, demandamus et in mandamus; Secus Fidelitates Vestræ non facturæ pro Gratia Nostra et Officiorum suorum debito. In Quorum Fidem Sigillum Regni est appressum. Datum in Cancellaria Regni Ut Supra &.

Pro Memoria Generosi de Butthlar Ministri Russici Regiminis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Supremo ratione Prædii Jarrosen de 26e Mensis Julii Anno Domini 1753e porrectum Mitaviæ.

Ad Supremum Sacræ Imperatoriæ Majestatis Impetratis ac Dominæ meæ longe Clementissimæ Mandatum ego infrascriptus Sacræ Imperatoriæ Majestatis Russiarum actualis Cameræ familiaris, ac hisce in Ducatibus Accreditus Minister, Supremo horum Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Regimini præsentibus per quam officiose notum facio, quod quandoquidem Prædium Jarrosen dictum tanquam pront notorium est 12503. Florenorum 15e Grossis Albertinis relatum, indeq; postea Anno 1740 seu Prædium hypothecarium ea ex ratione omnium reliquorum hypothecariorum et relatorum Prædiorum instar Supremo Imperatorio Sequestro annumeratum et subjectum, ex Summa Sacræ Imperatoriæ Majestatis Clementia de functo Consiliario Hartmann ad dies Vitæ concessum fuit, morte ejusdem subsecuta Prædium hocce importorum nonsecus ac antea Supremo Imperatorio Sequestro subjectum manere debeat. Mitaviæ die ut Supra. Ernestus Joannes de Butthlar.

Concordantiam præinsertæ Copiæ in lingoam latinam translatæ cum originali suo Germanico coram Officio meo producto, more solito testor. David Theophil Reissing. fd C.] Sacræ Regiæ Majestatis Secretarius et Notarius Publicus Juratus. mp.

Promemoria alterum in eodem Negotio id est intuitu Prædii Jarrosen die 30e Mensis Julii 1753e Mitaviæ a Supremo Regimine Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ conscriptum.

Quandoquidem a Perillustribus Regni Cancellariis Regimen Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ certius est factum, quatenus ex parte Per Illustris Imperii Russici Ministerii declaratio Ipsis data esset, Mandatum ad Magnificum et Generosum Sacræ Imperatoriæ Majestatis Russiarum actualem Cameræ Familiarem, accreditum q; hisce in Ducatibus Ministrum emanasse, ut Prædium Jarrosen, si anno 1740e actuali mul cum aliis Prædiis sequestratum non esset, Regimini restitueret, in Promemoria vero sub dato Mitaviæ die 26e Julii anno currenti Regimini exhibito supponitur, Prædium Jarrosen Anno 1740e prout reliqua Omnia reluta bona hypothecaria Sequestro Imperatorio annumeratum et subjectum, defuncto q; Consiliario Hartmann ad dies vitæ concessum fuisse, ad quod

præmentionatus Magnificus ac Generosus Dominus Camera Familiaris Aula Russiæ Imperatoriæ absq̃ dubio retulit, Regimen horum Ducatuum coactum sese censet Domino Camera Familiari de Bulthar patefacere, non secus Regimini constare, quam.

1mo Quod Ducalis Curlandicus quondam Consiliarius Hartmann Prædium Garrosen ianamte Segvestrationem Anno Domini 1740e subsecutam, possederit.

2do Quod possessione huius Prædii Anno 1740e privatus non fuerit.

3tio quod quondam Consiliarius Hartmann ratione Prædii huius Anno 1740e nullum Contractum, vel alias quas cunq̃ Literas, quibus mediantibus Prædium hoc a Sacra Imperatoria Maiestate ex Clementia eidem ad dies vitæ concederetur, acceperit.

4to Quod esse Prædium hoc seu sequestratum possidere, et post fata sua idem Imperatorio Sequestro restituendum esse, Reversalis de super nunquam dederit.

5to quod virtutu Prædii huius Garrosen ad Imperatoriam Russicam Cancellariam nunquam recurrerit, sed potius.

6to Quod Consiliarius quondam Hartmann Prædium Garrosen Capitaneissæ quondam de Behr Hæreditaria in Lohden Arendæ titulo bis cesserit, nondamen sine Consensu Regiminis horum Ducatuum, Cui supersedere potuisset, si Prædium hoc seu sequestratum possedisset.

Ex præmissis itaq̃ his Regimen nonnisi sequentem Naturalem Consequentiam formare potest: Prædium scilicet Garrosen Anno 1740e simul cum aliis Prædiis sequestratum non esse, adeoq̃ Regimen durante hucusq̃ Sequestro in possessione dispositionis Prædii Garrosen fuisse, unde etiam Prædium hoc in supplementum Salarii Ducalis Consiliarii destinatum, post fata Consiliarii quondam Hartmann, eidem Officium eius continuanti Supremo Sacræ Regiæ Maiestatis Poloniæ Nomine iterum collatum, vel pretium Arendæ pro Prædio hoc antehac datum eidem promissum est. Domino Camerae Familiari quidem in præmentionato promemoria allegare placuit, Prædium hoc ubi notorium esset 12503 florenis 15to grossis Albertinis relutum esse. At regimen Ducale non nisi tuto credere posset, vigore declarationum supra circa initium Allegatarum restitutionem huius Prædii, mere a prima quæstione, num scilicet Prædium Garrosen Anno 1740 simul cum reliquis sequestrarum sit, dependere, ideoq̃ disquisitioni circumstantia quod scilicet Prædium Garrosen 12503 florenis 15 Grossis Albertinis relutum esset, eiq̃ quod alias in contrarium quæstionis, num Prædium Garrosen Anno 1740e sequestrari oportuerit, deducendum esset, optimo Jure se supersedere posse. Bene mentionatus itaq̃ Dominus Camerae Familiaris a Regimine Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ denuo pergvam officiose rogatur, ut irpra mentionata quoq̃ argumenta considerare, eaq̃ suo loco omni meliori modo refovere non desit. Mitaviæ die ut supra.

Præmissam Copiam in lingvam latinam translatam cum originali suo germanico coram officio meo producto concordare, more solito Testor.

(L S) David Theophil Reissing Sacræ Regiæ Maiestatis Secretarius, et Notarius Publicus Juratus mpp.

Rescriptum ad Generosum Capitaneum Mariæburgensem, totumq̃ Nobile Officium œconomicum Mariæburgensem quatenus Hollandos Jygenhoffenses ad onera aggerationis, donec Causa in Judiciis Sacræ Regiæ Maiestatis decisa, finaliter non fuerit, adigant. Varsaviæ die 3to Mensis Augusti Anno 1753e expeditum.

Augustus Tertius &.

Generoso Michaeli Aexmi Capitaneo Nostro Mariæburgensi, et Generali locumtenenti in Exercitu Nostro et Reipublicæ, totiq̃ Nobili Officio œconomico Mariæburgensi fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam, Generose ac Nobile fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est Nomine ac pro Parte famatorum Jeich Jrabii, Seniorum totiusq̃ Communitatis aggeratis maioris Insulæ Mariæburgensem qualiter Villæ Nostræ Orlof, Orloffsfelde, Reimerswyde, Jygenhagen, Plantenhoff et Pitzkendorff ad Tractum Jygenhoffensium in œconomia Nostra Mariæburgensi consistentem spectantes, contravenendo Decretis Relationum ac Judiciorum Nostrorum Assessorialium signanter Serenissimorum olim Sigismundi primi de Annis Millesimo quingentesimo quarto, et Millesimo quingentesimo quadragesimo secundo Anno, tum Sigismundi Augusti de Anno millesimo quingentesimo Sexagesimo quarto, atq̃ Sigismundi IIIti de Annis millesimo, Sex-

Sexcentesimo Vigesimo tertio, ac Vladislai quarti de Annis millesimo Sexcentesimo quadragesimo tertio, et Millesimo Sexcentesimo quadragesimo quarto Antecessorum Nostrorum, necnon ultimario Serenissimi Augusti Secundi Parentis Nostri Desideratissimi in Anno millesimo Septingentesimo Vigesimo primo ex Seriis Partium Controversiis prolatis, quibus Decretis et præcipue ultimario in Anno millesimo Septingentesimo Vigesimo primo Varsaviæ feria quarta post Dominicam Judica Passionis proxima die scilicet decima quarta Mensis Martii lato prælibata Villæ Tractus Tygenhoffensis, seu verius Hollandi in iisdem Villis locati ad omnia generaliter onera et Constitutiones Aggerales specifice in Decreto penultimo Serenissimi olim Vladislai quarti Antecessoris Nostri de Anno Millesimo Sexcentesimo quadragesimo quarto inter Communitatem prædictam aggeralem, et memoratos Hollandos Tygenhoffenses prolato inrigitatos, sub pœnis Infamiæ, Compiscationis, et aliis gravioribus Arbitrio Nostro Declarandis super quemlibet contravenientem, toties quoties contraventum foret, irrogandis nonobstantibus Privilegiis libertationis ab aggeratione per prædicta Decreta cassatis, aut quibusvis Rescriptis Nostris in contra procurandi prohibitis adstrictis sint. Nihilominus sub prætextu cuiusdam Rescripti Nostri f: in virtute cuius per Remissionem Causæ ab Officio Fidelitatum Vestrarum ad nos Judiciag Nostra Assessorialia factam, Causa eadem in Judiciis Nostris Assessorialibus pendet: f iam a quatuor fere Annis eadem onera non attentis literis Nostris Revocatorialibus mentionati Rescripti, tum quog executionibus Militaribus fere recusant, ac dissuadicationem Causæ eiusdem propter moram non subeundorum Onerum aggerationis subterfugiunt; Qua propter Nos obviando evidenti periculo in mora, ac subveniendo saluti Ortiorum Navigationis Commerciorum ac Proventuum Mensæ Nostræ Regiæ f: quæ facile per neglectam aggerationem corrui posset: f Fidelitatibus Vestris ubi horum per mentionata Decreta designatis executoribus, quatenus Fidelitates Vestræ dictas Villas Tractus Tygenhoffennis iusta obloquentiam toties repetitorum Decretorum Nostrorum rigore in iisdem Decretis Nostris expresso etiam in Casu recalcitrationis et recusationis pœna Carceris ad omnia onera et Contributiones aggerationis, donec Causa in Judiciis Nostris inter easdem Partes pendens finaliter decisa non fuerit, non attentis etiam literis Manati Nostri ad reponendum præsens Rescriptum Nostrum editis vel edendis adigant, committimus et demandamus, secus Fidelitates Vestræ non facturæ pro Gratia Nostra et Officiorum Suorum debito. Inquorum fidem &

Pro memoria ad Rezydenta Dworu Kossyńskiego Jasnie Wielmożnego Jgo Mości Pana Kanclerzow Wielkiemu koronnemu w Warszawie Dnia 10e Augusta 1753e podane.

Jux donion Jasnie Wielmożnemu Jgo Mości Panu kanclerzowi Wielkiemu koronnemu wpodany nocie de dic. 21e Martii Anno currenti niżey podpisany Dworu Kossyńskiego Posel dtra Sekretarz iakowy na wyniesione od Regencyi kurlandzkiey, a Pememoryą Jasnie Wielmożnego Jgo Mości Pana Kanclerza Wielkiego koronnego sub dio 3e Februarii remonstrowane skargi, wyszedł Ordynans do Jgo Mości Pana de Bulthlar Szambelana y Ministra Dworu Kossyńskiego w Mitawie rezydniącego, aby względem Żydow, ktorych przeciwko Poddanym tameczniym miał protegować, y ratione massy Jarrosen, ktora po śmierci Jgo Mość Pana Hartmanna do dobr Sekretarowanych przyszła, dał z siebie Justyfikacyą, y obiaśnienie. Jn sequellam tego komunikuia się teraz Jasnie Wielmożnemu Jgo Mości Panu Kanclerzowi Wielkiemu koronnemu excerpta z Relacyi rzeczonego Jgo Mości Pana de Bulthlar ad præmissa uczynionych Dworowi swemu, una cum adiunctis copiis, z ktorych Jasnie Wielmożny Jgo Mość Pan kanclerz Wielki koronny obszernie informować się będzie raczył, Jże od Regencyi kurlandzkiey rożnemi czasy uczynione skargi na Jgo Mość Pana Szambelana de Bulthlar, nie maią żadnego fundamentu nad inne niechce, ktora Regencya kurlandzka pod pretextem takowych kwerel, urget przeciwko onemu, y zeszłym czasiey rzeczony Jgo Mość Pan Szambelan pierwszym był zawsze, ktory za ustawą Regencyi Żydow od siebie, a nawzaiem tych ich ratione kaucyi trzymał, z dozwolonego chociaż utrata kilkuset tysięcy Talarow rugował, lubo inni Jch Mość, iak Patet ex annexis onych nie mało y po dziś dzień u siebie konserwuia y proteguia za konnivencya, tiyze ff

Regencyi, ani tey dowiedziono bydź może Jego Mości Panu Szambelanowi, aby miał kiedy bydź iakowym wkurlandyi do niczego powodem y przeszkodą in Commercijs tameczuym Obywatelom, albo okazyą zruinowania Lasow, et id genus; dla czego cale niepotrzebnie Jego Kroleiewska Mość et Ministros Reipublicæ Regencya kurlandzka takowemi skargami inkom moduie. Co zas należy do Maiętności Jarrosen, to iako Maiętność ta za pieniądze z kassy Dworu Rossyiskiego wykupiona, y tylko z osobliwszey łaski Nayiaśnieyszey Imperatorowey wszystkim Rossyi Nieboszczykowi Jego Mości Panu Konnyliarowi Hartmannowi do Vitæ tempora puszczona iest, tak teraz port fata Jego od innych Dóbr zekwestrowanych odłączona bydź nie może Sanctæ supra. Ja Krzyszewski mpp.

Pro memoria Residentis Borussici in negotio cuiusdam Mercatoris Gedano redeuntis 18 Mensis Augusti 1753e Varsaviæ conscriptum.

Le soussigné Secretaire d'ambassade de sa Majeste le roy de Prusse a le Honneur de representer à Son Excellence Monseigneur le Grand Chancelier de la Couronne, qu'il se trouve des gens assez turbulents dans la Prusse Polonoise, pour vouloir troubler le commerce qui subsiste entre les Etats de sa Majesté Prussienne et ceux de la Republique de Pologne. C'est particulierement dans le Village Pransen de la Starostie de Schlochow qu'il s'est commis tout recemment de ces sortes de violences, ou que le nommé Rotwald, Marchand de la Ville de Labes a été arreté en revenant de Dantzig, ou il avoit été livrer 126 pieces de Ratine (Rassi).
Selon la relation de ce Marchand il s'est vu entouré dans le grand Chemin par une foule de Polonois, qui l'ont forcé de prendre la route de Pransen ou apres l'avoir mené chez l'Econome Günther, on lui apris ses deux Chevaux et son Chariot qui sont estimés de la valeur de soixante et dix Ecus, le reste des Marchandises ou effets dont ce Chariot etoit chargé, montant à trois cens ecus, outre son Coffre dans lequel il y a eu quatre cens cinquante Ecus d'argent comptant, ce qui fait en tout huit cent vingt Ecus. Ledit Econome Günther ayant renfermé le tout dans une de ses Granges, le Marchand pour eviter de plus Mauvais traitements, s'est vu obligé d'abandonner ce qui lui appartenoit et d'aller porter ses plaintes la où il convenoit. Comme certain Polonois, dont on ignore le nom, mais que l'on sait pour surement connu tres bien de Econome Güthler puis qu'il demeure tout attenant de lui, ce Polonois dis-je, s'etant oublié jusqu'au point de Maltraiter Brutalement de Coups le valet du dit Marchand on a cru devoir alleguer ce trait, qui rend la violence d'autant plus criminelle.
C'est presqu'en meme tems que les Habitans du dit Village Pransen ont arreté un Juif negociant de Becrval de en Pomeranie, revenant egalement de Dantzig pour retour mes chez lui. On s'est saisi des Marchandises dont il avoit fait emplette pour deux cens écus.
Quelques raisons qu'on puisse alleguer pour excuser des des Marches aussi contraires à toute seureté du Commerce, et si nuisibles a la liberté dont doivent jouir les Negociants des deux Royaumes selon les conventions, le soussigné se flatte que son Excellence voudra bien n'ecouter aucune excuse, mais qu'Elle aura la grace de faire ecrire directement a Pransen ou bien au Juge sous la Jurisdiction du quel ce Village est situé, que l'on fasse rendre avant toute chose les effets et l'argent susmentionné montant a 1020 et de faire punir des gens qui ne connoissent pas les suites que de pareilles violences peuvent entrainer apres soi, et que s'il y a des plaintes à faire de leur coté, ce dont on n'est cependant point informé, on leur fera rendre justice.
Le soussigné doute d'autant moins de la prompte Satisfaction que Son Excellence voudra bien faire rendre aux loiés, qu'il est generalement connu, combien Elle se donne de peines pour mettre le commerce sur un bon pied, chose qui ne sauroit reussir sans la seureté publique des Voyageurs. a Varsavie ut supra. Benoit.

List do Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego od miasta Krakowa wzgl. dem Præsidium, które ma być wprowadzone, dnia 8o Miesiąca Septembra Roku Pańskiego 1753e z Krakowa pisany.

Jamie Wielmozny &.

W Naszych Ucistkach y nieszczęśliwościach magnum sensum Jasnie Wielmoznego Pana y Nayosobliwszego Protektora ratione Presidii w Miescie pro securitate seuti numus, tyl ko niektore desideria Jasnie Wielmoznemu Panu y Protektorowi podalismy per Nostros ablegatos, y to smy supplikowali aby klucze przy Prezydencie według Prawa y zwyczaiu zostawały. Dnia onegdayszego doniosł nam Jasnie Wielmozny Jgo Mość Pan Harasta Orzecimski Regimentarz Prowincyi Małopolskiey, że wkrotce będzie wprowadzone w Stu ludzi do Miasta Praesidium, ktorzy bystko obowiązek trzymać maią pod Ratuszem, a warty w Bramach mieyska piechota, et propositi żeby kommendantowi były oddane klucze. Był podobnie tempore Interregni in praetensione odebrania kluczy Jasnie Wielmozny Jgo Mość Pan Krasnieyszy kasztelan Sandomirski natenczas kommendanta przeciw a praetensione sua odstąpił, gdy Jasnie Orzecony Xiąże Jgo Mość Prymas mydanszy natenczas Uniwersał, ktory praesentibus inkludziemy, klucze aby przy Prezydencie zostawały zlecił; Mielismy to uszczęśliwienie bytność Nayjaśnieyszego Majestatu przed kilka lat, a przecie obowiązek trzymaiący niepretendowali od Nas kluczy, jakoteż y pod bytność kilkoraka Jasnie Orzeczonego Kasztelana Krakowskiego Hetmana Wielkiego koronnego; Nadto gdy Bramy Warta Mieyska trzymać będzie dopiero obysmy mieli wielkie od Panow y Szlachty impetycye. Upraszalismy w tym Jasnie Wielmoznego Jgo Mość Pana Regimentarza, żeby to Praesidium tantis per tabry matoziis, pohi Nayjaśnieyszemu Majestatowi Panu Naszemu Miłościwemu iakoteż y Jasnie Wielmoznemu Miłościwemu Panu y Protektorowi o tym niedoniesiemy. Zacym Jasnie Wielmoznemu Panu y Protektorowi supplikuiemy, abysmy od tey uwolnieni zostali impetycyi ponieważ y dwor lubo Praesidium ma, iednak u Prezydenta klucze zostaią. Hoc beneficium łaski y Protekcyi Jasnie Wielmoznego Pana y Protektora gdy obieziemy, ktore cum profundissima submissione supplikuiąc, dożgonnie Majestat Boski za długie y Nayszczęśliwsze Jasnie Wielmoznego Pana y nayosobliwszego Protektora Panowanie błagać; cum universo Populo obligujemy się, iako y teraz dostęp Jasnie Wielmoznego Pana y Nayosobliwszego Protektora prowolutki z głęboką adoracyą piszemy się Jasnie Wielmoznego &. Prezydent y Rada Miasta Stołecznego krakowa.

Rescriptum na tenże List od Jasnie Wielmoznego Jgo Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego 17mo Septembris Mensis 1733ci anno Domini z konskich dany.

Pro Nobiles &.

Wiak Trudnych okolicznościach ktore to Stołeczne Miasto undiq; afficiunt, chcąc iak nayskuteczniey prowidere Waszmościom, pro meo zawsze zyczę przyimię na to mieć wzgląd azeby Ceremonialna rzecz niebyła przeszkodą essencyonalney in Manutentione Praw y Prerogatyw Miasta, vigore ktorych że Waszmość czynięcie stardnie, azeby za Wyiściem Garnizonu klucze od Bram przy Prezydencie zostawały, rzecz prawdziwa że to iest conveniens Waszmościom, ale że Ordynanse Hetmanskie, ktore praeferunt obronę całey Rzeczypospolitey, są explicite dane tak, aby kommendantowi Garnizonu były oddawane klucze, przeto trzeba tu Ceremonialney Prerogatywy hic et nunc na czas uchylić, a bardziey accedere essencyalną wyprowadzeniu przeznaczonego Garnizonu. Ex mente Nayjaśnieyszego Pana może być expedyowana kommissya, ktora się odważy do ufundowania Jurysdykcyi onemże, y inwestygowania, tak wielkich Inkonwenienciyi, kiedy niebędzie widział bezpieczeństwa do utrzymania Załogi takiemu aktowi przyzwoitey, ile że ta kommissya, nie tylko praesentibus malis, ale y na następuiące czasy może moc y ugruntowania we wnętrznej spokoyności tudzież obwarowania Praw y prerogatyw od Nayjaśniey. Monarchow y całey Rzeczypospolitey pozwolonych, trzeba tedy zgruntu złe wykorzenić y nie dać sposobu do powstania tanquam capitali hydrae; Wiedzieć y to Waszmościom przynależy, że Jgo Mość Pan Hetman cale był dalekim oddania Garnizonu, ale Staraniem Nas Ministrow y dostateczna Remonstracyą Jgo ~~Krotomirskiey~~ Mość Pana Harasty Orzecimskiego iako Regimentarza Woysk Partyi tamteyszey stanęły nadmienione impraedicta, przeto tedy ne inficias Jgo Ordynansowi, ponieważ ot ta dla wstrętu pro exemplo relationem Waszmościom mogłem się oto informować iak daleko extenditur Załoga Garnizonu podobnym Miastom Krolewskim, ale dostatecznie informowawszy się klucz

Miayskie maiacy tamże kommendę Jego Mość Pan Zawadzki odbiera do siebie. Acz pisaliście Wasz Mość do Jego krolewskiey Mości względem tey swoiey Prerogatywy niewydawania kluczy, uczynilibście Wasz Mość rzecz chwalebną, y przez to dalibyście dowód tey subiectionis Monarsze swemu, że nikomu innemu tylko Panu Własnemu oddawane bydź powinny klucze od Miasta, Za czym admiriculo Powagi Jego krolewskiey Mości może firmari ta Prerogatywa Wasz Mościom, że eliam stante Praesidio zostawać będą klucze przy Prezydencie, gdy Jego krolewska Mość pismem swoim raczy intimare Władzy Hetmanskiey. To żeby Wasz Mościom pro munere ac propensione mea wyświadczyć, życzę czynić przednie staranie do przyięcia Garnizonu, o którego niezpotrzebności dania Wasz Mość im być Jego Mość Pan Hetman do Dworu napisał. Podług przysłanego Memoryału, azeby Quaerulantibus tu przedemną wkonskich, jak nayskuteczniey in loco loci przez Wasz Mość im niewdrożenie było administrowana sprawiedliwość singulariter zalecam tak ad amovendas rationes daremnego niszczenia nas ludzi, jako y kontynuiących się między niemi kłotni, których iuż Multoties uczynione Komenstracye, jakomi odpierunt molestiam, tak udatwienie onychże pro Justitia a aequitate prawdziwie ukontentuie, czego oczekuiąc Constanti animo zostaię &.

List do Jasnie Wielmożnego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego od Magistratu krakowskiego w tey sprawie Materyi w Krakowie dnia 23go Miesiąca Decembra Roku Pańskiego 1753go pisany.

Jasnie Wielmożny &.

Cały to świat Polski widzi w iakich afflikacyach to Miasto zostaie, Borka Nas tylko Prowidencya utrzymuie, a potym Wielka Protekcya Jasnie Wielmożnego Miłościwego Pana y Dobrodzieia, w konsiliach tych nieszczęśliwych radzibyśmy się widzieli iak w naylepszym bezpieczeństwie, żeby Nas następuiąca kommissya uczęśliwić mogła, tylko to pod wielkie zdanie Panskie Jasnie Wielmożnego Miłościwego Pana y Protektora poddaiemy oddanie kluczy byłoby wielkim ubliżeniem Prawa, z niemniejszą kłotnią, gdy Bramy Miejskie Warta Nasza trzymać będzie, odebraliśmy dzisieysza Poczta z Drezna od Jasnie Wielmożnego Jegomości Xiędza Podkanclerzego, że desideria Nasze oddane do Jasnie Wielmożnego Jegomości Pana Woiewody krakowskiego Hetmana wielkiego koronnego, iakoteż Magna Nomina to iest Jasnie Oświecony Xiąże Jego Mość Prymas, Jasnie Oświecony Xiąże Jego Mość Biskup krakowski, Jasnie Oświecony Xiąże Jego Mość Woiewoda Ruski, Jasnie Wielmożny Jegomość Pan Woiewoda Sandomirski, interposuerunt Authoritatem suam, do Jasnie Wielmożnego Jegomości Pana Woiewody a Hetmana Wielkiego koronnego, oczekiwamy w tym dalszey Jego krolewskiey Mości rezolucyi. Rekommendowany Interess Pana Krassowskiego chcieliśmy facylitować względem Jego, ale że sam listu nieoddał, tylko pertraktuiąc Personam, musieliśmy dwa razy do niego odsyłać Regenta kancellaryi żeby Justyfikował swoie krzywdy, y szkody, od kogo ie ma sobie uczynione, nie dał żadney Justyfikacyi, w dalszy to puszczaiąc czas, za czym musiemy czekać od niego informacyi. Pana Zaniewicza Interess zalecilibśmy Patronowi Jego żeby przy pozwie kontrakcessorów, a tak gdy via Juris poydą wystudziawszy obudwu stron z miastkiemy, iżeli będziemy mogli z strate tu zakończyć. Wawrzeńcy zaś Wagner Mieszczanin krakowski, maiąc tak wielki y długi czas, bo tu primo stanął Dekret solutionis, ex post przez Dekret Jego krolewskiey Mości approbata Sententia, tandem wydał pro repositione Decreti Mandatum, który skassowany, czego My cognoscere niemożemy, do ułatwienia tego Interessu pilności nie przydożył, prokurowaliśmy Plenipotenta Strony Powodowey, żeby z nim mogł componere, ale ten recusauit, maiąc Dekretu wyku y kassatz Sądow Jego krolewskiey Mości Dalszey Protekcyi Jasnie Wielmożnego Miłościwego Pana y Protektora oddaiąc się, cum profundissima adoratione et veneratione bydź się wyznaiemy &.

List powtorny odtegoż Magistratu Miasta Stołecznego krakowa do Jasnie Wielmożnego Jego Mość Pana kanclerza wielkiego koronnego z Krakowa dnia 7go Miesiąca octobra 1753go roku pisany.

Jasnie Wielmożny.

Wielce Nas pomiszana wiadomość z Drezna, która do rożnych Godnych osob historie dozrała, że Jasnie Wielmożnych Kommissarzow iednych od mieniono, którzy by byli propitii Miastu, a innych Jch Mościow tuteyszego Woiewodztwa naznaczono, co iest contra mentem Jasnie Wielmożnego Pana y Protektora. Jedni nam Jch Mość nie są faventes ex ratione litis pendentiæ z Woiewodztwem o Oboyone y Szelężne, a drudzy maiąc tu Dzieci swoie, bardziey by byli favorabiles Akademii niż Miastu. Są tedy naznaczeni Jasnie Oświecony Jego Mość Xiąże Biskup krakowski, Jasnie Wielmożny Jego Mość Pan kasztelan Wołynski, Wielmożny Jego Mość Xiądz Borowski Proboszcz krakowski. Jasnie Wielmożny Jego Mość Xiądz Wielogłowski Deputat Trybunału koronnego, Wielmożni Jch Mość Chorąży Xięstwa Zatorskiego, Sędzia Bieckí, Starosta Lipnicki, Starosta Brzeski kuiawski, y Starosta Nogawski, nie iak było było zwiększa expensa Miasta na którą nie wystarczemy, tak niemniey z ciężkością, gdyby byli Judices adversæ Partí favorabiles, a zas Spirituales ieżeli będą mogli sądzić criminaliter, poddaiemy to pod mędrsze zdanie Jasnie Wielmożnego Miłościwego Pana y Protektora; Lubo iesteśmy ciężko ukrzywdzeni, y zostawamy sub metu tumultow, iednak nie chcemy zatrzymać się z takową kommissyą, ale niemy prościemy u Jego królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego, aby się pierwszy Instrument y kommissarze utrzymali, przez Protekcyą y Instancyą Jasnie Wielmożnego Miłościwego Pana y Protektora, o którą z uprzeymieniem do Nóg Jasnie Wielmożnego Pana supplikuiemy, et cum profundissima adoratione wyznawamy się będąc.

List od Jasnie Oświeconego Xięcia Jego Mości Czartoryskiego kanclerza Wielkiego Wielkiego Xięstwa Litewskiego do Jasnie Wielmożnego Jego Mości Pana Małachowskiego kanclerza Wielkiego koronnego z Wołczyna die 20ª Mensis Octobra Roku 1753ª pisany.

Monseigneur

Com dowiod z Godną impracticatum et mirandum Jego Mość Pan Podkanclerzy Wielkiego Xięstwa Litewskiego kommunikuie Wielmożnemu Wasz Mość Panu Dobrodźiewi in annexis. Nay przod wiadomo iest, iakie inkuzacye y inkulpacye od Dworu należą na mnie y na Jego Mość Pana Podkanclerzego Litewskiego, azdyśmy kontens ad eedem Starostwa Mińskiego podpisany co rychley zaprezentowali Jego Mość Panu Iwanowskiemu, który za Antecessora ieszcze mojego Jego Mość Pana kanclerza Wielkiego Xięstwa Litewskiego do Sądow Jego królewskiey Mości Assessorskich od Miasta Mińska y Żydow o rozmaite gravamina będąc zapozwanym, et in obiectione abusus Officii na kommissya pro inquirenda veritate z mego dekretu dedanym, mytrorny przemysłu sposob takowy: ażeby pendente eine modi lite Synowi memu mogł ustąpić tegoż Starostwa Sądowego, in exercitio którego cum peccasset, peccatum ad ea in Filios transmitti, czyli też in eis deleri voluit. W takim razie prezentowałe kontens, pokiby wobec mnie panalitatem Personalem za sobą ciągnącym nie usprawiedliwił się iako obydwom Nam Prezentatorom niezdało się być expedient, tak na usiłowania Dworu coraz gorsze, mimo należyte præmissorum względy y remonstracye, obedientia victima facti sumus, y zaprezentowany kontens Jego Mość Pan Podkanclerzy odesłał z worami, ile kiedy wostatnim Listu kredytiwym explicite wyrażono, żeten kontens do zakończenia Sprawy niebędzie wydanym; Sprawie zaś po Inkwizycyach do sądzenia przychodzi pro Justitia misericordiæ quamultimi proponere osądził Jego Mość Pan Podkanclerzy. Panas contraventionis przeciwko Jego Mość Pana Starosty, perpatrate ex sola Clementia uchylił, od zarzutow abusivi Officii in aliquibus evasionem suaforiam, iako się sama Strona zabiérała, dozwolił Wskrzywdzonym Żydom przeciw Juramento Stradzieńskiemu kilkatysięcy tylko, lubo super Decemplum przysięgę offerebant, przysądził. In prosa zakończenie się supra Peristhasim iak we Marziana widzisz Nadtym to Jego Mościa Panem Starostą, niby nieśmiałym, nimis rigida Prosekucyi Prawney extensio, czyli iakowaś Pomsta, do którego czyby oprócz niecobyczayney y zbytnieigliwego z Miastem obchodzenia się zawsze w nim nagannego, ani Ja, ani Jego Mość Pan Podkanclerzy żadney niemieliśmy

nienawiści, in limitate sententiæ et pœnæ evamit e diametro, iak zmyślenie na pozor tylko przyobleczona nieuinności Jego Człowieka woliwość osmielona przyrzeczonemi sobie /: iako się tym publico clangore głosi :/ Protekcyami wspierać ausus Jego nefarios maiątemi, intemeritate portemptkow invaluit, kiedy takowy wydał ad veram szczegulnie non ad novam bonæ famæ in viro constanti intrepidæ, Jego Mości Pana Podkanclerzemu mandat nieuinnemi degravaminoso Judicato, o niedopuszczenie appellacyi z Prawa godziwie protendować się nie mogącey, bo od Naywyższego Jego Krolewskiey Mości Pana do każdey by gurowała appellacya, iżali iak tenże citans wzmiankuie w mandacie drogą do Sądow Relacyalnych, iakoby a minori ad maius, od iednego Krolewskiego Pana, do Dwoch Krolewskiego y Senatorskiego zasiadaiących, hoc ad mitso uno, alterum a pari præsumeretur azeby od Relacyalnych do Seymowych Sądow, na ktorych wszystkie trzy Stany Rzeczy Pospolitey mieszczą się Stany podobne szły gradacye. Sądy Jego Krolewskiey Mości Assessorskie y ex natura rei, y Dekretami Relacyinemi, tudzież Seymowemi, iako in similibus Præiudicata nie poiednokrotne Wasz Mość Pan constant, pro Judicio Ultimæ Instantiæ są deklarowane, a gdyby etiam daretur wolna appellacya, teraz nieysze facimus iest nad Appellacyą zbyteczniejsze, bo bez zapozwania Strony do obtento gdyby y było gravaminoso Judicato, tamego tu tylko mandatnie Sędziego, iakby de male gesto Ministerio Pieczentarza w czym lubo przed Wasz Mość Panem otrzeram poufałe zdanie moie, nie chcę iednak tam, solus mihi sapere, gdzie communis causa impetitur. Nie Jego Mość Pana Podkanclerzego iednego to implicat, ale całe Ministeryalne Collegium distincte et pariter Jurysdykcyę swoie Sądowe maiące, iakoto Marszałkowskie, Hetmańskie, sub examen innych Sądow niepodpadaiące; Wasz Mość Pana zas w Pieczentarskim Naszym Sądzie pierszeństwo maiącego, proprijs recolo, pierwszey z niego szukam poufałey Rady, ex Consveto meo to czynię, iako we wszelkich Publicznych Naradach, tak y tu zdanie Jego myślkie, pro stella Polari habiturus; oddaię się przytym nieustanney Wasz Mości Pana łaskawości, zostaiąc integerrimo et plenissimo Cultu.

Jasnie Wielmożnego Wasz Mości Pana Dobrodzieia Słuzące Życzliwym y Uniżonym Sługa M. Xięzic Czartoryiski K. W. W. X. Lit.

Responsum na ten List od Jasnie Wielmożnego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego z Rozwadowa 31. 8bris 1753 roku dany.

Jasnie Oświecony Xiąże.

Niechciałby tu na pogrzeb X. P. Xięzcia Chorążego koronnego, pogonił mnie umysłny z konskich, y Przywiozł Nomine taka, ktorey spodziewać się niepowinienem był, bo rozumiem, że każdy Szlachcic, do tego Applikować się powinien, aby Prawa Oyczyste dobrze wiedział. Nie praktykowana nigdy rzecz, aby Pieczentarza pro Gravaminosa Sententia pozywano, bo tenże Pieczentarz sub Nomine Regio sądzi, y w Dekretach same tylko Imie Krolewskie, nie Pieczentarza mieyśce biorąc, nierozumiem iakby mogł stawać przed swym Sądem. Potym Sądy Zadworne za ultimæ Instantiæ, a zatym niemogą respondere coram alterius subsellio, nawet na Seymie bywała przed tym dopuszczona Appellacya do Sądow Relacyinych, ale to potym zniosła Rzecz pospolita, dla tego teraz czyni czasem Remissę Pieczentarz do Sądow Relacyinych, kiedy chce, ex rationibus czysto konkurencyi konstytucyi, albo materia Status, ale tylko, wtenczas kiedy u siebie Pieczentarz widzi tego potrzebę nie ad Instantiam Partis, ale Appellacya nigdy z Sądow Zadwornych Jego Krolewskiey Mości nie niemoże. Są Præiudicata rożne ktore czytałem bardzo dawne, za przybyciem moim ex Archivo każe ie powyimować, iako karano tych, ktorzy sprawę w Sądach Assessorskich odprawioną, evocarunt na Seym, albo do Sądow innych, między innemi iadąc do Gdańska, obwiniaiąc się iakowych Miasta Gdańska mybiegow, szukałem Præiudicata, y znalazłem, tylko roku niepamiętam, że Magistrat Gdański sprawę osądzoną w Assessorij chciał evocare przez wydane Krotkie Mandaty na Seym, dano Pozwy ad Instantiam Instigatoris Regni na Sądy Relacyine Magistratowi pro Sumendis pœnis, skarano Magistrat, dopiero post latam Sententiam zaszył się [illegible]

Senat, prorsus Clementiam Regis, y tu napisano na koncu Dekretu, ze ad Instantiam Senatus, Rex promeritas panas remittit Magistratowi; Takowe tedy Praeindicata y insze nieroby Smiadkow, aby sprawy osadzone w Assessoryi wazył sie kto daley evocare; Zeby zas Pieczentarza pozywać pro Gravamine, ieszczem otym y niesłyszał, y Praeindicatum podobno niemasz, bo tak nierozumnego Smiadka podobno nigdy niebyło. Dato tedy hoc scandalo raz, na wszystkie Subsellia byłby przykład, ktoreby ultima Instantia. Watpie nie trzeba, ze całe Ministerium Obwyga Narodowi Sprawe takowa powinno brać pro Causa Communi. Czytaiąc zaś ten Pozew, nie widzę stylu, ktoryby karrabek dowcipu a do pierwszego rozsądku pokazywał, a zatym może być głupstwem excusowane, ale ut ut est, albo głupstwo, albo malitia, pana lubo in aquali manere sine pana niemoże dla dalszych na potym konsekwencyi. Nie wątpie ze Wasza Xiążęca Mość Dobrodziey non obstante hac citatione pro gravamine, starać się będziesz deducere ad effectum Dekret sądow Assessorskich, ale nie dosyć na tym, trzeba zeby Instygator Wielkiego Xięstwa Litewskiego dał mandat Jemu pro sumendis paenis, ktory wazył sie mydlić Citationem Pieczętarzowi pro Gravaminosa Sententia. Dokthorych zas Sądow albo Relacyinych albo Zadwornych, consumata Waszey Xiążęcey Mości prudentia, y okolicznosć czasu spenetruie, obstante sola reflexione, zeby nie mowiono, ze kazą wtychże samych Sądach ci, ktorych zaszedł mandat, upewniam, ze ten proceder będzie odemnie mocno popierany, y choćby pobocna jaka złość złączona, chciała co mowić, opponować się będzie, iako za swoią własną sprawą. Zostaw niepodmienney oddawszy się łasce q ut supra S

Commissio Sacra Regia Maiestatis ad sopiendas exorbitantias in Civitate Cracoviensi exortas et Cancellaria Regni die 22ª Mensis Decembris 1753ª anno Domini Data.

Augustus Tertius. S

Admodum Reverendo in Christo Patri Andreae Stanislao Kostka Załuski Episcopo Cracoviensi Duci Severiae, tum Generosis Andreae Moszczynski Brestensi Liwaviensi, Sigismundo Dunowski Lipnicensi, Capitaneis, et Camerariis Nostris, Christophoro Rudnicki subdelegato Castrensi Cracoviensi, Vice Procuratori et Judici Magnae Procurationis Arcis Cracoviensis, Sincere et Fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Admodum Reverende in Christo Patre et Generosi sincere et fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis fuit per certos Consiliarios Nostros, quo modo studentes academiae Cracoviensis ex levi quadam causa et occasione tumultus in Urbe Nostra Cracoviensi excitaverint, ibidemq exorbitantias securitatem Publicam evertentes patraverint, aliosq excessus peregerint; cum vero tranquillitas Publica a securitate dependat. Violatoresq eius rigore paenarum legum compescendi veniunt, et Nostrae Maiestati, seu Judicia Nobis Deputato cognita et extensio paenarum in criminalibus per Scholares patratis et commissis, vi Statuti Serenissimi Vladislai Jagiellonis, alq Constitutionis Regni Millesimi Sexcentesimi Quinquagesimi Anni, reservata est, ideo Sinceritatem et fidelitates Vestras ad praemissum effectum deputandos et delegandos esse censuimus, prout quidem praesentibus diteris Nostris deputamus et delegamus, iisdemq committimus, quatenus Captato opportuno tempore ad Urbem Cracoviensem condescendant, ibidemq absentia non nullorum, modo tres adsint, non obstante, fundata Jurisdictione sua commissoriali in loco, qui Ipsis commodior videbitur, ante omnia de Authoribus et Motoribus, sive etiam complicibus suprafatorum excessuum et tumultuum scisciteatur, ad Statuitionem authorum nefandi ausus Venerabilem Rectorem, docentes, et Magistros adigant, excessivosq sive Statutos, sive etiam captivandos incarcerari demandent, de occasione et violentiis, ac cuius suggestu patrata fuerint, ex testibus fide dignis mediantibus probationibus Jure describit, et an Venerabilis Rector et Professores peractas Violentias sedare, easq avertere poterant, inquirant, paenasq criminibus adaequatas: etiam mortis! contra exorbitantes saeculares extendant, easdemq ad executionem deduci faciant, si vero Spirituales adid sedes confluxerint, eos pro sumendis et extendendis paenis corporalibus ad Judicium competens remittant, si vero Professores memorata Academiae suam, suggestu, vel alio modo illicito praedictis exorbitan

tis se immiscuerint, ipsos Professoratu et gradu privent, et pro proscriptis ex Universitate Cracoviensis declarent, ac utrum disciplina Studentium legibus Publicis praescripta observetur, et an per conniventiam docentium excessus per eosdem Scholares semper commissi, manent impuniti, indagent, et si exorbitantes defectus apparuerint, eos ad justam Regulam et modestiam reducant, et ne in futurum similes ausus, temeritates, et excessus fiant, provideant, Ordinemq̃ bonum constituant, seu iam legibus Regni praescriptum observari demandent, et cassatis quibus vis abusibus, totum negotium determinent, sopiant, decidant, praecisisq̃ apellationibus, et earum prosecutionibus, sive Mandatis ad reponendum praesentes Literas Nostras, et aliis quibus vis f: quae praesentibus pro nullis declaramus: Tum quoq̃ non attenta contumacia Partis citatae et non comparentis, Decreta et Ordinationes suas ad executionem deducant, sive deduci faciant, Sinceritati et Fidelitatibus Vestris potestatem plenariam damus, committimus, et demandamus. Secus Sinceritas et fidelitates Vestrae non facturae pro Gratia Nostra et Officiorum Suorum debito. In quorum fidem praesentem &. Datum in Cancellaria Regni &.

Rescriptum Sacrae Regiae Maiestatis, quo Generosus Widopolski Pincerna Regni pro Commissario ad sopiendas exorbitantias in Civitate Cracoviensi exortas, superadditur ex Cancellaria Regni die 24° Xbris 1753e expeditum.

Augustus Tertius &.

Generoso Hyeronimo Widopolski Pincerna Regni, Sincere Nobis Dilecto. Generose Sincere Nobis Dilecte. Designavimus certos Commissarios Nostros ad sopiendas exorbitantias in urbe Nostra Cracoviensi exortas per Rescriptum Commissionis Nostra ex Cancellaria Regni die Vigesima Secunda Decembris anno nunc currenti emanatum; exper moventibus itaq̃ animum nostrum rationibus, faciendum esse duximus, ut et Sinceritatem Vestram pro Commissario Eisdem superadderemus et assignaremus, prout quidem praesentibus Literis Nostris superadimus, assignamus, committimusq̃ Sinceritati Vestrae, ut pro termino memoratae Commissionis Nostra ad Urbem Nostram Cracoviensem Sinceritas Vestra condescendat, et iunctim cum aliis Commissariis absentia non nullorum non obstante, modo tres adsint, ad sopiendas hasce exorbitantias procedat, et id totum omnino ad executionem deducat, quid quid No per supraefatum Commissionis Nostrae Rescriptum Committimus et demandavimus; Secus Sinceritas Vestra non facturo pro Gratia Nostra et Officiorum suorum debito. Datum in Cancellaria Regni. ut supra &.

Rescriptum Sacrae Regiae Maiestatis, quo Generosus Dominicus de korff Bonorum Padern Fels et Hares, in Consiliarium Terarum Districtus Pilinensis mediante legitima electione Hasenpotki subsecuta, confirmatur- die 24° Decembris Mensis anno Domini 1753e expeditum.

Augustus Tertius. &

Generosis Supremis Consiliariis, Maioribus, et minoribus Capitaneis, tum universo ordini Equestri Ducatuum Curlandiae et Semigalliae, fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fideliter nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nostros nomine et pro Parte Generosi Dominici Caroli Conradi de korff Bonorum Padern Fels et Haredis, qualiter Is idem Generosus in Ordinario Conventu Generosae Nobilitatis Publico, anno nunc currenti 1753e die decima tertia Mensis Septembris Hasenpotki celebrato, mediante unanimi voto et Sensu in Consiliarium Terrem Districtus Pilinensis legitime electus, ac probe constitutus fuerit; Supplicatumq̃ Nobis est per eosdem Magnificos Consiliarios Nostros, ut hancce electionem favore dicti Generosi de korff subsecutam Authoritate Supremi in hosce Ducatus Dominii, approbare, praesentiq̃ Rescripto Nostro rati habere dignaremur: Nos eius modi supplicationi benigne annuendo hanc supradictam Electionem Potestate Nostra Regia, approbandam et confirmandam esse duximus, prout de facto minime praeiudicando Legibus ac Institutis horum Ducatuum, approbamus, confirmamus, ratificamus, Eundemq̃ Generosum Dominicum de korff

Korff circa omnes Prærogativas et immunitates Consiliarii Terrestris Districtus Piltinensis pro more consveto conservamus, ac in aliis, omnibus quorum interest conservari mandamus præsentibus diteris Nostris pro Gratia Nostra et officiorum suorum Debito. Datum ut supra &.

Litera ad Magnificos et Generosos Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ et Semigallia favore Generosi Camerarii de Mirbach ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario konseijs die 3ª Mensis Decembris anno Domini 1753ª scripta.

Magnifici et Generosi.

Peracta à me hactenus pro Interesse Domus Ducalis et ultimario sollicitationes meæ apud Aulam Imperialem Russicam intuitu gravaminum Magnificarum et Generosarum Dominationum Vestrarum adversus gestionem Generosi Camerarii de Buttlar dubitandi locum non relinquunt de meo pro defensione Domus Ducalis studio, atq̃ tuenda Supremi Regiminis auctoritate. Desiderari à Magnificis et Generosis Dominibus Vestris notitias, illasq̃ diteris meis instantissime expetii supra Sequestrationem Prædii Barrosen, utq̃ documentis probarent querelas suas contra dictum Generosum de Buttlar latas, qui tabiter apud Aulam Imperialem defenderat ut iniuste a Supremo Regimine accusatus videretur nihil autem horum hactenus videi, et quasi suspicor post redditas Iudicis vacuas Civitates, forte non ulterius esse Magnificas Dominationes Vestras hoc negotium prosecuturas, libenter hoc pareret, si talem utilem moveret concordiam, quæ quovis tempore optanda, et in præsenti horum Ducatuum crisi optatissima est et necessaria: Quæ quidem ratio suadet, ut hodie ad Magnificas et Generosas Dominationes Vestras scribam de Rescripto, quod ex Speciali Gratia atq̃ determinatione Animi Sacræ Regiæ Maiestatis concessum fuit Anno 1750ª Magnifico Capitaneo Polangensi Generoso Domino Camerario de Mirbach, eaq̃ Intentione agè, ut tempestive occurram difficultatibus, siquæ adhuc remanerent Supremo Regimini intermino persolvendæ prælaudato Domino Camerario ultimæ rathæ ex Summa Eidem adiudicata, minus enim congruum foret Supremo Regimini, et Sacræ Regiæ Maiestati valde molestum, mihi vero ingratissimum, si novæ excitarentur hac occasione querelæ, in præsertim tam clare et patenter decisa. Meminerint Magnifica et Generosæ Dominationes Vestræ se anno 1749ª die 6ª Martii recursum fecisse ad Thronum Sacræ Regiæ Maiestatis processione Regia super pretensas decurtationes finaliter faciendas a summa 80 Mill Thalerorum Alber: prælato Camerario adiudicata, Sacra autem Regia Maiestas post adventum suum in Regnum una cum Ministris et Consiliariis suis perpensa qualibet Supremi Regiminis ratione in Puncto prælatarum pretensionum Rescripto suo Regio ad Magnificas et Generosas Dominationes Vestras lato, pro resolutione super Earundem supplices, declaravit et decidit iusta motiva ibidem contenta summam 80 Mill Thalerorum alber. Eidem Domino Camerario solvi debere integram in decursu sex Annorum sine ulla deductione, compensatione et diminutione, tabiter ut a vertendo abeodem damna et detrimenta, quæ passurum et humilitèr præsentaverat, propter graves quas fecerat, et laudabiles viarum Publicarum reparationes Cuilibet in Curlandia Cognitas, tum ædificiorum utiles extructiones, aliasq̃ omnino necessarias meliorationes Præfecturæ, Sacra Regia Maiestas demandaverat ipso Rescripto suo, post extinctionem dictæ Summæ 80 Mill Thalerorum alber. reparationes et meliorationes, quævis constabunt, per Cameram Ducalem refundi debere prælaudato Domino Camerario, Cuius in Aula merita, activitas in rebus Publicis, Zelus pro Patria, pietas erga omnes, et constantes erga Præfecturæ Incolas largitiones, dignum speciali Regia Protectione reddiderunt, mihi autem commendatissimum, Cuiusq̃ dexteritati nunquam male concreditas res Ducatuum semper laudabo. Qua propter quoniam in dicto Rescripto illud præcautum est, ubidem Generosus Camerarius conservetur circa Possessionem et plenarium usum fructum Præfecturæ Autzaviensis non solum usq̃ ad extinctionem summæ 80 Mill. sed et ad meliorationem repetitionem, spero Magnificas Dominationes Vestras post ultimam rathæ proximam solutionem sine ulla controversia, atq̃ amicabili compositione conventuras esse cum Eodem Generoso Domino Camerario de summa pro meliorationibus et reparationibus competente, et in quantum Camera Ducalis concordatis me[illegible]

liorationibus solvendis sufficiet, satius erit ut satisfaciat, quemadmodum Magnificas et Generosas Dominationes Vestras quam instantissime rogo, ut minus Eundem Generosum Camerarium in prafata Possessione et usu fructu Prafaturæ Pacifice relinquant ad mentem expressam Rescripti Regii. De reliquo illud quod confido à Magnificis et Generosis Dominationibus Vestris impetrabo, ut prafato Generoso Camerario satis factum fiat, summo meæ amicitiæ testimonio ab Illem ad festum arbitrabor, quibus indesinenter omnia quævis fausta et prospera a Deo Optimo Maximo apprecor et Datum ut supra &.

Annus 1754.

Litera a Summo Pontifice intuitu Nuntii Apostolici ad Sacram Regiam Maiestatem Roma die 10ª Mensis Februarii anno Domini 1754º scripta.

Benedictus P. P. XIV.

Carissime in Christo Fili noster Salutem et Apostolicam Benedictionem. Venerabilem Fratrem Nicolaum Archi Episcopum Mitylinensem Pralatum Nostrum Domesticum, et Pontificio solio assistentem, generis ornamentis conspicuum, atq in huius Sacræ Sedis obsequiis ac Ministeriis Diuturno fidei, solertiæ, et integritatis experimento probatum, apud Maiestatem Tuam Ordinarium Nostrum, atq eiusdem Sedis Nuntium Delegamus. Insignis autem Tua erga hanc Petri Cathedram Nobis spem fecit fore, ut gratum Maiestati Tuæ accidat Providentiæ nostræ Judicium, Tuaq ope ac præsidio Regiæ pietatis et potestatis ad Divini Nominis Cultum amplificandum, ad res Ecclesiasticas, atq adhuius Apostolicæ Sedis rationes tuendas, Sapientissimi Antistitis curis ac sedulitati obsecundes. Ut igitur, qua soles et maxime celebraris benignitate, meritissimum Præsulem excipias, eiq Verbis Te nostris allocuenti plenam adhibeas fidem, quam nobis Ipsis loquentibus præstares, Te Carissime in Christo Fili noster Vehementer postulamus, et rogamus, minime ambigentes, quin amori erga Te nostro et præclaris eximiæ Tuæ Virtutis ac Religionis laudibus par observantiæ erga nos plene Filialis officia apprime respondeas ac Maiestati Tuæ Apostolicam Benedictionem amantissime impertimur. Caietanus Amatus. Datum ut supra &.

Litera ab eodem summo Pontifice in eodem Negotio ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium Roma die et anno eisdem scripta.

Benedictus P. P. XIV.

Dilecte Fili Nobilis Vir salutem et Apostolicum Benedictionem. Cum Venerabilem Fratrem Nicolaum Archi Episcopum Mitylinensem Pralatum Nostrum Domesticum et Pontificio Solio assistentem Nostrum, atq huius Sanctæ Sedis Ordinarium, apud Polonam Maiestatem Nomq Publicam Nuncium Constituerimus, Caritas erga Te nostra minime patitur, ut opportunam intercidere patiamur occasionem, perquam Nobilitati Tuæ Paterni animi benevolentiam, et præclaram de Tua pietate opinionem fiduciamq testatam faciamus. Hanc vero Te maxime comprobaturum speramus tuis Officiis ac Studiis erga Eundem venerabilem Fratrem Claris progenitum Maioribus et insignibus pro eadem Sede muneribus, summa fide, prudentia, integritate, Consilioq hactenus gestis egregie, commendatum, singularis igitur Tuæ Humanitatis erit, ut pro Negotiorum opportunitate sentiat ille, quanta sit Nobilitatis Tuæ in apostolicam hanc Sanctam Sedem observantiam, et quam alacri animo operam conferre gestias ad ea, quæ ad Dei Honorem amplificandum //

et Ecclesiasticas causas tuendas provehendasq pertinere intelliges. Hæ quidem Officia omni potenti Deo sunt imprimis accepta, et Virtuti Tuæ decora, Nostraq sollicitudini grata, quibus sane uberiora Tibi Divinæ largitatis munera comparabis, Tuiq nominis laudes ad augebis, Novaq in Te Caritati Nostræ adjicies incitamenta. Interim apostolicam Benedictionem tibi Dilecte Fili Nobilis Vir peramanter impertimus. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 10e Februarii 1754e anno Domini. Cajetanus Amatus.

Responsum ad easdem ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario Varsaviæ die 11e Mensis Septembris anno Domini 1754e datum.

Sanctissime Pater.

Benignissimas Sanctitatis Vestræ ad me datas literas in forma Brevis de 10e Februarii, ut hinc Illustrissimus Dominus Archi Episcopus Mitylensis Nuncius Sanctitatis Vestræ apostolicus Nuncius apud Regiam Majestatem Rem Publicamq Nostram nuper advenit, cum plena Reverentia filialiq obsequio excepi et venerabundus pii osculatus. Jam hic, quæ tantum Virum prælatis illustratum Majoribus insigniter ornant, sive prudentiam, sive integritatem, sive suavem in rebus agendis dexteritatem, sive denique illum præcipuum Sacerdotalis Characteris Candorem, et Dignitatem multo ab hinc tempore undiq fama publicaverat, nec mirum est si, pariter imprimis suæ Nunciaturæ meunabulis, quæ de illius singularibus meritis Sanctitas Vestra in dictis literis condigne narrat, etiam ex nunc et laudanda et celebranda summopere reputemus talia et unquam de futurum non videatur, et quod ex illius delecta Legationis munere Sancta sibi repromittit. Sedes, quodq hoc Regnum grandi fundataq præsumit spe. Nos igitur lætabundi de hac Speciosa erga Nostram Poloniam Sanctitatis Vestræ designatione gratulationem Ipsi Sanctitati Vestræ cumulatissime facimus perennem, et Ego pro ea qua decoror in hoc Regno Dignitate humillimas præsertim ago gratias. Hoc tamen Nobis optandum ex firmo animo foret, atq supplicandum ut assidua Illustrissimi Nuntii Præsentia in Polonia consolemur, atq apud Nos manifestare quovis prætextu non recusetur. Quæ denique ad Dei ejusq Sanctæ Romanæ Catholicæ Ecclesiæ gloriam et honorem magis magisq indies illustrandum amplificandumq pertinent, persuasum ita sibi habere Sanctitas Vestra dignetur, hæc taliter esse Nostris pectoribus absq ulla exotica labe infixa, ut nullatenus aliter et cogitare possimus, et agere valeamus. Ad hæc enim nullimode se referre possunt quædam hic orta Forenses discrepantiæ contra Nostra Patrias Leges, quas deccætero inviolatas Cœtus nobilitaris Noster incolumesq sibi semper tueri intendit, quæ alioinde non tam maximi momenti sunt, ut cum Ecclesiastico Statu ad hunc pro meliori illius conditione componi facilius non possint previa Sanctæ Sedis scientia et approbatione uti infiniti, qui prævaluerunt abusus, tandem malitiæ forensi penitus auferantur, ad hoc ut inter Statum Ecclesiasticum et Sæcularem unanimis Concordia consensusq perpetuo firmetur. Pro hoc Sanctitati Vestræ enixe supplicamus. Interea ad Sacras Plantas profundissime devolutus, Apostolicam Benedictionem Mihi Familiaq meæ a Sanctitate Vestra imploro. Sanctitatis Vestræ Humillimus addictissimusq Servus et Filius. Joannes Comes Madachowski Supremus Regni Poloniæ Cancellarius.

Litera ab Eminentissimo Cardinali Valentini Gonzaga, Secretario Status suæ Sanctitatis ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium die 28e Mensis Februarii anno Domini 1754e Romæ scripta.

La Santità di Nostro Sig. che ben sa qual sia la filial divozione di V. verso questa S. Sede si ripromette a gran ragione ch' ella vorrà manifestarla nella Persona di Monsignor Serra Arcivescovo di Mitilene nuovo Nunzio apostolico in Codesto Regno. Ne daranno all' E. V. ancora motivo le qualità riguardevoli del Prelato, onde Ella non dubitando, ch' ella gli farà godere gli effetti più speciali del suo favore nelle occor enze

del di lui Ministero, passo apregare l'E V. di dargli piena fede in ogetto, che le dira della mi agran stima verso il suo merito e del vivo desiderio di servirla; con che le bacio di cuore le mani.

Responsum ad easdem ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario die Secunda Septembris 1754e Varsaviæ datum.

Emño Amño Sigr Prone Colmo.

La favoritissima di Vostra Eminenza delli 28e Febraio prossimo passato mi fu resa da Monsignor Sura Arcivescovo di Mitilene nuovo qui Nunzio Apostolico al suo felice arrivo qui igiorni scorsi unitamente col breve di sua Santita. Aspettavamo con anzieta tale degnissimo Prelato et abbiamo goduto infinita mente di distinguerne, edi di sui meriti, et le singulari virtu, che non potrano mancare nella scelta, che la Santita sua aveva fatta della di lui Persona, per questa Nunziatura, ove dal Canto mio non tralascero comprovargli non solo i commandi che la Santita sua me ne da, et il reflesso particolare, che devo, ai rivertissimi impulsi dell' Eminenza Vostra, m'ancora tutta la mia piu precisa attenzione in servirlo, ove me ne dara l'apertura. Infine supplico l'Eminenza Vostra di voler avere la Grazia di umiliare alla Santita sua questa mia rispettosissima risposta, ego cendo in questa occasione di rassegnare distintamente il mio divotissimo obsequio all Eminenza Vostra passo di tutto cuore a bacciarle le mani. Di Vostra Eminenza Divotissimo et obligatissimo Servi.

Litera a Serenissimo Rege Sveciæ, ad Serenissimum Regem Poloniæ Holmia die 27e Mensis Maii anno Domini 1754e scriptæ.

Nos Adolphus Fridericus Dei Gratia, Sveccorum, Gothorum Vandalorumq; Rex & Hæres Norvegiæ, Dux Slevici, Holsatiæ, Stormariæ, et Dithmarchiæ, Comes in Oldenburg et Delmenhorst &. Serenissimo et Potentissimo Principi Fratri, Cognato et vicino Nostro Carissimo Domino Augusto Tertio, eadem Gratia Regi Poloniæ, Magno Duci Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kioviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviaq; Saxoniæ, Juliaci, Cliviæ et Montium Duci, nec non Angriæ, et Westphaliæ, Sacri Romani Imperii Archi Marescalco et Electori, Landgravio Thuringiæ, Marchioni Misniæ, nec non superioris et inferioris Lusatiæ, Burggravio Magdeburgensi, Comiti Hennebergæ, Marchæ, Ravensbergæ et Barby, Domino in Ravenstein &. Salutem et prosperos gradus. Serenissime et Potentissime Princeps, Cognate et Vicine Carissime. Prout nihil æque Nobis cordi est, ac sinceræ nos inter, et Majestatem Vestram Amicitiæ, necnon inter bina Regna auspicatissimi, conservatio, ita cuncta huc tendentia Nostris usq; primis lubentissimis vindicamus curis. Eo etiam animo Cubicularium Nostrum, sincere Nobis fidelem dilectumq; Nobilem Carolum Ottonem ab Hopken, qui huc usq; Commissum sibi ad Aulam Majestatis Vestræ Ministri munus, fideliter et decenter obivit, itq; ita ut Majestatis Vestræ favorem, quod speramus, simul sibi conciliaverit iam iam Characterc abligati Nostri Extraordinarii Ornatum voluimus. Et quem admodum aucta et nova hæc eius Dignitas ab una parte de Nostro in eundem, propter operam in Utriusq; Regni commodum bene navatam, pro penso tertatur favore, ita ab altera parte, et quod præcipuum est, pro amicæ et prohibitionis in Majestatem Vestram meritis novo reputandum speramus, indicio, ubi etiam confidimus Majestatem Vestram huic Nostro ablegato Extraordinario eque in posterum ac antea fidem indubiam, facilemq; et benignum, quoties necessum habuerit, aditum, fore concessuram. De catero Majestatem Vestram Dei omnipotentis Clementissimæ Tutelæ ingitus commendamus Dabantis ut supra. Majestatis Vestræ. Bonus Frater Cognatus et Vicinus. Adolph Fridrich. Rudenschold.

Instrukcya od Trybunału koronnego Karbowego Radomskiego Wielmoznym Jch Mościom Panom Wawrzyńcowi z Kondema Trzcińskiemu Chorążemu Bracławskiemu, z Województwa Chełmińskiego, y Ewarystemu Kuropatnickiemu Kasztelanowi Bieckiemu z Województwa Podlaskiego Kommissarzom do Jego Krolewskiey Mości z posrzod Izby Trybunalskiey obranym

Possom. Dnia 30. Miesiąca Maia Roku Pańskiego 1754. dana.

1. Sąd kommissyi Trybunału koronnego Radomskiego z osob od Przewielebnego Senatu, Przewielmych. Woiewodztw, Ziem, y Duchnego Woyska koronnego wybranych z woli, Stanowiskiey Władzy y Jurysdykcyi Pana swego Nayiaśnieyszego Augusta Trzeciego Króla Monarchy Polskiego szczęśliwie panuiącego wyrażaiący, iako pierwsze dzieło rządu dobrego, Honor Honor Rzeczy pospolitey, Zastępce Powszechnego Pokoiu za cel y wyobrażenie Sprawiedliwości maiąc, ktory z Opatrznością Nieba, iako iest twierdza y początkiem między Stanami Obywatelskiey miłości y iedności nienadwątlonym zgłębokim ustanowaniem Pana swego wyznawa, iakoż szczęśliwe w granice Polskie przybycie, y całość Zdrowia nienaruszoną, Bogu Wszechmogącemu dzięki czyni.

2. Acz na tym wiele należy, iż Jaśnie Oświecony Xiądz Jego Mość Prymas Arcy Biskup Gnieznieński przezornym myśli swoich około Dobra Pospolitego staraniem, w każdey Potrzebie Rzeczy pospolitey nie zaniedbywa pilnego przezorowania, iako Jurysdykcya Trybunału koronnego kommissyi Radomskiey pewna iest nieustannych y niechybnych wiadomości, tak w dzisieyszey powinność przed Nayiaśnieyszym Panem swoim niezwyciężonym Królem Monarchą Polskim oświadcza y wyznawa.

3. a iako wszelkie dzieła Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana Hetmana Wielkiego koronnego całey Rzeczy pospolitey są wiadome, tak nasza teraźnieysza kommissya wyznawa, y przyznaie z powinną wdzięcznością, a nie mniey za utrzymanie praw koronnych względem Ordynacyi Ostrogskiey, tranquillitatis Publicæ, z osob naszych nieśmiertelne czyniąc dzięki, aby tych czynow pamięć Żarliwego y czułego Woyt Woiewody, Przezornego y zbawiennie pilnuiącego Praw całości Senatora, od Izby Trybunału Radomskiego Nayiaśnieyszemu Panu Królowi swemu zalecona nie Skazitelney Łaski Pańskiey zostawia dobro.

4. Jaśnie Wielmożnego Leśkiego Biskupa Chełmińskiego Prezydenta, Szembeka Miecznika Ostrzeszowskiego Marszałka, y wszystkich Sędziow kommissarow Trybunału koronnego Radomskiego Zdrowia y fortuny swoie dla utrzymania Praw, nieporuszonej Sprawiedliwości wykonywaiących pilności, iako dla Powszechnego Dobra y utrzymania sił Rycerstwa Polskiego niezaluiących, Łasce y szczodrobliwey Asce Pańskiey rekommendiemy.

5. Ponieważ Zamek y Ratusz Radomski znaczney potrzebuie Reparacyi, y lubo Wielmożny Jranowski Starosta Radomski powszechney części własnym kosztem swoim Izbę sądową nad proporcya Intraty Starostwa tegoż poprawił, ozdobiwszy y przykładny względ Majestatu Pańskiego y uczciwey Pospolitey zaiduiąc, iednak że niektóre tak Izba Sądowa iakoteż Archiwum Xięg y dla zruinowanych murow niebezpieczny wchod y przystęp do tegoż Zamku znaczney ieszcze wyciąga expensy, Misię Potrzebę Publiczną dobrowolnney Łasce Pańskiey nadgrodzić, u czynioney y Naktypiącey Reparacyi, aby z Skarbu koronnego, albo od Rzeczy pospolitey Wielmożny Starosta Radomski mogł odebrać kommissya teraźnieysza baczność Nayiaśnieyszego Majestatu poruczą. Jozef na Kapowie Szembek M. P. Ostrzeszowskiego. Marszałek Trybunału R. Radomskiego. Locus sigilli non obstante Unius absentia expediatur.

Relacya na też Instrukcya od Jego Królewskiey Mości z Kancellaryi Wielkiey koronney dany. Dnia 2. Czerwca 1754. roku.

Lubo Zacnego Trybunału Radomskiego Konczona Jurysdykcya zdaie się prezentować żądaiących Sędziow obumarłe Listy, iednakże wygodność y Wiarność ku Majestatowi nigdy się nie kończą, zatym w tym Punkcie expressya przymuie Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy. Przyimuie oraz y wniesiona do Tronu swego Wielmożnych Hetmanow rekommendacya. Zeszła w Instrukcyi podpisu Wielebnego Prezydenta brakuie, y inne okoliczności defekt Posłestwa skazuią, zacym nieregulnie tylko w wszystkiey zapatrzyć się na wesołe y łaskawe Pańskie oblicze, nie dla Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy mniey szczęśliwego uczynić Urodzonego kommissarza Bełskiego. oglasza się, przytym Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy, że Powadze Wielebnych Prezydentow utrzymuie nazawsze, gdyby teraźnieysze

przykład chciał bydź postrzonony kiedy, albo Prezencya drodz Posłow na Pismie, a przed Panem iednego bez racyi nalmych znaydowała się w takowych obudwoch Cyrkumstancyach prezentuiących się przed Panem Kodyczey Jchi Panskiey nieuważnie. Na wstawne Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Rozkazanie.

Jnstrukcya do Jego krolewskiey Mości Jego Mości Xiędzu Jozefowi Jwanskiemu Archidyakonowi Gnieznienskiemu Deputatowi kuiawskiemu, y Jego Mości Panu Stanisławowi Ankwiczonii Stolnikowi y Deputatowi Woiewodztwa krakowskiego do Trybunału koronnego Delegowanym Posłom dnia 12go Października Roku Panskiego 1754go w Piotrkowie Dana.

1mo. Jako władza łaskawa Monarchow zaszczytnym Ziemianom nie pomyślnieyszego, iak nayduższemi krolow swoich cieszyć się rządami, że bowiem vmacniaią pokoy, stwierdzaią Sprawiedliwość, każdemu Publiczne opatruią bezpieczeństwo, tak Jch Mości Delegowani Posłowie, z Hodiernego Panowania Nayiaśnieyszego Pana powszechne oznaiamiaią kontentowania głębokie Maiestatowi od Całego Trybunału złoża uszanowanie.

2do. Iż pod tym Jego krolewskiey Mości Panowaniem Sprawiedliwość pray prawie gruntowana, pisto iey pisma Attenaya w Pamiętniczey Jego krolewskiey Mości Powadze w rozbach zaiadaiących się Trzech Collegii Sędziow za usilnym staraniem Jego Mości Xiędza Prezydenta, y Jego Mości Pana Marszałka do niesa, y opilney kontynuacyi upewniaiąc, że dalszych Progressow Oyczystego Jego krolewskiey Mości vprawiać będą błogosławieństwa.

3tio. Do pomnożenia całey Cyrkuzny pomyślności Bogu Nayiaśnieyszemu Panu, oraz Nayiaśnieyszey Familii w Całkowitości zdrowia Naydłuższego Panowania vpragnienie oznaiamiaią, Trzem Collegium, a naypierwey Jego Mości Xiędza Prezydenta, Jego Mości Pana Marszałka, niemniey y Całemu Jch Mościow Posłow Regijs favoribus insinuabunt, aby ich Pilka krotnie wypracowane Zasługi dobrotliwa łaskawością zaszczycić raczył.

Christophorus Dobinski Episcopus Sandomiriensis Suffragan Gnesnensis Praesidens Tribunalis Regni. P. Sapieha Palatinus Smolensk Marschalcus Tribunalis Regni. mpp.

Respons na tez Jnstrukcya od Jego krolewskiey Mości z Kancellaryi Wielkiey koronney dnia 29go Czerwca 1754go Dany.

Wyparciady Zacnego Trybunału Lubelskiego Wzgląd dogadzaiący Intencyom Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego w administracyi S. Sprawiedliwości, kiedy przy Jeneralney całego Narodu Polskiego z Prybycia Panskiego wszystkich, Jednym Posłom swoim spieszyć zalecił, zaraz vtorowany do Maiestatu Panskiego znaydzia gościnne, albowiem Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy, nie dla siebie, ale dla Publicznego zledawszy Dobra, miłe ten przyimuie od głos, że Zacny Trybunał Lubelski, dni, godziny, momenta, skutek konsekwencyi Sprawiedliwości. A zatym Wielebnego Prezydenta, y Wielmożnego Marszałka oraz Wszystkich Zasiadaiących w tymże Trybunale Sędziow w takowym lokuiąc Zacu, Wielebnego Zacnemi dystyngowawszego na tylo Funkcyach przymiotami, y Urodzonego pisknej dla Oyczyzny nadziei, z Posłow w Radzie się okazuiących, odobrocznym upewnia rzec. Na wstawne Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Rozkazanie.

Oblata Manifestationis Reverendi Leski Episcopi Culmensis et Pomesania Presidentis ac aliorum Commissariorum Tribunalis Regni Radomiensi in Radom die 18o Julii 1754o conscripta.

Actum in Castro opocznensis feria Quinta post festum y

Sanctorum Viti et Modesti Martyrum proxima Anno Domini Millesimo Septingentesimo Quinquagesimo quarto.

Ad officium et acta praesentia Castrensia Capitaneala Opoczneneńs personaliter veniens Generosus Ignatius Gnatowski Nomine Cuius interest obtulit eidem Officio et Actis praesentibus ad ingrossandum porrexit Copiam certae Manifestationis polonico idiomate scriptam per Illustrissimum et Reverendissimum Adalbertum Łeski Episcopum Culmensem et Pomesanensem Tribunalis Regni Causarum fisci Radomiensis Praesidentem, ac alios Commissarios in Radom die decima octava Julii Anno praesenti 1754to Conscriptam, manibus Eorundem Illustrissimi et Reverendissimi Praesidentis et Illustrium Magnificorum Commissariorum Judicii eiusdem Tribunalis Regni Causarum fisci Radomiensis propriis subscriptam, et Sigillis gentilitiis communitam infra scriptam tenoris sequentis. My niżey wyrażeni to iest Ja Woyciech na Leszczu Łeski Biskup Chełmiński y Pomezański Trybunału Skarbowego Radomskiego z Dyspozycyi Nayiaśnieyszego Króla Jego Mości Pana Naszego Miłościwego, y obligacyi Prawa, dwuletnio konczonej Sunkcya Prezydent, Ignacy Komorowski Podkomorzy Chełmski, Adam Kadłubowski z Płockiego, Warrzenice a Kanden Trzciński, z Chełmskiego Woiewodztw y Ziem na teraźnieyszy Trybunał Skarbowy Radomski Kommissarze, żadna pareyalnością nieurodzonych, leczcałości Praw Koronnych domykaiąc onychże Juramentem wypełnionym obligowani, zabiegaiąc oraz Powadze y Prerogatywie Prezydyalney y Kommissarskiey, iakoteż Zwyczaiom mieysca tuteyszego ubliżenia cierpieć niemogący do zaniesienia niniejszey Manifestacyi przeciwko wszelkim bezprawnym Inkontrienteyom przymuszeni, to Nasze ubolenie oświadczamy publicznie, gdyż Stanow Nayiaśnieyszey Rzeczypospolitey świadome mieć chcemy, y lubośmy w Grodzie tuteyszym Radomskim przytrzymanie tę widocznie każdemu krzywdę, niepomyślną za sobą pociągaiącą konsekwencyą mamiące y mydlić chcieli, unikaiąc iednak nastąpienia, gwałtownej, iako publicznie w Izbie Sądowey ogłoszona: Reakcyi do Xięg Publicznych Grodu Opoczyńskiego podana y insinuowana bydź umyśliliśmy, ato z tych okoliczności. Iż wiadomo każdemu iako Nayiaśnieysza Rzeczpospolita Stanowiąc Trybunały Koronne, dała onymże wszelkich Spraw decydowania moc y władzą, przeciw Konstytucyą Millesimis Sexcentesimis Septimis, nova emergentia do decyzyi Sejmowey rezerwowała, potym Konstytucyami Annorum Millesimis, Sexcentesimis, Vigesimis Septimis, aby te Trybunały Sprawy, które w Prawie nie są opisane, y które Foro Comitiali należą przed się, przeciąć, ani w nie wdawać nie mogły się, gruntownie obwarowała, Trybunałowi zaś Skarbowemu same tylko Sprawy Fiscalnemi opisane Konstytucyami ogdzie naznaczyła, gdyby temuż Trybunał w nullas rationes Status nie wdawał się, Konstytucyą, Millesimis Sexcentesimis Nonagesimis, iako y innemi poźniey szemi wyraźnie ostrzegła. Nie tayno y to iest wszystkim Legis Sprawy wszelkie Sądowne w Trybunale Skarbowym ad normam Trybunału Koronnego postanowionym pluralitate votorum decidentur, inzo zaś Materye y Interwencye w Izbie Sądowey wynikaiące powszechnym Zwyczaiem do uznania Consensu wszystkich in hoc subsellii gremio zasiadaiących terminantur, z Gdy takowe zieszczonego zdania in Publicum wychodzą Actus, dla wiarogodności swoiey podpisami Jasnie Wielmożnych Prezydentow y Marszałkow authoryzowane bywaią. Że zaś w Izbie Naszey Trybunalskiey Roku niniejszego przeciwko tak oczywistym Prawom, iakoteż Kommunalnemu Zwyczaiowi wielkie tudzież tak gorszące widzieć należy, iż przy formowanym Instrumencie Jasnie Wielmożnym Jd Mościom z Izby Naszey do powitania Nayiaśnieyszego Króla Jego Mości Pana naszego Miłościwego Delegowanym w Punkcie Trzecim eiusdem manifestu teraźnieysza dobr ostrożnych exkumstancya Approbationi sive reprobationi Sądu tuteyszego niepoczytała iest wszystkich. Iakoż ta Materya od powitania przez Woysko Koronne Izby naszey wszczęta przeciągiem Czasu traktowana, y zdaniem Manifestantow iakoteż innych Jasnie Wielmożnych Kollegow te raz iuż nie przytomnych ad votiva nie miała, y całe exkludowana została, przeciw Woysko Koronne motivo et spiritu advocato podniesione wdzień Soboty, to iest decima quinta Junii do ff

Izby Szdowey consulto thematis sprowadzone, w Klawzach swoich podniesienia
z Izby Szdowey y innemi pogroszkami, przeciwko bezpieczenstwu y Powadze Trybunal-
skiey opisadzonemi też materyami wzniecila, y datys jakowey zadaniu swemu domagało
się. a tak gnadowna naklonioney Rezolucyą Jasnie Wielmoznemu Marszałek Izby Naszey
maiący, na pogotowiu Instrument dla Jasnie Wielmoznych Delegowanych z pun-
ktem o Dobrach Ostrogskich przedtym exhibitowanym reformowany, onie mimo pier-
szenstwo Jasnie Wielmoznego Prezydenta, et non attenta tak nostri iako też Wielmo-
znych Ich Mościow innych Collegow opposicione, y tumu Punktowi iuz in ante rezol-
wowanemu contra dictione Szkq swoią podpisał, y do ksiąg Grodzkich Radomskich
per oblatam podać kazał. A zatym iako ten Punkt o Dobrach Ostrogskich decyzyi Ha-
now Rzeczy pospolitey należący, przeciwko Universalnemu Izby Naszey pozwole-
niu w pomienionym Instrumencie iest dołożony; przeto tak nieważnie tegoż Instru-
mentu, iakoteż o przestemp Prawa y umnieyszenie Powagi Prezydenckiey, oraz o niezra-
zanie przyzwoitey oppozycyi Naszey magnanum sensibilitate te zanosimy kwerymo-
nia, y na to się przytomnych Pieczęciach Szkami własnemi podpisuiemy. Działo się
w Radomiu decima Octava Junii Millesimo, Septingentesimo quinquagesimo quar-
to anno. Woyciech Letki Biskup Chełmiński y Pomezański, Trybunału Skarbowego
Radomskiego Prezydent mp. Locus Sigilli. Adam Kadłuboski Kommissarz z
Woiewodztwa Płockiego. Locus Sigilli. Wawrzeniec Alexander Jezinski Kommissarz
z Woiewodztwa Chełmińskiego mp. Locus Sigilli. Originale eiusdem Manifesta-
tionis circa acta praesentia relictum est. Locus Sigilli. Correxit Jyszyński mp.
Lectum cum actis p. Hypolitowski.

Litera Deliberatoria seu Cir-
culares przed Seymem Ordynaryinym in anno Domi-
ni 1754to w Warszawie przypadaiący do Wielmoznych Se-
natorow y Ministrow pisane Datum ut Supra.

August Trzeci &.

Wielmozny Uprzeymie Nam miły. Pokak wiele przed Seymowych listach y Uni-
wersałach naszych które iednak z żalem Boze nie wimowiły dotąd wlen wolny na-
rod powszechney zgody. Nadzibyśmy Uprzeymości Waszey przesłać nie inne to martwe
pisanie, ale żywe y otwarte Serce Nasze. Wtym albowiem poczułabyś się y obaczyć
iawniey, iako wszelkich myśli zgoda y pragnienia Jego nie inszy iest cel, tylko iedyna
Rzeczy pospolitey szczęśliwość; tegoć to Serca, y przywiązania moc była, zesmy z Ubli-
żeniem nawet własnych dziedzicznego kraiu pożytkow wposzrod Sąsiedzkich Zemsto
woien nienaruszonego dotąd krolestwa Temu piastowali pokoiu. Tego Serca y przy wią za-
nia dzieło było, zesmy przez te dwadzieścia Lat Panowania, nie uważaiąc nigdy na wiel-
kość kosztu, na uszczerbek zdrowia, na nie smak daremnego ustawicznie zawodu naszego,
a naybardziey na niepokoiowana, y nie wzruszona dynow oyczyzny niezgoda, opowsze-
chna, która sama te kraie naszczęśliwie może zgodą, na każdym Seymie ordynaryinym ro-
wna zawsze, y nigdy nieodiabiona usiłowali gorliwością. Przeto Uprzeymość Wasza będzie
mogł miarkować z mocy y wielkości Serca y przywiązania takowego, moc y wielkość za-
bu y zasmucenia Naszego, że tę Pracom Naszym zamierzona, pocieszę tę Publiczna szczęś-
liwość tak troskliwie od Nas szukana, y same się nie iako do Granic oyczystych wprasza-
iąca zaciętą, y nie miłosierna na własne Dobro Seymuiących niezgoda. Że iednak nie
zrzemy bydź bliską moc Boskiey nad tym Państwem opatrzności y dobroci, niżeli wporzą-
wey zawziętości ludzkiey, y że nie stracilismy iuzaz wszelkiey o całey o poprawie y nawro-
ceniu się kiedy kolwiek Serc niezgodnych nadziei. Wiec zabieraiąc się znowu do dzienia
prawem naznaczonego Seymu, zadamy wiedzieć po Uprzeymości Waszey: ktorego wiary,
przezorności y rady, przydatnie doświadczoną mamy; aźebyś z obowiązkiem Przysięgi y
miłością ku Oyczyznie Zarliwości wyrazić nam nieomieszkał, cokolwiek będzie rozu-
miał, nietylko do uformowania Instrukcyi na Seymiki Przed Seymowe potrzebnego
ale też do uspokoienia zaraz po ostatnim Seymie niezgod, pożytecznego takżeby

następuiącego Seymu pomyślny Sukcess, iako naybardziey być może, upewniony y ubezpieczony zostaie. Dobrego zatym przy ofiarowaniu Łask naszych Vprzeymości Waszey od Pana Boga życzemy zdrowia. Dan w Dreznie Dnia 13. Miesiąca Lutego Roku Pańskiego 1754. Panowania Naszego XXI. roku Augustus Rex.

Vniwersał do Woiewodztw, Ziem, y Powiatow na ten ze Seym expedyowany.

Wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, mianowicie Wielmożnym, Vrodzonym, Senatorom, Dygnitarzom, Vrzędnikom, Ziemskim Grodzkim y Całemu Rycerstwu N. N. Vprzymie y Wiernie Nam Miłym. Przy ofiarowaniu Łaski Naszey Krolewskiey do Wiadomości podaiemy. Wielmożni Vrodzeni Vprzeymie y Wiernie Nam mili. Iak wiele Seymow vpadek myśli Nasze w ustawicznej trzymaiący agitacyi, od nazbyt głęboka w Sercu Naszym żal, iak przykro ogołocona bez rady Oyczyzna stawia się Nam przed oczy, sukcesu w staraniu Naszym około Dobra pospolitego pozbawiony. Wymagaiąc tedy Stanow Rzeczy pospolitey pomocy, aby spory one troistym y nigdy nieprzerwanym Ogniwem wszelkim dać odpor nieszczęśliwościom, nieprowadzaliśmy takowych do obrad Publicznych propozycyi, ktoreby nasz, lub Naiiaśnieyszey Familii naszey pociągaiący Interes; Cały Rzeczy pospolitey zmocnienie, czyli Ekonomika Publiczna, czyli wewnętrzny rząd, czyli zniesienie Inkonwenienciey w rożnych Gałęziach, czyli inne materye, same tylko publiczną wystawiły potrzebę, a przecież przy tak otwartym dla samego tylko Dobra Pospolitego Sercu naszym, niemieliśmy tey konsolacyi, żeby czyiąkolwiek z obu mar tych Nad wiedzie Oyczyznę. Nastąpnie znowu czas rady, nastąpnie czas, ktory czynić powinien wszelką Dobrych chwili nadzieię, otwierać się będzie wolnemu głosowi pole, w ktorym ustawiaią się potrzebach swoich Rzeczpospolita zmocniona bydź może. Niczego nie nowego y teraz po zaymych Stanach Rzeczypospolitey, nicz nie pragniemy, nie życzymy Nas tak długo Pokoy do iak nayświetnieyszego przyprowadza Oyczyznę kusimy, zgoła co kolwiek Dobrze życzących Synow chęci, wynayduią do uszczęśliwienia Publicznego sposobow, do tego wszystkiego skłaniać się y my zechcemy, y wtey okazyi biorąc na siebie Oyca kochaiącego postać, wzieramy na Synow Naszych wszelką szczęśliwość, samę tylko ukontentowania korzyści, z rozpływaiącego się na wszystkich Dobra Pospolitego, zostawiwszy: za co kochaiący Synowie niemaią wymurzyć swoich potrzeb Oycu swemu za co Nam niewyiawnie zdze woiewodztw Ziemy Powiatow, kiedy Interess Publiczny nie Prywatny w obradach miescie tylko oświadczamy się, niechay zupełna między Stanami Rzeczypospolitey konfidencya, będzie fundamentem Seymu teraźnieyszego, ktora przynaymniey zarumieni tego, kto podpokrywa Dobra Pospolitego, rozszerzać będzie trudzące. Czyniemy sobie nieomylną w Godnych sentymentach Stanow Rzeczypospolitey otuchę, że tak przezorne wezmą przed się szrodki, iż żadna Zapamiętała na Oyczyznę przeciwność, nie przedamie gruntownego do Publicznego szczęścia przedsięwzięcia. Prowadzi nas Prawo do Publikowania Vniwersałow naszych na Seym następuiący, ale prowadzi iszcze bardziey y miłość Oyczyzny ktora niezraża Nas od pracy, ale zagrzewa y stawa zmuszna przeszłych Seymow Pamiątki. Wymtedy Vmysłe nieprzerwanym, składamy Seym walny Ordynaryiny w Warszawie na dzień 30. Miesiąca Września w roku teraźnieyszym 1754. do zaczęcia przypadaiący, Sejmik zaś przed Seymowy, Vprzeymościom y Wiernościom Waszym na mieyscu zwyczaynym N. na dzień N. Miesiąca Sierpnia także w roku niniejszym, a Senatorom dzień N. Miesiąca N. w Roku tymże naznaczamy. Zgoła wszystkie myśli nasze Stanom Rzeczypospolitey otworzymy, nieskonczemy prac Naszych, ale do pisma zaczynamy, aby nic przyiazna Oyczyznie chwila, sama się nie zawstydziwszy, poddała się wesołszym Oyczyznie obrotom: niedotyć iednak na Staraniu Naszym, zgromadzone Vprzeymości y Wierności Waszych godne Sentymenta, ff.

powinny wespół z Nami dźwigać Oyczyznę. Bierzemy to sobie za chwałę Panowania Naszego, utrzymywać nietylko wszystkie Prerolatywy Iasnych Stanow Rzeczy pospolitey, nie naruszoną wolność we wszystkim mieć chcemy, żądamy tylko aby Urodzeni Posłowie Wyborz zawsze Narodu Polskiego, tak byli obowiązani Instrukcyami swemi, żeby mowy wolnego głosu na ożywienie, nie na zabicie Oyczyzny zażywali, y żeby zachowując Prawo o porządku Sejmowania, skłaniali się do utrzymania wiadności konkluzyi Seymu, aby przyrodzoney Wszystkich harmonii, iuż niesmutna przy zamkniętych ustach Rada, ale wesoła przy otwartych głoskach nazawsze krainę szczęśliwość y bezpieczeństwo. Żądamy przytym aby Urodzeni Posłowie nie wyieżdżali czasu takiemi materyami, na które zachodziłaby kontradykcya, ale iako dawnieyszemi Uniwersałami zalecili by byli Stanych Polakow zwyczay żeby Materye, na które generalna niezgoda do przyszłego Seymu odłożone bydź mogły, y między Rzeczami nie brały, tak y teraz do wałmienia wszelkich trudności zalecaią niewymieszkiwamy. Niechay zerwanie Seymu przeszłego wieczną niknie niepamięcią, aby y potomnym Wiekom niezostawał ku zemstę Narodu takowy przykład, a teraźnieyszy Seym wiek wszelkiego będzie szczęścia początkiem, czego z Uległością oczekuiąc, do rownego z Nami Wszystkich pociągamy zaprzęgu, oraz dobrego od Pana Boga Rządcy zdrowia, Uniwersał ten aby do wiadomości każdego doyść mógł, po Grodach, Parafiach, y miejscach zwyczaynych publikować zlecamy. Dan w Warszawie ut supra.

Instrukcya od Jego Krolewskiey Mości na Sumniki przed Sejmowe przed Seymem Ordynaryinym Warszawskim dnia 19go Miesiąca Sierpnia w Roku 1754go przypadaiące.

Nieprzechodzi Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy głębiey w Mieszczaństwie tyle zerwanych Seymow aby y sobie y Zacznym Stanow Rzeczy pospolitey Iaśnieyszey nie zadawał w Sercu rany, ale przez to nie oddala myśli swoich do ratunku Oyczyzny, które z życiem Jego koniczyć się tylko będą. Dla tego wspaniałość umysłu swego do dania pożytku Stracony Radzie obroćiwszy, składa Seym znowu w Warszawie z alternaty przypadaiący. Nie idzie wtey okoliczności zwyczaiem samym do tego zagrany, nie od samego tylko Prawa bierze początek, ale naybardziey od Miłości Oyczyzny, która przemyślać wszystkie powinna rzeczy.

W przeszłych Instrukcyach swoich Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy zalecił był z mocnieniem od Rzeczy pospolitey. Nieprzyiazna chwila Dobru Pospolitemu wynalezionych czas wynalazłszy regularney placy, nietylko przeszkodziła do konkluzyi tey Materyi, ale iakby umyślnie wynalazła do zerwania Seymow sposob.

Z nieiednie Inkonwenienacyi po Radach szukaiąc Fortuny każdego, dać powinno było ustępliwość, zgodnego wszystkich do tego przyrzeczenia, aby iednostaynym głosem upadaiąca Rzeczy pospolita, y ten punkt akceptowany Uniwersałnym zdaniem miał pożyteczniejszego końca. Porządek wewnętrzny tak wprzymnożeniu Handlow, Konsumacyi Miar, Miasteczek, iako y wewszystkim wyciągał przódkiey Stanow Rzeczypospolitey dostoyni, przeciez z Upadkiem Seymu Wszystkie nasze do Dobra Pospolitego dążące Intencye zniknąć, tym wielkim żalem naszym że proponowano Stanom Rzeczypospolitey materye z publiczney tylko potrzeby racyi pociągnęły wszystkich do rownego z Nami zaciągu, ale niewstrzymały uchwały na Oyczyzne zamieszkałości.

Zdiwna teraz Jego krolewska Mość Pan Nasz miłościwy żadney Nowey materyi, nadto co im dawniey zalecił uniwersałami, ale co kolwiek miłość Oyczyzny do dobra Pospolitego prowadzi sposobow, do tego wszystkiego dla się skłaniaiąc aby tylko publiczne uspokoienie z pokoiem złączone, przymnażało wszelkich kraiowi pomyślności. Na ostatku nie na tym zakłada Jego krolewska Mość Pan Nasz miłościwy Oyczyzny szczęśliwość, aby ieden Seym mógł wszystkim

Rzeczy pospolitey dogodzic potrzebom, ale na tym aby expedycya między Stanami konfederacya choc powolney stanowiła Prawa potrzebne, y co się niebędzie zdawało, y na co nie zaydzie generalna zgoda, niechay drugim Materyom nie przeszkadza, y idzie w dalszy recess, tak iako chwalebne Starzy Polacy daią Nam w konstytucyach Przykłady. na czasie Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłosciwego rozkazanie.

Credentiales

Posłom Jego krolewskiey Mości na Seymiki przed Seymowe.

August Trzeci &.

Wszem wobec y każdemu zosobna komu o tym wiedzieć należy, mianowicie W. W. Senatorom, Dygnitarzom, Urzędnikom Ziemskim, Grodzkim y całemu Rycerstwu W. wprzymie y wiernie Nam miłym, przy Offiarowaniu łaski naszey krolewskiey do wiadomości podajemy W. W. wprzymie y wiernie Nam mili. Zmykła ku Stanom Rzeczy pospolitey przychylność nasza, chcąc w czasie kadencyi Seymu Ordynaryinego skutecznie expedyowac ratunek, rozkazaliśmy Kanclerzym Naszym wyrazic przez Instrukcyą Naszą, z szczerą prawdziwą Miłość y wspolną Radą wszystkich Stanow, Radą polską mogłaby uszczęśliwic, zazywamy przytym rozwagi Urodzonego W. aby Charakterem Posła od nas naznaczony viva voce wyznał iak usilnie pragniemy, aby Strata tyle czasow zbawiennych zgodnym Wszystkich umysłem nadgrodzic się mogła. Nie wątpiemy oraz, że Wprzey mości y Wierności Wasze przyzwoite z siebie tączyc będziecie Starania y Miłość Oyczyzny swoiey niezerwaną zmocnieiszy iednością, do tego Celu zmierzać będziecie, ktory kray cały, y każdego ogólnie wspołrzędny ubezpieczać może uszczęśliwości, do czego Ci buat Wszechmocny Bozka nietylko spiritum Conilii ale y zdrowia dobrego, ktorego Wprzey mościom y Wiernościom Waszym patrzne życzemy.

Listy do tychże Jego krolewskiey Mości Posłow spisane.

August Trzeci &.

Urodzony Wiernie Nam miły. Seymu Ordynaryinego kadencya, reprezentuie zbawienny Oyczyzny ratunek, ktory iak zwracamy był potrzebny, tak oyczowskie Nasze z Stanami Rzeczypospolitey chętnie tączemy Staranie, ktore abyś Wierność Twoia przez zaszczyt Charakteru Posła od Nas na Seymiku Przed Seymowym Powiatowym Uniwersałem Naszym naznaczonym, Wszystkim Zacnym Obywatelom dowodnie obiawił, tudzież do wspolney Onychże w Seymikowaniu iedności zachęcał, usilnie żądamy. Za zaś Publiczna wierności Twoiey Usługa formowac będzie nieomylne Kroki do dalszey łaski Naszey krolewskiey, przy ktorey dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia &.

Listy do Wielmożnych Senatorow y Ministrow na tenże Seym. dnia 5go Miesiąca Lipca Roku Pańskiego 1754go expedyowane.

August Trzeci &.

Wielmożny Wprzymie Nam miły. Ustawiczna czułość Nasza około Dobra Pospolitego, trzyma w Nas nieprzerwana myśl szukania ratunku Oyczyznie ogłoszoney przez tak długi czas z Publicanckich Rad, a im głębiey wpatrujemy się w potrzeby Rzeczy pospolitey, tym ubolewać bardziey nam trzeba, że Seym po Seymie tyle znayduie trudności, a samym tylko stracenia czasu konczy się smutkiem, kiedy teraz wzywamy Stanow Rzeczypospolitey pomocy do Sekundowania Intencyi Naszych Commodo Publico Konsekrowanych, żądamy y po Wprzey mości Waszey, abyś powodem miłości Oyczyzny, ktorey codziennie dasz dowody, wszystek do utrzymania przyszłego Seymu obrocił swoy kredyt, y abyś rozsądnym Sobie zawsze przyzwoitym obiawieniem Interesow Publicznych dodał Oyczyznie wdaiącey przodkiego wspotrzebach swoich ratunku. Wypróbowana Wprzey mości Waszey w Interessach Publicznych doskonałość, wzbudzać będzie nieustanną do pracy publiczney ochotę, a w Sercu Naszym żywa wpodaiących się okazyach przy zawiadczeniu łask Naszych zostanie pamięć. Dobrego przytym od Pana Boga życzemy zdrowia &.

Listy do Urzędników koronnych. Ziemskich i Pomatorych. August Trcis.

Urodzony Wierny Nam miły.

Ustawiczna czuiność nasza około Dobra Pospolitego, trzyma w Nas niepowstrzymana myśl szukania ratunku Ojczyznie ogłodzonej przez tak długi czas z Publicznych rad, a tym bliższej wspatrujemy się w potrzebie Rzeczy pospolitey, tym ubolewać bardziey nam trzeba, że Sejmu tego tyle miedzy dwie trudności, że samym tylko straconego czasu konsyliem. Które teraz trzymamy stanom Rzeczy pospolitey pomocy do sekundowania Intencyi Naszych Commodo Publico konsekrowanych, żądamy po wiarności Twoiey, abyś porzuciwszy zwykłym Miłości Ojczyzny, wszystkie do utrzymania przyszłego Sejmu kierował Intencye twoie. Watpić niemożemy, że przy kredycie twoim u zaczney koligacyi, rozsądnym obiaśnieniem Interessow Publicznych dogodzisz Ojczyznie wdzięczney przodkiego wspomnienie twoich ratunku. Dobrego przytym od Pana Boga życzemy zdrowia Dan w Warszawie.

Litera Universales ad Palatinatus Prussiæ.

Augustus Tertius

Universis et singulis quorum interest, præsertim vero Reverendis in Christo Patribus, Magnificis, Generosis, tum Nobilibus, Spectabilibus et Famatis, Senatoribus, Dignitariis, Officialibus, Universoq; Nobilitati, nec non maioribus et minoribus Civitatibus Terrarum Prussiæ, sincere et fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam, Reverendi in Christo Patres, Magnifici ac Generosi, Nobiles, Spectabiles, et Famatis Sincere ac fideliter Nobis Dilecti. Indolore satisquidem non possumus, infelici Sorti Rei Publicæ, quoties cunq; Patria consilio destituta, et continua rerum manum iactura afflicta Nobis occurrit, opem ab indefessa pro Bono Publico sollicitudine Nostra flagitans; attamen licet ei dolendæ sorti Reipublicæ ad frangendam fati pertinaciam omnes conatus opponerimus, quod erat in votis absorbet tamen discrepantia. Ad sublevandam igitur tot moerore Patriam studium erat nostrum, unita semper Ordinum Regni virtute illi succurrere, ut indissolubilissimo Statuum vinculo discrimpirentur obstacula felicitatem Publicam labefactantia; solo communi Bono operam dantes non nostrum particulare Interesse, vel Serenissimæ Domus Nostræ nos movit, sed semper Propositiones Statuum Regni deliberationi propinatæ, solius Patriæ commodo adoptatæ fuerant. Sive auctio Exercitus, sive Commerciorum florentior cursus, vel Civitatibus et Urbibus sub pondere Onerum cadentibus levamen ad inveniendum, vel Iustitiæ variis modis labenti succursus, et his similia, non ne in his omnibus Patriæ felicitatis fuit obiectum?

Nihilominus unde Patria revivisceret potuit inde auxilio carens ac exinanitis facta, abstulit sibi solatia, quæ nobis sperare licuit. Imminet nunc tempus reassumendorum Consiliorum, imminet tempus adeo optatum, a quo spes nostra semper altius feliciori rerum eventu. Patet iterum apertus libera Voci campus, cuius vi vires Rei Publicæ revocandæ sunt; ex Parte Nostra nihil aliud desiderandum obvenit, nisi ut Ordines Rei Publicæ talia arripiant media, quibus Patria ad optendi diorem gradum evecta, alma pace fruatur, quam conservare continuus Noster fuit et erit labor. Quod si vero ultra a Nobis proposita veri Patriæ filii promovere intendant, in proximo Comitiorum conventu plura ad augendum Commune Bonum, faciles nos præbebimus ad acceptandum, quia Veri Patris inducentes animum, non Nostra quærimus lucra, sed volumus, ut tuta commoda in totum fluant Regnum ex dota felicitate Civium, quia fruantur, vota Nostra adimplentes. Mirandum tamen Nobis est, quod licet si a pertum eor Nostrum erga Patriam omnibus pateat, non fruimur hac beatitudine, quam amor Filiorum erga Patrem omnino generat. Nec conijcere possumus, quare desideria unius quisq; a parte Nobis non exponuntur, cum ordines Nos ferri videant ad agendum Publico tantum [illegible] modo, non privato et prosolo ubivisq; Entis fortunæ incremento, inter est omnino ut plena inter Ordines fiducia, sit basis Comitiorum proxime celebrandorum, ut nubore saltim affulgeat ille, qui seminato

Discordias subvdo Boni Publici audebit; Ideirco ne memoria nupe ruptorum Comitiorum extet, et ne exemplum tam fatale Patriæ, posteritati reddatur, cupimus, ut oblivio deleat dedecus hoc totius Regni. Duo vero ad futura Comitia, non dubitamus Ordines Regni iuncto Nobiscum animo talia ad inventuros media pro salute Publica, quibus solidetas futurorum Comitiorum fundata, labenti prospiciat Patriæ. Ferimus lege prescribente ad indicenda Comitia sed magis ad hoc amore Nostro Paterno erga Dilectum Populum, cuius ardore ducti, tristem reicimus præteritorum memoriam, qui nimo contrima sollicitudine accendimur, et lætiora semper sperantes, indicimus Comitia Generalia Regni hic Varsaviæ sex Septimanorum spatio duratura pro die 30ª Mensis Septembris, Congressui autem Generali ex altera vice Grudentij celebrando quem Comitiola particularia pro more et usu consueto præcedent:/ diem secundam mensis eiusdem anni nunc currentis, præfigimus et assignamus. Portquam vero patefecerimus Reipublicæ quæ sit intentio Nostra, alacriori nos accingimur labori, et ad dendo manum operi, inimicasq; Patriæ propulsando sortes, feliciori eidem subiicere optamus eventui, Nostra tamen sollicitudo non sufficit, nisi Sinceritatum et Fidelitatum Vestrarum conatus Nostros sese indissolubili modo coniungant, ut subveniendo rebus afflictis præsto ad sit medela. Collocamus Regni Nostri Gloriam in manutentione Prærogativarum Ordinum Reipublicæ, integras intactasq; libertates Reipublicæ conservare continuum est et erit studium Nostrum hoc unice protutamine universi suademus, ut Nuntii Terrestres sint ita a Palatinatibus instructi, ut libera Voce ad sublevandam Patriam usi pro scopo manutentionem unanimiter Comitiorum habeant, nunquam illuc dedinent, ubi discordia Sedem suam posuit, et suffocavit Consilia, sed ad hoc se applicent, ut unionem Sensuum felicitas rediviva continuam Regno annexisq; Provinciis consolidet lætitiam, absendantq; tristia, quibus gravata Patria huiusque se sentit. Hoc ad huc superaddito, ut in præfatis Instructionibus præcautum sit etiam, ne Nuntii Terrestres longa variarum materiarum discussione, tempus Consiliorum extenuent, vel absorbeant, sed super quare, nulla erit Sensus discrepantia unanimisq; Consensus, hoc stet, ubi vero aliqua oppositio se manifestabit, hæc materia ad aliud tempus remissa in necessitibus habeat locum, iuxta laudabilem maiorum Suorum morem, quod nos et in præcedentibus Universalibus Nostris proponere non omisimus, sicq; decidendi modus adinventus, licet si lento passu, attamen semper utili procedet Respublica, et efficaciter negotia sua expedict. Nunc autem sinceritatibus et fidelitatibus Vestris quicq; fausta appre cantes, Universales has literas Nostras/ ut omnibus innotescant:/ in locis solitis publicari mandamus.

Litera ad Mag
Tes Civitates Terranum Prussiæ

Augustus Tertius &.

Nobiles et Spectabiles fidelitati Nobis dilecti. Licet si adversa Sors Reipublicæ profundos infortunii immiserit radices, attamen sollicitudo Nostra pro Bono Communi movet nos ad resistendum pertinaci malo, et vero amore ducti accingimur Nos novo labori quo feliciores Comitiorum eventus sperare omnino licet. Indiximus itaq; Comitia Regni Generalia ad mentem Legis hic Varsaviæ, prout Literæ Universales Nostræ prius edocent. Conventum vero Generalem Terrarum Prussiæ pro die Secunda Mensis Septembris anno præsenti Grudentij ex alternatividem vice celebrandum assignamus. Interest ergo ut Fidelitates Vestræ per Inter Nuntios Suos Viros solita prudentia qualificatos, in dicto Conventu comparant, ibidemq; unitis votis et animis consulant, ut totius Regni universalitas, Terrarumq; Prussiæ particulariter florentes Status provideatur, et quid quid extra et necessitate Reipublicæ prospicere poterit, statuq; opportunum viderint faciant, Nostrisq; Intentionibus vere Paternis ex æquo respondeant. Quorum ratione fidelitates Vestras Communis Boni intuitu obtestingimus et compellamus. Deceetero fidelitates Vestras bene valere cupimus. Dabantur &.

Litera ad Minores Civitates Terrarum Prussiæ.

Augustus Tertius &c.

Spectabiles et Famati fidelitati Vestræ Dilecti. Constans Noster in promovendo totius Patriæ Bono animus, quoniam novo nos labori ad movet, ad prospiciendum Reipublicæ commodis, Comitia Generalia Regni sex septimanarum spatio duratura, hic Varsaviæ indiximus, Conventui vero Generali Terrarum Prussiæ prout fusius in Universalibus literis Nostris exponimus diem Secundam Mensis Septembris anno præsenti Graudentij ex præscripto alternatæ assignavimus. Proinde et Fidelitatem Vestras hisce compellimus, ut in Conventu hoc Generali Terrarum Prussiæ per Deputatos suos se sistant, ibidemq; communi Bono consulant, Nostrisq; Intentionibus ad augendam Regni felicitatem semper directis Virorum opera è medio sui prudentia Comite eligendorum adjuvante ex integro satisfaciant. De cætero Fidelitates Vestras bene valere cupimus. Dabantur Varsaviæ die 7ª Julii 1754ª ad mandatum Sacræ Regiæ Majestatis Domino Nostro Clementissime proprium. Adalbertus Rakowski Sacræ Regiæ Majestatis Sigilli Majoris Regni Secretarius mpp.

Instructio Sacræ Regiæ Majestatis pro Conventu Generali Terrarum Prussiæ Delegato Nuntio data.

Etiamsi infelices hucusq; Comitiorum Regni Generalium exitus Sacræ Regiæ Majestatis animo agritudinem pariant, naturalem tamen et inditam ipsi non supprimunt propensionem ad prædanda Patriæ quæcunq; opportuna erunt auxilia. Eidem quapropter consilio destitutæ tempore succurendo Comitia Regni Generalia iterum assignat Varsaviæ celebranda. Qua dispositione non Regum solum modo consuetudinem sequitur, et antiqua Regni instituta, sed indefessi Paterni sui erga Reipublicam amoris exhibet Testimonium.

In ante actis Instructionibus suis Sacra Regia Majestas commendaverat Inclytis Ordinibus, ut vires Reipublicæ omni melior modo augeri valerent, hæc autem propositio Boni Publici intuitu facta gravem conflavit offensionem et absorpto inaniter Comitiorum tempore, illorum tandem rumpendorum materia fuit.

Pro obice exinde sumpsit Serenissimus tollendorum a subsellijs Judiciarijs abusuum, ut Bonorum uniuscujusq; securitati provideretur. Sed licet communis utriusq; gentis utilitas in hoc verteretur, quatenus labentem Justitiam unanimi voto suffulciret, nec; hoc propositum tamen valuit optatum assequi finem publico bono summopere utilem.

Internus ordo pro Conservatione Civitatum et oppidorum exposcebat a Statibus Reipublicæ, ut media manutenendorum et augendorum Commerciorum, communi voto decernerent, irrita autem Comitia irritum etiam fecerunt hoc tam salubre propositum, et omnium in eo bene sentientium spes evanuit, in quibus si urgens salvandæ Patriæ necessitas dolorem excitavit, obstacula tamen non superavit. Eadem iterum pro proximis futuris Comitijs materiæ a Sacra Regia Majestate proponuntur, novitas nulla est, sed si amor Boni Publici et Patriæ aliquid novi suggereret Statibus quod opportunum foret, et jamsi quæstio de hoc non fuerit in Universalibus literis, Sacra tamen Regia Majestas Paternum suum non denegabit assensum, dum modo Publica felicitas una cum alma pace promoveatur ad augendas in Regno optatas prosperitates. In reliquo Sacra Regia Majestas non hoc censet esse basim et fundamentum publicæ felicitatis, ut omnino ad minimum omnibus Reipublicæ providetur necessitatibus, sed multo magis in eo, ut plena inter Status animorum Unio lente et punctatim ad cautis Regno necessarias leges instituat, quæ autem Universali non firmabitur assensu, hæc laudabiliter practicato Antenatorum exemplo detur recessui. ad mandatum Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi proprium.

Credentiales Eidem Generoso Sacræ Regiæ Majestatis Nuntio Datæ.

Augustus Tertius &c.

Universis et Singulis quorum interest, præsertim vero Reverendis in Christo Patribus, Magnificis et Generosis Dignitariis, Officialibus Terrestribus et Castrensibus, Universaq Nobilitati, nec non Nobilibus et Spectabilibus ac famatis Maioribus et Minoribus Civitatibus Terrarum Prussiæ, sincere et fideliter nobis Dilectis. Gratiam Nostram Regiam. Reverendi in Christo Patres Magnifici, Generosi, Nobiles, Spectabiles et Famati sincere et fideliter nobis Dilecti. Neq quidquam præterea notitiam Sinceritatum et Fidelitatum Vestrarum dubii, qui nobis in animo et corde sunt sensibus pro Communi totius Regni, Provinciæq Prussiæ utilitate in proximis Comitiis Regni Generalibus Grodnæ celebrandis, Deo dante promovenda ad modum quem juxta præsentes temporum rerumq Publicarum circumstantias Opportunum et necessarium judicamus ad Conventum Generalem Terrarum Prussiæ Titulo ac Charactere Nuntii Nostri insignitum mittere gratum duximus Generosum N: Prudentia nobis et in rebus gerendis dexteritate optime commendatum. Quod quidem itaq præfatus Generosus Nuntius Noster præsentibus literis Nostris munitus Sinceritatibus et Fidelitatibus Vestris Conformiter ad Instructionem ex Cancellaria Nostra emanatam de Negotiis Publicis Nomine Nostro proponet, cupimus ut Eidem integra præbeatur fides, ac ut Deus Ter Optimus Maximus Consilia Sinceritatum et Fidelitatum Vestrarum prosperet, Patenne vovemus. Dabantur ut supra.

Oratio Delegati Ducatuum Curlandiæ, et Semigalliæ ad Sacram Regiam Majestatem habita.

Sirenissime &.

Sacræ Regiæ Majestati Vestræ Ordines Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ ad Thronum Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ humillime per me Delegatum accedendo, de felici in Regnum adventu, nec minus de exoptatissima Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ totiusq Regiæ Domus prosperitate, cui optimus maximus in tot Gentium salutem, perpetuitatem addat, toto pectore congratulantur. Exhibuit Sacra Regia Majestas Vestra per Exhortationes pro sopiendis dissidiis internis, quibus jam aliquot Annos Ducatus agitati erant, evidentissimum constantis Paternæ curæ argumentum, qua Sacra Regia Majestas dementissimæ fortur, ad acceleranda, quæ sunt Subditis prospera, et amovenda quæ in eorum tendunt perniciem salvos nescisse nos, quomodo et qua arte saluti nostræ, vel hac inre propriis subvenire viribus, sed divit Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ sapientia, imbecillitati huic succurrere, malogue Morbo mederi. Serenissimo Rege itaq operante concordia pristina, mutuogue amore inter Consiliarios Supremos Ordinemq Equestrem restitutis, miserunt me huc, ut singularissimæ Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Clementiæ humillimas inde exolvam gratias, Sacramq Regiam Majestatem Vestram in horum Ducatuum indigentias propensam exoptem. Munori huic mihi imuncto demississime satisfaciendo Sacræ Regiæ Majestati Vestræ Ducatus hos commendatos esse, obedientissime vovco, mihiq vero Ipsi Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ summam Clementiam enixissime adprecor.

Responsum ad eandem Orationem a Throno datum.

Magnanima Optimi Principis virtus confluentiam undiq Populorum provocans affectum et Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ ad venerandum Augusti nomen dum intis, sciant Regem Dominumq Vestrum non aliter nisi amore Civium cinctum Vobis se exhiberi, Exhilarat Serenissimi Regis mentem Subditorum erga se devotio, ad quam demonstrandam cum generosa mens Vos impellit, non absimilis cæteris et videri et esse vultis. Curæ autem Serenissimi Regis erit, ut paritate fortuna non dissimili dulcedo Regiminis sui, et in Curlandia et Semigallia, omnes absorbeat amaritudines. Revocastis pulsam a discordia Vestra exulem hilaritatem, concatenatus sola nunc Cordium Unione animus, causata voluntariæ jam non premitur tristitia. Nutrite ergo modo novas spes felicitatis Vestræ fausto sub Principis Nomine, et Generosos Delegatos Regiam benevolentiam, ut Fratribus suis enarret Datum ut Supra &.

Litera ad Illustrissimo Supremo Regni Cancellario ad Magnificos Supremos Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Consiliarios, quibus commendat, ut studium conciliandorum animorum in Conventu proximo sequantur Varsaviæ die 12e Julii anno Domini 1754e scripta.

Magnifice.

Universales Literas Sacra Regia Majestas clementer dedit ad indicenda Comitia Generalia Regni, easdem Magnificis ac Generosis Dominationibus Vestris per Copiam Authenticam inclusas, ut per illud quod habent Interesse ad Reipublicæ felicitatem, de mediis inirnul gaudeant, quæ Sacra Regia Majestas ad illam stabiliendam proposuit. Inter cætera studium conciliandorum animorum Magnificæ et Generosæ Dominationes Vestræ sequantur in Conventu proximo, et remotis materiis quæ dissidia nutriunt, et animos exacerbant, illas tantum tractari curent, quæ generalem Ducatuum prosperitatem tangant, quæve ad firmandas Generosæ Nobilitatis Libertates et Prærogativas directe tendunt. Generosæ Nobilitati deinde particulariter commendent, ut in electione Deputati nulli privato Interesse attendant, sed illum eligant, quem prudentius et diligentius Bonum Publicum Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ promoturum putabit: Eidem pro posse omnem meam assistentiam præbebo, qui Magnificis et Generosis Dominationibus Vestris, totiq; Generosæ Nobilitati omnia fausta et prospera cordiciter apprecor, et permanenti æstimatione permaneo.

Instructio ad Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ pro Comitiis Regni Generalibus.

Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus afflictum Cor, cultus renovare nolens evocatione ruptorum toties Comitiorum Regni, oblivione deposit tristem horum omnium memoriam, ast nemo exinde formet sibi suppositum Sacram Regiam Majestatem Dominationum Nostrum Clementissimum minori ardore sollicitudines suas circa Bonum Publicum extendere. Paternus Regius erga Cives amor in continuo motu salutis Publicæ cura mentem Principis explicat, Quis ut omnes salvos faciat, obliviscitur sui nec parcit labori, nec defessis viribus indulget. Hoc eo et nunc Comitia Regni hic Varsaviæ indixit, ut restituta Consiliis suis Patria meliora sperare possit. In ante actis Instructionibus suis Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus non intermisit repræsentare Statibus Regni necessitatem auctionis Exercitus, ast fatum quoddam, dum solutionis Stipendiorum nihil modius non adinvenitur extenuando tantum tempus verborum apparatu dissolutionis Comitiorum exempla dedit. Tribunalium et aliorum Subsellionum peccata vel accusanda negligentiam, Judicum, vel alia de causa in Judiciis radicata movebant omnes ad procuranda prompta Justitiæ labenti remedia, nihil omnimus et hoc salutare objectum ab omnibus expeditum, felicioni eventui. Internus Ordo Commerciorum, flerentior Status Urbium et Civitatum misera Conditio, et alia Publica Commoda neglecta excitabant omnino Omnium Concursum, quo pertinacitas fati repta medelam, afflictis rebus ferret, attamen semper circumdata malis Patria hucusq; quæsivit, et non invenit solatia. Sacra Regia Majestas, Dominus Noster Clementissimus nullum modernorum Comitiorum habet tale objectum, unde vel in se, vel in Serenissimam Domum suam redundare possint commodum, solius Boni Publici intentus curis nihil novi propinat ultra Proposita in preteritis Comitiis. Sed si quid ultra hæc Amor Patriæ suppeditabit facilis Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus ad hæc omnia præbebit aures, dum modo Respublica in paccato Statutionum felicitatum colligat messem. Ad extremum Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus in futuro Comitiorum Consessu persvasa sibi est non posse omnes, quibus Respublica felix reddi posset felicem sortiri effectum, sed pretendit, ut optima Statuum harmonia restituta dictet leges, tollat //

discordias, et in quibus sensuum erit discrepantia, hæc ad futura reiiciantur Comitia, hæc autem Proposita, super quibus generalis assensus fiet, stent pro firmo, et modum Concludendorum Consiliorum disponant, ut felicitati passu licet silento Patriæ felicitas augeatur.

Rescriptum ad Magistratum Civitatis Antiqiæ Varsaviæ, quo mediante in Ordine disvendendarum Mercium Famati Posse deputantum Nobilis Dernymanowicz et Famatus Meynoni Varsaviæ die 17o Mensis Julii anno Domini M. D. CC. L. IVto expeditum.

Augustus Tertius &.

Nobilibus et Spectabilibus Præ Consuli, Consulibus, Totiq; Magistratui Civitatis Antiq; væ Varsaviæ fideliter Nobis Dilectis. Nobiles et spectabiles fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est Nomine et pro Parte Creditorum Famati Joannis Mathæi Posse Mercatoris Varsaviensis Bankruet facti, quomodo Hante diuturna Agitatione eorundem Creditorum Concursus in Officio Fidelitatum Vestrarum instituto merces omnes in quacunq; specie et genere, officiose Inventario conscriptæ, et in Segvestro manentes, non tantum notario corruptionis periculo subiaceant, verum per non expositionem vero notabile dammum Creditoribus exinde subiegvi potest: quare supplicatum Nobis est, ut subveniendo tam inevitabili Omnium Creditorum damno, de suprema Potestate Nostra, Viros aptos rei Mercatorialis notitiam habentes in ordine præmissas Merces Famati Posse Inventario conscriptas vero exponendi, et quanto citius disvendendi, omnemq; Curam et sollicitudinem in præmissis habendi, pecuniam propter omnes Creditores congregandi et asservandi, rationemq; ex præmissis et calculum suo in tempore dare, Deputaremus et assignaremus. Cui supplicationi uti inclita benigne annuentes: Nobilem Simonem Dernymanowicz Ober Commissarium Nostrum, et Famatum Franciscum Meynoni Civem Mercatorem Varsaviensem Viros præmissorum gnaros, et omni activitate pollentes, in hac Civitate bene possessionatos ad præmissa obeunda aptos deputamus, in iungentes Fidelitatibus Vestris, quatenus ad primam exhibitionem præsentis Rescripti Nostri merces omnes inita Inventarium iam alias officiose conscriptum ex Segvestro dimittant, et prævia per eosdem faciendæ coram Officio Fidelitatum Vestrarum de reddenda suo in tempore Creditoribus aliis initi tu eorundem mercium ratione et calculo extradant, et extradere current, volumus et mandamus, idq; sub pœnis arbitrio Nostro in secus facientes irrogandis et refusione de proprio dammorum ex mora secutorum. In quorum fidem præsentes &.

Instructio Generoso Wilhelmo Alexandro de Keyking Ducatuum Curlandiæ et Semigallæ Ablegato Mitaviæ die 27to Julii 1754to data.

Tzo Jamdiu ante Comitia Generalia Varsaviam de conferet, Sacræ Regiæ Majestati de Felici in Regnum adventu Nostro Nomine pergvam subiectissime gratulabitur, simulgve æternam et inviolatam horum Ducatuum Fidelitatem contestando, continuationem Summæ Regiæ Gratiæ ac Clementiæ Ducatibus hisce humillime efflagitabit. Cumq; interius horum Ducatuum Status per adversa fata Celsissimi et Illustrissimi Principis Ducis Ernesti Joannis, adeo iam est collabefactatus, ut Provincia non minus quam Civitates labe factationis ejusmodi tristissima sane vestigia ostendere possent, imo interitum adeo suum et ruinam, si in statu quo diutius ad hunc manerent, prævidere et vereri debuerint, huic vero malo, prout Ordo Equestris in Conventu Publico proxime præteriit iam agnovit, nonniti per restitutionem Celsissimi ac Illustrissimi Ducis occurri potest. Delegatus itaq; Noster Sacræ Regiæ Majestati et Serenissimæ Reipublicæ omni graviori meliorig modo ordinis non minus quam in Scriptis remonstrabit, petetq; ut tenore Pactorum cum Serenissimis Regibus et Serenissima Republica Polonica initorum Ducatus hosce circa Regimen Ducale in Persona Principis conservare, tueri, ac manutenere, et consequenter liberationem Celsissimi ac Illustrissimi Ducis Ernesti Joannis, Eiusq; Familiæ ad effectum perducere clemen-

simone dignetur. Dominus Delegatus ideo in tam magni momenti negotium Patriæ Nostræ summo incumbet studio, omnemq̃ movebit lapidem, quo a Sacra Regia Maiestate in re adeo gravi de qua aut salus, aut interitus Patriæ Nostræ dependent, Declarationem longe Clementissimam obtineat.

2.o Et quando quidem etiam Leges horum Ducatuum in Causis pecuniariis summam Sexcentorum Florenorum non excedentibus omnes appellationes per expressum interdicunt Generosus Capitaneo Locumtenens Fischer autem huic legi per appellationem extraordinariam in Causa Quadringentos Florenos non excedente contrariatus est. Dominus Delegatus remonstranda remonstrabit quo appellatio hæc ad præscriptum Formulæ Regiminis cesset, appellans puniatur, et ne tale quid imposterum fiat, cavetur, quem ad modum.

3.o Clementissimam Sacræ Regiæ Maiestatis approbationem obtinere, opusq̃ habit, ut sublatio actionum contra Ducalia institutarum respectu Sphi 9ni Laudi Publici de Anno Domini 1752.o actu consequatur.

4.o Ut actiones officii Fisci contra Generosos Fratres de Plettenberg coram Judiciis Sacræ Regiæ Maiestatis ad huc dum pendentes tollantur Dominus Delegatus Noster ibidem allaborabit, quem ad modum etiam.

5.o Summa pro viribus suis industria Causæ Sockenhoffiensis contra Generosos Coniuges Koszciuszko curam habebit et prout ante biennium jam Statutum est eo cooperabitur.

6.o Ut Ducalibus his mediante Declaratione cavetur, nonnunquam Commissarii Unilaterales in Causis finium generalium inter Magnum Ducatum Lithuaniæ et Curlandiam regundorum procedant. 2.o Ne in æternum unquam Complanationis ullæ multominus antiquæ ultra decalum stantes et validæ infringantur, et. 3.o Ut Sacra Regia Maiestas per quam subjectissime implorentur, in Casu hoc extraordinario prorsus, et quam diu Curlandia exstitit inaudito, efficacissima adhibere remedia, ut Generosi Coniuges Koszciuszko prorebus adeo multis violento modo ablatis, damnisq̃ illatis, et causatis expensis, summam 9242. Thalerorum Albertinorum in paratis exolvere, refundereq̃ adigantur, nec non panis in Legibus, in simodi in casibus, Statutis ac bene meritis afficiantur, et eum.

6.o Secundum conscriptam declarationem Magnificis et Generosis de Plettenberg Hæreditarii in Linden Thelonium in fundo Kalkunensi hactenus exactum abrogari non potuit Dominus Delegatus Noster id ulterius urgebit, ut omni modo huius rei remediationis tenore expeditionis Anno 1748.o subsecutæ curam habebit, quem ad modum etiam Dominus Delegatus.

7.o Sphum 5.o Laudi Publici de Anno 1752.o intuitu prosequendæ Remonstrationis contra Rescripta Leges Sumptuarias tangentia pro norma habebit. Tandem cura et studio Domini Delegati Nostri pro officio suo adhibendo omnia Jura horum Ducatuum Domusq̃ Ducalis in genere, in specie vero omnes Constitutiones ad salutem horum Ducatuum facientes, et Jurium indigenatus competentiæ tenore moderni Laudi Publici et huius Instructionis omni meliori modo et per expressum commendantur. Ipsiq̃ expeditio Universis Ducalibus hisce salutaris et felix negotii sui eventus, ac exitus sinceritus exoptantur ad precationibus. Datum d.

Memoire de Monsieur l'Envoyé de Russie de 29.o Juillet 1754.o

Sur les instances de Mr le Comte de Keyserling Ambassadeur Extraordinaire de sa Maiesté Imperiale de toutes les Russies residant auprès de leurs Maiestés Imperiales Romaines la Cour de Vienne lui ayant fait rendre quelques Desserteurs de nos Troupes les quels se trouvoient. a son Service, ce Ministre leur avoit donné ordre de s'en retourner en Russie en passant par la Pologne; mais bien loin de s'y conformer, la plus grande partie d'entre eux est de nouveau enfuite au engagé ens Autres Service, savoir Alexandre Jennikow cy devant sergeant d'un Regiment Russe, et un nommé Woronitz ont pris parti dans celui de Mr le Starostte Lekowski au Chateau Cy contre eloigné de trois milles de Cracovie, comme Wasiley Kozinew s'est fait enrolles de son coté dans le Regiment de la Reine Hedwig, logé a Cracovie meme, mais comme ff

cela est contraire aux engagemens de la Republique avec la Russie, le soussigné Envoyé Extraordinaire prie Monseigneur le Grand Chancellier de la Couronne, de vouloir faire en sorte, que les dits Deserteurs soyent restitués au plutôt. a Varsovie ce 29e Juillet 1754. Gros.

Rescriptum ad Civitatem Gnesnensem Substitutionis Pro Consulis Varsaviæ die prima Augusti 1754o anno Domini expeditum.

Augustus Tertius &.

Spectabilibus et famatis Consulibus, Advocato, Scabinis, Decem Viris Cæt. Magistris, Totiq; Communitati Civitatis Nostræ Gnesnensis. Spectabiles et famati. Intelleximus ex relatione Consiliariorum Nostrorum, quod licet Rescripto Nostro sub die 30o Augusti Anno Domini 1750o ad vos emanato in iunctum et demandatum fuerat, ne in officium Pro Consulare Persona in litigijs existens eligatur, Vos nihilominus prospecto eodem Mandato Nostro circa electionem anno præsenti celebratam duos Candidatos scilicet Spectabiles Antonium Mitzerski et Benedictum Samsonowski in Candidatos ad officium Pro Consulare elegistis. Quia vero prælecta electio Rescripto Nostro supra de actu expresso contraviabatur, ea propter Generosus Capitaneus Gnesnensis studendo æquitati, nullum ex præmissis litigationibus in Pro Consulem confirmaverat, verum stante eius modi illegitimitate Electionis Spectabili Josepho Bazythiewicz immediato Pro Consuli Rescripto Nostro Authorisato Regimen Civitatis continuare permisit. Quia vero non nulli Vestrum, Singularitas Spectabilis Mitzerski dictum Officium privata authoritate arrogare præsumit, mandatoq; Nostro supra indigato recalcitrare audet, ideo studendo tranquillitati et recto Ordini Civitatis Dispositionem Generosi Capitanei in præmissis factam ratihabendo, prælatum Spectabilem Josephum Bazythiewicz in Pro Consulari Officio manutenemus, iniungendo Vobis et Singulariter Spectabili Antonio Mitzerski sub pœnis gravissimis, quatenus conspirationibus sublatis prædictum Spectabilem Bazythiewicz ad exercitium officii Pro Consularis admittatis, eidemq; tanquam habenti Regimen Civitatis obediatis, nec Ipsum in munere præmisso prædire audeatis, serio præcipimus, præsentesq; literas, sigillo Regni communiri iussimus. Varsaviæ die et anno ut supra. ad Mandatum Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi proprium. &

Commissio ad Decidendas Causas primarum Instantiarum inter Famatum Lysogurski, Viginti Virum antiquæ Varsaviæ, et Famatum Messing Civem Varsaviensem intercedendem ex Cancellaria Regni die 2o Augusti Anno 1754o expedita.

Augustus Tertius &.

Venerabilibus Antonio Grzegorzewski Archi Diacono Varsaviensi in Cathedrali Posnaniensi Commendatario Coadiutori Abbati Plocensi, Petro Mohl Canonico Collegiatæ Varsaviensis Præposito Curato in Ruzow, alq; Generosis Nicolao Madachowski Capitaneo Opocensi, Antonio Brzozowski Decretorum Curiæ Regni Notario, Ignatio Ludovico Nowicki Majoris, Joanni Nepomuceno Heminski minoris Cancellariarum Metrices Regni Professis, et Hyacintho Makowski, Sekretariis Nostris fidelibus Nobis Dilectis Fidem Nostram Regiam. Venerabiles et Generosi fidelibus Nobis Dilecti. Exponitum Nobis, est per exhibitos Consiliarios Nostros, et ex supplici libello Famati Casimiri Lysogurski Viginti Viri Civitatis Nostræ Antiquæ Varsaviæ, quomodo ille cum famato Alberto Messyng Cive Sartore Varsaviensi octavam tantum sortem in Bonis Lapideæ Fiwalowiczowska, dictæ sibi exdivisam habente binos Processus Causæ, unum in Judicio Advocatiali, alterum in Officio Consulari Civitatis eiusdem Antiquæ Varsaviæ, ex occasione eiusdem Octavæ Sortis Lapideæ, et exortatum exinde variarum, contentionum produxerit, eaq; Causæ, prima quidem ex citationibus Prosecutorialibus ff

a Sententia dicti Judicii Advocatialis pro Famatum Lysogurski extradictis, altera vero ratione exemptionis eiusdem Octavae Sortis ex appellatione ordinaria a Sententia Officii Consularis Famato Messyng appellati admissa in Judiciis Nostris Assessorialibus dependeant: in utraq autem causa idem famatus Messyng experimentum subterfugiat, neq eisdem per quempiam ex procuratoribus Causarum Judiciorum Nostrorum attendat. Proinde Nos crebra Supplicatione praedicti Famati Lysogurski Justitiam exposcente, permoti id negotium Fidelitatibus Vestris committendum esse duximus, prout committimus per praesentes, mandantes, quatenus Fidelitates Vestra previa avisatione earundem Patrium inter se collitigantium triduo ante Terminum faciendo, capitale opportuno tempore, ad locum, qui Ipsis commodior videbitur condescendant, ibidemq absentia non nullorum ex Fidelitatibus Vestris modo Ipsi adsint non obstante, fundata Jurisdictione Commissoriali Partibus iisdem delegatitate Processus et Sententiarum tam Judicii Advocatialis, quam Officii Consularis Civitatis Nostrae Antiquae Varsaviae ex actoritatibus et reatibus earundem Patrium ex occasione Sortium et Mansionum in eadem Lapidea Juribus et Possessioni Ipsarum obnoxia subsecutum experimentum minuant, totumq istarum Causarum Negotium inter Ipsos intercedens, praecisa appellatione et non attentis quibus vis Citationibus gravaminis, vel ad reponendum praesens Rescriptum Nostrum ad Judicia Nostra eidem dissuadicent, definiant, et finaliter decidant, vel si Partes complanare poterint, complanent. Factura sint praemissa Fidelitates Vestrae, pro Gratia Nostra. Datum in Cancellaria Regnia

Commissio ad Disiudicationem Causa inter Successores Scisorianos et Famatos Kalatowicze Conjuges, tum Creditores ad Lapideam eorum se interessantes ex Cancellaria Regni die iidem 2do Mensis Augusti anno Domini 1754to emanata.

Augustus Tertius &

Venerabilibus Antonio Grzegorzewski Archi Diacono Varsaviensi, in Cathedra Posnaniensi Commendatario Coadiutori abbati Plocensi, Petro Mohl Canonico Collegiatae Varsaviensis, Praeposito Curato in Mszow, ac Generosis Nicolao Mosachowski Capitaneo Opocnensi, Antonio Brzozowski Secretorum Curiae Regni Notario, Ignatio Ludovico Nowicki Majoris, Joanni Nepomuceno Horwinski, Minoris, Cancellariarum Metrices Regni Protectis et Hyacintho Makowski Secretariis Nostris fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Venerabiles et Generosi fideliter Nobis Dilecti Exponitum Nobis est per certos Consiliarios Nostros, et ex supplici Libello Nobilium Petri Monstel et Catharinae de Sisiawicze Conjugum, Jenerosae Barbarae iidem de Sisiowicze olim Generosi Jacobi Potocki Regiminis Guardiae Nostrae et Reipublicae Capitani, tum Nobilis Theresiae de Sisiowicze olim nobilis Petri Quintard Medicinae Doctoris Consortum relictarum Viduarum; quomodo illae ex occasione Domus Lapideae hic Varsaviae in Porta Cracoviensem sitt Sisiowiczowska antiguitus dictae, cuiusq sortium, cum famatis Stanislao Kalasowicz Mercatore Civi Varsaviensi, et Sophia de Sisiawicze Conjugibus, in continuis versantur litigiis et Processibus, et licet iam aliquot eadierationes Officiosae et amicabiles inter ipsos peractae fuerint, dictiq Famati Kalasowicze aliquas earum acceptaverint, iterum tamen ab illis recesserunt, adeo, ut supradicti omnes Successores Sisiowiciani nullas sortes certas hactenus possideant; Interia Idem Famati Kalasowicze aliquas sortes, promiscuas, debitis inonerarint, et cum Generoso Ignatio Zambrzycki Capitaneo Terrae Lomzensis Creditore suo litibus et Processui Causae implicantes involverint, nec tamen Causas easdem ad Judicia Nostra devolutas et dependentes determinari et finis expediri curent. Proinde Nos supplicationi memoratarum

Successiam Sirtomiczorum non benigne annuentes id negotium Fidelitatibus Vestris committendum esse duximus, prout committimus per praesentes, mandantes, quatenus Fidelitates Vestrae praevias Innotescentiarum Suarum literis, una Septimana ante Terminum ponendis, tum adsitatione quorumvis Creditorum ad dictam Lapideam seu ipsius sortes se reituros antium, captato opportuno tempore, ad locum qui Juris commodior videbitur condescendant, ibidemq; fundata Juris dictione sua Commissoriali, Partibus coram se comparentibus de legalitate Processus et Sententiarum primae Instantiae, tum Juribus tam successionibus, quam Creditores ad dictam Lapideam derogulantibus experimentum injungant, Processus eosdem et Sententias cognoscant, tamen eorundem Bonorum si necessitas fuerit, expediri mandent. Jura Partium et Creditorum Pretentiones qve leguident, calculent, totumqve Causae istius negotium, et legalitatem nec ne ardivisionum peractarum rutinent, vel novam eamq; ultimam paragi decernant, deductis q; debitis certos Haeredes et Possessores eiusdem Domus Lapideae Historicianae et eius Sortium constituant, et in actualem Possessionem cui interierit tradant, omnesq; Partium et Creditorum pretensiones discutiant, definiant, et finaliter decidant, vel si Partes componere potuerint componant, praecisa appellatione, et non attentis quibus vis citationibus gravaminis vel ad reponendum praetus Rescriptum Nostrum edendis, actum hunc commissionis expediant. Facturae sunt praemissa. Fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra. In cuius rei fidem praesentibus Sigillum Regni est est appressum. Datum in Cancellaria Regni Die ut Supra Ad mandatum Sacrae Regiae Majestatis Domini Nostri Clementissimi proprium. Joannes Malachowski, Supremus Regni Cancellarius. Locus Sigilli.

Rescriptum ad Generosos Consiliarios Supremos Ducatuum Curlandiae et Semigalliae, quo consensus Illustrissimi Ducis pro exemptione Generosi de Keyserling a reddendis rationibus forestalibus eximitur, confirmatur, ne idem a Camera a Ducali turbetur. Varsaviae die 12o Mensis Augusti Anno Domini 1754o expeditum.

Augustus Tertius &c.

Generosis Supremis Consiliariis Regentibus Ducatuum Curlandiae et Semigalliae fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fideles Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Lateri Nostro assidentes, quatenus defunctus Nobilis et clare doctus Onuphrius Reimer Secretarius forestalis, excussis eius a Camera Ducali rationibus forestalibus, ex reditibus forestalibus perceptis, in fundamento decisi Camerae Ducalis de data Mitaviae die Vigesima Augusti 1750o Summae Novemdecem millium Octuaginta octo Florenorum Camerae Ducalis manserit Debitor, Cameraq; Ducali in supradicto decisu regressus, ratione istius Summae eatenus, quatenus Bona Eius ad satisfactionem praefatae Summae non sufficerent contra Supremum Venationum Praefectum sit reservatus et advocatus fisci in Actis Concursus supra Bona defuncti modo dicti Sekretarii Forestalis Reymer coram Judicio appellationum Ducatuum Curlandiae et Semigalliae exstati, hunc regressum de novo Domui Cameraq; Ducali contra Generosum fidelem Nobis Dilectum Capitaneum Minorem Bauscensem Dietericum Keyserling seu quondam Supremus Illustrissimi Ernesti Joannis in Livonia Curlandiae et Semigalliae Ducis, Venationum Praefectum reservaverit, e contrario Generosus Capitaneus minor Bauscensis Keyserling remonstraverit regressum istum contra Ipsum variis ex causis fusius ab Ipso expositis imprimis: quia in installatione Officii sui immunis redditus est, quo ad rationes forestales ab Illustrissimo Duce, et quia ne minimum quidem ex reditibus forestalibus, quorum defunctus Secretarius forestalis Reimus Debitor manserit, ad Ipsum pervenerit, nullum plane posse habere locum supra, quae Nobis exhibita sunt in Copia Authentica literae eiusdem mei Illustrissimi Ducis ad Generosum Finck de Finckenstein Cancellarium et Consilia

rium Supremum Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ scriptæ, quibus Ipsem et Illustrissimus Dux apud Generosos Supremos Consiliarios urget, ut præfatus Capitaneus minor Bauscensis pridem Ducalium Venationum Præfectum in Camera Ducali libertimunis habeatur ab omni Impetitione propter malegestos reditus forestales a Secretario Venationum Keimer. Nos itaq; perpensis rationibus ab Illustrissimo Duce allegatis in præfatis Literis, ubi declarat prælaudatum Generosum de keyserling ex solo in se amore Officium illud suscepisse, hancq; sibi exposuisse gratiam, ut a reddendis rationibus forestalibus eximeretur, et quoniam iisdem Literis Illustrissimus Dux declarat se Generosum de Keyserling ex solo in se amore officium illud suscepisse, hancq; sibi exposuisse gratiam liberum ab omni Impetitione velle, et nullum contra Eundem velle regressum Cameræ Ducali dari, hanc Illustrissimi Ducis voluntatem et declarationem favore Generosi keyserling Capitanei Minoris Bauscensis Authoritate Nostra Regia approbandum et confirmandum esse duximus, prout per præsentes approbamus, confirmamus, atq; præfatum Generosum Capitaneum, Eiusq; Hæredes ratione regressus contra Ipsum reservati in perpetuum liberos pronuntiamus. Mandantes Fidelitatibus Vestris, ut secundum Dispositionem Illustrissimi Ducis præfatum Generosum de keyserling ob hanc Causam nullomodo turbent et actione omni contra Ipsum abdicta, Eundem et Hæredes suos in perpetuum liberos abilla efficiant. Inquorum fidem &.

Descriptum ad Judicium Advocatiale Sochaczoviensi ut Causa inter Nobilem Benecki atq; Jarmatam Swiderska summario Processu discutiendo Varsaviæ die 18te Augusti 1834o anno expeditum.

Augustus Tertius &.

Generoso Adamo Lasocki Regenti castrensi Gostinensi Judicii Advocato, totiq; Judicio Advocatiali Civitatis Nostræ Sochaczoviensis fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generose et Famati fideliter Nobis Dilecti. Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros mitibulam esse Causam et actionem coram Judicio Fidelitatum Vestrarum Advocatiali Sochaczoviensi per Nobilem Lucam Benecki Actorem Famata Domicillæ de Zygmontowicze primo Iwaszewska ad præsens vero secundo voto Famati Swiderski Consorti citata, ratione Successionis Bonorum Immobilium more Parentum Suorum derelictum. Quæ quidem Causa ut celeriorem sortiatur effectum et finem, præfatusq; Nobilis Benecki in civitate Nostra Sochaczoviensi Hospes, ne multibus expensis et damnis per protractionum Causæ gravetur, ideo Fidelitatibus Vestris serio mandamus ac præcipimus, quatenus prædictam Causam semotis omnibus Procrastinationibus et dilationibus ac effugiis Juris non obstantibus etiam diebus feriatis et Rusticis feriis pure hortinitum unius mensis non attentis Prosecutionibus nostris si quas in protractionem Causæ Pars citata ex Cancellaria Regni exportavorit, aut aliquibus Rescriptis, nisi a definitiva Sententia ad nos Judiciaq; Nostra Assessorialia appellatione salva marrente; Secus non facturæ Fidelitates Vestræ Pro Gratia Nostra, Officiorumq; Suorum debito &.

Relacya konferencyi w Pałacu Jasnie Wielmoznego Jgomości Pana Marszałka Wielkiego koronnego die 19e Augusti 1834e z Posłem Tatarskim od prawiony Urodzonym Machmutem agą, na ktorey byli przytomni

Jasnie Wielmozny Jgomość Xiądz Biskup kujawski Dembowski. Jasnie Wielmozny Jgomość Pan kasztellan krakowski Poniatowski. Jasnie Wielmozny Jgomość Pan Marszałek Wielki koronny Bielinski. Jasnie Wielmozny Jgomość Pan Kanclerz Wielki koronny Małachowski. Jasnie Oświecony Xiądz Kanclerz Wielki Wielkiego Xięstwa Litewskiego Czartoryski. Jasnie Wielmozny Jgomość Xiądz J=

Podkanclerzy Wielki koronny Woźnicki. Jasnie Wielmożny Jegomość Pan Marszałek nadworny koronny Mniszech. –

Poseł Tatarski który miał audyencyą Publiczną u króla Jego Mości dnia 9e Julii przyszłego, że Praetulgida Porta zleciła Hanowi Jego Mości, ażeby my naprawił w Posłaństwie Cłowickiego dworu, do Nayjaśnieyszego króla Jego Mości, y Rzeczy pospolitey, który by reprezentował niektóre Interessa, które ze się sciągaią ad plenos Rzeczy pospolitey Ordines, które podług Instrukcyi swoiey upraszał, że niemogą być teraz od niego podane, aż podczas Seymu. Na co od Tronu odebrał Respons, iż Jego Królewska Mość zleci niektórym Jch Mościom Senatorom et Ministerio suo, ażeby na partykularney konferencyi od Jego Mości Pana Posła wyrozumieli, iżeli Punkta Desideriorum podane od Jego Mości Pana Posła są huius exigentiæ, iż muszą bydź zamieszane do Seymu, czyli też takowe iż bez prolongacyi mogą bydź przedtymże Seymem dla uprzątnienia innym potrzebom Publicznym czasu dosyć ułatwione, konferencya tedy in loco et praesentia tych wyrażonych Senatorów y Ministrów do wysłuchania propozycyi Jego Mości Pana Posła Tatarskiego zaszła. –

Jasnie Wielmożny Jego Mość Pan Marszałek Wielki koronny zagaiaiąc konferencyą wyraził iż Jego Królewska Mość dawszy iuż audyencyą, y nadey condigne przyjąwszy Jego Mość Pana Posła, na Rekwizycyą Jegoż deklarował konferencyą naznaczyć ad exponenda desideria, która teraz naznacza cum plena Intentione Satisfakcyi desideriorum Nayjaśnieyszego Hana, którego przyiaźń trwałe życzą. –

Jego Mość Pan Poseł reponuit na to, upraszał aby mu wymienione z kim tu iest przytomny ad Conferendum. Tłumacz Rzeczy pospolitey wszyscy wyrażonych wymienił Senatorów y Ministrów Status.

Wniosł zatym Jasnie Wielmożny Jego Mość Pan Kanclerz Wielki koronny, że iest w kontentowany Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy oświadczeniem ustnym y listownym dobrey szczerey Przyiaźni Hana Jego Mości gdyż as w tych listach nieznayduie miscem tylko oświadczenia Przyiaźni, a Jego Mość Pan Poseł odezwał się z Propozycyami krótszemi, zaczym do mysłuchania tych nadsłanych Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy dzisieyszą Konferencyą, na którey upraszamy o Exhibicyą tychże Propozycyi aby Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy mogł ie naczym[ie] kommunikować Hanom Rzeczypospolitey.

Odpowiedział. Jego Mość Pan Poseł, że iako ma Commissa do całego Senatu y Rzeczy pospolitey tego tu niemoże exponere, ale co się tycze do króla Jego Mości, ponieważ tu wysłał Jch Mościów do mysłudania, to gotow iest co do króla Jego Mości in Commissis oprzedzieć. –

Wniosł zatym Xiąże Jego Mość Kanclerz dalszemi że Jako Jego Królewska Mość Pan Nasz Miłościwy iest Nayprzyiacielską Głową Rzeczypospolitey, tak wiedzieć powinien o tych Interessach które należą do całey Rzeczypospolitey.

Na co tak samo reponuit Jego Mość Pan Poseł.

Jasnie Oświecony Jego Mość Pan Kasztellan Krakowski też exponował, że król z Rzeczą pospolitą iest in diuisibilis, y przez króla uświadomiona bywa Rzeczpospolita, y z nim razem agit. –

R. Że może być iż Jego Mość Pan Poseł niedostatecznie informowany, ale to czynić musi co mu iest zlecono gdyż tamto zdaie się, aby tu exponował desideria Hana Jego Mości, od tego Hana Jego Mości zaszłe. //

Jasnie Wielmożny Jego Mość Pan kanclerz Wielki koronny wyraził, że konwokuiąc Stany Rzeczy pospolitey Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy podaie przez Ministrow sad do deliberacyi punkta, ieżeli zaś co potym na sapitowego, od Strony swego przy Propozycyach nowe Materye ieżeli się znayda Stanom Rzeczy pospolitey ogłasza, więc ieżeli Jego Mość Pan Poseł ma takie materye, ktore się tylko tykaią wszystkich Stanow Rzeczypospolitey, powinien wyiazic Jego Krolewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu aby Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy Stanom Rzeczypospolitey się oprzedział, gdyż Rzeczpospolitey żona iest Krol Jego Mość.-

Jego Mość Pan Poseł mi się mili dniu od pomienionych oddział, dodaiąc że co go wypraszali, mu wieli dobrze wiedzieć, a przeto nie może przestąpić stroney Instrukcyi, ktorym zaś iest rozkazowany, to iest gotow do referendum, iako rzecz do Krola Jego Mości należąca się.

Ta to wyprawali Jch Mość Conferentes, aby raczył ex ponere.

Zaczął za tym Poseł: że Przeswietna Porta, iak Han Jego mość, wszeley nieprzyiaźni tylko dawna Przyiaźń co raz bardziey utwierdzaiąc, ale się od lat kilku wszelkie informowana Porta, że w Polszcze iakieś maią być rozmowy od Stany, y Wolności niebezpieczeństwa, zaczym uprasza o Informacyą, oświadczaiąc wszelką pomoc, osobliwie że niektorzy Zacznieyszy Panowie nie szą do szkod szczerey Dobru Rzeczy pospolitey, przez co y Porcie y Stanom się nieprzyiaźni. Zaczym ieżeliby to było miało, Nayiaśnieysza Porta chce być informowana dla dodania wszelkiey pomocy, yżeby się informowała przeciwko porta pieniw.-

Jego Mość Pan kasztelan krakowski odpowiedział: iż iako w prywatney Konferencyi odpowiedział, tak Uprasza o donieszenie ktory takowe vanitates donosza y plotki Nayiaśnieyszey Porcie w realsum obraz Xięże Kanclerz Jch, do dodania: że to samo pokazuie fakt, ponieważ na każdym Seymie do kładane, było aby Harmonia Dobra z Sąsiadami, wzaiemney uczciwości z Nayiaśnieysza Porta konserwowana była, y to oświadczenie w Prawo wchodzi; dodał oraz iż tu żadnych takich niemasz, ktoryby oyczyznie y sąsiadom nie przyiaznemi per aliquos actus pokazywali się.

Na to znowu Jo. Kasztelan krakowski, aby Przeswietna Porta tych Delatorow miała razem nietylko za Nasych, ale y swoich nieprzyiaciół.

Xięże Kanclerz wniosł, iżeli Jego Mość Pan Poseł ma dicty do Rzeczypospolitey.

Respondit za tym Xięże Kanclerz, że gdy by dictat do Jego Krolewskiey Mości iako powinno

Odpowiedział że żadnych niema.

R. Że to z dawnego zwyczaiu, że in scripto nie podane, ale coby Jego za oświadczeniem była to prosz-

było bydź nie masz wzmianki, że ma Poseł in Commissis mieć, ale tylko same oświadczenie. Listow do Rzeczy Pospolitey nie ma, mieć to nie może nie exponere Rzeczy pospolitey z ustnego zlecenia, ponieważ takowe zlecenia powinny bydź in scripto, ieżeliżeś miał prywatne listy do Panow, te nowo re ferentur do Rzeczy pospolitey, ale każdy z Stron swoiey odpisze pro exigentia nayiaśnieyszemu Panowi Jego Mości.

proponowáć, coby nie miał in Commissis.

Xiąże kanclerz litewski. Na ustną propozycyą ustnie odpowiadamy od Jego Krolewskiey Mości, że te wszystkie Delacye szczere bayki, bo Rzeczpospolita zna swoie szczerości w utrzymaniu Praw swoich y Harmonii partykularnie z nayiaśnieyszą Portą Paktami stwierdzoney.

Jego Mość Pan Kasztelan krakowski y Xiąże kanclerz litewski mieli, iż ponieważ uznaią to za rzecz niegodziwą y spokoyności turbuiącą, prosić upraszamy; aby nayiaśnieysza Porta oznaymiła Dyd delatorow, co będzie naystuszniym dowodem Sąsiedzkiey Przyiaźni.

Jego Mość Pan Poseł to samo uznaiąc, że ktoryby to delerunt, zazdrości szczyli swoiey Rzeczy pospolitey, y szukaią sposobu mieszania iey pokoiu y szczęśliwości.

Jego Mość Xiąże kanclerz litewski. Ponieważ po to tylko przybyli aby de his rumoribus informowana była Rzeczpospolita z drugiemi tego miejsce interessy, a oraz upraszamy azeby ile razy trafią się tak złośliwe Delacye, były wiadome Rezydentowi Polskiemu u Porty, a zaraz będzie Informacyą od Jego Krolewskiey Mości, iako to są szczegulnie motywa bezpośrednie do mieszania harmonii y spokoyności, y zaraz aby ci Delatores do uniknienia poroznienia byli doniesieni.

Odpowiedział Jego mość Pan Poseł, że iako co ma zleconego opowiada, tak wzaiem co tu słyszy, pamiętny będzie do niego Wiernością Panu swemu dla Informacyi Przeciwnicy Porty.

Jego Mość Pan Kanclerz Wielki Koronny. Panuiący Nam przeszłe lat 20 Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy pokazał to, że ze wszystkimi Sąsiadami pokoiu zawsze zyczył, tak samo y Nasz Rzeczy pospolitey, a osobliwie tak od Granicy Tureckiey iako y Tatarskiey, tak pokoy dział mieć trwały, że nawet Sądy pogranicznie utrzymywał, aby y partykularne krzywdy wszelkie, ułatwiały obywatelow obuyga Narodow skargi, a tym sposobem tylko przykrzy pokoy, ktory rozsiewaią wieści fałszywe wzruszaią Sąsiedzka dobrą przyiaźń.

Jego Mość Pan Kanclerz Wielki Koronny, że Jegomość Pan Poseł może do niego Hanory Jego Mości, że Polska pod Slodkim Panowaniem nayiaśnieyszego Pana Xięcia w pokoiu, utrzymuiąc

Jego Mość Pan Poseł odpowiedział, że dla tego tu odsyłowany, aby miała Porta lumen, dla czego, gdy to uczynione będzie, Przeciwna Porta będzie na tych nie faskawa, ktorzy takie donoszą relacye, ktore są tak nie prawdziwe.

Jego Mość Pan Kanclerz Wielki Koronny. Panuiący Nam przeszłe lat 20 Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy pokazał to, że ze wszystkimi Sąsiadami pokoiu zawsze zyczył, tak samo y Nasz Rzeczy pospolitey, a osobliwie tak od Granicy Tureckiey iako y Tatarskiey, tak pokoy dział mieć trwały, że nawet Sądy pogranicznie utrzymywał, aby y partykularne krzywdy wszelkie, ułatwiały obywatelow obuyga Narodow skargi, a tym sposobem tylko przykrzy pokoy, ktory rozsiewaią wieści fałszywe wzruszaią Sąsiedzka dobrą przyiaźń.

Jego Mość Pan Kanclerz Litewski. Nie wiem od innych nic nowego więcey, nad to co tu słyszy.

Jego Mość Pan Kanclerz Wielki Koronny. Z tym się przytrafiło mu pokoy, ktory te nowiny komponuią.

Jego Mość Pan Poseł to samo recognoscit że Rzeczpospolita nic co innego myśli, tylko konserwacyą dawney przyiaźni. Ktorego gdy ta Relacya zaszła Porty wypadła przez Hana

go będzie z sąsiadami swemi, a pastykularnie z Porta według Traktatu karłowickiego.-

Jgo Moś Xiąże kanclerz litewski powtorzył: że iakoś Rzecz pospolita starała pierwey o utrzymanie pokoiu z nami, y Porta, toż samo staranie będzie zawsze kontynuowała, zachowuiąc z Woiska obserwancya, in Orientalibus Punctis Pakta karłowickie.-

Jgo Moś Pan kanclerz koronny powtorzył, z tym ktorzy w kontrakty nopolu przeciwne pokoiowi Publicznemu czynią wrzeczi y wydania, przykrzy iż mu że y Jgo krolewska Moś Pan nasz Miłościwy znaknie sobie wtrudnym pokoiu, y że Cesarz Jgomość w Stambule podobnych pokoy utrzymuiąc iest sentymentow.-

Pytał Jgo Moś Pan Marszałek Wielki Koronny, czy Jgo Moś Pan Poseł ieszcze co powiedzieć, y że to co powiedział krolowi Jgomości będzie doniesiono.-

Jgo Moś Xiąże Biskup kuiawski widząc że kanclerz litewski respondit, że to będzie może, tylko przez krola, y bytaby to niezpodzyiana mowić bez krola Jgomości Panom Rzeczypospolitey.-

Jgo Moś Pan Marszałek Wielki Koronny y wszyscy przytomni reponerunt, że ieśli ma iakie prywatne Interessa, to one tu może opowiedzieć, y że nato są Sądy pogranicznie.-

Jgomość Xiąże kanclerz litewski item to ponowił, że nie ma Credentiales do Rzeczypospolitey, wnosić zatym do niey nie nie może, ani inaczey tylko przez Ministerium, przez doniesienie wprzod krolowi Jgo Mości.-

toż posłowie, aby się dokładnie informowała o tych Nowinach spokoynoś nie turbuią y t. d.-

Jgo Moś Pan Poseł, co miał powiedzieć, powiedział, religiuie zostawuie do tego.-

Jgo Moś Pan Poseł negative, że które ma albo prywatne krzywdy, albo desiderata te wie dług Kommissu chce exponere przed całą nie ią Rzpltą.-

Jgo Moś Pan Poseł, cokolwiek ieszcze zwłok, to ma omnino zlecenie, azeby do pierwo Panom Rzeczy pospolitey doniosł.-

Instrukcya Wielmoznym Jch Mościom Panom kanclerzowi Hrabi na Ocieszynie Brühlowi, y Walentemu Sobolewskiemu Podkomorzycowi Ziemie Warszawskiey Posłom do Jgo krolewskiey Mości na Seymiku dnia 19go Miesiąca Sierpnia 1754go roku Panskiego od Ziemie Warszawskiey obranym dana.

Wyznaie Ziemia Warszawska przed całym Światem magnalia, że to krolestwo Polskie w nay szczęśliwszey sytuacyi pod Panowaniem Nayiaśnieyszego teraznieyszego Monarchy Pana naszego Miłościwego w Rodkim Pokoiu znayduie się, ktorego przez Szczęśliwe rządy tak wielo Monarchami Patrem Europæ narody wszystkie głoszą et mirantur. Podnieśnia Jch Mość Panowie Posłowie Jgo krolewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu, że pod swoim panowaniem tego czasu przy wszelkich swobodach y pokoiu to Państwo utrzymuie, a przytym uprzeymie ma do Majestatu Jgo krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego azeby potym swoiey nie dawał łaskawości, poki to Państwo swoie Polskie interne et externe zupełnie w Paccato nie uczyni y nie ugruntuie, ażeby iakiejkolwiek malorum niemy pod. Co Wielmożni Jch Mość

Panowie Posłowie Nayiaśnieyszey Krolowey Pani Naszey Miłościwey przy złożoney a-
doracyi, że to krolestwo Polskie naybardziey przez przykładanie Jey Nabożeństwo zostaie u-
szczęśliwione. Oznaiamia Nayiaśnieyszym Krolewiczom Jch Mościom, że się in Visceribus
Regni znayduią, y iako własności swoiey z kontentowaniem całey Rzeczy pospolitey pre-
zentuią, podziękuią. Dyfferencye między Stanem Duchownym y Świeckim od nayda-
lszych czasow cum Summo Praeiudicio et gravamine Stanu świeckiego trwaiące zame-
rzaią zniść miłościwemu podaiąc, ażeby tandem przecie cum satisfactione Praw, y
z bezpieczeństwem Stanu świeckiego zakończone były, co iest partykularnie motivum do Ko-
mizyi Naszey, teraźnieyszey Legacyi Jch Mość Panowie Posłowie Jego krolewskiey Mości
Panu Naszemu Miłościwemu nomine Publico supplikować iako naypokorniey będą, ażeby
ten Interess tak delikatny, y całe godny starania krolewskiego, Powagę swoię w dacyach,
y w Protekcyi swoiey, oycowskim sercem utrzymywał, co będzie niśmiertelną wdzięczność a
u całego Narodu, y Stanu napełniaiącą, Swiat Maiestatowi Jego krolewskiey Mości.
Przytym Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana Franciszka Bielińskiego Marszałka Wiel-
kiego koronnego plenum meritorum swym publicznym Interessie obstawaiącego y utrzy-
muiącego ozdobnie Jego krolewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu łasce rekom-
mendować Wielmożny Jch Mość Panowie Posłowie partykularnie pamiętnikują.
Zniezapomną się Wielmożni Jch Mość Panowie Posłowie Wielmożnego Jch mość Pana Ignacego
Łambrzyckiego Stolnika Ziemie Łomżyńskiey od początku szczęśliwego Panowania zasłużo-
nego Jego krolewskiey Mości Dworzanina Nayiaśnieyszemu krolowi Panu Naszemu Miło-
ściwemu rekommendować. Mateusz Bieńkowski Pisarz Ziemski y Grodzki Warszawski
ad Supra.

Responsa na tez Instrukcya od Jego krole-
wskiey Mości dnia 22go Miesiąca Sierpnia Roku Pańskiego
1754go z kancellaryi Wielkiey koronney dany.

Ziemia Łacha Ziemia Warszaw-
ska, że ma Pana u siebie, zna że przy Stodkim Jego panowaniu Pokoiem się cieszy, dla tego
oświadczenia radości z prezencyi Pańskiey, wierności y vrodzoności ku Monarsze swemu nie-
chce odkładać, głosi że dzisiay przez usta godnych Posłow swoich. Zna y Jego krolewska
Mość Pan Nasz Miłościwy życzliwość ku sobie zacnych Obywatelow tey ziemi, zna zas-
ługi ku dobru Pospolitemu Wszystkich, z których pierwszy Poseł choć z Młodości lat swoich
nie szukał, lecz do Expressyi, bije z serca Przytomnego Oyca wyimuie, y bierze z tamtąd na-
ieś iak może każdy y powinien krolowi y Oyczyznie razem wiernie służyć. Dziękuie Nayia
śnieyszemu Panu y Kollegi zabne przymioty, które dziedzictwem z Godnego Oyca na Syna
spadłe całe Posłuszeństwo miłe wrocza Pańskich prezentuia. Nadziane Jego krolewskiey Mo
ści Pana Naszego Miłościwego Rozkazanie.

Instrukcya Jasnie
Wielmożnemu Jch Mość Panom Antoniemu z Gratkowa
Łoziey kasztelanowi Sroczskiemu, y Lezeńskiemu Łowczemu
Podolskiemu z Woiewodztwa Podolskiego do Jego krolewskiey Mości
in loco Consultationum w Kamieńcu Podolskim zgodnie obranym Po-
słom dnia 20go Sierpnia 1754go dana.

Powinna wdzięczność Nayiaśnieyszemu Pa
nu Naszemu Miłościwemu szczerze Nam pamiętnemu wyznawamy, że Nas łaskawo-
ścią swoią Oycowską tam ab intra quam ab extra, stodkim y Miłym pokoiem przez usilne
starania y myśli o nas swoie Oycowskie uszczęśliwionych mieć chce, a wiedząc się by nay-
mniey przeszłym fatyg swoich dla Rzeczpospolitey Naszey zawodem ad mentem Legis Seym Ordyna-
ryiny złożyć ad restabilimentum dobra Pospolitego, y sam ad gremium powierzonego sobie
Państwa przybyć raczył, przeto do powinnego dziękczynienia, y wyznania vrodzoności obligu-
emy Jch Mość Panow Posłow, aczby na czytego podziękowania nowych głębie złożyli oświadczenie za
łaskawe nietylko ku Oyczyznie y dobru iey Pospolitemu, ale też y wszczególności ku Wo-

Woiewodztwu Naszemu dobrych y pomyslnych Intencyi wilne starania. A Jako beatifica visio Nayiasnieyszego Krola Jego Mości Pana Naszego Milosciwego kontentuie nas wiernych Poddanych, tak aby odległość miedzy martwie powierzonego sobie od Boga ludu upraszac będą Jch Mość Panowie Posłowie, bowiem to z exspiracyi własney nam contract. iako przy dłuższa Monarchow absencya munquam sine evidente gentis, aby tedy Fortunam nostram iedynie do presencyi swoiey przywiązana uczynic raczył Nayiasnieyszy Pan permanentem supplikowac będą. Ale Naywiększe ubezpieczenie Granic Państwa z Sąsiedzkiemi Potencyami naybardziey ab administracyone Justitiæ zawisło, która po zaszłey klęsce tego kraiu Traktatem kartowickim obwarowano, wise aby ta in executione zostawała, Sądy Pogranicznie per Senatus Consilium roku 1732e cum Pensionibus z Skarbu Koronnego Sędziom Pogranicznym na tych sądach zasiadaiącym in vim expensarum postanowione, y konstytucya Anni 1736e approbowane z naznaczeniem kadencyi tych Sądow, dla akceleracyi Sprawiedliwości ukrzywdzonym Zagranicznym y do wrocenia okazyi tych, ktoreby Pokoy Sąsiedztwa Pogranicznego mącić mogły, które ze komissya Radomska w latach blisko przeszłych ob privatas rationes, z okazyi niewypłacenia Pensyi Sędziom Pogranicznym naznaczonej zatamowała, a przez to Woiewodztwo Nasze y cały kray pograniczny przez utrzenie sprawiedliwości exponowane zostaie niebezpieczeństwu Pogranicznemu; Przeto uprasza będą Jch Mość Panowie Posłowie, ażeby contingens Sędziom Pogranicznym per Senatus Consilium ustanowione, y konstytucya approbowane Skarb Koronny nietylko pro retro actis Annis zaległe wypłacił, ale y imposterum gvens ad similem solutionem teyże płacy, był adstrictus. Znaczne szkody przez Moskwę y Tatarow poczynione, ponieważ idące nie ktorym Ziemianom Naszym a mianowicie Jego Mości Panu Leszczyńskiemu Łowczemu Podolskiemu teraźnieyszemu Posłowi do Nayiasnieyszego Krola Jego Mości Pana naszego Milosciwego, dotąd nie są nadgrodzone, uprasza tedy będą Jch Mość Panowie Posłowie o przynależnie potrzebną Protekcyą do Nayiasnieyszego Pana upomnienych Potencyi. Oświadczenie wdzięczności Naszey ponowie maią Jch Mość Panowie Posłowie, że Władze Hetmańskie Nayiasnieyszy Pan, Pan Nasz Milosciwy tak wielkim cyfrowanym zasługami Rzeczy pospolitey Ludziom Jaśnie Wielmożnym Jch Mość Panom krakowskiemu Woiewodzie y Podolskiemu powinnej racyi, ktorych ad panorum bene merentium recommendowac maią. Znaczne zasługi Jaśnie Wielmożnego Jego Mości Pana Łosia Kasztelana ad præsens Lwowskiego a przedtym Kamienieckiego y wielorakie funkcye osobliwie Marszałkowska w Trybunale z uszczerbkiem zdrowia y fortuny pro Bona Woiewodztwa Naszego a totius Terræ utrzymaniu sprawiedliwości, iako w dzisiejszą u Nas maią recognicyą, Jak obligniemy Jch Mość Panow Posłow, ażeby tegoż Jaśnie Wielmożnego Kasztelana, ad prima Vacantia łaski Nayiasnieyszego Krola Jego Mości Pana Naszego Milosciwego wynuncowali. Skuteczne Prace y przykładne Starania z niemałym dispendium zdrowia y własney substancyi Wielmożnego Jego Mości Pana Alexandra z Zmigroda Stadnickiego Podkomorzego Woiewodztwa Naszego erga bonum Publicum. Zasługi Wielmożnego Jego Mości Pana Adama Jarki Starosty Fortynskiego Generała Maiora Woysk koronnych przez odprawione funkcye, tudzież podczas Rewolucyi trzymanie kommendy w Kopaczu Swiętey Troycy, iako Merentur Recognitionem, Jak Jch Mość Panowie Posłowie, recommendować będą Nayiasnieyszemu Panu, Panu Milosciwemu. Walerian Bielowski Komornik Granicznej Podolski, Marszałek Koła Rycerskiego Woiewodztwa Podolskiego. Locus sigilli.

List do Wielmożnego Hetmana względem Wydania Ordynansu dnia 20e Miesiąca Augusta 1764e expedowany.

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Ponieważ dochodzi Nas wiadomość, że zaczęty bunt Chłopow Starostwa Lipnickiego nieustmienia y kommissya z Sądow naszych na uznanie skarg obudwoch stron nie ma bezpieczeństwa. Zatym żądamy po Uprzeymości Waszey abyś wydał ordynans do blisko stoiącego Regimentu w Woiewodztwie Krakowskim

azeby ludzie ad securitatem dzdow bez zadney odwłoki uszyli się, y tam do woli Prezydu-
iącego na teyże kommissyi Wielebnego w Bogu Biskupa Inflantskiego zostawali, y tu mul-
ty swoie chłopom gromili, według decyzyi teyże kommissyi. Nieznajdziemy, że Wprzeymoś
Masza bez zadney odwłoki to Oddymanie myślesz, żeby pobliżsi Chłopi podobnym buntem ani-
mowani, całe Xięstwo do rebellii przykładem swoim nie wzruszyli, y ten Ogień aby w początkach
mogł być ugaszony. Dobrego przy tym Uprzeymości Waszey od Pana Boga życzemy zdrowia.
Dan ut supra.

Rescriptum Remissionis Causæ inter Magnificam de Rutowskie secundi voti Belgardowa Actricem, et Magnificam Bielińska Palatinam Culmensem Viduam citatam die 22ª Mensis Augusti Anno 1754º expeditum.

Augustus Fortuna.

Magnifico Joanni Małachowski Supremo Regni Cancellario Sincere Nobis Dilecto. Gratiam Nostram Regiam. Magnificę Sincere Nobis dilecte. Intercessisse Decretum Judicii Nostri Assessorialis Varsaviæ Feria Quinta post Festum Divisionis Sanctorum Apostolorum proxima die scilicet decima Octava mensis Julii anno nunc currenti Millesimo Septingentesimo quarto, inter Magnificam de Rutowskie, primarum olim Magnifici Michaelis Bielinski pro tunc Sincerna Regni, in post Palatini Culmensis, ad præsens vero Magnifici Claudii Maria Comitis de Belgarde Generalis Majoris Exercitus, et Delegati extraordinarii Nostri Polonici et Electoralis Saxonici ad Aulam Regis Gallię, secundarum Nuptiarum Consortem Capitaneam Sztumensem, ac pro rehabitione eiusdem Capitaneatus Sztumensem agentem Actricem ab una, atq; Magnificam Teclam de Pepłowskie olim eiusdem Magnifici Michaelis Bielinski Palatini Culmensis Capitanei Sztumensis Secundi nuptus ipsum Consortem ad præsens relictam Viduam Capitaneam Sztumensem citatam parte ab altera ex Controversiis prolatum. Quo mediante Causa inter supra scriptas Partes in præfato Judicio Nostro Assessoriali occasione Capitaneatus Sztumensis ventilata ob concurrentiam Privilegiorum ad Judicium Relationum Nostrarum Propriarum cum Conservatione Termini Partibus inibidem peremptorię cum toto suo effectu remissa est, quam hactenus Negotiis Publicis Regni impediti cum dirimere minus valemus et administrandæ Jamen Partibus mille Justitiæ indesinenti cura et sollicitudine conquatimus. Decirca ipsam accelerantes, ad Intercessionem Certorum Consiliariorum Nostrorum præfatam Causam suprus ad Judicia Nostra Assessorialia remittendam esse in eodem Statu et Termino consimus prout remittimus præsentibus Literis Nostris. Requirentes Sinceritatem Vestram, ut pro Munere Ministerii sui dum Pars Partem adiataverit, Ipsum rursus cognoscat, Diiudicet, et finaliter pro Jure et Justitia decidat, pro Gratia Nostra &.

Instrukcya Jasnie Wielmoznym Stanisławowi Rzewuskiemu Woiewodzicowi Podolskiemu y Stanisławowi Augustowi Hrabiemu Rzewuskiemu Strażnikowi Polnemu Koronnemu Posłom do Jego Krolewskiey Mości od Ziemi Chełmskiey Delegowanym Dnia 19go Augusta 1754go Roku.

Maią podług kochać Nayiaśnieyszemu Krolowi Jego Mości Panu Naszemu Miłościwemu swoie wyrażenia Jak Mość Panowie szczególnie dotego dziadczenia wprowadzeni Posłowie, że tak oczewiste około Dobra Pospolitego starania z Szkodą zdrowia Panskiego trudy y fatygi wynikaią że kiedy Europeyskie Państwa wewnętrznym zostawszy upadły, My natenczas, y dotąd w cieniu zostawaiący pod Walecznego Monarchy Rządy odzaymuiący się, y do Oyczyzny Naszey zbliżaiący się, pozarow bezpiecznie ugasiliśmy się y aiczuymy spokoyności. Wyznać maią więc dzieci tak Nayiaśnieyszemu Krolowi Jego Mości Panu Naszemu Miłościwemu, jako też Nayiaśnieyszey Krolowey Jey Mości Pani Miłościwey, ażeby wszechmocność Boska Nayiaśnieyszą Familią pokii świata Panie, na Europeyskich osadzała Tronach. Która ta Instrukcya przez Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana Marszałka y Assessorow podpisana, do Akt Grodzkich Ziemi Naszey, y Państwa Krasnostawskiego podać Actibus. Datum et Anno ut supra. Jan Kuszelski Starosta Cudzynowski Mp.

Marszałek koła Rycerskiego Przemiłrzey Ziemi Chełmskiey y Powiatu Krasnostawskiego mpp. Leon Wereszczyński Wolski Chełmski Assessor z Ziemi Chełmskiey mpp. Andrzey Torchi Assessor Ziemi Chełmskiey mpp Kazimierz Zborowski Assessor Powiatu Krasnostawskiego mpp Woyciech Jurowa Zarządzki Cześnik Chełmski z Powiatu Krasnostawskiego Assessor mpp.

Responsa na Instrukcyą od Jego Krolewskiey Mości z kancellaryi Wielkiey koronney dnia 2go Marca 1754go dany.

Ciesząca się Pokoiem Zacna Ziemia Chełmska, kiedy wyrażona w Instrukcyi wdzięczność Majestatowi Panu Jedynych Posłów ustą naymilsze sprawuie czynie dzięki, za Troiczną Oyczystą Staraniem y Powagą Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego od wszelkich dotąd vpadów krwiennych oddalą bolączki od Ubogich oraczów pracuiących na pożywienie Siebie y Panow swoich. Przyimuie mile Jego Krolewską Mość Pan nasz Miłościwy takowe Poselstwo. Piękny to Expressor zacney Ziemi Chełmskiey sentyment, Miły Bogu miły Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego, Miły Oyczyznie, dogadzaiący tey Łaskawego Pana, y tak z dobrotliwym kochaiącego Ludzi swoich Monarchy lokowany Sercu. Vpatruie się zaś Jego Krolewską Mość Pan nasz Miłościwy wrzącą spadłe Dziedzictwom Wielkiego Oyca na Syna przy mioty pierwszego Posła, iako y na Serce do pokoiu, a na doniesiona wpotrzebie rękę do boiu, drugiego, y Obiema Panskie swoie ofiarnie Respekta.

Instrukcya Wielmoznym Jch Mość Panom Piotrowi Zaleskiemu Starościc Buraskiemu, kapitanowi Jego krolewskiey Mości Regimentu Pieszego Barskiego Wielkiey Woyska koronnego, y Woiciechowi Sieniekiemu Pisarzowi Grodzkiemu Brańskiemu od Woiewodztwa Podlaskiego Ziemi Bielskiey z Seymiku Poselskiego Przed Seymowego do Jego krolewskiey Mości Delegowanym Posłom, w Brańsku dnia 19go Miesiąca Sierpnia roku Panskiego 1754go dana.

Kiedy pod Słodkim Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Panowaniem, całe Krolestwo y wszystkie Narody Polskie, tym nayusilniey uszczęśliwiać się pragną, ażeby Oyczyste Starania wdzięczności y Wierności nie skazona, nadgradzać, Przytomność się Regno Monarchy Pana y Oyca swego nayprzedniey cieszyć się ustawicznie, y tą radością, y szczęśliwością napełniać się mogły. Ziemia Nasza Bielska pars fidelissima Regni krolom y Monarchom swoim wierna, czuie y wyznaie tez ukontentowania, y prawdziwą napełniona radością ex intimo mitate Regia, czym iako nayusilniey przez Posłow swoich wiernego Poddaństwa, a oraz powinnych dziękczynności rekognicya, za wszystkie Opatrzności, Łaski, y Dobrodzieystwa Oyczowskie, za to nayusilniey, iż w czasie nastempuiącego Seymu Pan Łaskawy y Oyczowy wszelkie nay potrzebnieyszym ad sanandos et componendos civium animos do krolestwa swego przybywać raczy, et Polono dat opus bona Orbi potrzebnego na Seymie następuiącym interna et externa securitatis ugruntowania, y ciąd Publicznych militaris legibus zlecenia. Do czego ażeby tym skuteczniey y pomyślniey przyść mogło, uprzątać maią Jch Mość Panowie Posłowie, ażeby przed nastempuiącym Seymem Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy Oyczowską przezornością swoią porozmione stany Swieckie i Duchowne przez zaszłe rożne Pisma y Procesa do potrzebney in legibus et Juris dictionibus Rekoncyliacyi uspokoienia y konfidencyi przyprowadził, et authoritatem suam Regiam ad sacrem Sedem Apostolicam interponere raczył, ażeby przykładem innych Krolestw Chrześciańskich Forum inter Regnum inter spirituales et Saeculares zamarte było, y abusus Jurysdykcyi Duchownych zniesione, a Prawa Rzeczy pospolitey tak dawniejszych iako y niniejszych do Boro, de evocationibus decimis compositionem inter Status zadowanie, et ad suum vigorem et executionem przyprowadzone były.

a iako Ordynacya. Ortogrska. Juribus et Dispositioni Reipublicæ podległa tak actibus et Legibus Regni ugruntowana, a przez zaszłe mimo wiadomość y wolą Waszey krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego y całey Rzeczypospolitey Xiążęcia Sanguszka, Marszałka nadwornego Wielkiego Xięstwa Litewskiego Kraiskaye in præiudicium Reipublicæ zostałbieniem y uszczerbkiem tak Rzeczy pospolitey, y oczywistą Stanu Szlacheckiego krzywdą poczynione zdaiąc się zmierzać ad civiles motus, a zatąd wynikaiące rożne dissidencye, poroznienia, niechęci inter Cives Regni, nieprzemu żadnym potrzebnego kukcess, et tristem Conciliorum Publicorum iacturam obicenia; Przeto Jch Mość Panowie Posłowie supplikować będą Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego, ażeby tueri et manutenere Prawa Rzeczy pospolitey względem Tey Ordynacyi pomienioney dobrotliwie raczył et ad componendos intrinsecos motus Powagą, przezornością, y Oyczowskie przed nastąpiącym złym circa id interponere Staranie, a Jasnie Wielmożnego Jego Mości Pana Branickiego Woiewody krakowskiego Hetmana Wielkiego koronnego przezorne, chwalebne, y Bono Publico pożyteczne y zbawienne czyny Starania, także Jasnie Oświeconego Xięcia Jego Mości Radziwiłła, Woiewody Wileńskiego Hetmana Wielkiego, Wielkiego Xięstwa Litewskiego et omnium bene Sentientium virtute et Potestate Regia wzpierać, y Sekundować raczył; Iż Jch Mość Panowie Posłowie zdania y Prozby Publiczne myrzą względem zniesienia abusuum et Incovenientiarum Miasta Gdańska w Podnoszeniu valoris prouentu et libitu suo monety, y wprzyimowaniu Cudzoziemskiey a wymożeniu własney Polskiey Starodawney cum Publico scandalo a praiudicio, czego ażeby Jch Mość Panowie Posłowie Podskarbiowie ubiusq; gentis, iako ich ich munieris et obligationis przestrzegali, Jego krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego zapplikować będą. A iako Cała Ziemia Nasza, et cuncti Concives oddaiemy się Oyczowskiey Łasce y Protekcyi Jego krolewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu tak zlecamy Jch Mość Panom Posłom, ażeby Concives Nostros dobrze wziętni naszey y całey Rzeczypospolitey zasłużonych Wielmożnych Pułaskiego Pisarza Naymyszego koronnego, Wileńskiego Chorążego Wielkiego Posłow na Seym także Kiiowskiego Marszałka Kola Naszego, wiernością ku Naiaśnieyszemu Panu Naszemu Miłościwemu, cnotą y miłością ku Oyczyźnie, insignibusq; meritis et virtutibus zaszłych tychże Łaskę y opatrzenia, y Protekcyi Oyczowskiey rekommendowali, a zakonferowany y odmieniony Urząd Pisarstwa Sanockiego koronnego wzaiście emeriti Civis Nostri cum decore Stanu Szlacheckiego podźiękowali, y uprosili, ażeby ten Urząd circa antiquum usum Prerogativas, et Privilegia wraz z Urzędem Pisarstwa Sądowego koronnego ad normam antiquorum Institutorum, et usum Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego był zachowany. Te Dwoy zgodne Punkta Instrukcyi Naszey dawszy Wielmożnym Jch Mość Panom Posłom Ziemie Naszey, a do wiszego walonu Jego Mości Pana Marszałkowi naszemu podpisać, y do Xiąg podać Grodzkich Branskich zlecilismy. Działo się w Kościele Farnym Branskim, Datum ut Supra. Woyciech Kuczowski Pisarz ziemski Grodzki Branski, kapitan Jego krolewskiey Mości Regimentu Piszego Budamy Wielkiego Wielkiego Xięstwa Litewskiego Marszałek Kola Rycerskiego.

Kopiona na leż Instrukcyą z kancellaryi Wielkiey koronney dnia 2ga Maia 1754go dany.

Jak wielkich Trudow y Fatygi około dobra Pospolitego podyimych Jego krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy dla siebie tylko zakłada korzystó, ze wdzięcznych Poddanych swoich miły znayduie spokoynek. Dla tego oświadczenie Łaskey Ziemi Bielskiey wiarności ku sobie przyimuie łaskawie Naiaśnieyszy Pan, przyimuie tymże sercem wyrażoney Wielmożnego Hetmana Rekommendacyą, a mimo małego, za czym naiszy się Seym Matki Hrodzonym Posłom Panska swoie oświadcza łaskawość.

Promemoria ad Dissipectum Pilinensi de modo procedendi summario in causis restitutionis, pro ultimore Concluso Conventus Provincialis de Anno 1753go observari debet. Hasenpote die 2a Maii 1754go datum.

Signis remotis vel mobilem divorii immediatem

ad minimum Sex Septimanarum spatio, quiete possederit, et ab alio de sua Possessione vi dejectus erectus, spoliatus intra Annum a tempore quo spolium ad notitiam eius pervenerit, Judicium Regium Terrestre adire, & mandatum Restitutionis ab eodem petere potest.

2°. In hocce libello memoriali Actor clare exponere tenetur, quam diu forte in quieta Possessione fuerit, nec non, a quo, quo tempore, quove modo de possessione dejectus sit, et ubi Judicium Regium Terrestre adinveniret, tales allatas esse circumstantias, quæ ad normam Legum, previa nempe probatione, spolium constituunt, tali in casu mandatum restitutorium ad Generosorum Subjudicem Districtus Pilsinensis extradi debet, minime autem mandatum restitutorium periculo duntaxat petentis concedi aut locum habere debet, sicut allatis circumstantiis spolium quoddam non constaret ex gr. Si quis in fundo suo tantum ignoratus esset, siquidem ignoratus in hoc casu, etiam si latus esset, Jus suum in Judicio tantum Ordinario prosequi potest.

3°. Ex quo Generosus Subjudex Mandatum restitutionis acceperit, de Termino præfigendo cum Generosis Assessoribus conveniet, et ad minimum Terminum quatuor Septimanarum pratenso Spoliatori præfigere, et transmittendo Ipsi libellum memorialem, nec non Mandatum vigore huius exportatum mediantibus literis ejus innotescentialibus notificare tenebitur.

4°. Quod si spolium in re immobili, vel tali in re mobili, cujus Possessio non aliter, quam per Possessionem Fundi probari potest, Commissum fuerit, locus commissi spolii, locus Judicii erit, si vero spolium simpliciter in re mobili commissum fuerit, terminus pro restitutione illis in specie præfigatur, e contrario si cum re immobili mobilia simul spolio ablata fuerint, tunc ubique Judicium in loco Commissi spolii habendum.

5°. Subjudex in termino præfixo una cum Assessoribus et Secretario Notario vel actuario comparet, fundatq Jurisdictionem pratendo mandatum, qua fundata spoliatum ad deducendum Terminum, et ad probanda, quæ in libello memoriali pro fundenda restitutione allegaverit facta, admittit, auditq simul responsionem et reprobationem Spoliatoris, quibus peractis post quam per deductiones vel alio modo in causa conclusum fuerit, probata possessione et de jectione, restitutionem decernit. Quo circa tandum quod Testes in loco et neutiquam alibi semper examinandi sint.

6°. Exceptiones inutiles et effugia plane non attendantur, si quis vero justas proferret exceptiones dilatorias ex gr. Termini Anguli legitimationis cautionis Clarentiæ advocatorum et id genus alia, has ordenus et brevibus verbis proponat, super q iis sententia inter locutoria publicetur, et id quod Juris erit cognoscatur, præsertim vero clarentia advocati non aliter locum habere debet, quam si spoliatus, ad hibita licet summa diligentia nullius Advocati Patrocinium sibi comparare potuerit, ita tamen, ut si causas satis licet magni momenti erit in arbitrio Judicis pro circumstantiis forte occurrentibus brevem dilationem ad Advocatum pro aliquibus Septimanis concedere positum sit.

7°. Nulla reliquæ exceptiones, quæ non directo contra Probationem Possessionis et dejectionis tendunt admittendæ, quæ vero eo attendunt, et proinde etiam exceptiones contra Testes et articulos ad Protocollum connotari, super q iis una mediante cognosci debet.

8°. Quod si Possessione et dejectione probata restitutio decernitur, Restitutores spoliatum per ipsam Sententiam in Possessionem fundorum reintroducunt, et spoliatorem ad restitutionem omnium fructuum perceptorum et percipiendorum, nec non ad expensarum refusionem intra sex Septimanas præstandam condemnant. Si vero mobilia tantum vel cum re immobili simul alteri per spolium ablata sunt, spoliatusque Possessione, et dejectione probata singulas ablatas vel amissas res singillatim probare non posset, tenetur tamen, quantum fieri potest, omnia, quæ Ipsi ablata sunt, specificare, et æstimare, Restitutiones autem moderationem faciunt huius Summæ, si eandem excessu laborare credunt, admittuntq porro spoliatum ad Juramentum esse credere spolio ablatas res, damnumq inde emersum revera tanti, quanti æstimata aut moderata sunt, valere, cujus tandem Summæ intra sex Septimanas præstanda soluto spoliatori idem injungitur.

9no. Si Spoliator ad refusionem expensarum condemnatus, Subiudici quoq; et singulis assessoribus centum florenos Abertinos solvere tenetur, quantumcunq; diu licet pro quavis restitutione sive unico sive pluribus Terminis finiatur, impetrans Subiudici et singulis Assessoribus cum Salario sibi non gaudeant, quoq; solvere tenetur.

10mo. Appellationes tam ab interlocutoriis quam a definitiva ad Judicium Regium Terrestre Spoliatori quidem concedi, et ad acta connotari, nullumq; vero effectum suspensivum habere debent, quare iisdem nunquam aliter quam salvo progressu causæ, et salva satisfactione Sententiæ deferetur, et nullæ Protestationes aut appellationes extraordinariæ attendentur.

11mo. Quod si Spoliatus ablatas res mobiles ante præstitum Juramentum restitutoribus illæsas exhibet, Juramentum æstimationis in tantum locum non habet. Prout vero Restitutores post publicatam Sententiam restitutoriam Spoliatores immobiles realiter in possessionem tradunt, ita quoq; in hoc casu res mobiles Spoliato ipso facto restituent.

12mo. Absentia Spoliatoris in termino legitimo præfixo progressum restitutionis nullatenus impedire debet. Sivero Spoliator Restitutoribus resistere audeat, facta prævia relatione, restitutio armata manu a Judicio Regio Terrestri peti, et executive in actum deduci debet. Tali in casu Spolium in libello memoriali deductum pro probato habetur circa æstimationem vero mobilium damnorum et expensarum, prout superius constitutum, procedetur, restitutionibus q; honorariorum duplum solvatur.

13mo. Subiudex eiusq; Senatus Assessores in termino præfixo inemanenter comparere tenebuntur, ne frustranee Partibus causentur expensæ. Si quis vero Assessorum ob magna legata, vel propter propinquam usq; ad tertium gradum inclusive cognationem impediretur, Subiudex alium in eiusdem locum vocabit Assessorem. Si vero Ipse Subiudex per propinquam Cognationem impediretur, loco eius Assessorum Senior demandari debet, qui in suum locum tunc alium quendam Assessorem vocat, qui tamen in his casibus Juramento non obstringitur.

14to. Quod si Spoliatus seu Septimanis Sententiæ satisfaciat, Subiudex absq; ulteriori mandato, Terminum quatuor Septimanarum pro actuali executione præfigere debet, quo intermino inita consueta executionis modum, addendo novitas causatorum damnorum et expensarum Calculum procedetur.-

15to. Si una alterave Pars in Causis restitutionis a Sententiis Judicii Regii Terrestris appellationem ad Judicia Relationum Sacræ Regiæ Majestatis propriarum interponeret appellationi quidem deferri, Sententiis vero parita antea satisfieri debet. Datum Hasenpoth die ut supra Nomine Senatus Ordinis Equestris Districtus Regum Pilinensis. Magnus Fricks Præses mpp. Joannes Fridericus Becker mpp. Consiliarius Terrestris. Carolus Conradus Korff Consiliarius Terrestris mpp. (Locus Sigilli Judicialis Dis: Pilinensis:) Ulricus Joannes Boehr Consiliarius Terrestris. Henricus Georgius Christophorus de Knigge Consiliarius Terrestris. Nicolaus Magnus de Deuschan Sacræ Regiæ Majestatis Secretarius et Notarius Terrestris Districtus Pilinensis mpp. Præmissam Relationem cum originali Germanico concordare Attestatus. (Locus Sigilli) Emanuel Reinholdus Sacræ Regiæ Majestatis Secretarius et Notarius Publicus Juratus mpp.

Instrukcya Jch Mość Panom Posłom Woiewodztwa Brackawskiego z Sejmiku Generalnego Sejmiku Poselskiego do Jego Krolewskiey Mości delegowanym, to iest Kuscin Jego Mości Starostawowi Starostenskiemu y Wielkoznemu Jego Mości Panu Franciszkowi Cieszelskiemu Podkoiewodzemu Brzeskiemu circa agitationem pomienionego Sejmiku w Mińsku dnia 10go Miesiąca Września Roku Pańskiego 1754go dania.

Jako słusznie mysnać możemy, iż niemasz Sądu Sędziego Naszych Oyczystych, ale też zpostronnych y nayodalszych Narodach, ktoryby niewidział y nie przyznawał Nam

trzymaiącemu Nayiaśniey szego krola Jego Mości Pana Naszego Miłościwego Maiestatowi tak tym bardziey ze sprawiedliwie y niemyprzadziana dobroczynnością całey swobod y Praw Oyczystych spokoynośc wewnętrzną na zazdrość innym Narodom, za- niedbadzey ostrożc bezpieczeństwo, y w cale w naywyższych konsiliurach niemyślacey o dobie Rzeczy pospolitey Naszey, pierwszym prawie po Bogu dzieciom utrzymuie, daleko wyższa Dostoieństwu Jego oćcu, y dziękczynienie powinniśmy. Nie może tego w zamilczeniu trzymać y Nasze Woiewodztwo Bracławskie, Woiny Jego krolewskiey Mości Poddani, iż iako Oyciec łaskawy y Pan dobrotliwy pieczołowaniem swoim tam ten kray wtargnionym podległy Inkursyom y upadkom, od wszelkiego zaiścia bezpieczeństwa, za co Jch Mość Panowie Posłowie Nasi zgłęboka adoracya Panu Miłościwemu podziękuią. - A ponieważ Woiewodztwo Nasze przez niespodziewane Inkursy y przeszkody Posłom na Seym teraźniejszy z Prawa y woli Jego krolewskiey Mości złożony nieschrało, przez co wszechcześć in suis dignitatis ponosi, wsze ex Jdmość Panowie Posłowie teraz od Nas wysłani oparty kularną Jego krolewskiey Mości supplikować będą Protekcyą, aby kraiowi temu na wszelkie przypadki exponowanemu, tudzież y nieyszemu Obradu y Seymikow Naszych, iak nayrarowniey sze obmyślić raczył bezpieczeństwo. Ale osobliwym y Skrytym Sądem Pana Boga albo przez srodek zgratulowanych od nieprzyiaciół Praw Oyczystych, ale w nadzieię na prawienia y utrzymania Jch, dyspozycyą Ordynacyą Ostrogską naybardziey Woiewodztwo Nasze srogim nieszczęściem y Mieszkańcami napełniaiąca dola swoiey sposób zadany tego Woiewodztwa przez pilne Jasnie Wielmożnych Wodzow Starania y bezpieczeństwo, ob musienie przez to nietylko za dawne y niemy dwalone ku Maiestatowi y Rzeczy pospolitey zasługi, a- lecz y zaterazniejszą Juris Maiestatici et Supremi Reipublicae Dominii Manutencyą, osobliwszey Jego krolewskiey Mości tych dzis Jasnie Wielmożnych Wodzow Jch Mość Panowie Posłowie Nasi zalecą raczą. Jako zaś dawniejszych przeszłych Seymow niedogodzie y teraźniejszego niepewny skutek nas trwoży, tak gdyby do skutku udowany Boże Pu- blicznych Obrad przyszło niemiało, tedy Jdmość Panowie Posłowie wstrząsać będą Jego krolewskiey Mości, ażeby raczył o dobra Ordynackie kwestyą, łaskawie Oyconską Porza- dą wspokoić raczył, a naybardziey zeby utrzymuiąc Prawo Rzeczy pospolitey, tudzież Jus eum Maiestaticum, te dobra na zadoneo krain Naszego y całey ukrainy, iak nayskute- czniejszym sposobem, który Bog do Serca Jego krolewskiey Mości podać raczył, dyspo- nować raczy. Zadużonych w Woiewodztwie Naszym Mężnikow y Obywatelow mianowi- cie Jasnie Wielmożnego Jego Mość Pana Woiewody od dawnych lat nietylko Oyczyznie swoiey wiernego, ale y kommune przykładna kray Nasz przez lat kilkanaście zasłużaią- cego, tudzież Jdzieią Jego Mości Podkomorzego Naszych indelessa cura cum dispari mi- ne zdrowia y Fortuny swoiey Panu y Oyczyznie służącego, iakoteż y samych siebie Pan- skiey Jego krolewskiey Mości Jch Mość Panowie Posłowie zalecą Dobroczynności. Na ostat- ek tak Dobrotliwemu y Łaskawemu krolowi, oraz Nayiaśniejszey krolowey Jey Mości Pani Naszey Miłościwey, y całey Nayiaśniejszey Familii, ażeby w szystkim swoim szczęśliwie po- dziti bez odmiany wieki, fidelia nomina Woiewodztwa całego złoża vota, klonotia Instrukcyi Jego Mości Pana Marszałkowi koła Naszego wraz z Jch Mość Panami Assessorami podpisać zleciliśmy. Datum ut supra. Felix Kotorek Bełkiewski Miecznik Bracławski Marszałek koła Rycerskiego Seymiku Boni Ordinis Przemyślskiego Woiewodztwa Bracławskiego mpp. Bazyli Michał Dorohynski Cześnik Latyczewski Assessor z Powiatu Bracławskiego tegoż Sey- miku mpp. Piotr z Karwowa Karwowski Jego krolewskiey Mości Szambelan z Powiatu Win- nickiego tegoż Seymiku Boni Ordinis Woiewodztwa Bracławskiego Assessor mpp. Jozef z Miastkowa Bylina Miastkowski Assessor Powiatu Zwinogrodzkiego tegoż Seymi- ku mpp.

Kopiją natez Instrukcyą od Jego krolewskiey Mości z kancellaryi Wielkiey koronney- dnia 28go Miesiąca Octobra Roku Pańskiego 1754go dany.

Niechcza mil, nieznaia, latyg Godni zacnego Woiewodztwa Bracławskiego Postowic, tam gdzie poszlicki zyczliwa ku Panu swemu czynic kaze Wiernosci expressya, ktora Jego krolewska Moc Pan Nasz Milosciwy taskawie przyiacielsky oniiadaia Wszystkim Zacnym Obywatelom Panika swois Protekcya, a Wielmoznego Hetmana Wielkiego koronnego czuloc opatrzny Granice, przywroci bezpieczenstwo krain, yzaraz tegoz Wielmoznego Hetmana Wielkiego koronnego, iako y Wielmoznych Senatorow Zacnego Woiewodztwa Bracławskiego Rekommendacya Jego krolewska Moc Pan Nasz Milosciwy przyiacielsky w respekcie swoim Panskim zaporminac niebedzie.

Privilegium pro Conventu Cremenecensis Societati JESU Varsaviæ die 16. Mensis Septembris Anno Domini 1754. expeditum.

Augustus Iertius &c.

Significamus &c. Quando quidem Religiosi in Christo Patres Societatis JESU Provinciæ Polonæ præter Scholas Publicas in Civitatibus Nostris in quibus Eorundem Collegia existunt, antiquitus erectas variisq; scientiis, tum humanioribus, tum Philosophicis ac Theologicis florentes in supra specialius informandæ ac instituendæ Juventuti Polonæ, qua peritia Linguarum Germanicæ, Gallicæ, ac aliarum, qua notitia Historiæ Universalis, Chronologicæ ac Georgraphicæ, tum Civilis ac Militaris Architecturæ, ac Matheseos, qua aliis doctrinis et scientiis, quas Genius Patriæ, Seculumq; præsens singularius amplectetur, dent operam, ac modo prædicto in artibus ac scientiis, moribusq; Christianis ac pietate præcipuarius eidem Juventuti excolendæ incumbant, ubi in eum finem Convictus etiam Collegia seu Seminaria pro instruenda dicta Juventute Polona erexerunt, iisdemq; erectis et aliis assurgentibus, novum etiam Cremenecense in Civitate Nostra sit in qua Eorundem Religiosorum Patrum Societatis JESU Collegium ac Scholæ Publicæ, Seminarium Convictum seu Collegium pro Nobilitate Polona modo eodem quo supra instituenda ac erudienda adiiciunt, et perficere quanto melius intendunt, hosq; suos labores, conamina, atq; curas ad maius Divinæ Gloriæ augmentum, Patriæ commodum, Juventutis Litteratæ fructum dirigendo Nobis exponentes, humiliter supplicarunt, quatenus prædictas eorundem Patrum Societatis JESU Institutiones Juventutis Polonæ, Regia Nostra Authoritate ac clementia tueri, omniq; meliori modo cum amotione etiam quorumvis Impedimentorum protegere et conservare dignaremur. Nos itaq; cum nihil solertius intentius ve desideremus quam amplissimum Divinæ Gloriæ incrementum et Reipublicæ utilitatem ac felicitatem longævam, Prædictorum vero Patrum Societati JESU conatus et studia Nobis exposita, atq; eo laudabilius promota, quo magis Juvenes Poloni in Scholis Publicis Convictibus seu Collegiis ac Seminariis suis, sub uno eodemq; antiquitus fundatorum eorundem Patrum Societatis JESU regimine ac directione absq; multiplicatione in iisdem ipsis Civitatibus Nostris novellarum aliarum, eorumq; diversi instituti fundationum et plantationum, ac talium sine pernicie tranquillitatis ac Semine discordiarum s: quæ passim sub diversa in iisdem locis adolescentum educatione nascuntur: s: morigere ac disciplinate instituendi sint, omnino congrua ac Bono Publico pontifica esse censeamus. Proinde non modo prædictam erectionem Convictus, Seminarii seu Collegii pro Nobilitate Polona Cremenecii in Civitate Nostra, verum et alios omnes dictorum Patrum Societatis JESU, ut supra instituendos, Convictus, Seminaria seu Collegia pro Polona Juventute absq; Scholas in Protectionem Nostram Regiam, Successorumq; Nostrorum Regum Poloniæ Constitutioni etiam Anni 1635. aliisq; Juribus Eorundem Patrum ac Privilegiis Nostris etiam non pridem pro Convictu Lublinensi et Posnaniensi emanatis, insistendo, assumimus, recipimus, confirmamus, ratihabemus, et approbamus, absq; impedimenta quavis Eisdem Patribus Societatis JESU, in civitatibus, Urbibus et Oppidis Nostris, ubi Eorundem Patrum Collegia, Residentiæ, ac Scholæ Publicæ, sive etiam Convictus et Collegia Juventutis Polonæ s: nuncupate, et amovere arbitrantes Erectionesq; quasvis Convictuum, Seminariorum, Scholarum, ac quasvis eiusmodi Plantationes //

novas universim inhibemus, excludimus, privamusq̃ perpetuo et abrogamus, atq̃ in quantum Privilegia seu Rescripta aliqua in Contrarium praesentis Nostra Regiae Voluntatis modo aliquo a Nobis emanarunt, tanquam subreptitie ac impraeiudicium dictorum Patrum Societatis JESU obtenta, revocamus, cassamus, annihilamus, nullumq̃ valoris fuisse et esse declaramus, atq̃ praemissis insistendo, simulq̃ pacis et tranquillitati Civitatum Nostrarum p: cum pervicaciorem Iuventutem diversarum in eodem loco Scholarum ac Institutionis emulatione nigrieta, ac licentia dissolutionis plura scandala pominse etiam in Civitatibus Nostris non nullis contigerat, in ante, ubi cognovimus: prospiciendo et consulendo, occasionesq̃ et ansas Contentionum, discordiarum, tumultuum, ac Inconvenientiarum plurium, tum impedimenta quavis penitus tollendo, committendum esse Magistratibus, pro Consulibus, Consulibus Civitatum Nostrarum atque demandandum duximus, et per praesentes demandamus, quatenus postquam Fidelitates Vestrae resciverint de quacunq̃ apparentia alicuius Plantationis seu Fundationis Novellae, Convictuum Seminariorum, Scholarum, seu sub alio quocunq̃ Titulo, Nomine, ac praetextu in Civitatibus, Urbibus ac Oppidis Nostris p: in quibus ut supra expressum, Patrum Societatis JESU Collegia, Residentiae, tum Scholae Publicae, sive etiam Convictus, Seminaria seu Collegia Iuventutis Polonae: eius modi Plantationes seu erectiones Novellas apparentes in dictis Civitatibus, Urbibus, ac sub urbiis, statim et absque mora non admittere, impedire, deicere, principiisq̃ efficaciter obstare: adhibito etiam in quantum opus Brachio capitaneorum loca: non cunctemini, nec intermittatis, quinimo omnem curam et promptitudinem in eradicatione eius modi Plantarum p: idq̃ sub animadversione seria, et poena mille Aureorum Hungaricalium in Iudicio competenti ad Instantiam Generosi Instigatoris Regni sive alii Delatoris irroganda ac vindicanda: adhibeatis, intelligentes id magis Reipublicae Bono, Iuventutis disciplinae, Pacique etiam intimae, ac Tranquillitati Civitatum Nostrarum expedire. Facturae sunt Fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra Regia, et Officiorum Suorum Debito. In quorum fidem praesentem manu Nostra subscripsimus.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Leopoliensem ad effectum Constitutionis Curatoris seu Curatorum pro administranda Substantia Visniowciana Varsaviae die 16a Maii Anno 1754o expeditum.

Augustus Tertius.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus Totiq̃ Magistratui Civitatis nostrae Leopoliensis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et spectabiles Fideles nobis dilecti. Expositum Nobis est per certos Consiliarios Nostros Latus Nostro Assidentes, qualiter in causa et actione inter Generosam Sophiam, tum Nobilem et Spectabilem utramq̃ de Wiesniowskie in Assistentia Maritorum suorum Generosi Jacobi Josephi Morunski, tum Nobilis et spectabilis Dominici Aniolek Judicis Nationis Armenae Leopoliensis agentes, necnon Nobilem et Spectabilem Adalbertum Wiesniowski Consulem Leopoliensem Actores, olim Nobilis et Honorati Joannis Wiesniowski Scabini Leopoliensi Fratrem et Sorores ad una, atq̃ Nobilem et Honoratam Mariannam de Patrzy eiusdem Nobilis olim et Honorati Joanis Wiesniowski Consortem relictam viduam pro Conficiendo Inventario omnium Bonorum mobilium et immobilium in Civitate Nostra Leopoliensi, fatis praedicti olim Nobilis et Honorati Joannis Wiesniowski Ipsius Mariti praedefuncti derelictorum, ad supra scriptos vero Actores Successores tanquam Fratres et Sorores Jure naturali devolutorum ex. parte ex altera, Decretum in officio Consulari Fidelitatum Vestrarum die Vigesima Nona Aprilis Anno Currenti ex Controversiis earundem Partium prolatum intercessit, quo Decreto mediante Donatio Causa mortis omnium praefatorum Bonorum per praedefunctum Maritum Citata Vidua, ut praetenditur facta, cassata et annihilata est, Citataq̃ Vidua ad Confectionem Inventarii omnium Bonorum Maritalium eumdem illorum, seu confecti exhibitionem inguirendo ab actu Decreti ad strieta ex ff

sibit, a quo Decreto appellavit, et non admissa appellatione citationem Prosecutoriales exportavit, cum vero sub eius modi prosequendæ appellationis litis pendentia Nostra periculum distractionis, alienationisq; per citatam Viduam prælatorum Bonorum præsertim mobilium metuatur, supplicatum Nobis est pro Parte prædictorum Successorum, quatenus in præmissis remedium aliquod providere gratiose dignaremur; Quo circa Nos huius modi supplicationi ubi iustæ benigne annuentes: Fidelitates Vestras requirimus, quatenus visis præsentibus literis Nostris ante omnia de distractione necne per prædictam Viduam mobilium rerum ex substantia Wiemiowziana, ac summarum dilapidatione necne? inquirant, et quatenus ita esse comperierint, extunc sine mora viros aliquos unum ad duos Concives tamen suos et bene possessionatos in Curatores pro administratione prædictæ substantiæ Wiemiowzianæ in Bonis immobilibus, et præsertim mobilibus, Summisq; quibuscunq; pignoribus, constitentis, ordinent et constituant, ad exitum decisionemq; finalem memoratæ causæ. Eosdemq; Curatores seu Curatorem de recte obeundo administrandoq; eius modi Officio suo præmoneant. Facturæ præmissa Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra officiisq; sui debito. In Quorum fidem præsentem Sigillum Regni est sub impressum. Dabantur ut supra.

Rescriptum ad Generosos Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ quo prætensiones Generosi de Mirbach Capitanei Polangien de facto in Præfectura Rutzaviensis Declarantium et opponentium, Ipsumq; in arendam dictæ Prefectura usq; ad reditum Illustrissimi Ducis conservatum. Varsaviæ die 19to Aprilis Anno 1754to expeditum.

Augustus &.

Generosis Supremis Consiliariis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ in Livonia fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fidelitas Vestras Dilecti. Relatum est Nobis per Consiliarios nostros Latori Nostro Assidentes ac simul pro Parte Generosi Eberhardi Christophori de Mirbach Capitanei Polangensis et Camerarii Nostri expositum, Fidelitates Vestras demandatas a Nobis per Rescriptum Nostrum in die decima octava Mensis Novembris Anno 1748to emanatum reluitioni Præfecturæ Rutzaviensis satisfecisse pro tempore, quod ibidem indiximus, ob quam causam præstita a Vobis Præscriptis nostris obedientia, eo fuit Nobis acceptior, quo propensiori animo ex gratia et clementia Nostra prædicto Generoso Capitaneo Camerario Nostro damnare sarciri voluimus, quæ ad iniustam Informationem pro possus erat. Intelleximus vero impuncto restitutionis quam etiam demandavimus, melioratione et reparationem in prædicta Præfectura, ingq; illius utilitatem a suprafato Camerario Nostro pendente hac sua Possessione confectarum necessariam esse declarationem Nostram Regiam, videlicet cum minuxerimus per Rescriptum Nostrum, quatenus reluitio Præfectura fieret sine ulla deportatione degvereretur demandaverimus meliorationes omnes, quas Ipse Generosus Capitaneus demonstrabit factas, usq; ad diem ad impletæ integræ realis solutionis summæ prætactæ, eidem refundi debere prætendi autem a Generoso Camerario pro meliorationibus summam quadraginta millium Thalerorum Albertinorum, quam Fidelitas Vestræ tanquam Feudo onerosam et per se nimis gravem atq; non sufficienter demonstratam allegarunt. Nos eo attento quod per antefactas solutiones nullo modo Feudum fuit oneratum, nec per præsentes onerabitur, quippe quæ facta sunt et fieri debent ex Proventibus ad Domum Ducalem spectantibus, qui præterea in erario manserunt, prædictas meliorationes ad mentem Rescriptorum Nostrorum Eidem Camerario per solvi demandamus, æquitati vero consonum indicamus emolumentum hoc inter Ipsum et Domum Ducalem compensare, ideoq; summam quadraginta millium Thalerorum albertinorum licet legitimam, ad dimidietatem viginti millium nempe itidem Thalerorum albertinorum ratingimus, quam ita ad viginta millia Thalerorum restrictam per Cameram Ducalem prælato Camerario Nostro in quatuor ad mil-

nimum Thalis a data præsentis solvi injungimus, et authoritatis Supremi Domini nostri vi demandamus. Post quas solutiones prælatus Camerarius noster, secundum Dispositionem Rescripti nostri Præfecturam Autzaviensem cum omnibus pertinentiis et meliorationibus Cameræ Ducali tradere tenuri debevet, sed cum repræsentatum nobis sit dicta Præfecturæ bona a Camera Ducali non administrari, sed in Arendam concedi, præfatum vero Camerarium propter contigua Præfecturæ hereditaria eius bona, et Capitaneatia pariter, utiliorem futurum tam Præfecturæ bonis quam subditis. Ideirco præfatum Generosum de Mirbach Capitaneum Polangensem et Camerarium nostrum circa Possessionem Præfecturæ usq; ad vebitum Illustris Ducis conservandum duximus et conservamus tanqm Arendatorem, ita tamen ut quot annis Camera Ducali, pro tempore in Curlandia consveto, duo millia Thalerorum Albertinorum iuxta computatum eidem usum fructum realiter persolvat. Interea Inventarium Omnium rerum ad Præfecturam Autzaviensem spectantium per Generosum de Mirbach cum assistentia alicuius Officialis ex Parte Cameræ deputandi consilii specifice demandamus, Eidemq; Generoso Camerario nostro, quatenus res ipsi tanquam Præfecturæ Arendatori per Inventarium traditas et consignatas, diligenter et in bono statu conservet, quin in posterum pretensiones ullas respectu quarumcunq; melioratorum et reparationum facere et movere præsumat, nec aliud quidquam præter subministrationem ewvuum, et operam Amethonum Autzaviensium ad evehenda frumenta, mobilia, suamq; suppellectilem in tempore Deoccupandæ Præfecturæ iuxta tenorem præfati anteriorris Rescripti nostri prætendere valeat statuimus, declaramus, et demandamus. Factum sunt 10 Fidelitates Vestræ pro Fratia nostra, et Officiorum suorum debito. In quorum fidem præsentem manu nostra subscriptum &.

Privilegium pro Parte Religiosorum Patrum Societatis Jesu approbationis Convictuum seu Collegiorum Nobilium Varsaviæ sub Conventu Generali die 30ª Mensis Aprilis Anno 1754° expeditum.

Augustus Tertius &.

Significamus &. Expositum nobis est per certos Consiliarios Latere Nostro assidentes, quod cum Religiosi Societatis JESU in Regno Nostro degentes non tantum per Publicas Scholas in Civitatibus Nostris circa erudiendum scientiis, tum humanioribus tum Philosophicis ac Theologicis Juventutem Polonam plurimum incumbant, verum etiam pro instituenda eadem Juventute peculiari modo nempe in nobilia, tum variarum linguarum et præcipue Germanicæ, Gallicæ, tum Historiæ Universalis, Chronologiæq; ac Geographicæ, tum Civilis et Militaris Architecturæ, ac Matheseos, tum in aliis scientiis et artibus Genio Patriæ ac Sæculo præsenti conformibus, Politicisq; demum ac Christianis moribus et pietate Juvenibus excolendis, Convictus seu Seminaria iam in variis Collegiis Eorum ex Concessione Nostra Speciali erecta, in aliis vero erigenda aperire, eosdemq; Convictus seu Seminaria absq; multiplicatione denovo diversæ alicuius Fundationis, tum absq; occasione ad dissensiones et inconvenientias varias; quæ inter diversæ in iisdem locis educationis et Institutæ Juventutem oriri solent; ut pote per eosdem Ipsos met Religiosos Societatis JESU in civitatibus antiquitus fundatus ac sub uno eorundem Regimine ampliando circa Publicas Scholas, alias eam scientias et artes ad unum ævi præsentis erigere; atq; instituere ratantur et salagant, eademq; sua Studia et conatus prædicti Religiosi Societatis JESU ad incrementum maioris Honoris DEI, Bonique Publici, tum magnum Juventutis emolumentum laudabiliter contendendo, Nobis exponentes humiliter supplicaverint, quatenus hanc Eorum pervtilem Ecclesiæ DEI ac Patriæ institutionem Regia Nostra benivolentia protegere, et omni meliori modo tueri dignaremur. Proinde Nos cum nihil maiori cura et sollicitudine optemus, quam ut gloria DEI, et publica utilitas in hoc Regno Poloniæ augeatur, postulatis eorundem Religiosorum Societatis JESU libenter annuendo, prædictam Erectionem Convictuum, Seminariorum, seu Collegiorum Nobilium, in quibus vis Civitatibus et locis ratihabentes, approbantes omni meliori modo in protectionem Nostram Regiam, inistendo //

Constitutioni Anni 1636 non modo accipimus, sed etiam amovendo quævis impedimenta Eisdem Religionis in prædictis Civitatibus et locis: ubi antiquitus Eorundem Publicæ Scholæ et ad præsens Convictus seu Seminaria extant inhibemus quasvis alias erectiones Convictuum, Seminariorum, Scholarum, ac quocunq; Titulo vocitatas eiusmodi Plantationes, si quæ denovo reperiantur, easdemq; omnes abrogamus, excludimus et privamus perpetuo. Privilegia quoq; seu Rescripta, si et in quantum in contrarium obtenta ubi subreptitie et ad male narrata ac in præiudicium dictorum Religiosorum Societatis JESU procurata sint revocamus, annihilamus, & cassamus, illaq; nullius roboris ac momenti, ceu in præiudicium Fidei emanata fuisse ac esse declaramus, quo nimo Paci et tranquillitati Civitatum Nostrarum consulendo, occasionesq; tumultuum ac discordiarum, et impedimenta quævis plenius tollendo, ex quo Iuventus studiosa diversæ in eodem loco Institutionis, æmulo quodam fastu sit proclivis ad excitandas inter se rixas et Contentiones: quod in ante passimo exemplo in non nullis civitatibus Nostris evenisse cognovimus: committendum esse atq; mandandum duximus Magistratibus, Pro Consulibus, Consulibus Civitatum Nostrarum, ac per præsentes mandamus, quatenus postquam Fidelitatibus Vestris constiterit de quacunq; plantatione aliorum Convictuum, Seminariorum Scholarum a Scholis Societatis JESU diversarum sub quocunq; etiam alio Titulo et Nomine in Nostris Civitatibus ac in suburbiis earundem erectionem statim ac in herba præpedire ac non admittere: etiam cum adminiculo quatenus opus sit Capitaneorum loci: non intermittatis, imo omne studium et curam in amovendis iisdem: idq; sub seria animadversione ac pœna mille Aureorum Hungaricalium ad Instantiam Generosi Instigatoris Regni, sive alterius Delatoris in competenti Judicio vindicanda et extorquenda: adhibeatis, consentes id magis Bono Reipublicæ, Disciplinæ Juventutis, Pacique etiam internæ, ac tranquillitati Civitatum Nostrarum expedire. Facturæ igitur sunt Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra et Officiorum Suorum Debito. In quorum Fidem præsentes manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsaviæ Die et anno quibus Supra.

Rescriptum ad Generosos Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, in negotio Generosi Gotthardi Ernesti a Budberg Locumtenentis Hereditarii in Szeumen, quatenus eidem Summam 10405 Fl. alber. de Proventibus Cameræ Ducalis evolvant atq; extradant.

Augustus Tertius &

Generosis Supremis Consiliariis Regentibus Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fideliter Nobis Dilecti. Nobis a Certis Consiliariis Nostris Latere Nostro assidentibus ex literis supplicibus humillimis Generosi fideliter Nobis Dilecti Gotthardi Ernesti a Budberg Locumtenentis Hæreditarii in Szeumen ad Nos directis est expositum, quatenus ab Illustrissimo Ernesto Joanne in Livonia Curlandiæ et Semigalliæ Duce, Generosi ad ingrirendum in dispositionem Bonorum Ducalium Neusorgen et Misdolm, quorum alterum ab Illustrissimo quondam Ferdinando in Livonia Curlandiæ et Semigalliæ Duce, Generoso quondam Melchiori Friderico a Budberg, Locumtenenti Generosi supplicantis Patri pro 24000 Florenis Albertinis per Contractum de dato Mitau die 24te Junii 1648 initum, et a Gloriosissimæ memoriæ Rege Poloniarum Augusto Secundo de dato Varsaviæ die 19te Decembris confirmatum, ita ut modo dictus Locumtenens a Budberg Prædio Neusorgen loco mutuorum pro 23000 Florenis Albertinis ceteri sui debeat, pro Reliquis vero mille florenis albertinis usuras nempe 60 florenos quotannis ex Camera Ducali evolvendos acciperet, oppignoratum et in huius filium Generosum supplicantem hæreditate devolutum; alterum vero Prædium Misdolm ab eodem Illustrissimo Duce Ferdinando Generoso quondam Joanni Ernnerico ab Offen dicto Sacken Locum tenenti

pro 6200 florenis Albertinis per Contractum de dato Mitau die 24te Junii 1706 pignoris loco obligatum, postea a sæpius dicto Illustrissimo quondam Duce Ferdinando eodem Jurevi contractus de dato Mitau die 24te Junii mihi et una cum præcedenti a Gloriosissimæ memoriæ Rege Poloniarum Augusto Secundo de dato Varsaviæ die 19e Decembris eiusdem anni Confirmati, in Generosum supplicantem translatum, constituti Commissarii Generosum Supplicantem per decisum de dato Neusorgen die 13e Aprilis anno 1739e in 1000 Thaleros Albertinos Domui Ducali evolvendos ideo, quia reservata ratione Prædii Neusorgen præstita non essent, interdum Generosus Supplicans frumenti censualis a Rusticis annuatim præstandi mensuram cum acervo sumpisset, et 31 paucis agris Rusticorum desertis unus fuisset, condemnaverint. Cum tamen ex ipsis rationibus ab iisdem Generosis Commissariis in decisu suo allegatis, quod nimirum in Contractu Neusorgensi nulla reservatorum mentio sit facta, Rustici hue pertinentia ad tertiam eorum partem fuerint deminuti. Generosus Supplicans multos perpessus esset casus fortuitos, quibus gravissimo affectus fuisset damno, ingentes Contributiones tam Rusticas, quam Paronicas solvere coactus fuisset, numerus Cmethonum qui ante hujusmodi pestiferam in his Prædiis fuissent nec tempore quidem huius inquisitionis fuisset completus, et Generosus Supplicans usuras Summæ Pignoratitiæ ex his causis ex prædiis vitis percipere non potuisset, nihilominus tamen Prædium Neusorgen in meliorem statum pervenisset, id quod Generosi Supplicantis optimæ Dispositioni, sublevationi rusticorum, et impensis magnis in ædificandis et restaurandis ædificiis necessariis adscribendum luce meridiano clarius appareat, Generosos ad istam inquisitionem Comitatus Commissarios contra rationes ab ipsis in decisu allegatas Generosum Supplicantem ex rationibus putativis decidendi omni fundamento et probatis omnibus destitutis in restitutionem 1000 Thalerorum mi gve condemnasse cum potius ipsi 1655e Thaleros albertinos secundum specificationem ab ipso Generosis istis Commissariis exhibitam in manifestam Prædiorum istorum Ducalium utilitatem versos adiudicare debuissent; Generosus quidem Supplicans Clementiam et Justitiam Illustrissimi Ducis Ernesti Joannis per literas supplices implorasset, nil autem aliud precibus suis obtinuisset, quam ut licet per mandata Ducalia de dato Mitau die 16e et 26e Maii 1739e ipsi in mnetum fuerit, ut Rusticis indigentibus frumentum ad sationem mutuo dare deberet. Ipsa Camera Ducali restituendum, compensatis mille Thaleris albertinis, in quos per decisum condemnatus erat, cum mille Thaleris Generosi Supplicantis a Regimine Ducatuum Curlandiæ pro impensis in reædificationem ædificiorum Neusorgensium 1724e fulmine intensorum et combustorum factis in Prædium Neusorge assecuratis, summas his bonis inscriptas nempe 3020 florenos una cum mille florenis pro usuris residuis supra mentionatis a Camera Ducali die 24te Junii 1739e ipsi exolutos accepisse, degq acceptæ hac pecunia quietantiam ipsi præscriptam subscribere, et signare, omnig ulteriori Juri renuntiare. Ideo imprimis fuerit coactus, qui ipsi nulla spe in istis Prædiis manendi relicta, è Curlandia Patria sua emigrandum, refugium et domicilium in Magno Ducatu Lithuania quærendum fuisset, quod sine Pecunia fieri non potuisset, qua propter et etiam statim post subscriptam quietantiam per oblatam se manifestasset, et Prætensiones suas ratione istorum Bonorum salvas reservasset, hancq manifestationem semper renovasset. Generosi quidem sæpe dicti Commissarii Generosi Supplicantis declarationem decisi de dato Mitau die 25e Junii 1739e dedissent, quod in eorum decisio ultima supramentionata 1655e Thalerorum albertinorum supplicanti a Domo Ducalis ratifuendas non esset comprehensa, sed Generosus Supplicans a Generosis Commissariis ratione huius iustissimæ prætensionis ad Cameram Ducalem fuisset remissus. Hanc declarationem una cum literis supplicibus ad Illustrissimum Ducem Ernestum Generosus Supplicans misisset, et quam humillime rogasset, ut Ipsi a Camera Ducali

oppresso succurreret, atq; iuberet, ut Ipsi deducti mille Thaleri albertini restituerentur, et hi 1655 Thaleri albertini una cum pretio frumenti ex Mandatis supradictis Austricis mutuo dati ex Camera Ducali exolverentur. Attamen necha dictae supplices libellum produciscent effectum. Interea damna Generoso Supplicanti illata indies fuissent aucta. Generosi enim ab Illustrissimo Duce Ernesto Joanne ad possessionem Praediorum horum Ducalium, a Generoso supplicante in Termino Ipsi innotescato legitime in denominatum horum Praediorum Praefectum Generosum quondam Camerae familiarem a Medem transferendum, supplicanti quidem terminum in diem 24te Septembris 1739e pueritiae notificassent. Cum vero Generosus Supplicans eodem die dicq; in termino in Praedium Neusorge ad Possessionem huius Praedii Generosis ad hoc constitutis Commissariis tradendam ex Lithuania ubi Praedium Neumen sibi comparasset, venisset, et iam ante Terminum a modo dicto Camerae Familiari a Medem possessione horum Praediorum dejectum, et aconomum suum Wulff a se in Neusorge relictum nondum redditis supplicanti rationibus, multo minus solutis Ipsis debitis, quibus Supplicanti fuit obligatus, contra leges corruptum, a saepius nominato Camerae familiari a Medem absq; literis dimissoriis Supplicantis, esse conductum summo cum merore, iniuria, et gravissimo suo damno fuisset expulsus, quo cognito, Natim ex Praedio Neusorge abiisset, haec omnia ad Generosos Commissarios exposuisset, et ab his responsum accepisset, Generosum Camerae Familiarem a Medem ea, quae in Praedio Neusorge et Mischolm ante Terminum traditionis ordinasset, ex mandato Illustrissimi Ducis Ernesti Joannis peregisse. Hoc Responso accepto Illustrissimum Ducem Ernestum Joannem literis Supplicibus die 28te Septembris 1739e adiisset, vim iniuriam per dejectionem a Possessione Praediorum Neusorge et Mischolm, et corruptionem aconomi sui Wulff damnumq; sibi causatum exposuisset, tandem per Supplicam die 23te Martii 1740e in Cameram Ducalem exhibitam humillime rogasset, ut Ipsi iustissimae suae Praetensiones, quae in deductis per decimum 1000 Thaleris non exolutis 1655 Thaleris supranominatis, et pretio 440 florenorum frumenti Austricis ex Mandatis Ducalibus supradictis mutuo dati nondum restituto, tandem in aestimatione damni per dejectionem a Possessione, et corruptionem aconomi sui Wulff causati, quod ad minimum Summam 2000 florenorum conficeret, consisterent, una cum usuris ab anno 1739e computatis restituerentur. Attamen et hoc petitum fuisset frustraneum; omni igitur auxilio destitutus implloraret Nostram Clementiam et iustitiam, et quam humillime rogaret, ut Ipsi misero et cum suis liberis ad summam miseriam redacto succurreremus. Quoniam itaq; peticum ipsum solo meridiano clarius apparet Generosum Supplicantem iniuste in restitutionem mille Thalerorum albertinorum condemnatum fuisse, ipsiq; 1655 Thaleri una cum 440 florenis pro frumento Austricis ex Mandatis mutuo dato exolvi debuissent, et ex documentis ab ipso productis probatum est ipsum iniuste a Possessione dejectum, et aconomum suum neq; redditis rationibus, neq; debitis, quibus Ipsi obligatus erat exolutis corruptum et conductum fuisse, ex quo damnum Ipsi illatum ad minimum 2000 florenum aestimandum, quae summae 10405 florenos albertinos conficiunt; mandamus itaq; Fidelitatibus Vestris serioq; iniungimus, quatenus veracibus documentis et probationibus Nobis allegatis, postquam de validate pretensionis constiterint Summam hanc 10405 florenorum albertinorum una cum usuris ab anno 1739e computatis de Proventibus Camerae Ducalis Curlandiae et Semigalliae Generoso fideliter Nobis Dilecto Gotthardo Ernesto a Budberg Locumtenenti Hereditario in Neumen, quantocius fieri poterit exolvant et extradant. Factaeq; sunt praemissa Fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra Regia, Officiorumq; Suorum debito. Inquorum Fidem praesentes manu Nostra subscriptas Sigillis Regni et Magni Ducatus Lithuaniae communiri iussimus. Datum d.

List Jasnie Wielmoznych Jich Mościow Ministrow

Wielkich koronnych do Deputatow Przewielne-go Trybunału Piotrkowskiego w Sprawie Jego Mości Pana Bonkowskiego z Warszawy dnia 12go Miesiąca Octris Roku Pańskiego 1754go pisany.

Jasnie Wielmożni Wasi Wielce Mościwi Panowie y Bracia.

Winszować powinniśmy Całey Polszcze, że Przewielmy Trybunał z tak godnych iest złożony osob, iż wszelka przy oprawiedliwości przezorność formowaić będzie Dekreta. Ponieważ zaś do Nas tu przy Boku Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego zostaiących przede dochodzą wiadomości in Materia Status, niżeli Wasze Mość Panowie, wiso przy oddaniu uniżoności Naszey każdemu zdrobna, poczytuiemy za rzecz Ruszne interessować się w Sprawie, ktora tam intentuie Jego Mość Pan Bonkowski Obywatel Przewielmego Woiewodztwa Poznańskiego ex Regestro Arianizmi przeciwko Possessorom Wsi Andrychowic y konsorcia. Pomieniony Jego Mość Pan Bonkowski in supposito że wprawie Xiędza Klimza Swidnickiego Plebana w Zie-mi Wschowskiey Dyecezyi Wrocławskiey zaszedł niesłuszny Dekret przez Jego Mości Xiędza Biskupa Wrocławskiego feorany, pozwałychże Possessorow do Przewielmego Trybu-nału. Które Jego Mość Xiądz Biskup Wrocławski maiąc sobie za affront, że Iudicatum Je-go incompetens Actor krzywdzi, y czyni Manifest ad Acta Richovensia, podany przeciwko te-muż Jego Mości Panu Bonkowskiemu, że turpis lucri gratia vocat Acatholicos, non zelo Re-ligionis, gdy potym otrzymuie kondemnatę roku przeszłego tenże Pan Zelant, teraz podobno intercipiet Adoratum kommendant Głogowski z Kozłami Dworu Berlinskiego, że ingvantum daley będzie chciał exekwować te Dobra oppugnować Regimentem potrafi. A zatym Jego Mość Pan Instygator koronny na zlecenie wmość tey sprawy, aby fatus Iehis był zganiony temuż Panu Bonkowskiemu, et ut tranquillitas non laedatur, actio et incompetens adoratus Jego declaretur. Interim upraszamy Wasze Mość Panow aby nim Jego Mość Pan Instygator koron-ny wygotuie Termin, Causa suspendatur, albo niech pozdzie per non sunt. Jako kedy ra-tione conservandae dobrey z Sąsiadami Przyiazni te Nasze podaiemy reflexye, tak upra-szamy, azebyście Wasze Mość Panowie przy głębokiey swoiey penetracyi ten Interes pro-wadzili, teraz zostawamy z należytą Weneracyą Wasze Mość Panow Uprzeymie życzliwi Bracia y Uniżeni Słudzy F. Bielinski M. W. k. mpp. J. Małachowski k. W. k. mp. A. K. Sołtyk Pod. W. k. mp. Jerzy Mniszech M. N. k. mp.

Instrukcya Posłom Jego Mości Xiędzu Jozefowi Burzyńskiemu kanonikowi krakowskiemu, z tegoż kapituły Deputatowi, tudzież Jego Mości Panu Leonowi Kuczyńskiemu Stolnikowi Mielnickiemu z Woiewodztwa Podlaskiego Ziemi Drohickiey Deputatowi do Jego Krolewskiey Mości od Trybunału koronnego Piotrkowskiego Delego-wanym dnia 12go Miesiąca Października roku 1754go z Izby Sa-dowey dana.

Bogu naypierwey, od ktorego Powaga każdey Zwierzchności pochodzi: że Sprawiedliwość strzeże przez ktore Krolestwa stoią Prawa przez Swadź ustaiaiącey Sobie Zuchwało-ści z wrzodu należytych wytrzebione trzeźwi bieią; z ktorey nawarek dla bezpieczeństwa nieomyl-ny wynika, z ktorey na koniec, Zgody, iedność y miłość wspomnianym między mieszkań-cami Państwa obcowaniu wypływa: / Powszechnemi Oyczyzny naszey Matky, nieskończone dzięki uczynić należy. Aże niedoścignych tych rokow Boskich, co do Państw Xiążąt, miarkiem niczyiey ich sięgaiącym rozumem, przynaymniey to co oczy widzą y pewnością zdowiadczenia do-chodzi, po Bogu Sprawcy Iuc Monarchom, ktorym Trony Ziemskie pod Namiestnicza po-danie widzą Jego Krolewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu, zgromadzony zmysłami przez affekta Braci Trybunał koronny mocą y Powagą z Pomazańcow Boskich, jako z Zrzodeł

pomiszonych na osoby Jch zdymaiąca, zaszczyconą iednostaynā myslą głosem y sercem, powinną wynaie Rekognicya. A czyż niezrzuca oczu y serc sprawiedliwych, Polskie do Rzeczy y radości, Poddanym do zazdrości, widoczne skutki srodkich Rządow Bogobyznego wobyczaiach, rostropnego w radzeniu, w nadgrodzie y karze pomiarkowanego. Horem mądrego, staraiącego y sprawiedliwego Pana y krola tego? ktoren wolnością zaszczyciaiącym sie władaiąc Narodem, bez uronienia Praw y swobod, nieustronnościom rządzkim bystrym zabiega rozumem, y nieiako Oyciec staraiąc swawolne y za namiestnością ich lepsze dzieci, do powinności Jch dobrocią swoią zachęca y nakłania. Azatym Jch Mość Panowie Delegaci ubezpieczeniem po dziedzictwie iuż przeszłe Panowaniu, ostatkami Dobroci y niezmyślonej mądrości wielkimi pożądanego Pana, non tam in forma Magistratus, ktora na nich dlce Publiczney Usługi wzięli, iako raczey ad normam pokornych y kochaiących Prawdziwie kochaiącego Dzieci swoie Oyca, w poufałości y bezpieczeństwie zupełnym desideria Rzetelnego zgromadzenia przed Nayiaśnieyszy Tron Nayiaśnieyszego y Miłościwego Pana zanosza. Jch Mość Panowie Posłowie głęboka y nieskończona oddaią cześć Nayprzyrodzonszey Jego krolewskiey Mości Panu Naszemu Miłościwemu wdzięczność za utrzymanie Niniejszego Trybunału koronnego, ktore przez rea-sumpcyą przez rożne zamachy, wątpliwy w Skutku Prawem nazwanym reasumowany, za pomocą Boga, ktoremu cześć niesiona, za przezornością Panuiącego Miłościwie krola, ktorego Bog kocha, spokoynością miłą widział, na ustanowanie Praw y swobod z radością patrzył, utwierdzony y ufundowany Rzpltym ukontentowaniem został.
Przy oddaiącym zatym powinney, za wielkie to Dzieło Dobroci y pieczołowitości około Dobra Pospolitego Rekognicyi, upraszaią Posłowie pokornie Jego krolewskiey Mości, ażeby w podobnych okolicznościach Publicznych, na polu Łaskawego nieuchylał starania, owszem nazesznie, ne novissima eveniant priora prioribus wrodzoną dobrocią rownie miłemu Oyczyzny synami dziedzicu się y doskonałą oraz przezornością mediis e fonte furiarum haustis łaskawie zabiegać raczył.
Interess ordynacyi Ostrogskiey ktoren między Panami porożnienie, między familiami rozterki sprawia, w ktorym rożnych rożne wynalazki dego przy emicie iasną sprawiedliwość, et in hac caligine zamieszania gwałtem ta Ordynacya z pod obowiązkow Praw wyciągnąć usiłuia. Interess nacisków dla ktorego punkt Honoru, coraz zwarzsze podnieca rozruchy, y ktory interamam przez zgrzytanie Brata na Brata minatur Securitatem, do brotliwemu Sercu Panskiemu intimius insinuare maią nietylko z remonstracyą usilną Senatu dla bezpieczeństwa Wolności y Słodkiego pokoiu eventus, ale z prozbą naypokorniejszą, ażeby Jego krolewska Mość Patrono Affectu per motus, et in hac pressura malorum Krajowey Oyczyzny Ruinum zdity Ulitowaniem, efficax et promptissimum remedium dobrotliwie obmyślił, et quod efficacissimum. Administracya wlożona na Osoby zdolne darności zasług, przychylność Oyczyznie, Praw Uszanowaniem, skłonność ku Majestatowi zaszczycone huius lapidem Offensionis e medio filiorum, minuiąca mamy wyrzuć, wygładzić, et eradicare raczył Jego krolewska Mość.
Zeszli nietylko na Publiczne Interessa całego krolestwa, ale y na partykularne zgoła Nayiaśnieyszy Pan ma względ łaskawy, za czym Jch Mość Panowie Posłowie w Interessie Wielmożnego Mikołaia Kuczyńskiego Podstolego Drohickiego w deputacie w Junctionibus Publicis pracuiącego Imienia, oznaczenie portowney kommissyi do rozgraniczenia Dobr Sadek Woli Kozieny y innych tegoż Wielmożnego Kuczyńskiego Dziedzicznych z Dobrami Hołowczyc Jego Krolewskiey Mości Miastem Włodawą y Włostem Włodawskim, y opozwolenie Rekrypt na kommissarzow dla obudwoch Stron Nayiaśnieyszemu Panu demississime supplikowali będą.
Doznawszy w przykrych Niniejszych okolicznościach Oyczyzna, iż wybor osob, ktorym za wielka władza pozwiska, rzadko krolow zawodzi, bo ich sercami Bog rządzi; doznaią rzeczy wiście w Jasnie Wielmożnych Hetmanach ubiegł gentis sympathiam y wierność ku Majestatowi, y sobie, widzieli ostrożność wyposrzeniu, pilność wzabieraniu, zarliwość widziałami, nacisków

Ktore nie przekonana wotiwami się gwałtownie następuiącemu bez Prawa. Tectosa clara fulcra Patria, Plantationes decktrae Domini, Jak Staraniem Praw ucalenie, Granic ubezpieczenie, rownosc tuna spokoynosc winnismy, lecz Jakie Starania same, rozkroyney w wyborze przezornosci Nayiasnieyszego Pana. Upraszaiąc zatym pokornie boga, Jak Mość Panowie Delegaci Jego Krolewskiey Mości Pana Miłościwego, aiebi tychże Jak Mościom Wodzom Wasz Pana, zaszczyt Narodowi przynaszaiących, w dobrotliwey Panskiey miał zawsze pamięci.

Ponowiom wielokrotnie circa Publica Negotia chwalebne prace Jasnie Wielmoznego Jego Mości Xiędza Prezydenta Trybunału Koronnego wkościele Swiętym przykładna pobożnych odprawiania w Interessach Publicznych biegłość zprzymiotow osoby, y duszy Bogu y ludziom miły, zaszły z Imienia y godny Prałat ten clara nostrae speciminа zasług łasce Panskiey Jego Krolewskiey Mości przez Jak Mościom Panow Posłow insinuari ma-. Kornie Jasnie Wielmoznego Marszałka tegoż Prześwietnego Trybunału Koronnego, życzliwości y Mitości ku Maiestatowi niezrodzony od zacnych Przodkow swoich, około Dobra Pospolitego Zarliwości rzadkiey, y ochoczy na Usługi Oyczyzny Skarbliwości wzgląd y dzieu życia wyrozsądzaiącego Charakter, Dobrocznnew Jego Krolewskiey Mości Pana Miłościwego Protekcyi usilnie rekommendowali będa. Anakoniec ukłonuią Collegii Socios Publici laboris ad scabellum Tronu Panskiego złożywszy, coadunatorum cordium szczere na Pono Oyczowskie zaniosą życzenia, aiebi go Nam Bog miłościwy w łaskawości niezmieniał, zdrowiu niezwłocznym świeciło, w Panowaniu Pogodzaił, yiako naydłuższey chował.

W. W. z Wybranowa Swinarski P. J. K. Eustachi Potocki Marszałek Trybunału koronnego.

Kopia Listu z Instrukcyi od Jego Krolewskiey Mości z kancellaryi Wielkiey koronney dnia 28go Października 1754go dany.

Niesprawiedliwości w wymiarze sprawiedliwości w zachodzących urzędu Sprawach, niecierpliwość wyrażenia wdzięczności Temu Panu, od którego moc y władza biorą. Obydwie piękne Sędziow Trybunału Piotrkowskiego Cnoty, gdy dziś godnych Posłow stawią przed obliczem Panskim, przyimnie miłe Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy takowe Poselstwo. Rozpoczęty od głos Sprawiedliwych Koronnego Trybunału Piotrkowskiego Sentymentow, w łaskawym Jego Krolewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego lokowany umysł napędzia Oyczyznę radościąże rostropność wyprobowana Wielmoznego Prezydenta y Urodzonego Marszałka z godnemi Sędziami, tyle do poprawy uniesienia zagrzanych w rzeczach Inkonwenienciey pomoże, yle naymocniey na Seymie Konstytucya. Sprawiedliwy Pan podobnych sobie chce mieć Sędziow, towarzysz się cieszy, że ich znaydzie w Koronnym Trybunale Piotrkowskim; Niema Interessu drugiego, a ni Nayiasnieyszy Pan na Seymie, niema w Trybunale, ale tylko Publiczny, uszczęśliwienie żądaiących Sprawiedliwości w Trybunale. A tak godny Trybunał Piotrkowski w osobach swoich naśladuiąc godnego Cnot kroku, skłonione obiema stronom bez pasyi podaiąc ucho, niezadrożeiąc innym Sądom rownej albo mocnieyszej, iakoto Seymowey Powagi, zwłoka Konstytucyi będzie Sądy dawała. Zaciągnęła godność Wielmoznych Hetmanow y Trybunał Piotrkowski, których Rekommendacyą w łaskawym swoim Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy miewa Swoi. - Interess Ordynacyi Ostrogskiey Jego Krolewska Mość Pan Nasz Miłościwy, dalszey swoiey rozwaznie rezolucyi.

Litera a Pro nobili Magistratu Sedanensi ad Illustrissimum Supremum Regni Cancellarium in negotio Magnificorum Czapskich Matris Palatinae Pomeraniae, tum Filii Cappel knyszynensi Sedano die 18o Mensis Octobris anno Domini 1754o scripta

Illustrissime &.

Literis Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ de die 5te Mensis currentis, quibus Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ exquirimonijs Illustrissimum ac Magnificum Capitanei, ut pote Matris Palatinæ Pomeraniæ, tum filii Capitanei Kmyzynensis, in urbanitatis, dignitatem supradictarum Personarum ac studio ac cum zelu Nostro afficientis, tam officiales quam militiam portalitii Nostri arguere, nosq; Nomine Sacræ Regiæ Majestatis Domini Nostri Clementissimi, utarentur ita quantocius relocaretur, hortari placuit, die 14te demum nobis traditas debito reverentiæ cultu accepimus. Dolemus profecto Illustrissimam Excellentiam Vestram easdem ad Unius partis relata non tantum commotionibus verbis, sed etiam sub sigillo volanti dedisse, adeo ut literæ gata earundem pro Cautionas Nobis contenta, atq; autographa Literarum redditionem iam præcesserint. Quem admodum vero cordolium Nostrum ea propter celare non possumus, ita quæ in relatione veritati repugnant, demisse exponere, Nostrarum omnino partium esse duximus; Primum enim, quæ de Illustrissima Domina Matre Palatina Pomeraniæ relata sunt, fundamento plane destituuntur, siquidem illa semper, et in hucusq; Portis Civitatis pro libitu uti potuit et potest, imo durante ista cum Magnifico eius filio differentia, Civitate hac sine omni impedimento egressa, ingq; eam reversa est. Deinde quæ Magnifico Domino Capitaneo querelas suas ad Aulam Regiam, quamquam invidiose ad modum deferendi, ansam dederunt, sequentem in modum se habent. Stetit iam Anno 1737te die Octava Decembris Conclusum omnium Civitatis huius Ordinum, quo mediante ad sonitum tubæ omnibus, quibus placeret, Civitatis portis post signum instantis occlusionis campanula datum, uti et tres grossos pro qualibet Persona, vel quolibet equo solvere sine omni respectu status Conditionis vel: exceptis tantum modo Illustrissimis Regni Poloniæ Senatoribus atq; externarum Potentiarum Ministris, ecsq; tum concomitante Famulitio: ad hunc per integræ unius horæ spatium Urbe egrediendi, eamq; intrandi venia concessa est. Clarum exinde non esse, quod die solvitur impositionem vel contributionem quandam, dicendum, sed liberum fuisse Civitatis Ordinibus, ut pote plane non obligatis, ut cuipiam usum portæ post signum campanula datum concedant. Conditionem hanc iis prescribere, in quorum arbitrio semper manet facultate ac commoditate hac specialiter concessa uti, vel non uti, qui vero facultate quadam concessa uti vult, eidem etiam adiectam conditionem impleat necesse est: Hinc cum edictum istud tempore, quo inges in Urbe hac eminentioris Dignitatis Nobilium erat frequentia publicaretur, tanquam abfuit, ut formalibus eiusdem contradicendi ansam quærerent, ut potius conditionem hanc cum illis nulli etiam Illustrissimi Senatores sua sponte implerent. Servatum hoc per multos Annos strictissime, donec tandem varii abusus necessitatem fecerunt Ordinibus conclusum illud reassumendi eiusq; reassumptionem ad sonitum Tubæ die 29te Mensis Julii anni Currentis publicandi. Non potuerant ista latere Magnificum Dominum Capitaneum Kmyzynensem qui tamen nihilominus die 6te Mensis Septembris facultate prædicta, ut volens non tantum conditionem ei concluso Ordinum eidem adjectam implere detractavit, sed etiam levem istam pecuniam colligentis, eamq; submissis verbis nomine superiorum suorum exposcentis faciem, inter gravissimas in illum injurias, magno percaluere in presentia militiæ Civitatis huius ausus est. Integrum nobis non erat in attentatum hoc omnes Civitatis Ordines eiusq; Jura adeo evidenter lædens, de cuius omnibus et singulis circumstantiis plenissime eramus informati, non advertere, inprimis cum eius modi ausus varios motus inter Populum, quibus tempestive occurrere officii Nostri est, facile excitare possint, hinc mitissima incedentes via Domino Capitaneo providi canda ex mente ipsius lætione sibi illata satisfactionem adhuc postulanti, responsum die 9te eiusdem Mensis Septembris dedimus. Non foret sibi licitat Civitatis porta quocunq; tempore egredi, vel per eam intrare, antequam pro die 6te Mensis Abris in contemptum Civitatis Jurium detractasset, facultati portam post signum occlusionis campanula datam

intradi Conditionem adiectam implevisset, excusationem ratione læsæ Authoritatis Publicæ Domino Præfidi Functionis Trium Ordinum, cui collectio ista commissa est facere, neq; iposterum idem sine contradictione præstiturum fidem dare instituit. Junximus hisce duo exemplaria edictorum Typis impressorum tam Anno 1734to quam in præsentiarum currentis ut eo facilius convinceremus Magnificum Dominum Capitaneum vilipendii Contemptusq; Legum omnium Civitatis Ordinum. Quare cum non Nostra sed potius Magnifici Domini Capitanei culpa in hæc accidisse ex præmissis satis luculenter pateat, Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ sæpius Nobis Civitatiq; huic testatam gratiosissimam propensionem, qua decet observantia, imploramus, dignetur non tantum apud Serenissimum Regem ac Dominum Nostrum Clementissimum remonstrationes suas efficacissimas eo dirigere, ut omnes sinistræ impressionis tollantur radices, sed etiam pro sublimi muneris sui Authoritate Magnificum Dominum Capitaneum ea permovere, ut imprimis ratione futuri Publico Ordinum edicto se satisfacturum nobis fidem faciat, actionesq; suas, quibus iam multas inconvenientias motibus intra postulum et præsertim Officiales, ansam, dantur excitavit, ex Legum præscripto componat, neq; gravissimas de eius præsentia conquerendi causas imposterum audeat. Quibus expressis sagrissimam felicitatum quarumvis abundantiam Illustrissimæ Excellentiæ Vestræ totis cordibus apprecantes Nos Civitatemq; hanc Constantissimæ Eiusdem Gratiæ demisse commendamus &

Responsum ad easdem ab Illustrissimo Supremo Regni Cancellario Varsavia die 25to mensis eiusdem anno Domini 1754o datum.

Pro Nobilis &

Recepi Literas Dominationum Vestrarum, ex quibus nullam inveniens Conclusionem negotii ex imposito Personæ Domini Capitanei Kinyszynensis Arresto, rem tantum protrahimente conspicio ex non solutione certæ pecuniæ Porta occlusa in Civitate Gedanensi per prædictum Dominum Capitaneum. Cum autem Dominus Secretarius de Hunken mihi Responsum Dominationum Vestrarum attulit, et summam deguaru agitur, non excedere duos Tynfones exposuit. Ego utres definiatur intercedere Dominum Capitaneum volens obtuli hancce solutionem ex meo peculio, quam tamen acceptare renuit. Quid quid tamen Dominationes Vestræ agunt, prudenter agere satagant. Interim manco &
ut Supra.

Jus Emphiteuse &s super Villam Augustwald Tractatus Inferioris Insulæ minoris Mariæburgensis Incolis intro Contentis ad Spatium 42. Annor Varsaviæ die 28to Mensis Decembris anno Domini 1754to expeditum.

Augustus Tertius &

Significamus &. Exhibitas esse Literas Divi Augusti Secundi Gloriosæ memoriæ Prædecessoris et Parentis Nostri desideratissimi de data Langforti die vigesima Secunda Mensis Septembris Anno Domini Millesimo Septingentesimo decimo manu eius propria subscriptas, sigillogq; Cameræ munitas continentes in se Confirmationem Fundationis Villæ Augustwald in Tractu inferiori Insulæ minoris Mariæburgensis sitæ, necnon Contractus Locationis a Generoso quondam Bonaventura de Bytyn Furnatowski, tunc temporis œconomo Mariæburgensis, super eadem Villa in suis limitibus descripti cum diversis Incolis œconomiæ hostræ Mariæburgensis Eorumq; Hæredibus et Successoribus ad Spatium quadraginta sex annorum die duodecima Mensis Augusti, anno millesimo, Septingentesimo decimo nihi, ipsiq; literis Confirmationis germanico idiomate inscripti; Supplicatumq. nobis nomine et pro Parte Honoratorum Jacobi Sutt, Christiani Hockert, Joannis Horn, Nicolai Nickel, Salamonis Martens, Petri Knapp, Henrici Martens, Martini Jantzen, Petri Peters, Joannis Jatzen, Jacobi Froze, Simonis Jennes, Simonis Wippel, Jacobi Koch, Christophoro Klein, Salamonis Hilbrant, Jacobi Teichert, Joannis Held, Jan Peters, Georgii Teychert, Joannis Schmidt, Michaelis Zimes, Joannis Steinke, Joannis Lentzke, Danielis Martens, Petri Wisau, Jacobi Kliwer, Jacobi Sultz, Danielis Frantzen, Henrici Frantzen ff

Henrici Firbandt, Jacobi Martens, Henrici Dahm, Joannis Jantzen, Joannis Kantzberg, Midaelis Rauchbart, Joannis Quiring, Henrici Radomke, Martini Urban, Samuelis Berg, Georgii Riss, Midaelis Thiel, Petri Kuhlmann, Bartholomaei Weyss, Christiani Bolein, Petri Quiring, Henrici Schroeter, et tanquam successorum aliis memoratorum Arendatorum, quatenus ipsis alte factum contractum Locationis super eadem Villa Augustwald, cuius fundos uliginosos et steriles illorum antecessores, extirpatis Arborum radicibus, ductisq fossatis multo labore et expensis ab anno 1710e frugiferos reddiderunt ad Annos quadraginta duos gratiose prolongare dignaremur, Cui nos Supplicationi benigne annuentes, faciendum esse duximus, ut memoratam Villam Augustwald nuncupatam ita longe et late prout ab antiquis limitibus suis et fossis continetur, atq mangos utiles et Centnales octodecim, necnon areas steriles vulgo Kohr Wiesse, et Bauschenteiche nuncupatas, a censu exemptas, comprehendit, post benevolam cessionem et resignationem suis Emphiteuticis, quod Generosis Joanni Georgio Mutter et Joanni Christophoro Clauss Consiliariis nostris belli super eadem villa mediante Privilegio Nostro de data Varsaviae die Trigesima Mensis Octobris Anno 1746e gratiosime contulerimus Supplicantibus supra nominatis modernis eiusdem Villae Possessoribus Eorumq Haeredibus et Successoribus in Arendam ad Spatium quadraginta duorum Annorum incipiendum a Festo Sancti Martini Anni 1754e usq ad idem festum anni 1796e continuo deinde subsequentium prolongatam damus et conferimus, uti quidem damus et conferimus praesentibus literis Nostris, utendam, fruendam et possidendam cum omnibus Praerogativis, libertatibus et Immunitatibus, quibus haec Villa Nostra tenore Contractus Anteriores, quem in omnibus eius punctis, Clausulis, Articulis, Conditionibus et ligamentis, reassumimus, atq Authoritate Nostra Regia approbamus, ratificamus, confirmamus, et ad Spatium Quadraginta et duorum Annorum prolongiamus, quavisa est, et hactenus actu gaudeat, fruanta, cum libertatione ab omnibus Contributionibus ordinariis extraordinariis, exactionibusq tam civilibus quam Ecclesiasticis, aggravationibus Militum, Hativis, aliisq quocunq nomine vocitatis anganisationibus, tum et cum facultate mortuos suos in area Kohr Wiesse, uti hactenus sepelivenunt, porro sepeliendi, necnon molendinum alatile pro expulsione aquarum, ad quod Incolae Insulae minoris de adjacentibus suis quatuor Mansis iuxta obloquentiam anteriores Contractus Contribuere obstricti fuerunt et in posterum erunt, sine cuiuspiam praepeditione, ulterius tenendi, habendi, possidendi, et iuxta praedium antiquam ac modernam illis utendi; Intuitu cuius Contractus arendatorii Canonem seu Censum antiquum Sexaginta Florenorum Prutenicalium pro quovis manso utili quem possident, et octodecem florenos respectu propinationis et Institae in Taberna circa festum Purificationis Sanctae M. V. K. J. C. pro dimidio, et alteram Census Partem circa festum Sancti Martini Episcopi quotannis Thesauro Arcis Nostrae Mariaeburgensis punctualiter inferre tenebuntur. Casibus tamen fortuitis, quos Deus avertat, ut pote belli, pestis, in homines vel pecora, Universalis, incendii more casualis nec per se causati, immunditionis, a gronum sterilitatis, ingruentibus, praevia per Officium aconomicum damnorum indagatione, moderationem vel remissionem Census annui pertinium sicut alii Emphiteutici Bonorum Praedialium in aconomia Nostra Mariaeburgensi Possessoria obtinebunt. Promittimus autem pro Nobis et Heronimis Successoribus Nostris non esse Nos praefatos Arendatores vel Eorum Successores a quieta possessione et usu huius Villae, amoturos, nec aliis amovendi potestatem daturos, vel ad plenum decursum annorum Quadraginta duorum, circa Contractum praesentem conservaturos. Quo tempore elapso in eundem censum, quem alii extranei offerunt, prendere voluerint, omnibus aliis Arendatoribus denuo praeferri debebunt; Casu vero quo manso iidem alii cederent, novi acquirentes ipsis vel eorum Haeredibus et Successoribus //

Officia illorum, pontes, hortos, Valla fossata, molendinum, aliasq; impensas, ad fidem bonorum Virorum aestimandas, ne fructu laboris sui fraudentur, refundere tenebuntur. In Quorum Fidem praesentes Manu Nostra subscriptas &

Rescriptum restitutionis Causæ in integrum Nobili Joannis Varsaviæ die 4to Mensis Novembris anno Domini 1754to expeditum.

Augustus Jussus &

Significamus & Agitatam fuisse Causam in Judiciis Nostris Assessorialibus inter Honoratam Communitatem ab una, atq; Nobilem et Spectabilem Magistratum Civitatis Nostræ Leopoliensis parte ab altera in anno Millesimo Septingentesimo Quadragesimo Sexto, in eademq; sub Categoria decima tertia de Avulsione fundorum Decretum intercessit, Quo mediante fundorum Civilium ad Casas Civitatis pertinentium, Locatio Jure Emphiteutico atq; obligationes et alienationes interdictæ, sunt, simulq; Nobilibus Joanni Conrado Leopoliensi, ne Curiolam Suam in Manus Spiritualium vel Status Equestris alienet idque in supposito, acsi praefata Curiola in fundis ad Casas Civiles spectantibus extructa esset, inhibitum fuit, Cum vero Nobilis Joannes Plura documenta scilicet contractus resignatorios, Venditiones et Donationes proprietatem fundi, in quo memorata Curiola consistit, enucleantia reproduxerit, restitutionemq; sui adversus praefati Decreti Punctum inhibitorium exposcit; Proinde Attenta aequitatis et Justitiæ ratione, habitaq; eo nomine sufficienti informatione Beneficium restitutionis Causæ in integrum concedendum duximus, et concedimus, Citationisq; literas ex Cancellaria Regni cum Termino peremptorio pro restitutione praedictæ Causæ ad punctum duntaxat memoratæ inhibitionis extradi, atq; Causa praedicta extra Ordinem et Cadentiam Registri in Judiciis nostris assessorialibus ex novitia reperiis cognoscatur et decidatur permittimus. In cuius rei fidem &

Prolongatio Contractus Arendatorii ad Annos 46. sup 5 Mansos semigyringi Jugera Sieken hubendicta in Insula maiori œconomiæ Mariaburgensis Varsaviæ die 6ta Aprilis anno 1754to expeditum.

Augustus Jussus &

Significamus & Exhibitas Nobis esse literas Divi Regis Augusti IIdi Gloriosæ memoriæ Praedecessoris et Parentis Nostri Dilectissimi de data Varsaviæ die decima Mensis Octobris Anno Domini Millesimo Septingentesimo Vigesimo Secundo manu eius propria subscriptas, Sigillo Regni Munitas, continentes intra Confirmationem Contractus Arendatorii super Mansis quinque et semigyringi Jugeribus Sieken huben dictis in Tractu Heubuden Insulæ maioris œconomiæ Nostræ Mariaburgensis datis a Generoso quondam Joanne Casimiro Muller tum temporis vicœconomo et administratore œconomiæ Mariaburgensis cum Honestis Jacobo Kruger et David Fademrecht Eorumq; Haeredibus et Successoribus ad Spatium quadraginta Annorum die 17ma Mensis Anno Domini 1720mo emiti, ipsisq; literis Confirmationis germanico idiomate insuti; Supplicatumq; Nobis nomine et pro Parte Honestorum Joannis Adleri et Samuelis Neumann tanquam Successorum aliis Memoratorum Arendatorum super iisdem Mansis Sieckehuben denno ad Annos quadraginta Sex gratiose prolongare dignaremur, Cui Nos supplicationi benigne annuentes, faciendum esse duximus, ut memoratos Mansos quinque et Jugera semigyringue Sieckehuben nuncupatos, ita longe et late, prout ab antiquis limitibus suis et fossis continentur, quos supplicantium Antecessores multo labore et expensis ab anno 1600. fructiferos reddiderunt Honestis Joanni Adler et Samueli Neumann modernis Eorundem Mansorum Possessoribus, Eorumq; Successoribus in Arendam ad Spatium quadraginta Sex Annorum a data praesentis Privilegii Nostri continuo sese subsequentium prolongatam

damus et conferremus, cum omnibus Prærogativis, Libertatibus et Immunitatibus, quibus hi mansi nostri Prædiales, aliisq̃ tales in œconomia nostra Mariaburgensi hactenus gavisi sunt et gaudent actu, utendos, fruendos, et possidentes sine cuius vis impeditione, idq̃ cum facultate Jus Emphiteuticum supra prædictos mansos vendendi, cedendi, et quovis modo alienandi sine speciali Consensu nostro, quem præsentibus impetrabunt dum modo Cessio vel alienatio talis coram actis Officii Nostri Mariaeburgensis recognita fuerit. Intuitu Cuius Contractus Arendatorii Canonem seu Censum annuum Quadringentorum Sexaginta seu florenorum et 15 grossorum Prussicalium circa festum Purificationis Sacræ Mariæ quotannis Thesauro Arcis Nostræ Mariæburgensis punctualiter inferre tenebuntur. Casibus tamen fortuitis, ut pote belli, incendii, non parce causati, inundationis, ingruentibus, præcia per officium œconomicum damnorum indagatione, moderationem census annui ex æquitate obtinebunt. Promittimus autem pro Nobis et Serenissimis Successoribus Nostris, non esse Nos præfatos Arendatores veteres Successores a quieta possessione et usu mansorum horum Eickenhuben amoturos nec aliis amovendi potestatem daturos, sed ad plenum decursum 46 annorum circa Contractum præsentem conservaturos, quo tempore elapso si eundem Censum, quem alii extranei offerent, pendere voluerint, omnibus aliis Arendatoribus præferri debebunt. In cuius rei fidem præsentem manus.

Przekład mianowanie listu Aydana Giraia Hana Tatarskiego do Jego krolewskiey Mości pisanego, w Warszawie dicbus Julii Mensis Roku Panskiego 1754go odebranego.

My z Laski y Prowidencji Boskiey Aydan Giray Han, y Dziedzic na całym krymie, kubanie, Budziaku, Circkasyi, Nugaiu, Takrawi, y naitpadl oriadlosci odobione Narodow kazakow, Lubanow y innych Ordy, Tesow, Tumanow Han panuiacy. Po wyrazeniu zdrowego y szczesliwego uszanowania, y pozdrowienia, yoraz pytaniu o dobrym powodzeniu Waszey krolewskiey Mości Przyiacielu naszmu naiiasniewszy Auguscie Trzeci krolu Polski, y Wielkiego Xiestwa Litewskiego, Ruskiego, Mazowieckiego, Smudzkiego, Kijowskiego, Wolynskiego, Podolskiego, Podlaskiego, Inflantskiego, Smolenskiego y Czernichowskiego, Panie Dziedzny w Saxonii, y Elektorze Państwa Rzymskiego, miedzy Monarchami y Potentami Chrzescianskiemi Maiestatem dystyngwowany, ktory abys przy doskonalym zdrowiu szczesliwie y pomyslnie panował życzemy. Jako iest zaś iawnoze Pakta, y kondycye zeszłey zgodzkiey Przyiazni zdawnych czasow miedzy naszemi Antecessorami zsobą, a Waszą krolewską Mością Przyiacielem naszym, y osobliwie cała Rzeczpospolita Polska naszemi Przyiaciołmi z drugiey strony zawarte, staralis aby abrąg parte, dlugoczas y okolicznosc potrzebowali, Ta zobopolna Przyiazn, y dobra Harmonia zgodzka Reciprocis officiis y Przyiacielska korrespondencya coraz tym bardziey wzrost swoy miała, y lepiey zmocniła się, tak y My ten chwalebny sposob zachowuiąc, iako mozie bydz naydoskonalszy srodek, szczegulnie w tey mierze abysmy tey zdawney Przyiazni dowod dali, y ia tym bardziey odnowic utwierdzic mogli, tudzież o powodzeniu Waszey krolewskiey Mości dowiedzieć się ten list opisawszy, umyslnie przez Machmuta Agę z przynależytych agow naszych, naszego Posła expedyowac postanowilismy. Po odebraniu tedy onego przy pomocy Pana Boga, wzaiemnie spodziewamy, iż Wasza krolewska Mość Przyiaciel nasz przydatnie będzie raczył swoie Przyiacielskie staranie, do utrzymania wzaiemney, y nienaruszenia Paktow y kondycyi Przyiazni, zdawnych czasow miedzy nami zawartych, y tworzonych mieszcy utwierdzic, y przyczynic. Przytym im continua prosperitate iak naylepszego zdrowia życzemy Waszey krolewskiey Mości Aydan Giray Han.

Rezkaz na tenże list od Jego krolewskiey Mości z Warszawy podczas Seymu Walnego dnia 7go Listopada roku 1754go dany.

. Od Nas Nayiasnieyszego, y Naypotężnieyszego Między Monarchami Augusta III.
z Bożey Łaski Króla Polskiego Wielkiego Xięcia Litewskiego, Ruskiego, Pruskiego,
Mazowieckiego, Żmudzkiego, Kijowskiego, Wołynskiego, Podolskiego, Podlaskiego, In-
flantskiego, Smoleńskiego, Siewierskiego, y Czernichowskiego a Dziedzicznego Xię-
cia Saskiego y Państwa Rzymskiego Elektora &. Nam Jasnie Oświeconemu
Wielkiemu. Od Wolnemu Carowi Arslan Girajowi, Krymskiemu, Nahayskiemu, Kop-
czynskiemu, y innych. Od Tudor. Tumanow. Wielkiemu Hanowi Bratu y Przyiacielowi
Naszemu zdrowia dobrego y powodzenia szczęśliwego ponowienie. Sprawdy Woleren Na-
szym zupełną radość życzliwe expresye wyrażone widzieć Was Brata y Przyiaciela
Naszego, iako y ustnie potwierdzone przez Wrodzonego Mahmuda Agę do Nas Posła,
ponieważ za chowanie Sąsiedzka nienaruszona z Państwem Porty Ottomańskiey
y Wami Bratem y Przyiacielem Naszym, dogadza ich szczerym Intencyom Naszym, że
o samey tylko dobrey Harmonii mowić y winszować sobie zobopolnie możemy.
Nie naruszone Pakta Karłowickie za Panowania Nayiaśnieyszego Oyca Naszego za-
warte, za obyciem Rządem Państw Naszey pospolitey przez Nas trzymamy bez żadney altera
cyi y uprzemiamy, że y daley w nieprzerwanej Przyiaźni z Wami Bratem y Przyiacielem
Naszym żyć zawsze pragniemy. a Granice Państw Naszey pospolitey wtey trzymać chce-
my ostrożności, aby y partykularnych żądaiących Sprawiedliwości wprzątnione zawsze sa-
tysfakcya były skargi. Wzaiemnie nie wątpimy że y od Porty Ottomańskiey iako y od
Was Brata y Przyiaciela Naszego tęyże samey Sprawiedliwey doznawać będziemy uczynno
ści. Cieszy Nas bardzo szczęśliwe powodzenie Was Brata y Przyiaciela Naszego, iako y zdrowie
dobre, którego wdługie lata pomnożenie aby było naytrwalsze życzemy. Dan w Warszawie
pod czas Seymu walnego dnia 7. Listopada. Roku od narodzenia Pana Zbawiciela Nasze-
go JEZUSA CHRYSTUSA 1754. Panowania Naszego 24. roku. Na Wiarę Jego
Królewskiey Mości Pana Naszego Miłościwego Rozkazanie.

Traduction de la
Lettre d'Arslan Giray Chan de Crimée ecrite á Son Excel-
lence Mgñr le Comte Marachowski Grande Chancelier de
la Couronne

Modeste parmi les Seigneurs de la nation Chretienne et Distingué
parmi les Grands du peuple qui croit en Jesus digne d'honneur et d'estime le Comte
Marachowski Grand Chancellier de la Couronne. Notre Sincere ami: dont la fin soit heu-
reuse: Apres vous avoir fait les Salutations convenables et dues a la sincere amitié et etre
informé de l'Etat de Votre santé' Nous Vous faisons amicablement savoir que comme il est
evidente, que sublime porte emploïa toujours avec soin les moiens necessaires pour main-
tenir dans une parfaite integrité l'etroite amitié et la bonne harmonie qui regne depuis
longtems entre Elle et la Couronne de Pologne et tacha a remplir exactement les conditions
stipulées ainsi qu'a temoigner la Consideration qu'Elle a eu vers les Grands du Royaume et la
part quelle prend a procurer la tranquillité necessaire a leurs habitans en se satisfaisant aux
demandes et requisitions faites de tems a tems de leur part; de même en vertu de cette bonne
intelligence la sublime Porte étant disposée entierement de les autoriser d'autrefois dans
les circonstances et affaires relatives aux droits de l'amitié, afin de rendre par la d'autant plus
solides les liens de cette amitié. Nous tacherons aussi de Notre Côté, vous faire voir reellement
le cas que Nous faisons de remplir le devoir des droits de la bonne harmonie du voisinage que
Nous cultivons avec Vous nos amis et la sincere Consideration que Nous avons eu vers vous c'est
pour quoi la Correspondence des Lettres étant particulierement l'unique moien qui nourri et en-
tretien l'amitié mutuelle; Nous voulons vous communiquer par une lettre pleine de sincerité
les vrais sentimens de la sublime Porte; dont les vües ne sont que pour faire accroitre et rendre d'
autant plus solides l'etroite amitié ainsi que pour augmenter Votre sincere attachement Envers
Elle de sorte que suivant les ordres precises que Nous avons reçûs de la dite sublime Porte en
cet egard afin que Nous puissions Vous informer non seulement combien la Sublime Porte est

portée de maintenir les Conventions de Paix et faire augmenter de plus en plus cette Inviolable amitié mais aussi Vous faire part que Nous tacherons pareillement de Notre Côté a cultiver les droits de la bonne harmonie du voisinage, Nous vous envoions la presente, la quelle Nous expedions par Machmed Aga Notre Envoié qui est un de Nos agas après que vous l'aurez reçue, avec l'aide de Dieu soiez assurés que comme la sublime Porte selon qu'il est dit ci dessus, sacha jusqu'a present a faire valoir sa constance entiere qui concerne le maintien de la parfaite amitié mutuelle; elle ne manquera pas non plus d'en donner des Veritables preuves suivant que la Necessité des affaires le demandera par suite afin de faire voir aux Polonois Nos amis la Consideration qu'Elle a pour Eux, et la part qu'Elle prendra de procurer la Tranquilité necessaire aux habitans de la Republique; étant donc après que vous serez informés Nous esperons d'apprendre par le Retour de Notre Envoié, d'autant plus que Nous devons communiquer a la sublime Porte Votre sincere reponse; qu'en imitant les traces de Vos Antecesseurs, Vous tacherez aussi de Votre côté a me maintenir cette pure et parfaite amitié, et entretenir les droits du Voisinage sans la moindre alteration.

Respons na list Jo Wielmożnego Jgo Mości Pana kanclerza wielkiego koronnego z Warszawy dnia 13ᵉ Novembris 1754ᵗᵉ Dany.

Najjaśniejszy Monarcha Mości Panie.

List Waszey Hanskiey Mości odebrałem znak Jgo Mości Pana Machmet Agi Posła do Najjaśniejszego Króla Jgo Mości Pana Mego Miłościwego y Rzeczypospolitey Polskiey. Ten Honor ktory mi Wasza Hanska Mość uczynił przez swoy list łaskawy, przyjmuję za osobliwszą szczęścia moiemu, ktory z wszelkim przyiazney Respektem uprzeymie mogę; zeiako Jgo Krolewska Mość Pan Moy Miłościwy nie tylko nieczyey tylko życzy iako Dobra Przyiaźń zachowaiąc z Najjaśniejszą Porta Ottomańską y z Wasza Hanską Mością, wzaiemnie y My Ministrowie przy Boku Jgo Krolewskiey Mości Pana Mego Miłościwego zostaiący tymże iednym sentymentom, a naybardziey Za interessowany do tego iestem, ponieważ Oyciec moy Woiewoda Poznański Traktaty Karłowickie z Najjaśniejszą Porta ottomańską iako Poseł Wielki Polski zawarł szczęśliwie, ktore y Ja syn powinienem tak chwalebne prace Oyca mego Całym Staraniem utrzymywać; Naynizsze z tym Waszey Hanskiey Mości Podnoszenie za wszelka wyrażona w liście swoim życzliwość ku mnie, y łaskę z wszelka wdzięcznością nadgradzać powinienem tak piękne dobroci serca Jgo zadatki tym wyrażeniem zemiast zgłęboka wdzięczna.

Najjaśniejszey Waszey Hanskiey Mości.

List do Jaśnie Wielmożnego Jgo Mości Pana kanclerza wielkiego koronnego do Jaśnie Wielmożnego Jgo Mości Pana Machmud agi z Warszawy dnia 16ᵉ Decembris Anno Domini 1754ᵗᵉ pisany

Jaśnie Wielmożny Mości Panie Machmud Aga Wasz Mość Panie y Przyiacielu.

Wielka to była moia Konsolacya dowiedzieć się o dobrym zdrowiu Wasz Mość Pana, ktorego tyczy wiek nayposzczy lata czerstwego, y oraz że Najjaśniejszy Han Jgo Mość do pierwszey Rangi Ministra swego Wasz Mość Pana wyniosł, ktorego wielkie przymioty y rozumu wspaniałość zawarte w osobie Jgo, do tego go wysokiego wyprowadziły honoru; iako żyj miałem szczęście z młodszych lat moich służyć mu u Xcia mego Xięcia Lubomirskiego Woiewody Sandomirskiego, tak pamiętny na dotąd maiąc dawney z nim przyiaźni, przez powracaiącego teraz Jgo Mość Pana Posła mam Honor uniżoność moią z dobrym wyrażeniem, zemiast zwszelką estymacyą.

Litera Sacra Regia Maiestatis ad Serenissimum Turcarum Imperatorem die 16ᵉ Monsis Xbris 1754ᵗᵉ Varsaviæ.

Pacta omnia Amicitiæ fundamenta inter Nos Regnumq; Nostrum et Præfulgidam Portam Tractatu Carlovicensem Corroborata Constantem Nostrum erga Serenitatem Vestram

demonstrarunt affectum, attamen visum est nobis etiam per literas praesentes Serenitati Vestrae omnium Bonorum apprecari successum, atq; ut sic optimae Vicinitatis sensus sapius patennt Serenitati Vestrae insignivimus Characterе Residentis nostri ad Aulam Praefulgidae Portae Generosum Fridericum Hübsch Consiliarium aulae nostrae, qui et viva voce exponiturus est Serenitati Vestrae omnia pro commodo et felicitate ambarum Monarchiarum Negotia, utq; sincerum Nostrum animum semper explicet, in commissis Eidem dedimus. Cupimus nunc ut hancce affectus Nostri contestationem ore fideli Generosi Friderici Hübsch aulae nostrae Consiliarii et Residentis nostri ad Aulam Praefulgidae Portae Serenitas Vestra grate recipiat. Interim omnia prospera et longaevam incolumitatem Serenitati Vestrae vovemus Dabantur &.

Litera a Sacra Regia Maiestate ad Supremum Turcarum Vezyrium die et anno eidem scripta.

Licet si Praefulgida Porta de Nostro proposito ad colendam bonam Vicinitatem animo sit persuasa, et constans, quae viget ambas inter Monarchias amicitia id plene demonstrat, Tractatus pariter Carlovicensis inviolabiliter hucusq; manutentus explicat mentem Nostram. Nihilominus voluimus ad huc insignire characterе Residentis nostri ad Aulam Praefulgidae Portae Generosum Fridericum Hübs aulae Nostrae Consiliarium, ut munitus his ce Credentialibus omni data occasione exponat desideria nostra, Regnig Nostri alia non esse, nisi ut semel stabilita pax, semper sit duratura, et ut bona Vicinitas proutilitate utrarumq; Potentiarum nova acquirat constanter incrementa. Illustritas Vestra dedit iam documenta, quanti habeat amicitia Nostrae erga Praefulgidam Portam contestationem. Id circo non dubitamus, quin Generosum Fridericum Hübs aulae Nostrae Consiliarium Residentis nostri ad Aulam Praefulgidae Portae Characterе meritum benevolae non recipiat. Quod reliquum est Illustritati Vestrae omnia prospera precamur. Dabantur &.

Litera ad Sacram Regiam Maiestatem a Generoso Wilhelmo Alexandro de Heyking Ducatuum Curlandiae et Semigalliae Delegato in Negotio Reginimis Ducalis Varsaviae die 18ª Mensis Obris 1754ª anno Domini. Seu humillima Petita porrecta.

Serenissime &.

Sacra Regia Maiestas Vestra in fato admodum adverso, quod Ducatibus Curlandiae et Semigalliae ex infelici absentia Celsissimi ac Illustrissimi Ducis evenit, plus quam Paterni affectus et nunquam satis depraedicandae gratiae ac curae monimenta omnia ac singula edere dignata est. Magistri Consiliarii Supremi totiusq; ordo Equestris Ducatuum insigne ceperunt exinde solatium, sollicitudinemq; Sacra Regia Maiestatis Vestrae gratissimo veneratur animo, grateq; Sacrae Regiae Maiestati Vestrae perennem ac nunquam temerandam fidem vovenunt, ita in hac fideli veneratione et obedientia tanto alacriori perstare studio spondent, quo magis ad eas devotionis suae partes, Sacrae Regiae Maiestatis Vestrae Patris Patriae sollicitudine, tutamine, ac praesidio excitantur, supplicesq; rogant, ut Sacra Regia Maiestas Vestra vere eximiam illam sollicitudinem continuare, eamque accrescente nostra Calamitate in magno exquatuor decem Annorum sequestro bonorum Mensae Ducalis ac emigratione haud parvi momenti notabilium discedentium miseriarum cumulo, summam elementiam et Paternum affectum geminare dignetur, quo hisce valde afflictis Ducatibus, tandem ipsorum splendor redeat, ac Legibus, Libertatibus, omnibusq; cum Serenissimis Regibus et inyta Republica ab anno 1561 initis conditionibus pactis subiectionis, et mutuis conventionibus Restitutione Celsmi Principis Domini Ernesti Joannis in Livonia Curlandiae et Semigalliae Ducis sua constet firmitas, ac vigor, hicq; sartus tectusq; permaneat rebus hisce

Trakinatis, Status Ducatuum Curlandiæ et Semigallia die 27te Julii currenti anno mihi pro norma dederunt Instructionem specialissimam his verbis.
Cum internus horum Ducatuum Status per adversa fata Celsissimi et Illustrissimi Principis Ducis Ernesti Joannis adeo iam ex colla befactatus ut Provincia non minus quam Civitates labefactationis eiusmodi tristissima sane vestigia ostendere possent, imo interitum adeo suum et ruinam, si in statu quo diutius ad huc manerent providere et vereri deberent, huic vero malo provisi ordo Equestris in Conventu Publico proxime præterito iam agnovit non nisi per restitutionem Celsissimi ac Illustrissimi Ducis occurri potest. Delegatus itaq̃ Noster Sacræ Regiæ Majestati et Serenissimæ Reipublicæ omni graviori melioriq̃ modo coretenus non minus quam in scriptis remonstrabit, petitq̃ ut tenore Pactorum cum Serenissimis Regibus et Serenissima Republica Polonia initorum, Ducatus hosce circa Regimen Ducale in Persona Principis conservare, tueri, ac manutenere, et consequenter liberationem Celsissimi ac Illustrissimi Ducis Ernesti Joannis eiusq̃ Familiæ ad effectum perducere, clementia dignetur.
Dominus Delegatus ideo in tam magni momenti negotium Patriæ Nostræ summo in eum bet studio, omnemq̃ movebit lapidem quo a Sacra Regia Majestate in re adeo gravi, de qua aut salus aut interitus Patriæ Nostræ dependent, declarationem longe Clementissimam obtineat. Hoc itaq̃ integritati ac fidelitati meæ commissum Negotium me quam maxime obstringit, ut omni qua fieri potest profundissima ratione Sacræ Regiæ Majestati Vestræ Patrum et indulgentissimum animum supplex obtestor, ut restitutionem Regiminis Ducalis conservationem Jurium Indigenatus et Formulæ Regiminis restaurationem indulgentissima sua Protectione beare velit. Perennatura ac non fucata fide et obedientia erga Sacram Regiam Majestatem Vestram nunquam cessatura desiderium flagrantissimum ut Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Sceptrum in omne ævum, venerimur, et cum Serenissima Republica mediante Regimine Duali uniti perstemus Justitiæ Votorum nostrorum favent, ac tanto magis ea promovent quod continuata Patriæ Nostræ presenti rerum facies, quod Momentum optimum ter Maximum benignissime averlati subverendum est, ne fatalis ille periodus incidat, qui nos insigne felicitate Vinculi Pactorum, quo in hunc usq̃ diem Serenissimæ Reipublicæ nunctiumus privet. Magnifici Consiliarii Supremi Regentes ac Ordo Equestris indefessa vigilantia, studio, ac fide Commodum Domus Ducalis, Patriæ, et eorum qui communi vinculo illis consociati sunt, Curæ Cordiq̃ habentes mihi omnia Patriæ, et Domus Ducalis Jura, ac Prærogativas, signanter vero omnes ad Patriæ salutem spectantes Dispositiones Jurium Indigenatus, summopere ac expresse commendarunt. Certus sum mentem Magnificorum Statuum in nil magis intentam esse, quam ut Sacræ Regiæ Majestati miserrima Patriæ Nostræ facies repræsentetur, quæ a quatuor decem Annis orbitatis fatum subiit. Haud exigua Pars illorum, qui communi Nobiscum Jure gaudent, modo extorris degit, sibi Suisq̃ Penates prospectura cum ex adverso exteri Aulæ et Belli Præfecti Præfecturas teneant Ducales, Diarium novissimi Conventus Publici, querelas Patriæ deditorum et additorum Virorum, quibus extraneis suas cedere Sedes extraq̃ proprios moerilares necessum fuit, continet, quoniam vero non fuit penes Magnificos ac Generosos Status Ducatuum solam ipsis afferre miserimus Sacræ Regiæ Majestati Vestræ innatæ misericordiæ illorum dolores exponere, rerumq̃ vicissitudines Deo et Sacræ Regiæ Majestatis Repræsentare voluerunt. Idem Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Clementissimam Declarationem petitorum hic adjunctorum et mea Instructione expressorum expeto, et cum profundissima devotione ac fidelitate ad Genua usq̃ permanco.

Responsum ad easdem Literas seu Humillima Petita Generosorum Supremorum Ducatuum Curlandiæ et Semigallia Consiliariorum ac totius Generosæ nobi-

litatis, per Generosum Vilhelmum Alexandrum ab Heyking eiusdem Nobilitatis Delegatum iisdem Literis exhibita ad mandatum Sacra Regia Maiestatis Varsaviæ die 10e Decembris 1754e datum.

De fide et submissione Generosæ Nobilitatis Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ passarum est Sacra Regia Maiestatis Illiusq Gratulationes et vota Patrono suscepit affectu et benevolentia. Quo in Statu sit Provincia hæc Reipublicæ exoratione Generosi Delegati intellexit Sacra Regia Maiestas afflictam esse iam aplurimis annis, illiusq in diem calamitates augeri propter detenta subarrato Sequestro Bona Ducalia, unde Iuribus Indigenatus atq Regiminis locis non parva Nobilium pars emigrare coacta fuerit, atq Regiminis locis non parva Nobilium pars emigrare coacta fuerit, atq maiora Præiudicia Iuribus et libertatibus Generosæ Nobilitatis timenda sint, nisi iusta Pacta subiectionis et formulam Regiminis sub immediato Regimine Ducali conservetur, et præsentia, qua diu iam infelicis privatus, Illustrissimi Ducis et Clementia et altissima Sacræ Regiæ Maiestatis Domini Dirigti longe Gratiosissimi Protectione iterum fruatur. Qua propter Serenissimus Rex Dominus Noster Clementissimus, cui felicitas publica Regni atq adiacentium Provinciarum tum Conservatio Iurium et Privilegiorum Generosæ Nobilitatis summopere cordi est omnarum suarum expositione commotus omnem adhibebit operam pro restitutione Illustrissimi Ducis, erga cuius infelicem casum Generosæ Nobilitatis Supplicantis zelum et gratitudinem commendatam habet, atq ulterioribus pro Illius restitutione devotionis officiis assentit. Quo ad petita causas concernentia in Iudiciis Relationum agitatas Sacra Regia Maiestas Decreto suo provi dit, actiones vero fisci contra Duella institutas, et actionem contra Duella institutas, et actionem contra Generosos fratres de Plettenberg coram Iudiciis Relationum pendentes, Sacra Regia Maiestas precibus humillimis Generorum Suprem orum Consiliariorum, totiusq Generosi Equestris Ordinis Clementer indulgendo tollit pro hac vice, et Authoritate sua Regia abolet, quin per hanc gratiam, Legum rigori contra ducellantes nec in minimum derogetur. Quo ad Leges sumptuarias dignatus Sacra Regia Maiestas Generosum Ordinem Equestrem circa Iura Ipsi inservientia in hoc etiam puncto Clementissime conservare, adeoq Generosis Consiliariis Supremis demandat, ut Leges Sumptuarias Civibus condendas Generoso Ordini Equestri in Conventu Ordinario communicent, ut videre possint ne quid Iuribus nobilitaribus præiudicii fiat: Responso interea Anno iam 1748e Generoso Equestri Ordini dato hac de causa, tum Rescripto pro Parte Nobilium Advocatorum et literatorum Curlandiæ die 10e Decembris 1746e extradito in salvo demptis mentionibus.

Oratio ab Eodem Generoso Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Delegato ad Sacram Regiam Maiestatem die 18e Mensis ejusdem Anno Domini 1754e habita

Sacratissimo es.

Nil certe gratius, nil acceptius mihi accidere potuisset, quam quod Natibus Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ iterum iam placuit, egregium illud in me conferre munus, quo iam demum dignus habitus sum coram Eminentissimo Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ Throno ardentissima adhonore Vota, quæ Natus Ducatuum omni enim fidelitate pro inæstimabili Salute et felicitate Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ ad Divinum Numen allegare nunquam desinunt, ad Divinum dico Numen, quod Sceptrum eminentissimi huius Imperii in salutem totius Reipublicæ, in securitatem tantarum Provinciarum, et in voluptatem non numerat orum Subditorum dignissimis, Sanctissimis Sacræ Regiæ Maiestatis Vestræ manibus confidere non dubitavit. Tu felix, tu fanstus sit ille dies lætissimus, quo placuit Divinæ Providentiæ Sacram Regiam Maiestatem Vestram in Principem Principum, in Regem potentissimi Regni, et in Patrem Patriæ amantissimæ huius Gentis consecrare et destinare. Tu felix, tu fanstus sit ille dies incundissimus, quo Jura Privilegia, Leges et Libertates Ducatuum Curlandiæ //

et Semigallia cum Juribus, libertatibus et Prerogativis Serenissima Sarmatiæ Reipublicæ certis sub Patronum Conditionibus mediante Regimine Ducali coniuncta, quo Patria Nostra Jura ita cum libertatibus et Juribus Reipublicæ colligata sunt, ut iam Ipsi Indigena huius Regni filii eiusdem almæ Matris subditi, eiusdem Patris Patriæ benignissimi reddi ti sumus. Hic honor, hæc felicitas nunquam satis æstimanda, hic nexus Regnorum Populorumq̃ indissolubilis iam unicum illud obiectum unica illa meta est, quo vota Nostra tendunt, et quoniam conservatio Jurium Nostrorum et Legum Cardinalium a Personali Regimine Ducali simpliciter dependet, supplices preces Nostras ad Sacram Regiam Majestatem convertimus utea non dignetur omnibus mis quam devotissimis representationibus faventes bene votas quo præbere aures, quibus iam ex specialissimo Mandato de vero ac primario felicitatis Nostræ centro nempe de restitutione Regiminis Ducalis in Persona Celsissimi et Illustrissimi Principis Ernesti Joannis in Livonia Curlandiæ et Semigalliæ Ducis verba facturus sum, quo hi Ducatus post tot tantorumq̃ turbulentissimorum fluctuum et temporis injuriosas importunitates tranquillitatis tandem incurrere, et illum Celsissimum Principem post quatuor decem annorum adversitates, tam diu expectata libertati, dignitati et authoritati restitutum contemplari possimus. Principem hunc Celsissimum non tantum, sed et Consiliarios Supremos, Regentes totumq̃ Ordinem Equestrem Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ summa Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ Gratiæ et Clementiæ devotissima mentis pietate commendatos cupio, me autem Ipsum præstantissimo illo honore condecoratum video, quo mihi datum est ea subiectissima reverentia et devotione ad pedes Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ properare, mihiq̃ Ipsi protectionem Specialem Sacræ Regiæ Majestatis Vestræ ardentissimis precibus efflagitare.

Responsum ad eandem Orationem a Sacra Regia Majestate ore Illustrissimi Supremi Regni Cancellarii Eidem Jezierosо Delegato ab Heyching die et anno iisdem datum.

Celestis mens optimi Principis cum subditorum Suorum provocat amorem, Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ ergа in Principem devotione et reverentia circeti, per Oratorem eum Regio Throno adsti, melius sibi consulere non possunt, quam dum Regi Domino suo devotissima exponunt, in illisque exposcant solatia. Hic enim Rex, qui et Consolator omnium dat æruminis finem, et vota Populi prosperis vult omnes salvos, multq̃ felices, quia magnanima eius Virtus non aliter suadet. Infelix Suis Patri Canus non immemorem gratitudinis movet in vobis affectum, quo animati ad Regem Dominumq̃ Vestrum recurritis. Promptus cum in finem Serenissimi Regis Domini nostri clementissimi animus in melius erigere rem Vestram conabitur, et felicitas Publica non exul in Regno, ut et in Ducatibus Curlandiæ et Semigalliæ constantem figere valeat sedem, præcipuam adhibebit curam. Enarret itaq̃ Fratribus suis redux in Patriam Generosus Delegatus Protectionem Regiam semper adesse, et adfuturam Ducatibus Curlandiæ et Semigalliæ. Datum &.

List Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana Kanclerza Wielkiego koronnego do Inflant z Doniesieniem o Reassumpcyi w Februario Sądow, z Warszawy dnia 4go Miesiąca Novembris 1754go pisany.

Obowiązku Mianuis mi starania się oiak naypunktowiey Sprawiedliwości Satisfakcyi mam Honor convenire Wasz Mość Pana prasentibus, a przez godną Jego osobę Wyiaśnić Rzetelnego Zastrzeżenia Inflantskiego Obywatelow Sprawy względem Jego Krolewskiey Mości Assessorskie maiących, że dla pilnieyszych Interessow, o ktorych mi cuibie incumbit staranie niebędę mogł reassumować Sądow przerzuconych w początkach Czasu Prawem naznaczonego, az mediis Februarii, a na tenczas reassumowane, kontynuowałbym per mortuum tychmiast Kategoryczney od Wasz Mość Pana y Godnych

Jego kompatryotow oczekac będę Rezolucyi, że ieżeliby czas przeszkodzić wyraźnie zdawał się Wasz moiō Panom tak do zieżdżania do Warszawy, iako y powrotu dla tych dróg y przeprawy trudny, zachowałbym się trzymiesięczną każdemu za dostateczny; Jeżeliby zaś niespodziewanie czasu y zła droga miała mianowicie obecne Jch Mościom sprawiedliwości Swoiey Pragnącym Wasz moiō Panom, mieć y za dla zadosyć uczynienia żądaniu każdego z godnych obywatelow, y mocy partykularney Propensyi, jakom wyraził, takowym nieodwłocznie medijs Februarii trwaiącym zechcą. Dla tym skuteczniey tego dowodu że nietylko swoiey sprawiedliwości omni possibili modo dogadzać pragnę, ale oraz profiteri zemcę singulari voto.

Rescriptum ad Spectabilem Magistratum Civitatis Golubensis pro eligendo Pro Consule in litem cum ordinibus et communitate eiusdem Civitatis non intrante Varsaviae die 17ma Mensis Novembris anno Domini 1754to expeditum.

Augustus Jtalius &.

Spectabilibus Pro Consuli Consulibus totiq̄ Magistratui Civitatis nostrae Golubensis fidelibus nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam, Spectabiles fidelitas nobis Dilect. Relatum nobis est per Certos Consiliarios nostros, quo modo fidelitates Vestrae post extraditas sibi Citationes ad Judicia Nostra per Collegium Scabinale, Jurium Ordinem, totamq̄ Communitatem Civitatis nostrae Golubensis ratione actoralis convulsionis Privilegiorum et Decretorum Nostrorum praesertim in puncto Electionis quamvis cum iisdem actoribus contra se agentibus in lite actuali existant, qua tamen nihil innovari liceat, nihilominus Fidelitates Vestrae anticipando Tempinum Electionis annuae, iam domuando modernum Pro consule in hanc litem non intrante, ex altero in locum Jpsius e medio sui; quem profata Causa Ordinum et Communitatis maxime afficit, et contra eum dirigitur; in Pro Consulem eligendo vota se convenire debeant, qua tali mutatione vindicationem publicarum literarum difficilem reddere velint; Supplicatum q̄ nobis est nomine et pro Parte eorundem Ordinum et Communitatis Civitatis Nostrae Golubensis, ut Jpsis hac in re pro Authoritate Nostra Regia subvenire, Bonoq̄ Publico et Regimini Civitatis eiusdem providere dignaremur; Cui Supplicationi uti aequae benigne annuentes Fidelitates Vestras uti Electores, ne Jure Electionis sua abutantur praemonendas et adhortandas esse duximus, uti quidem admonemus et adhortamus praesentis literis Nostris, ut circa proxime imminentem Electionem eos duntaxat e medio sui Candidatos in Pro Consulem eligendum Jurisdictioni Capitaneatus praesentent, contra quos Ordines et Communitas nullam exhibere querelam palam profitebitur. Facturus sunt Promissa fidelitatis Vestrae pro Gratia Nostra et officiorum Suorum debito et sub poenis contra Consulsores literarum Nostrarum in legibus Regni Sanctis. In cuius &.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Honoratum Judicium advocatiale et Scabinale Civitatis Sandomiriensis, pro diffidicatione causa Nobilis Pozonkowski Varsaviae die 27ma Aprilis 1754to emanatum.

Augustus Jtalius &.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus advocato totiq̄ Magistratui et Honoratis Scabinis Civitatis Nostrae Sandomiriensis fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et Spectabiles ac Honorati Scabini fideles Nobis Dilecti. Intelleximus ex Relatione Consiliariorum Nostrorum Nobis exposita, quo modo nobilis Joannes Chrisostomus Pozonkowski Notarius Civitatis Sandomiriensis abutens officio Notariatus sui, toties respectu domicilorum ad Judicium

Fidelitatum Vestrarum ex Instantia Instigatoris Civilis seu œconomorum cistatus, caistens Judicio Vestro se subjicere recusat, Citationesq; Mandatarium, ad Judicia Nostra assessorialia subtes fugiendo Judicium et Judicatum Fidelitatum Vestrarum exportare solet, ex his vero citationibus, Mandatis Causas in Judicio Nostro non promovet. Nos itaque bono ordini Civitatis prospicientes, Jurisdictionemq; Fidelitatum Vestrarum in suo vigore conservantes, Iidem insungimus, quatenus tam Officium Commune quam Judicium Scabinale compositum sæpe fatum Nobilem Bronkowski ex Instantia Instigatoris Civilis seu œconomorum citandum, super demeritis et abusibus indicent, comportationemq; Actorum Civilium per eundem nobilem Bronkowski sub juramento faciendam demandent, eaq; ab ipso recipiant, Inquisitiones contra eundem super excessibus reduci faciant, quid quid ex iisdem inquisitionibus devii comperium fuerit, Ipsum pro qualitate delicti puniant, abusus quoque Notariatus in quantum apparuerit, ac excessus in Officio patrati, ipsum a Notariatu amoveant, aliud subjectum huic Muneri Notiatus aptum in locum Ipsius eligant. Et si idem nobilis Bronkowski contumaciter se gesserit, Judicato fidelitatum Vestrarum parere noluerit, diffugiis et exceptionibus allaboraverit, fidelitates Vestræ non attentis exceptionibus, citationibus ad reponendum præsens Rescriptum nostrum editis vel edendis, tum Literis Salvi Conductus, vel Prosecutionibus, quæ pro matteriabilibus declaramus, cum adminiculo Brachii Capitaneatis si opus fuerit, segvestrari faciant, præsensq; Rescriptum nostrum in Omnibus ad executionem deducant. Facturæ sunt præmissa Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra et Officiorum suorum Debito. Datum d.

Rescriptum

ad Oppidum Homiane Brzesko, quatenus Incola eiusdem oppidi Conventui Hebdoviensi Religiosorum Canonicorum Præmonstratensium obedientiam præstent, et labores. Census Dationes exolvant. die 29ª Decembris anno 1754ª expeditum.

Augustus Tertius d.

Famatis Pro Consulibus Consulibus totiq; Communitati Oppidi Homiane Brzesko notum facimus: Expositum Nobis est homine et pro parte Religiosorum Canonicorum Præmonstratensium Conventus Hebdoviensis, qualiter Vos dationes, labores, ac Consuetam obedientiam juxta antiqua Inventaria per vos et Antecessores Vestros dicto Conventui seu venerus Abbati Australi Hebdoviensi præstari solitos, protervo ad præsens recusatis, ac seditiones et Conspirationes contra prædictorum Religiosorum Canonicorum Præmonstratens Dispositiones ac Jurisdictionem excitatis, variisq; in subsellis subterfugiendo solutionem, vel suppertationem dictorum onerum pendi quotannis Conventui Hebdoviensi debitorum ditis instituitis, ac non modicas expensas inutiliter causatis, exdivisionisq; per Sacræ Sedis et Nostros Commissarios expeditæ, vi cujus Proventus Census onera et labores ad mentem locationis et Ultimarii Inventarii prout ante exdivisionem Abbati Claustrali ultimario Reverendissimo olim Michaeli Wilkowski pendebantur, Conventui etiam Hebdoviensi imposterum præstari debent, contravenitis, taliterq; Debitis obsequiis et proventibus præfati Religiosi Canonici Regulares per renitentiam ac inobedientiam Vestram frustantur. Proinde vobis serio per præsentes literas Nostras mandamus ac districte præcipimus, quatenus Vos ad tenorem et obloquentiam Privilegiorum, Jurium ac Decretorum, nec non ultimarii Inventarii debita onera sufferatis, census, dationes, et alia onera per Vos retenta prædicto Conventui Hebdoviensi persolvatis, Dispositionibusq; ac Jurisdictioni totiens dicti Conventus obediatis, et juxta ultimum statum Abbatis Claustralis omnia peragatis. Facturi estis præmissa sub pœnis Corporalibus et crumenalibus. In quorum fidem præsentes manu Nostra subscriptas, sigillo Regni d.

Rescriptum ad Generosum Judicem magna Procurationis Cracoviensis ut calculum de perceptis et expensis

a Magistratu recipiat, et post causatas prosecutiones, prosequentes ad refusionem litis expensarum stringat, atq; de denegata Justitia investiget, et denegantes puniat Varsaviæ die 30ª Novembris anno 1754º expeditum.

Augustus Tertius &.

Generoso Casimiro Kuenicki Vice Procuratori et Judici Magnæ Procurationis Galoviensis fidelitr nobis Dilecto. Gratiam Nostram Regiam. Generose fidelitr nobis dilecte. Percepimus ex relatione Consiliariorum Nostrorum, quomodo in oppidis ad Jurisdictionem Magnæ Procurationis spectantibus, singulariter in Oppidis Kazimierz et Klepacz Consules et exactores in exactionibus Communitatem onerando, earundem exactionibus et reditibus communibus calculum coram Fidelitate Tua Jurisdictionem interimediam gerente reddere recusant; Justitiamq; sitientibus cum aliquo Consule Causam habentibus, iidem Magistratus non administrant, citatiq; respectu præmissorum ad Judicium Procurationis existentes, ab accessoriis appellationes interponunt, Causaq; per extraditas Prosecutoriales protrahunt, Patientesq; enervant; Qua propter succurrendo miserab Statui communitatum præfatorum Oppidorum, studendoq; Justitiæ, ac inhærendo Dispositioni Legis Publicæ de calculo coram Capitaneis per Magistratus reddendo, tum Declarationi Commissionis Nostræ injungimus: quatenus Fidelitas Tua anno quolibet circa Electionis Seniorum tempus, tam Magistratus præfatorum Oppidorum, quam Exactores et Dispensatores seu Lunares ad reddendum Calculum de perceptis Contributionibus Collectis et expensis adigat, Registraq; Perceptarum et Expensarum, trutinet, et si in eis aliquid falsum inveniatur, injuriantes puniat, et ad resarcianda damna compellat, de administratione Justitiæ sitientibus denegata investiget, et si deducta et probata fuerit, denegantes puniat, administrationemq; Justitiæ ad orbitam reducat, ne vero debiliores ex protractionibus causarum per potentiores, enventur, postquam in Judiciis Nostris Assessorialibus Prosecutiones causabuntur, Prosequentes in refusionem litis arum expensarum condemnet. Factura est præmissa Fidelitas Tua non obstantibus nec attentis quibuscunq; Citationibus mandatis ad reponendum præsens Rescriptum Nostrum edendis pro Gratia Nostra et officii sui debito. Datum Varsaviæ Die ut supra.

Rescriptum ad Generosos Supremos Ducatuum Curlandia et Semigallia Consiliarios, quo Jus ensis ferendi cum Prærogativis competentibus Nobilis Magistratus Mitaviensis Personis Conceditur Varsaviæ die 30ª Mensis Novembris anno Domini 1754º expeditum.

Augustus Tertius &.

Generosis Supremis Consiliariis Ducatuum Curlandiæ et Semigallia fidelitr nobis dilectis, Generosi fidelitr nobis Dilecti. Regiam Nostram sollicitudinem concernere existimavimus, ut de Nobis Regnoq; Nostro bene meritos Gratia ac munificentia Nostra fulciamus, ac iis, qui tam Nobis quam Bono communi Magistratus, aliaq; in Civitatibus Nostris gerendo Munia publica, fidelissima et indefessa, in Patriam præstiterunt obsequia, in Patrocinium et protectionem Nostram assumptis, Clementia Nostra æque in honore ac in exigentibus eorum facultatibus ac Juribus subveniamus. Hinc est, quod cum Nobis per Consiliarios Lateri Nostro assidentes, nomine et pro parte Nobilis ac Spectabilis Magistratus exhibitum supplicatumq; sit, ut eundem circa honoris signa et prærogativas respectu Juris et facultatis Ensis ferendi, eidem iam alias competentes, quam vis hactenus juxta morum actemporum vicissitudines, non sæpius usu observatas, Nostro singulari Rescripto munire dignaremur. Nos attente et mature ponderando quantum Bono publico ac communis referat Personas Magistratus præ reliquis Jurisdictioni Eorum subjectis Civibus circa Honoris distinctionem conservari, et antefferi, ut q; quibus cum eodem Titulo semper Nobiles reputantur eatenus. Sicq; ab sq; derogatione præcedentiæ Nobilibus Advocatis Aulicis per Leges Publicas competentis coæquari, ac quod aliis Magistratibus Civitatum Germanicarum et singulariter Prutenicarum Jus Ensis ff.

ferendi indubitanter competit, ad quæ Jura Jure tamen Ducali aliisq salvis, in hoc passu respicere non incongruum judicamus, huic Supplicationi Nomine et pro Parte Nobilis ac Spectabilis Magistratus Mitaviensis nobis exposita Clementissime annuentes, præfatum Magistratum Jure et facultate gerendi honoris causa ensis, constituimus, prout eundem præsenti huic Nostro Speciali de certa scientia Nostra emanato Rescripto Jure præfato donamus et ornamus, serio volentes ac mandantes Personas Magistratus circa hunc Honorem et distinctionem in Publicis præsertim functionibus et festivitatibus conservari, supra cæteros Civis eorum Jurisdictioni subjectos, et talitor, ut supra expressum iis, quibus cum pari titulo Nobilis uhontur coæquari. Quod Rescriptum Nostrum cum ad notitiam Generosarum Fidelitatum Vestrarum, deductum erit, hac Nostra restquvatione ac Clementissima concessione considerata dubium iis ulterius videri, non poterit propter rei novitatem, et non usum, hanc illis facultatem relinquere, prouti, ut præfatum Nobilem ac Spectabilem Magistratum, circa præsens iis concessum Jus et facultatem, integre conserventi et manuteneant, conservariq et manuteneri curent, Clementissime iisdem mandamus pro Fratia Nostra. In cuius Rei fidem præsens Rescriptum Manu Nostra subscripsimus, Sigillisq Regni et M. D. litt corroborari iussimus. Datum ut supra a.

Confirmatio Dispositionis Districtus Piltinensis in Conventu particulari laudata die 30a Mensis Novembris Anno Domini 1754o emanata.

Augustus Tertius a.

Significamus præsentibus literis Nostris quorum interest Universis et Singulis. Cum ex Parte Generosæ Nobilitatis Districtus Nostri Pilkinensis humillime Nobis supplicatum sit, quatenus Dispositiones non nullas de quibus ratione modi procedendi in Causis Restitutionum in Conventu suo Provinciali de Anno 1753o convenerunt, confirmare Clementissime Dignaremur. Proinde Nos cum Consiliariis Lateri Nostro assidentibus eo attento, quod Dispositionibus præmemoratis coram Nobis originaliter exhibitis, examinatis, et in forma probante ad acta Cancellariæ Nostræ relatis, Justitiam sitientibus, quo brevior via eius administrationem habere possent, subveniatur, Dispositiones supra allegatas approbandas et ratificandas esse duximus, prout Authoritate Nostra Regia easdem approbamus et confirmamus, et ut vim Legis perpetuæ habeant mandamus. In cuorum fidem, præsentes manu Nostra subscriptas, Sigillis Regni et Magni Ducatus Lithuaniæ communiri iussimus Datum ut supra.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Jedanensem, quo monetur, quatenus a novis impositionibus desistant, illasq extunc tollant, et minori Cancellaria Regni die 2a Mensis Decembris Anno Domini 1754o expeditum.

Augustus Tertius a.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consuli Consulibus, scabinis, atq Famatis Centum. Civis Civitatis Nostræ Jedanensis fidelibus nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et Spectabiles fidelitas nobis Dilecti. Expositum Nobis est per Certos Consiliarios Nostros Lateri Nostro assidentes, qualiter fidelitates Vestræ Contravenientes Decretis Judiciarum Nostrorum Assessorialium videlicet anni Anno millesimo Septingentesimo decimo sexto post varias Partium Controversias lato, et per Generalia Comitia Regni Anni millesimi, Septingentesimi, decimi Septimi approbato, alteri in Anno Millesimo Septingentesimo Vigesimo quinto, demum tertio Anno Millesimo Septingentesimo Trigesimo primo, obtentis, tum et Declarationi Tribunalis Thesauri Regni Generalis Radomiensis Anni millesimi, Septingentesimi Duodecimi, atq //

non obervatis Inhibitionibus tam Serenissimi Antecessoris Parentis Nostri desideratissimi, quam et Nostræ de Anno millesimo Septingentesimo Trigesimo quinto, antiqua gravamina Inquilinis fundorum Spiritualium posito itorum obstaculo vulgo Schlagbaum, viam Publicam in Scotlandiam advenientibus cum mercibus et victualibus cum inter cluserint, nuper in quadam Ordinum Civitatis sessione die vigesima Mensis Octobris Anno currentis habita a mercibus variæ speciei et materiei in Civitate emptis et in pagis Scotland, Hoppenbrug, Stolcemberg, Bischupia Gora S.te Woyciecka, Schellemuhl, Heilbrun, Langfort, Schidlitz nowy Schotland, evectis, seu exportatis, datione quasdam seu exportatis, dationes quasdam seu accisas cum gravi incolarum, fundorum præfatorum Spiritualium præiudicio, et directorum Dominorum damno imponerint; quod cum Legibus Regni nostri et libertatibus, communibus adversetur, Decretisq nominatis ac Rescriptis Nostris signanter Ultimario contraviatur. Proinde Nos ad supplicationem eorundem Consilianorum Nostrorum indemnitati Possessorum dictorum fundorum consulendo, ac providendo, Decretisq Serenissimi Parentis Nostri inhærendo Fidelitates Vestras præsenti Scripto Nostro de expressa Nostra voluntate monendas esse censimus, prout præsentibus monemus et mandamus, quatenus ab eisdem novis Impositionibus statim et ex nunc desistant, illisq tolli et abrogari curent, quarum exactionem Fidelitatibus Vestris sub gravioris animadversione Nostra, tum et sub rigore in prænominatis Decretis vallato inhibemus et interdicimus, Obstaculum seu Schlagbaum amoveri præcipimus. Facturæ sunt præmissa Fidelitates Vestræ pro Gratia Nostra et Officiorum suorum debito, aliquin si huic Nostro Mandato, et monitioni parere et satisfacere recusaveritis, Nos ad executionem rigorosam procedemus. In Cuius rei fidem præsentes manu Nostra subscriptas, Sigillo Regni Communiri iussimus. Dabantur ut supra.

Rescriptum ad nobilem Ferber Burgrabium et Consulem Gedanensem, quo requiritur quatenus Nomine Regio Magistratum præmoneat, ut Prædicantibus suis imponat ac Ipsem et, ne in Contionibus suis et Scriptis Blasphemias et iniurias contra Religionem Catholicam proferre audeant. Varsaviæ die eadem eiusdem emanatum

Augustus Tertius.

Nobili Ferber Burgrabio Nostro et Consuli Gedanensi fideliter nobis Dilecto Gratiam Nostram Regiam Nobilis fideliter nobis Dilecte. Ex probatis coram Nobis Testimoniis intellexim us quendam in Civitate Nostra Gedanensi Prædicantem Nomine Lincatum Barting, adeam devenisse audaciam ut non vereretur contra Religionem Nostram Catholicam in Regno hoc dominantem effrenata licentia publice expulpito debacchari, blasphemiasq proferre præcipue in Dominica Octava post Trinitatis, prout in Summario Ipsius impresso Gedani Anno nunc Currenti folio 392. annotatur. Proinde cum talia scandala, invitationes et iniurias Religioni Orthodoxæ illatas pati minime debeamus, Fidelitatem Vestram requirimus, quatenus Nobili ac Spectabili Magistratui Gedanensi, cuius interest excessus eius modi non modo arcere, sed et castigare, mentem Nostram probe deferas, pœnas debitas de hoc excessivo Prædicante Barting omnino exigas, et ne amplius Pulpitum ascendere audeat, Officio Prædicationis privetur, ac Urbe pellatur. Ipsumq Nobilem Magistratum Gedanensem Nomine Nostro præmoneas, quatenus in posterum Prædicantibus suis imponat, ne in Contionibus Scriptisq suis præter Doctrinam Christianam, aut moralem blasphemias unquam, aut iniurias contra Religionem Nostram Catholicam, eiusq Caput in Terris visibile Summum Pontificem Romanum proferre audeant, tum ne in Typographia prætacti Nobilis Magistratus Scandalosa eius modi scripta imprimantur, sub gravi animadversione Nostra. Facturæ id fidelitas Vestra pro Gratia Nostra et Officii sui debito. Dabantur Die et Anno quibus Supra Augustus Tertius q.

Privilegium quo Pueri et Puellæ in Domo Pauperum Gedanensi vulgo Spendhaus educati pro natis ex legitimo Thoro declarantur, atq; dicta domus Jura et Libertates confirmantur Varsaviæ ex maiori Cancellaria Regni die 7te Mensis Decembris anno Domini 1754to expeditum.

Augustus Tertius &.

Significamus &. Quia libenter quævis egregia ac salutaria Instituta, Provida Patersnaq; Nostra cura fovemus et complectimur, gratum nobis omnino fuisse de Statu Publicarum ædium in Veteri Civitate Gedanensi ad ripam fluminis Raduniæ Anno Domini 1699. extructarum quæ dicuntur Spendhaus plenius informari, intelleximus vera, eaque maximi momenti emolumenta, quæ exinde in Salutem Publicam proficiscuntur; Domus ista quæ peranteq; ultraq; ducentos Annos celebrato Instituto elemosynas dispensandi p. Dem spendo ambiesi originem debet non solum protervam impudentemq; mendicitatem refrenat, pigrosq; et dissolutos homines ab pernitiosissimo otio ad labores adigendo Civitatem ab importunitate eorum liberat, sed etiam vere egenos et de quorum summa inopia facta prævia Inquisitione constitit, collata quovis mense stipe sublevat. - Imprimis vero Laude dignum Institutum hoc duximus, quod præterea ad afflicta et orbata Juventutis rationem habet: recipit, alit, vestit, ed ad vitam Christiano dignam instituit, magnam multitudinem utriusq; Sexus Infantium vel Parentibus Orbatorum, velita inopum, ut omni suorum auxilio privati, aut miseris pereundi necessitas imposuisset, aut per plateas discurrendo, vita et optima ætas mendicitate perdenda. Cumq; sæpius accidat, quod miseri Pueri Puellæq; de quorum legitimis natalibus non constat, recipiantur, ex hoc vero in Domum præfatam insignem gravemq; molestiam ac perpetuam curam et sollicitudinem redundare compertum est, præsertim quod Pueri, venientibus annis, ob deficiens de nativitate legitima Testimonium, inde ad honestum quod etiam officium exire nequeunt. Exinde igitur factum est, ut cum nunc Salutare hocce Institutum non nulli Consiliarii Latere Nostro assidentes Nobis commendassent, pro Nostra in miseros gratia dandum, hoc et Nostra misericordia, et consiliariorum Nostrorum Intercessioni, et supplicationi illorum, qui huic Domui præfecti sunt, existimavimus, ut omnia Jura, Ordinationes, Prærogativas Privilegia, exemptiones et libertates, quibus in præsenti Domus hæc gaudet, pro Nostra Regia Authoritate approbaremus, simulq; ut Publica hæc Domus das Spendhaus benignitatis etiam Nostræ habeat monumenta, eandem Specialibus libertatibus atq; Prærogativis exornaremus; ita videlicet, ut quilibet Infans utriusq; Sexus, qui in Domum hanc receptus, et in ea educatus fuit, sive de ejus legitimis natalibus constet sive non, eo ipso quod ibidem commoratus est, pro legitime et honeste nato ac ingenuo haberi, et quidem Puer a nomine in addiscendis tam liberalibus, quam Mechanicis Artibus sub præcerta dubiæ vel illegitimæ nativitatis, impediri, vel ab iisdem arceri debeat: ubi ergo pueritiam excesserit, enutriendus tradatur, qui in disciplinis a Magistris contuberniorum et artium suscipiendus sub mulcta ducentorum aureorum Hungaricalium. Nos enim ejusmodi omnes Pueros et Puellas, quia mq; in Domo præfata educati fuerint, dum fieri possit, ut ibidem et legitime nati ob ingenios etiam demortuos Parentes in probatione legitimæ nativitatis succumbant, ex benignitate et plenitudine Potestatis nostræ Regiæ, legitimos creamus, et honestos pronuntiamus esse, neq; aliter eos omnes ubiq; excipi et tractari, atq; intelligi a quopiam volumus, quamvis sint ex claris, notis, honestis et legitimis procreati Parentibus. Liceat porro Pueris ex disciplina dimissis artes et officia quæ didicerunt libere et sine ullo impedimento aut exprobratione in servitio apud Magistros tanquam Sodales constituti profiteri, et deinde ubi ipsi Magistri facti sunt eadem plane, ut reliqui ejusdem Artificii vel officii, Magistri exercere, Tyrones docere, Sodalesq; sibi adjungere et conducere, ita ut omnibus Juribus Prærogativis //

Immunitatibus, quibus legitimi gaudent, utantur, fruantur, quia et ad honores et officia tam Ecclesiastica quam saecularia obeundâ eos habiles et idoneos esse nonnunciamus. Audentes Paginam huius Indulti nostri infringere, aut praefatos Pueros et Puellas iniuria afficere mulctam ducentorum aureorum partim fisco, partim Domui, à dispensatione elemosynarum das Spenhaus dicta applicandam incurrent, non solvendi, poenam luerit Carceris. Ne ergo dictis Pueris Puellisve, vel circa officia iis Civium, vel contrahendum Matrimonium aliquid impedimento sit, muniendi erunt Testimonio à Nobili et spectabili Magistratu Gedanensi in hanc formam, quâ orphanis et Pupillis in Orphano trophio ibidem existentibus succurritur. In cuius rei fidem Privilegium hoc Manu nostra subscriptum, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die et Anno quibus supra.

Privilegium pro erigenda Typographia Generoso Laurentio Mizlero Sacrae Regiae Majestatis Consiliario Aulico et Medico Varsaviae die 9a Decembris 1754to Anno Datum.

Augustus Tertius &.

Significamus &. Quia Generosus Laurentius Mizlerus in Aula Nostra Consiliarius et Medicus, Philos: et Med: Doctor submissé a Nobis petiit, ut sub Nostro Privilegio Authoritate et Protectione Typographiam pro suo maxime usu aliorumq; erigere possit, eo gratius Regiam Nostram Gratiam ei facimus, quo magis iam pro incremento Literarum in Polonia laboravit. Cumq; gratum Nobis sit Nostro sub Regimine felici scientias artesq; liberales magis magisq; in Polonia excoli, non parum etiam ad scientiarum Incrementa Maiorum Typographiarum numerus conferat, dicto Generoso Laurentio Mizlero permittimus et concedimus, ut Nostra sub Authoritate et Protectione Typographiam pro suo aliorumq; usu erigere ac possidere possit, iubendo simul, ne ullum librum vel Scriptum in Typographiam suam imprimi curet, in quo vel contra Religionem Catholicam, vel Rempublicam Polonam, contrarium quid, vel maledictum sit, sub poena amissionis Privilegii et insuper arbitraria secundum Magnifici Regni Cancellarii Judicium, neq; quae ad Publica Regni negotia spectant, et Reipublicae nomine imprimuntur, in quam in sua Typographia, ut imprimantur, vel reimprimantur, audeat, quo Privilegio soli Reverendi Patres Scholarum Piarum gaudeant. Praeterea volumus ut Typographia Mizleriana nullo tempore, si illius fundator sine liberis moriatur, sive Caduco ad alienas veniat manus, sed ut Haeredes Ipsius ab intestato, vel vi Testamenti omnia eius Bona et Typographiam succedant, etiam si extra Regnum degant. In cuius fidem praesentes Manu nostra subscriptas, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum ut Supra.

Rescriptum Sacrae Regiae Majestatis ad Generosos Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiae et Semigalliae Monitorium ne demandatam dislimitationem inter Bona Ducalia Fuhrs et Haereditaria Wendsau ulterius retardent. Varsaviae die et Anno expeditum.

Augustus Tertius &.

Generosis Consiliariis Ducatuum Curlandiae et Semigalliae fidelibus nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fideles nobis Dilecti. Accepimus ex Relatione certorum Consiliariorum nostrorum Lateri nostro assidentium ad Controversias ac differentias, quae iam plurimis ex Annis ratione finium et certarum Possessionum inter Bona

Wendsau cum attinentiis et pertinentiis Wipen, anteri anteriori tempore secundum Privilegia Nomina sortita sunt, et Bona Ducalia Fuhrs dicta interceserunt, tornendas et iuste diriment as a Fidelitatibus Vestris tam ex parte Domus Ducalis, quam ex Parte Generosæ Benigne Agnesæ Viduæ Baronissæ Koenne Hereditariæ Possestricis Bonorum Wendsau et pertinentium secundum Legum Praescripta certos Commissarios denominatos ac constitutos esse, et licet tertius iam annus agatur, quo primus Terminus Commissioni dictus fuerit, à Commissariis vero pro Domo Ducali inchoatus iam actus Commissorialis in aliud tempus prolongatus, et tandem iterum à Commissariis utriusq; Partis Coniunctim progressui et Prosecutioni Commissionis demandatæ, post longum intervallum Dies Vigesima quinta Septembris huius Anni indictus fuerit, a Fidelitatibus Vestris, ad supplices literas Generosæ Baronissæ Koenne talem resolutionem Datam esse, quia in Statu Termino Actum Commissorialem continuare interdictum est, quia novus Advocatus fisci de differentiis ac controversiis se prius informare, et de super ad fidelitates Vestras referre demandatus sit, quo facto videndum anne pro avertendis ulterioribus expensis ad amicabilem compositionem res reduci possit. Cessante autem Complanatione tempore proximo Vernali Commissarios in Causa certo continuare oporteret. Nunc vero Generosam Baronissam Koenne pro certo comperisse, quod Advocatus fisci sine necessitate novam remoram iniicere moliatur, quia praetenderet ut prius delineatio geometrica, situs locorum et ad iacentium ab huius artis gnaro adornaretur, ideirco illam satis Causæ timendi habere, ne iterum Prosecutio Commissionis hac intentione impediatur, ac impatientes in longum tempus cum irre parabili suo impendio ac damno protrahi etur, hinc praeadmonendo Fidelitates Vestras, ne hanc remoram admittant, sed continuationem Commissionis procurent, et Authoritatem suis Commissariis attribuendo, ut soli procedant si Commissarii a Parte Domus Ducalis aut nollent procedere, aut Mandato remoratorio impedirentur, supplicasse. Nos itaq; Supplicationi illi tangm æquæ ac iustæ benigne annuentes Generositas Fidelitates Vestras serio admonemus, ne ullo modo Terminum intempus proximum vernale promissum impedire, aut mandato quodam remorari suscipiant, ut potè Generosis Commissariis a Parte Generosæ Baronissæ Koenne constitutis in hunc imperatum Contraventionis Casum plenam Authoritatem attribuimus, ut si Generosi Commissarii à Parte Domus Ducalis aut nollent praefatum Terminum indicere, aut in illo Termino emanerent, aut Terminum vel proprio motu vel mandato desuper a Fidelitatibus Vestris licet sub Nostro Nomine accepto, iterum dilaturi essent, soli ex Praescripto Constitutorum suis in Causa, et quidem illegaliter innotescato termino procedant et controversias decidant ac definiant, appellatione tamen à definitivâ salva. Pro Gratia Nostra Regia In quorum fidem praesentem.

Fundamenta principaliora, quibus innititur Terrarum Prussiæ Immunitas à Theloneis et Vectigalibus.

1o Privilegium Culmense à Magistro Ordinis Theutonici Hermano, a Saltza Terris Prussiæ 1233 concessum, diserte verbis disponit: absolvimus nonsolum praedictam Terram ab omni penitus Thelonei exactione, et ne praemissæ Constitutiones, Promissiones, et Pactiones ab aliquo Successorum Nostrorum infringi valeant, aut mutari, praesentem Paginam Conscribi fecimus. Cui quidem immunitati cum tractu temporis Ordo derogare vellet, nova passim instituenda Telonea hoc ipsum attentatum subsecutæ successionis non postrema ratio fuit.

2o Privilegium Incorporationis Divi Casimiri de Anno 1454 sequentia Continet: Ut au-

tem Nostræ Liberalitatis æquitatis, et Justitiæ dictam sentiant, in Universos et quemlibet Eorum effusam, et in Mutationem Principum commutatam, et sublatam deprehendant oppressionem, daciam, quæ in vulgari Spunzekl dicitur, item omnia alia Thelonea, in aquis et Terra nova et antigua observantia in Terris dunta xat Prussiæ quomodolibet constituta, Regia munificentia tollimus, abrogamus, deponimus, ac solutionem eorum perpetuis temporibus dimittimus et relaxamus, nullo unquam tempore per Nos aut Successores Nostros Poloniæ Reges quæcunq̃ causa et occasione instituendam aut imponendam.

3ᵒ In sub secuta pace inter Regem Poloniæ Casimirum, et Magistrum ordinis Ludovicum ab Erichshausen Anno 1466ᵒ conclusa, expressis verbis stabilitum, nulla Thelonea deposita, gabellas, foralia q̃ in Terris Prussiæ et Dominiis eius subjectis impositum iri, tam in Terris quam in aquis.

4ᵒ Imo idem Rex Marienburgi 1476 expressam dedit Cautionem in verbis sequentibus: Terras Prussiæ ab oneribus quibus vis et datiis inconsuetis quibus cunq̃ appellentur nominibus, quæ Magistro et Ordini Eorum dare cogebantur, Ipsas liberamus.

5ᵒ Porro in pace perpetua inter Divum Sigismundum primum et Marchionem Albertum 1525 Cracoviæ inita, expresse cautum, quod nulla Thelonea, depositiones vel alia gravamina in Terris Prussiæ contra antiquam Consuetudinem et Privilegia ab ulla Partium institui debeant, si vero ab alterutra Partium a tempore Transactionis Regis Casimiri essent instituta, ea quæ Convento Anno 1529. renovata in his verbis: liberum transitum et viam cum suis mercantiis ac frumentis sine impedimento et angaria, per Terras, Maria, Aquas, et flumina dabimus.

6ᵒ Cumq̃ Anno 1592. exactio fordanica introduceretur, hacq̃ occasione Civitas Thorunensis, quamvis ad illud Theloneum nullatenus pertinens, variis tamen modis, exagitaretur. Sigismundus Tertius non solum Anno 1598 per Rescriptum Majores Civitates harum Terrarum ab hoc Theloneo Aquatico prorsus immunes declaravit verum etiam Anno 1603. severe Mandato prohibuit, ne amplius ullo modo divexarentur, sed potius Terræ Prussiæ in suis antiquis Consuetudinibus et Prærogativis conservarentur, simulq̃ immunivit, ut abolito Juramentorum abolito Officiales Thesauri soli attestationi Magistratus intuitu mercium acquiescerent.

7ᵒ Idq̃ plane ad exemplum Gloriosissimorum Suorum antecessorum Sigismundi Augusti et Stephani Regum ille enim in editis et anniversalibus de annis 1562, 1569 et 1570, nec non in Privilegio 1552 Thorunensibus speciatim concesso, hic vero in Tractu Portorii Anno 1588 cum Civitate Gedanensi concluso, eandem a Theloneis libertatem denuo corroborarunt et confirmarunt, ita ut circa eius modi corroborationem eodem ad Privilegium Casimirianum totam Prussiam complectens provocarent.

8ᵒ Nec recentiora desunt Regia Protectionis circa immunitatem a Theloneis præsertim fordanico Terris Prussiæ Clementissime præstitæ, testante Præscripto Divi Vladislai de anno 1635. et Divi Augusti Secundi die 19ᵉ Maii Anno 1721. emanato, quo ultimo Civitati Thorunensi sub prætextu generalis Thelonei in Consilio Magno Anno 1710. sanciti variis modis aggravatæ benignissime succurritur, liberaq̃ deffinitatio Civibus Thorunensibus ad normam et formam Immunitatum et Privilegiorum Terrarum Prussiæ solennitèr confirmatur.

9ᵒ Pariter Serenissimus Rex modo feliciter regnans in Pactis Conventis §40. Commercia incolarum Prussiæ, simul Urbium et Oppidorum huius Provinciæ, iuxta mentem Privilegii Incorporationis Anno 1454. ab omni vectigali tam terrestri quam fluviali et præcipue in Camera fordanensi immunia futura solennitèr appromisit.

10ᵒ Quo telo porro, quave Industria Status et Ordines Terrarum Prussiæ, eandem a Theloneis immunitatem ceu Puncta Libertatum suarum et eum qua Prussi, iuxta verba reciprocæ sponsionis, ad Thronum Regium accesserunt, defenderint, innumera lauda imprimis de anno 1671, 1713, 1730, //

et 1771. pariter et Instructiones et Responsa Legatis Regiis data abunde eminent.

11o Eidem Immunitati Terrarum Prussiæ in Pactis Velaviensibus inter Serenissimum Regem Joannem Casimirum et Electorem Brandeburgicum Fridericum Wilhelmum anno 1657to S. S. prospectum in verbis sequentibus: Commercia inter Regnum Poloniæ et Magnum Ducatum Lithuaniæ et Ducalis Prussiæ Incolas libera erunt et secura, in Dominiis vero Utriusq; Partis nulla nova Theloneorum onera tam Terrestria quam maritima, quæ ante hoc bellum non fuerunt, ingravamen cuius libet imponantur, quod si aliqua ejusmodi de novo imponenda aut augenda videbuntur, id Partium Consensu fiat.

12o Et hisce quidem recensitis Juribus, Pacisq; Instrumentis Inclyta Res Publica toties quoties ex Parte Prussiæ Brandeburgicæ, nova introduci voluerunt Thelonea semper tutata est, prout hoc plus simplici vice nimirum anno 1639. 1644. 1645. et 1716 factum esse, ex monumentis Historiæ facile demonstrari possit.

13o Ita plane ut si a Parte Reipublicæ, vel sub eius quasi Nomine contra allegata Jura et pacis Instrumenta nova in Terris Prussiæ inde ducta fuerint Thelonea, vel quod unum idemq; est, ab Incolis Prussiæ ex Prussia sua in Prussiam modo, secundo modo adverso flumine Vistulæ tendentibus Fordani aut alibi species Tributi aquatici, sub quo cunq; id fiat prætextu aut Titulo cum nominarem non varient, exactum fuerit, verendum omnino sit, ne labe facta semel robore et vigore Pactorum, ad imitationem mali exempli in Prussia quoq; Brandeburgica Ripparq; Vistulæ adjacenti, similes novitatis et exactiones introducantur, cum ingenti tum Terrarum Prussiæ, tum omnium Agricolarum ibidem præternavigantium jactura, nimisq; sero tum pararetur medicina malo, quod jam in herba sisti opprimiq; potest.

Expositio Juris Supremi Dominii Regum et Regni Poloniæ in integro flumine Vistulæ.

1o Terras Prussiæ jam ab initio Seculi Undecimi Regno Poloniæ obnoxias fuisse, ac in fide Regni ducentis prope annis permansisse exterorum etiam Historicorum Testimoniis satis notum est. Cum vero ad initium Seculi Decimi Tertii gens hæc, quæ metu in officio prioris districtus Bellis Civilibus Regni vires continueri non poterat, sed ingenium vidisset, occasionem præbuit Conrado Duci accersendi milites Theutonicos cum quibus pro donata eis Terra Culmensi, Pacta anno 1230o inita sunt his Conditionibus: Ut contra Prussos sedulo bellum gererent, ubi vero eos domuissent, ut Culmensem Ditionem redderent, Ceteraq; quæ de Barbaris cepissent, arbitrio bonorum Virorum ex æquo secum, sive cum Posteris suis partirentur, contra Polonos nihil hostile tentarent et hæc omnia Pacta sunt sub pœna amissionis bonorum: Hæc ideo præfari placuit, quod in omnibus pene quotquot in Publicum prodeunt, Jurium quorundam Aulæ Berolinensis assertionibus ad antiquissimas quasq; Ordinis cum Regno fœderum tabulas fiat provocatio, et passim ex conventionibus per subsequentia Pacta jam abrogatis, rationes præsentis Status deducuntur. Hæq; regens admodum in his Aulæ Berolinensis expositionibus mentio Conditionum pacis anno 1349. inter Casimirum Magnum et Joannem Tutonicorum Magistrum Ordinis initæ, quibus constitutum erat, ut in Turris Cujaviæ medius Vista sive Alveus eius pro granitie haberetur. Tum vero vel maxime instauratur, ac finitis repetitionibus ob oculos ponitur Fœdus anno 1436to inter Vladislaum Jagiellonidem et Paulum de Rusdorff Magistrum et Ordinem Conclusum, in quo dicitur quod deinceps medius Vista esset limes inter Regnum Poloniæ et Terras Magistri et Ordinis Prussiæ.

2o Verum enim vero, prout varia Crucigerorum fortuna varie eorundem definibus Prussiæ

cum Regno intercesserunt: Conventiones, usq; dum Anno 1466. solenni Tractatu plusquam ducentis Sigillis consignato inter Casiminum Quartum Regem Poloniæ et Ludovicum de Erlichausen Magistrum et Ordinem pax certa coaluit, qua Supremum et absolutum Regum et Regni Poloniæ in utramq; Prussiam orientalem et Occidentalem cum fluviis, Mari, Insulis &c Jus recognitum, et Magister Ordinis se esse vasallum et subditum Regis et Regni Poloniæ, ut sui Naturalis legitimi et Supremi Domini interposito fidelitatis et subjectionis corporali Juramento professus est. Cum vero deferna lege huius fœderis omnes anteriores inter Regnum et Magistros ac Ordinem Transactiones irrite declaratæ sint, ut sonant verba Tractatus. non obstantibus quibuscunq; aliquas per præsentem Unionem et fœdus cassamus, abolemus, tollimus, extinguimus, et mortificamus illisq; perpetuo derogatum esse volumus et derogamus &c. itaq; ut in præsenti de Dominio fluminis Vistulæ, sic in aliis de ducta dimitum Controversiis ab hoc Tractatu anni 1466. incipiendum est. cum alia omnes factæ ni antecessum Inscriptiones, pro nullis reputari debeant, ut ex ad ductis Verbis huius fœderis clare patet.

3o. Jam vero ab anno 1466. quo Supremum Regum et Regni Polonia in Utramq; Prussiam Jus Jure iurando a Crucigeris recognitum est Dominium, integri fluminis Vistulæ semper penes Regus et Regnum Poloniæ fuisse, et Post Magistros Ordinis Duces Prussiæ nullum exercitium proprias Rates in hoc flumine deducendi habuisse, sed Capitaneos Neoburgenses pro Rege et Regno Jus hoc Traiectus exercuisse, fatetur utiq; Aula Berolinensis: quare si alia pro Parte Regum et Regni Poniæ Juris huius non extarent documenta, ipsa tane præscriptio sufficeret.

4o. Nullum Duces Prussiæ habere Jus ad rates proprias in Vistula deducendas palam professus est Georgius Fridericus Marchio onolsbacensis Alberti Friderici Curator, instituta Anno 1594 cum Capitaneo Neoburgensi Conventione ripatica, ut pro damnis ex appulsu pontonum in altera parte ripæ, quæ ad Prussiam Ducalem pertinet illatis Portus Grossus Præfectis Insulæ Sanctæ Mariæ exolveretur. Subsecuta deinde fuit brevi altera de eodem negotio Transactio, ut nimirum loco Portii grossi summa trium Marcarum id est duorum Thalerorum annuatim penderetur; Nulla ibi de Jure in Vistulam mentio iniecta est, quod si de Dux habere scivisset, non tam facili negotio, tamq; exili pretio illud Reipublicæ cessisset.

5o. Primus itaq; Controversiæ huius, de qua nunc agitur, author fuit Fridericus Wilhelmus extructis anno 1659. in Vistula propriis Ratibus, sed brevi de hac sua pretensione nulli fundamento inniti coactus fuit, cum enim Dominium integri fluminis Vistulæ ab anno 1466. ad sua usq; tempora penes Regnum constanter fuisse, illi constitisset, et in Pactis Velaviensibus cautum esset, ut Prussiam iis finibus circumscriptam quibus Electores illam olim Jure feudali possidebant, teneret, Jus Regni nuper integrum flumen Vistulæ anno 1662. per Legatum suum Baronem de Hoverbeck recognovit, neq; aliter executio Tractatus Velaviensis subsegui potuisset, cum enim Elector traditionem Elbingæ vigore Pactorum Bidgostiensium, nec non traditionem Supremi in Prussia Juris exposceret, et inter Causas non concessæ nec concedendæ huius traditionis hæc quoq; obiiceretur, quod Anno 1659. novo exemplo propriis ratibus suos ac aliorum exercitus per Vistulam traduci fecerit, ac pro triennio illius traiectus pensionem 288. Thalerorum et Unius Marcæ exegerit, atq; ita Pactis ipsis contravenerit, in quibus dicitur: Ducatum Prussiæ iis finibus circumscriptum, quibus Serenissimus Elector illum olim Jure feudali possidebat, teneat, et ne quid quam in Contrarium attentabunt, aut innovabunt: Fridericus in quam Wilhelmus cassata locatione traiectus Vistulæ Conventionem Ripaticam anno 1594. initam //

ratam habuit, qua Dominium integri fluminis Vistulæ cum Jure Trajectus illius, ad Regnum pertinere recognitum est, et tantum pro damnis ex appulsu Pontonum in Parte ripæ ad Prussiam Ducalem pertinente illatis, pensio duorum Thalerorum annuatim solvendorum constituta est. Quam quidem Pensionem Fridericus Wilhelmus eodem millesimo, Sexcentesimo Sexagesimo Secundo Anno. Brovario Civi Nebravien si eiusq; Hæredibus destinavit. Definitum igitur iam pridem hoc Negotium est, nullumq; Jus Aulam Berolinensem ad Medietatem fluvii Vistulæ habere, ex memoratis Transactionibus abunde constat.

Objectiones quedam Aulæ Berolinensis.

1a. Objicitur Fœdus Anni 1466. quo anteriores inter Cruciferos et Regnum Transactiones, maxime in quibus de Medietate Vistulæ fit mentio, irritæ reddita sunt, hoc in quam Fœdus anni 1466. Cassatum esse Fœdere 1525to inter Sigismundum Primum, et Albertum Marchionem Brandeburgensem mito;

b Hæc abrogatio constare deberet ex Verbis Fœderis anni 1525to, ubi tamen Cassationis Fœderis anni 1466. nulla est mentio, quinimo hi duo Tractatus tam in omnibus similes sibi sunt, ut idem omnino esse videantur. Idem Tractus Terrarum cum suis limitibus qui Anno 1466 a Casimiro IV. Rege Polonicæ Ludovico de Ellichausen et Ordini Lege beneficiaria addicti fuerant. Anno 1525to a Sigismundo Rege Alberto Marchioni Brandeburgensi in Feudum collati sunt: eadem utriusq; S: Ludovici et Alberti: ut Vasalli et Subditi erga suum naturalem legitimum et Supremum Dominum / Regem et Regnum Poloniæ / subjectionis et fidelitatis obligatio, iidem inter Orientalem et occidentalem Prussiam / ut verba Privilegii exprimunt Termini constituti: eodem modo Juribus supremi in utraq; Prussia Imperii tum directi et utilis Dominii Regum et Regni Poloniæ cautum est, cum itaq; ea omnia quo ad Articulos Principales quæ in Pactis anni 1466 continentur, in Pactis anni 1525 expressa sunt quomodo Fœdus anni 1466. Pactis anni 1525. ut asseritur abrogatum est, nemo qui utrumq; Fœdus legerit nunquam intelliget. Objicitur

2o. Sigismundum primum anno 1529. Fœdus anni 1436. inter Paulum de Rusdorff et Wladislaum Jagiellonidem initum confirmasse, in quo fœdere anni 1436 dicitur, quod Jsemedius Vista erit Limes inter Regnum Poloniæ, et Terras Magistri et Ordinis Prussiæ ex quibus verbis patet ius Prussiæ orientalis ad medietatem dicti fluminis Vistulæ.

c Sigismundum Primum in hac Confirmatione Pacis cum Alberto Duce minime innovasse cum tantum duntaxat Articulum Litterarum circa lacum Melvo apud flumen Osa 1436 datarum, in quibus limites Samogitiam et Prussiam descripti sunt. In quo præfatum Regem Sigismundum rem suam præoculis habuisse, patet ex Literis eiusdem ad Albertum Ducem eodem anno datis in quibus dicit se reperisse in præfato 1436to pacis Privilegio, granities inter suum Magnum Ducatum Lithuaniæ et Prussiam accurate descriptas, velleq; renovationem pacis cum illo instituere, ut præfatum Articulum limitum inter Lithuaniam et Prussiam Eidem Privilegio inseret. Jtaq; vigore pacis 1525to minime ubi cautum est. Quod Dux Prussiæ omnibus Privilegiis et Literis huic Contractui repugnantibus in perpetuum renuntiare, et ea in Manus Regiæ Majestatis consignare debet. Si autem quicquam in eius modi Privilegiis Contineretur, quod huic Transactioni non repugnaret sed Duci Prussiæ et Terris occasione finium necessarium esset debebit Majestas Regia eiusdem Tenoris sub Literis, et sub Sigillo Majestatis suæ ea demum concedere. Nec quidquam aliud præter Limites inter Samogitiam et Prussiam in hac renovatione Pacis 1529ni fata continetur. Limitum enim quibus orientalis Prussiæ ab occidentali distinguitur, ne mentio quidem in hoc Privilegio iniecta est, cum hi limites fœdere 1525to cum //

Alberto Marchione inito renovati et confirmati fuerint. Aliter enim cui persvasum erit Sigismundum Legem Principem longe Prudentissimum recuperatam tot bellis Prussiam ultro et sponte sua amittere voluisse, quod utiq; fecisset, si limites anni 1436 quo tempore tota Prussia Crucigeris paruit ratos habuisset.
Obiicitur 3us. 1o quod in tractu 1466. in descriptione portionis Teutonicorum Equitum facta esset mentio Aquarum sub quibus haud dubie Vistula comprehenditur. 2o Quod in foedere 1525to dicitur dictum erit directuras per Terram in fluminibus et in mari fieri utile visum erit stabilire 3o. Quod in literis Investitura Sigismundi Augusti 1569e date expresse habet flumina Piscaturas, aquas, aquarumq; decursus ideoq; illas quondam Magistri Generales et Ordo habuere.
A Mirum tamen est quod neq; Ludovicus de Erlihausen Magister Generalis Ordinis verbum hoc Aquarum in Privilegio anni 1466. expressum, neq; Albertus Senior punctum foederis 1525to de directuris in fluminibus, neq; Albertus Fridericus verba inundationis 1569e flumina aquas et Vistula intelexerint, sed potius de Minoribus fluviis cum ut iam multoties dictum est, ab anno 1466 nulla unquam de hac medietate fluminis Vistulæ Ducali Prussiæ asserenda, mentio facta legitur.

Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Thorunensem, quo permittitur continuatio extruendi Oratorii Sociis augustanæ confessionis ad normam Domus, non autem ad normam Templi Varsaviæ die 13a Mensis Decembris anno Domini 1754to expeditum.

Augustus Tertius &.

Nobilibus et Spectabilibus Pro Consulibus Consulibus, totiq; Magistratui Civitatis Nostræ Thorunensis fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Nobiles et Spectabiles fideles nobis Dilecti. Intercesserat Rescriptum Nostrum in anno 1743. Mense Julio, occasione ædificationis Templi ad fidelitates Vestras directum. Quo mediante continuationem eiusdem cœptæ structuræ inhibueramus, hac itaq; Inhibitione Nostra stante cum sparsus fuerit rumor, acsi cœptum olim Templum rursus perficiatur, ea propter subalternis Rescriptis anno proxime præterito 1753 extraditis nominatum opus, ne ulterius perficiatur suspenderamus, resolutionemq; Nostram respectu præmissorum, et determinationem ad felicem Nostrum in Regnum adventum differeramus. Cum itaq; tam ex Relatione Consiliariorum Nostrorum, quam ex supplici libello fidelitatum Vestrarum Nobis humillime intimato, informatissimus, quod Collegium Mercatorum Loci Publici Silva vocitati, quem Socii Augustanæ Confessionis sub præsentia Commissionis anni 1724 pro excipienda Oratione ex exercitio Evangelicæ Religionis occupaverunt, et hucusq; occupant restitutionem urgeat, et ut idem locus Publicus Silva dictus pristino usui restituatur, instet, ac ea propter in fundamentis ante hac iactis non Templum sed ædificium, quod externe omnem formam Domus in fenestris et Portis habiturum sit, pro transferendis de Loco Silva devotionibus, superstrui Fidelitates Vestræ intendant, quo circa anteriora Rescripta Nostra extructionem Templi inhibitoria, Domum sive Oratorium sine forma Templi extruendum aspicere non posse declaramus, permittimusq; Fidelitatibus Vestris Oratorium pro usu Sociorum Augustanæ Confessionis externa formam Domus in foribus et fenestris habens, continuare, perficere, et uti sub eadem libertate, sub qua Silva non obstantibus quibus vis Inhibitionibus, nec iisdem attentis, illudq; ædificium Silva vocitatum, Publico Civiliq; usui pristino, pro commodo præsertim Mercatorum, quatenus restituant injungimus, secus fidelitates Vestræ non facturæ pro Gratia Nostra. In quorum fidem præsentem &.

Reskrypt do Urodzonego Xięzcia Lubomirskiego Starosty Zmiewskiego, aby niebronił Chrostow

do Tamy Montanskiey w Starostwie Swiewskim w Warszawie dnia 13. Grudnia 1754. roku expedyowany.

August Trzeci &.

Urodzonemu Jakubowi Ksiązcin Lubomirskiemu Staroscie Swiewskiemu Uprzeymie Nam Milemu Urodzony Uprzeymie Nam Mily. Nie tayno bydz powinno Uprzeymosci Waszey iak z wielkiemi nakładami Montanska Tama po większey części wystawiona iest, bez ktorey reparacyi defluitacya zboz do Gdanska zginąc by musiała była, do mydłkow zas tak znacznych przyczyniło kuporanie na faszyny chrostow, a zatym aby dalszych ochronic, żądamy po Uprzeymości Waszey, y mieć chcemy, azebyś na dokonczenie zupełne pomienionej Tamy w Starostwie Naszym Swiewskim wolnego chrostow z ktore wprzodkim czasie odrastać zwykły z rąbania bez żadney zapłaty, czyniąc to dla Dobra Pospolitego niebronił, y dozorcy tegoż Starostwa niebronic kazał, y żadney w rąbaniu chrostow na myrzey wyrażoną Publiczną potrzebę trudności albo oppozycyi nieczynił, y czynic nie kazał. Spodziewamy się iż Uprzeymość Wasza zachowasz y wykonasz to wszystko dla łaski Naszey krolewskiey y powinności swoiey. Na co dla lepszey wiary ręka się własna podpiszemy &.

Reskrypt w sprawie Materyi do Wielmożney Bielinskiey Starościny Sztumskiey w Warszawie dnia 13. Miesiąca Grudnia Roku Pańskiego 1754. expedyowany.

August Trzeci &.

Wielmożney Tekli z Popławskich Bielinskiey Woiewodziny Chełmińskiey Starościny Sztumskiey Uprzeymie Nam Miley. Wielmożna Uprzeymie Nam Miła. Nie tayno bydz powinno Uprzeymości Waszey iak z wielkiemi nakładami Montanska Tama po większey części wystawiona, bez ktorey Reparacyi defluitacya zboz do Gdanska zaginąc by musiała była. Do mydłkow zas tak znacznych przyczyniło kuporanie na faszyny chrostow. A zatym aby dalszych ochronic, żądamy po Uprzeymości Waszey y mieć chcemy, azebyś na Dokonczenie zupełne pomienionej Tamy w Starostwie Naszym Sztumskim wolnego chrostow z ktore wprzodkim czasie odrastać zwykły z rąbania bez żadney zapłaty, czyniąc to dla Dobra Pospolitego, niebroniła, y Dozorcy tegoż Starostwa niebronic kazała, y żadney w rąbaniu chrostow na myrzey wyrażoną Publiczną potrzebę trudności, albo oppozycyi nieczyniła, y czynic nie kazała, spodziewaiąc się iż Uprzeymość Wasza zachowasz y wykonasz to wszystko dla łaski Naszey krolewskiey y powinności swoiey. Co dla lepszey wiary ręka Nasza podpisawszy rozkazała.

Reskrypt do Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego koronnego względem Supplementu dania z Skarbu koronnego na reparacyą Tamy Montanskiey w Warszawie 13. Grudnia 1754. dany.

August Trzeci &

Wielmożnemu Karolowi Odrowąż Sedlnickiemu Podskarbiemu Wielkiemu koronnemu Uprzeymie Nam Milemu łaski Nasze krolewskie. Wielmożny Uprzeymie Nam Mily. Nieustaiąca Cudzoziemska w potrzebach publicznych, aby tym pożyteczniejsze kraiowi całemu czynic mogła skutki, chętnie do tego umysł Nasz skłoniliśmy, azeby Negocyacya względem reparowania Tamy Montanskiey tak potrzebney defluitacyi grożącą upadkiem, przezorna Rada y usilnym Wielebnego w Bogu, Urodzonych, y Szlachetnych Kommissarzow od Nas destynowanych staraniem, przecież do pożądanego końca mogła bydz przyprowadzona, do czego gdy z Skarbu koronnego naypotrzebniejszy desideratus supplement, amore Boni publici obtestamur Uprzeymość Waszą, azebyś przed wszelkiemi innemi expensami tu vel maxime na Reparacyą pomienioney Tamy w zaraz przedsie ad supplendum skarbu koronnego, ktora uszczęśliwienia kraiu całego, lub ex defectu w potrzebie straty znacznej z defluitacyi pożytkow bydz może Celem. Nieważpiemy tedy się Uprzeymość Waszą z wrodzoney ku Dobru Pospolitemu zarliwości chętnie y niedwłocznie circa indispensabilem ff

Casum Wypadnie Wola Nasza, która wyrażaiąc Dobrego od Pana Boga życzemy z
drowia, Dan &.

Reskrypt do Wielebnego w Bogu, Wro-
dzonych y Szlachetnych Kommissarzow do Negocyacyi względem reparowania Tamy Montawskiey Destynowanych w Warszawie Dnia 13° Grudnia Roku Pańskiego 1754° expedyowany.

August Trzeci &.

Wielebnemu w Bogu Adamowi Stanisławowi Grabowskiemu Biskupowi Warmińskiemu y Sambijskiemu Ziem Pruskich Prezydentowi, Urodzonym Michałowi Radzynowi Staroście Naszemu y Ekonomowi Generalnemu Malborskiemu, Antoniemu de Lübnitz Konsyliarzowi Naszemu Nadwornemu, tudzież Szlachetnym Fryderykowi Reygierowi Miasta Naszego Gdańska, Krokizyuszowi Miasta Naszego Malborka Radcom Uprzeymie y Wiernie Nam Miłym. Łaskę Nasza Królewska. Wielebny w Bogu, Urodzeni, Szlachetni Uprzeymie y Wiernie Nam Mili. Instrumentem kommissyi Naszey względem reparowania Promontorium Montawskiego z Kancellaryi Naszey Wielkiey Koronney w roku niedawno przeszłym 1746° expedyowanym zleciliśmy Uprzeymości y Wierności Waszym czynić iak nay przyzwoitsze opatrzenie bezpieczeństwa wreparowaniu Tamy Promontorium Montawskie naznaczonej; Widzym że dotąd potrzeby Publiczney expektatywa, y skłoniony Nasz ad Commune Bonum umysł, dla niedostatków przyzwoitych materyałow zupełnego skutku swego wziąć niemogły, przeto tez Same Negotium Kwitnemu Staraniu Uprzeymości y Wierności Waszych mocie tollicita pontorie zalecić umyśliliśmy, iakoż Niniejszym Listem Reskryptem Naszym zlecamy, mocą oraz chcemy, aby prócz tak wielkiego z Skarbu Naszego ex parato dare sumptu, y ten sposob przygotowania y przystawienia na fundowanie Tamy Materyałow bydź zażyty, to iest ażeby Wielmożna Bielińska Wojewodzina Chełmińska a Starościna Sztumska Chrostem w Zarosłach dobrego Starostwa należących, podobnie y Urodzony Xiąże Lubomirski Starosta Zmienski, iako Dobr Naszych Królewskich Possessorowie, których osobnemi do Conveniemus Reskryptami Naszemi, rzkania pomienionych Chrustow do gruntowania Tamy potrzebnych żadnym niebronili sposobem, ani za nie płacy iakowey pretendowali. Widzym iako publicznemu kraiu całego vorbitur wutrzymaniu bezpiecznej defluitacyi Interess, tak władza y Powaga Nasza Uprzeymości y Wierności Waszym pilnie iniungimus, ażeby sie circa Authoritatem zleconego sobie dzieła o skuteczna premissorum dla powszechnego Dobra Starali ex ekucyą, ileż że y Wielmożnemu Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu Listem Naszym zleciliśmy, ażeby potrzebnego do tey Negocyacyi suppli mentu z Skarbu Koronnego dodać nieomieszkał. Co wszystko iako sobie po znakomitey Uprzeymości y Wierności Waszych w rebus agendis przezorności śmiele obiecujemy, tak nietylko publiczna w dzięczność ale y uwiadczenie wszelkich respektow Naszych chętnie arbitramur. Ten zaś List Reskrypt Nasz dla tym większey Wagi Ręką własną podpisawszy Pieczęcią Koronną stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie Dnia iak wyżey Panowania Naszego 21° roku Augustus Rex. Locus Sigilli &.

Zachowanie Urodzoney Ewy z Finkingoff Zasowey przy Prawie lenno wieczystym w Dobrach albo Włozyach Dudziniszki Pustowszczyzna Pudnikowszczyzna nazwanych w Xięstwie Inflanckim Trakcie Dynaburskim leżących w Warszawie Dnia 14° Miesiąca Grudnia 1754° roku expedyowane.

August Trzeci &.

Oznaymiemy Niniejszym Listem Naszym Wszem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy. Iż za umieniem się do Nas Panow Rady Naszey Imieniem Urodzoney Ewy z Finkingoff Zasowey niegdy Urodzonego Jana Zasa Porucznika Naszego Małżonki afirat

pozostałey Wdowy, pamiętne maiąc zasługi zeszłego iey męża ons przy Prawie lenno nie-
czystym, antecessorom wspomnionego męża, także Jemu samemu wśród żnia, iako żona
na dobra w Xięstwie Inflantskim, Trakcie Dynenburskim leżące, to iest trzy Folwarki albo
Włoki Duższniszki, Surtowszczyzna, y Pudnikowszczyzna, Sołow nazwane, nadanym, y
dotychczas w Possessyi Jey za Przywileiami Najiaśnieyszych Antecessorow naszych żoła-
gicie zachowana mieć chcemy, iakaż y niniejszym Listem Przywileiem Naszym zupełnie
zachowuiemy. Ma tedy y wolna będzie przeczytana Urodzona Ewa z Fintyngoloff Jasowa
myey mianowane Dobra ze wszystkiemi do nich przynależytościami, Poddanemi, y Ich po-
winnościami, czynszami, Daninami, Frontami, Łąkami, Gaiami, Lasami, Puszczami, borami,
Jeziorami, Rzekami, Stawami, Młynami, y innemi wszelkiemi do nich przyległościami,
tak iakby dawna lecz Dobra były w żadnym ograniczeniu opisane y wyrażone, Sama y Sukceso
rowie iey trzymać y używać y wszelkich Sobie pożytków przyimnażać, Pozwalamy przy-
tym rzeczonej Urodzonej Ewie Jasowey wymienione Dobra tymże Prawem
wieczystó lennym komu chcąc prawie, u należnego tego Czasu przyznać, a My takowe
Prawo Possydenti osobliwym Listem Przywileiem naszym roborować obiecuiemy na co
dla lepszey wiary y ręka ię Nasza podpisaliśmy. Pieczęć koronna y Wielkiego Xięstwa Litew
skiego przycięgo rozkazaliśmy.

Uniwersał do Woiewodztwa kiiowskiego y Bracławskiego względem Sądow Pogranicznych w Warszawie dy miesiąca tego 1754 expedyowany.

August Trzeci &.

Wiem w obec y każdemu osobna komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie Wielmoż-
nym y Urodzonym Senatorom Dygnitarzom, Urzędnikom Ziemskim, Grodzkim, y całemu
Rycerstwu Woiewodztwa kiiowskiego Uprzeymie y Wiernie nam miłym. łaskę Nasz
krolewską. Wielmożni, Urodzeni, Uprzeymie y Wiernie Nam Mili. Zgody pomiędzy czyste
a prawie wstawianych od Dworu Rossyiskiego Ministrow przy Boku Naszym rezy-
duiących do Nas zanoszonych Rekwizycyach, tak o extradycyą ludzi zagranicznych, ież-
nych Domami porożnych Dobrach Naszych Koronnych y Hybernowych, ludzież Duchow-
nych y Szlacheckich w Koronie Polskiey y w Wielkim Xięstwie Litewskim mieszkaiących,
drugich, łoznych omylnie post perpetrata za granicą crimina na tż stron zbiegłych
y uchodzących, a w Państwach Rzeczypospolitey in confiniis taiemnie ukrywaiących się
oraz dla zboiczkiey zdobyczy y złodzieystwa częstokroć hic et inde mybiegaiących, iako-
też o nieodrodzoną satysfakcyą z tych Obywatelom Państw Naszych którymby przez omylne y
omowy takiemi złoczyńcami mieć y czuć w przechowywaniu onych, czyli też wszukaniu
niegodziwey zdobyczy dogodzeniu, przekonani byćby się pokazali. Widząc tedy dla zacho-
wania Sąsiedzkiey tobie Sąsiadami z Matki Rodzonej zdobnarodzyła Rossyiska przyiaźni,
ale też dla zabieżenia subsequendis inconvenientiis, przyszło Nam z Panami Radami
Naszemi przy boku Naszym natenczas będącemi, zdało pomyślić o tym, iakobyśmy Re-
gia Virtute Nostra, y dobra cum Vicinis bez naymnieyszego Rzeczy pospolitey Uszczerb
ku Harmonia, y spokoyne od tey Sciemy Sąsiedztwo zatrzymać, y razem według zmy-
kły ad calendam Iustitiam inclinacyi Naszey sięgaiące gniew Boski na całe
Państwo Ludzi prywatnych rodzaiu impunita powszechnie mogli. Wisz z oyczowskiey
Naszey około Dobra Pospolitego czułości, prospiciendo quibus vis Reipublicæ Negotiis,
takowe mi należytemi Środki. Exponowaz o wzaiemney od Dworu Rossyiskiego in si-
milibus querimoniis dla Poddanych y Obywatelow Państw Naszych ieżeśmy uporczy-
wi y assekurowani satysfakcyi, przeto umacniaiąc wiecznemi czasy Sąsiedzką Przyiaźń
y Harmonia, oraz uspokoienie wzaiemne Dotąd, alias a data Publicationis teraźniejszego
go Uniwersału Naszego, azeby nikt z Obywatelow Koronnych y Wielkiego Xięstwa Litew-
skiego cuiuscunq sit Status, præeminentiæ, et Conditionis, ludzi zbiegłych Rossyiskich
nie przyimował, ale owszem takowych ludzi wraz ad factam requisitionem bez żadney

trudności, z czym przyszli, mydawać mieć chcemy, y serio zalecamy. A względem
tesmych smytrolnych Zbiegow, ktoryby czyto okradszy za Granicą Panow Swoich,
czyli też rozbiwszy tam kogo w Domu, na drodze, lub gdzie kolwiek, tu na naszey
Stronie, przechowywaliby, lub vagabunde po Miastach, Miasteczkach y wsiach
przebywaiąc za Granicę wypadali, y złodzieyską zdobycz, t: Zuboystwa Rabun-
ki, Pozogi, et id genus Scelerum popełniwszy: / nazad powracali tych wszystkich iako iaw-
nych Złoczyncow, Kryminalistow Prawami Narodow et Legibus Publicis Rzeczypospolitey pro-
scriptos ac condemnatos, azeby ochraniać, atym bardziey protegere nikt zgoła nieważył się, z
wszelkim onych niecnotliwym zbiorem brać y łapać kazał, y ex nunc praevijs Probationibus
Stronie wydawać serio mandamus. A gdzieby się ofiarowała sprawiedliwość spor y trudność ia-
kowa stała, tedy Urodzonym Sędziom Pogranicznym, ktorzy Konstytucyami Annorum 1676.
1677. 1685. et 1699. za nato postanowieni, quam specialissime recommendamus, azeby
wraz z Kommissarzami Rossyiskiemi do podobnychże Sądow naznaczonemi, Sprawy także
indilate rozsądzali, y wszelka według opisania Prawa o sądach Pogranicznych y według zwy-
czaiow dawnych, a przecipue ad mentem Konstytucyi Anni 1677. z ciekawością Decretorum czynili,
Ani sądow Swoich w czasach dezygnowanych in forma et Praxi antigua sub pena Legibus
super Negligentes Officiales circumscripta, zwłaczali, et ratione tychże zbiegłych y zmy-
słnych Ludzi, tak z Państw Naszych, iako y Rossyiskich, według listow Reskryptow Na-
szych w Roku 1752. spramili się y Ordynacyą Sądow Pogranicznych w tymże Roku Sowa-
ga Nasza zatwierdzoną, iako y roku teraźnieyszego Reskryptem Naszym z kancellarii
Wielkiey koronney mydanym, w tejże Ordynacyi Sądow Pogranicznych stanowiący się, ex ecko-
wali, et in eo fundamento niniejszy Nasz Uniwersał mydaiąc, aby do wiadomości Wszyst-
kich przyszło mogł, y swoią miał obserwancyą, po Grodach, y Parafiach Woiewodztwa Kijow-
skiego publikować go zlecamy. A dla większey Wagi y Wałoru, Pieczęć się Nasza podpisawszy,
Pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy &.

Reskrypt Jego Krolewskiey Mości względem Sądow Pogranicznych do Urodzonych kommissarzow z kancellaryi koronney 14. Grudnia 1754. expedyowany.

August Trzeci &.

Urodzonemu Kazimierzowi Chojeckiemu pierwey Podstarościemu y Sędziemu Grodzkiemu
Lipskiemu, potym Podstarościemu y Sędziemu Grodzkiemu kamienieckiemu, teraz Woyskiemu
Bracławskiemu y Starzowi Grodzkiemu Generału Woiewodztwa kijowskiego Instrumentem Na-
szym dnia 29. Listopada, roku 1736. mydanym w Grodzie zaś Winnickim w Roku 1747.
dnia 18. Julii oblatowanym, na miejsce niegdy zeszłego Urodzonego Augustyna Jaroszynskiego
na tenczas Mieczника Bracławskiego, potym Stolnika Winnickiego Konstytucyą Anni 1736.
na Sądy Pograniczne Woiewodztwa Bracławskiego Naznaczonego Kommissarza, destynowa-
nemu, Kazimierzowi Swidzinskiemu na tenczas Podstolemu Łuckiemu, teraz Stolni-
kowi Smigrodzkiemu, Piotrowi Antoniemu Sudymontowiczowi Czeczelowi Czesnikowi Bra-
cławskiemu, Staroście Klayzynskiemu, Antoniemu Błońskiemu Podstolemu Latyczowskie-
mu post liberam Resignationem Urodzonego Antoniego Wąsowskiego Reskryptem Naszym
w Warszawie dnia 22. Sierpnia, roku 1750. mydanym naznaczonemu Kommissarzom y Sę-
dziom Pogranicznym Woiewodztwa Bracławskiego Wiernie Nam Miłym. Urodzeni Wiernie
Nam Mili. Ponieważ na fundamencie Senatus Consilii 1752. 13. Octobris w Warszawie expedy-
owanego, a potym Konstytucyą 1736. na Seymie pacificationis czynionego zadosyć Wierności
Waszey Obowiązkowi stanęły, Sądy Pograniczne z Państwem Rossyiskim zaczęliście, y z kommi-
sarzami tego Państwa Ułożyliście Ordynacyą Sądow Mieysce Targowicę dla odprawowania
onych że roku 1750. naznaczyliście, zkąd iście się byli, 1752. też Ordynacyą y Mieysce dla
Sądow Listem Naszym z Kancellaryi Wielkiey koronney mydanym tegoż roku dnia 8. Grudnia

approbować, iakoż y teraz we wszystkim tey Ordynacyi approbuiemy. Że zaś przełożono Nam iest przez Panow Rad Naszych, że mieysce Targowica do subsistencyi kommissarzom z obu stron znayduie trudności, a przeto do wygody Sędziom nie iest sposobne, co samo y z strony Rossyiskiey przez Ministra u Dworu Naszego rezyduiącego iest Nam przełożono, zaczym oznaymuiemy tym Listem Naszym ze zracyi tych przełożonych, iż nie Targowica ale Krystow do Sądow Pogranicznych naznaczamy, y abyście Wierności Wasze iuż nie do Targowicy, ale do Krystowa na Sądy Pograniczne Woiewodztwa Bracławskiego siedzieć mieć chcemy, niemniey wszystkiego w niczym Ordynacyi Sądow Pogranicznych w roku 1750. ustanowionej y przez Nas approbowanej. O czym aby z strony Rossyiskiey nie było iakiey w tym mylki, Ministra tey że Potencyi przy boku Naszym rezyduiącego informować nie omieszkaliśmy. Ktubo Reskryptem y Listem Naszym w roku 1752. iakim porządkiem maią się od prawować Sądy, ustanowiliśmy, y aby Ludzi Rossyiskich zbiegłych y zmarłych w Granicach Państw Naszych znayduiących się oddawać dla spokoyności kraiu, y wzaiemnie aby się o Zbiegow z Państw Naszych domawiać zalecilismy byli, iednak y teraz tey same woli Nasze powtarzamy. Żeby zaś w kontynuacyi Sądow niebyło trudności, y z kogo winy, lub mieszkania na kadencyą, lub nie kontynuowania Sądow pokazała się czyli z kommissarzow Państw Naszych, czyli Rossyiskich do zmyz wyrazoney Ordynacyi przydaiemy te dwa Punkta: Nay przod żeby na każdey kadencyi Sądy Pograniczne przez Niedziel cztery, niemniey albo wiecey trwały, a potym abyście Wierności Wasze Kopie Dyaryuszow per essentiam Dekretow z podpisami swemi y Rossyiskich Sędziow do Ministrow przy boku Naszym rezydujących przysłali z każdey kadencyi, y aby sprawiedliwość nieupadała, żebyście Terminow sądow nieopuszczali sub gravi pretextu pod rygorem contra negligentes officiales descriptum. Co wszystko Wierności Wasze dla Łaski Naszey krolewskiey y podług powinności Urzędu swego czynić niezmieszkacie. Dan etc. etc.

Rescriptum ad Generosos Consiliarios Regentes Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, favore Nobilium Hæredum olim Schroedery et Fabricy die 14ta Decembris 1754to emanatum.

Augustus Tertius &c.

Generosis Consiliariis Supremis Regentibus Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ fidelibus Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fidelitas Nobis dilecti Expositum Nobis est per certos Consiliarios Lateri Nostro assidentes, quatenus Nobilium olim Joannis Friderici Fabricii Cameralium Ducalium ut et Schroedery Hæredes Rescriptum Nostrum dedato Varsaviæ die 21ma Mensis Augusti Anno Domini 1750. Regni vero Nostri 17. quo Fidelitatibus Vestris Mandavimus, ut ad primam literarum Nostrarum, et Calculationum Originalium a Camera Ducali ratione deservitorum Solariorum extradiff. et Sigillis Ducalibus munitæ exhibitionem, summas deservitorum Solariorum in Calculationibus depictas, et Hæredibus Schroederet Fabricii debitas, quam primum in certis Terminis intra Annum ex Proventibus Camerae Ducalis exolvi faciant, de Anuris vero a præfatis summis componant, id quod prolixius in modo dicto Scripto Nostro continetur, iam die 22. Januarii Anni 1751. Fidelitatibus Vestris quidem sæpius citatum Rescriptum Nostrum una cum allegatis Calculationibus, in Originalibus porrexerint, insimulq; petierint, ut fidelitates Vestræ Rescriptum Nostrum ad effectum deducere velient, Fidelitates Vestræ ad iterata horum Hæredum petita resolutionem de dato Mitaviæ die 23ta Julii Anno 1751to decreverint sequentis tenoris: quod Fidelitates Vestræ antequam iidi Hæredes Patrum Suorum literas simplices pro obtinendo Mandato Ducali ad Cameram Ducalem ad Calculandum, et mandatum impetratum ad Cameram Ducalem ad Calculandum directum exhibuissent, et Calculationes suas rite esse factas demonstratum esset, Rescriptum Nostrum, seu ad sinistram Cancellariæ informationem impetratum exequi non possent, quia in literis supplicibus humillimis ad Nos directis hæ verum standice quod minimum in suis Calculationibus mentio Mandati Ducalis ad Calculandum non fuisset facta, Patresq; horum Hæredum coram deputatione a Commissionibus Anni 1716. et 1718 quæ a Sacra Regia Majestate Augusto IIdo gloriosissimæ memoriæ, et Serenissima Republica ordinatæ erant, denominata calculum //

inire et a Commissionibus Confirmationem impetrare, atq tempore relutionis Prædiorum Hypothecariorum, quæ possident, suas has prætentiones urgere debuissent, suas et potuissent, quoniam vero ut constat et exemplis probatum est, Calculationes plerumq ad Mandatum, Orale a Camera Ducali expediuntur, porro in eius modi Calculationibus mandatis fuit Mentio, seu valida sunt, si modo manu Cameralistæ cuiusdam scriptæ subscriptæ, et Sigillo Ducali sunt munitæ, hacq ratione variæ Calculationes seu liquidationes eumquibusdam Generosis Supremis Consiliariis, aliisq expeditæ fuerunt, contra quas Fidelitates Vestras nulla plane removerunt dubia, sed potius ad primum Nostrum Rescriptum summas liquidatas exolvi fecerunt, impos Calculationes Schroederi et Fabritii non ab istis suis manibus, sed ab honestis in Officiis seu Cameralistæ Constitutis viris, cuius manus Cameralibus adhuc viventibus satis cognitæ, scriptæ, subscriptæ, Sigillog Ducali sunt munitæ, sicq omni suspitionis nota carent, et plenam habent fidem, quæ illæsa manere debet, et eiusmodi præsumptionibus quæ Fidelitates Vestræ in resolutione prolixius allegarunt subvenit non potest, præterea omnibus tempore Commissionum de 1716 et 1718. viventibus satis notum, quod Illustrissimus olim Dux Ferdinandus omnibus Officialibus sub seria administratione et privatione Officiorum, prætensiones suas coram Commissionibus urgere, et Calculum inire prohibuerit porro inter omnes Constat Illustrissimum Ernestum Joannem in Livonia Curlandiæ et Semigalliæ Ducem, ne quidem omnia Prædia oppignorata, sed ea, saltim, quorum Proventus æquabant, usuras Summæ Capitalis exolvendæ, liberasse, nullaq Salaria retenta exolvisse, ideoq frustra Illustrissimo Ernesto Joanni indicata fuissent; Itaq Hæredibus Schroederi et Fabricii iterum autritium Nostrum supplices implorantibus, Nos iterum precibus humillimis et in justitia fundatis annuentes, omnibus rationibus, quas Fidelitates Vestræ in sua resolutione Nobis exhibita, allegarunt, a Nobis bene scrutinatus Calculationes istas legitimas esse, omniq Suspitionis Nota carere statuimus, et Fidelitatibus Vestris serio mandamus, quatenus absq quibusvis ulterioribus tergiversationibus, effugiis et procrastinationibus Rescriptum Nostrum de dato Varsaviæ die 21ª Mensis augusti 1751ª ad Fidelitates Vestras pro Hæredibus Schroederi et Fabricii directum, exequantur, et summas Hæredibus Schroederi et Fabricii ex sæpius memoratis Calculationibus ipsis debitas, nempe Hæredibus Schroederi summam Capitalem 566q Florenorum Albertinorum 27 grossorum una cum 2835 florenis albertinis loco Usurarum; et Hæredibus Fabricii summam Capitalem 3592 florenorum Albertinorum 27 grossorum una cum 2796 florenis albertinis loco usurarum, quam primum in certis Terminis intra Annum a die huius Rescripti nostri exhibiti computandum ex Proventibus Cameræ Ducalis exolvi faciant, Secus Fidelitates Vestræ nono sunt facturæ pro Officiorum quorum debito, et seria Nostra animadversione. In quorum fidem præsentem Manu Nostra q.

Rescriptum

Restitutionis Causæ adversus Decretum 1753ª Generoso Jacobo Szubalski Thesauri Regni Notario, Successoribusq Jogniovianis, contra Generosum et Nobiles Successores Rachettovianos et Lorensovianos Varsaviæ die 15ª Decembris anno 1754ª Datum.

Augustus Tertius q.

Scamus q Intercessisse Decretum Judiciorum Nostrorum Assessorialium inter Generosum Jacobum Szubalski Thesauri Regni Notarium, Successoresq Jogniovianos Actores ab una, atq Generosos et Nobiles Successores Rachettovianos et Lorensovianos, aliosq Citatos et intervenientes parte ab altera sub die octava Martii anno Domini 1754ª ex scriis Partium Controversiis prolatum; quo mediante siquidem patuit contra Prescriptum Legis summam Sexaginta Millium Tynphonum, Nobiles olim Josephum Rachetty et Mariannam Conjuges ex substantia Jognioviana extra fines Regni evexisse, et Gratislaviæ in Bank minus consulte locasse et periculo admissionis exposuisse. Proinde Successores eorum ad restitutionem medietatis eiusdem summæ, seu verius Tynphonum quadraginta novem Millium Septingentorum ℔

quinquaginta unius, Grossorum Undecem et medii Generosi Szubalski Successoribusq̃ Fogniovianis obtinxeramus, et pro executione eiusdem Decreti nostri, certos Commissarios nostros deputavramus, qui Commissarii nostri una cum aliis servivo Rescripto nostro ad Instantiam eorundem Successorum Rachettovianorum, aliorumq̃ supperditis Partibus coram se Documenta reponere, et exrepositis Rescriptum Seorsivum Concurrentiae Decretorum Nostrorum et Informationis suae Commissorialis conficerant, inhaerendoq̃ eiusmodi scripto, Causam ad Judicia nostra remiserant. In virtute Cuius Scripti, et quasi ex noviter reportis Documentis iidem Successores Rachettoviani et Lorensoviani Rescriptum restitutionis sui adversus praememoratum Decretum Nostrum Anni 1754ti a nobis obtinuerant, et insistendo Eidem Rescripto ex citationibus mutuo sibi per Partes extraditis Causa haec in Judicio nostro assessoriali anno proxime praeterito 1753o, noviter proposita fuerat. Decretumq̃ die quarta Mensis Augusti, Anno eodem prolatum est. Cum vero Generosus Szubalski, et Successores Fognioviani in Calculatione Judicialiter facta, aliquos notabiles errores Calculi irrepsisse adverterint, quodq̃ praenominati Successores Rachettoviani Sortem suam ultra debitum concernens, provisiones vero Baneales effectibus Bonorum Fogniovianorum percepserint, qua propter Generosus Szubalski Successoresq̃ Fogniovviani intuitu Summae in Banco haerentis ipsos evincere non debeat, ad quam tamen evictionem Decreto nostro immediato sint adstricti, interea quoq̃ certa indicia de originalibus Inventariis aliisq̃ documentis Fogniovianis per Nobiles Lorense, nobili et Honorata Simonetta viduae traditis et apud eandem extantibus reperierint, et pro Comportatione talium Documentorum in prima Instantia egerint, haecq̃ Causa ad Judicia nostra remissa sit. Itaq̃ Idem Generosus Szubalski, Successoresq̃ Fogniovviani protestinatione praemissae Allegationis suae in Ordine ad impetrandum vicissim Rescriptum nostrum restitutionis sui adversus Decretum Nostrum Anni 1753i Secretarios Nostros deputandos supplicaverunt. Cui supplicationi uti iustae Nos benigne annuentes, certos Secretarios nostros ad revisionem aperti erroris Calculi, et documentorum noviter repertorum, salva Relatione Nobis facienda, deputavimus. Qui Secretarii Nostri quando quidem in scorrivo Scripto manibus suis subscripto Nobis retulerint, praememoratam Generosi Szubalski Successorumq̃ Fogniovianorum Allegationem, quo ad noviter reperta documenta verificari, errores vero Calculi, quo melius extanta faragine depromantur, et pateant per Juris fideles vel alios Artmeticae et computi summarum benegnaros, pro sufficienti Judicii Nostri informatione perlustrari debeant, quo ad evictionem in Decreto Nostro Ultimario explicite positam eius modi quaestionem probationi Partis et Decisioni Judiciis Nostri reliquerunt. Hoc circo Nos ad supplicationem eiusdem Generosi Jacobi Szubalski Successorumq̃ Fogniovianorum, ne Praeiud aliquod Ipsis inferatur, / Beneficium restitutionis Causae Ipsis concedendum esse duximus, ubi quidem concedimus, et ut Citationem Unicam cum Termino peremptorio contra Eosdem Generosos et Nobiles Successores Rachettovianos et Lorensovianos ad restituendam Causam ex noviter repertis documentis, et a Nobili Symonetta sive alio quovis vindicandis, ex Cancellaria Regni ad Judicia Nostra Assessorialia exportent, non obstanteq̃ supradicto Decreto nostro anni 1753i / quod tantis per in suspenso manere debere declaramus, / in Controversias de iuribus suis, Summis et laesionibus in Judicio nostro descendant, et controvertant, permittimus praesens Literis Nostris. In cuius rei fidem praesens Manu Nostra subscripsimus. ut supra.

Pro memoria dla Partykularney Informacyi O Jasnie Wielmoznego Jego Mosci Pana Bielinskiego Marszałka Wielkiego koronnego.

7o. Jamie Wielmozny Jego Mość Pan Marszałek Wielki koronny lubo iest w Ministerio niewątpliwie niemiedzice y zpytaiąc zkąd maią swoy początek Sądy Nuncyaturskie w Polszcze y na iakim ustanowione fundamencie, ile obstante //

Prærogativa Legati nati, ktory iest oraz zaszczyconey Primacyalna Dystynkcya, y czyli sądzili się Nuncyatura mediante Privilegio ktorego Króla, kiedy ieszcze byli Hæredes Regni, czyli przez iakie Prawo od Rzeczy pospolitey są te Sądy postanowione, uprasza aby mogł bydź nauczony. Gdyż gdyby tylko ze Authoritatis byłyby do Polski wprowadzone, powinnoby to zobowiązku zamienia Rzeczy pospolitey donieść, y do iey rezolucyi referować się.

2.o Deducta legitimate Sądow Nuncyaturskich, gdy iuż te cum summo præiudicio za Legati nati, rzecz iest Mszna, y wielka potrzeba azeby á Metropolitano Legati nati Judicio niezachodziły appellacye do Nuncyatury, raz, aby ten Tytuł Legati nati z poniżeniem Powagi Rzeczy pospolitey niebył całe vanum nomen, drugi raz, aby remoto hoc super fluo Juris gradu był skrocony Process in foro Spirituali.

3.o Ex eadem Puncto przypada to wszczegulności, aby w Rzymie był naznaczony certus Terminus Sprawom, ulżnawszy niektore appellationum Subsellia propter litientes Justitiam, gdyż często na Process Prawny całe życie niemysłarcza, przeco szukaiący sprawiedliwości całe się niszcza, y znaczne pieniądze zparty kularna szkoda Rzeczy pospolitey za granicą tak tam daleka, my chodzą, że się nigdy z tamtąd ullo Titulo niewracaią.

4.o Ex tactio Puncto znowu wynika ta pro Interesse Rzeczy pospolitey wielka potrzeba, azeby uczyniona była dystynkcya y determinacya, ktore sprawy maią mieć wolną appellacyą do Rzymu, ktore powinny bydź koniecznie konczone w konsystorzach, y ktore koniecznie bydź powinny w Nuncyaturze albo w Metropolii konczone, azeby przez my chodzące od prawnikow ych się na expensa Prawne pieniądze Rzeczpospolita nie tak bita szkodowała.

5.o Præmissis his punctis, uprasza Jgo Mość Pan Marszałek, aby mogł bydź informowany, y w tym, qua mediante Lege, sive Privilegio Xiądz Audytor w niebytności Jgo Mości Xiędza Nuncyusza sądzi, niebędąc absolute Charakteryzowanym, ale tylko in simplici Jgo Mości Xiędza Nuncyusza zostaiący obsequio, zatym niemogący bydź zaszczycony Jure Gentium, tylko w osobie Jgo Mości Xiędza Nuncyusza; Przeto że nie tylko iest summum præiudicium Powagi Rzeczy pospolitey, ale że oraz pokazały się tey nowey Jurysdykcyi infiniti abusus, et Præiudicia Prawom Rzeczy pospolitey, zatym to niepowinno subsistere, azeby w niebytności Jgo Mości Xiędza Nuncyusza miały bydź Sądy Nuncyaturskie agitowane.

6.o Niemoże bydź przeto zabrymanie Litientium Justitiam, bo Jgo Mość Xiądz Nuncyusz będąc Nuncyusz ad Regnum, nie wątpliwie będzie czasty in Regno, a oraz za sądy Metropolii et Legati nati, w ktorych iedne się sprawy konczyć, drugie prosto per apellationem do Rzymu do Oyca Swiętego iść powinny.

7.o z Wyrażonego Punktu wynika znowu, że Jgo Mość Xiądz Audytor niemogąc mieć Charakteru Inter Nuncii, bo tych Coronata Capita non admittunt, y owszem będąc simpliciter in Obsequio Jgo Mości Xiędza Nuncyusza, y będący tylko in Assistentiam Sądu Jgo, niepowinien hanc Assistentiam przebrać siedząc, ale powinien stać, wczym dotąd działa się krzywda delikatności Honoru Rzeczy pospolitey, y samego Jgo Mości Xiędza Nuncyusza.

8.o Wkrzywdzone przez Stan Duchowny mocno Prawa Koronne, a zatym y Rzecz pospolita przez recognicye ad forum Spirituale, particulari Scripto reprezentantur z konnotacyą Statutu, y Konstytucyi, ktore azeby secundum hocce Scriptum reintegrentur, et observantur, na potym salva minus iuris ubi de Jure Causarum vindicatione iest koniecznym Rzeczy pospolitey Interesem.

9.o W Szczegulności co do Punktu Dzicisein iest wyraźnie forum przescriptum Grod, Ziemstwo, y Trybunał, obcitur, że w tey Konstytucyi Forum nasza zaiący, nie maiąc dołożenia non obstante in Contrarium lege, consequenter: Statut o Dzisiscinach przez to nieznieciony, et consequenter może Sprawa Dzicisceinna bydź utrogą se tam Spirituali quam saeculari sądzona. Statut ten nic zawieraiący w sobie tylko tyle, że ktoby zabrał Dzicisceins, powinien bydź excommunikowany. Wnosza zatym Jgo Mość Duchowni, że nie może bydź excommunicatus, ktoby niebył wprzod iudicatus, gdyż simpliciter excommunicando, działyby się infiniti abusus excommunicationis, y iest to illacya Sprawiedliwa azeby się przez to miało forum Spirituale subsistere, tak respondetur.

Statut pomieniony excabusu Iurisdictionis fori Spiritualis wprowadził Rzeczpospolita z Duchownemstwem w nieskończone dyfferencye, te kompromisy zaszła po Legacii Olchowskiego Konstytucya Anni 1635ta, która potwierdzona konstytucya 1678, lubo nie myrzała non obstante e contrario Lege, ale per expressum naznacza forum Grod. Ziemskie, y Trybunał, zaczym dosye expresse non admittit spraw takowych ad forum Spirituale.
Kacya iest tego Druga ex generali Iuris Regula, że posteriora liganti, a ta Konstytucya po Statucie circiter na Dwiescie Lat nastąpiła.
Kacya trzecia iest, że iako Status Monarchicus z Stanem Rzeczypospolitey są duo opposita, tak y Dyscyplyny są odmienne, y wszystkie Statuta są zwrócone przeciwko którym przeciwne wypadły Konstytucye. Kacya iest Czwarta: że Rzeczpospolita non vano Titulo przypuściła Duchownych do Trybunałow. Kacya iest piąta, że Rzeczpospolita fundatrix et Benefactrix Spiritualium, ani od Ichmościow Duchownych niepowinna bydź pro beneficiis condemnata, et aggravata, ani sama sobie niemogła tak bydź niestrawiedliwa, aby miała Contra Ius suum agere. Kacya iest naostatek: że iest forum expresse Lege præscriptum. Doznali zas nieliczeni, iak forum Spirituale w Dziesięcinach prziudiciosum, a zatym przy całości Prawa obstaige, forum Spirituale, ullatenus niemoże bydź przypuszczone. Protestuie się zas ante omnia Jego Moś Pan Marszałek quam sollennissime, że czyniąc amore Patriæ, nexu Ministerii, który go do straży Prawa obliguie, Nayprzerwey czyni dla umnieyszenia coraz większych, a barziey się zagszczaiących differencyi między Stanem Duchownym y Świeckim, a zatym czyni obviando, aby nienastąpił z tego iaki Uszczerbek, albo Scandalum w Rzeczy Swiętey, która ab Antiquis oribus wyznaiący, wmleku enutritus et educatus, nigdy iey ofiarniąc chętnie y życie swoie nie odstąpi. Profitetur wszystkie Wiary Swiętey Artykuły, ale całości Prawa, et de foro competenti, y onym iest to przeciwko obowiązkowi Wiary, et Contra Charitatem proximi, do którey Nas tak mocno obowiązuie Wiara, czynić komu krzywdę, ani to iest konsequencya, że kto Duchowny ergo Mu wolno wszystko, y nayniższe krzywdy czynić. Ponieważ tego naybarziey rodzą się osob świeckich przeciwko Duchowieństwu nienawiści, iż Duchowni Sprawy sądowe świeckiemu należące, do swoiey pociągaią Iurysdykcyi, więc do odwrocenia tey dyfferencyi, należy aby podług Praw Koronnych forum zachowane było osobliwie w Sprawach niżey opisanych.

Statut Alberti 1496.
Alexandri 1505 anno.
apud Herburtum fol: 232 Titulo Jus Patronatus. – Constit. 1641. fol: 13. Titulo Jura Patronatus. Item 1699 fol: 48. Titulo Jus Patronatus Item 1717. Item 1726 fol: Titulo Posiedzenie do Oyca Swiętego która Konstytucya reassumpsit wszystkie Statuta y Konstytucye.

1o. Jus Patronatus Krola Jego Mości Prawami ugruntowane aby zostawało in robore. Azatym aby præsentati mittuantur, a ieżeliby præsentatus był inhabilis, na tenczas Loci Ordinarii, zamieszszy Institutionem, aby Królowi Jego Mości, lub Jeleciom Prezentarzom, z którey Prezenty myśla præsentat referant de eius modi inhabilitate. a ieżeliby między dwiema Prezentowanemi de validitate Præsentationum wszczęta się kwestya, natenczas Sędzia Duchowny po Cognitione Præsentationum Sprawę do Sądow Jego Krolewskiey Mości odeśle. Te same Statuta y Konstytucye o Prezentach osobom Stanu świeckiego służących aby były in observantia et executione.

Statut Joannis alberti 1496.
Tom: I. fol: 253. Titulo de Profugis, et apud Herburtum I. Spirituales. Statut Zigismundi 1543. Tom I. fol: 578. I. differentias Jur

2o. Sprawy graniczne tudzież kwestye respektem własności Gruntow, czyli między świeckiemi y Duchownemi, czyli też między Duchownemi zachodzące aby do Sądu świeckiego należały.

dicionum. Statt Alexandri 1505.
Tom I. fol: 304. Tit. de Iniuriis; a
pud Herburtum sub nomine Spiri
tuales fol: 415 I. Quæ Causæ & quas Causas.

Statutum Sigismundi 1543. 3o. Sprawy względem Posagow Zakonnicom na
apud Herburtum sub nomine Spi legacyi, tudzież względem Testamentow
rituales Titulo quas Causas Consti tu y Legacyi, aby do Sądu Swieckiego na
tum 1676 fol: 33. 1677 fol. 13. leżały.

Statutum Alexandri 1505. a 4o. Względem Poddanego lub Zbiegłego,
pud Herburtum sub nomine Spi- czyto między Swieckiemi y Duchow
rituales Titulo quæ Causæ. nemi kłótnia zachodząca, aby w
Statutum Joannis alberti 1496. Swieckim Sądzie agitowała się.
Tom: I. fol: 253 Tit: de Profugis Con-
stitutio 1508 folio 489.
1577 = = 314.
1578 = = 337
1638 = = 41.
1661 = = 12 et 13
1678 = = 40.

Constitutum 1635 fol: 10.
1678 = 13.

5o. Sprawy o Dziesięciny lubo Statutem
Koronnym należący do Sądu Duchownego,
poślednieyszemi iednak Konstytucyami
do Sądu Swieckiego odwołane.

Constitutio 1635. folio 9. 6o. Sprawy względem czynszow albo Prowizyi,
Kościołom y Duchownym vigore Zapisow
lub Obligacyi, od Swieckich należących, tak-
że respektem Summ kapitalnych, aby
w tym Sądzie Swieckim agitowały się,
do którego należą Dobra takowym
Tugim inscriptionibus.

Dekreta Seymowe, także Kon 7o. Z Lustracyi, Rewizyi, lub Przywileiow
stytucye o Starostki Lustracyi. Królow Dziedzicow pochodzą niektore one-
ra z Dobr Duchownych dla Starostow nie-
ależą aby takowe Sprawy do Swieckiego należały.

8o. Sprawy te gdzie zachodzi cognitio vel
per plexitas Privilegiorum, aby w Sądzie
Swieckim sądzone były.

Statutum Joannis alberti 1496. 9o. Urzędy Sądowe y Magistraty ex Officiis
Tom. I. fol: 277. Titulo de Inhibitio aby do Sądu Duchownego pociągane nie
nibus, et apud Herburtum fol. 190. były, y aby Jurysdykcya Duchowna przeciwko wszelkim Urzędom Swieckim In-
sub Titulo. Inhibitiones Spiri hybicii niemy dawała.
tualium.

10o. Oddawności Dobr albo Gruntu między Du-
chownemi zachodząca Kontrowersya, w
Sądzie Swieckim aby sądzona była; Po-
nieważ Statutami y Konstytucyami sine
distinctionibus determinatum, iż Zapisy y

y wszelkie Iranzakcye Urzędowne do oyrzec-
kiego należą Sądu.

Constitutio 1611. folio 22. 1654. folio 13. 11°. Mieszkaney na Dowigtnym lub Gruntach Duchownych, sposob Życia, czyto przez Handel, czy przez Rzemiosło w Miastach maiący, aby podatki y ciężary Miejskie ponosili, y w tych sprawach, które ex modo vivendi wynikaią, aby Jurysdykcyi Miejskiey podlegali.

Constitutio 1635° fol 9. Titulo Jorum Ludzi 12°. Ponieważ per multitudinem Tribunalium et Instantiarum Curiæ Romanæ, nietylko sprawy przykiego końca niemaią, ale też litigantes enervantur. Więc raczy Stolica Apostolska, nietylko Breve Urbani Octavi Papæ anni 1634° quo ad causas criminales in duo roborezacho-wał, y w kryminałach Rekursow ex Curia Romana niemy dawać, ale też in causis civilibus ex Regno devolutis pewne naznaczyć subsellia, wktorych aby Sprawy w determinowanym czasie, sine protractione; et ulteriori appellatione ogłoszone być mogły.

Statutum Sigismundi an. 1523 apud Herburtum folio 29. sub nomine Aromatarii Titulo Doctores. 13°. Ponieważ Doktorzy powinni co rok apteki rewidować, po uczynioney Rewizyi Magistratom czynić relacyą, dlatego Collegia y Domy Zakonne apteki maiące, takowych Rewizyi y determinacyi Magistratow podlegać powinny. Aże maią tak z aptek, iakoteż z Drukarniow pożytki, z ktorych sposoby Audicyom Duchownym należą: wiec aby się do Miejskich przykładali ciężarow.

Desideria Illustrissimorum Episcoporum Regni Poloniæ.

1°. Laudabilis olim Ceremonialium usus in hoc Inclyto Regno Poloniæ obtinuit, quod Episcopi in prima Visitatione Nuntiorum Rochiettati, pariter ac in Rochietto, non tantum ut Episcopi tanquam fratres, sed etiam ut Senatores recipiebantur, nunc autem mos Contrarius Dignitati, et Statui Politico invaluit, quod, licet Ipsi Episcopi Rochiettati Nuncios visitent, alias tamen Rochietto familiariter recipiuntur.

2°. Dignitas Episcoporum Regni, est Communis Ordini Senatorio, expedit et decet, quatenus Constitutiones Bullæ Pontificiæ et aliæ Litteræ Encyclicæ à Sacra Sede Apostolica ad Ordinarios expediri solitæ, si non directæ, saltim per Illustrissimos Nuncios more antiquo dirigantur, non autem per Auditorem Nuncii, ut modo nonnisi prædem irrepsit.

3°. Judicia Tribunalis Sacræ Nunciaturæ, antiquitus sub actuali præsentia Illustrissimorum Nuncionum in Regno commorantium, consueverunt agitari, et in gravioribus negotiis causæ per Ipsos Nuncios definiebantur, congruum est, ut Illustrissimi Nuncii tam quo ad Ipsas causas, quam quo ad effectus gratiosos in Regno residcant.

4°. Jurisdictio Episcopalis in Cautis Regularium, tam Ordinariis ratione Decimarum, Administrationis Sacramentorum in Præjudicium Ecclesiarum Parochialium, Abusus Capossarum, quartæ funeralium, excessuũ, quam extraordinariis contra Concilium Tridentium a

adeo arctata extitit per Tribunal Nuntiaturæ ut cibati Regulares ad Judicium Ordinarium non gustato negotio Coram Judice competenti, ad præfatum Tribunal præsertim exemptionis confugiant, et inibi protegantur unde fiunt Regularium abusus, redduntur insolentissimi Jurisdictioni Episcopali refragarii et licentiosi.

5°. Sacra Concilium Tridentinum et Constitutum Comodum Regni providere statuerunt ne in Causis Clericorum Correctionis, pertinentes ad morum reformationem Judices appellationis se ingerant, nisi à Sententia definitiva appellatum fuerit, et hoc in devolutivo tantum Appellationes recipi debeant, tamen ut plurimum confugientes debiti pœnas alvi accessorio facillime remediis sublevationibus, et inhibitionibus, à Sacro Tribunali protegantur, et insolentissimi pœnas avehunt.

6°. Idem Concilium prohibet, ne Judices Appellationis omino Ordinario se in causas involvant quod pluries fit, ut conniventibus partibus et Judici primæ Instantiæ non fidentibus nec ad eum provocantibus, nec de à foro exeuntibus ibidem dignoscantur, quod fit cum diminutione Jurisdictionis Ordinarii.

7°. Causæ Decimarum, Censuum, et aliorum Proventuum Ecclesiasticorum, qui veniunt in alimentum Beneficiorum de Jure, Summario Processu, rei veritate inspecta, tam apud Judices Ordinarios, quam Appellationis, terminari debent, nihilominus Beneficiati ab adversariis per Processum et expensas fatigati, devoluta causa ad Nunciaturam, ut plurimum ad annum vel duos præcipue sub Termino Deliberationis provato vix respiriuntur detinentur, et sæpe sæpius expensis non sufficiantes, quibus incumbit circa Curam residentia, frustranei causas deserere coguntur, regnum est, ut hi abusus tollantur.

8°. Fructuosum esset Ecclesiis Ipsisq Beneficiatis si causæ præcentibæ intra Regnum decidentur, et via Recursuum ad Urbem extra Regnum quæ est cum summa penuria pauperculorum Parochorum, præcluderetur.

Inter ponenda Authoritas Sacræ Regiæ Majestatis ad Sacram Sedem apostolicam in infrascriptis desideriis.–

1°. Officium Archi Diaconorum est ad relevandum Episcopos, in his, quæ Ipsi Episcopi per se facere deberent, in quibus resultare debet Vitæ et morum honestas, rerum pervagendarum solertia, et doctrina propterea Leo X. imperitivit Constit. pro Regno Poloniæ perpetuo valituram, quatenus omnes Archidiaconi per electionem Episcoporum et Capitulorum eligantur et hæc Constitutio tot sæculis in Observantia extitit. nunc eius præiudiciosa irrepsit Destructio per reservationes Regularum Cancellariæ, et frequentes Provisiones Datariæ.

2°. Pro Concordatis Regni Poloniæ ratione mensium Alternativorum super Collatione Dignitatum Capitularium, Prælaturarum, Canonicatuum et Beneficiorum vacantium ad Episcopos spectantium, interposuerat quidem dudum Sacra Regia Majestas D. C. suam Authoritatem ad Sacrem Sedem Apostolicam præcipue ut circa confirmationem eorum manutenentur Episcopi in usu eor, et præiudicialia tollantur, eousq tamen preces Episcoporum nullum sortita sunt effectum.

3°. Consuevit Dataria Pontificia in Concessione Provisionum ad Dignitates et Beneficia vacantia in Mensibus Papalibus, et extra Clausulas reservationis apponere, unde evenit, quod per prædictas Clausulas in Destructionem Concordatorum mensibus etiam Episcopalibus derogatur non obstante quamvis per Concordata et reservationes sint rejectæ.

4°. Recens Concordatum de exdivisione Tertiæ Partis Proventuum Abbatialium inter Abbates Commendatarios et Claustrales 1737 secutum, quo præscribitur, ut eius modi exdivisio intra Regnum per Nuncios expediatur, præciso omni recursu ad Sacram Sedem quod contra evenit in causa Præpositurali Miedzyrzecensi, in qua Illustrissimus Nuntius super Prætensionibus Monachorum anomalis nulla facta Constitutione Massæ, et Divisione Bonorum eandem ad Sacram Sedem remisisset.

5°. Innovanda est Authoritas Sacræ Regiæ Majestatis Domini Clementissimi pro resolutione Sacræ ff.

Sedis Apostolicæ, super quæstionibus Collegii Episcoporum Latinorum ex occasione Decreti Urbani VIII.ti contra Authenos græco Unitos, ad quas quæstiones neq; Sacra Regia Maiestas, neq; Collegium Episcoporum resolutionem obtinuit.

6.a Constitutio felicitor moderni Regnantis Pontificis, quæ incipit: cum illud provide præscripsit, ut vacantes Ecclesiæ Parochiales, Dignitates, Canonicatus, aliaq; Beneficia curam animarum habentia, quæ vacaverint in Mensibus Sedi Apostolicæ reservatis, non aliter a Sacra Sede conferantur, nisi prius per Episcopos Concursus nullo discrimine nec petita venia aut licentia instituatur, et Episcopus eligat magis idoneum, et Dataria significet, tamen passim fit, quod absq; eiusmodi Concursu, electione, et Judicio Episcopi, Dataria expediat Provisiones de eiusmodi Beneficiis, Dignitatibus et Canonicatibus &.

Supplika do Jasnie Wielmoznego Jego Mci Pana Kanclerza Wielkiego koronnego względem Długow należących do Stanowczych Jana Herreta Sukiennika y Kupca Toruńskiego przez Mandatariuszow Imieniem kredytorow podana, w Toruniu dnia 1.a Decembris 1754.o pisana.

Jasnie Wielmozny &.

Niżey na podpisie wyrazem Mandatarii Creditorum Entranevorum Herretthianorum kładziemy niniejszą Supplikę naszą do Hos JW Wasz Mci Pana Miłościwego Dobrodzieia iako Protektora Praw y kredytu Commercii. Stanowczy Jan Herret Sukiennik y kupiec Sukienny tuteyszy zadłużywszy się przez niemałemy Handel swoy, tak dalece, że się do tego czasu plus quam evidenter patet, iż cała swoia substancyą nie iest in stanu potomy Długow swoich zapłacić, wziął się ubiegać pomocy, żeby kredytorom nie się niedostało. Tentowaliśmy z Nim nayprzod media amicabilia, chcąc się z Nim zgodzić z dobrzyka, ale ten człowiek hardy do niczego na ktorąkolwiek się dać niechce, ułożywszy sobie plany, procesować się z kredytorami, za ich pieniądze, per omnes Instantias, w nadziei że zamieszawszy na koniec Sprawę w Sądach JKgo Krolewskiey Mci Assessorskich, nim takowa według Regestru przywołana y osądzona będzie, pozwala nie mało czasu do alienowania y sprzenięzenia rzeczy Towarow y ruchomości swoich, ac tandem zostawi kredytorom prozne konty w kamienicach, ktorych ma dwie szacowanych in circa 12.m Mk. Złp. 6. M.c a in contra Długow przeszło 120 M. dico stokroć dwadzieścia Tysięcy Złp. 6 Mc że to za iuż nie zamyślony, pomienionego Złośliwego Debitora Herreta, Sam się tym chlubi grożąc owszem takim procederem wekslować kredytorom, czego też nie iawne zaczął dawać dowody, kiedy w przeszły tydzień wypadszy u Sądu tuteyszego w Sprawie Biolliney z Verviers y Pastora z Agwizgramu fabry Kantow sukiennych Dekret simpliciter, iż dostał Pan Herret lubo agnoscens debitum, y niemaigc naymnieyszey exceptii nidc, mimo privolé appellował, tym czasem całe tuteysze Kupiectwo Sukienne skarży się, iż dla niego nie przedać nicmoże, ponieważ Pan Herret byłe Kupcą dostał, to 20 pro cento taniey swoy towar zbywa, niżeli go nabył: Przeciwko takowey śmywolnoy Appellacyi, a Nie Mandatarii niemieliśmy protestować, ani tego denegować albowiem nie wiemy dowodnie, iż in tali casu Pan Herret iest gotow zatamować Nam wszystek dalszy progress Mandatem post Curiam, że tedy z takowego Procederu Pana Herreta, nietylko kredytorowie Jego wielka ponoszą krzywdę, ale też y całe Commercium na kredycie maximum patitur præiudicium do tego dawać się trzeba iakiey Inkonwenienciey a Parte króla Pruskiego, ktory nie przed kilka Tygodniami odezwał się do Stanowczego Magistratu tuteyszego monendo, aby się kredytorom Herreta Incolis Jego niestała krzywda; Że y innych wiele okolicznosci, ktorych dla obawiaiąc się abuti patientia JW. Wasz Mość Pana Miłościwego Dobrodzieia nie wspominamy, daiąc nam pozor uciekać się do wysokiey Protekcyi Panskiey, tak wielu ludzi, y kredytu Kupiectwa tuteyszego, niechcemy w prawdzie præiudicare Panu Herretowi, ani mu tamować beneficia Juris, ale nabożnie do Juribus Creditorum supplikujemy do Łaski JW.e Wasz Mości Pana

Miłościwego Dobrodzieia abyś raczył per Rescriptum Nomine Regio in iungere Szlachetnemu Magistratowi tuteyszemu, ut Debitor dividendat quidem suas merces, sed cum pecunia pro illis percepta, non prolibitu disponat, sed ei Curator a Magistratu constituatur, quinsq ad finales decisiones Causarum, Nomine Creditorum in Bonis Debitoris compossessionem habeat, et cum Debitore pecuniam pro Panno divendito perceptam, custodiat, interim Debitorem necessarie sustentet. Takowey Łaski ob periculum in mora z Ustąpieniem oczekiwać, zostawamy z Nayglębszą Weneracyą. ds. Szmon Mielczarski Mandatarius Vidue Brölley habentis pretensionem ex Cambio ad Joannem Herret flor: 6tę mę M. p.m. Joannes Georgius Ritter Mandatarius fmtorum Gottschalk et Klefecker prąten flor 25700 Item C. F. Rose Prąten flor 3200. Jacobus Jenger Mandatarius famatorum fm Ivo Eros et finden Prąten flor: 22000 Joh Cst Gotthard Pastor praten flor 2500 Joh Wespien praten flor 8700.

Pro Memoria od Rezydenta Moskiewskiego Jasnie Wielmoznemu Jego Mości Panu kanclerzowi Wielkiemu koronnemu w Warszawie dnia 31ę Januarii 1754e podane.

Jasnie Wielmozny Jego Moś Pan Graff Małachowski, kanclerz Wielki Koronny w Promemoryi w roku przeszłym sub die 19e Augusti podaney naysce rszey podpisanego Nayiaśnieyszey Imperatorowey wszystkiey Rossyi w Warszawie rezydującego Poselstwa Sekretarza, wyraził między innym exparte Jasnie Oświeconego Xięcia Jego Mości Poźrzolego koronnego, ts do Dworu Rossyiskiego Skargę, iakoby nowe Serbia poddanstwa okazuią do Mieszki osiadłym w Ukrainie Polskim Poddanym, przeciwko Obwarowaniu Pogranicznemu, y On ciągle Jego Mość sam ponosi krzywdę w Lasach Sobiesznickich wbliskości Smiły, przez wycinanie Drzewa, prosząc aby to było zakazanym. Wie iako Dwor Rossyiski maiąc osobliwą Attencyą na wszelkie rekwizycye Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego, tak teraz Poselstwa Sekretarz, z ordynansu Dworu, ma honor Onemu Nayświeyszym donieść. Iż Nayiaśnieyszą Imperatorowa wszystkiey Rossyi, zawsze będąc dalecka by też od naymnieyszey Okazyi, ktoraby komu kolwiek iakowe przynieść mogła nieukontentowanie, nie omieszka nie zalecić raczyła naymyszym Ukazem swoim Jego Mość Panu Jeneratowi Chorwathowi, azeby ten Sztab y Ober Officyerom w kommendzie Jego będącym dalszemi Ordynansami, przy podpisie ręki swoiey donosił wyraźną wolą Nayiaśnieyszey Monarchini, y onym mocno zalecił, mieć pilną wigilancyą na ludzi Kommendzie Jej powierzonych, gdyby ci ci w Polskich granicach y Lasach Drzewa niemynowali y żadney nikomu szkody czynić nieważyli się, przestrzegaiąc niemniey y tego, aby ludzi przychodzących do nowey Serbii w wieczne Poddanstwo Nayiaśnieyszey Imperatorowey Rossyiskiey żaden z Poddanych Polskich, ani z ludzi zbiegłych nie był przyimowanym, ale tylko takowi przyimowani, ktorzy wprzod pokażą dowodnie, że są ludźmi wolnemi, y ktorym takowym sposobem wolno w tey nowo Serbii osiadać, spodziewaiąc się, iż Obywatele Polscy wzaiemnie zbiegłych ludzi Rossyiskich nieraden przyimować, y tych ktorzy się u nich znayduią podług Traktatu wiecznego za Granicę nazad wydawać będą, nieczyniąc także żadney krzywdy Obywatelom Pogranicznym Rossyiskim, ale raczey rownie starać się zechcą aby Dobra Przyiaźń, y Sąsiedztwo bez alteracyi na Granicy przestrzegane było, o co Jasnie Wielmoznego Jego Mości Pana kanclerza Wielkiego koronnego usilnie upraszam w Warszawie ut supra, die 31ę Januarii 1754e Jan Szyszkowski.

Extrakt

z Promemorii kollegii Woiennej podanej do kollegii Cudzoziemskiey 5ę Junii 1754e.

z Raportow Jego Mości Pana Pułkownika Panowa constat, że w Sie-

Inflanciech u Jch Mościow Panow Zyberka krayczego Inflantskiego, y Starosty Bolnickiego, u Durnalowicza w Miasteczku Krewnie, u Malowa, u Sykowa, u Kornowa, y Waszkowa znayduie się po kilkaset osady samych zbiegłych Ludzi Rossyiskich, także u Jego Mości Pana Sadurskiego Stolnika po Wsiach Jego wielkie mnostwo, u Jego Mości Pana Korffa w Starostwie iego na kilka Tysięcy, złym wszystkim gdy Pułkownik Panow przybył do Szczyc, y listy od Jasnie Wielmożnych Jch Mościow Panow Ministrow Polskich, Podstarościemu Szczyńskiemu produkował, y o wydanie tych zbiegow prosił, ten uczynić mu apparencyą do wydania onych, obiawiwszy po Wsiach, iednak nieostatek tyd. ktorzy o Dezercyach y takowych zbiegach znać dawać chcieli, poistron karmi pogroził, y tak tylko po długiey kontrowersyi 16. osob wydał, powiedaiąc iakoby usłyszawszy o przybyciu onego Pułkownika porozbiegali się do Lasow, y że Jego Mość Pan Starosta Korff Prynaymniey Jego tyd. ktorzy na gruncie ozicdli wydawać zakazał, wkrotce zaś Szczyty we Wsi, dzie 16. Domow tamtych zbiegow mieszka, powrocili się do siebie, dla czego tenże Szczyn chciał, aby Jch sam Pułkownik brał, ktoremu on odpowiedział, że przystały nie dla brania gradtem, ale aby według Traktatu byli wydani; Potym tenże Pułkownik Posłał Szerzanta, do Jego Mości Pana Mereczczyńskiego, ktorego także wielkie mnostwo Zbiegow, prosząc o wydanie onych, gdzie y Jego Pułkownika własnych sześć Familii, ale on odpowiedział, iakoby ich niemogł przynieroić, obawiaiąc się aby y drudzy nieporozbiegali się Wszyscy, y że im chciał perswadować aby sami dobrowolnie poszli, jakoż na zawtrz przysłał dwoch zbiegow y kobietę do Pułkownika do Szczyc y Jego własnego człeka, ktory w przeszłym roku Żonę swoią ochrzcił, uwięziawszy kamień u szyi, a na drugi dzień onego znowu skrył, także człeka Pod Pułkownika Obozowego, ktory miał przy sobie, y wydać przyobiecał, naostatek iednak tylko trzech zbiegow z Żonami y Dziećmi własnych Panowa wydał, a innych wszystkich, także y Rozboynika Prokudy za y Wodaka Jelenowa pod pretextem iakoby się porozbiegali, wydać niechciał, powiadaiąc Ja iden wydam a drudzy niewydadzą, y że mnie nasmiewać się będą. Niemogąc daley nic wyprosić pojechał do Dobr Jego Mości Pana Platera, gdzie Podstarościemu Jego Audyencyi pokazawszy listy Jasnie Wielmożnych Jch Mościow Panow Ministrow, prosił o wydanie Zbiegow, ktorzy się pod nim znayduią, osobliwie Strapczego Nazarca, Korznakowskiego, ktorego sam Jego Mość Pan Plater pod bytność Jego Mości Pana Pułkownika Panowa wprzod nie pod kontrolem swoim do Rygi odprowadził, y ktory de novo uszedł, ktory to Podstarości lubo ludzi swoich po Wsiach rozesłał, dla poymania Zbiegow, iednak potym powiedział, że chociaż Assekuracyą kwitowską iak publikowany aby wydać zbiegłych Rossyiskich, to ich wcale łatwym trudno znaleść, y żeby raczey Pułkownik Panow iechał pierwey do Jasnie Wielmożnych Jch Mościow Panow Kasztelana Inflantskiego Sitzena y do samego Starosty Platera iako Prymo paltnych w Inflanciech Possessorow, pod ktoremi mnostwo niepoliczone znayduie się takowych ludzi, osobliwie Rozkolęykow, aby oni pierwey zaczęli wydawać takowych zbiegłych Rossyiskich. Interim posłał daley tenże Pułkownik Panow, Porucznika Felkiersana, z listami Jasnie Wielmożnych Jch Mość Panow Ministrow Polskich do Jego Mość. Hisdza Osticyski z Prozba o wydanie tyd. zbiegow, ktorzy pod nim w znacznej krotce mieszkaią, ale ten Hisdza odpowiedział, iakoby pod czas poślednicy w Polszcze Rebelizyi wpisto u niego 100,000 Talerow, jeżeli mu tedy Dwor Rossyiski one y ludzi Jego do Rossyi zbiegłych, nieprzekazawszy iakowi y gdzieby się znaydowali wroci, to y on tych zbiegłych Rossyiskich, ktorzy pod nim mieszkaią, wyda, a na listy Jasnie Wielmożnych Jch Mość Panow Ministrow Polskich y patrzyć niechciał, ale owszem zdrowszy grabcmi y niegodziwemi słowy tegoż Porucznika, wyrażonego chciał zdemi Polskich Ministrow, listami kazać dzieć y to samo nieochybnie uczynić z samym Pułkownikiem, gdyby się u niego pokazał; Przy tym tedy pustych exkuzach, y odwoływaniu się iden na drugiego, a osobliwie zważaiąc on Pułkownik Panow dla siebie ostrzyste niebaczenstwo, przytak wielkim mnostwie Zbiegow,

Dezerterow y Excessantow, ktorych rozmym Jch Mościom pokazał de Nomine, y podług ktorych Wiach znayduia ſię, y całemi Hobodami na wiele tyſięcy Domow y plemion mieszkaia, tyſko 33. Duz odebrawszy od Podstarosziego Szeyna y Jego Mości Pana Woroncowskiego za Jchze konwoiem przez Lucin do Rossyi wrocić ſię przymuszonym został.

Promemoria od Rezydenta Moskiewskiego Jasnie Wielmoznemu Jego Mości Panu kanclerzowi Wielkiemu koronnemu w Warszawie Dnia 3go Miesiąca Februarii Roku Panskiego 1754go podane.

Jasnie Wielmozny Jego Mość Pan kanclerz Wielki koronny raczy wyceytać obszernie z Excerptu przysłanego z Promemorii kollegii Woiennéy, podiakowemi preteksami y próżną ewikcyą Jch Mość Panowie Obywatele y Stanowie Woiewodztwa Inflanckiego, recusant wydawać Zbiegłych ludzi Rossyiskich ktorych w tym Woiewodztwie znayduie ſię nieliczona moc, a miedzy temi Dezerterowie y rożni Excessanci; Jak mały wzgląd do tych czas na wszelkie demonstracye y listy samychże Jasnie Wielmoznych Jchmościow Panow Ministrow Rzeczy pospolitey, niemniey y Reskrypt Nayjasnieyszego Króla Jego Mości, pokazany iest, kiedy fawore tych Expedycyi postanego Porucznika Felkiersana z prozbą o wydanie takowych Zbiegow, miedzy innemi y pod Jego Mościa dzisiejszem Oktiertka mieszkaiących; Jenze Jego Mość Pan Oktiertka zamiast wydania odzywszy, w razie onego złemi Listami chciał kazać obiecie. Zatrzo porige racy Jasnie Wielmozny Jego Mość Pan kanclerz Wielki koronny, iak Dwor Rossyiski czuć musi ten niesłuszny postępek, y to uporczywe w Inflanckich protegowanie Zbiegłych ludzi Poddanych Jego, ktore Traktatowi, y dobremu Sąsiedztwu, y Przyiaźni całkiem przeciwne; złey Przyczyny niżey podpisany Nayjasnieyszey Imperatorowey wszystkich Rossyi w Warszawie residuiący Posłstwa Sekretarz, ma honor zwyczaynego rozkazu, reprezentować to wszystko Jasnie Wielmoznemu Jego Mości Panu Kanclerzowi Wielkiemu koronnemu zupełna rekwizycya, aby raczył ponowieniem Ministerialnych Listow, iak nayżywiey przedsięwźiąć Obywatelom y Stanowi rzeczonego Woiewodztwa, gdyby chcieli tego w Reflexya dalsze zbrzydzenia tych Zbiegłych ludzi konsekwencya, y tę znakomitą Krzywdę, ktora tym samym czynią Dworowi Rossyiskiemu, a tak raczey przystąpili do wypełnienia co iest w Sowiązach y Traktacie umorzonym, y dobremu Sąsiedztwu, y Przyiaźni przyzwoitego: Vprasza będzie oraz Jenże Posłstwa Sekretarz Jasnie Wielmoznego Jego Mość. Pana kanclerza Wielkiego koronnego o Rezolucyą ad promissa, ktoraby mogł pro informatione kommunikować Dworowi swoiemu, w tey mocney nadziei, a daley ex parte rzeczonego Woiewodztwa Jenże Dwor Jego bez skutku oyszłać nie będzie tak sprawiedliwych dzisiejszych Rekwizycyach swoich.

W Warszawie Dnia 3go Miesiąca Februarii Roku Panskiego 1754go

Jan Rzyszewski mpp

INDEX
Transactionum
intro
Contentarum
Annis 1751mus

Litera a Pra Nobili Magistratu Elbingensem ad Sm Rm Mm 1.
Litere ab eodem Magistratu Elbingenti ad Illmum Smum Ani Cancll: 2.
Rescriptum ad Magistratum Curasensem, Domicki et Nlis Niminskie 3.
Rescriptum Conservationis Nobilium Barentow 3.
Rescriptum ad Generosos Vice Capitaneum Marsalcale Regni, 4.
Rescriptum pro Parte Successorum Courtovianorum, 5.
Litera a Magistratu Thorunensi ad Illm Spm Ani Callum, 5.
Litera ab eodem Magistratu ad Eundem Illmum Spmum Ani Callum 6.
Litera a Magnificis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigallie 7.
Litera ab Eidem ad Illmum Smum Regni Cancellarium 8.
Litera itidem ab Eidem ad Sacram Regiam Maiestatem 9.
Litera ab Eidem ad Illmum Spmum Regni Cancellarium 11.
Litera a Pra Nobili Magistratu Gedanensi ad Sm Am Mm 12.
Litera ab eodem Magistratu in eadem Materia ad Illmum Smum Ani Cllum 13.
Litera itidem ab eodem Magistratu Gedanensi ad Eundem Illm Spm Ani Cllm 15.
Rescriptum Sacra Regia Maiestatis ad Civitatem Gedanensem 17.
Litera a Pra Nobili et Spectabili Magistratu Gedanensi &. 18.
Litera ab eodem Magistratu ad Eundem Illm Spm Ani Callum &. 19.
Litera a Magnificis ac Generosis Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigallie 19.
Responsum Eidem Supremis Ducatuum Curlandiæ et Semigallie. 21.
Litera ab eodem Illmo Supremo Regni Cancellario 22.
Litera a Pra Nobili Magistratu Gedanensi &. 23.
Litera ab Illustri Gubernio Ducatus Livoniæ &. 26.
Responsum ad præcedentis Eidem Illri Ducatus Livoniæ. 26.
Litera ab Illmo Supmo Ani Callrio ad Mgcos et Inroles Supmos 26.
Litera a Magistratu Thorunensi ad Illmum Supmum Ani Cancellum. 27.
Copia Literarum a Pra Nobili Magistratu Gedanensi ad Sm Am Mm 27.
Litera ad Sm Am Mm a Nobili Boemelio. 28.
Informatio rationes Spectabilis Notarii Vichuff. 29.
Litera a Magistratu Gedanensi ad Sacram Regiam Maiestatem 29.
Copia Literarum ad Pra Nobilem Magistratum Gedanensem. 30.

Litera a Pra Nobili Magistratu Gedanensi ad Illm Spm Am Cancellm. 31.
Reskriptum ad Civitatis Gedanensis. 34.
Reskriptum ad Magistratum eiusdem civitatis Gedanensis 35.
Litera a praenobili Magistratu Gedanensi ad Sm Rm Mm 35.
Litera ab Illmo Supremo Regni Cancellario. 37.
Epistola a Turkio ordine Judaeorum Civitatis Gedanensis, 37.
Litera ad Sm Rm Mm a Generoso Wilhelmo Alexandro ab Heyking. 38.
Pro Memoria ab Eodem Generoso Delegato 40.
Litera ad Illmum Supmum Am Cancellm in simili materia scripta. 41.
Oblata Instrukcyi do Jo Kyi Mci Delegowanym Posłom od Ziemi Dobrzyń. 42.
Instrukcya do Jkstli JW. Jozefa Zbierzchowskiemu &. 43.
Respons na tę Instrukcyą z Kancellaryi W. Kol. dany. 44.
Reskriptum Sae Rae Mis quo datur facultas Alexo Malachowski 44.

Anno 1752.

Litera ab Excellentissimi Dominis Supremis Consiliariis Russiae. 45.
Responsum ad eadem Illmo Supmo Am Cllrio 45.
Clarificationes aliquorum articulorum Ordinationis Sae Rae Mis. 45.
Kopia Literarum ad Sm Rm Mma a Magistratu Gedanensi, 49.
Litera ad Illmum Supmum Am Clarium. 50.
Responsum ad Praecedentes ab Illmo Spmo Am Cllrio 50.
Kopia Reskryptu quo Magistratus Gedanensis 51.
Litera ad Illmum Spmum Am Cancellarium 51.
Responsum ad eadem ab Illmo Spmo Am Cllrio 52.
Litera a Mtis Spmis Ducatuum Curlandiae et Semigalliae 52.
Litera ab Eisdem Mtis Spmis Ducatuum Curlandiae et Semgalliae 58.
Litera itidem ab Eisdem Magnificis Supremis &. 63.
List Napominalny do Mieszczan y Wsi Starostwa Wolbromskiego 63.
Kopia Deliberatoryzarum na Sym ordynaryiny 6co Niedzielny. 64.
Kontynuacya natenże Sym. 64.
List do Senatorow Duchownych y Swieckich 64.
Konkluzya Listu tegoż do Urzędnikow koronnych y Ziemskich 65
Uniwersał do Woiewodz Ziemy. Powiatow. 65.
Credentiales Posłom od Jkstli na Symiki przed Sym mowe. 66.
List do Posłow. 66.
Instrukcya od Jkstli na Symiki przed Sym mowy. 67.
Litera ad Illmum Spmum Am Cancellarium. 67.
Responsum ad Praecedentes ab Illmo Spmo Am Cllrio 68.
Reskriptum exemptionis a Junctione Advocati Aulici. 69.
Litera ad Illmum Spmum Am Cancellarium. 69.
Responsum Spmi Am Cancellarii 70.
Instrukcya od Izby Trybunału Skarbowego Radomskiego. 70.
Respons nata Instrukcyą z Kancellarii W. Kol. 72.
Litera ad Illmum Supmum Regni Cancellarium. 72.

Litera ad eundem Spmum Ani Cancellarium. 73.
Responsum ad eandem ab Imo Supmo Ani Cancellario. 73.
Pro Memoria od Rezydenta Rossyiskiego Panu Kanclerzemu W. Kor. 73.
Respons na tę Promemoria d. 74.
Litera Comminatoria ad Spectabilem Magistratum et Ordines 75.
Rescriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Civitatis d. 75.
Litera Patentes Generoso Joanni de Jayler d. 75.
Litera Innotescentiales ad Ducatus Curlandia et Semigallia 76.
Litera a Magnificis Supremis Ducatuum Curlandia et Semigallia. 76.
Instructio Magnifici Generosi Joannis Ernesti de Schoepping. 77.
Copia Listu do Xiędza Arcibiskiego Metropolity Ruskiego 79.
Oratio Delegatorum Pre Nobilis Magistratus Gedanensis 80.
Responsum ad eandem orationem Delegatis Gedanensibus. 80
Rescriptum Sacra Regia Maiestatis 80.
Litera Supplices ad Sacram Regiam Maiestatem. 81.
Respons. na Instrukcyą W. Posłom od Woyska Kor. do Jkści. 81.
Rescriptum Sacra Regia Maiestatis 82.
Propozycye od Strony Jkści na Sąmie Ordynaryinym w Grodnie. 82.
Instrukcya Przewielebnemu Xiędzu Hieronimowi Wielogłowskiemu, 83.
Respons na tę Instrukcyą z Kancellaryi Kor. 84.
Traduction de la Lettre d'Arslan Giray Han de Crimée 84.
Responsum ad eandem Partaviae 85.
Rescriptum ad Reverendum in Christo Patrem Samuelem Ozga 85.
Ustanowienie Urzędu do Starostwa ostrowieckiego należącego. 86.
Privilegium pro erigendo Collegio Medico Varsaviensi. 87.
Rescriptum Sacra Regia Maiestatis. 88.
Instrukcya WW. Kazimierzowi Chrzczonowi y ostrowskiemu. 88.
Respons na tę Instrukcyą Posłom od Woiewodztwa Bracławskiego. 89.
List od WW. Senatorow y Ministrow do Podskarbiego W. Kor. 89.
List od Jkści do tegoż Podskarbiego W. Kor. 90.
Reskrypt Jkści względem Ustanowienia kanonicznych Sądow Pogranicznych. 90.
Reskrypt takiż do Województwa Kijowskiego 91.
Reskrypt do Ludwika Kalinowskiego Starosty Winnickiego. 92.
Reskrypt podobny do Starostow Pogranicznych. 92.
Kopia Reskryptu do Platera d. 92.
Kopia listu Kanclerza W. Kor. do P. Platera. 93.
Declaratio Emubsistentia Annorum Do Alimenti d. 93.
Rescriptum Sacra Regia Maiestatis. 93.
Rescriptum S. R. Mis ad Eos Capnios Jurisdictionales d. 94.

Anno 1753 die

Litera ad S. R. M. a Magnos ac Eos Supremos Ducatuum d. 96.
Litera ad Eosdem ad Illmum Spmum Regni Cancellarium. 97.
Responsum ad eosdem ab Illmo Supmo Rni Cancellario. 98.

Reskrypt do Urzędu Radzieckiego Błonskiego 99.
Reskrypt do W. Bielinskiey Woiewodziny Chełminskiey. 107.
Reskrypt w Sprawie Matorza do Jakuba Hisca Lubomirskiego. 108.
Kopia Respons Kanclerza W. Kor. z Konstkich. 112.
Kopia listu Jo Xięzca Prymasa do Kanclerza W. Kor. 112.
Kopia Respons Kanclerza W. Kor. Pu Chojeckiemu 124.

Liſt Hiscia Czartoryſkiego kanclerza Litt. do Małachowskiego kan: kor. 131.
Respons na tenże Liſt &. 132.
Commissio S.a R.a Mći ad Sopiendas exorbitantias in Civitate &. 133.
Reskriptum S.a R.a Mći, quo Gnś Wielopolski &. 134.
Reskriptum S.a R.a Mći quo Gnś Dominicus de korff &. 134.
Litera ad Mśćiwe et Gnś Spmos Consiliarios &. 135.

Anno 1754 tuś

Litera a Summo Pontifice instituto Nuntii Apostolici &. 136.
Litera a Sumo Pontifice in eodem Negotio ad Illmum Spmum N: L: &. 136.
Responsum ad eadem ad Illmo Spmo Anō Cllrio &. 137.
Litera ad Eminentissimo Cardinali Valentini Gonzaga &. 137.
Responsum ad eadem ad Illmo Spmo Anō Cllrio &. 138.
Litera a Smo Rege Succiæ ad Spmum Regem Poloniæ. 138.
Instrukcya od Trybunału Kor.a Skarbowego Radomskiego. 139.
Respons na tęż Instrukcyą od Jkći z Kancellaryi W. Kor. 139.
Instrukcyia do Jw. Jkći Xięcia Jozefowi Francuskiemu. 140.
Respons na tęż Instrukcyą od Jkći &. 140.
Oblata Manifestationis Reverendi Lerki Episcopi Culmensis &. 140.
Litera Deliberatoriæ seu Circulares przed Sejmem Ordynaryjnym &. 142.
Universał do Woiewodztw, Ziem y Powiatow &. 143.
Instrukcya od Jw. Jkći na Sejmiki przed Sejmowe. 144.
Credentiales Posłom Jkći na Sejmiki przed Sejmowe. 145.
Listy do tychże Jkći Posłow Pisane. 145.
Listy do WW. Senatorow y Ministrow na tenże Sejm. 145.
Listy do Urzędnikow Koronnych &, Ziemskich &, y Powiatowych &. 146.
Litteræ Universales ad Palatinatus Prussiæ. 146.
Litera ad Maiores Civitates Terrarum Prussiæ. 147.
Litera ad Minores Civitates earundem Terrarum. 148.
Instructio S.a R.a Mći pro Conventu Generali Terrarum Prussiæ. 148.
Credentiales Eidem S.a R.a Mći Nuntio date. 149.
Oratio Delegati Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, ad Sm. R.m Mm habita. 149.
Responsum ad eandem orationem a Throno datum. 149.
Litera ad Illmo Spmo Anō Cancellario ad Mśćiwe Spmos Ducatuum &. 150.
Instructio ad Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ &. 150.
Reskriptum ad Magistratum Civitatis Antiquæ Varsaviæ, &. 151.
Instructio Jenerało Wilhelmo Alexandro de Reyching &. 151.
Memoire de Mr. l'Envoyé de Russie &. 152.
Reskriptum ad Civitatem Thurnensem Subsidii Pro Consulibus &. 153.
Commissio ad Decidendas Causas primarum Instantiarum inter &. 153.
Commissio ad Dirimendas Causas inter Successores Sukcessorianos &. 154.
Reskriptum ad Gnś Consiliarios Supremos Ducatuum Curlandiæ &. 155.

Reskrypt ad Judicium advocatiale Sochaczoviense &. 156.
Relacya konferencyi w Pałacu Marszałka W. Kor. &. 156.
Instrukcya WW. Karolowi Hrabi Brühlowi y Walentemu Sobolewskiemu &. 160.
Respons na tęż Instrukcyą od Jkmci. &. 161.
Instrukcya Postom do Jkmci w loco Consultationum &. 161.
List do W. Hetmana względem wydania Ordynansu &. 162.
Reskrypt Remissionis Causæ inter Mścm de Rutowskie &. 163.
Instrukcya Postom do Jkmci od Ziemi Chełmskiey &. 163.
Respons na tęż Instrukcyą od Jkmci &. 164.
Instrukcya Postom od Woiewodztwa Podlaskiego &. 164.
Respons na tęż Instrukcyą od Jkmci &. 165.
Przememoria a Districtu Pilsnensi de modo procedendi summario &. 165.
Instrukcya Postom Woiewodztwa Bracławskiego z Cymitku &. 167.
Respons na tęż Instrukcyą od Jkmci &. 169.
Privilegium pro Constituendo Conventu Premisliensi &. 169.
Reskryptum ad Nobilem Spectabilem Magistratum &. 170.
Reskryptum ad Jos Supmos Consiliarios &. 171.
Privilegium pro Parte Religiosorum Patrum Societati Jesu &. 172.
Reskryptum ad Generosos Supremos Consiliarios &. 173.
List od Ministrow W. Kor. do Deputatow Przemiłnego Try. Piotrk. &. 176.
Instrukcya Postom do Jkmci do Trybunału Kor. &. 176.
Respons na tęż Instrukcyą od Jkmci &. 178.
Litera a Spra Nobili Magistratu Jedanensi &. 179.
Responsum ad eodem ab Illmo Spmo Dño Clño Varsavia &. 180.
Jus Emphyteuticos super Villam Augustowo &. 180.
Reskryptum Restitutionis Causæ in integrum &. 182.
Prolongatio Contractus Arrendatorii ad Annos 46. &. 182.
Przetłumaczenie Listu Arslana Giraia Chana Tatarskiego &. 183.
Respons na tenże List od Jkmci &. 184.
Traduction de la Lettre d'Arslan Girai &. 184.
Respons na ten List od Kanclerza W. Kor. &. 185.
List od tegoż Kanclerza W. Kor. do Pa Machmud Agi &. 185.
Litera Spa R. Mći ad Dnum Turcarum Imperatorem &. 185.
Litera item a Spa R. Mći ad Dnum Turcarum Vezyrium &. 186.
Litera ad Jm Am Mem a Jo Wilhelmo Alexandro de Kuching &. 186.
Responsum ad eadem Literas cum Humillima Petita Eorum &. 188.
Oratio ab eodem Jo Ducatuum Curlandiæ et Semigallie &. 188.
Responsum ad eandem orationem a Spa R. Mći &. 189.
List Kancelaria W. Kor. do Inflant &. 189.
Reskryptum ad Spectabilem Magistratum Civitatis Lubensis &. 190.
Reskryptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum &. 190.
Reskryptum ad Oppidum Romiane Brzesko, quatenus Incola &. 191.
Reskryptum ad Generosum Judicem Magnæ Procurationis Cracoviensis &. 192.
Reskryptum ad Generosos Supremos Ducatuum Curlandiæ et Semigallie &. 192.
Confirmatio Dispositionis Districtus Pilsnensis in Conventu Particulari &. 193.
Reskryptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Jedanensem &. 193.

Reseriptum ad Nobilem Ferber, Burgrabium et Consulem Gedanensem &.	194.
Privilegium quo Pueri et Puellæ in Domo Pauperum Gedanensi &.	195.
Privilegium pro erigenda Typographia Sō Laurentio Mizlero S. R. Mtis &.	196.
Reseriptum S.a R.a M.tis ad Gros Prūos Consiliarios &.	196.
Fundamenta Principaliora, quibus innititur Turarum Prussiæ &.	197.
Expositio Juris Supremi Dominii Regum et Rñi Poloniæ &.	199.
Observationes quædam Aulæ Berolinensis in eadem Materia. &.	201.
Reseriptum ad Nobilem et Spectabilem Magistratum Thorunensem &.	202.
Reskrypt do Xcia Lubomirskiego Starosty Zniewskiego &.	203.
Reskrypt do W. Bielinskiey Woiewodziny Chełmińskiey &.	203
Reskrypt do W.o Podskarbiego W.o Kor.e &.	203.
Reskrypt do Wielebnego w Bogu y Komminarzow &.	204.
Zachowanie Exy z Sintingoffs Zakonney przy Prawie lenno wiecznym &.	204.
Universał do Grodow Woiewodztw Kijowskiego y Bracławskiego &.	205.
Reskrypt Akolli względem Grodow Pogranicznych &.	206.
Reseriptum ad Gros Consiliarios Regentes &.	207.
Reseriptum Restitutionis Causæ adversus Decretum 1758.e &.	208.
Pro memoria dla partykularney Informacyi od Marszałka W.o Kor.e &.	209.
Desideria Illustrium Episcoporum Rñi Poloniæ &.	213.
Supplika do Kanclerza W.o Kor.e &.	215.
Promemoria od Rezydenta Moskiewskiego Kanclerzowi W.o Kor.e &.	216.
Excerpt z Promemorii kollegii Wiennej do Kollegi Cudzoziemskiey &.	216.
Promemoria od Rezydenta Moskiego Kanclerzowi W.o Kor.e &.	218.

926